

**TÜM
ÖSYM
SINAVLARI
İÇİN**

**İLERİ DÜZEY
PARAGRAF
SORU BANKASI**

Hüseyin Arslan
Metin Özdemir

Çita
YAYINLARI

28 GÜNDE

1. GÜN

7,8,9,10,11,12,13,14,15,16. sayfalar dikkatlice okunur. 21, 22. sayfadaki etkinlik yapılır. Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam Test- 1, Test-2 çözülür.

3. GÜN

37, 38. sayfalar okunur. Cümlelerin Anlamı ve Yorumu Test-1, Test-2, Test-3 çözülür.

5. GÜN

51, 52. sayfalar okunur. Kesin Yargı Bildiren Test-1, Test-2 çözülür.

7. GÜN

65, 66, 67, 68. sayfalar okunur. Cümlede Anlatım Test-1, Test-2, Test-3, Test-4 çözülür.

Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam Test-3, Test-4, Test-5, Test-6 çözülür.

2. GÜN

Cümlelerin Anlamı ve Yorumu Test-4, Test-5, Test-6 çözülür.

4. GÜN

57, 58. sayfalar okunur. Cümle Analizi Test-1, Test-2, Test-3 çözülür.

6. GÜN

15. GÜN

Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-19 Test-20 çözülür.

17. GÜN

Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-23 Test-24 çözülür.

19. GÜN

Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-27 Test-28 çözülür.

21. GÜN

Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-33 Test-34 çözülür. Test-35 Test-36 çözülür

Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-21 Test-22 çözülür.

16. GÜN

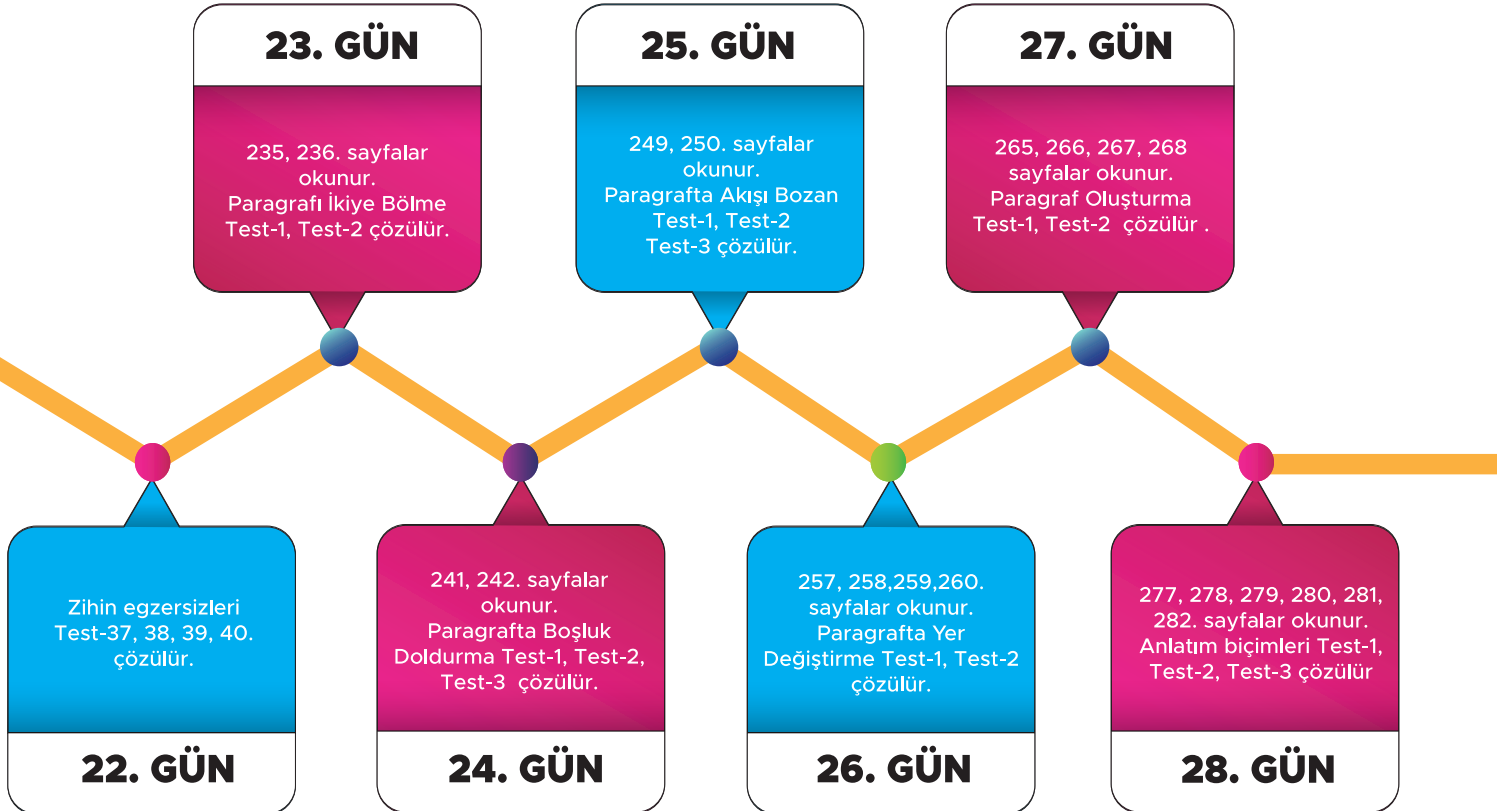
Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-25 Test-26 çözülür.

18. GÜN

Paragrafta Konu, Ana Düşünce Test-29 Test-30 çözülür. Test-31 Test-32 çözülür.

20. GÜN

BİTİRİYORUZ!

Kitabın Adı:

İleri Düzey Paragraf Soru Bankası

Yazar:

Hüseyin ARSLAN
Metin ÖZDEMİR

1. Baskı Temmuz 2020 / ISBN: 978-605-06594-3-6

Yayın ve Dağıtım:

HTM Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Arıkanlar Bulvarı Ticaret Merkezi 1495. Cadde No: 3/8
İvedik/ANKARA
Tel: (312) 223 30 92 **Mail:** htm@htmyayincilik.com

Yayıncı Sertifika No: 47539

Baskı:

Grup Çağ Matbaa Kağıtçılık Ltd. Şti.
Saray Mahallesi 658. Cadde No.: 11 Kahramankazan/ANKARA
Matbaa Sertifika No: 28534

Yayın Hakları:

© HTM Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz .

İÇİNDEKİLER

PARAGRAF SORULARI İÇİN ÇÖZÜM TAKTİKLERİ	7
Bölüm 1: SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEĞİNDE ANLAM	17
Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam Konu Özeti.....	19
Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam Test 1-6.....	23
Bölüm 2: CÜMLENİN ANLAMI, YORUMU VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ	35
Cümlelerin Anlamı ve Yorumu Konu Özeti.....	37
Cümlelerin Anlamı ve Yorumu Test 1-6.....	39
Kesin Yargı Bildiren Cümleyi Bulma Konu Özeti.....	51
Kesin Yargı Bildiren Cümleyi Bulma Test 1-2.....	53
Cümle Analizi Konu Özeti.....	57
Cümle Analizi Test 1-3.....	59
Cümlede Anlatım Konu Özeti.....	65
Cümlede Anlatım Test 1-4.....	69
Bölüm 3: PARAGRAFTA ANLAM, YARDIMCI DÜŞÜNCE VE PARAGRAFIN YAPISI	77
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Konu Özeti.....	79
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 1.....	83
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 2.....	87
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 3.....	91
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 4.....	95
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 5.....	99
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 6.....	103
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 7.....	107
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 8.....	111
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 9.....	115
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 10.....	119
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 11.....	123
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 12.....	127
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 13.....	131
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 14.....	135
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 15.....	139
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 16.....	143
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 17.....	147
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 18.....	151
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 19.....	155

Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 20.....	159
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 21.....	163
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 22.....	167
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 23.....	171
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 24.....	175
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 25.....	179
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 26.....	183
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 27.....	187
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 28.....	191
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 29.....	195
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 30.....	199
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 31.....	203
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 32.....	207
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 33.....	211
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 34.....	215
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 35.....	219
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 36.....	223
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 37 (Zihin Egzersizleri).....	227
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 38 (Zihin Egzersizleri).....	230
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 39 (Zihin Egzersizleri).....	232
Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce Test 40 (Zihin Egzersizleri).....	234
Paragrafı İkiye Bölme Konu Özeti.....	235
Paragrafı İkiye Bölme Test 1-2.....	237
Paragrafta Boşluk Tamamlama Konu Özeti.....	241
Paragrafta Boşluk Tamamlama Test 1-3.....	243
Paragrafta Akışı Bozan Cümleyi Bulma Konu Özeti.....	249
Paragrafta Akışı Bozan Cümleyi Bulma Test 1-3.....	251
Paragrafta Yer Değiştirmesi Gereken Cümleyi Bulma Konu Özeti.....	257
Paragrafta Yer Değiştirmesi Gereken Cümleyi Bulma Test 1-2.....	261
Paragraf Oluşturma Konu Özeti.....	265
Paragraf Oluşturma Test 1-4.....	269
Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları Konu Özeti.....	277
Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları Test 1-3.....	283
Numaralı Yere Uygun Cümlelerin Getirilmesi Konu Özeti.....	289
Numaralı Yere Uygun Cümlelerin Getirilmesi Test 1.....	291
Kavramlar Sözlüğü.....	293
Cevap Anahtarı.....	301

Paragrafa Giriş

Bütün sınavlarda karşımıza çıkan paragraf soruları öğrencilerin genelde önyargılı davrandığı, sıkıldığı, çözerken zorlandığı, paragraflardan korktuğu sorulardır. Oysa paragraf ya da daha genel anlamıyla anlam soruları yanıtı içinde saklı olan sorulardır. Ezber, bilgi gerektirmeyen bu sorularda öncelikle "yapamıyorum, anlamıyorum, çok sıkılıyorum, olmuyor" gibi olumsuz düşüncelerden, önyargılardan kurtulmanız gerekiyor. Unutmayın paragraf soruları sadece Türkçe için değil bütün dersler için özellikle de okuduğunu anlamaya dayalı sorular için önemlidir.

Anlam ya da paragraf sorularını çözmek size sadece Türkçede değil; matematik, fizik, tarih, coğrafya, felsefe... gibi derslerde de yardımcı olacaktır. Bu derslerin çoğunda okuduğunu anlama ve yorumlamaya dayalı sorular gelmektedir. **Örneğin;**

- ✓ "Bir hava yolu şirketine ait bir uçağın sabah ve akşam gerçekleştireceği birer uçuş için iş tecrübeleri birbirinden farklı toplam 8 kabin çalışanı bulunmaktadır. Bu çalışanlardan her biri yalnızca bir ekipte yer alacak ve bu çalışanlar arasından en tecrübeli üç çalışan aynı ekipte olmayacak şekilde dörder kişilik iki uçuş ekibi oluşturulacaktır."

Bu metin TYT matematik sorusundan alınmıştır. Bu metinde "iş tecrübeleri birbirinden farklı toplam 8 kabin çalışanı", "en tecrübeli 3 çalışan" gibi ifadeleri anlamazsak soruyu çözerken zorlanırsınız.

- ✓ Türkiye'deki 81 ilin tamamını kapsayan bir projede; önce her bir ile p tane park yapılması, sonra da yapılan her bir parka a tane ağaç dikilmesi planlanmıştır. Fakat bu planda yapılacak park ve dikilecek ağaç sayısı yeterli bulunmamış ve önce her bir ile yapılması planlanan park sayısından 1 fazla sayıda park yapılmış, sonra da yapılan her bir parka dikilmesi planlanan sayıdan 1 fazla sayıda ağaç dikilmiştir.

ÖSYM'nin sorduğu bu soruda da yine okuduğunu doğru anlama önem kazanmaktadır.

- ✓ Descartes, Sofist Gorgias'dan beri süregelen kuşkuculuğu eleştirmek amacıyla "Düşünüyorum o hâlde varım." önermesini geliştirmiştir. Buna göre, her şeyin varlığından hatta bir rüyada olup olmadığından bile kuşku duyabilirim. Fakat kuşku duyarken kuşku duyduğumdan ve bu şekilde düşünüyordüğümünden kuşku duyamam. Dolayısıyla kuşkumun varlığı düşünen bir şey olarak varlığımın kesinliğini ortaya koyar. Bu doğrudan erişilebilen bir bilgidir.

Bu metin TYT felsefe sorusundan alınmıştır. Okuduğunu anlamaya dönük bir sorudur.

- ✓ Ammianus, "Hunlar piyade olarak savaşmaya hiç alışkın değillerdi. Şaşılacak kadar uzak mesafelere attıkları ve demir kadar sert ve öldürücü sivri kemikten uçlu oklarını atmada gösterdikleri maharete hiç kimse erişemezdi... Hunlar iyi savaşçılar olup yay ve kement kullanmakta eşsizdirler." demiştir.

Bu parça TYT tarih sorusundan alınmıştır. Parçayı okuduğumuzda Hunların ok kullanmada yetenekli olduklarını çıkarırız.

- ✓ "Son Osmanlı Mebusan Meclisinden gelen üyelerden ve yeni seçilmiş mebuslardan oluşan Birinci TBMM, bir taraftan kurtuluş mücadelesi verirken diğer taraftan da bağımsız bir devletin temellerini atmıştır. Bu meclisteki vekiller farklı zümrelere ait, farklı meslek ve düşüncelere sahipti. Hükümet üyelerini seçen Meclis; yasama, yürütme ve yargı yetkisini de kullanmaktaydı."

Bu metin TYT tarih sorusundan alınmıştır. Okuduğunu anlayıp doğru yorumlamaya yönelik bir sorudur.

Paragraf Sorularını Çözerken Nelere Dikkat Etmeliyim?

Paragraf sorularından korkmayın. Paragraf sorularına önyargılı yaklaşmayın çünkü paragraf soruları, yanıtı içinde saklı olan sorulardır.

Önce soru kökünü okuyun. Bütün anlam sorularında öncelikle soru kökünü doğru, dikkatli okumalı ve anlamalısınız. Unutmayın soru kökünü tam anlamazsanız metinde ne arayacağınızı bilemezsiniz. Önce soru kökünü okuyun, ondan sonra metni okuyunuz ve soru kökünde sizden istenene göre metinden yanıtı ulaştırmaya çalışınız.

✓ Yazı, çoğu zaman içimizde taşıdığımız olağanüstü duygu ve düşüncelerin soluk ve eksik yansımından başka bir şey değildir. Bu yansıma, karmaşık ve çok katmanlı bir bütünden kopup gelen parçacıklardır. Yazının meselesi, yazının esinlendiği o karmaşık ve çok katmanlı bütün, orada öylece durur. Ancak yazarın çaresizliği bu bütünden sadece bir parçayla yetinmek zorunda olmaktadır.

Bu parçaya göre yazarın çaresizliği aşağıdakilerden hangisidir?

Bu soru kökünde "yazarın çaresizliği"nin ne olduğu sorulmuş. Parçayı okurken yazarın çaresizliğini anlatan bölümün neresi olduğunu bulmamız gerekir. Yani parçayı okurken neyi aradığımızı bilerek okumalıyız.

✓ Şiirde iç yapının dış yapıdan ayrılmadığı, içeriğin biçimle var olduğu bilinen bir gerçektir. Oysa şiir çevirilerinde söylenen şeyin, söylenişten ayrı olarak ele alındığını görmekteyiz. Şiiri sadece konuda, temada ve anlamda aramanın şiir sanatıyla ilgisi yoktur. Gerçek olan şudur ki söylenen ne olursa olsun, şiir söyleyişsiz olmuyor. Hepimizin bildiği gibi, düzyazıyı da şiiri de sözcüklerle yazarsınız. Sözcükler, her ikisinin de öğeleridir. O hâlde nasıl oluyor da insanların birbirleriyle anlaşmasını sağlayan gündelik sözcükler, kimi dizelerde bu özelliğini kaybederek büyüleyici oluyor, bizi şiirin kendine özgü dünyasına götürüyor?

Bu parçaya göre şiirle ilgili yanlış anlayış aşağıdakilerden hangisidir?

Bu soruda şiirle ilgili yanlış anlayışın ne olduğu sorulmaktadır. Parçayı okurken yanlış anlayışı sezdiren, belirten cümlelere dikkat etmemiz gerekir.

Uzun paragraf sorularından korkmayın. Paragrafların uzun olması soruyu zorlaştırmaz hatta paragrafın uzun olması çoğunlukla kolay bir soruyla karşı karşıya olduğumuzu gösterir. Çünkü paragraf uzadıkça ipuçları artar, paragrafın anlaşılması kolaylaşır. Burada önemli olan paragrafın uzunluğu değil paragrafta ele alınan konudur.

Paragraf sorularını çözerken kendi yorumunuzu katmayın. Öğrencilerin en büyük hatası paragrafı kendi bakış açılarıyla yorumlamalarıdır. Paragrafta ne anlatılıyorsa ondan hareketle soruyu çözmelisiniz. Kendinizin değil, yazarın, yani paragrafın bakış açısını dikkate almanız gerekmektedir. Bir paragraftan birden fazla ana düşünce çıkmaz. Kişiye göre değişiyorsa soruyu çözen kendi bakış açısını, kendi yorumunu katmıştır.

Örneğin paragrafta şöyle bir cümle geçti: "Yazarımız hayatı boyunca yetmişden fazla roman yazdı."

- Sizler bu cümleden "yazarın başarılı bir olduğunu" çıkaramazsınız çünkü sadece eser sayısı verilmiştir.
- Yine bu cümleden "yazarın roman yazmayı sevdiğini" çıkaramazsınız çünkü belki de paraya ihtiyaç duyuyordur.
- Yine "yazarımızın sadece roman yazdığını" çıkaramazsınız çünkü cümlede roman var ancak diğer türlerle ilgili bir bilgi yok.
- Bizim bu cümleden çıkarabileceğimiz tek yargı yazarımızın üretken olduğudur.

Paragrafları okurken metni öyküleştirmeye çalışın. Paragrafı okurken "Bu paragrafta şunun üzerinde durulmuş", "Şunlara vurgu yapılmış" diyerek paragrafı daha iyi anlarsınız. Örneğin paragrafı okudunuz "Bu paragrafta küresel ısınmadan söz ediliyor." daha da açarak "Küresel ısınmanın neden olduğu olumsuzluklara değinilmiş." diyebilirsiniz.

- ✓ Arap, Viking ve Macar saldırılarının can ve mal güvenliğini asgari seviyeye indirdiği Avrupa'da, kendisini savunacak güçte olmayan insanlar korunaklı şehirlere ve askeri gücü olan senyörlere sığınmak zorunda kalmışlardı. Bu zorunluluk, feodal sisteme hayat kurtarıcı bir kimlik kazandırmıştı. Feodalite toprağa, üzerinde yaşayan insanlara ve üretim tarzına bağlı olarak gelişen, Orta Çağ Avrupa'sına özgü siyasi, ekonomik ve kültürel bir sistemdir. V. yüzyıldan itibaren izine rastlanmasına karşın istilalar döneminde Avrupa'nın geneline yayılmaya başlamıştır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

Bu soruda parçanın bütününe kapsayan bir yanıt bulmamız gerekir: Parçayı okuduğumuz zaman "Avrupa'da saldırılar nedeniyle can ve mal güvenliğinin olmaması, buna bağlı olarak insanların korunaklı yerlere gitmesi, bunun sonucunda feodal sistemin yayılması" anlatılmaktadır. Bu açıklamalardan "Feodal sistemin yayılmasıyla ilgili bir yanıtla gitmemiz gerekir. Parçanın genelinde vurgu feodal sistem üzerinedir.

- ✓ XX. yüzyıl tarihinin önemli dönemlerinden biri de hiç şüphesiz Soğuk Savaş'tır. Soğuk Savaş jeopolitik, ideolojik ve ekonomik bir savaş veya yarış dönemi olarak tanımlanabilir. Bu dönemin tarafları İkinci Dünya Savaşı'nın ardından küresel süper güçler olarak ortaya çıkan Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri ve bu ülkelerin askeri müttefikleridir. Yaklaşık elli yıl süren ve dünyayı eli kulağında bir nükleer savaşın eşliğinde tır tır titreten bu dönem; günümüzde de yazılı, işitsel ve görsel medyada kendisine en çok atıfta bulunulan tarihsel dönemlerden biridir.

Bu parçada Soğuk Savaş ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) XX. yüzyılı anlamak adına yapılan araştırmalarda öncelikli olarak yer verilmesi gerektiğine
B) Dünyadaki süper güçlerin farklı alanlardaki mücadelesine dayanan tedirginlik dolu bir dönem olduğuna
C) Etkilerine, gerçekleştiği tarihsel dönemden ziyade günümüz basınında daha çok yer verildiğine
D) İsminde savaş kelimesi geçmesine rağmen herhangi bir şiddet unsuru içermediğine
E) Aktörleri arasında var olan kutuplaşmanın günümüzde yerini barışa bıraktığına

Soru kökünde soğuk savaştan söz edildiği için parçayı okurken soğuk savaşla ilgili olan bölümlere, cümlelere dikkat etmemiz gerekir. Parçanın ilk bölümünde soğuk savaş döneminin özellikleri sıralanırken ikinci bölümde "Yaklaşık elli yıl süren ve dünyayı eli kulağında bir nükleer savaşın eşliğinde tır tır titreten bu dönem; günümüzde de yazılı, işitsel ve görsel medyada kendisine en çok atıfta bulunulan tarihsel dönemlerden biridir" soğuk savaşın insanlarda tedirginliğe neden olduğundan söz edilmiştir.

Olumsuz soru köklerine dikkat edin. Soru kökünde "değnilmemiştir, söylenemez, varılamaz, değildir, çıkarılamaz, yoktur" gibi olumsuz soru kökleri soruluyorsa parçayı okurken soru kökünde istenen ifadelerin olduğu cümlelere dikkat ediniz.

- ✓ Günümüzde kara parçalarının sekizde biri gibi önemli bir kısmı koruma altına alınmış durumdadır. Dünyada yüz binin üzerinde koruma alanı bulunmaktadır. Bunların kapladığı alan, Çin ve Hindistan'ın toplam büyüklüğüne eşittir. Bu alanların tarihte hiç görülmediği kadar büyük olması, yaşama alanlarını korumanın bir zorunluluk olduğu anlayışının geliştüğüne işaret ediyor. Dahası bu genişleme, endüstriyel gelişmeye de bir engel teşkil etmiyor. Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği, bir raporunda yaşam alanlarını koruma altına almayı, doğanın korunmasına yönelik yapılmış en önemli yatırım olarak gösteriyor.

Bu parçada koruma alanlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

Bu soruda "koruma alanlarıyla" ilgili değnilmeyen seçeneği bulmamız istenmiştir. Parçayı okurken koruma alanlarıyla ilgili bölümlere dikkat etmemiz gerekir.

- ✓ Erteleme, zor veya istenmeyen işlerden kaçınma, hepimizin zaman zaman içine düştüğü bir durum. Belirli işleri "sonra" yapmaya karar veririz. "Sonra" geldiğinde ise bir sonraki "sonra"ya geçeriz. Bu durum, her erteleme kararının verdiği anlık ferahlamayla bir süre böyle devam eder. Ancak öyle bir an gelir ki erteleyecek "sonra"mız kalmaz. İşte o zaman bir sıkıntı kendini gösterir ve panik içinde çalışmaya koyuluruz.

Bu parçadan hareketle "erteleme"yle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

Bu soruda "ertelemeyle ilgili söylenmeyen" seçeneği bulmamız istenmiştir. Parçayı okurken "ertelemeyle" ilgili cümlelere dikkat etmemiz gerekir.

- ✓ Biz global bir şirketiz. Sektörümüzde, dünya çapında bir numaralı firma olma iddiasındayız. Üretimi kendi ülkemizde yapıyoruz çünkü mühendislik ve üretimi aynı yerde gerçekleştirerek en düşük maliyet ve en yüksek kaliteyi sağlamış oluyoruz. Ama paramızın değerinin sürekli artması, bizi maliyet avantajını korumak için dış ülkelerde yatırım yapmaya zorluyor. Bu konuda isteksiziz fakat global olmanın pazarlara hâkim olmak anlamına geldiğine inanıyoruz ve liderlik konumumuzu korumak için yapmamız gerekenleri planlıyoruz.

Bu parçada söz edilen şirketle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Faaliyet gösterdiği sektörde birçok rakibi vardır.
B) Rakipleri karşısında belli bir avantaja sahiptir.
C) Pazarlara egemen olmanın gereğine inanmıştır.
D) Gelecekteki hamlelerini tasarlamaya önem vermiştir.
E) Üretimini bir bölümünü dış ülkelere kaydırmıştır.

Soru kökünde şirketle ilgili çıkarılamaz, dendiği için soruyu okurken şirketle ilgili önemli yerlere dikkat ederiz. Parçada altını çizdiğimiz yerler şirketle ilgili özelliklerin verildiği yerlerdir. Altı çizili cümlelere baktığımızda "global olduğu, dünya çapında bir numaralı olma iddiası olduğu, kendi ülkesinde üretim yaptığı, düşük maliyetli olduğu, dış ülkelere yatırım yapmak zorunda oldukları, global oldukları için dış ülkelere açılmak zorunda oldukları, rakiplerinin oldukları" anlamlarını çıkarırız. Burada "Üretimini bir bölümünü dış ülkelere kaydırması" ile ilgili bir ifade yoktur sadece buna dönük bir planlama olduğu vardır.

Dudakla değil gözle okuma yapın. Bu sizin paragrafı hem daha iyi anlamanızı hem de hızlanmanızı sağlayacaktır. Paragraf sorularını çözerken sesli okuma yapmayın. Okuma hızınızı biraz artırırsanız paragrafı anlamanız daha da kolaylaşır.

Paragrafı okurken bütün cümlelerin altını çizmeyin. Bu, sizin hem dikkatinizi dağıtacak hem de paragrafı daha yavaş okumanıza neden olacaktır. Paragrafı okurken önemli olan sözlerin, sözcüklerin altını çizebilirsiniz.

✓ Sultan Sazlığı, zengin besin kaynaklarıyla, başta su kuşları olmak üzere barındırdığı yaban hayatıyla salt ülkemizin değil, Avrupa ve Orta Doğu'nun da önemli sulak alanlarından biridir. Buradaki canlılar ve bunların içinde yaşadıkları ortamın bütünündeki karmaşık ilişkiler şaşırtıcıdır. Bu özellikleriyle doğanın gücünü yansıtan, eşi bulunmaz, dev bir açık hava laboratuvarıdır. Bu nedenle değişik ülkelerden her yıl binlerce doğasever kuş gözlemcisi, bilim araştırmacısı bölgeyi ziyaret eder.

Aşağıdakilerden hangisi Sultan Sazlığı'nın bu parçada değinilen özelliklerinden biri değildir?

Bu soruda Sultan Sazlığı'nın özellikleri sorulmuştur. Paragrafı okurken şu yerlerin altını çizebiliriz.

- Zengin besin kaynağı, yaban hayatı
- Salt (sadece) ülkemizin değil
- Eşi bulunmaz açık hava laboratuvarı
- Değişik ülkelerden ziyaretçiler

Metinde geçen alıntılara, tırnak içine alınmış sözlere, örneklere dikkat etmelisiniz. Paragrafta anlatılmak istenen genelde bu cümlelerde bulunur.

Paragrafın son bölümünde geçen "kısacası, kısaca, özetle, sonuç olarak, bunun sonucunda, demek ki.." gibi sözlere dikkat ediniz. Bu sözcüklerin olduğu cümleler genelde parçada ana düşüncüyü, anlatılmak isteneni verir.

Tüm seçenekleri okuyun. En büyük hatalarımızdan biri de tüm seçenekleri okumamaktır. İlk iki ya da üç seçeneği okuduktan sonra hemen işaretleyip diğer soruya geçiyoruz. Bunu da zaman kazanmak için yapıyoruz oysa bütün seçenekleri okumak size zaman kaybettirmez.

ÖSYM son yıllarda bilimsel içerikli metinlere daha fazla ağırlık vermeye başladı. Paragraf konuları tarih, coğrafya, fizik, astronomi gibi alanlardan oluşmaktadır. Bu metinlerde bazen karşımıza anlamını bilmediğiniz yabancı sözcükler, terimler çıkabilmektedir. Paragrafı okurken anlamını bilmediğiniz sözcüklerin üzerinde durmayın, o sözcüklere takılıp kalmayın.

✓ "Stephen Fears'ın 2006 yapımı etkileyici filmi Kraliçe, Prens Charles'tan boşandıktan sonra tüm İngiliz aristokrasisine sırtını dönen Prenses Diana'nın ölümünü anlatıyor."

**Paragraftaki yabancı isimler üzerinde durmayın, bu sözcükler kişi ismi olduğu için parçanın anlamını doğru-
dan etkilemez.**

✓ Roland Marthes, Mythologies adlı kitabında Fransız günlük yaşamının birçok unsurunun kültürel yan anlamlarını ele alır.

Bu cümlede geçen kişi ismi ve eser ismi üzerinde durmayın.

Düzenli olarak paragraf sorusu çözün. Önce günlük 10,15 soruyla başlayıp zamanla soru sayısını günlük 20 ya da 25 soruya çıkarın.

ÖSYM Paragrafları Hangi Konulardan Seçiyor?

Öğrencilerin çoğu özellikle soyut paragraflarda zorlanmaktadır. Sanat, edebiyat, felsefe, psikoloji içerikli paragraflar öğrencileri daha da zorlamaktadır. ÖSYM de son yıllarda özellikle soyut içerikli paragraflara ağırlık vermektedir.

2021'de sorulan paragrafların çoğu önceki yıllarda olduğu gibi sanat ve edebiyatla ilgiliydi. Ancak bu konular dışında coğrafya, tarih, bilim, psikoloji, evrenle ilgili de paragraf soruları yer almıştır.

2020'de sorulan paragrafların çoğu sanat ve edebiyatla ilgiliydi. 2020'de film, sinema, antropoloji, davranışçılık, kuram, müzik, resim ve resim eleştirisi, eleştiri, sanatta öykünme, çağdaş Türk şiiri, ozanlar, sanatçı ve eseri ile ilgili paragraflar sorulmuştur.

2019'da sorulan paragrafların çoğu kitap, eser, sanatçıyla ilgiliydi. 2019'da sinema, felsefe, coğrafya, psikoloji, balinalar, çay, dijital veri, çevre kirliliği üzerine paragraflar sorulmuştur.

2019, 2020 yıllarındaki sınavlarda sorulan paragraflara bakıldığında ağırlık sanat ve edebiyattadır ancak diğer alanlardan da paragraflar sorulmaktadır.

ÖSYM'nin Çok Sık Kullandığı Sözcükler

Anlama dayalı sorularda yaşadığımız en büyük sorunlardan biri de sözcüklerin anlamlarını bilmemektir. Anlamını bilmediğimiz bir sözcükten dolayı soruyu yanlış yapabilmekteyiz. Aşağıda ÖSYM'nin sınavlarda en çok kullandığı sözcükler ve sözler anlamlarıyla verilmiştir. Okumadan geçmeyiniz.

Adaptasyon: "Uyma, uydurma, uygun hâle getirme, çevreye uyum sağlama" anlamlarıyla kullanılır.

At gözlüğü: "Tek taraflı bakmak, farklı açılardan bakmamak" anlamlarıyla kullanılır. Genelde okur ya da yazar için kullanılan bu sözde sıradan olmak gibi anlam da çıkar.

Ayaküstü: "Kısa sürede, acele, çabuk" anlamlarıyla kullanılır.

Ayna: "Öz eleştiri yapma, kendinle hesaplaşma, vicdanıyla hesaplaşma" anlamlarıyla kullanılır. Çünkü kişi aynaya baktığında kendisini görecektir; o zaman sözün anlamı da kişinin kendisiyle ilgili olacaktır.

Aynı tornadan çıkmak: "Benzer özellikler taşımak, aynı olmak, farklı olmamak, basmakalıp olmak" anlamlarıyla kullanılır. Eserlerle ya da yazarlarla ilgili olarak kullanıldığında özgünlüğü olmayan, basmakalıp olan, ayırıcı bir yönü olmayan anlamlarıyla da kullanılır.

Biriciklik: "Tek, benzersiz, başkasına benzemeyen" anlamlarıyla kullanılır.

Buz üstüne yazmak: "Kalıcı olmayan, geçici olan" anlamlarıyla kullanılır.

Bakir: "El değmemiş, kullanılmamış, az bilinen" anlamlarıyla kullanılır. Edebiyatla ilgili olarak kullanıldığında kimsenin ele almadığı bir konu anlamıyla da kullanılır.

Biçim: "Üslup, tarz, dil, anlatım, estetik, şekil" anlamlarıyla kullanılır. Yazarın eserinde kullandığı dildir. Genellikle "ağır dil, yalın dil, akıcı, sade, mecazlı dil, devrik cümleler..." gibi ifadeler geçer.

Çağdaş: "Modern, yeniliklere açık, güncel" anlamlarıyla kullanılır.

Çınar: "Deneyimli, yaşını almış, işi bilen" anlamlarıyla kullanılır.

Çizmeyi aşmak: "Yerini, haddini bilmemek" anlamlarıyla kullanılır.

Dağ başı, zirve: "Sorumluluğu çok olan, yüksek konumda bulunan, önemli işler yapan" anlamlarıyla kullanılır.

Damga vurmak: "Bir dönemi etkilemek, ön plana çıkmak, kendini ya da eserini göstermek" anlamlarıyla kullanılır.

De, da Bağlacı: Bu bağlaç da cümle ve metinlerde anlamı doğrudan etkilediği için önemlidir. Cümleye "diğerleri gibi, dahi, bile" anlamalarını katar. "Son kitabında da çocukları ele almış." cümlesinde "de" bağlacı olduğu için en az bir kitapta daha çocukları ele almış deriz. "Şiirleri de çok satmış." cümlesinden başka bir türde de satan eseri olduğu anlamını çıkarırız.

Dejenere olmak: "Bozulmak, kimliğini yitirmek, yozlaşmak" anlamlarıyla kullanılır.

Demir atmak: "Bir yerde kalmak, kendini yenilememek, geçmişte kalmak" anlamlarıyla kullanılır.

Devinim: "Hareketli olan, olaya yer veren" anlamlarıyla kullanılır.

Dingin: "Sakin, durgun, hareket etmeyen" anlamlarıyla kullanılır.

Diyet yaptırmak: "Bir şeyleri kısmak, eksiltmek, kullanmamak" anlamlarıyla kullanılır. Zekasına diyet yaptırıyorsa "düşünmeye, kafa yormaya çalışmama" anlamında kullanılır.

Doğaçlama: Birdenbire, düşünmeden, içine doğduğu gibi oynamak, yapmak. Doğaçlama yapıyorsa kişi, "doğal, içinden geldiği gibi, yapay olmayan" anlamlarıyla da kullanılır.

Duvar, söz duvarları: "Engellenmiş, kuşatılmış, belli sınırlar dışına çıkamamış" anlamlarıyla kullanılır.

Dünya yazarı: "Evrensel olan, farklı kültürlerle değinen, ulusal sınırların dışına çıkan" anlamlarıyla kullanılır.

Eğreti: Belirli bir süre sonra kaldırılacak olan, geçici, yerini bulmamaış olan.

En: üstünlük sıfatı olarak kullanılan "en" özellikle Türkçe ve matematikte çok sık kullanılan bir sözcüktür.

"Sınava en az 5 kişi girmiştir." cümlesinde beş ve üstü kişi olabilir anlamı çıkar.

"Yarışa en çok 4 kişi katılmıştır." derse dört ve dördün altında anlamı çıkar.

"Edebiyatımızın en iyi romanıdır." cümlesinde en az bir romanın daha olduğu anlamı çıkar.

Fide ya da fidan: "Yeni başlayan, ilk başlayan, toy olan, acemi olan" anlamlarıyla kullanılır.

Filtre takmak: "Süzme, bazı durumlara engel olmaya çalışmak" anlamlarıyla kullanılır.

Hayıflanmak: "Acınmak, üzülmek, yerinmek, esef etmek" anlamlarıyla kullanılır.

İçbükey ayna: "Olduğu gibi aktarmayan, değiştirerek aktaran" anlamlarıyla kullanılır.

İçerik: "Konu, öz, muhteva" anlamlarıyla kullanılır.

ilk: Özellikle cümle ve paragraf sorularında geçen bu kelime seçeneklerde sorulmaktadır. "Boğaz'ın ilk köprüsü" ifadesinde "ilk" sözcüğüyle "Boğaz'da" birden fazla köprü olduğunu çıkarırız.

İnzivaya çekilmek: "İçine kapanmak, dış dünyayla ilişkisini kesmek" anlamlarıyla kullanılır.

ise: Metinlerde kullanılan "ise" genelde karşılaştırma anlamı katar. "Ülkemizdeyse romana çok fazla önem verilmemiştir." Cümlesinde romana önem veren başka ulusların olduğu anlamını çıkarırız.

İzine basarak yürümek: "Başkasını taklit etme, özgün olmama" anlamlarıyla kullanılır.

İzlenim: Bir durum veya olayın duyular yolu ile insan üzerinde bıraktığı etki, intiba, imaj.

Kanıksamak: "Alışmak, kabullenmek" anlamlarıyla kullanılır.

Keçi: "İnatçı, dediğim dedik" anlamlarıyla kullanılır.

Kibrit alevi - saman alevi: "Kısa süreli olan, geçici olan, kalıcı olmayan" anlamlarıyla kullanılır.

Kuytu köşe, kuytu kovuk: "Gizli kalan, anlamı açıkça bilinmeyen, köşede kalan" anlamlarıyla kullanılır.

Kurmaca: Olmadığı hâlde varmış gibi tasarlanmış olan.

Masal anlatmak: "Gerçeklerden kopuk, uzak anlatım, yalan anlatım" anlamlarıyla kullanılır.

Mozaik: "Değişik dillere ve kültürlere sahip insan topluluğu, çeşitlilik" anlamlarıyla kullanılır.

Muhalefet: "Sorgulama, eleştiri, olduğu gibi kabul etmeme" anlamlarıyla kullanılır.

Örüntü: Olay veya nesnelerin düzenli bir biçimde birbirini takip ederek gelişmesi.

Özümsemek: Edinilmiş olan bilgileri bireyin öz malı durumuna getirmek

Özgünlük: Başkasına benzememe, ayırt edilebilme

Özlülük: Az sözle, çok şey anlatma.

Paranteze almak: "Sınırlandırmak, belli tanımların dışına çıkmamak" anlamlarıyla kullanılır.

Perde: "Bir şeyleri gizlemek, saklamak, ortaya çıkarmamak" anlamlarıyla kullanılır.

Pusulâ: "Yönlendirme, ışık tutma, rehber olma" anlamlarıyla kullanılır.

Salık Vermek: Tavsiye etmek.

Satr aralarını okumak: "Okura yorum yaptırmak, okura her şeyi anlatmamak, okurun yorum yapmasını sağlamak" anlamlarıyla kullanılır.

Sav: İddia, savunulan düşünce.

Teri damlamak: "Çaba harcamak, mücadele etmek" anlamlarıyla kullanılır.

Tilki: "Kurnaz, uyanık" anlamlarıyla kullanılır.

Tozlu raf: "Eskimiş, unutulmuş, geçmişte kalmış" anlamlarıyla kullanılır.

Ulusal: "Milli, yerel, evrensel olmayan" anlamlarında kullanılır.

Uluslararası: "Küresel, evrensel, global, dünya, bütün dünya" anlamlarıyla kullanılır.

Uyarlama (adaptasyon): Bir eseri çevrildiği dilin, konuşulduğu toplumun yaşayışına, inançlarına uydurma.

Üslup: "Biçem, biçim, estetik, dil, anlatım, tarz, şekil" anlamlarıyla kullanılır.

Yadırgamak: "Bir kimseye, duruma veya şeye alışmamak, ısınmamak" anlamlarıyla kullanılır.

Yalnızca - Sadece: Belli durumun, şartın veya işin dışına çıkmaksızın, yalnız, ancak, tek, sırf, salt anlamını veren sözcüktür.

"Yazarımız sadece romanla ilgilenmiştir." cümlesinde yazarın başka bir türle ilgilenmediği çıkar.

Yamalı bohça: "Eksik olan, tamamlanmayan, özgünlüğü olmayan" anlamlarıyla kullanılır. Herhangi bir eserle ilgili kullanılmışsa bu söz konu ya da üslup birliğinin olmadığı anlamı çıkar.

Yaşamdan soyutlamama: "Yaşam gerçeklerini ele alma, hayatın içinden beslenme" anlamlarıyla kullanılır.

Yokuş yukarı: "Zorlu olan, kolay olmayan, çaba gerektiren" anlamlarıyla kullanılır.

Zanaat: El ustalığı isteyen işler. Zanaat ve sanat sözcükleri bazen karıştırılmaktadır. Zanatta bir ihtiyacı, gereksinimi karşılamak için yapılan iş anlatılır.

SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEĞİNDE ANLAM

Bir cümle ya da paragrafta anlatılmak isteneni bulurken öncelikle sözcüklerin anlamlarını doğru bilmek gerekir. ÖSYM sözcükten ve söz öbeğinden genellikle iki ya da üç soru sormaktadır.

Bu sorular:

- Altı çizili sözcüğün ya da sözün anlamı,
- Parçada geçen sözün anlamı,
- Sözcüğün parantez içinde verilen anlamı,
- Sözcüğün gerçek ve mecaz anlamı sorularından oluşmaktadır.

İnce Memed - Yaşar KEMAL

İnce Mehmed'in yaşadığı Değirmenoluk köyünün insanları köylerinin dışına çıkmazlar. Dışarıyla bağları pek olmadığı için bu köyün kendine has kanun ve töreleri vardır. Bu köye has olan kanun ve töreleri köyün ağası olan Abdi Ağa koyar. Abdi Ağa güçlü biri olduğu için kimse onun koyduğu kural-ların dışına çıkmaya cesaret edemez.

Köyün delikanlılarından biri olan İnce Memed günlerce Abdi Ağa'nın tarlasında çalışır, ağa sık sık hem onu hem de annesini döver. Artık dayanamayacağını anlayan İnce Memed her şeyi bırakıp Kemse köyüne gider ve Süleyman'a sığınır. Abdi Ağa'nın zulmünden bıkan bütün köylülerin hayali-dir aslında İnce Memed'in yaptığı ancak köylüler Memed kadar cesur değillerdir. Memed kışı Kesme köyünde geçirir. Anasını ve köyünü özlemiş olmasına rağmen Abdi Ağa'nın köyüne dönmemekte kararlıdır. Bir gün köyden bir tanıdık onu görür ve bu haberi hemen Abdi Ağa'ya yetiştirir. Bunu öğ-renen Abdi Ağa Süleyman'ın kapısına dikilir ve Memed'i alıp köye götürür. Memed için öncekinden daha da kötü günler başlar; ezilir, hakarete uğrar, devamlı çalışır. O yaz Memed hasadı yapar ve Abdi Ağa'nın topraklarını sürer. Abdi Ağa ise ceza olarak ona hasadın beşte birini verir. O kış Memed ve anası çok zorluk çekerler.

Aradan birkaç sene geçince Memed arkadaşı Mustafa ile ilk defa kasabaya giderler. Yolda Kara Ah-met'le karşılaşır. Kasabadaki yaşam Memed'i çok etkiler. Ağaların olmadığı herkesin hür olduğu bu hayat özlemiyle Memed sevgilisi Hatçe'yi kaçırmak için köye gider ve beraber kaçarlar. Abdi Ağa'nın yeğeninin nişanlısı olan Hatçe ile Memed'in kaçmalarının ardından Ağa'nın adamları ve yeğeni onları yakalamak için izlerini sürer. Uzun bir aramanın ardından ağanın adamları Memed'i bulur ve aralarında çatışma çıkar. Abdi Ağa'nın yeğeni ölür, Memed yaralanır ve kaçar. Hatçe ise yakalanır. Memed'in sığınacak bir yeri olmadığı için Deli Durdu denilen bir eşkıyanın çetesine sığınır. Bu eşkıya da Abdi Ağa'dan farklı değildir.

Deli Durdu'nun yanında eşkıyalığa iyice alışan Memed zulmetmeye dayanamaz ve çeteden ayrılıp yeni dostlar bulur ve onlarla gezmeye başlar. Bir gece köye geldiğinde anasının öldüğünü duyar ve Hatçe'nin başına gelenleri öğrenir. Öncelikle Hatçe'yi bulup kurtarmak ister. Kasabaya gider Hatçe'yi hapishaneden kaçıtır. İnce Memed, köylüleri Abdi Ağa'ya karşı gelmeleri konusunda yüreklendirir. O kış köylüler Abdi Ağa'ya hasatlarından bir buğday tanesi bile vermezler. Abdi Ağa Ankara'ya telgraf çeker ve Memed'in gizlendiği yeri ihbar eder. Bunun üzerine jandarmalar Memed'i kıştırır, aralarında çatışma çıkar. Tam bu sırada Hatçe doğum yapar. Memed, eşi ve çocuğu için teslim olur fakat bu esna-da Hatçe vurulur. Memed'in dünyası yıkılır. O sırada çıkan aflla serbest kalır.

Oylardan Abdi Ağa'yı sorumlu tutan Memed köye gelir ve Abdi Ağa'yı vurur. Bu duruma sevinen köylü bayram eder. Memed ise atını dağlara doğru sürer ve o günden sonra Memed'den haber alınmaz. O gün bu gündür Dikenlidüzü Köylüleri, çift koşmadan önce çakırdikenleri ateşe verirler. İşte tam o günlerde Alidağ'ın doruğunda bir top ışık patlar, üç gün üç gece yanar durur.

SÖZCÜKTE VE SÖZ ÖBEĞİNDE ANLAM KONU ÖZETİ

“Dünyayı temelinden değiştirmek isteyen kişi, önce onu yanlışsız anlayabilmelidir.” cümlesinde de geçtiği gibi bir şeyleri değiştirmek istiyorsak öncelikle onu doğru anlamalıyız. Bunun en kolay yolu da bol bol okumaktır. Roman, öykü, şiir, makale, dergi, gazete... sayamayacağımız birçok türde metni okumalıyız.

Bu kitapta sizlere sadece soru çözdürmüyoruz, birinci önceliğimiz okuduğunuzu doğru anlamınızı sağlamaktır. Bunun için sizlere uygulamalar hazırladık. Öncelikle uygulamaları yaptırıyoruz sonra testlere geçiyoruz.

Bu konuda sizlere yardımcı olmak için hazırladığımız bu kitapta öncelikle küçük söz parçacıklarıyla başlayacağız. Bir sözün anlamını bulmak için öncelikle verilen sözün anlamının dışına çıkmamamız gerekir. Bu tür sözler genelde mecaz anlamıyla kullanılır, bizden gerçek anlamıyla anlatılmak istenen sorulur. **Yapmamız gereken şunlardır:**

- ❖ Önceliğimiz soru kökünü anlamaktır çünkü soru kökü tam olarak anlaşılmamışsa çözüm de eksik olacaktır.
- ❖ Soruyu tam olarak anladıktan sonra cümle ya da parça içinde verilen söze dikkat etmemiz gerekir. Bunu yaparken cümle ya da parçayı da iyi okumalıyız çünkü bazen, verilen sözle ilgili ipuçları cümle ya da parçanın içinde olabilir.
- ❖ Verilen sözü okuduktan sonra o sözde anlatılmak istenenle ilgili -seçeneklere inmeden önce -yanıtlar aramalıyız. Burada dikkat etmemiz gereken söze ya da cümleye basit bakmak, kendimizden bir şey katmamaktır.
- ❖ Anlam sorularının genelinde dikkat edilecek husus seçeneklere inmeden önce yanıtı bulmaktır. Sözün, cümlenin ya da paragrafın anlamı sorulduğunda “Ben bu sözden, bu cümleden, bu paragraftan şunu anladım.” diyerek yanıtı gitmeliyiz.
- ❖ Seçeneklere geçtiğimizde düşündüğümüzü ifade eden en yakın seçeneği aramalıyız. Burada yaşanan en büyük sıkıntı iki seçenek arasında kalmaktır. Ancak düzenli soru çözüldüğünde bu, ortadan kalkacaktır. Çünkü bir sözden aynı anda iki farklı anlama ulaşamayız.
- ❖ Kitabımızın giriş bölümünde verdiğimiz ÖYM’nin en çok kullandığı sözleri dikkatli okuyunuz. O sözlerin çoğu sınavlarda sorulan sorulardan alınmıştır. Sözlerin anlamlarına dikkat ettikçe benzer sorularda bakış açınız değişecek, soruları daha kolay çözeceksiniz.

Aşağıdaki cümlede altı çizili sözle anlatılmak isteneni bulmaya çalışalım. Burada seçenek yok, biz seçenekler olmadan yanıtı ulaşmaya çalışacağız.

“Uzun yıllarını yurt dışında geçiren yazar ülkesine döndükten sonra kabuğuna çekilmişti. Günlerini sadece kitap okumakla geçiriyor, fırsat bulursa bir şeyler karalıyor, düşüncelerini yazıya aktarmaya çalışıyordu.”

Bu cümlede “**kabuğuna çekilmek**” sözünün anlamı sorulmuştur. Bu sözün anlamını bulmak için öncelikle basit düşünmek gerekir. “**Kabuğuna çekilmek**” sözünde kapanmak, belli bir yerde kalmak, dışarıya açılmamak, içine kapanmak, kimseyle görüşmemek, yeni bir şey yapmamak... gibi anlamlara ulaşabiliriz.

Uygulama (Birlikte Yapıyoruz)

“**Buz üstüne yazı yazarak başarılı olacağını sanan yazar kendini kandırmaktadır.**” cümlesindeki altı çizili sözün anlamını bulmamız istenmiştir. Sözü gerçek anlamından giderek bulmaya çalışalım.

“**Buz üstüne yazı yazmak**” sözünde “**buz**” sözcüğü *gelip geçiciliği, kalıcı olmamayı anlatır çünkü hemen erir. Yazıdan söz edildiğine göre kalıcı olmayan, hemen eriyen, ölümsüz olmayan anlatılacaktır. Buradan da “kalıcı olmayan eserler vermek” anlamı çıkmaktadır.*

Bu ozanımız, çevresini kuşatan varlıkların ayırıcı ve belirleyici özelliklerini inceden inceye algılıyor; bir bakıma şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazıyor.

Bu cümledeki “şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazmak” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

Öncüldeki cümlede bize “**şiirini, yüreğinden çok, gözleriyle yazmak**” sözünün anlamı sorulmuştur. Bu sözde “**yürek**” her zaman kalbi, kalp de duyguları anlatmaktadır. “**göz**” ise betimlemeyi, tasvir etmeyi, gözleme yer vermeyi anlatmaktadır. Bu sözde anlatılmak istenen “*duygudan çok betimleyici öğelere yer vermektir.*”

Bilimsel bir yazı, dile getirdiği düşünce ne olursa olsun her türlü duyguyla, duygusallıkla ilgisini kesmiştir. Böylesi yazılarda bilim adamı, kendini mümkün olduğu kadar paranteze almalıdır.

Bu parçada geçen “kendini paranteze almak” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

Bu parçada “**kendini paranteze almak**” sözünün anlamı sorulmuştur. “**Paranteze almak**” sözü bir şeyleri kapatmak, dışarıya aktarmamak anlamında kullanılmıştır. Parçada bilimsel yazılardan söz edildiğine göre “**kendini paranteze almak**” sözü “*duygu ve düşüncelerini açıklamamak, yanlı davranmamak, tarafsız olmak, öznel olmamak*” anlamında kullanılmıştır.

Bu yazarımız eserlerinde kendi değerlerinin dışına çıkmayı pek sevmez, eserlerinde konu ne olursa olsun milletinin boyasını sürer.

Bu cümlede geçen “milletinin boyasını sürmek” sözüyle anlatılmak istenen nedir?

“*Bu yazarımız eserlerinde kendi değerlerinin dışına çıkmayı pek sevmez, eserlerinde konu ne olursa olsun milletinin boyasını kullanır.*” cümlesinde geçen “**milletinin boyasını sürmek**” sözünde eserlerinde milli değerlere yer vermek, ulusal konuları işlemek, yerel unsurlara yer vermek anlatılmaktadır.

1. Genel müdürün odasında oturan stajyerin tedirginliği yüzünden okunuyordu, iğne üstünde oturuyormuşçasına eğreti duruşu, odadakilerin de gözünden kaçmamıştı. Bir süre daha öylece çekingen oturup gözlerini dış kapıya çevirdi. Gözlerin kendinden uzaklaştığını fark edince kendini dışarıya attı.

Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Sanat, hayatımın her anında vardı; bu nedenle her daim onunla iç içe olup kendimi geliştirdim.
B) Kendini bu topraklara ait hissetmemesi, doğru yerde olmadığını düşünmesi bu kararı aldırılmıştı ona.
C) Yaşadığım her şeyden ders almasını bildiğim için hiçbir zaman kendimi büyük görüp insanlara hor bakmadım.
D) Sessizlik bazen her insana lazım çünkü insanın kendini dinlemek istediği anlar oluyor.
E) Kalabalık ortamlarda bulunmak onun gibi doğa ile iç içe yaşamış biri için çok zordu.

2. Sanat dünyamızda bazı isimler yazdıklarıyla, oyunculuklarıyla değil, aştıkları yolla bilinir, tanınır. Bu isimler karakterleriyle, yaptıklarıyla topluma örnek olurlar. Toplumun sorunlarından kendini soyutlamaz, ellerinden geldiğince çözümler üretmeye çalışır, halkın içinden biri gibi davranırlar.

Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım,

- I. İnsanı insan yapan içindeki sevgidir, çevresine kattığı değerdir.
II. Yalnız büyümesine rağmen mücadele ederek, savaşarak bu yerlere geldi.
III. Yaşamak elbette kolaydır, önemli olan insana yaraşır şekilde yaşamaktır.
IV. Kendinizi toplumun üzerinde görürseniz zamanla silinir gidirsiniz.

yargılarından hangisinde vardır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız IV
D) II ve III   E) III ve IV

3. • Kazanmak: kazanç sağlamak
• Geçmek: tükenmek, bitmek, sona ermek

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kazanmak, geçmek” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Üç yıldır gecesini gündüzüne katıp hazırlandığı sınavı kazandığını duyunca elindeki kitabı bırakıp babasının yanına geçti.
B) Boğazdan geçtikten sonra Balkan topraklarında ilerleyen ordu, Bulgarlarla yaptığı savaşı da kazanınca hâkimiyet alanını genişletti.
C) Çocuklarının gönlünü kazanmak için önce sigarayı bıraktı sonra da muayeneden geçti ve spora başladı.
D) Senetleri ödenmeyince zor durumda kalan kahvehane sahibi davayı kazanınca senetlerin fazinden geçti sadece anaparayı istedi.
E) Çok kazanmak öyle bir hırstır ki bazen onun peşinde sürüklenir, olmadık yerlere girersin fakat her şeyde olduğu gibi bunda da yavaş yavaş bu hırs geçer.

4. Sanat; bir duygu, tasarı, güzellik vb. nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır ve amacı da muhalif olmaktır (aykırı olmaktır). Sanatçı, I dünyaya eleştirel gözle bakabilmelidir. Çünkü onun en önemli görevi toplumun düşünce düzeyini (seviyesini) II yükseltmektir. Bunu başarmak için yaşadığı zamana, topluma tanık olmalı (gördüklerini aktarmalı); bu III tanıklığını da yapıtlarında yansıtmalıdır. Sanatçı kendini toplumdaki soyutlayarak (ayrı tutarak), gerçekleri IV görmezden gelerek (farkında değilmiş gibi davranarak) V yaşama tanıklık edemez.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. Yapılan her inceleme, her karşılaştırma şiir üstüne düşünen insan için birer zihin jimnastiği yerine geçer. Bunu yapanlar, her geçen gün kendini yenileyip farklı olmanın yollarını ararlar.

Bu parçadaki altı çizili sözün yerine

- I. muhakeme,
II. alıştıırma,
III. akıl, anlayış

sözcüklerinden hangisi gelebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. Bir yapıtın açıklanmasında yazarın yaşam öyküsü, yapıtın anlaşılmasında temel bir öge değildir; yazarın düşünce ve niyetlerinin bilinmesi de bu yapıtın anlaşılmasında temel bir öge olamaz. Yapıt, önemli bir yapıt olduğu ölçüde, kendi gücüyle yaşar ve anlaşılır ve çeşitli toplumsal sınıfların düşüncelerinin çözümlemesiyle de doğrudan doğruya açıklanabilir. Bir yazın ya da felsefe yapıtında bireyin işlevini yadsımak, yadsımak mı demektir?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerden birinin anlamını içermez?

- A) Başından geçenler   B) Göreceli olan
C) Ana unsur   D) Analiz etmek
E) Kabul etmemek

7. Türk edebiyatını ve şiirini imbikten geçirip insanlara sunmaya çalışıyorum. Bilgimi ve sanatımı paylaşmayı seviyorum. Bu programla insanlara faydalı olmak, onlara kitap hediye etmek ve de onların sesi olmak beni mutlu ediyor. Sanırım herkes yazdıklarının insanlara ulaşmasını ister; bense duygu, bilgi ve paylaşım noktasında bir köprü olmaya çalışıyorum.

Bu parçada geçen “imbikten geçirmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüzeysel bakmak
B) Kalıpların dışına çıkmak
C) Yargılayıcı olmak
D) Ayrıştırıp sunmak
E) Ayrıntılara değinmek

8. Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağlayarak
Sular sarardı yüzün perde perde solmakta
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta
Eğilmiş arza kanar muttasıl kanar güller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
Sular mı yandı neden tunca benziyor mermer

Ahmet Haşim’in Merdiven şiirinde geçen aşağıdaki sözcüklerle ilgili açıklamalardan hangisi söylenemez?

- A) “Merdiven” sözcüğüyle “hayat yolu” anlatılmak istenmiştir.
B) “Kızıl havalara” sözüyle hüznün anlatılmaktadır.
C) “solmakta” sözcüğüyle “karamsarlık” duygusu anlatılmaktadır.
D) “yaprak” sözcüğüyle “sona yaklaşıldığı” anlatılmaktadır.
E) “perde perde” sözüyle “yansıtmak” anlatılmaktadır.

9. (I) Alman teorik fizikçi ve bilim insanı Albert Einstein; “Hayal gücü bilgiden daha önemlidir, çünkü bilgi sınırlıyken hayal gücü tüm dünyayı sarmalar.” demiştir. (II) Ancak hayal gücünün sınırları ne kadar zorlanırsa zorlansın fantastik edebiyatın nesne ve varlıkları en nihayetinde yaşadığımız dünyadandır. (III) Tarih boyunca hemen her kültürden insan; ejderhalar, uçan halılar, sihirli lambalar gibi dünyada olmayan sayısız şey hayal eder. (IV) Ancak sonuçta hayal edilenler bu dünyada olmasa da hiç olmayan unsurlardan oluşmuş şeyler değildir. (V) Çünkü hayal ettiklerimizin büyük bir kısmını, hatta tamamını, bu dünyada var olan şeylerle oluştururuz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerdeki sözcüklerle ilgili aşağıda verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede “çevirmek” anlamında bir sözcük kullanılmıştır.
B) II. cümlede “sonunda” anlamını veren bir sözcük kullanılmıştır.
C) III. cümlede “süresince” anlamında bir sözcük kullanılmıştır.
D) IV. cümlede “ögelere” anlamında bir sözcük kullanılmıştır.
E) V. cümlede “bölümünü” anlamında bir sözcük kullanılmıştır.

1. Aşağıdakilerin hangisinde verilen cümle, ayraç içindeki sözün anlamını içermemektedir?

- A) “Bir şeyler yapmalıyım!” yaklaşımı, her zaman, “Bir şeyler yapılmalıdır!” yaklaşımından daha çok sorun çözer. (Çaba göstermek)
- B) Taraftarlığın, gerçeği saptırmayacak bir şey olduğunu anlamak gerekir. (Nesnellik)
- C) O, dilden, düşüncelerini açıklamaktan çok gizlemek için yararlanır. (Üstü kapalı anlatım)
- D) Kalemimi kamera gibi kullanan genç yazar, bize görkemli bir kitap sunuyor. (Olay ağırlıklı anlatım)
- E) Taşı delen suyun kuvveti değil, damlaların sürekliliğidir. (Kararlı olmak)

2. Öykü, elbette bir soyutlama içinde, romandan her zaman daha yoğundur. Sözelimi iki yüz sayfalık bir romanın yoğunluğu ile aynı hacmi bulan onar sayfalık yirmi öykünün oluşturduğu bütünün yoğunluğu karşılaştırılabilir mi? Yazınsal yazının verdiği doğrudan anlamların dışında sahip olduğu öteki anlamları da taşıyabilme yetisi, öykünün yapısal özelliğinin çimentosudur.

Bu parçada geçen altı çizili sözle öykünün hangi özelliği anlatılmaktadır?

- A) Farklı anlamlara açık olması
- B) Herkeste aynı heyecanı uyandırması
- C) Okuru değiştirebilmesi
- D) Benzer özelliklerinin olması
- E) Az sözle çok şey anlatması

3. Dünyanın birçok yerindeki tatlara ---- “En zengin mutfak hangi ülkededir?” sorusuna daima ----. Benim yaşam tarzıma alışık olmayanlar için yanıtlaması zor bir sorudur bu. Birkaç milyarı doyurmasından dolayı ilk olarak Çin mutfağı aklıma gelir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) hakim olduğumdan – nail olurum
- B) aşık olduğumdan – karşılık veririm
- C) sahip olduğumdan – maruz kalırım
- D) vâkıf olduğumdan – muhatap olurum
- E) özendiğimden – cevap veririm

4. 1960’lı yıllarda köyden şehre göç eden insanlar kırsal kültür ile şehir kültürü arasında sıkışıp kalmıştı.

I
Ne kendi kültürünü tam manasıyla sürdürebiliyor ne de şehir kültürünü benimseyebiliyordu. Artık bu

II
sentezin içinde yeni bir kültür doğacaktı. Bu durum üç şeyin gelişmesini sağladı: Gecekondu, minibüsler ve arabesk müzik. Bu yeni kültür ortamında insanlar arabesk müzikten kendi acılarını on ikiden vurmasını bekliyorlardı. İnsanlar bu dönemde kendi içinde taşıdığı bunalımı ve şehir kültüründe yaşadığı dışlanma sonucu
III
oluşan acı ve öfkeyi arabesk ile ortaya koydu.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin anlamca karşılıkları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	çabalamak	görmek	itiraz etmek
B)	rahatsız olmak	bilmek	itiraz etmek
C)	bocalamak	kabullenmek	yok saymak
D)	kararsızlık	sahip çıkmak	alınmamak
E)	göze gelmek	bağlanmak	tutulmak

5. Düşünmek, kolay iş midir, herkes düşünebilir mi? Bence düşünebilmek bir eğitim işidir. Kafamızda değişik bilgiler, görgüler, gözlemler olmalı; onların birbirleriyle çatışması, kaynaşması, kendimizce belirli sonuçlara bağlanması gerekir. Düşünmek çok yönlüdür, karmaşıktır. Karanlıkların içinde bir aydınlık aramaktır, yaratmaktır. Herhangi bir eşyayı, bir olayı, bir insanı ele alın. Hani resim derslerinde öğretmen ortaya bir vazo koyar, bunu çizin der. Her öğrenci kendine göre algılar o nesneyi. Bunun gibi her insan da belli konularda bambaşka bir düşünce dünyasındadır.

Bu parçada, altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünceleriyle insanın yeni bakış açıları kazanması
- B) İnsanın düşüncelerine yön verebilmesi
- C) Kişinin hayatını güzel yönleriyle görmesi
- D) Kişinin farklı bir gözle nesnelere anlamlandırması
- E) İnsanın düşüncelerini özgürce yansıtmayı

6. Aşağıdakilerin hangisinde verilen cümle, ayraç içindeki sözün anlamını içermemektedir?

- A) Romanlarındaki mekân ve kişileri çevremizden, içimizden biri gibi gösterebilmişsiniz. (inandırıcı kılmak)
B) İnsanlar kendisine içbükey veya dışbükey aynada değil, düz aynada bakmalıdır. (gerçekçi tutum sergilemek)
C) André Gide, kendine yettiğini söyleyen sanatçıyı zekâsına diyet yaptıran insana benzetir. (görüşlerini paylaşmama)
D) Romanınızdaki bilinmeyenlerden kurtulmak için romandaki kadının kim olduğunu, nasıl bir hayat sürdürdüğünü görünür kılin. (belginleştirme)
E) Bu yazarımızın yaptığı gibi bir dönemi küçük bir öyküye sığdırmak herkesin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. (zorluğu yenmek)

7. Ülkelerin çağdaşlık yarışında buldukları yer, yalnız bilim ve teknikteki üstünlükleri, sanayileşmedeki başarılarıyla ölçülemez. Uygarlığın en önemli ölçütlerinden biri ulusların kültürel değerlerine sahip çıkması (ilgilenip gözetmek) ve bunları evrensel

I değerlerle buluşturabilmesidir (bir araya getirmek).

II Kendi kültürüne, tarihsel değerlerine, yaşadığı yere sahip çıkan; farklı kültürlerin düşünce ve eserlerine saygı duyan birey ve kuruluşlar, demokrasinin korunmasının ve geliştirilmesinin en önemli güvencesidir (teminat).

III Zengin tarihsel ve kültürel birikimi olan kentlerin, kimliklerini yansıtan (aksettirmek) değerlerini koruyarak

IV uygarlığa açılması, insanlığın ortak kültür mirasının paylaşılmasına ve ülkeler arasında karşılıklı anlayış (halden anlama) ve işbirliğinin gelişmesine

V olarak sağlayacaktır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. İlk mizah gazetesi Diyojen'in çıkmasını sağlayan Teodor Kasap, Batı tiyatrosunun Osmanlı tiyatrosu üzerindeki etkisi ve geleneksel seyirliklerin tiyatro içindeki yerine dair sorunlar üzerine çok sayıda yazı kaleme almıştır.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Arkeologların ürettiği bilgi, zahmetsizce anlaşılabilir türden bir bilgi olmadığından toplumda karşılık bulmaz çünkü kişi yorulmak zorundadır.
B) Bugün çok yorulduğu için biraz sınırlıdır ancak yarın sınırı geçer sen de hasta olmadığıyla ilgili ona raporu sunarsın.
C) Ay ve Mars yüzeyine gerçekleştirilmesi planlanan uzun süreli seyahatleri için aşılması gereken farklı zorluklar bulunmaktadır.
D) Toprağı meydana getiren katı, sıvı ve gaz hâlinde olan maddeler arasındaki fiziksel ve kimyasal ilişkiler sadece üç hâldeki maddenin kendi özelliklerine bağlı değildir.
E) Kağının arkasından ağır ağır ilerleyen Hasan Ağa, bel ağrısından muzdarip olduğu için yol kenarında bir taşın üzerine oturur.

ÇİTA YAYINLARI

9. Anadolu'nun çay ile yaygın bir şekilde tanışması, 19. yüzyıla denk düşer. Erzurum Valisi, 1895'te bölgede baş gösteren bir kolera salgınında mikropları öldürmek için önemli kavşak noktalarına koydurduğu dev kazanlarda çay demletip ahaliye dağıttırması. Bu yöntem işe yaradığı mı yaramamış mı bilinmez ama daha sonra çay içmek bir alışkanlık olmuş bu serhat şehrinde. Ancak çay gönülleri fethederek aradaki zamanı kısa zamanda telafi etmiş ve halk arasında şu bilmecenin yanıtı olmuş: "Al rengine bakılır, bardaklara dökülür."

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Eski bir sınır kasabasına tayini çıkan Kemal Öğretmen ilk haftalarda çok zorlanır.
B) Köylülerle anlaşamaz, onlarla sorunlar yaşamaya başlayınca okulundan dışarı çıkmaz.
C) Öğrencileri için gece günüz demeden çalışır, onlara hayatın gerçek yüzünü göstermek ister.
D) Okulun yanındaki tek odalı, küçük bir mutfağı olan lojmanda kalır.
E) Hafta sonları kasabanın dışındaki bağları gezer, yaşadıklarını gün gün not eder.

1. Yahya Kemal, şiiri ve sanatı konusunda çok titiz davranan bir şairimizdir. O şiirlerini yayınlamadan önce çevresine okuduktan ve tepkileri aldıktan sonra gerekli değişiklikleri yapıp daha sonra yayınlamıştır. Bu tavır, gelecek eleştirilerin önünü tıkayan sağlıklı bir yöntemdir. Kolay beğenmemek, kendi şiirine susattırarak kadar bekletmek, şairin benimsediği duruşun ifadesidir.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin eksik yönlerini görüp onu şekillendirmek
B) Şiiri, okur tarafından aranır olduğunda yayınlamak
C) Şiirlerinin anlamını açığa kavuşturmak
D) Eleştirilmekten çekindiği için şiirleri saklamak
E) Şiirleri, okuyucunun istediği zamanda yayınlamak

2. Önümüzde, yaşamın (hayatın) tüm güzelliklerini
I
görülmemiş duyarlılıklarla sergileyen (gösteren) bir
II
usta vardır, bir iktidar ve güç gösterisi değildir bu;
yeri geldiğinde suçlarını itiraf eden, zaaflarını söyleyen,
akla hayale sığmayacak muzırlıkları (tehlikeleri) dile
III
getiren bir cesaret... Ve okurla yazar arasında edebiyatın
açtığı bu özerk (bağımsız) alandan dünyayı, insanları
IV
ve çevreyi seyretme (izleme) denemesinin nice farklı ve
V
ilginç oyunları sergilenir.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisi, ayrıca içinde verilen açıklamasıyla anlamca uyuşmamaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Nedenleri, nasılları ıska geçmiyordu ama tanımları da sevmiyordu. Siz onunla her mevsim yaşadınız. Akışı sessiz, yol alış adımdı.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisiyle örtüşmez?

- A) Üzerinde durmak   B) İsabet ettirmek
C) Önem vermek   D) Ele almak
E) Atlamamak

4. Romanlar genellikle insanı konu alan kurmacasal ürünlerdir. Bu özelliğiyle romanda bire bir yaşamın kendisini bulmak mantık dışıdır. Yazar aklından geçenleri bir süzgeçten geçirip eserini oluşturur.

Bu parçada geçen “aklından geçenleri bir süzgeçten geçirmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aklına gelen her şeyi olduğu gibi aktarmak
B) Düşüncenin doğrudan yansıtılmasını sağlamak
C) Edebiyatın, kurmaca bir dünya olduğunu görmek
D) Sadece gerçek dışı ögelere yer vermek
E) Zihinde canlandırılan olayları ayıklayıp aktarmak

5. Soytarlık, bir zamanlar çok önemli bir meslekti. Soytarlar hükümdarları en sıkıntılı zamanlarında bile güldürür, dertlerini unutturarak gerginlikleri azaltır ve bu arada bol bol da bahşiş alırlardı. Osmanlı sarayında soyтары bulundurma geleneğini Yıldırım Bayezid başlattı ve cüceler, kamburlar en çok rağbet gören (beğenilen) soytarılar oldular.

I
Bunlar; vezirlerin, baş vezirlerin bile kelle korkusuyla söyleyemediklerini padişaha, punduna getirerek

II
(birden söylemek) ve alttan alarak ya da yaradana sığınıp pattadak (ansızın) söyleyiverirlermiş. Aslında

III
müthiş bir zekaya sahip bu “soyтары”lar, kendilerine mezcup (deli) süsü vererek dokunulmazlık (karışılmaz)

IV
olmak) zırhı edindiklerinden, cezalandırılmak endişesine pek kapılmazlarmış. Bunlar, saray erkânı tarafından da el bebek gül bebek tutulurlarmış.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Sanatçı, bir eser oluştururken çevresinden, aile ve arkadaşlarından, yaşadığı ortamdan ilham alır ancak bunlara kendinden de bir şeyler katar. Yapıtlarını hayal güçleriyle mayalayan sanatçı, okura yepyeni kapılar açar, onu farklı ve bilinmez diyarlara götürür, onun ufkunu genişletir.

Bu parçada geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen

- I. Hiç işlenmeyen farklı temaları işlemek
- II. Okurun düşünmesini sağlamak
- III. Düşle gerçeği harmanlamak
- IV. Benzer konuları ele alıp aktarmak

İfadelerinden hangisi olabilir?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve IV   E) III ve IV

7. Enis Batur, bir yazısında sözcükleri anlamanın kolay bir iş olmadığını belirtiyor. "Kişi dilerse bütün hayatını bir sözcüğün otopsisine ayırabilir." Batur otopsi sözcüğünün farklı anlamlarını ve yabancı dillerdeki eşdeğerlerini arayıp bulmayı, sözcüğün dillerdeki ağırlıklarını tartmayı, sözcüğü kimlerin, nasıl, nerede kullandığını saptamayı da katıyor.

Bu parçada geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüklerin insanlarda farklı etkiler yaratması
- B) Dildeki bazı sözcüklerin ayıklanması
- C) Bir sözcüğün anlamsal ve dilsel yönden incelenmesi
- D) Yabancı sözcüklerin dilimizden çıkarılması
- E) Sözcüklerin özünde farklılıklar barındırması

8. Sanatçının toplum katında ayrı bir sorumluluğu vardır. Onlar toplumun dümenidir. Yanlışı, kötüyü göstermek iyiye güzele yönlendirmek onların görevidir.

Bu parçada geçen "toplumun dümeni" sözüyle sanatçıların hangi özelliği vurgulanmak istenmiştir?

- A) Karar alıcı konumda olmaları
- B) Yönlendirici olmaları
- C) Yansız bir tutum sergilemeleri
- D) Kendilerini çevreden soyutlamamaları
- E) Halkın sorunlarını dinlemeleri

9. Hilmi Yavuz, şiirinde açıklamaz size gizemin ne olduğunu. Peki, bir tüyo olsun verir mi? Hayır, onu da yapmaz. Ben- ce bu, şairin okuruna duyduğu güvendir. O, "Ben kendi okuruma yazıyorum; beni bilen bilir, anlayan anlar." der. Bir şairin kendini anlamış, kullandığı kelimelerin yerlerini bir anda saptayıveren, şiiri bütünüyle kavrayarak tadına ermiş okura sahip olması ne güzel bir şeydir.

Bu parçada geçen "okura yazmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendisini bilen bir kitleye hitap etmek
- B) Herkesin okuyucusu olacağını düşünerek yazmak
- C) Anlaşılma kaygısı gütmeden eser oluşturmak
- D) Kendi hayallerini şiirine tam olarak yansıtmak
- E) Okurunun düşüncelerini önemsemek

10. Henüz iyi bir sanatçı olma aşkıyla yanıp tutuşmayan birinin, edebiyatın temel taşlarından biri olma şansının olmadığını hepimiz iyi biliyor olmalıyız; bu yüzden de yazmaya değil hissederek, heyecan duyarak yazmaya önem veririz.

Bu cümlede altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Önemli sanatçılar, gerçek hayatta olanları eserlerine konu olarak seçer.
- B) Yazar olabilmek için okuru heyecanlandıracak konular seçmek gerekir.
- C) Nitelikli eserlerin ortaya konulması, yazarın iyi bir çevrede yetişmesine bağlıdır.
- D) Adını unutulmazlar arasına yazdırmayı çok istemeyenler iyi sanatçı olamaz.
- E) Sanat dünyasının birikimlerinden faydalanmayı başaramayanlar kalıcılığa ulaşamaz.

11. Bir düzyazıyı değişik şekillerle anımsayıp tekrar edebildiğimiz hâlde, bir şiiri ancak yazılmış olduğu hâliyle hatırlıyoruz. Anlatım şekli değiştiğinde şiirden bir eser kalmaz, şiir devrilmiş olur.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin düzyazıdan farklı anlamlandırılması
- B) Gerçeklikten kopan şiirin yok olmaya mahkûm olması
- C) Şiirin bütünlüğünün bozulması
- D) Düzyazıya oranla şiirin daha yaratıcı kılınması
- E) Kolay yazılan şiirlerin çok çabuk unutulması

1. Dağın dünyası tuhaftır, şaşırtıcıdır, üzerine düşünen
I
insanın aklını karıştırır. Uygarlığın eteklerinden teğet
II
geçtiği bu yeryüzü parçaları gelişmeye de değişime de
kapalı kalır. Sadece uygarlık değil, uygarlıkla birlikte
III
yasaklar, sınırlamalar, baskılar da giremez dağın
dünyasına. Dağ, kendisine has bir özgürlük sunar
insanlarına. Boyun eğmeyen dağla boyun eğmeyen
IV
insanın buluşması bin yıllar süren ve halen de devam
eden bir dağlı yaşamını oluşturur. Bu dağlı yaşamın
nüfuz edilemez yanları olduğu gibi, insanı kendine
V
çeken sıcak yönleri de bulunur.

Yukarıdaki altı çizili sözlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. söz, ilginç anlamıyla kullanılmıştır.
- B) II. söz, kesin bir sonuca varamama anlamıyla kullanılmıştır.
- C) III. söz, ön yargılı anlamıyla kullanılmıştır.
- D) IV. söz, kabullenmeyen anlamıyla kullanılmıştır.
- E) V. söz, etki edilemeyen anlamıyla kullanılmıştır.

2. Her sanatçının yapıtını oluştururkenki temel amacı ölümsüz bir yapıt ortaya koymak değil midir? Aziz Nesin'in düşünce dünyası ile tiyatro oyunlarındaki kimi karakterler arasında özdeşlikler vardır. Zamana kafa tutmak için çok çalışır. Ama sadece bunun için değil yaşamak için yaşamı güzelleştirmek, yaşamındaki boşlukları ortadan kaldırmak için de çalışır.

Bu parçada geçen "zamana kafa tutmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatsal yapıtlar ortaya koyarak bir bakıma ölümsüzleşmek
- B) Yaşadıkları ne olursa olsun bunlara karşı dik durmak
- C) Zor koşullara rağmen doğru bildiği yolda yürümek
- D) Zamana denk düşmeyen konularda yazılmış eserleri geleceğe taşımak
- E) Yaşamı güzelleştirme mücadelesi vererek hayata anlam katmak

3. Başkası düştü mü "Çürük tahtaya basmasaydı." deriz. Kendimiz düşünce, bastığımız tahtanın çürük olmasından şikâyet ederiz.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Araba devrilince yol gösteren çok olur.
- B) El elin eşeğini türkü çıkararak arar.
- C) Atlar tepinir, arada eşekler ezilir.
- D) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
- E) Yetim hırsızlığa çıkmış ay daha ilk akşamdan doğmuş.

4. Hikâye anlatıcısı sadece hikâyeyi iyi anlatan, aktaran değil aynı zamanda belleğinde biriktirendir. Özellikle sözlü kültürde, hikâye anlatıcıları yüzlerce yıllık birikimin hafızası olmuşlardır. Yüzyılları aşarak günümüze ulaşan edebî mirasın taşıyıcısı olma sorumluluğunu biraz da onlar üstlenmiştir. Böylece hikâyeler binlerce yıl boyunca insanlığın belleğinde yer etmiştir.

Bu parçada geçen "birikimin hafızası olma" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültüre katkıda bulunup onu koruma
- B) Hikâye türünün gelişiminde etkili olma
- C) Hikâyeleri koruyarak onların geleceğe kalmasını sağlama
- D) Bilginin kaynağını doğru yer ve zamanda arama
- E) Sözlü edebiyat geleneğini güçlendirme, çeşitlendirme

5. (I) Gözümü kütüphanede açtım, desem yalan olmaz. (II) Şanslı bir insanım; okuyan anne ve babayı gören, kütüphanesi olan bir evde büyüdüm. (III) İlkokulu bitirip de ortaokula başladığımda, yaşıma göre babamın tasniflediği, babamın okuyup da özet çıkartmamı istediği kitaplar bana hep yol göstermiş, işaret fişeği olmuştur. (IV) O kitaplar şimdi benim kütüphanemde ve onlara en değerli varlıklarım gibi bakıyorum. (V) Hayli geç bir yaşta yazmaya başladığımdan sonra onları tekrar tekrar okumaktayım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde aynı anlama gelen sözler kullanılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. İstekle azmi bir düzeye çıkardıktan sonra iş, kalem akıcılığına kalıyor. Kimi kalem erbabında istek ve azim yerli yerince olduğu hâlde, kalem akıcılığı ciddi problemler yaşayabilir. Yazmayı kesintiye uğratabilecek bütün bahaneleri bir kenara iterek kaleme sarılan adamın önüne onu tökezletecek, ilerlemesini engelleyecek tümsekler çıkabilir.

Bu parçada geçen aşağıdaki sözlerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) Çıkarmak
C) İtmek
E) Erbap
B) Tümsek
D) Sarılmak

7. I. Evinin en ücra köşelerini bile her gün temizlemek ona keyif verir. (titiz)
II. Çocuk eğitiminde başkalarının yolundan gitmemiş, kendi eğitim sistemini oluşturmuştur. (özgün)
III. Ailesine ek bir kazanç oluşturmak için yıllarca bağ bahçe işiyle uğraşmıştır. (vefakâr)
IV. Her gün neler yapacağını bir ya da birkaç gün öncesinden ayarlayarak her işinde başarı sağlamıştır. (planlı)
V. Sonunda asılacağını da bilse doğru olanı söylemekten asla geri durmamıştır. (dürüst)

Bir anneyle ilgili yukarıdaki açıklamalardan hangisi araya içindeki özellikle uyuşmamaktadır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

8. Ben, romanlarımı planlayarak yazmam. Kurgu, yazmanın bana verdiği bütün coşkuyu, zevki yok ediyor. Bana göre kitap yazmak, otların arasında parlak renkli bir ipin ucunu bulup ipi heyecanla kaynağına kadar takip etmektir. Bazen ip kopuverir ve ortada öylece kalırsınız. Ama ip bazen de -şanslı, cesur ve kararlıysanız- sizi bir defineye götürür.

Bu parçada yazarın "ip kopması" olarak nitelendirdiği olay aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Devamlı çalışmaktan sıkıntı duyması
B) Yaratıcılığını yitirdiğini sanması
C) Eserinin içerik yönünden zayıf olması
D) Yazarken biçime önem vermesi
E) Düşüncelerini uygun sözcüklerle anlatamaması

9. Küreselleşme diye bir olgu var ve bu olgu tüm dünyaya tek bir merkezden üretilmiş bir kültürü iletişim araçları vasıtasıyla yayıyor. Bu melez diye tabir edilen popüler kültür; dil ve düşünce, dil ve sanatsal üretim noktasında da bizleri belli bir etki alanı içinde tutuyor. Bu koşullar altında gençlerimizin kendi kültür iklimimizden devşirilmiş, oradan beslenmiş özgün düşünce ve sanat üretimleri vermeleri ne kadar olanaklı olacak sizce?

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki altı çizili sözlerden birinin anlamını içermez?

- A) Alıştırma
B) Globalleşme
C) Katışık, karışık
D) Bir araya getirmek
E) İfade etmek

10. Kendinden büyüklerle bir arada olmak gibi değil bu. Onlar, "Sus, sen anlamazsın." bakışları atıyor. Oysa kendi yaşitlarıyla birlikte eğleniyorsun, yaşının gerektirdiği gibi davranabiliyorsun. Heyecanlarına, şımarıklıklarına filtre takman gerekmiyor.

Bu parçada geçen "heyecanlarına, şımarıklıklarına filtre takmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini her durumda üstün görme
B) Eleştirilere kulak asma, onları ciddiye alma
C) Başkalarına aldırmandan bireysel yaşama
D) Duygu ve coşkularını engellemeye çalışma
E) Yaşamda karşılaşılan güçlükleri göz ardı etme

11. Yaptığı çalışmalarla her zaman gündemde kalmayı başarmış bu yazarımızın titiz ve ayrıntılı çalışmaları sonucunda tarihte birçok önemli olaya tanıklık etmiş, pek çok imparatorluk görmüş olan İstanbul'un göremediğimiz, ikinci plana itilen muhteşem yapıları, yeniden yükseliyor.

Bu parçada geçen "yeniden yükselmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli tarihi olaylara yer verilmesi
B) Görkemiyle dikkat çeken mimari yapıların ele alınması
C) Harap durumdaki binaların yeniden elden geçirilmesi
D) Artık var olmayan yapıların, resimlerle anlatılması
E) İstanbul'un çok bilinmeyen yönlerinin anlatılması

1. “Kötü, yasa dışı işlerle uğraşan bir kişi için kötü iş diye bir şey yoktur.” anlamını veren söz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tamah olmasa müflis acından ölür.
B) Tabak, sevdiği deriyi yerden yere çalar.
C) Tabağa sorarsan dünyada fena koku olmaz.
D) Sona kalan dona kalır.
E) Tarlaya saban, sürüye çoban.

2. (I) Dünya tarihine baktığımızda sömürgeci ülkeleri görüyoruz. (II) Sömürgeci ülkeler, kendilerinden güçsüz ülkelerin yer altı ve yer üstü kaynaklarına el koymak için bu ülkelere saldırmış, o ülkeleri birer sömürge hâline getirmişlerdir. (III) Sömürgeci ülkeler, sömürgeleştireceği ülkenin belli kesimlerine çıkar sağlayarak onları maşa olarak kullanmışlardır. (IV) İşgalcilerin işbirlikçilerinin çıkarı, kendi ülkelerinin bağımsızlığından, kendi halkının mutluluğundan daha önemlidir. (V) Komşu ülke halklarını, aynı ülkede yaşayan halkları birbiri ile çatıştıranlar; savaşlarda ganimet elde eden savaş ağaları, silah tüccarları ve onların birer piyonu durumunda olan çıkarına düşkün yöneticilerdir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde benzetme yapılmıştır?

A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve V   E) IV ve V

3. Madam Brigitte hiçbir şey duymak istemiyordu. Kırğında ve gördüğü hakareti başıslıyordu. Bu, yaptığı bir hatayı veya bir haksızlığı ona bildirmek zorunda olduklarını zanneden kişilere karşı her zaman uyguladığı bir tepkiydi, bunu kabul etmek ve göğsünü yumruklamak yerine, sol yanağını uzatıyordu.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşadığı durumu reddetmesi
B) Kendisine yapılanı kınaması
C) Yapılanları affetmesi
D) Olanlara anlam verememesi
E) Yaşadığı şeyden acı duyması

4. İnsanlar ferdi ve toplu olarak daha hareketli ve gelişmiş yaşam tarzlarını tercih ettiği sürece, atmosferde ısıyı tutan gazların miktarının artışına neden olmuş ve bu gazların artışıyla insanoğlu doğal sera etkisinin ısınma kapasitesini artırmıştır. Bu durum şehirleşmenin de katkısıyla, dünyanın yüzey sıcaklıklarının artmasına neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcüklerden birinin anlamını içermez?

A) hapseden   B) yeğlemek
C) biçimini   D) yükselten
E) kalıcı yapan

5. 1930’larda, Puşkin ve Tolstoy’un ayak izlerini takip

I
eden (aynı yolu seçmek) Platonov, Orta Asya’ya gitmişti. Karşılaştığı (ortak olan) dramatik manzara,

II
eski uygarlıkların kalıntıları, hayatın buradaki tuhaf akışı

ona ilham verdi (etkilemek). Bu deneyim (tecrübe) ona

III IV
“can”ı öğretti. Ruhu ve hayati bir güç olarak yaşamı anlatan bu kelime ve ucsuz bucaksız (sonu olmayan)

V
stepler ona “can”ı yazmanın yolunu açtı.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin parantez içindeki açıklaması yanlış verilmiştir?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Halk edebiyatında niçin didaktik şiir az? Halk şiiri, öğretmek gibi bir kaygı taşıyor çünkü duygu en güzel uğraş.

Bu cümlede altı çizili sözcüklerin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Dert etmemek – keyif alınarak yapılan iş
B) Sorumluluk almak – estetik değer ortaya koymak
C) Üzüntüye katlanmak – halletmeye çalışmak
D) Amaçlamamak – beklenti içinde olmak
E) Bilerek değinmemek – ilgiyi artırmak

7. Kitaplarla dost olan birçok insan için en önemli sorun, yeteri kadar kitap çıkmaması. Ülkemizde okuma oranı az olunca yazarlar da bu işe ağırlık vermiyor; ortaya da az okuyan, okuduğunu anlamayan insanlar topluluğu çıkıyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mecaz anlamlı sözcük kullanılmıştır.
B) "Üzerine düşmemek" anlamında bir söz kullanılmıştır.
C) Soyut anlamlı sözcük kullanılmıştır.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) "Gözden kaçırmak" anlamında bir söz kullanılmıştır.

8. "Bilgisiz, anlayışsız, beceriksiz insanların bulunduğu bir yerde, çok az bilgi, anlayış ve becerisi bulunan kişiler başa geçip yönetimi ele alırlar." **anlamını veren atasözü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Katıra "Baban kim?" demişler, "Dayım attır." demiş.
B) Körler memleketinde şaşılmalı padişah olur.
C) Köpeğe gem vurma kendisini at sanır.
D) Kel ölür, sırma saçlı olur; kör ölür, badem gözlü olur.
E) Kardeş kardeşi atmış, yar başında tutmuş.

9. (I) Denize ve denizle bir şekilde ilintili (bağlı) olan insanlar... (II) Deniz, insan yaşamının ve düşüncesinin temel metaforlarından suyu temsil eden (yansıtan) ve kitlenin simgelerinden biri olan, en güçlü imge kaynağıdır şüphesiz. (III) Ancak, soyut olarak sudan daha geniş değişkenlik gösteren bir düşünüş kaynağıdır (menşei) da. (IV) Denizin bu romantik ve bir ölçüde metafizik (fizik ötesi) ve metaforik kavramları ile yaşamın acımasız ciddi yüzü arasında bir köprü oluşturulabilmesi içinse güçlü bir gözlem gücüne, eleştirel bir bakış açısına, sanatçı yaratıcılığına sahip olunması gerekir. (V) Bulanık Su'da yazınsal (edebi) olarak romantizmin kullanıldığı deniz imgesini çoğul gerçekçi bir anlayışla yapıtın içinde yeniden yaratma yetkinliğini göstermeye çalıştım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde gösterilen altı çizili sözcüklerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Düşünen her insanımız gibi ben de hayatımızın değişmesi için sabırsızdım. Fakat canlı hayata, yaşayan ve okuyan insana, cansız madde karşısındaki bir mühendis gibi değil, bir kalp adamı olarak yaklaşmayı isterdim.

Bu parçada geçen "kalp adamı" sözüyle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Huzuru, saadeti insan sevgisinde bulan
B) İnsanlar hakkında bilgi ve tecrübe sahibi olan
C) Hayata, olaylara olumlu ve duygusal yönden bakan
D) İnsanlığa ilmiyle hizmet eden
E) Halktan gelen veya halka yakın kalmayı bilen

11. (I) Bugün çevremize baktığımızda hayatımızda yer alan çok sayıda nesnenin, endüstri ve tüketime dayalı olduğunu görmekteyiz. (II) Yaşamımızda artık hiç kimsenin el yapımı ürünler yapmadığını ve hayatımızın ev, araba ve çeşitli elektronik âletler almak üzerine kurulmuş olduğunu düşünebiliriz. (III) Şüphesiz ki teknolojik ürünler modern hayatın gerekleridir ancak pek çoğumuz gerçekte bu ürünlerin dünyamızın küçük bir bölümünü temsil ettiğinin farkında değiliz. (IV) Çünkü bugün yaşadığımız dünyada, kimilerinin tahminlerinin tersine doğadan elde ettikleri maddelere şekil veren, onları değiştiren ve sonunda bir obje ortaya çıkararak toplumumuza fayda sağlayan; kültürümüze, tarihimize ve sanatımıza yön verenlerin sayısı pek az değildir. (V) Geçmişimizin izlerini yansıtan ve geleceğimize yön veren bütün kültür ürünlerimizi ve bunları yaratan sanatçı kişilikleri ortaya çıkarmak ve onları takdir etmek gerekmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede sözcük, "ilgili, dair" anlamıyla kullanılmıştır.
B) II. cümledeki sözcük, "oluşturulmuş" anlamıyla kullanılmıştır.
C) III. cümledeki sözcük, "yansıtmak" anlamıyla kullanılmıştır.
D) IV. cümledeki sözcük, "soyut gerçeklik" anlamıyla kullanılmıştır.
E) V. cümledeki sözcük, "beğenmek" anlamıyla kullanılmıştır.

1. Her çağ, kendi söylemlerini yaratmıştır. Zamanın ve toplumların kendini gizleyen yapılarını çözümllemek ancak söylemlerin türüne ve çeşidine bakmakla mümkün. Söylemler gerçeğin karşısında süzgeç işlevi görürler.

Bu parçadaki altı çizili sözde söylemlerle ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçeği gölgeleyen ana öge
B) Gerçeği saklamanın yolu
C) Gerçeğe farklı açılardan bakma
D) Gerçeği bulma arzusu
E) Gerçeği ortaya çıkartan unsur

2. Sanatçının kendisine sorduğu “Sanat, toplum için midir, sanat, sanat için midir?” sorusuna verilen yanıt, sanatçının “özerk” alanını kısıtlar. İkinci Yeni şiirine gösterilen dirençten yola çıkılarak eleştirel bir “anlatı” kurmayı amaçlayan İmkânsız Özerklik: Türk Şiirinde Modernizm, 1950’li yılların ikinci yarısında Türkçe edebiyatta yaşanan “modernist” dönüşümü anlamak için bu edebiyata verilen tepkilerin nedenlerini sorguluyor.

Bu parçada geçen “özerk alanını kısıtlamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçının yeni konulara değinmesi
B) Edebiyatın sanatçıları yenilikten uzaklaştırması
C) Edebiyata verilen önemin azalması
D) Sanatçının kısıtlı konulara değinmesi
E) Sanatı belli bir alana hapsedmesi

3. (I) Sözcükler asi, uysal, renkli, soluk, yaramaz, çığırkan ve sevecen olabilirler ama her zaman çok değışkendirler. (II) Taşıdıkları yalın anlamın ötesine geçip bambaşka şeyler söyleyebiliyorlar; diziliş sıralarına göre farklı çağrışımlar yaratıyor, oturdukları yeri beğenmiyorlar bazen, dikkat etmezsem susmaları gereken yerde sızlanıyorlar. (III) Onları kullanırken ince eleyip sık dokuyorum. (IV) Güldüklerini, ağladıklarını duyuyorum ama onlarla uğraşmaktan yılmıyorum. (V) Başına buyruk sözcükler elimin altında, dilimin ucunda, beynimin içinde ama büsbütün ele geçiremiyorum onları.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde insandan doğaya aktarma yapılmamıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Kocasını onu bırakıp da Alamanyalara gidince kendi ekmeğini kazanmaya çalışan kanaat sahibi biri oluverdi.

Bu cümlede geçen “kanaat sahibi olmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnançlı olmak
B) Gönül zengini olmak
C) Doyumsuz olmak
D) Fikir sahibi olmak
E) Yetinmeyi bilmek

5. Yaşam, her canlının eline sadece bir kez tutuşturulur ve ne zaman alınacağı asla bilinmez. Bu yüzden her gün son günmüş gibi yaşanmalı ve yaşamın tek bir katresi bile heba edilmemelidir. Her gece ölmeli, güneşin ilk ışıklarını da yeniden doğmalıdır. En baştan yaşamalıdır hayatı.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanda sevginin bitmemesi
B) Her zaman olumlu düşünmek gerektiği
C) Yaşamın bir bütün olarak alınması
D) Hayatın dolu dolu yaşanması
E) Yaşam kaynağının tüketilmemesi

6. Şair ne de güzel söylemiş, “Zordur köprüleri yakmak, sıradan sabahların mahmurluğuna alışmışlar için.” Kurulu bir düzene alışanların ya da bugün yenik düşenlerin geleceği hoş bir hayal olarak gördüğünü, ne de güzel anlatmış. Kimileri geçmişin yıkıntıları arasında dolanır durur, kimileri ise gelmemiş gün için feryat eder.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamın sıkıcı yönünü bırakıp farklı olmaya çalışmak
B) Hayatı olduğu gibi kabul edip yeniliklere kapalı olmak
C) Alışkanlıkların değışmesini sağlayacak bilgiye sahip olamamak
D) Kazanılmış hakların kıymetini bilememek
E) Geçmişin sadece güzel yanlarını görmek

7. Bilimler, kesin kavrayışımızı görünmez alanlara dek büyütürken edebiyatçılar yine de sevgiyle, doğumla, ölümle uğraşmakta, belki bugünkü iki Almanya arasındaki ilişkiler üzerine çöken sis perdesini biraz aralamakta, bunu yaparken bile kişisel talihsizlikler üzerine birtakım boş yakınlıklar sunmaktadır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
B) Karşıt kavramlara yer verilmiştir.
C) Düşsel öğelere yer verilmiştir.
D) Soyut anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
E) Kişileştirme yapılmıştır.

8. (I) Günümüz insanların karşı karşıya olduğu önemli bir sorun toplumun temelini oluşturan sosyal yapıdaki bozulmadır. (II) Toplumsal çöküş, değişik şekillerde kendini göstermektedir. (III) Dağılmış aileler, boşanmalardaki artış ve gayrimeşru çocuklar aile kurumundaki tahribatin doğal sonucudur. (IV) Stres, huzursuzluk, mutsuzluk, endişe ve kaos pek çok insanın hayatında önemli kabul edilmez. (V) Manevi boşluk içindeki insanlar, bunalmalarına çare ararken alkol ve uyuşturucu bataklığına düşmekte veya karanlık yollara girmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı sözcük kullanılmamıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Tarımla uğraşan bir çiftçiyim. Küçükbaş hayvancılık ve tahıl tarımı başlıca ekonomik etkinliklerimizdendir. Yaşadığım yörenin, Türkiye'nin tahıl tarımında önemli bir yeri vardır. Her ne kadar gübre ve kaliteli tohum kullanıp rahat bir şekilde makineli tarım yapma olanağına sahip olsak da üretimde yıldan yıla dalgalanmalar görülür.

Bu parçada geçen "yıldan yıla dalgalanmalar görülür" sözüyle çiftçi aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Elde edilen ürünün istenilen seviyede olmaması
B) Farklı ürünlerin kazançlı olması
C) Elde edilen ürün miktarının sabit olmaması
D) Yıllara göre daha az ürün elde edilmesi
E) Çiftçiliğin sanıldığı kadar kolay olmaması

10. "Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar." atasözünde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, bildiği yoldan hiçbir zaman şaşmamalıdır.
B) Amacını doğru belirleyen insan, onun peşinden sonuna kadar gitmelidir.
C) Özünde iyi olan bir insanı çevresel faktörler olumsuz etkilemez.
D) Yanlışları düzeltmenin en iyi yolu, büyükleri örnek almaktır.
E) Aldığı kararların peşinden giden insan, eninde sonunda hedefine ulaşır.

11. Son 20 yıla damgasını vuran bilgi teknolojileri ve bilişim çalışmaları, düşünüş biçimlerini de etkilemiş, bilgiye hemen her yerden erişim çok hızlı ve kolay bir duruma gelmiştir. Diğer bilim alanlarında olduğu gibi Türk dili edebiyatı, tarihi, sanatı ile ilgili araştırma konularında üretilen bilginin de internet adı verilen genel bir bilgilenme ve iletişim ortamında sunulması büyük önem kazanmıştır. İnternet, tek yanlı olarak bilgi sunumunun yanında, bilginin üretim sürecinde de rol oynamaktadır.

Bu parçadaki altı çizili sözlerin anlamları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Önem kazanmak – özgün olmak
B) Akli ön planda tutmak – savunmak
C) Belli bir dönemi etkilemek – etkili olmak
D) İzini sürmek – sahneye girmek
E) Üstesinden gelmek – neden olmak

12. Şiir bir mecaz (değişmece) sanattır. Varlıkları günlük adlarıyla anmaktan kaçınır, onların alışılmış yönleriyle yüz yüze gelmekten kurtarır bizi; şairin buluşlarıyla sözcüklerin öteki yüzünü gösterir bize. Böylece okuduğumuz, dinlediğimiz her şiirde farklı hayal âlemlerine dalarız.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamsal değişime uğratmadan kullanmak
B) Nitelendirmelerden kaçınmak
C) Ses değerlerine özen göstermek
D) Çağrışımlarından yararlanmak
E) Yaygın olmayan anlamlarını öne çıkarmak

CÜMLENİN ANLAMI, YORUMU VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ

Paragrafı okurken paragrafta geçen cümlelerin anlamlarını, paragrafta hangi anlam ilgilerini kattığını bilmek gerekir. ÖSYM bu konudan üç ya da dört soru sormaktadır.

Bu sorular:

- Cümlenin anlamı yorumu,
- Numaralanmış cümlelerin anlamı,
- Cümlelerin kazandığı anlam ilgileri,
- Cümleden çıkarılacak kesin yargı sorularından oluşur.

Küçük Ağa - Tarık BUĞRA

I. Dünya Savaşı resmen sona ermiş olmakla birlikte Osmanlı Devleti üzerinde yarattığı etkileri bütün şiddetiyle devam emektedir. Savaş sonrası birçok asker memleketlerine geri dönmüştür. Bu erlerden biri de Salih adlı Akşehirli bir askerdir. Savaşta sağ kolunu kaybetmiş, “Çolak Salih” olarak hayatına devam etmek zorunda kalmıştır. Salih, gittiğinde birçok şeyin değiştiğini görür. Önceleri dost olarak yaşayan Rumlar ve kendi halkı şimdi birbirinden soğumuştur. Salih’in samimi arkadaşı olan Niko da bir Rum’dur ve iki halk arasındaki gerginlik bu arkadaşlığa da yansımıştır.

Salih yüzyıllardır Osmanlı himayesinde rahatça yaşayan Rumların bu davranışını bir ihanet olarak görmekle beraber arkadaşı Niko’dan kopmamaktadır. Rumlarla olan dostluğu kasabalı tarafından fark edilir ve kasabalı Salih’i dışlar. Salih artık sürekli Niko ve O’nun çevresiyle dolaşır olmuştur. Salih artık istenilmeyen biri olmuştur.

Kasabaya “İstanbul Hoca” lakabıyla tanınan bir hoca gönderilir. Hoca vaazlarda cemaate padişah ve din lehinde düşüncelerini aktarmaktadır. Bu sırada memlekette Hoca’nın düşüncesine tam ters olmamakla birlikte, kurtuluş ümidi olabilecek bir örgüt kurulmaktadır. Kuva-yi Milliye adı verilen bu örgüt Anadolu’da işgalleri önlemek ve İstanbul ve padişah yönetiminin boyunduruğundan kurtulmak için kurulmuştur.

Olaylar gelişirken Salih ise toplum dışında kalmaktan bir kurtuluş çaresi olarak Kuva-yi Milliye’ye katılmaya verir. O’nu bu kararı vermeye zorlayan başka bir şey ise yakın arkadaşı Niko’nun da sonunda Türk milletine karşı savaşta yer almasıdır. Hoca hakkında ölüm emri çıkarılır. Hoca ailesini de bırakarak ve en önemlisi de halkın zorlamasıyla Akşehir’den kaçır ve çete reislerine sığınır. Salih, Hoca’yı bulur ve O’nu padişah hizmetinden vazgeçerek Kuvva yararına çalışmaya ikna eder. Beraberce Çerkez Ethem’in kardeşi Tevfik Bey’in çetesine katılırlar. Çerkez Ethem ve kardeşleri milli mücadelede en büyük rollerden birini üstlenmiş ve gerek düşman işgallerine gerekse ayaklanmalara karşı başarılar sağlamışlardır. Fakat şimdi düzenli ordu ve İsmet Paşa’nın emri altına girmek söz konusu olunca Çerkez Ethem ve kardeşleri zıt bir tavır takınarak Kuvva’ya ve Ankara’ya karşı isyan bayrağı açmıştır. Hoca ise bu yolun yanlış olduğuna inanır ve onları bu yoldan döndürmek için planlar kurar.

Hoca’nın amacı Çerkez Ethem ve kardeşlerini Kuvva’ya karşı cephe almaktan vazgeçirmek olmasa bile olası bir isyan hâlinde güçlerini zayıflatmaktır. Bu sırada Hoca Salih’i haber edinmek için Akşehir’e yollar. Akşehir’de ise Hoca öldü bilinmektedir. Oysa Hoca hayattadır ve yeni kimliği “Küçük Ağa” ile kuvva yararına çalışmaktadır. Hoca’nın Kuvva yararına çalıştığı haberi Salih tarafından Akşehir’de sadece Kuvvacı olan birkaç kişiye duyurulur ve memnuniyet yaratır. Başta Kuvayı Milliye hareketine büyük hizmet vermiş Doktor olmak üzere Kuvvacılar Hoca’nın kendi saflarına katılışından büyük haz duyarlar.

İstanbul Hoca, Çerkez Ethem’in İsmet Paşa hizmetine girmemek için yapacağı en büyük saldırı olan Kütahya saldırısında Ona bir oyun oynayarak başarısızlığını sağlar ve Kuvayı Milliye’ye en büyük hizmetini vermiş olur. Ankara ise Hoca’nın başarılarından haberdardır ve kendisini Ankara’ya davet eder. Daveti kabul eden Hoca Ankara’nın durumunu yakından görür ve cephede savaşmanın, bu iktidar kavgasında yanlış düşünenlere ve hainlere verilecek savaştan daha kolay olduğunu düşünür. Fevzi Paşa Hoca’ya yakınlık gösterir. Hoca bütün bu kişiliklerin önemini daha iyi anlamaktadır. Memleket zafere doğru gitmektedir ve bu noktada Ankara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne büyük iş düşmektedir. Bu sırada Küçük Ağa yani İstanbul Hoca Ankara’da kendisini Akşehir’den tanıyan ve bir zamanlar zıt fikirleri yüzünden tartıştığı Kuvvacı Doktor ile buluşur. Doktor böyle saygıdeğer birinin kendi saflarına katılışından duyduğu mutluluğu Hoca’ya söyler ve asıl kimliğini bilen sadece kendisi olduğunu, kendisi dışındakilerin O’nu Küçük Ağa diye tanıdıklarını anlatır. Hoca ise artık özlediği eşi ve çocuğunun özlemiyle yanmaktadır.

Küçük Ağa Fevzi Paşa ile birlikte Akşehir’e gelir ve burada da tanınmadığını ve Küçük Ağa olarak bilindiğini görür. Eşi ve çocuğu hakkında bilgi alır ve çocuğunu bulur fakat eşinin durumu kötüdür. Eşine geldiğini haber eder fakat kadın ölmek üzeredir ve oğlunu Hoca’ya emanet ettiğini söylemekle kalır ve günler sonra da ölür. Hoca daha sonra Ankara’ya döner ve mücadeleye devam eder.

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU KONUSU ÖZETİ

Kelimeler dizisinden oluşan bütüne cümle denir. Bir cümlemin doğru anlaşılması metnin doğru anlaşılması demektir. Bu nedenle her cümleyi dikkatli ve doğru okumalıyız.

ÖSYM'nin yaptığı bütün sınavlarda bu bölümden sorular gelmektedir çünkü bu konu da okuduğunu anlama ve yorumlama sorularındandır. Bir önceki konuda sözün anlamını görmüş, bu konuyla ilgili sorular çözmüştük. Bu bölümde de öncelikle birlikte birkaç örnek yapacağız. Sonra sizlere verdiğimiz örneklerle sizin anlam ve yorum kabiliyetinizi göreceğiz.

Bir cümlemin anlamını bulmak için öncelikle verilen cümlemin anlamının dışına çıkmamız gerekir. Bize bir cümledeki bir sözün anlamı ya da cümlemin tamamının anlamı sorulabilir. Öncelikle ilk yapmamız gereken soru kökünü tam olarak anlamaktır. Soruyu tam olarak anladıktan sonra verilen cümleyi okuruz. Burada dikkat etmemiz gereken cümleye basit bakmak, kendimizden bir şey katmamaktır.

Cümleyi okuduktan sonra hemen seçeneklere geçmemeliyiz; bize verilmek istenen mesajın, anlamın ne olduğunu kendimiz bulmalıyız. Bulduktan sonra seçeneklerde bizim düşündüğümüze en yakın seçeneği işaretlemeliyiz.

“Eğitim sadece okumak değil, okudukları üzerinde düşünebilmektir.” cümlesinde eğitimden söz edilmiş, eğitimin nasıl olması gerektiği anlatılmıştır. Cümlede biz ikinci yargının üzerinde durmalıyız. İkinci yargıda geçen “düşünebilmek” sözünden kastedilen farklı açılardan bakmak, yorum yapmaktır. Bu cümlemin bütününde anlatılmak istenen eğitimin sadece okumak için değil, irdelemek, yorumlamak için yapılması gerektiğidir.

“Yanlış kalbe misafir olduysan oturmayı değil, kalkmayı bileceksin.” cümlesinde kalp sözcüğü ile sevgi, aşk anlatılmaktadır. “Kalkmasını bileceksiniz.” sözüyle de orada kalmamak, oradan ayrılmak anlatılmaktadır. Bu cümlede anlatılmak istenen de duygu yönünden doğru bir insanla birlikte değilseniz onunla bir arada olmaya gerek olmadığıdır.

“İrmak kenarına çeşme yapılmaz.” cümlesinde “ırmak” sözcüğü suyun var olduğunu anlatmaktadır. “Çeşme” sözcüğü de suyu anlattığı için gereksizlik vurgulanmıştır. Cümlede anlatılmak istenen gereksiz işlere girmemektir.

Uygulama (Birlikte Yapıyoruz)

Ben insanların hepsine güvenirim güvenmediğim onların içindeki şeytandır.

Bu cümlede anlatılmak istenen nedir?

Öncüldeki cümlede iki ifade vardır. Birincisi insanlarla ilgili olumlu bir ifade, diğeri ise insanlarla ilgili olumsuz bir ifadedir. Buna bakarak iki ifadeyi de içeren bir yanıt aramalıyız. Bu da **insanların iyi yanları olduğu gibi kötü yanları da vardır, olmalıdır.** Bu cümleden şöyle sonuçlara ulaşabilirsiniz: İnsanlara güvenmemek gerekir. İnsanların içinde her zaman kötülük, şeytanlık vardır. Bu tür yorumlar cümlemin tamamını kapsamadığı için doğru olmayacaktır.

“Sarhoş eşek semerini bahşiş bırakır.” cümlesinde anlatılmak istenen nedir?

Bu cümlede içki kullanıp sarhoş olan kişilerin ne yapacağını belli olmadığı, saçma sapan işler yaptığı anlatılmaktadır. Cümlede asıl vurgulanmak istenen de içkinin insanı normalde hiç yapmayacağı davranışlara sevk edeceğidir.

1. • Edebiyat içinde bulunduğu toplumun duygu, düşünce ve hayallerini yazı aracılığıyla dillendirir.
• Türk edebiyatı; duygular, hayaller ve semboller vasıtasıyla Türk milletinin hayat karşısında aldığı tavrı, yani Türk'ün insan, kâinat, toplum, din hakkındaki görüşlerini canlı bir şekilde ifade eder.

Aşağıdakilerden hangisi bu iki cümledeki yargıyı örnekler niteliktedir?

- A) Roman ve öykü bir kurgudur; bu kurgu kimi zaman insanı gerçeküstü sayılacak bir dünyaya götürür.
B) Edebiyata gerekli desteği vermeyen toplumların her zaman geri kaldığını dünya üzerindeki sayısız örnekleriyle görüyoruz.
C) Şiir sözcüklerin anlam katında bir araya gelerek büyümlü bir dünya oluşturduğu lezzet mekânıdır.
D) Yaşar Kemal'in İnce Mehmed'i Çukurova yöresinin gerçeklerini ortaya koyup insanların yaşamına ayna tutuyor.
E) Sefiller'i okuyan her okur ondan etkilenmiş, karakterlerin içinde bulunduğu ruh hâline bürünmüştür.

2. Teorik olarak mümkün olan her şey teknik zorlukları ne olursa olsun yeterince arzulanırsa pratik olarak elde edilir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisinin gerekliliği vurgulanmaktadır?

- A) Yapıcı olmanın
B) Çabalamanın
C) İstek duymak
D) Pes etmemenin
E) Sabretmenin

3. Ülkemizde büyükşehirlerdeki en büyük sorun, trafik ve ulaşım sıkıntısıdır; bu sorun, sadece metro hatlarının artırılmasıyla çözülemez.

Bu cümleden hareketle

- I. Ulaşım ve trafik sorununda alternatif çözümler denenmelidir.
II. Büyükşehirde nüfusun azaltılması gerekmektedir.
III. Metro hatlarının artırılması tek başına sorunları çözmez.
IV. Ulaşım ve trafik sorunun çözen şehirler, örnek alınmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve IV

4. • Türkiye'de turizm denince akla ilk gelen yerler kıyı bölgeleridir.
• İç kesimlerde Mardin, Nevşehir, Denizli gibi şehirlere her yıl yüz binlerce turist geliyor.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancı turistlerin çoğu kıyı kesimlerini tercih ederken yerli turistler iç bölgeleri tercih etmektedir.
B) İç kesimdeki bölgeler turizm açısından geri kaldığı için kıyı kesimleri turistleri çekmektedir.
C) İç kesimdeki şehirler de turist çekmektedir ancak turizm denince kıyı bölgeler akla gelmektedir.
D) Kıyı bölgeleri, turizm açısından iç kesimlere göre daha farklı olanaklar sunmaktadır.
E) Kıyı kesimlerine gelen turistlerin çoğu, iç kesimdeki bölgelere de turist olarak gitmektedir.

5. "Çatal kazık yere batmaz." sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zorluklar karşısında birlik olmak gerektiği
B) Her işin kendine göre zorluklarının olduğu
C) Çok başlılığın olduğu yerde işin yürümeyeceği
D) İnsanların elindekiyle yetinmeyi bilmediği
E) Sert insanlarla uğraşmanın kolay olmadığı

6. Bir şemsiye tamircisi, yazmış olduğu türleri incelemesi için Sheaksper'a gönderdiğinde, ünlü yazarın yanıtı şu olur: Dostum siz şemsiye yapın, hep şemsiye yapın, sadece şemsiye yapın...

Bu cümlede anlatılanları aşağıdaki sözlerden hangisi karşılar?

- A) Başını acemi berbere teslim eden, pamuğunu cebinde taşısın.
B) Abdala "Kar yağıyor demişler.", "Titremeye hazırım." demiş.
C) Oduncunun gözü omçada, dilencinin gözü çömçede...
D) Tayfanın akıllısı geminin dümeninden uzak durandır.
E) Karga, keklığı taklit edeyim demiş, kendi yürüyüşünü unutmmuş.

7. I. Rüzgâr güçlü kökleri olan bir ağacı yenemez.
Ağır yongayı yel kaldırmaz.
- II. En büyük düşman; kendi alginız, kendi egonuz ve kendi cehaletinizdir.
Düşman arıyorsan aynaya bak.
- III. Yolu bilmekle yolda gitmek arasında fark vardır.
Doğru amaçlar için savaşıyorsan yenilmeye mahkûmsundur.
- IV. Gülersen bütün dünya seninle güler ancak ağlarsan tek başına ağlarsın.
İnsan iyi günde yanında kötü günün ardında olur.
- V. Uzun süre maske takarsan altındaki kişiliği de unuttursun.
Kendi olmayan biri bir süre sonra özünü kaybeder.

Yukarıdaki numaralanmış ikili cümlelerden hangisi anlamca birbirini karşılımaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. • Küresel ısınmayla ilgili yapılan en büyük hata, dünyanın giderek ısındığına inanmaktır.
- Dünya ısındıkça atmosferdeki sera gazları artacağı için yeryüzüne gelen güneş ışınları azalacak ve dünya soğumaya başlayacaktır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya yüzeyinin giderek ısınması insanların küresel ısınmanın ne kadar ciddi olduğunu anlamalarını sağlamıştır.
- B) Küresel ısınmayla ilgili farklı görüşler olsa da aslolan dünyanın giderek soğumaya başladığıdır.
- C) Atmosferin sera gazlarını tutması, dünya yüzeyinin ısınmasına ve kuraklığa neden olacaktır.
- D) Yanlış bilgilerle yapılan yorumlar insanların küresel ısınmayla ilgili korkularını artırmaktadır.
- E) Küresel ısınma, dünyanın ısınması değil soğumasıdır; dünyanın ısındığına dair yanlış bir kanı vardır.

9. Somali ve Libya'ya giden bir turist, Somali'de dolaştığı yerlerde dikkatini çekecek kadar fazla sayıda engelliye rastlamış, Libya'da ise yalnızca birkaç tane engelli görmüştür oysa Somali ve Libya'da genel nüfus içinde engellilerin oranı birbirine eşittir.

Bu cümlede anlatılanlara göre aşağıdakilerden hangisi, turistin gözlemlerindeki bu farklılığı açıklayabilir?

- A) Somali'ye Libya'dan daha önce gitmiş olması
- B) Farklı mevsimlerde Somali ve Libya'ya gitmesi
- C) Somali'deki nüfusun Libya'dan daha az olması
- D) Libya'da engellilere verilen hakların daha iyi olması
- E) Engellilerin sokağa çıkma saatlerinin her ülkede aynı olması

10. Bir şeyler icat etmek istiyorsan bu süreçte yapacağın yanlışlara sevinmen gerektiğini unutmayacaksın.

Bu düşünceyi savunan birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Hatalarına üzülen biri çalışmalarında sorun yaşayabilir.
- B) Yeni bir şeyler ortaya koyabilmek deneme-yanılma yöntemiyle olur.
- C) Olumsuzluklara takılıp kalmayan kişiler, amaçlarına daha yakın olanlardır.
- D) Kişi, başarısına sevindiği kadar başarısızlığına da üzülecektir.
- E) Hatalardan ders çıkarmak, amaca doğru atılmış doğru bir adımdır.

11. Paris Antlaşması'nda toprak bütünlüğünün Avrupa devletleri tarafından garanti altına alınması, Londra Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazların egemenliğinin kendisine bırakılması, Balkanlardaki ulusların durumunu görüşmek üzere Avrupalı devletlerin düzenlediği İstanbul Konferansı'na alınmaması...

Osmanlı Devleti zamanında yaşanan gelişmelerin anlatıldığı bu cümleden Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Yaşadığı sorunları tek başına çözemediği
- B) Başka devletler tarafından korunduğu
- C) Her geçen gün farklı sorunlarla uğraştığı
- D) Avrupa devletleri üzerinde söz sahibi olduğu
- E) Uluslararası antlaşmalarda hakkını koruduğu

1. İnsanlığı inceleyen, insana varan hikâyeci, onun gerçek meseleleriyle iç içe olduğu sürece onun yakın ilgisini yanında bulacaktır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca yukarıdaki cümleyle çelişir?

- A) Öykünün merkezine insanı ve onun sorularını yerleştiren hikâyeci, okuyucu sıkıntısı yaşamaz.
B) Öyküde evrenselliğe ulaşmak isteyen bir yazar, işe kendi dünyasını anlatmakla başlamalıdır.
C) Öyküde kalıcılığın ve kabul edilirliliğin en baş koşulu, insanlığın evrensel derterini ele almaktır.
D) Öyküsünü insan ve sorunları üzerine kurmayan öykücünün, çevresinden ve toplumdan kabul görmesi beklenemez.
E) İnsanlığın yakın ilgisini yanında bulmak isteyen öykücü, insanlığın temel değerlerini konu edinmelidir.

2. Reklamlarda karşımıza çıkan ürünlerin çoğu tüketicinin ihtiyacını karşılamak için pazarlanmaz, tüketicinin arzularına seslenmek için kullanılır.

Aşağıdaki reklam sloganlarından hangisi parçadaki görüşe uygun değildir?

- A) Bu yaz muhteşem doğayı ve güneşi keşfedin!
B) Böylesi bir araba düşlerinizde bile yoktur.
C) Ellerinizi bu ürünle hak ettiği rahatlığa kavuşturun.
D) Yüzünüz ilk kez bir mücevherden daha ışıltılı.
E) Kayak mevsim değil, zevk meselesidir

3. "Afrika'da bir anne çocuğuna 'Tabağını bitir.' diye bağırana kadar dünyanın bütün tabaklarını kırmak istiyorum." cümlesindeki gibi düşünen biri

- I. dünyanın bir yerinde aç çocukların olduğunu,
II. kendini dünya sorunlarından soyutlamadığını,
III. bazı insanların açgözlü olduğunu,
IV. insanların birbirilerine karşı hoş görülmesi olmadığını

İfadelerinden hangilerini vurgulamıştır?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

4. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 50 ülke tarafından 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulan bir komisyonun hazırladığı İnsan Hakları Beyannamesi, bundan 50 yıl önce 10 Aralık 1948 tarihinde Genel Kurulca kabul ve ilan edildi.

Bu cümleden çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birleşmiş Milletlerin kabul ettiği ilk çalışma İnsan Hakları Beyannamesi olmuştur.
B) Türkiye kararların alınmasında etkin rol oynamaktadır.
C) İnsan Hakları Beyannamesi'nin kabul edilmesinde birden fazla ülkenin rolü vardır.
D) Ülkeler arasındaki çatışmalar İnsan Hakları Beyannamesi'nin kabulüyle azalmıştır.
E) 1948 yılından önce insan haklarına gereken önem verilmemiştir.

5. Maçın ikinci yarısında sakatlanan Ali, attığı golün sevincini yaşayamadı.

Bu cümle ile ilgili olarak

- I. Ali sonraki maçlarda oynamayacaktır.
II. Maçta en az bir gol atılmıştır.
III. Ali, ikinci yarıyı tamamlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

6. Deve kuşuna uç, demişler, ben deveyim demiş; o zaman koş, demişler, ben kuşum demiş.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Aklına yatmayanı kabul etmemek
B) Yanlışlarını devam ettirmek
C) Söylemlerinde tutucu olmak
D) Zorluklar karşısında pes etmek
E) İşine geldiği gibi davranmak

7. • Ahmet, "Geçmişte kullandığınız yöntemlerin aynı-
nı kullanmamaya dikkat etmeliyim."
• Kuzey, "Dün ve bugün ayrılmaz bir bütündür, dün
olmadan bugün olmaz."

**Bu iki cümlede düşüncelerini dile getiren kişilerle ilgili
aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?**

- A) Ahmet; yenilikçi, her zaman farklı olanı ararken Kuzey,
tuğlaların üst üste konması gibi var olandan faydalanır.
B) Ahmet, sadece günü düşünüp geçmişe sırtını dönerken
Kuzey, kalıcı olmanın yolunu arar.
C) Ahmet, farklı metotlarla çığır açma peşindeyken Kuzey,
yatırımını günün gerçekleriyle oluşturur.
D) Ahmet, insanın çağdaşlaşması için iletişimin önemini
savunurken Kuzey, basmakalıp düşüncelerden vazgeçilmesi
gerektiğini savunur.
E) Ahmet, geçen zamanın insana bir şey katmadığını ileri
sürerken Kuzey, her yeniliğin bir basamak olduğunu
savunur.

8. Dünyada sadece Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde yetişen
ve Dünya Koruma Birliği kriterlerine göre nesli tükenme
tehlikesi altında bulunan yanardöner çiçeğinin korunması
için yeni önlemler alınıyor.

**Aşağıdakilerden hangisi, bu cümleden çıkarılabilecek
bir yargı değildir?**

- A) Yanardöner çiçeğinin korunması için daha önce de
önlemler alınmıştır.
B) Yanardöner çiçeği, Ankara'daki nesli tükenme tehli-
kesi altında olan tek çiçek türüdür.
C) Yanardöner çiçeğinin dünyada doğal ortamda yetişti-
ği tek ülke Türkiye'dir.
D) Bitkilerin neslinin tükenme tehlikesi altında olup olma-
dığını belirleyen bazı kıstaslar vardır.
E) Dünya Koruma Birliği, nesli tükenme tehlikesi altında
olan bitkilerle ilgili çalışmalar yapmaktadır.

9. • Sovyet Rusya, Anlaşma Devletlerinin Anadolu'dan
yapabilecekleri saldırıya engel olmak için TBMM
Hükümetini tanır ve destekler.
• Fransa ile Almanya arasında sorun olan Ren Bölge-
si konusunda, Almanya'ya yakınlık gösteren İngiltere
üzerinde etki yaratmak amacıyla Fransa, TBMM
Hükümetiyle ateşkes imzalar.

**Bu iki cümlede anlatılanlar aşağıdakilerden hangisi-
nin göstergesi olabilir?**

- A) Devletlerin çıkarları ülke politikalarını belirler.
B) Devletler yeri geldiğinde olmadık kararlar alır.
C) Güçlü devletler her zaman güçsüz devletler üzerinde
söz sahibidir.
D) Fransa ve Sovyet Rusya ortak hareket etmiştir.
E) TBMM Hükümetini birçok devlet desteklemiştir.

10. Aydınlarımızın, aile çevresinden okullara, çocuk oyunla-
rından sanatlara, kitle iletişim araçlarından döner bıçaklı
maçlara, bütün yaşamı kapsayan eğitim konusu üstün-
de sürekli düşünmeleri, bu işi ne kadar ciddiye aldıklarını
gösteriyor.

**Bu cümleden aydınlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi
çıkarılabilir?**

- A) Toplumunu ilgilendiren her sorunu çözdükleri
B) Çevrelerindeki olaylardan kendilerini soyutlamadıkları
C) Eğitimle ilgili araştırmalarda başı çektikleri
D) Kendilerini her konuda donanımlı gördükleri
E) Kitaplarıyla toplumu yönlendirdikleri

11. "Fikirlerini ve söylediklerini asla kabul edemem ama onları
söyleme hakkını ölünceye kadar savunurum."

**Böyle düşünen biri aşağıdakilerden hangisiyle nite-
lendirilemez?**

- A) İleri görüşlü
B) İlkeli
C) Kararlı
D) Saygılı
E) Açık sözlü

1. • Kızınızın müzikle ilgilenmesi hoşunuza gidiyor mu?
• Evet, kızımın müzikle ilgilenmesi beni de babasını da mutlu ediyor.

Bu karşılıklı konuşmaya dayanarak, konuşan kişilerle ilgili aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabılır?

- A) Anne de baba da müzikle ilgilenmektedir.
B) Anne ve babadan en az biri müzisyendir.
C) Konuşan kişilerden en az biri bekârdır.
D) Konuşan kişilerin ikisinin de birer çocuğu vardır.
E) Konuşan kişilerden en az biri annedir.

2. Alışkanlıklar halata benzer. Her gün onları ince ince dokursunuz ve bir daha asla koparamazsınız. Ünlü bir yazarın şu sözünü de unutmamak gerekir: “Her alışkanlık elimizi daha becerikli, aklımızı ise beceriksiz yapar.”

Bu parçada tırnak içinde verilen sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın birçok alışkanlığının el becerisinin gelişmesiyle oluştuğu
B) Alışkanlık hâline gelen davranışların, otomatik olarak yapıldığı
C) Birçok kez tekrarlanan davranışların alışkanlığa dönüşerek akli kuvvetlendirdiği
D) İnsanın bazı alışkanlıklarının kendisi için yararlı, bazılarının zararlı olabileceği
E) Alışkanlıkların kazanılmasında, zihinsel gelişmelerden çok, fiziksel gelişmelerin etkili olduğu

3. Gazeteci, yalnız bir toplumun düşüncesini ve yazı dilini meydana getirmekle kalmaz; ayrıca yeni türlerin edebiyata girmesini ve yayılmasını da sağlar.

Bu gazeteciyle ilgili olarak

- I. Topluma karşı sorumludur.
II. Yeni türlerin gelişmesini sağlar.
III. Farklı türlerde eserler yazar.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

4. Propaganda, belli bir görüşü benimseyen kişilerin sayısını artırmak amacıyla o görüşü kitle iletişim araçlarıyla kamuya yaymaktır.

Bu tanıma göre, bir propagandacının asıl hedefi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumdaki sorunlara çözümler bulma
B) Kitlelerin tutumlarını yönlendirme
C) Toplumdaki belli görüşleri eleştirme
D) Bireylere belli konularda bilgi verme
E) Bireylerin farklılıkları yakalamasını sağlama

5. 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan seri üretim anlayışı, çalışanların işlerinden soğumasına ve işlerine yabancılaşmasına neden oldu çünkü bu sistemde işçiler, işlerini kendileri düzenlemediklerinden ve ne üretileceğine kendileri karar vermediklerinden, emekleri ile ortaya koydukları ürünlerden uzaklaştılar.

Bu cümlede anlatılanlara göre, seri üretim sistemi çalışanların hangi isteklerini karşılamada yetersiz kaldığı için çalışanlarda yabancılaşmaya yol açmaktadır?

- A) Emeklerinin karşılığını alma
B) Belli saatlerde mola verme
C) İyi bir gelir elde etme
D) Toplumsal konumunu güçlendirme
E) İşle ilgili kararlara katılma

6. Atatürk: “Türkiye halkı; ırkı, dinî ve kültürel yönden birleşmiş, bir değerine karşı karşılıklı hürmet ve fedakârlık hisleriyle dolu ve kaderi, geleceği ve çıkarları ortak olan toplumdur.” demiştir.

Atatürk’ün, bu sözleriyle

- I. kültürel zenginlikleri paylaşan vatandaşlığı,
II. insani değerleri temel alan milliyetçiliği,
III. toplumun birlik ve beraberlik ruhuyla bütünleştiği

durumlarından hangilerini kastettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

7. • Bundan 30 yıl önce meyve ve sebzelerin çoğunu sadece mevsiminde yiyebiliyorduk.
• Seracılık faaliyetlerinin gelişmesi sonucunda artık istediğimiz meyveyi istediğimiz zamanda yiyebiliyoruz.

Yukarıdaki iki cümlede meyve ve sebze tüketimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Zamanla yetiştirildiği zaman dilimi genişlemiştir.
B) Farklı zamanlarda tüketilmesinde seracılığın katkısı olmuştur.
C) Mevsiminde yetişen sebze ve meyveler vardır.
D) Farklı bölgelerde farklı meyve ve sebzeler üretilmektedir.
E) Üretiminde zaman sınırlaması yoktur.

8. Büyük Önder, "Müzik; hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir." demek suretiyle, müziğin yaşamın ta kendisi olduğunu ifade etmiştir.

Büyük Önder bu sözle aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olabilir?

- A) Müziği topluma sevdirmeyi
B) Farklı müzik türlerinin olduğunu göstermeyi
C) İnsanların nasıl davranmaları gerektiğini anlatmayı
D) Bilimsiz bir toplumun ilerleyemeyeceğini
E) Eğitime önem verilmesi gerektiğini

9. Üç metreyi bulan kanat açıklığıyla Avrupa'nın en büyük yırtıcı kuşu unvanına sahip olan ve Türkiye'de de yaşayan kara akbabaların sayısı insan kaynaklı olumsuz koşullar nedeniyle her geçen gün azalıyor.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kara akbabalar dünyanın en büyük yırtıcı kuşudur.
B) Kara akbabalar, birden fazla ülkede yaşamaktadır.
C) Nesli tükenme tehlikesi içinde olan başka türler de vardır.
D) Türkiye'deki kara akbabaların sayısı Avrupa'dakilerden daha azdır.
E) Kanat açıklığı kara akbabalar kadar olan ancak yırtıcı olmayan kuşlar da vardır.

10. I. Büyük şehirlerde yaşayan çocuklar yıldızları hiç görmemiş olarak büyüyorlar.
II. Biz şehirleri büyüttükçe doğayla, vahşi doğayla, yani var oluşumuzun kaynağıyla, bağlantımızı ne ölçüde ve hangi hızda kaybettiğimizi fark etmemeye başlıyoruz.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede anlatılan konuyu pekiştiren bir durumdan söz edilmektedir.
B) I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
C) I. cümlede anlatılan durumun neden kaynaklandığı hakkında bilgi verilmiştir.
D) I. cümledeki yargının şehirler üzerindeki değişiminden söz edilmiştir.
E) I. cümlede söz edilen düşüncenin kanıtlanabilir olduğundan bahsedilmiştir.

11. "Bazıları yalnızca mevcut şeylere bakar ve 'Neden var?' diye sorar; ben, olmayan şeyleri de hayal eder ve 'Neden yok?' diye sorarım." diyen bir kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sabretmeyi bilir.
B) Tutumludur.
C) Konuşkandır.
D) Her daim çalışır.
E) Araştırmacıdır.

12. 1900'lü yılların başlarında Türk edebiyatında köye de yönelen yazarlar, romanın tüm yetkilerini kullanmakta ve insanı yansıtmaya noktasında romanın diğer türlere göre daha gerçekçi bir şekilde kullanılmaktaydı.

Bu cümleyle ilgili olarak

- I. Roman, diğer türlere göre daha üstündür.
II. Türk edebiyatı gerçek kimliğini 1900'lü yıllarında başında bulmuştur.
III. 1900'lü yıllarda Türk edebiyatında yazarlar, tek bir konuya yönelmemiştir.

yargılarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

1. • Günümüzde yeşil alanların bilinçsizce yok edilmesinden dolayı her yere beton bir görünüm hâkim oldu.
• Yeşil alanlar azaldıkça insanların huzur bulduğu alanların da azalacağı anlamına gelir bu durum.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeşil alanların azalıp her yerin betonla dolup taşması, insanların rahatlayıp sakinleşecekleri yerlerin de azalacağını gösteriyor.
B) Günümüzde insanların çoğu yeşil alanlardan uzaklaştığı için psikolojik olarak sorunlar yaşamaya başladı.
C) Doğal çevrenin giderek bozulması ve betonlaşmanın artması, hem dünya hem insanlar için olumsuz sonuçlar doğuracak.
D) Bilinçsizce yok edilen doğal çevrenin en büyük zararı yine onu yok eden insanlara olacaktır.
E) Betonlaşmanın artıp yeşil alanların azalması, tabiatın dengesini bozduğu için her canlı bundan etkilenecektir.

2. I. Fosil yakıtla çalışan araçlardan elektrikli olanlara geçmek, dünyanın iklim değişikliği ile mücadelesinde önemli bir kilometre taşı olarak görülüyor olmasına rağmen hala fosil yakıtların bir zararının olmadığını düşünen ülkeler var.
II. Çin, Hindistan, Türkiye gibi ülkeler gelişmelerini engelleyeceği için fosil yakıt tüketiminde herhangi bir azaltmaya gitmeyecekler.

Numaralanmış II. cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede belirtilen durumun gerekçesini açıklamaktadır.
B) I. cümlede ortaya konulan durumun gerçekleşme koşulu belirtilmiştir.
C) I. cümledeki bilgileri farklı örnekler üzerinden değerlendirmektedir.
D) I. cümledeki açıklamaya karşıt bir bilgi verilmiştir.
E) I. cümlede yer alan açıklamaya örnekler verilmiştir.

3. Bana sorarsanız insanlar, bir yanda Dostoyevskiciler, öte yanda ona yabancı olanlar diye ikiye ayrılır. Daha küçük yaşta felsefe sorunlarının bilincimde yer etmesine onun şu lanetli sorunları neden olmuştu. Bugün bile onu ne zaman okusam yeni bir yanını görürüm.

Bu paragrafın son cümlesinden Dostoyevski ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Her zaman farklı olmanın peşindedir.
B) Eserlerinde özgün bir dil kullanır.
C) Her okumada okuru farklı anlamlara götürür.
D) Okurun düşünce dünyasını zenginleştirir.
E) Çağrışımlarla dolu bir anlatımı vardır.

4. Öğretmen adaylarına öğretmenlik deneyimi kazandırmak için fakülte'deki dersinde yirmişer dakikalık ders işleme imkânı tanıyan bir öğretim üyesi, her bir adayın ders işleyişini kamerayla kaydetmiş, daha sonra bu görüntüleri sınıfta izleyerek tartışmışlardır.

Bu cümleyle göre öğretim üyesinin böyle bir yol izlemesinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretmenlik becerilerini görmelerini sağlamak
B) Farklı açıları sunarak kaliteyi artırmak
C) Adayların derse olan bağlılıklarını sağlamak
D) Dersin daha eğlenceli olmasını sağlamak
E) Yeni yöntemler denemek

5. Osmanlı İmparatorluğu'nda Batılılaşmanın öncülerinden biri olan II. Mahmut'tan itibaren, Osmanlı Devleti'nde Avrupa usulünde eğitim gören aydın bir sınıf yetişmiş; bu sınıf, şahıslara göre devamlı değişen bir yönetim yerine, hukuka dayalı, kurumları olan yeni bir yönetimin kurulması için çalışmıştır.

Bu duruma göre, Osmanlı aydınlarının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı'da ulus bilincini yerleştirmek
B) Öğretimde tekli sistemi yaymak
C) Veraset sistemini değiştirmek
D) Gelenek ve görenekleri sürdürmek
E) Eğitimde yeni yöntemleri kullanmak

6. Mali krizlerle boğuşan sarı-beyazlı ekibe Erkan ve Atınç'ın satışından 20 milyon euroya yakın bir gelir gelecek.

Bu cümlede sözü edilen takımla ilgili olarak,

- I. Ekonomik yönden zor bir dönemdedir.
- II. Bazı sporcuları takımdan ayrılacaktır.
- III. Elde edilecek gelirle borçlar kapatılacaktır.
- IV. Sporcularının çoğunu takımda tutmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve III
D) I, II ve III   E) III ve IV

7. İlk eşinden iki çocuğu olan yazar, gençlik yıllarında roman ve öyküyle ilgilenmiş; sonradan şiire yönelerek gerçek aşkı şiirde bulmuştur.

Bu cümlede sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı yaşlarda farklı türlerle ilgilenmiştir.
- B) Gençlik yıllarında şiiri sevmemiştir.
- C) En az iki evlilik yapmıştır.
- D) Düzyazı ve şiirle ilgilenmiştir.
- E) Farklı türlerle ilgili çalışmaları olmuştur.

8. Türk ordusunun Eskişehir-Kütahya savaşlarında yenilgi almış olması, Sakarya Savaşı'nı bir dönüm noktası hâline getirmişti; öyle ki Yunan ordusu Sakarya Nehri'ni geçip Türk ordusuna son darbeyi vurarak Milli Mücadele'yi kesin olarak bitirmek istiyordu.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk ordusunun Yunan ordusundan daha güçlü olduğu
- B) Milli Mücadele'nin Yunanlılar tarafından bitirilmek istendiği
- C) Türk ve Yunan orduları arasında birden fazla savaşın yaşandığı
- D) Sakarya Savaşı'nın sonuçlarının Milli Mücadele'nin kaderini belirleyeceği
- E) Yunan ordusunun yeni bir savaşa hazırlandığı

9. İklim değişikliğinin yıkıcı sonuçlarını Senegal'in Rufisque kentinde görmek mümkün; bölgede deniz; yerleşimleri, otelleri ve mezarlıkları adeta yutmaya çalışıyor.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Senegal bir ada ülkesidir.
- B) İklim değişikliği birçok ülkeyi tehdit etmektedir.
- C) Su seviyeleri yükselmektedir.
- D) Dünyanın bazı bölgeleri giderek soğumaktadır.
- E) İnsanlar farklı ülkelere göç etmektedir.

10. Yıl sonunda sınıftaki tüm öğrencilerin pastel boyaları bitmişti fakat kimi öğrencilerin kurşun kalemli olduğu gibi duruyordu.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Kurşun kalemli küçülmemiş olan öğrencilerden bazılarının pastel boyası bitmemiştir.
- B) Bazı öğrenciler kurşun kalemli olmadığı için pastel boya kullandılar.
- C) Pastel boya, kurşun kaleme göre daha çabuk bitmektedir.
- D) Kurşun kalemli olan öğrencilerin çalışmaları daha kısa sürmüştür.
- E) Öğrencilerden bazılarının kurşun kalemli küçülmüştür.

11. Bizleri sanata yönelten güçlü dürtülerden biri de gündelik hayatın acı verici kabalığından sıkıcı monotonluğundan ve sürekli değişen kişisel istekler zincirinden kaçma gereksinimidir.

Bu cümlede sözü edilen gereksinim sanatta özellikle hangi yolla giderilir?

- A) Akıcı bir dil kullanma
- B) Konu alanını sınırlama
- C) Kurmaca bir dünya oluşturma
- D) Edebi yapıtlar verme
- E) Kullanacağı üslubu belirleme

1. Öğretmen, musibetlere bağı yanan, çilelere kucak açan, başkalarına mal olmuş insandır; kandillerde tükenen yağ, damla damla yanarak eriyen ama çevresini aydınlatan mumdur.

Bu cümlede öğretmenin hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Çaresizliği
B) Özverili olması
C) Maddi sıkıntı çekmesi
D) Gayretli olması
E) Vurdumduymazlığı

2. Diğer milletler belli bir toprak parçası üzerinde yaşadıkları hâlde, Türkler, dünyanın çeşitli bölgelerinde yaşamışlar ve birçok devlet kurmuşlardır.

Bu cümleden Türklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Göçebe bir yaşamı benimsedikleri
B) Devlet teşkilatlarının güçlü olduğu
C) Farklı uluslardan oluştukları
D) Diğer milletlerle iyi geçindikleri
E) Her devletin ikiye bölündüğü

3. Tok olan, cümle cihanı tok sanır; aç olan, âlemde ekmek yok sanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır?

- A) Karnı aç olan insanlar herkesi kendileri gibi düşünürler.
B) İnsanlar birbirleriyle doğru iletişimde bulunmaz.
C) Paylaşma kültürü gelişmedikçe toplumlardaki sorunlar devam edecektir.
D) Bütün insanların varlıklı olduğuna inanan birçok aç insan vardır.
E) İnsanın içinde bulunduğu durum düşüncelerini etkiler.

4. "Ağır yongayı yel kaldırmaz." sözünde anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Her insan altından kalkabileceği sorumlulukları almazdır.
B) Sorumluluk arttıkça kişinin stresi de artar.
C) Başarıya giden yollar çakıl taşlarıyla doludur.
D) Güçlü insanlara zarar vermek kolay değildir.
E) Önemli olan yapılan iş, söylenen değil.

5. I. Doğal kaynakların yok edilmesi, doğanın dengesinin bozulması sadece doğayı değil o doğa içinde yaşayan insanları da etkileyecektir.
II. Aral Gölü'nde su kaynaklarının hatalı kullanımı nedeniyle tüm dünyanın dikkatini çeken bir çevresel bozulma ve buna bağlı olarak göl ve çevresinde bazı önemli sorunlar ortaya çıkmıştır.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Birinci cümlede bahsi geçen durumun her zaman aynı sonucu vermeyeceği anlatılmıştır.
B) Birinci cümledeki yargının gerçekleşmesinin bir koşulundan söz edilmiştir.
C) Birinci cümlede anlatılanlar örnek yoluyla pekiştirilmiştir.
D) Birinci cümlede geçen olaylara farklı bir gözle bakılmıştır.
E) Birinci cümlede sözü edilen doğa olayının gerçekleri yansıtmadığı gösterilmiştir.

6. Dil sürçmesi diye bir şey yoktur, bilinçaltının dışavurumu vardır.

Bu cümleyle ilgili olarak

- I. İnsanlar, aklındakileri dillendirir.
II. Hatalı söz yoktur, şuurla söylenen söz vardır.
III. Yanlıştan dönmek en büyük erdemdir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

7. "Nereye gitsen okka dört yüz dirhemdir." sözüyle asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın yaptıklarından ders almayacağı
- B) Doğru sözün gereklilik olduğu
- C) Gerçeğin hiçbir zaman değişmeyeceği
- D) Zorluklar karşısında direnmenin gerekliliği
- E) Malın değerini sahibinin belirleyeceği

8. Dünyanın en ünlü tablolarından biri olan Leonardo Da Vinci'nin *Mona Lisa* adlı eseri, oldukça popüler olmasına rağmen konu bakımından hâlâ tam olarak anlaşılammıştır.

Bu cümlede Mona Lisa ile ilgili olarak

- I. Cevaplanamamış sorular vardır.
- II. Leonardo Da Vinci'nin tek eseridir.
- III. Hâlâ üstünde çalışılmaktadır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

9. Güney Afrika'daki Serengeti Milli Parkı'nda fil dişi kaçakçılığını ve bu amaçla fillerin avlanmasını önlemek için parkta devriye gezen silahlı beş bekçi var.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Güney Afrika, fillerin yoğun olarak yaşadığı yerlerin başında gelmiştir.
- B) Serengeti Milli Parkı'nda devriye amacıyla kullanılan beş araç bulunmaktadır.
- C) Güney Afrika'daki fil dişi kaçakçılığı, geçmişe oranla önemli ölçüde düşmüştür.
- D) Serengeti Milli Parkı'nda fiillerin dişleri için avlanma tehlikesi devam etmektedir.
- E) Serengeti Milli Parkı'nda bulunan filler daha fazla saldırıya uğramaktadır.

10. Uçsuz bucaksız araziye kaplayan buğday tarlalarından bazılarında başaklar sararmıştı.

Buna göre,

- I. Yeşil kalan başaklar vardır.
- II. Buğday tarlaları biçime hazırdır.
- III. Arazide farklı türde ekinler vardır.

yargılarından hangilerine ulaşabiliriz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11. 2016 yılında yapılan bir anketin sonuçları kadın müşterilerin % 80'inin bu yeni ürünü denediğini ve arkadaşlarına da tavsiye ettiğini gösteriyor.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bazı kadın müşterilerin arkadaşları da bu yeni ürünü almıştır.
- B) Bu ürünü kullananların bazıları da erkektir.
- C) Erkek müşteriler bu ürünü arkadaşlarına tavsiye etmemiştir.
- D) Ankete katılanların bir kısmı bu ürünü hiç denememiştir.
- E) Yapılan anket ürünle ilgili beklentileri ortaya çıkarmıştır.

12. Gemiciler kalkalım, şu yelkeni takalım
Kızılırmak başına, şu ırgatı atalım
Tutalım balık havyar, keyfimize bakalım
Çekin uşaklar çekin, hemen aldık ırgatı
Geliyor bir sert poyraz, vuralım iki katı
Gemiciler uşakları, deniz başımın tacı

Trabzon yöresine ait bu türküden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Balıkçılar doğa koşullarından etkilenir.
- B) Balıkçılık birlikte çalışılarak yapılan bir işittir.
- C) Balıkçılar deniz hayatını sevmektedir.
- D) Balıkçılar, yaptıkları işten mutluluk duymaktadır.
- E) Balıkçılıkta geleneksel yöntemler eski önemini kaybetmiştir.

1. Çevirmen de bir insandır, onun da bir bakış açısı vardır; bu bakış açısı, ister istemez çeviriye yansır, dolayısıyla aynı yapının farklı çevirileri olabilir.

Bu parçada çevirmenle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Çeviride nesnel olamayacağı
B) Üslubunun yapıttan yapıta değiştiği
C) Düşüncelerini istediği gibi yansıtamadığı
D) Başka çevirmenlerden etkilendiği
E) Yetkinliğinin çeviriyi etkilediği

2. “Genç şairler şiirin kendileriyle başladığını sanırlar, yaşlı şairlerse kendileriyle bittiğini.” **sözünüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

- A) Her şairin kalıcı olmak için şiirler ortaya koyduğu
B) Şairlerin, en iyi şiirin kendilerinininki olduğunu düşündüğü
C) Şairlerin farklı nitelikte şiirler yazdığı
D) Genç ve yaşlı şairlerin, farklı konularda şiirler yazmayı tercih ettiği
E) Şiirde genç-yaşlı kuşak ayrımı yapılmaması gerektiği

3. Sokrates; “Araştırılmayan, incelenmeyen, üzerinde düşünülmemeyen bir hayat yaşamaya değermez.” demiştir.

Sokrates, bu sözünde felsefeyle ilgili aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) İnsanın felsefe sayesinde önünü göreceğini
B) Bilgiğe ulaşmanın en hakiki yolunun felsefeyle olduğunu
C) Mutlu ve ahlaklı olmanın talebini felsefeyle gerçekleştireceğini
D) Yaşamaya değer bir hayat için felsefenin gerekli olduğunu
E) Felsefenin yaşamı kolaylaştıran bir ortam yarattığını

4. Finansal analiz platformunun tahminlerine göre elektrikli otomobiller ve kamyonetler, 2027 yılına kadar geleneksel ve fosil yakıtla çalışan araçlardan daha ucuz olacak; aynı zamanda, pil üretiminin maliyetinin azalması ve hükümetlerin iklim değişikliğine yönelik daha sıkı emisyon düzenlemeleri, önümüzdeki yıllarda elektrikli araçlara olan talebin hızla artmasını sağlayacak.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maliyetlerin azalması, farklı otomobil türlerinin üretilmesini ve insanların birden fazla araca sahip olmasını sağlamıştır.
B) Elektrikli araçlara olan talebin artmasında fosil yakıtla çalışan araçların iklim üzerindeki olumsuz sonuçları da etkili olmuştur.
C) Araçlarda farklı enerji kaynaklarının kullanılması otomobil kullanıcılarının farklı seçenekleri karşılamasını sağlamaktadır.
D) Geleneksel ve fosil yakıtla çalışan araçlar, kullanıcılarına daha konforlu bir sürüş keyfi verdiği için kullanımı hemen sonlandırılmayacaktır.
E) İklim değişikliğine yönelik yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular fosile dayalı kaynakların üretiminin durdurulması gerektiğini göstermektedir.

5. Panama Kanalı, 1914'te hizmete girdiğinde bir mucizeydi âdeta ama artık bir darboğaz hâline geldi.

Bu cümleden çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Panama Kanalı açıldığında döneminin en uzun kanalıydı.
B) 1914 yılında gemiler sadece Panama Kanalı'nı kullanıyordu.
C) Gemiler için farklı kanallar vardı.
D) Panama Kanalı kapanma riskiyle karşı karşıyadır.
E) Kanalın açıldığı zamanki koşullar devam etmemektedir.

6. Usta haberci, meslek hayatı boyunca yaşadıklarını, başından geçen ilginç olayları, dürüst bir haberci olarak kazandığı başarıları, gazeteci gözlüğünü çıkarmadan objektif bir şekilde anlatıyor.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Gündemdeki olayları farklı açılarla ele almıştır.
B) Usta haberci, tecrübesi sayesinde mesleki zorlukların üstesinden gelebilmektedir.
C) Sadece gazeteci kimliğiyle ön plana çıkmıştır.
D) Haberci, yaptığı işe duygularını karıştırmamaktadır.
E) Yayımladığı haberlerle çok sayıda "ilk"e imza atmış bir habercidir.

7. "Bazı insanların fikirleri bulutlarla örtülmüş tepelere benzer." cümlesinde anlatılmak istenen,

- I. Düşüncelerin net olmaması,
II. Anlatılmak istenenin açık verilmemesi,
III. Derin düşüncelerin zor aktarılması,
IV. İnsanların düşünmeyi sevmemesi

ifadelerinden hangileri olamaz?

- A) Yalnız III
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) I ve III
E) III ve IV

8. Psikolojide "kendini gerçekleştiren ön kabul" diye bir yasa vardır, bir insanın herhangi bir konuda ön yargısı varsa bir süre sonra bu ön kabul kendini gerçekleştirmeye başlar.

Aşağıdakilerden hangisi, buna örnek olarak verilemez?

- A) Kendisini aldatacağı düşüncesiyle arkadaşına güvenmeyen bir iş adamının, ortaklığını sonlandırması
B) Alerjisi olan bir insanın, her ilkbaharda alerjik reaksiyon göstermesi nedeniyle sık sık doktora başvurması
C) Fizikten anlamadığı gerekçesiyle bu dersten kalacağını düşünen bir öğrencinin, fizik dersine çalışmayı bırakması
D) Her köpeğin kendisine saldıracağından korkan bir çocuğun, köpeklerden kaçması
E) Kesinlikle diyet yapamayacağını dile getiren bir kişinin, başladığı her diyeti kısa sürede bırakması

9. "Ağaca balta vurmuşlar, sapı bedenimden demiş." sözüyle aynı anlamda olan söz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fincancı katırını ürküten sayısız dayak yer.
B) At olur, meydan olmaz; meydan olur, at olmaz.
C) Kartala bir ok deymiş, yine kendi teleğinden.
D) Ya işten artar ya dışten.
E) Kartalın beğenmediğini kargalar paylaşır.

10. Hükmedici öğretmen davranışı, öğrencide endişe ve uzaklaşma etkisi yaratırken birleştirici öğretmen davranışının öğrencide sevgi, saygı ve yaklaşma etkisi yarattığı tespit edilmiştir.

Bu cümlede anlatılanlarla ilgili olarak

- I. Ben merkezci yaklaşımın öğrenciyi olumsuz etkilediği
II. Öğretmenin rol model olmasının eğitim seviyesini yükselttiği
III. Öğrenci üzerinde öğretmenin etkisinin olduğu
IV. Öğretmenin kendisini öğrencinin yerine koyması gerektiği

ifadelerinden hangisine ulaşamaz?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

11. Uluslararası Olimpiyat Komitesinin 2000 Sidney Olimpiyatları başlamadan önce köpekbalığı derisi benzeri "hız mayoları"nın kullanımının uygun olduğunu açıklamasının ardından tüm vücudu kaplayan ileri teknoloji hız mayoları giymiş bazı sporcular, aynı yıl yarışlarda belirmeye başladı.

Bu cümleden hareketle

- I. Yeni tip mayolar sporcuların daha başarılı olmasını sağlamıştır.
II. 2000 Sidney Olimpiyatlarında farklı tip mayolar giyilmiştir.
III. Köpekbalığı derisi benzeri mayolar ilk kez Sidney Olimpiyatlarında kullanılmıştır.

yargılarından hangisine kesin olarak ulaşılır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

KESİN YARGI BİLDİREN CÜMLEYİ BULMA KONU ÖZETİ

Cümlelerin anlamının benzeri bir soru tipi olan kesin yargıyı bulma, yine anlama dayalı bir soru tipidir. Bu konuyla ilgili olarak ÖSYM'nin bütün sınavlarında sorular gelmektedir. Burada amaç cümledeki her unsura dikkat etmektir. Genelde özlü sözler dışındaki konulardan –bilim, tarih, coğrafya– cümleler gelmektedir.

Verilen cümleden kesin olarak çıkarılacak yargı istendiği için cümledeki anlamın dışına çıkılmamalı, yorum yapılmamalıdır. Cevap olacak ifadeye öncüldeki cümleden ulaşılmalıdır. İşaretlediğimiz seçenekteki ifadeyi cümlede bulmalıyız. Bunu yapamıyorsa seçeneği işaretlememeliyiz.

Bu tip sorularda “mutlaka, kesinlikle, sadece, hepsi..” gibi ifadelerle dikkat edilmelidir; bu sözcüklerin olduğu cümleler genelde yanıt olmaz.

Bu soru tipiyle ilgili olarak şunlara dikkat etmeliyiz:

- ❖ **Cümlede geçen “en, daha, ise, de, da...” gibi ek ve bağlaçlara dikkat edilmelidir. Bunlar genelde karşılaştırma, derecelendirme, zaman anlamlarıyla kullanılır.**
  - “En kolay maçımızdı.” cümlesinde “en” en az bir maçın daha olduğunu belirtir.
  - “Bu film daha güzeldi.” cümlesinde “daha” en az bir film daha izlendiğini belirtir.
  - “Bu öğrenci de ödevini yapmamış.” cümlesinde “de” en az bir öğrencinin daha ödevini yapmadığını belirtir.
- ❖ **Öncüldeki cümleyle ilgili olarak yorum yapılmamalı, öznellikten uzak durulmalıdır.**
  - “Kemal Sunal yüz elliye yakın filmde oynamıştır.” cümlesinden sanatçının başarılı, ünlü, yetenekli olduğu sonuçlarına varamayız. Ancak üretken olduğu sonucuna varabiliriz.
  - “Son arabasıyla kaza yapınca uzunca bir süre araç kullanmadı.” cümlesinde “son araba” sözü kullanıldığı için sözü edilen kişinin önceden başka bir arabasının daha olduğu anlamına kesin olarak ulaşabiliriz.

Uygulama (Birlikte Yapıyoruz)

“Bu kitabı ben de okudum.” cümlesinde geçen “de” bağlacına dikkat etmeliyiz. Bu cümleden “kitabı okuyan başka bir kişi daha vardır” yargısına kesin olarak ulaşabiliriz. Bu cümlede bu kitabı herkes okudu, gibi genel bir ifadeye ulaşamayız.

“Türkiye'nin en önemli turizm merkezi Antalya'dır.” cümlesinden Antalya dışında başka turizm merkezlerinin de olduğu sonucuna varabiliriz. Bu cümlede geçen “en” derecelendirme zarfı karşılaştırma ilgisi kurmuştur. En önemli dendiğine göre başka turizm merkezleri de vardır, ifadesine ulaşabiliriz. Ancak en çok turist Antalya'ya gelmektedir gibi bir yargıya ulaşamayız.

“Bu adamın ilk evliliğinden üç çocuğu var” cümlesinde geçen “ilk” sözcüğünden adamın bir evlilik daha yaptığı yargısına kesin olarak ulaşabiliriz. Bu cümleden adamın üçten fazla çocuğu vardır ya da şimdi daha mutludur gibi genel ifadelerle ulaşamayız.

Uygulama (Siz Yapıyorsunuz)

Aşağıdaki cümlelerden kesin olarak çıkarılabilecek yargıları bulunuz.

(Bazı örneklerde birden fazla yanıt vardır.)

1. “Akdeniz Bölgesi kırk dereceye ulaşan hava sıcaklığıyla son on yılın en sıcak yazını yaşadı.” cümlesinden kesin olarak çıkarılabilecek yargıları bulunuz.

- A) Akdeniz Bölgesi en sıcak bölgemizdir.
- B) Başka dönemlerde de sıcak yazlar yaşanmıştır.
- C) Yaz dışındaki aylarda soğuk bir bölgedir.

2. “Birçok yönden bize kolaylıklar sağlayan cep telefonlarının pek çok sağlık sorununa neden olduğu yapılan araştırmalarla kanıtlandı.” cümlesinden kesin olarak çıkarılabilecek yargıları bulunuz.

- A) İyi ve kötü yanları vardır.
- B) Kullanımı azalmıştır.
- C) Çoğu insanda cep telefonu vardır.
- D) Ölümcül sonuçları vardır.
- E) Cep telefonlarıyla ilgili araştırmalar yapılmıştır.
- F) Cep telefonu kullanılmamalıdır.

3. “Hüseyin Arslan on beş yıl boyunca elliye yakın kitap yazdı.” cümlesinden kesin olarak çıkarılabilecek yargıları bulunuz.

- A) Hüseyin Arslan başarılı bir yazardır.
- B) Üretken bir yazardır.
- C) Farklı türlerde kitaplar yazmıştır.
- D) Yazarlığı bırakmıştır.
- E) Artık kitap yazmamaktadır.
- F) Her yıl en az bir kitap yazmıştır.
- G) Yazarlığı severek yapmıştır.

4. “Sergen son maçta da kafayla bir gol attı.” cümlesinden kesin olarak çıkarılabilecek yargıları bulunuz.

- A) En az bir maç daha oynanmıştır.
- B) Sergen başka bir maçta da gol atmıştır.
- C) Sergen her maçta gol atmıştır.
- D) Sergen’in takımı maçı kazanmıştır.

Çözümler:

1. B / 2. A, E / 3. B / 4. A, B

1. Galile'nin bilinen en büyük katkılarından biri, mekaniğin bir bilim dalı olarak kurulmasıdır; Galile kuvvet kavramının mekanikte oynadığı rolü açıkça kavrayan ilk kişidir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mekanik, Galile'den önce bilinmeyen bir alandır.
B) Kuvvet kavramı ve mekanik arasında Galile'den önce bir ilişki kurulmamıştır.
C) Galile'nin bilime birden fazla katkısı vardır.
D) Bilim dallarından en önemlisi mekaniktir.
E) Bazı bilim insanları, Galile'nin önemini anlamamıştır.

2. Kuzey Almanya'da bulunan bir mağara girişinde tarih öncesi insanlar tarafından yapılmış ve kemiğe oyulmuş, fazlasıyla ender görülen 55 bin yıllık en eski bıçak sapı keşfedildi.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih öncesi insanların yaşam alanlarını çoğunlukla mağaralar oluşturmaktadır.
B) Kemiğe oyulmuş bıçak sapı, insanların daha çok hayvan avcılığı yaptığını göstermektedir.
C) Kuzey Almanya'daki bir mağarada bulunan bıçak sapı kendi türünde ilk olma özelliği taşımaktadır.
D) 55 bin yıl öncesinde insanlar, vahşi hayvanlara karşı kendini korumak için bıçak kullanmışlardır.
E) Kuzey Almanya'da bulunan bir mağara girişinde bulunan bıçak sapının yanında başka eşya bulunmamıştır.

3. Zambezi Nehri'nin üstünde, Zambiya ve Zimbabve sınırları arasında bulunan Victoria Şelalesi, 1,7 km genişliği ve 128 m yüksekliğiyle dünyanın en görkemli şelalelerindedir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyadaki en büyük şelaledir.
B) Zambezi Nehri, Afrika'nın en büyüğüdür.
C) Şelale, doğal bir sit alanıdır.
D) Şelalenin suları, Victoria Gölü'ne dökülür.
E) Şelalenin birden fazla ülkeyle sınırı vardır.

4. Hamilelikte karnın orta kısmında meydana gelen koyu renkteki çizgiler, açık tenli anne adaylarında, gebelikte artan hormonlara bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koyu tenli annelerde çizgi oluşmamaktadır.
B) Karnın ortasındaki çizgiler geçicidir.
C) Hamilelik, hormon artışını tetiklemektedir.
D) Kilo artışı, çizgi oluşumunu hızlandırır.
E) Karnındaki her çizgi koyu renkli değildir.

5. Tunceli'ye bağlı Pülümür ilçesinde de insanların çoğu daha çok yurt dışında çalışıyor, sadece yaz aylarında birkaç haftalığına köylerine geliyor.

Bu cümleyle ilgili olarak

- I. Başka yerlerde de yurt dışında çalışan insanlar vardır.
II. İnsanlar yurt dışında daha çok kazanmaktadır.
III. Yurt içinde çalışan insanlar da vardır.
IV. Pülümür ilçesinde daha çok tarım yapılmaktadır.

yargılarından hangilerine kesin olarak ulaşılır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV
E) III ve IV

6. Mersinli tiyatrocu Deniz Barış ve Erivanlı tiyatrocu Ohannes Acinyan, Tiflis'teki Barış Köprüsü'nde, 43 saat tokalaşarak "Guinnes Rekorlar Kitabı"na aday oldular.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tokalaşma, Guinnes tarafından henüz onaylanmamıştır.
B) Tiyatrocuların amacı dünya barışına dikkat çekebilmezdır.
C) Tokalaşma, iki gün olarak planlanmıştır.
D) Tiflis, Ermenistan ve Türkiye'ye yakınlığı dolayısıyla tercih edilmiştir.
E) Guinnes Rekorlar Kitabı, tarihinde bazı rekorları onaylamamıştır.

7. Gören öznenin kendisi de görülebilirlik alanındadır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçeğe ulaşmanın imkânsız olduğu
- B) Her öznenin aynı zamanda nesne olabileceği
- C) Doğru bilginin yanında yanlış bilginin de olduğu
- D) İş yapanın her durumda kazançlı olduğu
- E) Öznenin her durumda tek olacağı

8. Rusya'nın Novosibirsk kentine getirilen Soçi Kış Olimpiyatları'nın meşalesini, uluslararası masa tenisi hakemi, 101 yaşındaki Alexander Kaptarenko taşıdı.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alexandr Kaptarenko, Rusya Federasyonu vatandaşıdır.
- B) Soçi Kış Olimpiyatları, Novosibirsk'teki bir kentte yapılacaktır.
- C) Bütün olimpiyatlarda meşale taşımak bir gelenektir.
- D) Alexandr Kaptarenko farklı milletlerden sporcuların maçlarını yönetmiştir.
- E) 101 yaşından yaşlı biri, daha önce olimpiyat meşalesi taşımamıştır.

9. Kaçkar Dağı'nın 2100 m'ye kadar olan kesimlerinde ladin ve köknar ormanları, daha yükseklerde dağ otlakları, en yüksek kesimdeyse kuzeye doğru bir dil hâlinde uzanan buzullar vardır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağın kuzey yamaçları daha soğuk bölgelerdir.
- B) Ormanlar ağaç çeşitliliği bakımından çok zengindir.
- C) Bitki varlığı, yüksekliğe göre değişkenlik göstermektedir.
- D) Otlaklar, büyükbaş hayvancılığa elverişli bölgelerdir.
- E) 2100 m'den daha yüksek yerlerde, bitki yetişmemektedir.

10. Hızla yaygınlaşan ağır diyetlerle hızlı bir biçimde kilo vermek, cazip bir durum oysa hızlı kilo vermek, vücudu olumsuz etkilediği gibi saç dökülmesine, hatta kelliğe yol açabilir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saç dökülmesini önlemenin yolu, diyet yapmamaktır.
- B) Hızlı biçimde kilo vermek, insan psikolojisini olumsuz etkiler.
- C) Her ağır diyet, kellekle sonuçlanan kurallara sahiptir.
- D) Ağır diyetler, doktor gözetiminde yapılmak zorundadır.
- E) Ağır diyetler, giderek daha çok insanın ilgisini çekmektedir.

11. Türk edebiyatının klasiklerinden Filibeli Ahmet Hilmi'nin *Âmak-ı Hayal* adlı eseri, tiyatroya yeni bir nefes olmak amacıyla yola koyulan *Tiyatro Nefes*'in ilk projesi olarak yarın ilk kez seyirci karşısına çıkıyor.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiyatro Nefes, edebiyat klasiklerini sahnelemektedir.
- B) *Âmak-ı Hayal*, daha önce hiç sahnelenmemiştir.
- C) Filibeli Ahmet Hilmi, günümüzde de çok okunmaktadır.
- D) Tiyatro Nefes, daha önce oyun sergilememiştir.
- E) *Âmak-ı Hayal*, tiyatro sahnesine konacak ilk Türk klasiği değildir.

12. Aydın şehir merkezinde yer alan Tralles bölgesi, halk arasında Üçgözler olarak bilinmektedir ve bu şehir tamamen toprak altındadır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antik kentte, kazı çalışması yapılmamıştır.
- B) Tralles adı, günümüzde halkın halen bildiği bir sözcüktür.
- C) Şehirde büyük bir toprak kayması yaşanmıştır.
- D) Arkeologlara kazı konusunda zorluklar çıkarılmaktadır.
- E) Define arayıcıları, şehre büyük ilgi duymaktadır.

1. Gökdoğan, hızıyla tanınır; avına doğru yaptığı kendine özgü dalış sırasında maksimum hızının anlık olarak 360 km/saat olduğu tespit edilmiştir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gökdoğanı hiçbir kuş yakalayamaz.
B) Gökdoğan, etçil bir hayvandır.
C) Gökdoğan, hızını ancak yarım saat korur.
D) Gökdoğan, her hayvanı yakalayabilir.
E) Gökdoğanların sayısı hızla azalmaktadır.

2. Kuzey Almanya'da bulunan bir mağara girişinde tarih öncesi insanlar tarafından yapılmış ve kemiğe oyulmuş, fazlasıyla ender görülen 55 bin yıllık en eski bıçak sapı keşfedildi.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih öncesi insanların yaşam alanlarını çoğunlukla mağaralar oluşturmaktadır.
B) Kemiğe oyulmuş bıçak sapı, insanların daha çok hayvan avcılığı yaptığını göstermektedir.
C) Kuzey Almanya'daki bir mağarada bulunan bıçak sapı kendi türünde ilk olma özelliği taşımaktadır.
D) 55 bin yıl öncesinde insanlar, vahşi hayvanlara karşı kendini korumak için bıçak kullanmışlardır.
E) Kuzey Almanya'da bulunan bir mağara girişinde bulunan bıçak sapının yanında başka eşya bulunmamıştır.

3. Akciğer kanserine yol açan etkenler arasında genetiğin rolü yalnızca yüzde beştir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akciğer kanseri en çok görülen kanser türüdür.
B) Kanser nedenleri arasında genetik faktörler dışında başka etkenler de vardır.
C) Sigara içen kişilerin kansere yakalanma ihtimali daha yüksektir.
D) Doğru beslenmeme, kanser riskini genetik faktörlere göre daha fazla etkiler.
E) Kanser hastalığına olan genetik yatkınlık giderek artmaktadır.

4. Maçın ikinci yarısında sakatlanan oyuncunun yerine oyu- na girip takımını mağlup olmaktan kurtaran futbolcu, maç boyunca birçok gollük pozisyonu da değerlendiremez.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İkinci yarıda oyundan çıkan futbolcu olmuştur.
B) İki takım da birden fazla gol atmıştır.
C) Oyuna giren futbolcu birden fazla gol atmıştır.
D) Takımlardan biri maçı kazanmıştır.
E) İkinci yarı birinci yarıya göre daha keyifli geçmiştir.

5. Bir eserin hem yazıldığı hem okunduğu döneme damga vurabilmesi, pratik zekâyla düş gücünün oluşturduğu çarkların birbirine uymasını gerektirir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın zekâsının hayal gücüyle buluşması sayesinde iz bırakan eserler oluşturulabilir.
B) Yazıldığı dönemi etkileyen, değişken her eser sonraki dönemlerde bir kenara itilir ve unutulur.
C) Hayallere uygun olmayacak kadar gerçeklikle dolu olan eserler sadece yazıldığı dönemin insanları tarafından beğenilir.
D) Pratik zekânın yansıması olan eserler, hayal gücünün sığınağına ve yapaylığına sapanıp kalmaz.
E) Düş gücünün gerçekliğe karıştırılmadığı eserler, yazılmasından yıllar sonra bile aynı keyfi ve tadı verecektir.

6. İnternetin, 21. yüzyılın en çok konuşulan konusu ve insanların zamanlarının çoğunu alacak bir meşguliyet olacağı kesin diyebiliriz

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnternetin kullanımı gençler arasında daha fazladır.
B) 21. yüzyılda konuşulacak başka konular da vardır.
C) İnsanlar zamanlarının çoğunu internette geçirmektedir.
D) İnternetin neden olduğu olumsuzluklar geç fark edilmektedir.
E) Verimli çalışan insanlar interneti daha az kullanmaktadır.

7. Mehmet Akif, Osmanlı Devleti'nin son günlerinde dönemin kederlerini, cemiyet üzerindeki yıkıcı tesirlerini yakından görmüş; bu yıkıntıları çok canlı tasvirlerle, gerçekçi bir anlatımla manzumelerine aktarmıştır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nde sanatçılara gereken önem verilmemiştir.
B) Mehmet Akif farklı türlerde eserler vermiştir.
C) Sanatta kalıcı olanlar gerçek hayatı aktaranlardır.
D) Mehmet Akif, Osmanlı'nın farklı dönemlerini eserlerinde ele almıştır.
E) Mehmet Akif, kendini toplumdan soyutlamamıştır.

8. İtalya, Trablusgarp'ta Mustafa Kemal ve arkadaşlarının örgütlediği yerli halkın direnişiyile karşılaşınca Ege Denizi'ndeki adalara asker çıkarıp Rodos ve On İki Ada'yı işgal etti.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İtalya'nın kara ve deniz gücü vardır.
B) Rodos ve On İki Ada İtalyanların olmuştur.
C) Mustafa Kemal, Ege Denizi'nde İtalyanlara karşı savaşmıştır.
D) Trablusgarp, İtalyan işgalini kırınca barışa kavuşmuştur.
E) Mustafa Kemal ve arkadaşları Trablusgarp'ta kalmıştır.

9. Hazar Denizi çevresindeki ülkelerin ürettiği ürünlerin miktarında ve çeşitliliğinde son 30 yıldır büyük bir artış olmuş ancak bu süreçte ortaya çıkan sanayi atığı yüzünden Hazar Denizi, her geçen gün biraz daha kirlenmiştir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hazar Denizi, çevresindeki ülkelerdeki endüstriyel faaliyetlerde son kırk yılda değişim yaşanmıştır.
B) Hazar Denizi'ne komşu olan ülkeler, kırk yıl önce endüstriyel ekonomiye geçmiştir.
C) Hazar Denizi'ne komşu olan ülkelerde ekonomik anlamda önemli iş birlikleri olmuştur.
D) Ülkelerdeki nüfus artışı, sanayi üretiminin artmasına sebep olmuştur.
E) Hazar Denizi'nde görülen çevre kirliliği, insan hayatını tehdit etmeye başlamıştır.

10. Günde en az bir paket sigara içenlerin hiç sigara içmeyenlere göre kansere yakalanma riski daha fazla.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanserin en önemli nedeni sigaradır.
B) Sigara içmeyenler kansere yakalanmamaktadır.
C) Sigara, kanser nedenleri arasında gösterilmektedir.
D) İnsanların çoğu günde en az bir paket sigara içmektedir.
E) Sigara kullanımı zaman içinde azalmıştır.

11. Bazı insanlar, zorlanma sonucu içine düştükleri sıkıntılı durumlarda, her işleri yolunda gidiyormuşçasına davranma eğilimi göstererek kendilerine ve çevrelerine karşı mutsuzluklarını kabul etmezler.

Bu cümleyle ilgili olarak

- I. Bazı duyguları bastırmak insanı mutlu etmektedir.
II. Bazı kişiler, oldukları duygusal durumdan farklı görünmeye çalışırlar.
III. Mutsuzlukları görmezden gelmek insanlar için bazen kaçıştır.
IV. Yaşanan sıkıntılı durumlardan kurtulmak insanın elinde değildir.

yargılarından hangilerine kesin olarak ulaşılır?

- A) Yalnız II   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve III   E) II ve IV

12. Çıktığı ilk maçta oyunuyla taraftarların gönlüne taht kurup bir de üç gol atan futbolcu döneminin en önemli sporcularından biri olmuş, saha içi ve saha dışı davranışlarıyla herkesin beğenisini kazanmıştı.

Bu cümlede sözü edilen sporcuyla ilgili olarak

- I. Birden fazla maçta oynamıştır.
II. Oynadığı dönemde isminden söz ettirmiştir.
III. Birden fazla kupa almıştır.
IV. Sadece sporuyla değil yardımlarıyla da takdir toplamıştır.

yargılarından hangilerine kesin olarak ulaşılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) II ve IV

CÜMLE ANALİZİ KONUSU ÖZETİ

Parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili bilgilerin seçeneklerde verildiği soru tipleridir. Cümlenin anlamının, anlatım özelliklerinin sorulduğu bu sorularda amaç cümleden yola çıkarak anlama ulaşmaktır. Bu tarz soruların çözümünde önce seçenekteki cümle okunur sonra parçadaki cümleden seçenekteki anlama ulaşıp ulaşılmadığına bakılır.

Örnek:

(I) Bolu'nun 10-15 kilometre batısındaki kavşaktan Abant'a dönüyoruz. (II) Yol ayrımıyla Abant arası 22 kilometre. (III) 125 hektar genişliğindeki göl ve çevresi tam bir doğa harikası. (IV) Bunun için gölün büyük bir kısmı "tabiat parkı" olarak koruma altına alınmış. (V) Gölün çevresini hem yaya olarak hem de arabayla dolaşabilmek için uygun bir yol var. (VI) Abant, doğal ve görsel güzellikleri açısından dört mevsim ziyaret edilebilecek bir yer.

Abant'a yapılan bir gezinin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, nasıl gidildiğiyle ilgili bilgi veriliyor.
- B) III. cümlede, bir bölgenin güzelliği belirtiliyor.
- C) IV. cümlede, önceki cümlede belirtilenin sonucu ortaya konuyor.
- D) V. cümlede, gezinin verdiği zevkle ilgili görüş belirtiliyor.
- E) VI. cümlede, sahip olduğu özelliklere bağlı olarak her zaman gidilebileceği konusunda bilgi veriliyor.

Bu soruda seçenek seçenek gidelim. A seçeneğinde nasıl gidildiği anlatılmıştır. Parçanın birinci cümlesinde "10-15 kilometre batısındaki kavşaktan Abant'a dönüyoruz" denerek yanıt verilmiştir. B seçeneğinde bölgenin güzelliğinden söz edilmiş parçadaki üçüncü cümlede "tam bir doğa harikası" denilerek yanıt verilmiştir. C seçeneğinde önceki cümlede belirtilenlerin sonucu ortaya konmuş, IV. cümlede "bunun için" denilerek yanıt verilmiştir. D seçeneğinde gezinin verdiği zevkten söz edilmiş ancak parçanın V. cümlesinde uygun bir yolun olduğundan söz edilmiştir. Bu seçenek hatalıdır. E seçeneğinde her zaman gezilebileceğinden söz edilmiş VI. cümlede de "dört mevsim ziyaret edilebilecek" denmiştir.

Örnek:

(I) Nitelikli yazınsal yaratılar ilgi görmüyor günümüzde. (II) Bakıyorsunuz dil, söylem, içerik yönünden değerli bir roman ya da bir öykü, kitapçı raflarında okur bulamadan yaşlanma sürecine giriyor. (III) Öte yandan yavanlığın, sıradanlığın sınırlarını aşamayan, estetikten yoksun ürünler baskı üstüne baskı yapıyor. (IV) Beğeni konusundaki bu aşınma nereden kaynaklanıyor? (V) Birçok nedeni var ama bence temel neden, eleştirel düşünme gücüne ve dil duyarlılığına sahip okur yetiştirememe.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, neden açıklanıyor.
- B) II. cümlede, başarılı yapıtların öneminin anlaşılmadığından söz ediliyor.
- C) III. cümlede, çok satılan yapıtların nitelikleri ele alınıyor.
- D) IV. cümlede, beğeni düzeyinin değiştiği ortaya konuyor.
- E) V. cümlede, bir okurun hangi nitelikleri taşıması gerektiği sezdiriliyor.

A seçeneğinde neden belirtilmiş denmiş ancak I. cümlede bir neden belirtilmemiştir. B seçeneğinde "başarılı yapıtların öneminin anlaşılmadığından söz ediliyor" II. cümlede de "kitapçı raflarında okur bulamadığından söz edilmiştir. C seçeneğinde "çok satılan yapıtların nitelikleri ele alınıyor" denmiş parçanın III. cümlesinde de "Öte yandan yavanlığın, sıradanlığın sınırlarını aşamayan, estetikten yoksun ürünler" denmiştir. D seçeneğinde "beğeni düzeyinin değiştiğinden" söz edilmiş parçanın dördüncü cümlesinde de "bu aşınma nereden kaynaklanıyor" denmiştir. E seçeneğinde "okurun hangi nitelikler taşıması gerektiğinden söz edilmiş parçanın V. cümlesinde "eleştirel düşünme gücüne ve dil duyarlılığına sahip okur" olmasından söz edilmiştir.

Örnek:

(I) Kırım Tatarlarının iftihar kaynağı Cengiz Dağcı, öncelikle Türk dünyasında, daha sonra da bütün dünyada çok önemli bir yere sahiptir. (II) Romanlarıyla tanınmış olan sanatçı, aslında edebiyat hayatına ilk olarak şiirleriyle başlamıştır. (III) Belki bu yönü pek çok kişi tarafından bilinmez. (IV) Ancak şiirleri de roman ve hikâyeleri kadar başarılıdır. (V) 91 yılı deviren Cengiz Dağcı, 45 yıldan uzun süre edebî yapıtlar kaleme almıştır.

Cengiz Dağcı'nın anlatıldığı bu parçayla ilgili olarak aşağıda belirtilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, nesnel bilgiler verilmiştir.
- B) II. cümlede, edebiyata ne tür eser vererek başladığı anlatılmıştır.
- C) III. cümlede, kesin olmayan bir durumdan söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede, karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- E) V. cümlede, sanatçının yaşı ve sanata harcadığı yıllarla ilgili bilgi verilmiştir.

Bu parçanın I. cümlesinde "Kırım Tatarlarının iftihar kaynağı Cengiz Dağcı, öncelikle Türk dünyasında, daha sonra da bütün dünyada çok önemli bir yere sahiptir." geçen "iftihar kaynağı" sözü cümleyi öznel hâle getirmektedir. Bu cümle nesnel olamaz.

Örnek:

(I) İngiltere'nin başkenti Londra, doğayla daima iç içe yaşamış bir şehirdir. (II) Avrupa'nın hiçbir şehrinde böyle büyük, böyle güzel parklar yoktur. (III) Hyde Park, Primrose Hill, Regent's Park, St. James Park... bunlardan bazılarıdır. (IV) Londra'nın yeşil alanları öyle büyüktür ki bazılarında kocaman göller vardır. (V) İçlerinden Sarpantine Nehri gibi sular geçer bir kısmının. (VI) Bunların suları öyle temizdir ki havalar ısındığında Londralıların buralarda yüzdüğünü gördüm birçok kez.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümleden, Londra'nın doğayla barışık bir şehir olduğu anlaşılmaktadır.
- B) II. cümlede, Londra'nın diğer Avrupa şehirlerinden üstün bir yönü belirtilmiştir.
- C) III. cümlede, bir önceki cümleyle ilgili örnekler verilmiştir.
- D) V. cümlede, abartılı ifadelere yer verilmiştir.
- E) VI. cümlede, yazar, şahit olduğu bir olaydan söz etmiştir.

Bu parçanın "İçlerinden Sarpantine Nehri gibi sular geçer bir kısmının." cümlesinde abartılı bir ifade yoktur. Var olan bir durumdan söz edilmiştir. Abartılı anlatımlarda olağanüstü özellikler taşıyan ifadelere yer verilir.

1. (I) Yaşamın akışı içinde, birtakım olumsuzluklar olabilir. (II) Önemli olan, kendimizi olumlu bir düşünce kalıbına yerleştirmektir. (III) Davranışlarımızı olumlu şekilde etkilemek istiyorsak bilinçaltı dünyamızı yeni ve olumlu düşüncelerle devamlı beslemeliyiz. (IV) Olumlu düşünceleri tekrar ettiğiniz takdirde sadece kendinizi daha iyi hissetmekle kalmayıp çevrenizi de olumlu etkilemiş olursunuz. (V) Rahat ve mutlu bir birey olarak sizin olumlu tutumlarınız diğer insanlara da yansır, onların da size benzeri şekilde davranmalarına yardımcı olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda belirtilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, olumsuzlukların yaşam içinde karşımıza çıkabileceğinden söz edilmektedir.
B) II. cümlede, yapılması gereken bir davranış biçiminden söz edilmektedir.
C) III. cümlede, davranışları olumlu şekilde etkilemenin koşulundan bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, olumlu düşüncelere sahip kişilerin çevrelerini de olumlu etkilediği vurgulanmıştır.
E) V. cümlede, rahat ve mutlu bir birey olmanın yolları dile getirilmiştir.

2. (I) Öç bir bireysel cezalandırma biçimi. (II) Suçu belirleyip cezayı kararlaştırmak bireyin yetkiyi kendinde gördüğü bir süreç. (III) Cezalandırmayı toplumsal vicdanı simgeleyen yargıya bırakmak yerine kendi yasalarıyla harekete geçen birey, adaleti de kendisi sağladığına inanır. (IV) Adalet nesnel olduğu ölçüde tutarlılık kazanmasına karşın öcün biçimlendirdiği adalet kavramının tek ölçütü öznelliktir. (V) Toplumsal tek bir adalet kavramındansa her bireyin kendine ait suç ile ceza tanımlarını içerir öç.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, tanım yapılmıştır.
B) II. cümlede, bir süreç ele alınmıştır.
C) III. cümlede, öznel bir yargı verilmiştir.
D) IV. cümlede, sonuçlanmayacak sürece değinilmiştir.
E) V. cümlede, öç kavramının içerdikleri ele alınmıştır.

3. (I) Yazar, bugün gazeteci olarak tanınan, özellikle kültür sanat alanında editör ve yayın yönetmeni kimliğiyle bilinen bir isim ve bu roman onu önce yazar, sonra öğretmen kimliğiyle de tanımamıza vesile oluyor. (II) Yazar, yaşadığı bir hikâyeyi, tecrübelerini ve kişisel gözlemlerini roman türünün olanaklarını kullanarak aktarmış ve bunda da başarılı olmuş. (III) Yazılanların onun tecrübeleri ve gözlemleri olduğunu bildiğimizden de olabilir, zaman zaman bir anı kitabı, hatırat okuyor gibi hissediyoruz. (IV) Akışın içindeki bu otobiyografik öğeler yer yer onun gazeteci tarafından gelen keskin gözlem ve tasvirlerin arkasında kalıyor. (V) Ama bu bir gazeteci kitabı değil, yazarın çok yönlü kişiliğinin, farklı şapkalarının harmanlandığı, zaman zaman bir yanın daha ağır bastığı ama hepsinin üstünde kurgusal bazı öğelerle de zenginleşen bir roman.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede farklı alanlarla ilgilendiği belirtilmiştir.
B) II. cümlede romanının gerçek öğeler içerdiği belirtilmiş.
C) III. cümlede romana anı özelliği kazandırdığı belirtilmiştir.
D) IV. cümlede gazeteci kimliğinin her zaman ağır bastığı belirtilmiştir.
E) V. cümlede romanında kurgulara yer verdiği belirtilmiştir.

4. (I) Ülkemizde yel değirmenlerinin en çok bulunduğu yöre kuşkusuz Bodrum. (II) İlçeye bağlı hemen her köyde kaderine terk edilmiş bu tarihi anıtlara rastlayabilirsiniz. (III) Bodrum Yarımadası'nın rüzgârlı tepelerinde çeşitli büyüklüklerde, en eskisi yaklaşık dört yüz yaşına ulaşmış seksene yakın yel değirmeni var. (IV) Gümüşlük Sahili'ni tepeden seyreden değirmenler, kuyruğu kesilmiş aslanlar gibi heybetli ama mahzun dururlar öylece. (V) Ucundan bir bez parçası sarkan çarkları kırılmış, çatıları da yok olmuş.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede bir karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede bir olasılıktan bahsedilmiştir.
C) III. cümlede bir kesinlikten söz edilmemiştir.
D) IV. cümlede bir karşıt durumdan söz edilmiştir.
E) V. cümlede değirmenlerin insan üzerindeki etkisinden söz edilmiştir.

5. (I) Altın, kimyasal durağanlığı nedeni ile başka elementlerle kolaylıkla birleşerek mineraller meydana getiremez. (II) Çoğunlukla toprakta ve kayaların içlerinde altın tozları hâlinde saçılmış olarak bulunur. (III) Bu tozlar ancak mikroskopla görülebilecek büyüklüktedir. (IV) Altına külçeler yahut tabakalar hâlinde rastlandığı da olur. (V) Altın başka elementlerle nadir olarak birleşse de başka cisimlerle bir arada bulunabilir, içinde altın bulunan mineraller genellikle çinko sülfat ve demir disülfat da içerirler; böyle minerallere yalancı altın adı verilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede bir durumun gerekçesi verilmiştir.
B) II. cümlede altının ilk hâlinin nasıl olduğu belirtilmiştir.
C) III. cümlede, altın tozunun nasıl görülebileceği açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, altının külçe hâlini nasıl aldığı belirtilmiştir.
E) V. cümlede, altının başka elementlerle iç içe olabildiği söylenmiştir.

6. (I) Orhan Kemal, çocukluk ve gençlik yıllarını anlatan romanlarla tanındı. (II) Yetiştirdiği ve yaşadığı çevrede tanıdığı insanların hayatlarından aldığı olayları anlattı eserlerinde. (III) Biçim ve süslemeyi ikinci plana attı yapıtlarında. (IV) Gerçekçi bir tarz ve yalın bir dille anlattı bu olayları. (V) İlk öykü kitabı olan *Ekmeğin Kavgası* adlı eseri 1949 yılında yayımladı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, Orhan Kemal'in hangi konuda yazdığı romanlarla zirveye çıktığı ifade edilmiştir.
B) II. cümlede, yazarın öykülerinin içeriğinden söz edilmiştir.
C) III. cümlede, Orhan Kemal'in süslü ifadeleri ve yazılış biçimini geri plana ittiği belirtilmiştir.
D) IV. cümlede eserlerinde sade bir dil kullandığından bahsedilmiştir.
E) V. cümlede, ilk öykü kitabından ve onun piyasaya sürüldüğü yıldan bahsedilmiştir.

7. (I) Keçe, yünün ya da kılın su ve sabunla çığnenip dövülerek liflerinin birbirine kaynaştırılmasıyla elde edilen ve örtü, yaygı, çadır ya da giysi yapmada kullanılan bir tür kaba kumaş olarak tanımlanabilir. (II) Keçenin geçmişi milattan önceki yüzyıllara dayanmaktadır. (III) Koyun ve keçinin olduğu her coğrafyada yapılan kazılarda keçe buluntularına rastlanmıştır. (IV) Bulunan eşyalara bakıldığında, göçerlerde yaşamın her alanında keçenin kullanıldığı görülür. (V) Yündeki keçeleşme, dokuma ve giyim endüstrisinde, liflerin bir kusuru, bir sorun olarak görülmüş ve önlenmesi için çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. (VI) Oysa göçerler, yünün bu özelliğinden yararlanmış, üretimi oldukça zahmetli olan ve beceri gerektiren keçeyi üretirken üzerine yaptıkları motiflerle duygu ve düşüncelerini aktarmışlar ve bu ürünleri birer sanat yapıtına dönüştürmüşlerdir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede yün ve kıl liflerinin sıkıştırılmasıyla keçe elde edildiğinden söz edilmiştir.
B) II. cümlede tarihinin milattan öncelere dayandığından bahsedilmiştir.
C) III. cümlede çok geniş bir coğrafyada görüldüğü vurgulanmıştır.
D) V. cümlede üretimin, yünün bir sorun olarak görülen özelliğine dayandığı belirtilmiştir.
E) VI. cümlede seri üretime geçildiğinden bahsedilmiştir.

8. (I) Torosların eteğine kurulmuş, turizm cenneti olarak bilinen şirin bir kentteyiz. (II) Bu öylesine iç içe bir yaşayış ki, sabah erken kalkıp önce denize sonra da işe gidebilme ayrıcalığı var buradaki insanların. (III) Çünkü burada insanlar tatil günleriyle çalışma günlerini iç içe yaşıyorlar. (IV) Bu kentte hafta içi ve hafta sonunu ayırt etmek hayli güç. (V) Bu ayrıcalıklı yaşam biçimi onlara haftanın her gününü hem çalışarak hem de dinlenerek geçirme olanağı veriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede benzetme yapılmıştır.
B) II. cümlede karşıt anlamlı sözcükler vardır.
C) III. cümle, kendinden önceki cümlenin gerekçesidir.
D) IV. cümlede benzer bir durumdan söz edilmektedir.
E) V. cümlede çıkarım yapılmıştır.

1. (I) İtalya'da 1993 yılında bulunan ve 113 milyon yıl önce öldüğü belirlenen bebek dinazor fosili 26 Mart günü Milano'da sergilendi. (II) Daha önce bulunan fosillerin hepsinden daha iyi korunmuş olan bebek dinazorun iç organları bile bozulmamış. (III) Bağırsakların, kasların, karaciğerin ve sindirim sisteminin korunarak günümüze ulaştığı ilk ve tek örnek. (IV) İki ya da üç haftalık olduğu sanılan ve sadece 22 cm büyüklüğündeki Velociraptor türünden bu bebek dinazor bir etoburun dişlerine sahip. (V) İç organlarıyla birlikte bozulmadan günümüze ulaşması, bir lagünde boğularak ölmesinden kaynaklanıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, sözü edilen dinazorun nerede ve ne zaman bulunduğu belirtilmiştir.
B) II. cümlede, bir karşılaştırma yapılmıştır.
C) III. cümlede, nasıl beslendiğinden söz edilmiştir.
D) IV. cümlede, nicel bir bilgi verilmiştir.
E) V. cümlede, yargı gerekçesiyle verilmiştir.

2. (I) Ahmet Oktay alçak gönüllülüğe bir psikik özellik olarak değil, bir erdem olarak sahiptir. (II) O, etkilenmeye, öğrenmeye hep hazır ve açıktır. (III) Fakat edilgin değildir, öğrendiklerini kendi düşünür ve şair kimliğinin potasında kendince yoğurur. (IV) Devrimci bilinciyle tepkisini dile getirmekten yorulmaz. (V) Doğru bildiğinin peşinde tehlikeye bile atılabilir.

Ahmet Oktay'ın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, karakteristik bir özelliğinden söz edilmiştir.
B) II. cümlede, yeni şeylere karşı olan açıklığı ele alınmıştır.
C) III. cümlede, konunun içine müdahil olduğu söylenmiştir.
D) IV. cümlede, her konuda bilgi sahibi olduğu anlatılmıştır.
E) V. cümlede, kararlı olduğu belirtilmiştir.

3. (I) Yapıların üretildikleri malzemeler sıkışma veya gerilme altında olacak biçimde tasarlanmalıdır. (II) Bu sıkışma ve gerilmenin etkisiyle yapılarda yaygın olarak kullanılan taş, sıkışmaya dayanıklı ancak gerilmeye dayanıksızdır. (III) Bu nedenle Orta Çağ mimarları, katedrallerde ve saraylarda kullandıkları taşların sıkışmalarına fakat asla gerilmemelerine dikkat ederlerdi. (IV) Günümüz yapılarının eskiye oranla daha estetik bir görünüme sahip olduğu söylenebilir ancak daha sağlam olduğu iddia edilemez. (V) Taşların gerilmemesi kuralına uygun yapılan Taş Köprü Kemerine buna en güzel örnektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede gereklilikten bahsedilmiştir.
B) II. cümlede açıklamada bulunulmuştur.
C) III. cümlede gerekçe verilmiştir.
D) IV. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
E) V. cümlede düşsel ögeler kullanılmıştır.

4. (I) "Türkçe okunduğu gibi yazılan, yazıldığı gibi okunan bir dildir." Bu söz çok duyarız; doğru olup olmadığı konferanslarımızda, derslerimizde çok da sık sorulur bize. (II) Elbette her dilde olduğu gibi, Türkçede de yazı diliyle konuşma dili aynen örtüşmez. (III) Ancak bir sözdeki göreceli doğruluğu yadsımamak gerekir. (IV) Almancaya, İngilizceye, Fransızcaya göre dilimizde sözcüklerin yazımı daha kolaydır. (V) Bizim sesçil imlamızda her ses bir harfle karşılır. (VI) Batı dillerinde bir sesin bazen birkaç harfle yazıldığını biliyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) II. cümlede, bir varsayımda bulunulmuştur.
B) IV. cümlede, karşılaştırma yapılmıştır.
C) VI. cümlede, bilenen bir gerçek yinelenmiştir.
D) I. cümlede, bir konunun sorgulandığı anlatılmaktadır.
E) III. cümlede, göz ardı etmemek anlamına gelen bir söz kullanılmıştır.

5. (I) Gerçek dünya ile düşünsel dünyamız arasında en doğrudan bağlantıyı, işitme, görme, dokunma gibi temel duyularımızla kurarız. (II) Ancak temel duyularımız, karşılaştığımız her olay veya nesneyi tanımlamamıza yetmez. (III) Bu yüzden dil, matematiksel semboller ve şekiller gibi dolaylı araçlardan yararlanırız. (IV) Doğamızdan gelen nedenlerden dolayı, "dil" düşünme ve öğretme faaliyetlerimizin en önemli aracıdır. (V) Diğer semboller dilden bağımsız değil, onu tamamlamak için kullanılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede duyu organlarının işlevinden söz edilmiştir.
B) II. cümlede bir yetersizlikten bahsedilmiştir.
C) III. cümlede II. cümleye bağlı bir sonuçtan söz edilmiştir.
D) IV. cümlede bir karşılaştırma yapılmıştır.
E) V. cümlede aşamalı bir durum verilmiştir.

6. (I) Anolis familyasından kertenkele fosilinin, Meksika'nın güneydoğusundaki Chiapas eyaletinde bulunduğu belirtildi. (II) Araştırmacılardan Francisco Riquelme, kertenkelenin 4,5 santimetre boyunda ve 1,3 santimetre eninde olduğunu açıkladı. (III) Riquelme, kertenkelenin yumuşak dokuları ve derisinin de korunmuş hâlde olduğunu vurguladı. (IV) Anolis'e ait bulunan ilk fosil olmasa da kertenkelenin familyanın yeni bir türüne ait olduğu sanılıyor. (V) Sürüngen veri tabanına göre, Anolis familyasına ait 400 tür bulunuyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, başkasından duyulan bir bilgi aktarılmıştır.
B) II. cümlede, sayısal verilere yer verilmiştir.
C) III. cümlede, korunanın ne olduğu açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, kesin olmayan bir bilgi söylenmiştir.
E) V. cümlede, türün farklı özellikleri anlatılmıştır.

7. (I) Bir haftadır devam eden yağışlar hayatı felç etti. (II) Özellikle vadilerde yaşayanlar için bu, tam bir kabus oldu. (III) Alt yapının eksikliği, yanlış imar ve sorumsuz yöneticiler bunun baş aktörleri. (IV) Her yıl yaşanan bu kabaya bir türlü çözüm bulunamıyor. (V) Felaket yaşandıktan sonra bir iki hafta konuşulur ondan sonra hiçbir şey yokmuş gibi hayat devam eder.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, bir olayın sonucuna yer verilmiştir.
B) II. cümlede, vadilerin yerleşime kapalı olduğu anlatılmıştır.
C) III. cümlede, yaşanan olumsuzluğun nedenleri anlatılmıştır.
D) IV. cümlede, yaşanan sorunun devamlı olduğu anlatılmıştır.
E) V. cümlede, yaşananları çözmeye yönelik kalıcı tedbirlerin alınmadığı anlatılmıştır.

8. (I) Astımlı ve alerjik nezleli çocukların klima altında kalmamaları gerekir. (II) Aksi takdirde aşırı soğuk hava akciğerlerde zedelenmelere neden olarak düzelmeyen öksürüklere neden olabilmektedir. (III) Ayrıca zatürre hastalığına eğilimli olan astımlı çocuklar ve sinüzite eğilimli olan alerjik nezleli çocuklar çok daha kolay zatürre ve sinüzite yakalanabilir. (IV) Klima içinde Legionella pneumophila mikrobi olma eğilimi vardır. (V) Bu yüzden klima temizliği önemlidir."

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, bir zorunluluk dile getirilmiştir.
B) II. cümlede, bir önceki cümlede yapılan uyarının yerine getirilmemesi durumunda ne olacağı söylenmiştir.
C) III. cümlede, olasılık dile getirilmiştir.
D) IV. cümlede, mikrobun özelliği vurgulanmıştır.
E) V. cümlede, bir önceki cümlede söylenen duruma ait bir açıklama yapılmıştır.

1. (I) 1990'lardan bu yana, giderek artan çeviriler sayesinde, belli başlı edebiyat ve kültür kuramlarının önemli kaynaklarının Türkçede okunabilmesi, Türk edebiyatını yalnızca kendisinden doğuran, kendisine benzeten, yalıtımcı klasik paradigma üzerinde anlaşılabilir bir baskı yaratıyor. (II) Nitekim artık birçok edebiyat araştırmacısı, filolojilerin klasik bakış açılarıyla yetinmiyor. (III) Türk edebiyatına "dünyalı" ve "karşılaştırılabilir" bir perspektiften yaklaşmayı deniyor. (IV) Karşılaştırmacı yaklaşım, ulusal bakış açısının ötesine geçme kaygısını romantizm döneminden bu yana içinde barındırmaktadır. (V) Diğer dillerdeki edebiyatlara olduğu kadar, öteki sanatlara, sosyal bilimlere, dil ve kültür kuramlarına, felsefeye açıklığıyla da edebiyat meraklılarını kendisine çekmeyi sürdürüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, sebep-sonuç ilgisi kurulmuştur.
B) II. cümlede, araştırmacılara yetmeyen unsurlar olduğu belirtilmiştir.
C) III. cümlede, karşılaştırma yapılmıştır.
D) IV. cümlede, karşılaştırmacı yaklaşımın içeriğine değinilmiştir.
E) V. cümlede, kalıplaşmış bir söz kullanılmıştır.

2. (I) Dünya edebiyatında sayısız yazar ve şair var. (II) Kimi yüzyıllardır yaşıyor kimiye daha yaşarken öldüler. (III) Eserlerinde farkındalık yaratan, halka seslenenler kalıcı oldu. (IV) Kendi dünyalarını anlatıp geçmiş eserlere öykünenler ise kaybolup gitti. (V) Ünlü bir düşünürün dediği gibi "Herkes sanatçı olabilir ancak çok azı yaşar."

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede edebiyatla ilgili durum ortaya konulmuştur.
B) II. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
C) III. cümlede neden ilgisi vardır.
D) IV. cümlede amaç anlamı vardır.
E) V. cümlede alıntı yapılmıştır.

3. (I) Anlatının ritmi, temposu, anlatılan serüvenin toplam zamanına göre, metnin yazılması sırasında, kimi kez yavaşlar. (II) Hatta bazı durumlarda serüven zamanını birebir yansıtır duruma gelebilir. (III) Kimi kez de metnin temposu iyice hızlanır, serüven zamanı iyice indirgenir, daraltılır. (IV) Şöyle de diyebiliriz: Ayrıntılı işlenen sahneler aracılığıyla serüven zamanının süresine az çok yaklaşıırken anlatı hızı serüven zamanına yaklaşacak biçimde yavaşlatılmış olur. (V) Kısa kısa çağrışımların yer aldığı tümce parçacıklarıyla da serüven zamanının üzerinden hızla kayılır, bu durumda anlatının hızı serüven zamanını iyice indirgeyecek bir orana ulaşır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, ara sıra gerçekleşen bir durum belirtilmiştir.
B) II. cümlede, olasılık söz konusudur.
C) III. cümlede, her zaman karşılaşılan bir olaydan söz edilmiştir.
D) IV. cümlede, bir önceki cümlede söylenen durum genişletilmiştir.
E) V. cümlede, ikilemeye yer verilmiştir.

4. (I) Her yazarın kendisinden önceki yazarlarla ilişkisinde bir ikilem vardır. (II) Ama bu ilişki çoğunlukla bir "baba-oğul" ilişkisi olarak kabul edilir. (III) Çünkü yazarın erkek olduğu varsayılır. (IV) Oysa yazarın kadın olduğu durumda, yine baba otoritesine karşı ikircikli konumda olan bir karakter vardır: Bu kez bir kız çocuğu. (V) Buket Uzuner'in, Türk romanının babası sayılabilecek Halit Ziya ile Aşk-ı Memnu üzerinden kurduğu metinler arası ilişkilerde de bir tür yazınsal baba-kız ilişkisinin izlerini aramak mümkündür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, yazarların kendinden önceki yazarlarla olan ilişkisinin şekline değinilmiştir.
B) II. cümlede, gerçekleşmeyecek bir durum belirtilmiştir.
C) III. cümlede, bir önceki cümlede söylenenin gerekçesine yer verilmiştir.
D) IV. cümlede, bir açıklama yapılmıştır.
E) V. cümlede, örnek verilmiştir.

5. (I) Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda Türk kadınlarının sağlık ve uzun yaşam açısından karşılaştırma yapılan ülkeler içinde Fransa hariç, hepsinden daha iyi durumda olduğu gözükmemektedir. (II) Yaşam süresinin uzaması; Cumhuriyet'in sağlık alanındaki kazanımları, bulaşıcı hastalıklar için aşılamanın yaygınlaşması, su ve elektriğin yaygınlaşarak yaşam koşullarının görece olarak iyileşmesiyle oluşmuştur. (III) Sağlık konusunda İnsani Gelişmişlik Endeksi'nde yer alan diğer ölçütler dikkate alındığında ise kadınların iyi durumda olmadığı gözlenmektedir. (IV) Türkiye'de kadınların yaşamını ve sağlığını ilgilendiren en önemli iki konu erken yaşta doğumlar ve doğum sırasında ölümlerdir. (V) Her iki ölçüt açısından Türkiye, insani gelişmişlikte çok gerilerde yer almaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, kanıtlayıcı veriler kullanılmıştır.
B) II. cümlede, sayıp dökmelere yer verilmiştir.
C) III. cümlede, olumsuz bir duruma geçiş yapılmıştır.
D) IV. cümlede, durum tespitinde bulunulmuştur.
E) V. cümlede, bir durumun değişebileceği işaret edilmiştir.

6. (I) İstanbul'dan Adalar'a işleyen vapurlara çok benzeyen bir gemiyle Mercan Koyu'nda üç saat süren bir gezi yaptık. (II) Gemi Avrupalı turistlerle doluydu, onlara şirin görünmek için çeşit çeşit tatsız numaralar yapıyordu. (III) Korsan kıyısında bir adam turistlere saldırıyor ve onları öldürür gibi yapıyordu. (IV) Bütün bunların şipşak fotoğrafları çekiliyor, rahatsız edici kahkahalar yayılıyor. (V) Bir yandan da rehberler, koyun etrafındaki tepelerde yer alan villaların kimlere ait olduğunu belirtiyorlardı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, bir karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede, gözlem gücünden yararlanılmıştır.
C) III. cümlede, bir önceki cümlede anlatılanlarla ilgili bir örnek verilmiştir.
D) IV. cümlede, kişisel görüşe yer verilmiştir.
E) V. cümlede, doğrudan anlatımdan yararlanılmıştır.

7. (I) Babalık, sonradan öğrenildiği için anneliğe göre daha zor bir görev. (II) Kadınlar hayatı boyunca annelik düşüncesiyle yetişiyor, ayrıca salgılanan hormonlarla da buna hazırlanıyor. (III) Erkekler ise çoğu zaman bebeği kucaklarına alana kadar baba olma fikrine alışmıyor. (IV) Erkekler çoğu zaman kendi babalarından veya yakın çevrelerinden gördükleri kadarıyla görevlerini yapmaya çalışıyor. (V) Özellikle erkek çocukların sağlıklı bir birey olabilmeleri için babalarıyla iyi ilişkiler kurmaları gerekiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, babalık ve annelik ile ilgili bir karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede, kadınlarla ilgili bazı özellikler sıralanmıştır.
C) III. cümlede, erkeklerin çocuklarına düşün oldukları ortaya konmuştur.
D) IV. cümlede, erkeklerin kimleri örnek aldıkları belirtilmiştir.
E) V. cümlede, bir gereklilikten söz edilmiştir.

ÇİTA YAYINLARI

8. (I) Deniz mayınları gemilerin bazı sulara girmesine engel olan, etkili ve ucuz silahlardır. (II) Deniz mayınları, gemilerin en zayıf bölümleri olan su altı kesiminde hasara neden olur. (III) Deniz mayını ilk olarak 1777'de David Bushnell adlı bir Amerikalı kullanmıştır. (IV) İçi barut dolu bir fıçından oluşan ilkel bir düzeneği *Cerebus* adlı İngiliz gemisine doğru suya atmıştır. (V) Ancak akıntıya kapılan fıçılar bir Amerikan gemisinin batmasına neden olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, bir silah türünden söz edilmiştir.
B) II. cümlede, mayınların gemilerin hangi bölümüne hasar verdiği söylenmiştir.
C) III. cümlede, yanlış bilinen bir bilginin doğrusu söylenmiştir.
D) IV. cümlede, ilk mayının özelliği ve hedefi söylenmiştir.
E) V. cümlede, ilk mayının amacına ulaşamadığı belirtilmiştir.

CÜMLEDE ANLATIM KONU ÖZETİ

Amaç-Sonuç Cümlesi: Bir yargının hangi amaçla gerçekleştirildiğini belirtir. Amaç cümlesinde amacı nedir, sorusuna yanıt aranır. Genelde “-mak için, -mek için” şeklinde biter.

- **“Bizi görmek için geldi.”** cümlesinde gelmesinin amacı nedir? Dediğimizde “bizi görmek” yanıtını alırız.

Neden-Sonuç Cümlesi: Neden cümlesinde yargının hangi nedenle yapıldığı sorulur. Neden ve amaç cümleleri karıştırılmaktadır. Yargı hem amaç hem neden sorusuna yanıt veriyorsa amaç cümlesi olur. Amaç cümlesi geleceği, neden cümlesi bitmiş bir yargıyı verir.

- **“Onu gördüğüm için mutlu oldum.”** Neden mutlu oldum, onu gördüğüm için.

Koşul-Sonuç Cümlesi: Bir eylemin gerçekleşmesinin başka bir eylemin gerçekleşmesine bağlı olduğu cümlelerdir. Genelde “-se, -sa, -dıkça, -ınca, mi, ancak, ama, fakat” ek ve bağlaçları kullanılır.

- **“Onu görürse her şeyi anlatır.”** cümlesinde anlatmasının koşulu ne, onu görmek.

Öznel Anlatım: Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye değişen, doğruluğu tartışılan düşüncelerin anlatıldığı yargılara öznel yargı denir. Bu cümleler kanıtlanmaz, yorum yapılır. Bu yargıların kullanıldığı anlatıma da **öznel (subjektif) anlatım** denir.

- **“Döneminin en ilginç filmi olan Kuzey, birçok ülkede gişe rekorları kırdı.”** cümlesinde geçen “ilginç” sözcüğü cümleyi öznel yapmıştır.

Nesnel Anlatım: Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye değişmeyen, deney ve gözleme dayanan tarafsız yargılara nesnel yargı denir. Bu yargıların kullanıldığı anlatıma da **nesnel (objektif) anlatım** denir. Bu tür yargılar kanıtlanır, yorum ve duygu içermez.

- **“Altıncı kitabında Anadolu insanının Kurtuluş Savaşı’nda yaşadıklarını ele almış”** cümlesi kitabın içeriğiyle ilgilidir ve nesnelidir.

Tanım Cümlesi: Herhangi bir kavramı kısaca belirtmektir. Tanım cümlesini bulmak için cümleye “Bu nedir?” sorusunu sorarız.

- **“Hayat geçmişten ders almaktır.”** cümlesinde “Hayat nedir?” dediğimiz zaman yanıt alırız.

Karşılaştırma Cümlesi: Varlıkları benzeyen ya da ayrılan yönleriyle göstermektir. Genelde “ise, göre, daha, en, kadar, gibi” kullanılır.

- **“Anadolu’da yaşamış en ilginç canlılardan biri olan Toros kaplanının türü yok oldu.”** cümlesinde geçen “en”le diğer canlı türleri karşılaştırılmıştır.

Doğrudan Anlatım Cümleleri: Doğrudan anlatım kişinin sözünü değiştirmeden olduğu gibi vermektir. Bunlar alıntı ya da aktarma cümlelerdir. Genelde “dedi, diyor” sözcükleriyle biter.

- **“Her şey çok güzel olacak, diyor ünlü yazar.”** cümlesinde yazardan bir alıntı yapılmıştır.

Dolaylı Anlatım Cümleleri: Dolaylı anlatım sözü değiştirerek üçüncü kişiye aktarmaktır. Dolaylı anlatım cümleleri “söyledi, belirtti, dile getirdi, ifade etti” ile tamamlanır.

- **“Her şeyin çok güzel olacağını söyledi.”** cümlesinde kişinin sözü değiştirilerek aktarılmıştır.

İçerik Cümlesi: Yazarın eserinde dile getirmek istediği konudur. Cümleye “Neyi anlatmış?” sorusunu sorup yanıt alıyorsak içerik dile getirilmiş olur.

- **“Öykülerinde sokak çocuklarının dramını ele alır.”** cümlesinde eserin konusu, içeriği sokak çocuklarıdır.

Üslup Cümlesi: Yazarın eserini oluştururken kullandığı dil ve anlatımdır. Biçim, biçem, tarz, şekil olarak da tanımlanır. Cümleye “Nasıl anlatmış?” sorusunu sorup yanıt alırız. Ağır, sade, yalın, akıcı, basit, betimleyici gibi sözler kullanılır genelde.

- **“Romanlarında doğa tasvirlerini sıkça kullanıp anlatımda basitliği öne çıkarır.”** cümlesinde geçen doğa tasvirleri ve anlatımda basitlik ifadeleriyle üslup dile getirilmiştir.

Çıkarım Cümlesi: Bir duruma bağlı sonuca varma, yorum yapmadır. Genelde “demek ki, gösteriyor, anlaşılıyor” sözcükleri kullanılır.

- **“Yapıtları üzerine yazılmış inceleme yazılarının sayısı, onun nitelik açısından ciddi bir okur kitlesine sahip olduğunu gösterir.”**

Aşamalı Bir Durum Belirten Cümleler: Bir olayın, durumun olumlu ya da olumsuz yönde giderek değiştiğini anlatan cümlelerdir. Genelde “günden güne, giderek, gün geçtikçe” sözleri kullanılır.

- **Sınav yaklaştıkça heyecanım giderek artıyor.**

Varsayım Cümlesi: Gerçekleşmemiş bir durumu gerçekleşmiş gibi düşünmektir. Tut ki, diyelim ki, düşün ki, kabul edelim ki, var sayalım ki... gibi sözler kullanılır.

- **Tut ki karnım açtı, anneme küstüm.**

Olasılık-ihtimal Cümleleri: Olabilirlik anlamı verir. “belki, galiba, -meli -e bilir” sözcükleri kullanılır.

- **Köy hayatı herkesi aynı şekilde etkilemeyebilir.**

Düşsel Anlatım: Süslü, hayali, mecazlı bir anlatım aranır. Soyut cümlelerden oluşur. Şiirlerde, fantastik romanlarda kullanılır.

- **Sakin göllerin kuşusuyduk.**
- **Büyük Ağrı Dağı, Kafdağı'nın karşısında onun kadar yüce, onun kadar kocamanmış ve kız kardeşiyle birlikte çok uyumlu, tatlı bir yaşayışları varmış.**

Sessel Yineleme: Anlamı kuvvetlendirmek için benzer anlamlı sözcükleri kullanmak ya da sözcük tekrarı yapmaktır.

- **Ben güzele güzel demem, güzel benim olmayınca.**
- **Bütün gün çalıştım, didindim, uğraştım.**

Değerlendirme Cümlesi: Herhangi bir durumun iyi ya da kötü yönlerini ortaya koymadır. Nesnel bir yargı söz konusudur.

- **Sanatçı, şiirlerinde yabancı sözcüklere bolca yer vermiştir.**

Kinayeli Anlatımlı Cümle: Bir gerçeği ortaya koymak amacıyla sözü imalı olarak tam karşıtı gelecek biçimde kullanmaktır. Atasözlerinde, özdeyişlerde ve deyimlerde kinaye yoğun olarak bulunur.

Ön Yargı (Peşin Hüküm) Cümlesi: Bir olay veya kişiyle ilgili değişik sebeplerden dolayı önceden edindiğimiz olumlu veya olumsuz yargılardır. Kısaca özetlersek ön yargı, sonuçla ilgili önceden karar vermektir.

Kanıksama Cümlesi: Sık tekrar edilen şeylere alışma, kişilerin bir konuda maruz kaldıkları olumsuz etkilere karşı, artık tepki gösterememe durumunu anlatmaktadır.

- *Halk benzin fiyatlarına zam gelmesine artık tepki göstermiyor.*

Saptama Cümlesi: Yapılan bir araştırma ya da gözlem sonucunun iletilmesi, okurla paylaşılmasıdır.

- *Kitapta ülkemize göç eden insanların yaşadıkları sorunlar aktarılmış.*

Küçümseme Cümlesi: Bir varlığı herhangi bir özelliğinden, eksikliğinden dolayı hor görmektir.

- *Eline biraz para geçti diye tek başına yaşayabileceğini mi sanıyorsun!*

Azımsama Cümlesi: Bir varlığın sayılabilen, ölçülebilene özelliklerini az görmektir.

- *Aldığımız maaş evin ihtiyaçlarını anca karşılıyor.*

Gerçekleşmemiş Beklenti Cümleleri: Gerçekleşmesi istenilen bir beklentinin gerçekleşmediği cümlelerdir. Genelde “sanmıştım, düşünmüştüm” sözcükleriyle biter.

- *Son sınavdan geçer not alırım sanmıştım.*

Anlam ve Biçim Yönünden Cümleler: Anlam yönünden eylemin gerçekleşip gerçekleşmediğine bakarız. Biçim yönünden ise yüklemde olumsuzluk anlamı veren ek ve sözcüklerin olup olmadığına bakarız.

- *“Ne gelen var ne giden”* cümlesi anlamca olumsuz biçimce olumludur.

Gerekçe Belirten Cümleler: Bu tip sorular numaralı cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlenin gerekçesidir, şeklinde gelir. İki cümle arasında neden sonuç ilişkisinin olduğu cümlelerdir. Genelde “çünkü” bağlacını kullanarak bulabiliriz.

- *“Bütün gün evde uyudum, başım çok ağrıyordu.”* örneğinde iki cümle arasında gerekçe vardır. “çünkü” başım çok ağrıyordu, ifadesini kullanabiliyoruz.

1. (I) Annem hemen hemen her gün, bana okulda yaptığım şeylerin hesabını sorar, benden bilgi almak isterdi. (II) Bir yandan da çantamdaki kitaplara ve defterlere göz atardı. (III) Kirliliği bir deftere veya kitaba, ucu bükülmüş bir sayfaya dayanamazdı. (IV) Karalanmış bir köşeyi veya matematik işlemi yapılmış bir sayfayı hemen temizleyip düzeltirdi. (V) Bütün bu düzeltmeleri yaparken bir kez dahi yüksek sesle konuştuğunu görmedim. (VI) Bazen de oturup benimle beraber ödev yapardı.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisi kendisinden sonraki cümlelerin nedenidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Doğadaki her şey nedensellik kuralına boyun eğmişken insan bu kuralın dışında kalıyor. (II) "O zaman insan doğanın bir parçası değil midir?" diye bir soru geliyor insanın aklına. (III) Buna büyük filozof Kant yanıt vermiştir: İnsan bedeniyse doğanın bir parçasıdır ama aklı ile doğanın bir parçası değildir. (IV) Bu farklılık, bir taraftan insana bir ayrıcalık ve hatta üstünlük vermekle beraber diğer taraftan aynı farklılık, insanın karşılaştığı tüm güçlüklerin de kaynağıdır. (V) Çünkü kendisi bu özelliği ile hiçbir kaba sığmayan ve tüm varsayımları altüst eden bir canlıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde insanın farklı ve doğadaki diğer varlıklardan üstün bir canlı olduğunun kanıtı yoktur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. (I) İnsanlar yıllarca, denizin 30 metre altına kendi güçleriyle daldılar ama orada birkaç dakikadan fazla kalamadılar. (II) Sonunda 1819'da Augustus Siebe, yukarıdan aşağıya basılan havayı alabilen bir dalma giysisi geliştirdi. (III) Bu, dalgıçların deniz tabanında saatlerce kalmalarına olanak veriyordu. (IV) Fakat bununla, yüzmekten çok, yürümek zorundaydılar. (V) Aygıtların ağırlığı yüzünden çok güç hareket edebiliyorlardı ve her zaman başkalarının yardımına ihtiyaç duyuyorlardı. (VI) Böyle olunca da suya dalmanın bir mantığı olmuyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözü edilen dalma giysisinin bir özelliğine yer verilmemiştir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

4. (I) Birçok insan yaşadıkları olumsuz olayları ve kırgınlıkları bütün hayatları boyunca beraberinde taşır. (II) Bazılarımız daha önce yaşanmış bir olaydan dolayı yıllarca mutsuz yaşadık. (III) Bu kimi zaman batan bir iş, kimi zaman verdiğimiz bir karar ya da yürümeyen bir beraberlik oldu. (IV) Kin ve kırgınlık, geleceğinizi şekillendirmek için gereken enerjinizi bir kara delik gibi yutar. (V) Eğer duygularımızı kabullenip başlırsak o negatif çöplüğün zihnimizde birikmesine izin vermeyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "neden-sonuç" ilişkisi sezilmektedir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. Yazıya göre, sözün etki alanı çok geniş olmasa da etkileme gücü yazıdan fazladır. (I) Çünkü sözün bir ruhu vardır, sözle anlatılmak istenene, konuşanın bakışından duruşuna kadar pek çok öge eşlik eder; oysa yazının sıradan bir nesneye dönüşme tehlikesi vardır. (II) Konuşma havası içinde yazmak, sözün ruhunu yazıya aktarmak gerçekten ciddi bir konudur. (III) Çünkü yazının özelliği, konuşmadan çok farklıdır. (IV) Şöyle ki: Sözün içten geldiği gibi söylenmesine karşılık yazıda bir denetim, ağırbaşlılık ve ciddiyet söz konusudur. (V) Bu dengeyi sağlayamamış çoğu yazar, ötekilerine göre soğuk bulunarak okunmamaya mahkum edilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri kendinden önceki cümlede belirtilenlerin gerekçesi durumundadır?

- A) I ve II   B) II ve III   C) I ve III
D) II ve IV   E) I ve V

6. (I) Sanat doğal olanı değiştirip onu yeniden yaratma işidir. (II) Yaşananlarla yaratılanlar arasındaki ince denge bu eylemden doğar. (III) Yazma eylemi, yaşanılardan da kaynaklansa kurgu yoluyla da oluşa önemli olan, yapının kişide gerçeklik duygusu uyandırmasıdır. (IV) Günümüzde düş gücüne, fantezilere dayanan yazın türlerinden roman ve öykünün çoğu, gerçeklik duygusundan yoksun olduğundan kısa sürede değer kaybediyor. (V) Bu yüzden uydurma şöhretler, mevsimi geçince ortadan silinip gidiyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yargı, açıklamasıyla verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. (I) Modernliğin gölgesinde anılmaya layık görülen gelenek, sosyal bilimlerde şimdiye kadar kötü bir şöhretin sahibi olarak yer edinmiş, en ılımlı yazarlardan en keskin görüşlere varıncaya dek, bir dizi sert eleştirinin muhatabı olmuştur. (II) "Gelenek", "geleneksel", "gelenekçilik" gibi tarihin arkaizmine yerleştirilen sözlerin çağrışımları olumsuz, öneri ve tasarımları geçersiz sayılmıştır. (III) Kimse bu tür sıfatlarla anılmayı istemez. (IV) "Geleneksel bir düşünür" denildiğinde, zikredilen filozof, şimdiden güncel evrenimizin uzağında bir yerde yaşamaktadır. (V) Geleneksel sanatın duyarlılıkları önünde hafif bir saygıyla eğilmeyi yeğleriz, klasik değerleri yüceltir, geçmiş zamanı bütün güzelliklerin başlangıç noktası olarak varsayarız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. (I) Teknolojik gelişmenin önemli bir etkisi, farklı ve yabancı kültürler arasındaki yakınlaşma adına ortaya çıkıyor. (II) Günümüz sanatçısı, edebiyatçısı, yazarı, farklı ve yabancı kültürlerden pek çok yapıtla eskisine oranla daha sık ve daha kolay buluşabiliyor. (III) Eskiden yalnızca yurt dışı ile bağlantısı olan ve dil bilen entelektüellere ait bir ayrıcalık olan bu buluşma, giderek daha çok bireyi kapsar hâle gelebiliyor. (IV) Bunu piyasadaki yayınlarda görebilirsiniz. (V) Ama yazar her şeyi paylaşmak zorunda, diye bir kural da yok.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde aşamalı bir durum söz konusudur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Gözlerini iri iri, kaynayan fasulyeye dikmişti. (II) Gözlerinde iri yaş taneleri belirdi. (III) Kahya onu iterek kovuğa girdi. (IV) Orada, saç sakalı karışmış genç bir adam yere oturmuş, bekliyordu. (V) Tam bu sırada kovuktan dışarı çıkan saçlarına ak düşmüş yaşlı ana, gelenleri görünce donakaldı.

Bu parçadaki numaralı cümlelerden hangisinde "betimleyici ögelere" başvurulmamıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. (I) Bu dergide eğitim ve sosyal bilimler alanındaki yazılara yer verilecektir. (II) Eğitim, bilim, sanat ve kültürle ilgili gelişmelere, sonuçlara dayalı olma, alana katkı sağlama, uygulamaya ilişkin sorunları ortaya koyma, yeni ve farklı gelişmeleri irdeleme ölçütleri aranacak. (III) Dergi şubat, mayıs, ağustos ve kasım aylarında yılda dört kez yayımlanacak. (IV) Her yılın sonunda derginin yıllık dizini çıkarılacak. (V) Dergi, yönetimce belirlenen kütüphanelere, uluslararası yayın tarama kurullarına gönderilecek.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazıların içeriğinin nelere göre değerlendirileceği belirtilmiştir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

11. (I) Şiirimizde Birinci Yeni akımı da, İkinci Yeni akımı da kalıcı olamazdı. (II) Nitekim olmadı da. (III) Bir kere Birinci Yeni bize uzaktı. (IV) İkinci Yeni ise bir modaydı; konup göçtü. (V) Göçmek zorundaydı çünkü bizimle hiçbir bağı yoktu. (VI) Edebiyatımızın uzantısı, aşaması değildi. Fransız şiirine özenip Fransız şairlerini taklit ederek köksüz bir şiir çıkardılar ortaya. (VII) Her iki akımın günümüzde ayakta kalan temsilcileri ise şiirlerini geliştirip başka şiire yöneldikleri için unutulmadılar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden itibaren Birinci ve İkinci Yeni akımının başarısız olmasının nedeni açıklanmaya başlanmıştır?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

12. (I) Ormanlar dünyamızı renklendirir, yeşillendirir ve neşelendirir. (II) Ormanlar olmasaydı hayatımızı çok zor geçirirdik. (III) Ormanlar havayı temiz tutar oksijen verir ve yağmur yağmasını sağlar. (IV) Yaşamımızda ormanlar çok önemli bir yer tutar. (V) Onları korumak için sulamalıyız, yeni fidanlar dikmeliyiz ve kuru ağaçları kesmeliyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul ilgisi vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. (I) Osmanlı tarihi, sağlıklı bir biçimde bugüne taşınabildiği takdirde toplumsal, kültürel ve siyasi meseleler belli bir açıklığa kavuşabilir. (II) Son yıllarda ülkemizde Osmanlı ile ilgili yayınlar artmış olmakla birlikte temelde iki yaklaşımın sabit kaldığı görülecektir. (III) İlki, savunma psikolojisiyle yola çıkan muhafazakâr tarihçilik anlayışıdır. (IV) Bu anlayış çerçevesinde Osmanlı tarihi her düzeyde hikâyeleştirilip idealize edilmektedir. (V) Öncelikle tarihi genel olaylardan ayırarak modern ulus devlet anlayışıyla imparatorluklar çağını değerlendirmek ne derece gerçeğe yakın durmaktadır?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Dünya Bankası, su mercimeğinin balık ve kümes hayvanlarının beslenmesi amacıyla kullanımını özellikle gelişmekte olan ülkelerde teşvik etmektedir. (II) Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Luisiana Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre kurutulmuş su mercimeklerinin siğir ve kümes hayvanlarının beslenmesinde önemli olduğu ortaya konmuştur. (III) Su mercimeği aynı zamanda tarla balıkçılığı için önemli bir besin kaynağıdır. (IV) Kurutulmuş su mercimeği vitamin, mineral ve beta karoten gibi antioksidanları ihtiva etmektedir. (V) İçerdiği amino asitler, lizin ve methionince zengindir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde su mercimeğinin içeriğinden söz edilmiştir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

3. İnsan hayatına büyük yararları olduğunu bildiğimiz pirincin şu an için bilinen en önemli faydaları arasında; hızlı ve anlamlı enerji sağlaması, bağırsak hareketlerini düzenlemesi ve iyileştirmesi, aynı zamanda insan vücudu için başlıca bir B1 vitamin kaynağı sağlaması yer alıyor.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Karşılaştırma   B) Amaç-sonuç
C) Çıkarım   D) Düşsel öge
E) Tanım

4. (I) 2006 yılından beri düzenlenen Avrupa Mucit Ödülleri, 11 Haziran günü Paris'te düzenlenen bir törenle sahiplerini buldu. (II) Amacı araştırma ve yenilikçilik konularında en önemli buluşlara imza atan bilim insanlarına teşekkür etmek olan Avrupa Mucit Ödülleri Avrupa Patent Ofisi ve Avrupa Komisyonu'nun ortak projesi. (III) Finale kalan 6 mucitten İsveçli Andreas Manz Ömür Boyu Başarı ödülünün sahibi oldu. (IV) Kendisi ürettiği mikroçip ile ödüle layık görüldü. (V) Biyoloji ve kimya alanında özellikle tıp tarihinde bir ivme yaratan icat, mikro çiplerin birkaç milimetreden büyük olmamasını sağlıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerle ilgili parantez içinde verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?**

- A) Uyuduğum koltuğu görünmez bir elin sarsmasıyla uyandım, sanki gökyüzünde uçan bir balonun içindeyim. (Düşsel ögeler kullanılmıştır.)
B) Hepsi gider bunların; aşık sesi, er sesi, şair sesi; yalnızca biz kalırız bir başımıza ve yalnız. (Sessel yineleme yapılmıştır)
C) Gençliğim aklıma gelmiyor artık sadece geçen sonbaharlar hüznlendiriyor beni. (Hayıflanma söz konusudur.)
D) Yıllarca bir türlü adam edemediğimiz, doğru konuşmayı öğretemediğimiz bu adamın konuşmalarına hepimiz alıştık artık. (Kanıksama cümlesidir.)
E) Ay sonunu zor getiriyoruz artık, aldığımız maaşla anca ay sonunu çıkarıyoruz. (Küçümseme cümlesidir.)

6. (I) Feyzi Halıcı'nın şiir dünyası nadir bulunan bir tazeliğe sahiptir. (II) Beyaz mermerler üzerine düşen bir akşam gizemidir. (III) Yeşil mermer üzerine düşen bir damla sudur. (IV) Aynalarda parlayan gölge; seçkin bir çeşmedir. (V) Aruz vezniyle söylenmiş dörtlüklerden oluşmuştur bu şiirler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi "nesnel" bir cümledir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. Aşağıdaki ikili dizelerin hangisinde, ikinci dize, birinci dizinin nedeni durumundadır?

- A) Gün geçtikçe iki yüzlüleri sever oldum.
Çünkü yaşadıkça yirmi yüzlü insan gördüm.
- B) Aşk ile, ikbal ile bahtiyar oldum diye
Hangi gafil sevinir, hangi şair yükselir?
- C) Korku kanatlandırır ayaklarını birden
Endişeler, acılar onu hızla kovalar.
- D) Efendiyi görünce evin sadık bekçisi
Üzüntüden, korkudan dehşetle titrer sesi.
- E) Sevinçten ve kederden başlarlar ağlamaya
Bu hâli görür görmez yaşarır bütün gözler.

8. (I) *Siyasi Hikâyeler*, Osmanlının son dönemini anlatan hikâyelerdir. (II) Bunlarda II. Mahmut dönemi anlatılır. (III) Hikâyelerin merkezini saray çevresi oluşturmaktadır. (IV) Sohbet üslubuyla anlatılan bu hikâyelerde, saray çevresinde dönen dolaplar başarıyla ve büyük bir ustalıklarla anlatılmıştır. (V) Kimi kahramanlar da “devlet adamı” kimliğiyle verilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde hem içerik hem üslup vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Onun şiir ve hikâyelerinde benzerlikler bulmak mümkündür. (II) Biraz da bu hikâyelerin eleştirel bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. (III) İlk dikkatimizi çeken zaafın başında yazarın hikâyelerinde pek karakter oluşturamamış olması gelmektedir. (IV) Tipler üzerine kurulan bu hikâyelerde büyük ölçüde aynı konum ve özelliklere sahip kahramanlar çokça yer almaktadır. (V) Onlar, okuyucuyu pek şaşırtacak davranışlarda bulunmazlar. (VI) Yaşadıkları karşısında nasıl bir tutum içerisine gireceklerini önceden tahmin etmek mümkündür.

Bu parçada eserlere yönelik eleştiri numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlamaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

10. (I) İçeriğine değinmeden önce bu hikâyelerin hikayesinden de kısaca bahsetmemiz gerekiyor. (II) Kitap üç bölümden oluşmaktadır. (III) Birinci bölümde başarılı altı hikâye yer alır. (IV) İkinci bölümde ise Bitmemiş Hikâyeler başlığı ile yine altı hikâye daha vardır. (V) Son bölümde ise Raif Efendi'nin Katili ve Bir Yaz Levhası gibi hikâyelerin Yahya Kemal'in el yazısıyla yer aldığını görürüz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde “öznel” anlatım ağır basmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Gerçek ne denli güzel ve çekici olursa olsun hayalin süsleyip bezediği kurmaca dünyanın tahtına oturamaz, onun kadar zevk veremez insana. (II) Bundandır ki hayalin çocukları olan sanat eserleri, yani şiirler, tablolar, şarkılar, romanlar anlattıkları nesnelere ve kişilerden daha alımlı, daha çekicidir hep. (III) Hayalin cilası öyle bir parlatır ki onları, dökük sıvalardan, kusurlardan eser kalmaz. (IV) Gerçek, hayalin renklerine boyanır ve sırma saçlı olur. (V) Kız kulesi tablosu veya fotoğrafının bana her zaman gerçeğinden daha cazibeli görünmesi sanırım bunun için.

Bu parçada numaralı cümlelerden hangi ikisi kendisinden sonraki cümlelerin gerekçesi durumundadır?

- A) I ve IV B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

12. (I) Diyet ile alerjiler arasında çok yakın bir ilişki vardır. (II) Son yıllarda, bazı yağ asitlerinin fazla tüketilmesinin, astım ve alerjilerin gelişmesinde bir risk faktörünü alabileceği ileri sürülmektedir. (III) Buna karşılık omega-3 yağ asitlerinin alerjik hastalıkların gelişimini engelleyebileceği düşünülmektedir. (IV) İçinde balık yağı bulunan diyetlerin, astıma karşı koruyucu etkisi olabileceğine dair iddialar vardır. (V) Margarinde bulunan trans yağ asitleri tüketimi ile alerji belirtilerinin sıklığı da ilişkili olabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinin anlatımında “kesinlik” söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. (I) Sait Faik, çok eskilerden bu yana defalarca tüm kitaplarını okuduğum yazarımızdır. (II) İkimiz de aynı liseden, Bursa Erkek Lisesi'nden mezunuz. (III) Tahsil hayatıma onun okulun bahçesindeki büstüyle başladım. (IV) Şu anda yine Sait Faik'in eserlerini okuyorum. (V) Kitapları adeta sığınma limanım gibidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde düşsel öğelere yer verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) *Küçük Ağa*, Tarık Buğra'nın kaleme aldığı aslında millete ait olan bir eserdir. (II) Seçilen tipler son derece canlıdır, kısmen gerçek kişilerdir. (III) Çolak Salih'in ve Küçük Ağa'nın kendine gelişleri, mücadeleye başlamaları, ilk bölümlerde anlatılır. (IV) Roman, Anadolu'nun haklı kurtuluş mücadelesini gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır. (V) Roman kişileri, yöresel sözcüklerle konuşturulmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, söz konusu eserin üslubuyla ilgilidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. (I) Cahit Sıtkı'da olduğu gibi Ziya Osman'ın şiir ve hikâyeleri de hayatından derin izler taşır. (II) Onun eserlerinde de hayatın izleri daha yoğun ve somut olarak karşımıza çıkar. (III) Şiirlerinde hece ölçüsü ve serbest ölçüyü; hikâyelerinde ise Çehov tekniğini kullanmıştır. (IV) Şiirlerinde gördüğümüz geçmişe sığınma, çocukluk yıllarına duyulan özlem, hikâyelerinin de merkezini oluşturmaktadır. (V) Dolayısıyla onun hikâyelerine, hayatından somut kesitler taşıdığı için "yaşanmış hikâyeler" de diyebiliriz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi eserin içeriğine yönelik değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. (I) Şair olmayı en güç, en erişilmez bir şey olarak düşündüğümü, şairliği yıllarca özlemlerle hayal ettiğimi hatırlıyorum. (II) Nitekim ilk kalem denemelerim de şiir değil, nesir olmuştur. (III) Annem, Birinci Dünya Savaşı'nın mütarekesi sırasında ölmüştü. (IV) Beni Galatasaray Lisesi'ne (O zamanlar henüz Mektebi Sultani) yatılı olarak vermişlerdi. (V) İlk yazım, okulun ilk sınavlarında, annemin ölümüne dair bir yazı oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazar, kendi duygularını katmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. (I) Şiirlerin yanı sıra iki de hikâye kitabı olan Ziya Osman, edebiyatımızda Cahit Sıtkı gibi şair yönüyle tanınır. (II) Yalnız, hikâye konusunda Cahit Sıtkı'dan daha şanslı ve daha başarılıdır. (III) Çünkü şairin ilk hikâye kitabı henüz sağlığında Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi adıyla yayımlanır. (IV) Bu kitabında dokuz hikâye bir araya getirilmiştir. (V) Diğer hikâye kitabı ise şairin ölümünden iki yıl sonra yayımlanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "öznel" sezilmektedir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. (I) Toplumun yozlaştığı dönemlerde bazı kesimler, bu yozlaşmanın tadını çıkarırlar. (II) Romancı Thomas Mann, yozlaşmış bir Alman toplumunun kronikçisi olarak bunu yansıtmıştı. (III) Abdülhak Şinasi de, yozlaşmış Osmanlı toplumunun garip, yarı deli, mutlu ve kendine yeten bir şekilde yaşayan tiplerini anlatmıştır. (IV) Ne var ki Thomas Mann gibi dışardan bakarak değil, biraz benimseyerek, biraz hoş görerek, biraz da onlar gibi yaşayarak anlatmıştır. (V) Abdülhak Şinasi, bu mutlu azınlığın tatlı kaçıkları dışında kendine kahraman seçememişti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "beğeni ve karşılaştırma" bir arada verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. (I) Şu da bir gerçek ki, şiirin doruğuna yükselen Beyatlı, hikâyelerinde aynı yüceliğe ulaşamamıştır. (II) Tarih bilen ve düzgünce anlatma gücü olan her yazar yapabiliirdi onunu yaptığını. (III) Değişen şey, onun Yahya Kemal'ce yazılışdır, yani deyiş özelliğidir. (IV) Teknik yönden, Yahya Kemal'in hikâyeleri, Ömer Seyfettin çağının gerisindedir. (V) Hele bugünkü hikâyeci kuşağının Yahya Kemal'den öğreneceği hiçbir şey yoktur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde Yahya Kemal ile ilgili olumsuz bir duruma yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Seller akmaktadır yürüdüğünüz yoldan. (II) Toprakların sürüklenmesiyle ağaçların kökleri ortaya çıkmıştır. (III) O an yıldırım düşer yürüdüğünüz zaman parçacığınadır. (IV) Sizi ikiye böler yıldırım, kendinizden ayrı düşersiniz. (V) Gövdenin iki yarısı kalmıştır köklerin arasında.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, eylemin sürmekte olduğu anlamı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Büyük Çin bilgisi, filozof, siyasal yönetici ve Çin tarihinde resmi din olarak kabul edilen öğretilerin kuramcısı Konfüçyüs, MÖ 551 yılında, Lu kentinde doğdu. (II) Chou Hanedanlığı döneminde (MÖ 1027-256), Hristiyanlığın doğuşundan yaklaşık beş yüz yıl önce yaşadı. (III) Küçük yaşlardayken babası ölünce, annesi tarafından büyütüldü. (IV) Ambar bekçiliği ve kamu arazisi yöneticiliği yaptı. (V) Chou Hanedanlığı göçebe toplulukların akınlarıyla yıkıldı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde Konfüçyüs ile ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Seçmenlerimizi kazanmak için konuşacaksınız. (II) Parti içinde yükselmek için konuşacaksınız. (III) Kamuoyunu kendinize çevirmek, halk kitlelerini kazanmak için konuşacaksınız. (IV) Gazetecilere şirin görünmek için konuşacaksınız. (V) O partinin bir milletvekili olduğunuz için konuşacaksınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir "amaç" yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Yolculuklara çıkmak geçiyor içimden. (II) Yolculuğu düşünebiliyorsam hâlâ, diriyim ve ümitlerimi yitirmemişim demektir. (III) Yolculuklara çıkmak yollardan, şehirlerden bir rüzgâr gibi geçmek, bir yıldız gibi kaymak istiyorum. (IV) Gün ışıkları uysal bir şarkı gibi iniyor sarmaşık güllerine. (V) Küçük bahçeyi kuş sesleri dolduruyor.

Bu parçada numaralı cümlelerin hangisinde bir "çıkarmam" söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Şikayetname, genellikle Fuzuli'nin şahsi bir sızlanışı kabul edilir. (II) Birkaç kuruluşluk bir maaş için yazılmış gibi gösterilir. (III) Görünüş böyledir ve bu sebeple de oldukça aldatıcıdır. (IV) Eserin bu görünüşü kimleri aldatmamıştır ki! (V) Ama, gerçek hiç de öyle değildir. (VI) Bunu anlatmak için iyi bir "metin incelemesi" yapmak yeterli olacaktır. (VII) Bu incelemenin sonucunda gerçeğin çok farklı olduğu açıkça görülecektir.

Bu parçada yazarın, I. cümlede ifade ettiği yanlış bir inanişi düzeltmek için sunduğu öneri numaralı cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

1. (I) Öyle ki, sizin kuşak daha şanslı bile sayılabilir. (II) Ustalar acaba birbirini yeterince izliyor mu? (III) Şairin kendisine yakın bulduğu şairi beğenmesi doğal değil midir? (IV) Şair bu konuda niye nesnel olsun? (V) Şair, bir edebiyat tarihçisi mi ki, tarafsız olsun?

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir "kuşku" anlamı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Kendisine sıcaklık duyulmakla birlikte baba, çocuğun hayatından çekilmeye başlar. (II) Çünkü, annesi öldükten sonra babası bir başkasıyla evlenir. (III) Artık onun, yüzünü görmediği bir de kız kardeşi vardır. (IV) Şiir ve hikayelerini birlikte ele aldığımızda bunu görebilmekteyiz. (V) Bazı hikâyelerinde bu durum daha açık görülmektedir. (VI) Şiirlerinin bir bölümünde de bu duygu yoğunluk kazanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, kendisinden önce gelen cümlelerin nedenini açıklamaktadır?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

3. I. Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık.
II. Yazarın en beğenilen romanı budur.
III. İzlediğimiz film hepimizi koltuklara adeta çiviledi.
IV. Sen her güçlüğün üstesinden gelebilecek birisin.

Yukarıdaki cümlelerde aşağıdaki anlamlardan hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma   B) İkilem
C) Beğenme   D) Güven
E) Öneri

4. (I) Bizler dilde kendi zevklerimizi ölçü olarak alırız. (II) Fakat zamanla bu zevkin de ne kadar değiştiğini hesaba katmayız. (III) Tıpkı 19. yüzyılda adam demek yerine adem demek gibi. (IV) Çünkü o dönem adam demek Ermeni ağzıyla konuşmak demektir. (V) Oysa şimdi "adem" denebilir mi? (VI) Bir söz kitaptan konuşma diline geçti mi er geç Türkçe kalıplarına girer ve ancak o zaman Türkçeleşir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi bir "koşul" cümlesidir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerekçe belirtilmiştir?**

- A) Çok acıkmıştım, ayırdığın böreğin hepsini tek başıma yedim.
B) Roman gereksiz ayrıntılarla doluydu, okurken bayağı sıkıldım.
C) Onun her görüşünü şimdiden destekliyorum çünkü kendisine çok güveniyorum.
D) Balkon kapısını kapamamışsın, oda buz kesmiş.
E) İlk oyunum geçen yıl sahnelendi, ikincisi daha bitmedi.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle birlikte verilmiştir?**

- A) Anlaşmamızın kurallarına uymadığınız için sözleşmeyi feshediyoruz.
B) Otelin en güzel odaları Ankara'dan gelecek misafirler için ayrılmıştı.
C) Toplantıya gecikirsek müdürle aramız açılır.
D) Bugünden sonra bütün işleri yoluna koyacak.
E) Konuşmayı yaptıktan sonra herkesle teker teker selamlaştı.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı varlığın karşıt (zıt) durumları bir arada verilmiştir?

- A) Ben mutluluktan coşarken o, hüznün kucığına sığınmıştı.
B) Aynı anlayış hem bankalarda hem de finans kurumlarında görülebilir.
C) İdealist bir yazar için yazmak, mutluluk ve amaçtır.
D) Sakin görünüşüne rağmen çabuk sinirlenebiliyor.
E) Babasına kızıyor, onun kendilerini hiç arayıp sormasını kabullenemiyordu.

8. (I) Yaptığı işin bilincinde olan bir eleştirmen, yazarı değil, eserini ele alır. (II) Çünkü bir eser okuyucuyla buluştuktan sonra yazarıyla organik bağı koparmış olur. (III) Nasıl ki yazarın onu açıklamaya veya savunmaya çalışması anlamsız bir çaba ise eleştirmenin de yazar üzerinde yoğunlaşması öyle gereksiz ve anlamsız bir çabadır. (IV) Eleştirmen, yazarla uğraşmak yerine güzel eserlerle okuyucuyu buluşturmaya, eserle okuyucu arasında köprü olmaya çalışmalıdır. (V) Böyle yaparsa hem okura hem de yazara katkıda bulunmuş olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı yoktur?

- A) I ve II
B) I ve V
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

9. (I) Eserlerinin içeriğini kenar mahallede yaşayan insanların hayatları oluşturur. (II) Varoşların insanlarını ve onların birbirleriyle ilişkilerini canlı bir dille anlatır. (III) İnce zekasıyla ortaya koyduğu eserlerinde okur kendini o ortamda bulur. (IV) Fakat bu son romanda, ne yazık ki, diğer romanlarındaki akıcı üslubu yakalayamamış. (V) Büyük bir hayal kırıklığı ile bitirdim romanı.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde "karşılaştırma" yapılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

10. (I) Anlam bütünlüğüne sahip cümleler topluluğu paragraf demektir. (II) Düz yazılarda satırbaşıları ile birbirlerinden ayrılır. (III) Her satırbaşında yeni bir paragrafta konuya farklı bir bakış açısı vardır. (IV) Fakat bunlar kendi içlerinde bir bütünlük taşır. (V) Her yazı ya da paragraf bir "ileti" için yazılır.

Bu parçanın numaralanmış cümlelerinden hangisi bir "tanım" cümlesidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

11. (I) Romanın gittikçe aşağıya düşen ahlaki durumu karşısında, "Dedikodu kadınların masum eğlencesidir." diyen Seneca'ya hak vermemek elde değildir. (II) Çünkü akla gelen her türlü rezaletin rağbet bulduğu bir toplumda "dedikodu" elbette masumiyet sayılır. (III) Oysa ahlaki düzeni tamamen yok olmamış bir toplumda "dedikodu" hiç de hoş karşılanacak bir şey değildir. (IV) Ne yazık ki bugün dedikodu, toplumumuzu kemiren bir kurt hâline gelmiştir. (V) Dedikodu bir bakıma vakit bolluğu ve laf kıtlığıdır.

Bu parçada numaralı cümlelerin hangi ikisi anlamca birbirinin karşıtıdır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

12. (I) Düşüncelerinizi gözlem, deneme ve okumaya dayayınız. (II) Bilginizi ancak böyle çoğaltabilirsiniz.

Bu parçada I ve II. cümleler arasında hangi anlam ilişkisinden söz edilebilir?

- A) Koşul
B) Amaç-sonuç
C) Neden-sonuç
D) Olasılık-kesinlik
E) Varsayım

PARAGRAFTA ANLAM, YARDIMCI DÜŞÜNCE VE PARAGRAFİN YAPISI

Paragrafla ilgili sorular bütün sınavlarda sorulmaktadır. TYT'de genellikle 25'e yakın paragraf sorusu sorulmaktadır. Okuduğunu doğru anlama ve yorumlama sorularından oluşan bu bölümde düzenli soru çözümü yapmak gerekmektedir.

Bu sorular:

- Paragrafın konusu,
- Paragrafın ana düşüncesi
- Paragrafta yardımcı düşünce,
- Paragrafta yapı,
- Anlatım biçimleri,
- Düşünceyi geliştirme yollarından oluşmaktadır.

Martin Eden - Jack LONDON

20'li yaşlarda bir genç olan Martin Eden para kazanabilmek için gemilerde çalışır; buradan kazandığı parayı şehre gelince hemen bitirir, parasız kalınca gemilere geri döner. Kalacak yeri de olmadığı için kız kardeşinde kalır, ona ara sıra para verir.

Aşkı hiç tatmamış olan Martin Eden Ruth adında bir kıza vurulur. Ruth, Martin Eden gibi değildir, tahsil görmüş kültürlü biridir; edebiyat fakültesi mezunudur. Martin Eden bu durumdan rahatsız olur, girdikleri ortamda kendini aşağılarda görünce okumaya karar verir. Günde 4 saatlik uyku ile ayakta durabilmektedir. Kendini geliştirebilmek için kütüphaneye kapanmıştır. Psikoloji, matematik, nezaket kuralları, siyaset, ekonomi vb. her daldaki bütün kitapları okur. Yazıya merak sarar ve yazmaya başlar. Yazdıklarından bazılarını zorla olsa da bazı dergilerde yayınlamayı başarır ama bu, onun geçimi için yeterli değildir. Bu nedenle bazı günler eşyalarını rehin bıraktığı bile olur.

Ruth gerçek ile yalan arasında kalmıştır. Martin Eden'e aşık olmuştur. Ailesini razı etmeye çalışır ve onunla evlenmek istediğini söyler. Martin Eden'in düzenli bir işi yoktur, mesleği yoktur. Bir aileyi geçindirebilecek kadar kazanmamaktadır. Ruth'un ailesi kızlarının üzülmelerini istemez fakat evlenmelerine de onay vermemektedirler. Martin Eden'i sohbetlere çağırmayı düşünürler, kültür farkını Ruth'un görmesini ve diğerlerinin kıyaslamasını isterler. Bu sayede Ruth, Martin Eden'den vazgeçecek ve arzu ettiği hayatı başkası ile kurabilecektir. Bu sırada ailesi Martin Eden'in iş bulması konusunda ısrar ederler. Martin Eden kabul etmez. Yazı yazmaya devam eder, bütün olumsuz yanıtlara rağmen yazılarını dergilere göndermeye devam eder. Bir gün mutlaka yazıları tutacaktır ve zengin olacaktır.

Martin Eden'in yazıları ile ilgili dergilerden olumlu yanıtlar gelmeye başlar. Gittikçe bu teklifler artar, yüksek meblağlar verilir. Meşhur olmuştur. Zenginler kendisini evlerine davet ederler. Herkes onunla sohbet etmek ister. Bir zamanlar fikirlerine karşı olanlar, şimdi o ne dese kabul etmektedirler. Kitapları tutmadan önce, açıktan ölecekken kimse yüzüne bile bakmıyorken şimdi herkes kendisi ile sohbet etmek istemektedir. Martin Eden insanların iki yüzlü davranışlarından rahatsız olmaktadır. "Açken, ihtiyacım varken sizler neden yoktunuz, neden beni çağırılmıyordunuz, o zamanlar yazmış olduğum yazılar neden şimdi merakla okunuyor, ilgi görüyor. Ben o kitapları o zaman yazmıştım ama şimdi ilgi görüyorlar diye düşünmektedir." Düşünceler içerisinde boğulan Martin Eden, kazandığı paradan da mutlu değildir. Ruth kendisine dönmüştür fakat bu sefer de kendisi kabul etmemiştir. İçinde bulunduğu durum, çıkılmaz bir hal almıştır. Yazı yazmaktan nefret etmektedir. Hiçbir şey yapmak istememektedir.

Martin Eden, bir gün gemiyle açılır. Denizin en derin olduğu yerde suya atlar. Suyu dalar nefesinin bittiği yere kadar gider ancak tekrar yüze çıkar. Bu sefer derin bir nefes alıp ciğerlerini oksijenle doldurduktan sonra tekrar dalar ve gidebildiği, nefesinin tükendiği yere kadar dalar; nefesi tükendikten sonra yüze çıkmak için çabalasa da orada kalır ve hayatı son bulur.

PARAGRAFTA KONU, ANA DÜŞÜNCE, YARDIMCI DÜŞÜNCE KONU ÖZETİ

Bir araya gelmiş anlamlı cümleler topluluğuna paragraf denir. Her paragraf belli bir düşünceyi açıklamak, ortaya koymak için oluşturulur. Paragrafı oluşturan cümleler anlamca birbirine bağlıdır.

Paragraf sorularının çözümünde dikkat edilecek noktaları kitabımızın başındaki **Paragraf Soruları İçin Çözüm Taktikleri** bölümünde ayrıntılı olarak vermiştik. Bu bölümü okumadıysanız önemli noktaları kaçırmış olursunuz.

Ne yapmalıyım?

- ❖ Öncelikle soru kökünü doğru okumalı ve anlamalısınız.
- ❖ Soruyu okuduktan sonra paragrafı okumalı, soruya göre ne isteniyorsa onu bulmalısınız.
- ❖ Paragrafı okuduktan sonra seçeneklere geçmeli, bütün seçenekleri doğru okumalısınız.
- ❖ Soruya göre uygun olan seçeneği işaretlemelisiniz.
- ❖ Anlamadığınız bir paragraf olursa onunla inatlaşmayıp soruyu geçmelisiniz.

Paragraf soruları farklı kalıplarda gelmektedir. Bazı paragraf sorularında paragrafın bütününe dikkat etmek gerekirken bazı paragraf sorularında cümlelere dikkat etmek gerekmektedir.

Örneğin,

- Bu parçadaki kişi ile ilgili anlatılmak istenen nedir?
- Bu parçada vurgulanmak istenen nedir?
- Bu parçada üzerinde durulan konu nedir?
- Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?
- Paragrafta vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

* **Bu tarz sorularda parçanın bütününe dikkat edilir.**

- Bu parçaya göre fotoğrafçılığın bir sanat olarak kabul edilmesi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilidir?
- Bu parçaya göre yetişkinlerin kitaba ilgi duymalarının nedeni nedir?
- Bu parçada yakınılan durum nedir?
- Bu parçada yazar neyi eleştirmiştir?

* **Bu tarz sorularda parçadaki bazı cümlelere dikkat edilir.**

Örnek:

“Kalbim Unut Bu Şiiri” diye yazarken bile “Kalbim Unutma Bu Şiiri” diyen bir ses duyulur sözcüklerin arasından. Neşet Ertaş’ın “Kalpten kalbe bir yol vardır, görünmez.” dediği gibi... Ahmet Telli, kalbiyle yazar, kalbe yazar ve yazdıkları kalbe ulaşır. Gönül adamı dedikleri türden bir genişlik değildir bu. Tüm yaşadıklarına ve acılara rağmen hüznle gülümseyen bir şiirin, düşünceyi ihmal etmeden genişlemesi, soluk almasıdır, sözünü ettiğim. Bu, olsa olsa Telli’nin kalp coğrafyasının büyüklüğü ve enginliğinden kaynaklanır.

Bu parçada Ahmet Telli’yle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

Bu soruda bir kişiye yönelik soru sorulmuştur. Parçayı okurken kişinin özelliklerinin verildiği cümlelere dikkat etmemiz gerekir. Parçada kişinin özelliklerinin verildiği cümleler “Ahmet Telli, kalbiyle yazar, kalbe yazar ve yazdıkları kalbe ulaşır. Tüm yaşadıklarına ve acılara rağmen hüznle gülümseyen bir şiirin, düşünceyi ihmal etmeden genişlemesi, soluk almasıdır, sözünü ettiğim” sözü edilen kişinin duygu dünyasına, duygularıyla hareket ettiğine, duygusal olduğuna gibi sonuçlara götürür bizi.

Uygulama (Birlikte Yapıyoruz)

“Tanımadığım bir şehirde gece vakti gezerken pencerelere bakarım. Bir evin ışığı yanıyorsa, duvarlarında bol kitap varsa “Bu bizden biri.” diye düşünürüm. Onun hangi milletten olduğu, ne iş yaptığı, kadın mı, erkek mi olduğu hiç önemli değildir. Aynı kabilede olduğumuz duygusu uyanır içimde. Kapıyı çalsam o insanla kitaplar sayesinde diyalog kurabiliriz. Kitap okumayan, kitaba hayatında fazla yer vermemiş biriyle ne konuşabilirim ki?”

Bu parçadaki kişi ile ilgili anlatılmak istenen nedir?

Çözüm:

Metni okuduğumuz zaman kişiyle ilgili olarak ilk aklımıza gelen nedir: Okumayı seven biri olduğudur. Ancak okumayı seven biri olmasının dışında başka bir özelliği daha verilmiştir. Özellikle metnin son bölümünü dikkatli okursanız göreceksiniz. “Okumayı çok sevdiği gibi okumayı seven kişilerle daha iyi anlaştığı” anlamı çıkarılmaktadır.

Çevre sorunları dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye’de de son 20 yılda güncel yaşama girmiştir. İnsan ve çevre arasındaki etkileşimin vazgeçilmez nitelikte oluşu çevre kavramının günümüzde kazandığı boyutlar çevrenin ulusal düzeyde olduğu kadar uluslararası düzeyde de yeni yaklaşımlarla ele alınmasına neden olmuştur. Bugün dünyada uluslararası ve ulusal düzeyde sayılamayacak kadar çok çevre kuruluşu çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu parçada vurgulanmak istenen nedir?

Çözüm:

Metni okuduğumuzda aklımıza ilk gelecek olan çevre sorunlarıdır. Çevre sorunlarının giderek daha çok gündeme geldiği, önem kazandığı anlatılmaktadır. Bu metinden aklımıza sadece Türkiye gelmeyecektir çünkü Türkiye çevre sorunlarıyla ilgili verilen bir örnektir. Biz daha geniş açıdan bakarak yanıtı ulaştırmalıyız.

Bazıları şiiri “bir dilin musikisi” diye tarif ederken şiire “bir kelime mimarisi” olarak bakanlar da vardır. Şiir bir dilin musikisi ise dilimizin musikisini en iyi duyuran şairlerimizden biri de Yahya Kemal’dir. Şiir bir kelime mimarisi ise kelimeleri büyük titizlikle seçen şairlerin başında da yine o gelir. Onun bir şiir üzerinde 10-15 yıl çalıştığını biliyoruz. Birtakım kelimeleri 10-15 dakika içinde, pastırma doğrar gibi alt alta sıralayıp sözüm ona şiir yazdıklarını sananlarla bir şiirin bir dizesi üzerinde yıllarca düşünen Yahya Kemal arasındaki farkı anlatmak imkânsızdır.

Bu parçanın yazarı neyden yakınmaktadır?

Çözüm:

Parçada geçen “Birtakım kelimeleri 10-15 dakika içinde, pastırma doğrar gibi alt alta sıralayıp sözüm ona şiir yazdıklarını sananlarla bir şiirin bir dizesi üzerinde yıllarca düşünen Yahya Kemal arasındaki farkı anlatmak imkânsızdır.” cümlelerinde yakınılan durum ifade edilmiştir. Şiirin gelişigüzel yazılmasından yakınılmıştır.

1. Çocukluk evresi, kişilik gelişiminde en önemli evre olarak kabul ediliyor. Bu evrede çocuk en çok ebeveyn desteğine ihtiyaç duyuyor. Ebeveynlerin doğru bir yaklaşımla çocuğa yardımcı çözümler üretebilmeleri için de pedagojik yaklaşım oldukça önemli. Bu konuda ebeveynlerin işini kolaylaştıran, uzmanlar tarafından hazırlanan pek çok kitap var. Bu kitap, ebeveyn-çocuk ilişkisinde pedagojik destek sunmak amacıyla uzman psikologlarla birlikte hazırlanmış serilerden biri. Bu kitap, hem çocuklar hem de yetişkinler için. Her biri aynı zamanda birer öykü kitabı ve çözümler, çocukların keyif alacağı öykülerin içinde. Kitapların sonunda da her ebeveynin kendi çocuğuna uygun bir yöntem geliştirmesine yardımcı olacak yaklaşım önerileri yer alıyor. Kitabın en güzel yanı, ebeveynlere de çocuklara da telkinlerde bulunmuyor olması. Bunun yerine, öyküleme yöntemiyle ebeveynin de dâhil olabileceği oyunsu ve eğlenceli çözüm örnekleri sunuyor.

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak

- I. Ebeveyn ve çocuklara doğrudan yönlendirmede bulunmadığı
- II. Anlatımının devinim içinde verildiği
- III. Ebeveynler tarafından beğenildiği

İfadelerinden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

2. Kömür ocaklarında iş kazalarını en aza indirmek için işçilerini eğitimden geçirmek isteyen bir şirket, boş bir arazide tünel açtırmıştır. Tünelin içini bir kömür ocağında görülebilecek özelliklerle donatmıştır. Örneğin, bir duvarı çatlak hissi verecek biçimde boyatmış, diğer duvara kömür damarı çizdirmiş, tavanı ise göçük olacak gibi boyatıp altına kolon diktirmiştir. Bazı yerlerden aralıklı hava akımı vererek zehirli gaz sızıyormuş duygusu uyandırmıştır. Hazırlanan bu ortamda işçiler yirmişer kişilik gruplar hâlinde "iş emniyeti" konusunda eğitilmişlerdir.

Bu parçaya göre şirket yetkilileri bu eğitimde hangi yöntemi kullanmışlardır?

- A) Benzetmeye dayalı akıl yürütme
B) İş başında öğretme
C) Projeyi gösterme
D) Pekiştirme
E) Ezberletme

3. • Kitaplarım aynı zamanda şeylerin kataloglandığı listelerdir. Bu belki de edebiyatın Nuh'un Gemisi olduğuna inanmamdan kaynaklanıyor. Yani benim için edebiyat doğal afetlerden, savaşlardan ya da yangından kurtarmak isteyeceğiniz şeyleri koyacağınız acil durum çantası gibi. Bu yüzden kitapları, kurtarmak isteyebileceğimiz şeyleri koyduğumuz bir kutu, bir çanta ya da bir valiz gibi görüyorum.
- Yazma biçimime yön veren bir diğer şey ise kaybolacak, yakın gelecekte yok olacak şeylere daha çok dikkat etmemiz gerektiğine inanmam. Biz insanlar da bu "kaybolacak" şeylerden biriyiz. Ben piramitler ya da firavunlar üzerine yazmak istemiyorum. Onlar yüzyıllardır orada duran şeyler ve yüzyıllarca da orada olmaya devam edecekler.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı düşüncelerin bazen çözümü kolaylaştırdığı anlatılmaktadır.
B) Aynı düşünceyi pekiştirmeye yönelik anlatıma yer verilmiştir.
C) Aynı olgu karşıt yönleriyle değerlendirilip ele alınmaktadır.
D) Benzer düşünceleri geliştirmek için somut örnekler verilmiştir.
E) Farklı üsluplar kullanılsa da konu benzer nedenlerle açıklanmaktadır.

4. Haldun Taner Türk yazınının önemli köşe taşlarından biridir. Üzerinde konuşulması, düşünülmesi gereken bir yazar. İlk hikâyesini yazmasının üzerinden elli yılı aşkın bir zaman geçmesine rağmen dili ve anlattıkları hâlâ dipdiri, hâlâ gündelik hayatımızın içinde. Sadece hikâyeleri değil oyunları da hâlâ sahnelerde, tiyatro okullarında oyun metinleri çözümleniyor. Bu anlamda birçok konuda öncü olan, kendine dair kimlikler oluşturan bir yazar.

Bu parçaya göre, Haldun Taner'in en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk edebiyatının gelişmesinde önemli katkılarının olması
B) Zaman içinde yitip gitmeyen kendine özgü eserler vermesi
C) Eserleriyle sadece tiyatrodan değil birçok alanda öncü olması
D) Kendi edebiyat anlayışını eserlerine de yansıtması
E) Eserlerinin belli bir konuya değil de her konuya yönelmesi

5. Etik normların vahşi bir biçimde ihlal edildiği eylemlerde bulunmak, onlara tanık olmak ve yaşanılanları engelleyememek bilince ağır bir hasar veriyor. Katlanması güç bu acı, ahlâkî hasar olarak isimlendirilebilir. Suç işlemiş herkes ahlâkî hasara uğrar ve bunun sonunda sanki hiçbir şey olmamış gibi davranmak da kişiyi ikincil psikopatiye sokar. Daha tehlikeli olan bir başka durum da bütün toplumun, ahlâkî hasar üreten eylemlere tanık olarak uyuşması, duygularını ve empati yeteneğini kaybetmesidir.

Bu parçadan “ahlaki hasar” ile ilgili olarak

- I. Ahlaki hasar üreten eylemleri engelleyemeyen toplumların kendileri de süreçte benzer bir hasara uğrayacaktır.
- II. Hasar gören ve bununla yüzleşemeyen kişiler daha yoğun bir travma yaşarlar.
- III. Kişilerin ahlaki hasara uğramalarının temelinde şiddet eylemlerine gönülsüz olarak katılmalarının bulunduğu söylenebilir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. Her ne kadar yazarların tek tek bazı okurlarla karşılaşma ve onların tepkilerine kulak verme fırsatı olsa da “okur” dediğimiz en nihayetinde soyut, belirsiz ve biraz da gizemli bir kitledir. Bu soyut muhatabı düşünmek, onu hesaba katmak, ondan bir şeyler beklemek pek manalı değil bence. O nedenle ben metni yazarken daha ziyade birtakım somut okurları düşünürüm, çevremdeki insanları, arkadaşlarımı, ailemi... Metin yayınlanmadan önce de yayımlandıktan sonra da onların fikirlerini öğrenmek isterim, bazılarıyla uzun uzun konuşur ya da yazışırım, ikna olduğum önerileri de dikkate almaya çalışırım.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Bir toplumsal grubun içinde dolaşacak bir sözü, onlar yokmuş gibi davranarak nasıl yazabilirim ki?
- B) Genel anlamda “okur”u önemsememiz mümkün değil ancak şu veya bu okuru önemseyebiliriz.
- C) Her metin bir kurgu olduğu için okurlar bu tarz eserlerle farklı bakış açıları kazanır.
- D) Bir okurdan, bir okur tepkisinden, okurun sevgisinden ya da ilgisizliğinden bahsetmek yanıltıcı bir şey olsa gerek.
- E) Okur dediğin farklı türde kitapları okuyup eserler arasında karşılaştırma yapmalıdır.

7. Sinestezi, Yunanca kökenli bir kelime olup “birleşik duyu” anlamına gelmektedir. Sinestezi kişilerde herhangi bir duyunun otomatik olarak başka bir duyu algısını tetiklemektir. Bir algı modalitesi uyarıldığında birden fazla kanalda uyarılma oluşmasına verilen tıbbi isimdir. Sinestezi hastalığında duyu arasında sınırlar gevşer, duyu birbirine karışır. Örneğin, her rakam bir renk duygusu veya her sözcük bir tat duygusu uyandırır. Bu durum, anımsamayı kolaylaştırmakla birlikte bazı sorunlara da yol açar. Metafor, sembolizm kelimeleri gibi, çeşitli sanat ürünlerinin tanımlanmasında kullanılan “sinestezi” kelimesinden farklı olarak bu olguyu yaşayan kişiler, kasıtsız ve sürekli olarak oluşan benzetmelerden bahsedebilirler. Kısaca birden fazla algı sistemi aynı nesnelere kendi yorumlarını aynı kuvvete verirler.

Bu parçaya göre, aşağıdaki cümlelerden hangisi bir sinestezi hastasının yaşadığı sorunlara örnek olabilir?

- A) Karanlık çökünce bahçedeki ağaçlar rüzgârın etkisiyle birer dev gibi bir o yana bir bu yana sallanırlar.
- B) Kitap okurken bir şeyler yediğimde ne yediğimi anlamam çünkü okuduklarımdan tadı yediklerimden tadını yok eder.
- C) Köy yollarında ilerlerken yağmurdan sonraki toprak kokusunu içime çekmek bana huzur verir.
- D) Moralim bozulduğunda başıma saplanan ağrı yüzünden bütün günüm berbat geçer.
- E) Haftalardır devam eden sol bacak ağrısından dolayı yürürken inanılmaz acılar çekiyorum.

8. Yaptığı işten zevk alan insanlara hayranlık duymalıyız. En saygı duyulacak kişiler onlardır benim gözümde. Bir belediye işçisini çöp toplarken, bir marangozu keser sallarken, Nuri Sesigüzel’i türkü söylerken seviyorum. Hayatımızı bir sanat eserine dönüştürmenin yolunun, işini sevmekten, ibadet eder gibi yapmaktan geçtiğine inanıyorum.

Bu parçaya göre işini severek yapan insan için

- I. işine dört elle sarıldığı,
- II. sosyalleşmeye çalıştığı,
- III. hayattan zevk aldığı

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

9. Öğretmediğimiz Türkçenin öğretilmesi için kendimce savaş veriyorum. Yıllar içinde gördüm ki pek az öğrenci Türkçe dersi almaktan yakınıyor. Bunların oranı yüzde ikiyi geçmiyor. İngilizce öğrenim gören öğrencilerimizin Türkçeye İngilizce sözcükler katarak konuşmalarını düzeltirken onları Almanya'da çalışan Türk işçilerine benzetirim. "Banafta buluşmak, kranka çıkmak" gibi yarı Almanca yer yer Türkçe konuşan işçilerimiz gibi öğrencilerimiz de "dismis olurlar, sekşinlara ayrılırlar, eflerler..." "Dismis oldum hocam." diyen öğrencime "Geçmiş olsun, bulaşıcı bir hastalık mı?" sorusuyla karşılık vererek onun dikkatini çekmeye çalışırım.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yazarın Türkçenin doğru kullanımı için mücadele verdiğiğine
- B) Öğrencilerin ezici çoğunluğunun ana dillerini öğrenmekten şikâyetçi olmadığına
- C) Türkçenin İngilizce ve Almancadan üstün bir dil olduğuna
- D) Çocuklarımızdan bazılarının Türkçeye İngilizce sözcükler karıştırdığına
- E) İngilizce öğrenen çocuklarımızın bazen gülünç durumlara düştüğüne

10. Bu dönemde dikkat çekici bir nokta da dil ile millet, dil ile edebiyat ve dil ile gelişme arasında kurulan ilgidir. Halkın kullandığı dil, bizim gerçek dilimiz olarak kabul edilir. Aydınlarla halk arasında bu konudaki derin uçuruma dikkat çekilir. Halkın vicdanından doğan dilin, halkın anlayacağı sadelikte, terkiplerden uzak olması gerektiğinden bahsedilir. Türk lehçeleri hakkında bilgi verilerek, imlanın düzeltilmesine önem verilir. Çünkü bu dönemde yazımız ve imlamız kusurlu bulunur. Millî bir alfabenin oluşturulması, bir encümen kurularak Türkçeye özgü bir sözlüğün meydana getirilmesi gerektiği üzerinde durulur.

Bu parçada sözü edilen dönemle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Yazım ve imla kusurlu olduğundan imlanın düzeltilmesine çalışılır.
- B) Türkçeyi bilim dili hâline getirmenin gerekliliği anlaşılmıştır.
- C) Dilin halkın anlayacağı şekilde, tamlamalardan uzak olması gerektiği vurgulanmıştır.
- D) Milli alfabenin oluşturulması üzerinde durulmuştur.
- E) Halkın kullandığı dil gerçek dil olarak kabul edilmiştir.

11. Üstkurmaca romanda ve hikâyelerde anlatılanların gerçek gerçeklik değil, kurmaca gerçeklik olduğunu, anlatı dokusu içinde illüzyonu kırarak okuyucuya açıklama cesareti gösteren, roman ve hikâye kurgusu içinde zaman zaman veya tümüyle yazma eylemi üzerine açıklamalara yer veren, anlatı içinde anlatının araştırılmasını ve sorgulanmasını yapan eserlerdir. Üstkurmaca, 1980'de Amerikalı edebiyat bilimcisi Linda Hutcheon tarafından "fiction about fiction", "kurmaca üzerine kurmaca" olarak adlandırılmıştır. Bu eğilim genel bağlamda, yazma ediminin kurmaca metnin içinde kurgulanması demektir. Bu yazarın, metnini nasıl yazdığını o metnin içinde anlatması, yazma sorunlarını metnin ana konusu durumuna getirmesi ve kimi kez de okurunu metnin içine sokarak, romanını nasıl oluşturduğunu onunla paylaşması anlamına gelir; edebiyatın kendini anlatması, kurgulamasıdır üstkurmaca; kurmacanın kurmacasıdır.

Bu parçadan üstkurmacayla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Nesnel bir gerçeklik olmadığı
- B) Linda Hutcheon tarafından adlandırıldığı
- C) Yazarın okuyucuyu büyümlü gerçeklikten uyandırdığı
- D) Tekniğin ilk defa Amerika'da kullanıldığı
- E) Okuru da eserin içine kattığına

12. Hiçbir kültürde donma olmaz, İstanbul bugün de 16-19 yy.da da olduğu gibi düşüncesini, edebiyatını, sanatını tek kelime ile kültürünü üretiyor. Nasıl Namık Kemal bir Baki değildiyse Sezai Karakoç da Nâzım değildir. Ama tüm bunlara rağmen bugün de kendimize has bir şiirimiz var çünkü ruhumuz var. Genel olarak toplumumuzun kültürel köklerini oluşturan tarihten gelen kurumlarının büyük bir budama ameliyesinden geçirildiğini ifade edebiliriz. Bu işlem esnasında kuru dallar kesildi ama bazı yaşayan dallar da kesildi, çare yok budama böyle olur. Ancak şahsen bu budamanın hayırlı taraflarının, hayırsız taraflarından çok olduğunu düşünüyorum.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kültürler arasında etkileşimin kaçınılmaz olacağı
- B) Değişimin bazen iyiyi de yok edebileceği
- C) Kültürün devamlı bir değişim içinde olduğu
- D) Her dönemin kendine has bir şiirinin olacağı
- E) Yenileşmenin sancılı olsa da daha hayırlı olacağı

13. Farklı kültürlerden gelen insanların, temel duyguları yüzleriyle ifade etme biçimleri evrensel bir nitelik taşır.

Bu cümle aşağıdaki parçalardan hangisinde anlatılmak isteneni vermiştir?

- A) Afrika kıtası birbirinden farklı pek çok kültüre ev sahipliği yapmaktadır. Bunların çoğu kendi içine kapanan küçük gruplardan oluşmaktadır. Bu gruplardan biri olan Pigmeler, atalarının ruhlarının her yerde yaşadığına inandıkları için ölülerini ağaç kabuklarında veya mağaralarda saklarlar.
- B) Afrika'daki kabile hayatını araştıran araştırmacı ve bilim insanları, her geçen gün yepyeni bilgilere ulaşıyorlar. Bazı kabilelerde erkek çocukların olgunluğa erişmesi için tek başına nehre girip bir timsahla savaşması gerekiyor. Bunu yapmayan erkekler kabilede kovuluyor.
- C) Araştırmacılar, Amazonlarda hiçbir kabileyle ilişkisi olmayan yalıtılmış bir topluluğu incelediler. Kendilerine mutluluk, üzüntü, korku ve hayret duygularını yansıtan insan yüzlerinin fotoğrafları gösterildiğinde, kabile üyeleri bu duyguları kolaylıkla belirlemişlerdir. Araştırmacılar, temel duyguların yüze ifade olarak yansımalarının bütün insanlarda aynı olduğu sonucuna varmışlardır.
- D) Dünyanın her tarafında, gençlik yıllarını tamamlayıp yetişkinliğe adım atan kişiler için düzenlenen birbirinden ilginç törenler ve ayinler bulunuyor. Ergenliğini tamamlayan bireylere 'toplumumuza hoş geldin' demek için düzenlenen ve aslında kültürde çok ciddi farklılıklar gösteren törenler bulunmakta. Birçok kültürde ise yetişkinliğe adım atmak ile özdeşleştiriliyor.
- E) Dogon kabilesi uzayda modern teleskoplarla zor görülen ilginç astronomik bilgileri yıllar önce söyleyerek bilim adamlarını şaşırtmıştı. Sırları hala çözülmemiş. Mali'de yaşayan Dogon kabilesi dünyanın yuvarlak olduğunu, Dünya'nın Güneş etrafında döndüğünü, Sirius'un aslında tek bir yıldız olmayıp Sirius A, B ve C olarak üçlü bir sistem oluşturduğunu bilmektedirler.

14. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Osmanlı Devleti, Tanzimat Dönemi'nde yaşadığı siyasi ve ekonomik sorunları Batı'ya ve Batı'nın değerlerine yaklaşarak çözebileceğini düşünüyordu. Bu dönemde halkın bir kısmı, Batı hayranı aydınların ve bazı devlet adamlarının yönlendirmeleri sonucunda geleneksel yaşam tarzı yerine modern Batı tarzı yaşama geçmek için çaba sarf etmişlerdir. İstanbul gibi büyük şehirlerde insanlar geleneksel çizgilerinden uzaklaşıp mağaza, kafeterya, pastane, restorant, otel ve apartman hayatıyla tanışmaya başlamıştır. Yaşanan bu tüketim zevki ve sefasiyle bambaşka bir insan ve toplum modeli ortaya çıkmıştır. Bu yeni hayat tarzında ahşap konaklar, Avrupa mobilyası ve alafranga sofrası; insanların hayatında yer almaya başlamıştır. Bu dönemde kadınlar, eğitim görmeye ve sosyal hayatın içinde yer almaya başlamış; yabancı gazete, dergi, roman ve makale okumak moda olmuştur. Tanzimat Dönemi'nde toplumda Doğu ve Batı medeniyetleri arasında gelgitler yaşanmıştır. Tedavi konusunda bir yandan eczane ve hekim tercih edilirken diğer yandan eski usul tedavilere başvurulmuştur. Mahkeme ve okulların da çeşitlenmesiyle birlikte toplumdaki bu ikilem daha da belirginleşmiştir.

14. Bu parçaya göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İçinde bulunduğu çıkmazdan kurtulmak için uyguladığı çözümler toplumda ikilik yaratmıştır.
- B) Batı dünyasına yakın olmak için toplumun çeşitli katmanlarında değişikliğe gitmiştir.
- C) Yaşadığı ekonomik ve siyasi sorunlara halkı eğiterek çözüm bulmak istemiştir.
- D) Doğu ve Batı medeniyetleri arasında sıkıştığı için çözümsüzlüğe mahkum olmuştur.
- E) Halkın yaşam tarzında değişikliğe giderek Batı medeniyetinin hakimiyetine girmiştir.

15. Bu parçada Tanzimat Dönemi'yle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Tıpta toplum içinde ikilem yaşayanların olduğu
- B) Hem Doğu hem de Batı medeniyetini benimseyen insanların olduğu
- C) Aydınların Batı hayranlığının, onları eserlerinde konu değişikliğine gitmelerine neden olduğu
- D) Yaşam tarzında gelenekçi olanların yanında Batı yaşam tarzını benimseyenlerin olduğu
- E) Mimaride Batı tarzını uygulayanların olduğu

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Post-dijital kısaca dijitalin insan hayatı ile iç içe geçtiği, artık “dijital” kelimesini yepyeni bir teknoloji ve ayrı bir şeymiş gibi tanımlamadığımız bir hayat anlamına geliyor. Dijital dünyadaki deneyimlerle fiziksel hayattaki deneyimlerin birbirini tamamladığı, aradaki çizgilerin yok olduğu bir dünyadan bahsediyoruz. Bu dönemi, başarının, kullanıcıların anlık beklentilerine uyum yeteneğiyle belirlendiği dönem olarak karakterize edebiliriz. Bugünün tüketicilerinin markalarla ilişkisinin temelinde yüksek beklentiler var. İyi deneyimler artık bir “hak”; istedikleri deneyimi ve sonucu şimdi istiyorlar, sağlanamıyorsa başka bir yerde arıyorlar ve genelde de çabucak buluyorlar. Bu yeni nesil tüketim yolculuğunun tüketicinin geneli için normalleşeceği post-dijital çağ; pazarlama olmak üzere insana dokunan tüm iş alanlarında kuralların yeniden yazıldığı dolayısıyla müşterinin de yeniden tanımlandığı bir dönem olacak. Gücün tam anlamıyla şirketlerin elinden müşterilerin eline kayacağı bu çağın sihirli sözcüğü ise deneyim. Deneyimin etrafına inşa edilen bu düzenin yeni tüketicisini anlama çabası ise markaların yakın gelecekteki en büyük derdi olacak.

1. Bu parçada geçen aşağıdaki cümlelerle ilgili parantez içinde verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Gücün tam anlamıyla şirketlerin elinden müşterilerin eline kayacağı bu çağın sihirli sözcüğü ise deneyim. (Değişen bir süreçten söz edilmiştir.)
- B) Deneyimin etrafına inşa edilen bu düzenin yeni tüketicisini anlama çabası ise markaların yakın gelecekteki en büyük derdi olacak. (Öngöründe bulunulmuştur.)
- C) Bugünün tüketicilerinin markalarla ilişkisinin temelinde yüksek beklentiler var. (Günümüzün tüketicileri ile ilgili bir karşılaştırma yapılmıştır.)
- D) İyi deneyimler artık bir “hak” istedikleri deneyimi ve sonucu şimdi istiyorlar, sağlanamıyorsa başka bir yerde arıyorlar ve genelde de çabucak buluyorlar. (Bir eylemin gerçekleşmesinin koşuluna yer verilmiştir.)
- E) Dijital dünyadaki deneyimlerle, fiziksel hayattaki deneyimlerin birbirini tamamladığı, aradaki çizgilerin yok olduğu bir dünyadan bahsediyoruz. (İç içe geçmiş bir durumdan söz edilmiştir.)

2. Bu parçadan post-dijital çağla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yeni bir hayat tarzının ortaya çıktığı
- B) Markalar arası rekabetin giderek arttığı
- C) İnsanlarda en iyiyi arama çabası olduğu
- D) Müşteriye bakış açısının değiştiği
- E) Teknolojiyle insanın iç içe olduğu

3. İstanbul'daki ilk kahvehanenin, 1554 yılında Tahtakale'de açıldığı bilinmektedir. Kahvehanelerin açılmasıyla birlikte bu mekânların etrafında yeni bir sosyal hayat meydana gelmiştir. Müslüman erkek nüfus için, ilk kez cami yakınlarında namaz saatini bekleyen kişilerin, zaman geçirme mekânı olarak ortaya çıkan kahvehaneler, giderek kendilerine özgü bir işleve kavuşmuştur. XVI. yüzyılın sonlarına kadar İstanbul'daki yaşama alanı mesken, cami, tekke, havra, kilise, çarşılarla sınırlı iken kahvehanelerin yaygınlaşmasıyla sosyal hayat renklenmiş, çeşitlenmiştir. Kahvehaneler, hiçbir devirde sadece bir şeyler içilip geçilen yerler olmamış; satranç, tavla, dama, piket, bezik, briç ve türlü kâğıt oyunları, gençler arasında yüzük ve tuğra oyunları oynanan; günlük, siyasal ve edebî sohbetler edilen, mahallelinin birbiriyle buluştuğu yerler olmuş. Zamanla da örgütlü eğlencenin satın alındığı, meddah, Karagöz ve kuklacıların da eksik olmadığı kamuya açık işletmeler hâline gelmiştir. İstanbul'da kahvehanelerin açılmasıyla Osmanlı toplum yapısındaki farklılık kahvehanelere de yansımış ve farklı kahvehane türleri ortaya çıkmıştır.

Bu parçada kahvehanelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Farklı etkinlikler yapılmıştır.
- B) Farklı amaçlar için kullanılmıştır.
- C) Sosyal yaşam üzerinde etkili olmuştur.
- D) Farklı dinden insanların buluşma mekânı olmuştur.
- E) İstanbul'da birden fazla kahvehane açılmıştır.

4. Kara memelileri oldukça büyük olabiliyor ama bu gezegenin gerçek devlerini görmek için denizlere açılmanız gerekiyor. Yeni bir araştırmada, bilim insanları bunun nedenlerini açıklamaya çalışıyor. “Deniz memelilerinin yeterince besin almakla yeterince beden ısıyı üretmek arasında güzel bir denge bulması gerekiyor.” diyor projeye liderlik eden Stanford Üniversitesinden William Gearty. Önceden, bilim insanları deniz memelilerinin devasa boyutlara ulaşabilmesinin nedeninin, suyun onları yer çekiminin kısıtlamalarının dışında tutması olduğuna inanıyordu. Gearty, bu özgürlüğün hâlâ geçerli bir unsur olabileceğini ama elde ettiği sonuçların, deniz memelilerinin devasa boyutlarına kendilerini genelde soğuk olan okyanus sularında sıcak tutmak için ihtiyacı olduğunu gösterdiğini söylüyor. “Bu hayvanların büyük olmasının çok belirli bir nedeni var. Büyük olabildikleri için değil, büyük olmaları gerektiği için büyükler.” diyor Gearty.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Deniz memelilerinin gereğinden çok büyük olması
B) Deniz canlılarının buldukları ortama ayak uydurması
C) Deniz memelilerinin büyük olmalarının nedeni
D) Kara memelilerinin deniz memelilerinden farklı olması
E) Deniz memelileriyle ilgili farklı düşüncelerin olması

5. Türk romanının 19. yüzyılda ortaya çıkması, Osmanlı toplumunun yapısında beliren, anlam taşıyan değişikliklerden bir tanesidir. Türk romanı yeni bir varoluş felsefesinin, girilen yeni medeniyet dairesinde Türk insanının kendisini arayışının romanıdır. Batı romanından farklı olarak Türk romanı, hem kendi öz değerlerini bulmak, bu değerleri bir perspektif içinde sentezlemek hem de Batı medeniyeti dairesine girmiş olmanın mecburiyetlerini yerine getirerek yeni anlatı türünün örneklerini vermek zorundadır.

Bu parçadan hareketle Türk romanıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk edebiyatında ilk kez 19. yüzyılda görülmüştür.
B) Osmanlı toplumunda oluşan önemli değişimlerden biridir.
C) Oluşumunda Türk insanının kendi arayışı da etkilidir.
D) Kendine has bir tarz oluşturmak zorundadır.
E) Diğer yazın türlerinin gelişmesine olanak sağlamıştır.

6. • Atmosferdeki su damlacıklarının veya buz kristallerinin bir araya gelmesine ve yoğunlaşmasına bulut denir. Bulut, bir diğer anlatımla, su buharının göz ile görünür bir hâle gelmesidir. Bulutların oluşması için milyarlarca su buharının bir araya gelmesi gerekir. Bulutların rengi beyazdır, ışığı yansıtır. Fakat bazı zamanlarda çok yoğun ve kalın bulutlar, gri, koyu gri ve siyah görünür. Bunun sebebi bulutun kalınlığından dolayı güneş ışığını geçirmemesidir ve içindeki damlacıkların büyümesidir.
- Can dostuma selamımı yollayın.
Uzak diyarlara giden bulutlar.
Benim yerime de sizler ağlayın.
Dökün gözyaşını, dökün bulutlar.

Yukarıdaki iki metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı türde metinler üzerinden aynı kavrama sanatsal ve öğretici yönden yaklaşmıştır.
B) Benzer konular farklı bakış açısıyla verilip merak duygusu pekiştirilmiştir.
C) Doğa olaylarının nasıl gerçekleştirildiği örneklerle pekiştirilip anlatılmıştır.
D) Farklı konulara benzer anlatım teknikleri kullanılarak yaklaşmıştır.
E) Aynı kavram üzerinden okurun düşünmesi amaçlanmıştır.

7. Gerginlik içinde olan bir kişi, günlük yaşamında farkında olmadığı bir yorgunluk içindedir. Bu nedenle de yaptığı işten yeterli verimi alamaz. Çünkü gerginliğin kaslarımız üzerindeki baskısı nedeniyle oluşan yorgunluk, hiçbir iş yapmasak bile enerjimizin bir kısmını alıp götürür. Ayrıca, kaslardaki gerginlik, bedeni sert bir görünüm içine sokar. Bu da estetik açıdan nahoş bir görünümdür.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gergin insanın sakin insandan ciddi farklar taşıdığı
B) Gerginliğin insan psikolojisini ve fizyolojisini olumsuz etkilediği
C) Gerginliğin yaşam süresini önemli ölçüde kısalttığı
D) Gerginliğin kendi başına bir enerji kaybına neden olduğu
E) Gerginliğin estetik görünümde bozukluklar ortaya çıkardığı

8. (I) Çocukların, hesapsız kitapsız şekilde gördüklerini söylediklerine yaşamımız boyunca defalarca tanık oluruz. (II) Danimarkalı yazar Hans Christian Andersen'in ünlü *Kralın Yeni Elbisesi* adlı masalında, dış görünüşünden başka hiçbir şey umurunda olmayan krala iki uyanık terzi, olağanüstü bir elbise dikme sözü verirler. (III) Terzilerin iddiasına göre, "Bu elbiseyi sadece, ahmaklar ya da makamını hak etmeyenler göremez". (IV) Kralın yardımcılarının hiçbir elbiseyi görmemelerine rağmen makamlarını kaybetmemek için krallarına gerçeği söyleyemez. (V) Kral nihayet bir gün, halkın arasına yeni elbisesiyle yani çıplak şekilde çıkar. (VI) Halkın arasında bir süre gezdikten sonra sarayına geri döner. (VII) Ancak kalabalıkta bir çocuk, "Aaa kral çıplak!" diye bağırır. "Neden krala kimse bunu söylemiyor?" diye de sorar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde parçanın akışı bozan cümlenin yerine aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kralın yardımcıları da kralla birlikte halkın içine karışarak onu güldürmeye devam ederler.
B) Başlarına bir şey gelmesin diye korkan ahali aslında olmayan elbiseye övgüler dizip çıplak kralı alkışlar.
C) Halkın yaşadığı yoksulluktan bunalan kral yardımcılarıyla birlikte neler yapabileceklerini konuşur.
D) Kucağında küçük bir çocuk olan kadının yanına gidip çocuğa hediye verir.
E) Makamlarını kaybetmekten korkan terziler krala gerçeği söyleyip söylememe konusunda ikilemede kalırlar.

9. Osmanlı İmparatorluğunun önemli padişahlarından biri olan Sultan Abdülmecit, vergilerin herkesin gelirine göre toplanmasını, mahkemelerin açık yapılmasını, kimsenin haksız yere yargılanmadan idam edilmemesini öngören Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesine izin vermiştir. Ayrıca herkesin bu Fermana itaat etmesini istemiş, kendisinin de Fermana uyacağını belirtmiştir.

Sultan Abdülmecit'in bu tutumu aşağıdakilerden hangisinin benimsenmeye çalışıldığının bir göstergesidir?

- A) Rejimin değiştirilmesinin
B) Dinde hoş görünün sağlanmasının
C) Ekonomik bağımsızlığın
D) Kültürel etkileşimin
E) Kanun üstünlüğünün

10. Her çocuğun düşünce dünyasında nesnelere onların adları arasında kopmaz bir bağ vardır. Çocuk, dilin işaretlerini bir kelime ile kavram arasında gelişigüzel kurulan bir bağ olarak düşünmez; bizzat nesnenin kendisinin bir niteliği olarak kavrar. Şeylerin adları onların ayrılmaz nitelikleridir. Şu hâlde çocuk için konuşmak, bir nesneyi onun bir özelliğiyle yani adıyla temsil etmektir. Çocuğun algılaması da bu şekildedir. Çocuk bir yakınına kendisinin bildiğinden başka bir adla seslenilmesine ya da bir eşyanın başka bir adla anılmasına büyük bir tepki gösterir. Ayrıca Piaget'nin belirttiği gibi özellikle 6 yaşına kadar çocukların oyunları sırasında iç veya dış monologlarında söz, eylemin bir parçası olarak kullanılır; bunlar eylemin tamamlayıcısı, bir temsilcisidir.

Bu parçaya göre

- I. Çocukların adlandırmaları çevrelerindeki nesnelere niteliklerine bağlıdır.
II. Çocuk, sözcükler ve kavramlar arasında sistemli bir bağ kurar.
III. Dilin işleyişi çocuk ve yetişkinlerde dönemsel farklılıklar gösterir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

11. İnsanlar pek çok canlıdan olduğu gibi böceklerden de yararlanmanın yolunu bulmuşlardır. Bal arılarının balı, ipek böceklerinin ipeği yalnızca birkaçıdır. Çok miktarda protein ve yağ içerdiklerinden, bazı böcekler zengin besin kaynağıdır. Hatta kimi yerlerde bu tür böcekler açlık sorununa bir çözüm olarak kullanılmaktadır. Kimi böcekler bahçe ve tarlalarda bazı zararlılara karşı mücadele amacıyla kullanılır. Seracılıkta bitkilerin böcek kullanılarak döllendirilmesi sık kullanılan, ucuz ve etkin yollardan biridir. Böcekler fizyolojik yapıları veya yaşam biçimleriyle insanlar için esin kaynağı da olmuştur. Bunun bir örneği, Londra metrosunun yapımı sırasında görülmüştür. Bu metronun kazısında *Culex pipiens* adlı sivrisineğin hortumunun çalışma prensibi örnek alınmıştır.

Bu parçada böceklerle ilgili aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Farklı amaçlar için kullanıldıklarından
B) Besin olarak kullanıldıklarından
C) Fizyolojik yapılarıyla insanlara benzediklerinden
D) Böceklerden elde edilen ürünlerden
E) Teknolojide örnek alındığından

12. Güney Pasifik'te yer alan, 10.000 civarında nüfusa sahip Tuvalu Devleti, yakın zamana kadar dünyanın en yoksul üç ülkesinden biriydi. İnternette kendisine verilen "TV" ülke uzantısı, milyonlarca dolara bir şirkete satılınca ülke bir gün içinde zenginleşti. Ancak Tuvalu yok olmak üzere. Deniz seviyesinin üç metre üstündeki bu ada devleti, küresel ısınma sonucu 15-20 yıl sonra suların altında kalma tehdidiyle karşı karşıya. Yine de ellerine geçen parayla tüketim ruhunu bir çırpıda benimseyen ada halkı harıl harıl otel, lokanta, gece kulübü inşa etmeye başladı. Hatta yer kalmadığı için mezarlıkların üstüne bile binalar yapıldı. Adanın yolları genişletildi, asfaltlandı, bazı yeşil alanlar oto mezarlığına dönüştü. Bunların sonunda yeni yaşam tarzıyla birlikte ada halkında aşırı şişmanlık, şeker, yüksek tansiyon gibi hastalıklar hızla arttı. Adadaki "biz duygusu" yerini "ben duygusu"na bıraktı.

Bu parçada sözü edilen ülkedeki değişimin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim ve teknoloji
- B) Ulaşım
- C) Ekonomi
- D) İletişim araçları
- E) Modernleşme

13. Kısa sürede kas yapmak mümkün müdür sorusunun yanıtı kesinlikle evettir. Ancak bu çalışmaya bağlı olarak evet ya da hayır şeklinde de yorumlanabilir. Vücut geliştirme sporu sabır, sıkı bir kondisyon ve azim gerektirir. Eğer bunlara sahipseniz zaten vücut geliştirme konusunda diğer insanlara göre bir sıfır önde başlamışsınız demektir. Bunun yanında kısa sürede kas yapmak veya vücut geliştirmek isteyenler sıkı programları takip etmelidir. Bu programları siz kendiniz belirleyebilir misiniz? Tabii, neden olmasın. Ancak şöyle bir şey var ki bunu evde kendi başınıza çalışarak başarmanız, kısa yol varken uzun yoldan çalışmanız demektir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Vücut geliştirme sporunda bazı şartların yerine getirilmesi gerekir.
- B) Spor yapmak her yaş grubu için mümkün olduğundan her yaş grubu tercih eder.
- C) Kas yapmak isteyenlerin sistemli bir programı göze alması gerekir.
- D) Destek almadan evde yapılan çalışmalar, daha çok zaman almaktadır.
- E) Kısa sürede kas yapmak, koşullar yerine getirildiğinde mümkündür.

14. Stres herkesin hayatında var olan bir problemdir. Bir toplum içerisinde yaşıyorsanız, hayatınızın içinde bazı olaylar değişiyor ve geliyorsa, sizin bu olaylara müdahale etmenize müsaade edilmiyor ya da müdahale ediyorsa ancak yetersiz kalıyorsanız, kısacası hayatınız da rutin olanın dışında bazı değişiklikler varsa bu durumda strese maruz kalıyorsunuz demektir. Hiç kimsenin benim hayatımda strese yer yok demesi mümkün değildir. Şu bir realitedir ki stres, bütün insanlığın ortak noktalarından bir tanesidir. İnsanoğlunun ortak noktaları nedir diye sorulduğunda stres, ön sıralarda yerini almaktadır. Stres; dıştan gelen bir saldırı, baskı, etki karşısında insanda oluşan bir gerilim, bir altüst olma, normalin dışına çıkma hâli olarak tanımlanabildiği gibi canlı organizmasında savunma uyandırıcı etkilerle(stres faktörü) buna karşı oluşan savunma mekanizmasıdır şeklinde tanımlamak da mümkün olmaktadır ya da dayanıklılığı azaltan fiziksel veya mental gerilim, gerginlik hâlidir. Dış tesire karşı bir reaksiyon, bir tepki bir gerilim hâlidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Her insan hayatının bir döneminde strese maruz kalmıştır.
- B) Bulunulan ortama ve koşullara göre, stresin nedenleri farklılık gösterebilir.
- C) Stres insanın dışarıdan gelen olumsuz davranışlara karşı gösterdiği bir tepkidir.
- D) Yaşamın içindeki farklılıklar stres kaynağı olarak gösterilir.
- E) Toplumdan uzaklaştıkça strese maruz kalma durumu da azalır.

15. XIX. yüzyılın Avrupalı tarihçileri için din uğruna yapılmış Otuz Yıl Savaşları'nı anlamak oldukça zordur. Çünkü bu tarihçiler, yalnızca vatan uğruna savaşmayı doğru ve övgüye değer bulan bir anlayışla yetiştirilmişlerdir.

Bu parçada sözü edilen tarihçilerin eksiklikleri nereden kaynaklanmaktadır?

- A) Düşünce temeline dayanmayan bir sistemde yetişmelerinden
- B) Olayları, yetiştikleri koşulların değer yargılarıyla yorumlamalarından
- C) Geçmişteki benzer olaylar arasında ilişki kurmamalarından
- D) Çeşitlilik gösteren tarihi bilgilerin birbirinden kopuk olmasından
- E) Kültürel birikimlerinin gerekli donanımdan uzak olmasından

1. Karasu için doğrular görecelidir ve göreceliğin olduğu yerde tek bir doğrunun varlığı mümkün kılınamaz. Bu noktada yazar, tüm farklılıklara rağmen yaşam içinde bu öznel doğruların bir zenginlik olduğunu ve toplumu iyileştirmek adına olumlu bir etkisi olduğunu dile getirir. Eser baştan sona kaleme alındığı dönemin sosyal yaşantısına ayna tutarken yazar: “Her güzellik, her zenginlik, renkli bir taş olmaktan öteye geçmeksizin öbürleriyle bir araya gelerek bir örüntü oluşturmali benim dünyamda; hepimiz birden konuşmalıyız.” diyerek birlik ve bütün olmanın onun için ne anlama geldiğini tanımlar.

Bu parçaya göre “Karasu’nun birlik ve bütün olma” algısı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Herkes duygularını en güzel şekilde ortaya koyar ve bunları sanat eserine dönüştürürse birlik ve bütün olma ortaya çıkar.
- B) Farklı görüşler ve güzellikler düzenli bir biçimde birbirini takip ederek bir bütünlük meydana getirir.
- C) İnsanların hayata bakışında farklılıklar oluşmaya başladyrsa bu bir eksiklik olsa da bütünlük gerçekleşir.
- D) Hayatın akışı sırasındaki engelleri aşan bireyler güçlendikçe birbirleriyle kenetlenir.
- E) Başkalarıyla iletişim içinde olan ve kendini ön plana çıkaran bireyler varsa birlik ve bütün olma da vardır.

2. Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa sapsız noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum.

Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar.
Bu gece yarısında iki yoldaş uyanık,
Biri benim, biri de serseri kaldırımlar.

İçimde damla damla bir korku birikiyor;
Sanıyorum, her sokak başını kesmiş devler.
Simsiyah camlarını üzerime dikeyiyor
Gözüne mil çekilmiş bir âmâ gibi evler.

Bu dördümlüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşsel öğelere yer verilerek sanatlı bir anlatıma başlanmıştır.
- B) Umudunu kaybetmenin verdiği acı aktarılmıştır.
- C) Bireyin yaşadığı yalnızlık ele alınmıştır.
- D) Kişinin ruh hâli çevresindeki mekânlara yansımıştır.
- E) Karamsar bir tablo çizilmiştir.

3. I. Sinir kodu, beynin işlenmemiş duyuşsal verileri algılayan; anılara, kararlara ve anlamlara dönüştürmesine yardımcı olan yazılım, algoritma ya da yasalar dizisidir. Bu kod tam anlamıyla çözülebilirse bilimciler zihni hassas bir doğrulukla izleyebilir, yönlendirebilir.
- II. Sorun şu ki tüm beyinler belli birtakım genel prensiplere göre işlese de her insanın kendi geçmişiyile şekillenmiş olan sinir kodu, “kişiyeye özel” yapıdadır. Bu da ortak bir kod bulmanın çok da işe yaramayaçağını gösteriyor.

Yukarıdaki ikinci paragrafta aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) I. parçada ifade edilen konunun nasıl pekiştirileceği anlatılmıştır.
- B) I. parçada söylenenlerin hangi durumlarda geçerli olacağı anlatılmıştır.
- C) I. parçada belirtilen açıklamaya farklı bir açıdan yaklaşılması gerektiği belirtilmiştir.
- D) I. parçada aktarılan bilginin genele uygulanamamasının nedeni açıklanmıştır.
- E) I. parçada değinilen düşüncenin yanlış bir bilgi olduğu ifade edilmiştir.

4. Toplum ya da toplumsal olaylar durağan değil değışken yapılarıdır bu nedenle toplumu ya da toplumsal olguları incelemek, doğadaki nesnelere ya da olayları incelemek gibi değildir. Toplumsal kuram, insan eylemini, doğal olayların belirlenmesinden daha farklı ele alır ve tartışır. Toplum, bireyin kendi eylemleriyle her defasında yeniden üretildiği süreçte var olduğu için toplumu ve toplumsal olguları tartışırken bireylerin ve kurumların çifte katılımını göz ardı etmemek gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle toplum bireyi inşa ederken birey de toplumu inşa eder. Bu, her dönem böyle olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Bizi diğer canlılardan ayıran en önemli özellik budur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumun değışken ve gelişebilir yapısı onun en ayırtıcı özelliğidir.
- B) Birey toplum içinde yaşadığı için bir yerden sonra onun kurallarına uymak zorundadır.
- C) Toplum ve bireyler arasındaki etkileşim karşılıklı gerçekleşir.
- D) Toplumsal olgulara bakılırken birey dışarıda tutulmalıdır.
- E) İnsanı diğer canlılardan ayıran, yaptıklarını sorgulayabilmesidir.

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bol güneşli yaz aylarında güneş ışınlarından yeterince yararlanılmalı ancak uzun süre güneşe maruz kalınmamalıdır. Gözlerimizi güneşin zararlı etkilerinden korumak amacıyla güneşli havalarda ışıktan rahatsız olmasak dahi güneş gözlüğü kullanmalıyız. Güneş gözlüklerini seçerken özellikle kaliteli camları seçmeli ve ultraviyolede koruyup korumadığına dikkat etmeliyiz. Numaralı gözlük ya da kontakt lens kullananlardan da ultraviyoleyi süzen türleri tercih etmelerini isteyen Doç. Dr. Arslan, "Basit güneş gözlükleri göz sağlığını önemli ölçüde tehdit ediyor. Hatta bu gözlükler renkli camların etkisiyle göz bebeğinin fazla büyümesine neden olduğu için ultraviyole ışınları direkt göze veriyor. Morötesi bu ışınlar körlüğe kadar ilerleyebilen hastalıklara yol açabiliyor." diye konuştu.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Güneşli havalarda güneş gözlüğü kullanılması
- B) Yaz aylarında uzun süre güneşte kalınmaması
- C) Seçilen güneş gözlüklerinin kaliteli camlardan olması
- D) Güneş ışınlarının sağlık sorunlarına yol açtığı
- E) Yaz aylarında belli saatlerde dışarı çıkılması

6. Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş ışınlarının zararlarına karşı önlem alınması ve güneş gözlüğü kullanılması
- B) Güneşin yol açtığı sağlık sorunları için doktora başvurulması
- C) Güneş ışınlarından korunmak için açık renk giysilerin giyilmesi
- D) Yaz aylarının insanlar için daha tehlikeli olması
- E) Beli dönemlerde çeşitli sağlık sorunlarının yaşanması

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kızıldeniz'in en güzel sahiline sahip gizli bir cennet, aynı zamanda Mısır'ın modern yüzü Sharm El Sheikh. Her yıl turist akınına uğruyor. Özellikle dalış yapmayı sevenlerin vazgeçilmezlerinden olan şehirde, dalgıç olmayanların da alternatif olarak özel denizaltılarla su altı yaşamını görmele-ri mümkün. Başkent Kahire de, Mısır'a gittiğinizde mutlaka görmeniz gereken yerlerin başında geliyor. Mısır piramitlerinin bulunduğu bölgede, şimdiye kadar zarar görmeden ayakta kalan ve dünyanın Yedi Harikası'ndan biri olan Keops Piramidini görmeniz mümkün. Piramidin en üstündeki taş 36 ton ve bu taşın oraya nasıl konduğu hâlâ çözülememiş. Her piramide, adına yapıldığı firavunun doğduğu ve tahta çıktığı günlerde tam mezarın bulunduğu noktaya yılda iki kere güneş ışığı vuruyor. Mısır'ın bu mistik ihtişamına ev sahipliği yapan bir de Kahire Müzesi var. Burada Mısır tarihine ait pek çok parçayı görmeniz mümkün.

7. Bu parçada Mısır'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı etkinliklerin yapıldığına
- B) Tarihi ve kültürel eserlerin bulunduğuna
- C) Bir yapının özelliğine
- D) Su altı yaşamının zengin olduğuna
- E) Birden fazla piramidin bulunduğuna

8. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçek anlamının dışında kullanılan sözcükler vardır.
- B) Nesnel ifadeler içeren cümleler kullanılmıştır.
- C) Öznel ifadeler içeren cümleler kullanılmıştır.
- D) Karşılaştırma yapılmıştır.
- E) Sessel yinelemelere başvurulmuştur.

9. Dünya, yüzyıllardır birileri tarafından ele geçirilmeye çalışılmıştır. Şirketler, milletler, bireyler kendi çıkarları için dünyaya hükmetmek ve gücü ele geçirmek isterler. Belki bu durumu insan doğası ile açıklayabiliriz fakat bazı konuları akılda tutmakta fayda var. Bilirsiniz, iş hayatı da bu durumdan farklı değil. Hâliyle yapay zekâ tartışmaları da aynı yola çıkıyor. Yapay zekâ tartışmaları politik olan her şeyin sonucu olduğu gibi bazı kötü senaryolar barındırmakta... Birilerinin kazanırken birilerinin kaybettiği bu yarışta tehlikede olanlar işlerini kaybetme riski yaşayan insanlar... Hâliyle konu işini kaybetmeye gelince birçok söylenti de sektör içerisinde yayılmış durumdadır. Özellikle de son 4 yıldır büyük küçük bütün finans ve sağlık sektörlerinin en büyük gündemi bu tartışma... Bu durum sektörden sektöre elbette ki fark gösterecektir. Sektörler içerisinde farklı gruplar da farklı tepkiler ve korkular yaşamakta...

Bu parçada yapay zekâ tartışmalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi sezdirilmektedir?

- A) Dünyaya hâkim olma amacı güttüğü
- B) Tarih sahnesinde her zaman yerini aldığı
- C) Şirketleri birleştirme gücü olduğu
- D) Kitaplar için en önemli konu olduğu
- E) İş hayatı dışında konuşulmadığı

10. İki çeşit insan vardır: gürültüye alışık olanlar ve başkalarını susturmaya çalışanlar. Birçok kişi bilirim, çalıştıkları veya uykuya daldıkları sırada bir mırıltı veya sandalyenin biraz şiddetle yerinden oynatılmasıyla çıkan bir gıcırta duydular mı adeta çılgına döner; başka insanlar da tanırım, şunun bunun hareketlerini düzene koymayı akıllarından bile geçirmezler; komşularının gülmelerine, şarkı söylemelerine mani olmaktansa kafalarındaki değerli bir düşünceyi veya iki saatlik bir uykuyu feda etmeyi tercih ederler. Bu iki çeşit insan, yeryüzünde kendileri gibi düşünmeyenlerden kaçarlar; bizzat kendi benzerlerini ararlar. Bunun içindir ki müşterek hayatın kaide ve nizamı bakımından, birbirinden çok farklı aileler görürüz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanların aynı olaylara farklı tepkiler verebileceğine
- B) Bazı insanların dikkat konusunda çok hassas olduklarına
- C) Bazı insanlar kendinden bulamadıklarında uzaklaştıklarına
- D) İnsanların hassas kişilere karşı anlayışlı olmadıklarına
- E) Aynı kurallar ve düzen içinde farklı topluluklar olduğuna

11. Askeri fetihler ne derece güçlü olurlarsa olsunlar, bu fetihler kültürel hizmetlerle birtakım altyapı tesisleriyle, kurumlarıyla desteklenmedikleri sürece yok olmaya, erimeye mahkûmdurlar. Tarihte bu tür fetihlerin örnekleri pek çoktur. Moğol fetihleri ise bunun tipik bir örneğidir. Moğollar XIII. yüzyılda hemen hemen bütün Asya'yı fethettikleri hâlde fethettikleri beldelere kendilerine özgü bir kültür ve kültürel kurumlar götürmedikleri için o beldelerin yerli halkları ve kültürleri içinde eriyip yok olmuşlardır. Türkler Anadolu'yu fethettikten sonra aynı yazgıya uğramamak için Anadolu'da çok çeşitli kurumlar vücuda getirdikleri gibi yoğun bir kültürel faaliyet içinde de bulunmuşlardır. İşte bu altyapı kurumları sayesinde ki Türkler Anadolu'da erimeyip burayı yurt edinebilmişlerdir. Böylece Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması gerçekleşmiştir. Bu devirde kurulan ahilik kurumu ve bu kurumun kadınlar kolu olan Anadolu Bacıları(Bacıyan-ı Rum) Anadolu'yu Türkleştiren sosyal, kültürel, ticari ve hatta siyasi kuruluşların başında gelmektedir.

Bu parçadan Türklerle ilgili olarak

- I. Farklı topraklarda hâkimiyet kurmuşlardır.
- II. Kurumlar yoluyla gittikleri yerde söz sahibi olmuşlardır.
- III. Kendi kültürel değerlerini fethettikleri yerde uygulamışlardır.
- IV. Anadolu'nun dışına çıkmamışlardır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

12. Almanya'da bir lise müdürü, her eğitim öğretim yılı başında öğretmenlerine şu mektubu gönderirmiş. "Bir toplama kampından sağ kurtulanlardan biriyim. Gözlerim hiçbir insanın görmemesi gereken şeyleri gördü. İyi eğitilmiş ve yetiştirilmiş mühendislerin inşa ettiği gaz odalarını gördüm. İyi yetiştirilmiş doktorların zehirlediği çocuklar, işini iyi bilen hemşirelerin vurduğu iğnelerle ölen bebekler gördüm. Lise ve üniversite mezunlarının vurup yaktığı insanlar gördüm... Eğitimden bu nedenle kuşku duyuyorum.

Bunları söyleyen lise müdürünün öğretmenlerden istediği aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Ders kitaplarının iyi anlatılmasını
- B) Kendilerini her durum ve şartta yenilemelerini
- C) Bireylere insani duyguların da kazandırılmasını
- D) Herkesin eşit şartlarda eğitilmesini
- E) Tarih bilincinin öğrencilere aşılmasını

13. Tartışma, kişiler arasında, sorunların gerçek yanını ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bir düşünsel paylaşımır. Tartışmada, yerine göre karşıt, yerine göre karşılıklı düşünce üretilerek varılır gerçeğe. Konu, mantığa dayalı nesnel kanıtlar ileri sürülerek, somutlayıcı örnekler verilerek inandırıcı kılınabilir. Tartışmanın değişmez ahlak kuralları ise konuyu saptırmamayı, karşı görüşte olanı alaya almamayı, fırsat kollayıp aşağılayıcı sözler kullanmamayı, birine yaranmak için onu abartıcı sözlerle övmeye kalkmamayı gerektirir. Zamanı dedikodu söylemleriyle doldurmak ise tartışma adabını bilmemekten doğar.

Bu parçaya göre tartışma için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanların görüşlerini bir zıtlık yaratacak şekilde açıklamaları ve bu zıtlığın kişiden kişiye değişen bir sonuca ulaştırılmasıdır.
- B) Kişiler arasında iletişim kurmak amacıyla bir mücadeleye girilmesi ve kurulan iletişimin tüm insanlara mal edilecek bir sonuca ulaştırılmasıdır.
- C) İnsanların fikirlerini kesin bir sonuca ulaşmak için ortaya koyması ve bu fikirlerden yola çıkarak ahlaki anlamasıdır.
- D) Kişilerin problemin gerçekçi özelliklerini göstermek için düşüncelerini belli kriterlere göre ortaya koymalarıdır.
- E) İnsan ilişkilerinde bilimin mi ahlakın mı ön planda olması gerektiğinin bir ortamda dile getirilmesidir.

14. Acıların, karabasanların üstüne sünger çekmesi iyi de bir de insanları unutturmasa zaman! Yalnız bu ayrıcalığı tanısa bize. Tanımıyor işte. Onları da alıp götürüyor hafızalarımızdan. İçimizde, bizimle aynı şehrin ışıkları altında hayatlarını çoğaltan, genişleten, ömürlerini iki katına çıkaran nice insanın varlığından habersiz yaşıyoruz çoğu kez. Ölmeden unutup, ölmüşlerin arasına, ırmağın kıyılarına bırakıyoruz onları.

Bu parçada zamanla ilgili yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Acılarımızı, bize hayatı dar eden olayları unutturması
- B) Yaşadığımız olaylardan ders almamızı engellemesi
- C) Ölmüş insanları hafızalarımızdan silmesi
- D) Her şeyi çok çabuk eskitip yeniye izin vermemesi
- E) Yaşayan ve bizimle ortak anıları olan insanları unutturması

15. Bazılarının kanaatlerine göre romancı ele aldığı kişileri veya olayları eksiksiz anlatmak zorundadır. Hikâyeciler ise hayattan kesitler alarak bir insan veya olay hakkında fikir verirler. Bu ayrımı benimseyenler, bir ev benzetmesini çok sık yaparlar. Romancı eve girer; cereyan eden olayları eksik bırakmadan, o evde yaşayan biriymiş gibi anlatır. Hikâyeci ise camdan bakılınca, ne görülyorsa, onu anlatır; bütün hayatı anlatmak iddiası taşımaz; bazı kimselerin, bazı hallerini ele alır. Tabii bu benzetme romanla hikâye arasındaki farkı bize anlatmıyor. Bir hikâyeci küçücük bir olayda öylesine ayrıntılara dalar ki bir romanda romancı o denli ayrıntıya el atmamış olabilir. Buna rağmen roman da dört dörtlük, hikâye de dört dörtlük olabilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Roman ve hikâyenin tanımlanmasında fikir ayrılıklarının yaşandığı
- B) Hikâye türünde romana kıyasla daha çok ayrıntıya inilebileceği
- C) Roman ve hikâyenin birbirinden farklı konuları ele aldığı
- D) Roman türünün olayları daha kapsamlı ele aldığı
- E) Roman ve hikâyenin tanımlanmasında ayrıntılara inmenin bir ölçüt olarak alınmaması gerektiği

16. Batı'da mimarlık, sezgiye dayalı yöntemler yerine bilimsel araştırmalara dayalı yöntemlere odaklanmıştır. Bizde ise uzun bir zaman bu çağdaş gelişmelerin uzağında kalmıştır. Geleneksel mimariden yeni mimariye geçiş dönemlerinde bir ara dikkate değer birtakım yönelişler kendini göstermişse de çabaların sistemli bir şekilde sürdürülmemesi nedeniyle beklenen sonucu vermemiştir. Mimarlık bilimine ilişkin araştırmaların yeri, bu dalın kuramsal çalışmalarının odaklandığı eğitim kurumlarıdır. Araştırmalar, öncelikle bu tür kurumlarda bilimsel bir temele oturmalı, oradan toplumu etkileyen bir görünüme ulaşmalıdır.

Bu parçada mimarlıkla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Mimarlıkla ilgili eğitim kurumlarının gerekli çalışmaları yapamadığı
- B) Batı'nın eğitim sisteminin örnek alınması gerektiği
- C) Bizde yeni mimariye geçiş döneminde olumlu çalışmaların da yapıldığı
- D) Mimarlığın eğitim kurumlarında gelişip topluma ulaşması gerektiği
- E) Bizde mimarlıkla ilgili çağdaş gelişmelerin uzağında kalındığı

1. Kuzey:

— Dünyanın kaynakları hızla yok olmakta, dünya nüfusu ise hızla artmaktadır. Eğer bu şekilde yaşamaya devam edersek ozon tabakasındaki delik daha da büyüyecek, verimli topraklar yok olacak ve yaşam alanları daralacaktır. Bu nedenle bir an önce uzay çalışmalarına ağırlık verip yaşanabilir gezegenler bulmak zorundayız. Sonsuz bir alan olan uzayda bir yerlerde yaşanabilir bir gezegen mutlaka vardır yeter ki araştırmalarımızı devam ettirelim.

Mustafa:

— Uzay yolculuğu araştırmalarının doğrudan ve dolaylı birçok yönden yararı vardır. Tıp, lazer tedavisi, teflon gibi maddelerin ortaya çıkışı uzay araştırmaları sonucu olmuştur. Bu nedenle uzay araştırmalarının sağlayacağı şeyleri göz ardı etmek tüm insanlık için büyük bir kayıp olacaktır. Evren ve onun başlangıcını daha iyi bir şekilde anlama olasılığı boşa harcanamayacak kadar değerlidir.

Yukarıdaki parçalarda Kuzey ve Mustafa adlı kişiler aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt aramaktadır?

- A) Dünya içinde bulunduğu darboğazdan nasıl çıkacaktır?
- B) Uzay çalışmalarında geline son nokta sizce nasıl?
- C) Uzayla ilgili çalışmaların yapılmasını destekliyor musunuz?
- D) Evrenin bir yerinde bizim dışımızda yaşam olduğuna inanıyor musunuz?
- E) Uzay yolculuğunun kısa bir süre içinde gerçekleşmesi size mantıklı geliyor mu?

2. Yardıma muhtaç aç bir çocuğu doyurma eylemini düşünün. Birçok insan, bunun ahlaki açıdan iyi bir davranış olduğu konusunda hemfikirlerdir. Peki, birini bunu yaparken izlediğimizde tam olarak gördüğümüz nedir? Aç birini doyuran kişi, yardıma muhtaç çocuk, çiğneme eylemi ve belki de çocuğun gülümsemesi. Ancak göremediğimiz, göremeyeceğimiz bir şey vardır, o da eylemin aslını oluşturan “iyilik”. Görülemediğine göre yok mu sayılmalıdır? Bence hayır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İyiliğin bir eylemin gerçekleşmesiyle ortaya çıkacağına
- B) İnsanların davranışlarıyla kendi ahlaki tutumlarını göstereceğine
- C) Birçok insanın yardıma muhtaç olduğuna
- D) İyilik kavramının kişiden kişiye değişebileceğine
- E) İnsanlar arasında tam bir eşitliğin olamayacağına

3. Bu yazar, her zaman, yakın çevresindekilerin dert ortağı, sırdaşı olduğu gibi, sokakta karşılaştığı herkesin de ablası, annesi gibi davranan bir “insan sevdalısı”. Öyküleri, okuruna anlatmadan sezdirir ardındaki duyguyu, insana dair duyarlılıkları, incelikleri. Öykülerindeki ayrıntılar ve dilin estetik kullanımıyla yaratılan hava, iyi bir senfonide olduğu gibi kusursuzdur. Fazlalıklara, kakofoniye yer yoktur. Metnin müziğinin aktarımı ve vurgular, noktalama işaretlerinin doğru kullanımıyla sağlanmıştır. Hatta yazdıklarını kimi kez tek bir sözcük ya da tek bir harfe kadar indirgemişir vermek istediği duyguyu vurgulamak için. Bütün bunları yapabilmek için Türkçenin olanaklarından olabildiğince yararlanmışir. Onun diğer sanat dalları hakkındaki ayrıntılı bilgisi, yapıtlarına yansımıştır.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı türlerde eserler verdiği
- B) Samimi ve içten bir karakterinin olduğu
- C) Üsluba gereken özeni gösterdiği
- D) Duruluk ilkesine bağlı kaldığı
- E) Ses uyumsuzluğuna yer vermediği

4. Okuma oranının yüksek olduğu yerlere, ülkelere bakınız hepsi de gelişmiş medeniyetlerdir. Sadece bir alanda değil bilimde, sanatta, kültürde... Bu nedenle okumaya her zaman önem vermeliyiz çünkü okumak bizlere şunları kazandırır:

- I. Okurken belki fark etmezsiniz ama kelime dağarcığınız dost sohbetlerinde zamanla sizi bile şaşırtır.
- II. Kitap, yalnız kalmanın aslında insana güzellikler katabileceğini, fiziksel yalnızlığın bizi sürükleyeceği girdaptan hayal gücümüzle çıkabileceğimizi öğretir.
- III. Kitap okuyarak şahit olduğumuz olaylar ve hayatlar, bize hayatımız adına ders çıkarma imkânı verir.
- IV. Artan bilgi birikiminiz, yaratıcılığınızı geliştirir ve sorumluluk sahibi bir birey olmanıza yardımcı olur.

Bu parçaya göre okumanın kazandırdıkları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Deneyimlerden yararlanma
- B) Kişiliği geliştirme
- C) Kelime haznesinin artması
- D) Yalnızlıktan kurtulma
- E) Başarılı olma

5. İlk çağlarda yaşamış, günümüze fosilleri kalmış olan dinazorların yok oluşuna neyin sebep olduğu hâlâ gizemini koruyor. Bu gizemi çözmeye yönelik teoriler arasında gök taşı ve kuyruklu yıldız çarpması, yanardağ patlamaları, küresel iklim değişimi, deniz seviyesinin yükselmesi ve süpernova gibi seçenekler yer alıyordu. Ne var ki Princeton Üniversitesinden bir jeolog, dinazorların yeryüzüne çarpan bir gök taşı yüzünden yok olduğunu savunan popüler inancı geçersiz kılacak nitelikte ve bu konudaki tartışmaları tekrar gündeme getiren, oldukça güçlü yeni kanıtlar ortaya koydu. Bu bilim adamı, ABD'nin, Meksika'nın ve Hindistan'ın birçok bölgesinde kaya oluşumlarını inceleyerek bu dinazorların yok olmasını yalnızca gök taşı çarpmasına bağlamanın doğru olmadığı kanısına vardı. Çünkü farklı bölgelerde yapılan çalışmalar sonucunda bulunan bitki ve dinazor fosilleri, kitlesel yok oluşun, gök taşı çarpmasından hemen sonra değil, çok sonra gerçekleştiğini kanıtlıyor.

Bu parçadan dinazorlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yok oluşlarıyla ilgili farklı teorilerin ortaya atıldığı
- B) Nasıl yok olduklarına dair kesin bir bilginin olmadığı
- C) Fosillerinin belli bir yerde olmadığı
- D) Yok oluşlarının doğal dengeyi değiştirdiği
- E) Günümüze kalan fosillerin bulunduğu

6. Yerkürenin, kutuplardan basık Ekvator'dan şişkince kendine has bir şekli vardır, buna geoid adı verilir. Dünya, geoid şeklini eksen etrafında dönüşü sırasında oluşan merkezkaç kuvvetiyle savrulması sonucu almıştır. Dünya'nın kutuplardan basık, Ekvator'dan şişkince olan şekline bağlı olarak Ekvator'un uzunluğu tam bir meridyen dairesinin uzunluğundan fazladır. Ekvator'un yarıçapı, kutuplardan geçen çemberin yarıçapından 21 km daha uzundur. Kutuplar, Dünya'nın merkezine daha yakındır. Bunun sonucu olarak, yerçekimi Ekvator'da az, kutuplarda daha fazladır. Güneş ışınlarının düşme açısı Ekvator'dan kutuplara doğru küçülür.

Bu parçaya göre aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Dünyanın merkezine yakın yerde yer çekimi daha kuvvetlidir.
- B) Güneş ışınları dünyanın her yerine aynı açıyla düşer.
- C) Ekvator'da Kutuplara göre nem oranı daha düşüktür.
- D) Dünyanın dönüş hızı geoid şeklinden dolayı sabittir.
- E) Kutuplar Ekvator'a göre daha fazla alanı kaplamaktadır.

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Çevreci" hareket, değişik aşamalardan geçtiği gibi, değişik eğilimleri de içinde barındırmaktadır. Bununla beraber, çevreci akımların ve hareketlerin ortak noktası; bireysel özgürlüklerle toplum yararı, çoğunlukla azınlığın hakları, bir yanda bugünkü diğer yanda gelecek kuşakların hakları gibi konuları yeniden masaya yatırmaları ve tartışmaya açmalarıdır. Bu anlamda çevreci hareketin politik ve ideolojik bir yanının olduğunu da söylemek mümkündür. Çağdaş çevreci hareketin doğuşu üzerinde iki etkinin önemli rol oynadığı söylenebilir: Bunlardan birincisi çevre konuları üzerinde yapılan düşünsel çalışmalar, diğeri ise insan yaşamını doğrudan etkileyen çevresel faktörlerin olumsuz yönde etkilendiğinin fark edilmesidir. Düşünsel açıdan yapılan tartışmalar sanayileşme, kentleşme, teknolojik gelişme, büyüme temelli kapitalist ekonomi gibi alanlarda, felsefeciler, ekonomistler, politikaçılar, hukukçular, mühendisler tarafından yapılmaya başlanmıştır. Bu tartışmalara yaşanan çevre felaketleri eklenmiş ve birçok konunun sorgulanmaya başladığı 68 hareketleri, ekolojik dengeyi gözetken hareketler bakımından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Nitekim birçok önemli örgütün kuruluşu bu yıllara rastlamaktadır. Bu hareketlerin hepsinin belirli bir düşünce sisteminin süzgecinden geçtiği görülmektedir.

7. Bu parçadan çevreci hareketle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Ortaya çıkmasında farklı unsurların etkili olduğu
- B) Düşünsel tartışmalara farklı alanlardan kişilerin katıldığı
- C) Bu tarz hareketlerin benzer davranışlar sergilediği
- D) Eleştirel bakış açısının önemli bir unsur olduğu
- E) İnsan yaşamına müdahale etmekten kaçındığı

8. Bu parçadan hareketle çevreci örgütlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kendilerini toplumdan soyutlamadıkları
- B) Duyarsız olmadıkları
- C) Ele aldıkları konuları çözdükleri
- D) Gelişigüzel ortaya çıkmadıkları
- E) Eleştiriye kapalı olmadıkları

9. Tarih boyunca Anadolu, başta iklim ve jeopolitik konumu olmak üzere, limanlar, otlaklar ve stratejik savunma güzergâhlarına sahip olmuştur. Bu özellikleri itibarıyla ekonomik, sosyal, kültürel kimliğinden dolayı çekim merkezi hâline gelmiştir. Gelen kitlesel göç dalgaları, Osmanlı Devleti'nin ve sonrasında da Türkiye Cumhuriyeti'nin toplumsal, etnik ve kültürel yapısını büyük ölçüde etkilemiştir. 1850'li yıllarda Kırım Tatarlarıyla başlayan göç dalgalarını, sonrasında Gürcü ve Çerkezler başta olmak üzere Dağıstanlılar, Çeçenler, Lazlar gibi Kafkaslarda yaşayan halklarla birlikte göç hareketleri devam etmiştir. Kuzeyden alınan bu göçlerin yanı sıra diğer bir önemli göç dalgasını ise bu topraklara yüzlerce yıl önce yerleşmiş Türklerle beraber, bu bölgede yaşayan Arnavut, Boşnak, Pomak vb. diğer halklar oluşturmuştur. Bu bölgeler arasında Kırım Tatar Göçleri, Osmanlı topraklarına gerçekleşen ilk büyük çaplı Müslüman göç dalgasıdır. 1783 öncesi dönemde Kırım Tatarlarının Osmanlı topraklarına küçük gruplar hâlinde göçleri bulunmaktaydı. Ancak, dalga boyutundaki ilk büyük göç, 1783 yılında Çarlık Rusya'sının Kırım'ı ele geçirmesiyle gerçekleşmiştir.

Bu parçaya göre Anadolu'nun göç almasında aşağıdakilerden hangisinin bir etkisi yoktur?

- A) Deniz ticaretine uygun yerlerin olması
- B) Hayvanlar için uygun ortamın olması
- C) Farklı kültürleri barındırıyor olması
- D) İklim koşullarının uygun olması
- E) Stratejik bir konumda olması

10. Temeli aile olan yakın ilişki sistemlerini oluşturan biz kadın ve erkekler, toplumca belirlenmiş rollerimiz, rol kalıplarımız içinde tutsak olup benlik kaybına uğrarız. Özgür düşünce ve duygu dünyalarımıza yabancılaşır, toplumun belirlediği rol ve yaşam biçimlerini sorgusuzca benimser, sisteme uyum sağlama adına benliğimizden uzaklaşırız. Böylelikle ilişkide oluşan sorunlarımızdan neden kurtulamadığımızı da gözden geçiririz.

Bu parçaya göre, kişinin benliğinden uzaklaşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini yenileyip zamana ayak uyduramaması
- B) Çevrenin belirlediği kalıplara sıkışıp kendi iradesini ortaya koyamaması
- C) Toplumda kendine uygun bir rol seçememesi
- D) Toplumca belirlenmiş kurallara uyum sağlayamaması
- E) İlişkide bulunduğu kişilerle bilgi alış verişini yapamaması

11. 3 bini yılı aşkın bir süredir, Anadolu'da tekstil üretimi, önemli bir ticaret alanı olarak bilinmektedir. Kaşgarlı Mahmut tarafından 11. yüzyılda yazılan Türkçe sözlükteki pamuklu dokumanın karşılığı olarak kullanılan "böz" veya "bez" kelimesi günümüze kadar gelmiştir. Yine gündelik kullanım için üretilen kaba pamuklulara verilen "kirbas", ince pamuklular için kullanılan "dülbent" kelimeleri hâlâ güncelliğini korumaktadır. İlk kervanların geldiği zamandan beri Anadolu kumaşlarına rağbet var. Örneğin, asıl 15. yüzyılda yükselişe geçen Bursa kumaşı için o zamanlarda şehre her yıl beş ya da altı İran kervanı ipek getiriyordu. Çin'den dünyaya dağılan bu ham madde, Bursalı ustaların ellerinde birer sanat eserine dönüşüyordu. Moldova'dan Moskova Prensligi'ne, Polonya'ya kadar tüm hükümdarlar, tacirlerini Bursa kumaşı getirmeleri için görevlendiriyordu. Bursa'da sayısı bine ulaşan dokuma tezgâhlarında kadife, saten gibi ipeklili kumaşlar işleniyordu. Bu kumaştan çeşitli ürünler yapılıyordu.

Bu parçaya göre Bursa kumaşının tercih edilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ustaların beğenilen ürünler dokuması
- B) Kısa sürede bitirilmesi
- C) Tezgâhların gelişmiş olması
- D) Farklı ülkelerden gelen ipeğin kullanılması
- E) Hükümdarların tercih etmesi

12. Dünyanın en önemli enerji kaynağı güneştir. Güneşin enerjisi, yer ve atmosfer sistemindeki fiziksel oluşumları etkileyen başlıca enerji kaynağıdır. Dünyadaki madde ve enerji akışları güneş enerjisi sayesinde mümkün olabilmektedir. Rüzgâr, deniz dalgası, okyanusta sıcaklık farkı ve biyokütle enerjileri, güneş enerjisinin değişim geçirmiş biçimleridir. Güneş enerjisi, doğadaki su döngüsünün gerçekleşmesinde de rol oynayarak akarsu gücünü yaratmaktadır. Fosil yakıtlarının da biyokütle niteliğindeki materyallerde birikmiş güneş enerjisi olduğu kabul edilmektedir. Doğal enerji kaynaklarının pek çoğunun kökeni olan güneş enerjisinden, ısıtma ve elektrik elde etme gibi amaçlarla doğrudan yararlanılmaktadır.

Bu parçada Güneş'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi amaçla kullanıldığına
- B) Dünyaya göre konumuna
- C) Dünya üzerindeki etkisine
- D) Farklı oluşumlara olan etkisine
- E) Enerji konusundaki önemine

13. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu'yu yurt edinen Türkler, ilk kez gemiciliğe yönelir. Anadolu Selçukluları, Akdeniz, Ege ve Karadeniz sahillerine uzanan sınırlarını korumak ve ticareti geliştirmek amacıyla gemi yapımına önem vermiştir. Gemi yapan ilk Türk beyliği Çaka Beyliği olmuştur. Bu beylik gemiciliğe büyük önem vermiştir. Çakalardan sonra Saruhan, Karesi, Aydın, Menteşe beylikleri ve Karadeniz'in kıyısına kurulan Candaroğulları küçük teknelerden oluşan deniz birlikleri kurmuşlardır. Osmanlılar ise Karesioğulları sayesinde Rumeli'ye geçmişler, Edincik'te, Karamürsel'de –Bunlar Bizans'tan alınan yerlerdir– tersaneler kurmuştur. Daha sonra ise Anadolu'nun batı ve güneybatı kıyılarında gemi onarımında kullanılmak üzere "çekek yerleri" yapmışlardır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Osmanlı döneminde farklı yerlerde tersaneler kurulduğundan
B) Candaroğullarının deniz birliklerinin Rumeli'ye geçişte Osmanlı'ya destek olduğundan
C) Çakaların ilk Türk gemisini yaptığından
D) Osmanlıların Bizanslılardan aldıkları topraklara tersane kurduğundan
E) Sınır güvenliğini sağlamak için Selçukluların denizcilikğe önem verdiğinden

14. Geçen yetmiş yılda ne yaptım? Yetmiş sekiz kitap yazdım. Şimdi size bir itirafta bulunayım. Her biri beş on baskı yapmış olan bunca kitap bana, sanki yazacağım kitabın taslağı gibi gelmiştir. Yetmiş sekiz kitapta, hep ileride, şimdiden kestiremediğim bir zamanda, yazacağım o kitabın taslağını yaptım. Kim bilir, belki de hep taslak yapacağım. Yaşamım belki de bu taslaklar arasında, istediğim kitabı yazmadan geçip gidecek.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her yapıtın kendine özgü bir taslağının bulunduğu
B) Yapıtlar için taslak hazırlamanın zaman yitimine yol açtığı
C) Sanatçının, daha yetkin ürünler ortaya koyma çabası içinde olduğu
D) Bir yapıtın güzelliğinin ve kalıcılığının, onun işlenişine bağlı olduğu
E) Yazma ve yaratma gücünü, ortaya koyan yapıtların sayısının belirlediği

15. Osmanlı İmparatorluğunun başkenti ve Avrupa'nın en önemli şehri olan İstanbul'un önemli bir ticaret merkezi olması Fatih Sultan Mehmet'in büyük hedef ve hayallerinden biriydi. Ancak bu hedefe ulaşmak için dünya ticaretine yön veren aileleri İstanbul'a çekecek birtakım düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekiyordu. Bunlar arasında söz konusu ailelere vergi kolaylığı sağlamak ve ticaret yollarını güvende tutacak askerî tedbirleri almak yer alıyordu. Ancak her şey Fatih'in planladığı gibi gitmezse hem düşük vergi geliri hem de artan askerî harcamalar ekonomik açıdan devleti zor duruma düşürebilirdi. Ayrıca şehre gelecek tüccarların yerli esnafın ticaretini sekteye uğratma riski de vardı. Bu riski ortadan kaldırmak için mevcut esnafı koruyacak kanunlar gerekiyordu. Pek çok yönetici bu plan ve düşünceler karşısında korkuya kapıldı. Ancak Fatih, kararlılığı sayesinde planlarını tek tek hayata geçirdi ve yapılan düzenlemeler kısa sürede meyvesini verdi. Öyle ki Fatih öldüğünde İstanbul çoktan onun hayaliyle nefes alabilen bir şehir hâline gelmişti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Düzenlemelerin ülke ekonomisine getirebileceği yükün ciddiyetine
B) Düzenlemelerin şehir esnafı üzerindeki olası olumsuz etkilerine
C) Ekonomik kalkınmasının dış ülkeler üzerindeki etkisine
D) Fatih'in İstanbul'u ticarete cazibe merkezi hâline getirme stratejilerine
E) Fatih'in uygulamaya koyduğu planların beklentileri karşılığında

16. Bundan on yıl önce ülkemizde Türk kahvesinin bir itibarı vardı. Kahvehaneler Türk kahvesini iyi yapmak için kıyasıya yarışlardı. Buralarda hep Türk kahvesi ön plana çıkarıldı. Türk mutfağının ünlü yemeklerini sunan lokantalarda yemeğin üstüne mutlaka bir Türk kahvesi içilirdi. Şimdilerde ise her yerde "neskafe" reklamı var. Bizim Türk lokantaları bile Türk kahvesi yerine neskafe veriyorlar. Demek ki teknoloji insanları gerçekten tembelleştiriyormuş.

Bu parçada yazarın asıl eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk kahvesinin dünyaya iyi tanıtılmaması
B) Türk mutfağının önemli yemeklerinin azalması
C) Teknolojik gelişmeler sonucunda kahve kültürünün değişmesi
D) Neskafe kadar diğer içeceklerin de ülkemizde ilgi görmesi
E) Türk mutfağının gün geçtikçe itibar kaybetmesi

1. Yağış olarak yeryüzüne düşen ya da yeryüzünde bulunan suların, yer çekimi etkisiyle yerin altına sızıp orada birikmesiyle oluşan ve çoğu çölün tabanında bile bulunan su kaynaklarına yer altı suyu denir. Yer altı suyunun oluşabilmesi için beslenme ve depolanma koşullarının uygun olması gerekir. Yer altı suyunun beslenmesini etkileyen en önemli etmen yağışlardır. Depolama koşulları ise yüzeyin eğimine, bitki örtüsüne ve yüzeyin geçirimsizliğine bağlıdır. Bol yağışlı ve zemini geçirimsiz taşlardan oluşan alanlarda yer altı suyu fazladır. Az yağış alan, eğimi fazla ve geçirimsiz zeminlerde ise yer altı suyunun oluşumu zordur. Kum, çakıl, kumtaşı konglomera, kalker, volkanik tüfler, alüvyonlar, geçirimsiz zeminleri oluşturur. Bu nedenle alüvyon ovalar ve karstik yöreler yer altı suyu bakımından zengin alanlardır. Kil, marn, şist, granit gibi taşlar ise geçirimsizdir. Yer altı suyu oluşumunu engeller. Yer altında biriken sular; taban suyu, artezyen ve karstik yeraltı suyu olarak bulunur. Günümüzde sık yaşanan kuraklıklar nedeniyle bu kaynakların önemli bir bölümü yok olmak üzeredir.

Yer altı suları ile ilgili verilen bu paragraftaki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Taban suyu karstik yer altı suyundan farklıdır.
- B) Kil ve granit taşlarının bulunduğu yerler yer altı suyu barındırmaz.
- C) Kurak ve çok eğimli yerlerde yer altı sularının oluşumu çok zordur.
- D) Kalker ve alüvyonların bulunabildiği zeminlerde yer altı suları olabilir.
- E) Bitki örtüsü yer altı sularının birikebilmesi için bir etkidir.

2. Türk edebiyatında manzum hikâye olan ve hayvanları dilendiren ilk fabl örneğidir. Bir hiciv, yergi eseri olarak kabulünden daha çok bir şikâyetdir. Sosyal adalet konusunda o çağın eksikliklerini halka şikâyet etmiştir. Şeyhi'nin *Harnâme* ismini verdiği bu eseri daha sonraları büyük yankılar uyandırmış fakat gürültüsü derinliklerde kaybolmuştur.

Bu parçada *Harnâme* ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hiciv ve yergiden çok; eleştiri niteliği taşımaktadır.
- B) Türk edebiyatının ilk fabl örneğidir.
- C) Sosyal adalet konusundaki eksiklikleri dile getirmektedir.
- D) Uyandırdığı yankılar sonuca ulaşmamıştır.
- E) Üslup bakımından son derece akıcıdır.

3. Bir Kızılderili oymağında yalnızca meyve, sebze ve balık yenirmiş. Bir yıl kıtlık olmuş. Derelerdeki balıklar ölmüş, sebze ve meyveler kurumuş. Oymakta ölen ölene... Fakat dağlarda yaban geyikleri çokmuş. Ne ki dinlerince balık dışında et yemek günahmış, Oymağın yöneticileri geyik etinin yenebileceğini, bunun günah olmadığını söylemişlerse de kandıramamışlar kimseyi. Yöneticiler, düşünmüşler taşınmışlar; tutmuş yaban geyiğine dağ balığı anlamında bir ad takmışlar. Bundan sonra da yaban geyiklerini yemeye başlamış halk.

Bu parçada anlatılanlardan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Toplumun değer yargıları ve davranışlarıyla dilin sözcükleri arasında etkileşim vardır.
- B) Her toplumun yaşam biçimi kendine özgü davranışlar sergiler.
- C) Sözcüklerin kazandığı anlamlar farklı zamanlarda farklı olaylara neden olur.
- D) Yöneticilerin tutum ve davranışları bireyleri bir bütün hâline getirir.
- E) Dil, zaman içinde değişen canlı bir varlıktır.

ÇİTA YAYINLARI

4. Bizde birkaç yıl şiir, roman, öykü yazmaya katlanırsanız değerli, ünlü bir edebiyatçı olursunuz. "Neden?" dersiniz, doğrusu bu sorunun yanıtı açık değil. Eskiden birkaç aksakallı edebiyatçının sözü kanıt oluyordu. Şimdi ise medyanın ilgisi kanıt oluyor. Ortada kural yok, ilke yok. Hiçbir değeri olmayan kişiler göklere çıkarılıyor. Bunu gören genç kuşakların edebi ahlâkı daha yirmili yaşlarda bozulmaya başlıyor. Genç edebiyatçılar için edebi değerlere dayanmayan ün, yapıttan daha önemli oluyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Geçmişte deneyimli edebiyatçıların görüşlerinin değer ölçüsü kabul edildiğine
- B) Günümüzde değer ölçüsünün medyanın ilgisi olduğuna
- C) Edebi değeri olan yapıtlara sahip yazarlara önem verilmediğine
- D) Gençlerin yapıt oluşturma yerine, ün peşinde koştuğuna
- E) Yazar ve şairlerin değerini belirlemede kuralların dikkate alınmadığına

5. - 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Uzay çöpleri, uzay çalışmalarının en büyük baş belalarından biri... Bu çöpler roket ve uydu parçalarından, astronot eşyalarından ve benzeri çeşitli artıklardan oluşuyor. Yapılan hesaplara bakılırsa uzay çöplerinin %40'ı Çin tarafından, %27,5'i ABD tarafından ve %25,5'i Rusya tarafından bırakılmış. Bu çöplerin birkaç cm büyüklüğünde olanları bile ölümcül bir sonuca yol açabilir. Son zamanlarda bazı ülkeler, artık çöp temizleme maliyetlerinin yüksekliğini bile göze alarak bazı projeler geliştirmekteler. Avustralya'nın uzay araştırmalarında başı çeken şirket Electro Optic Systems (EOS), uzay çöplerinin lazerle temizleneceği bir proje üzerinde çalışıyor. Proje kapsamında yapılması düşünülen iş şöyle özetlenebilir; lazerle yerleri tespit edilen nesnelere, yine lazer ışınlarıyla, daha güvenli bir yerde parçalara ayrılmak üzere atmosfer içinde yönlendirilecek. Energia adlı Rus şirketi ise ayırdığı 2 milyar dolarlık bütçe ile 15 yıl boyunca dünyanın çevresinde dolanıp çöpleri toplayacak bir araç geliştirmeyi düşünüyor. Japonya'nın çözüm önerisi ise mıknatıslı dev metal ağlar örmek... Balık ağı üretimi yapan Nitto Seimo adlı firmaya siparişler verilmiş bile. Ancak tüm bu fikirler biraz uçuk görünüyor. Hepsinin makul olmayan yanları mevcut. Aslında en iyi çözüm, en başından beri bu çöpleri bir şekilde hiç bırakmamayı akıl edebilmektir. Bunun için geç kalmış olsak da en azından bundan sonraki projelerde bu konunun göz ardı edilme-yeceğinden eminiz.

5. Bu parçada uzay çöpleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı ülkeler tarafından bırakıldığına
- B) Temizlenmesinin sanıldığı kadar kolay olmadığına
- C) Ne gibi tehlikelerinin olduğuna
- D) Farklı yöntemlerle ortadan kaldırılabileceğine
- E) Uzay çalışmalarının yapılmasını engelleyebileceğine

6. Bu parçaya göre uzay çalışmalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Astronotların uzay çalışmalarına katıldıkları
- B) Yörüngeye uyduların yerleştirildiği
- C) Farklı ülkelerin ortak çalışmalar yaptığı
- D) Dünyada da çalışmaların olduğu
- E) Bazı parçaların çöp hâlinde bırakıldığı

7. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel cümleler kullanılmıştır.
- B) Nesnel verilere yer verilmiştir.
- C) Örneklerle konu somutlanmıştır.
- D) Sessiz yineleme yapılmıştır.
- E) Kesinlik bildirmeyen ifadelere yer verilmiştir.

- 8.
- Dicle Nehri'nin kıyısında bulunan Hasankeyf'in, insanlık tarihinde 10.000 yıl öncesine dayanan ve dünyanın en eski sürekli yerleşim yerlerinden biri olduğuna inanılıyor. Romalılar, Bizanslılar, Moğollar, Araplar ve daha birçok medeniyet kentte izlerini bıraktı.
  - Önümüzdeki birkaç hafta içinde Hasankeyf, baraj projesinin bir parçası olarak su altında kalarak sonuza kadar ortadan kalkabilir. Ilısu Barajı için yapılan planlar yıllardır yürütülüyor ancak sivil toplum kuruluşları bu inşaatı son vermek için büyük bir çaba harcadı.

Bu iki parçada ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Hasankeyf, bugüne kadar birçok farklı ulusa ev sahipliği yaparak açık hava müzesi niteliği taşımıştır.
- B) İnsanlık tarihi açısından önemli bir tarih ve kültür mirası olan Hasankeyf'in yok olmasını engellemeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- C) Ilısu Barajının suları altında kalacak olan Hasankeyf, farklı toplumsal kuruluşların çabaları sonucu kurtulabilir.
- D) Tarihi değeri olan yerleşim yerlerinin korunması için çaba harcayan kuruluşlar elde ettikleri başarılarla pek çok ülkeye örnek olmuştur.
- E) Hasankeyf sadece bir ülke için değil dünya ülkeleri için önemli bir değerdir bu nedenle Ilısu Barajının altında kalmasına izin verilmemelidir.

9. Yüzyıllar boyunca eğitim; toplumun ahlâk kurallarının, ekonomik ve politik yapısının belirlediği ve mevcut toplumsal düzeni aynen devam ettirmeyi sağlayacak vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir sistem olarak görüldü. Öyle ki toplum düzeni ve onun felsefî, ahlaki ve politik kuralları, öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkiyi, eğitimin amaçlarını, eğiticinin hedeflerini, eğitim araçlarını ve vasıtalarını tek başına belirliyordu. Avrupa'da 18. yüzyılın ortalarına kadar hem okullarda hem de okul dışı dinî ve meslekî eğitim kurumlarında verilen eğitim, eğiticilerin öğrenciler üzerindeki kesin egemenliğine dayanıyor ve yeni nesiller mevcut toplumsal düzenin devamını sağlamak için zamanın toplumsal ihtiyaçlarına göre düzenleniyordu. Tarihte artık klasik olmuş olan bu tezi ilk defa 1888 yılında W. Ditley, "Eğitim, toplumun bir fonksiyonudur." şeklinde formüle etmişti. Buna göre eğitim hedefleri toplumun hedeflerinin aynısı idi. Toplumun amaçlarına göre eğitim düzenlenmeliydi.

Bu parçada eğitimle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eğitimde kalite arttıkça gelişmenin de arttığı
- B) Eğitiminle ilgili düşüncelerin değiştiğine
- C) Toplumun yaşayış düzeninin eğitimi etkilediğine
- D) Eğitim ile içtimaî düzenin paralellik gösterdiğine
- E) Eğitim ve toplum hakkındaki bazı görüşlere

10. Arap 1001 Gece Masalları'nın ana yapısının oluştuğu tarih 8.-14. yüzyıllar arasındır. Bazı bölümler 17. yüzyıl kadar geç bir dönemde oluşup derlenmiş görünmektedir. Bu dönem dünyanın en büyüleyici mucize masallarını borçlu olduğumuz dönemdir. Çünkü tam da bu yüzyıllar, yani Orta Çağ boyunca, masal söyleme geleneği Arap ve Mısır kadar Avrupa, Hint ve İran saraylarına en belagatli biçimiyle yerleşmiştir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olmaz?

- A) Binbir Gece Masalları hangi dönemde oluşmuştur?
- B) Dünyanın en etkili masalları hangi çağda oluşmuştur?
- C) Dünyada köklü milletlerin masalları hangi temaları işlemiştir?
- D) Bazı masallar ne kadar sürede oluşmuştur?
- E) Binbir Gece Masalları'nın temelleri hangi çağda atılmıştır?

11. Çocuklar devamlı psikososyal bir gelişim gösterir. Normal sosyal gelişim içerisinde başta aile üyeleri olmak üzere diğer insanlar ile iletişim ve etkileşim önemlidir. Bu normal gelişim için kaçınılmaz bir durumdur. Bazı çocuklar gerek kişilik özellikleri gerekse ikincil olarak etki eden faktörler sonucunda içe dönük, sosyal ortamlara ve alışılmadık mekânlara kolay adapte olamayan, genelde duygusal paylaşıma girmeyen, yabancı insanlardan tedirgin olan bir yapıda olabilirler. Bu durum bazı psikiyatrik durumlarda görülebilir. Bu durumda çocuğun bu nedene yönelik tedavisi gereklidir. Anne babaların bu durumda yapmaları gereken sık sık çocuğa söz hakkı tanınmaları, hemen her konuda onun kendisini ve duygularını ifade etmesini sağlamaları, ona sık sık ne hissettiğini ve düşündüğünü sormaları, çocuğun kendisine değer vermeleri, konuştuğu zaman dinlemeleri, sık sık sosyal ortamlarla irtibatını sağlamaları, onu olduğu gibi kabul ederek sevgilerini sık sık belli etmeleri, çocuğun her şeyine müdahale etmeden ve çok müdahaleci olmadan onun kendini ortaya koymasını sağlamaları önerilir.

Bu parçaya göre psikiyatrik sorunlar yaşayan çocuklarda anne ve babalar aşağıdakilerden hangisini yapmamalıdır?

- A) Çocuğun konuşmasına izin vermeleri
- B) Çocukla iletişim içinde olmaları
- C) Çocuğu sosyal ortamlara, farklı mekânlara götürmeleri
- D) Çocuğun her isteğini gerçekleştirmeleri
- E) Çocuğuna olan sevgilerini belli etmeleri

12. Eskiden ağaç dikimini ömrü, fidanların, ağaçların içinde geçmiş yaşlı başlı kişiler yapardı. Diktikleri ağacın tutması onlar için bir onur meselesiydi. Bunun için dikim sırasında bütün yeteneklerini, bilgi birikimini kullanır; dikimden sonra da fidanın gerektirdiği bakımı yapardı. Şimdi ağaç dikmek, çiklet çiğnemek gibi oldu. Herkes, elinde fidan, dikimle uğraşılıyor. Yurt içinden veya dışından milyonlar ödenerek alınan fidanlar çamur çukurlarına gömülüyor, yok ediliyor.

Bu parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ağaçlandırma için uygun alanların belirlenmemesi
- B) Ağaç dikim işinin belli kişilere bırakılması
- C) Yaşlıların günümüzde ağaç dikimiyle uğraşmaması
- D) Fidanların korunması için gerekli önlemlerin alınmaması
- E) Ağaçlandırma çalışmalarının bilinçli yapılmaması

13. Zekâ, sadece sorularımızın yanıtlarını öğrenme becerisi midir, yoksa hangi soruları soracağımızı bilme yetisi midir? Toplum olarak bence, zekâyı yanıtları öğrenebilme kapasitesi olarak değerlendiriyoruz. Bunun en büyük göstergesi de bilginin not getirdiği okullardır. Günümüzde okullarımız, soru sormaktan ziyade yanıtları öğrenmeyi gerektiren bir sisteme dönüşmüş durumda. Ancak yeni teknolojilerle bilgiye artık her yerde ulaşılabilir ve bizi ilgilendiren her türlü sorunun yanıtı rahatlıkla bulunabilir. Bu doğrultuda bilgi artık kafaların içinde saklanan ve aktarılan bir meta değildir. Bu nedenle de yanıtların değeri düştükçe soruların değerinin artması beklenir. Çünkü her türlü sorunun yanıtının kolaylıkla bulunabildiği bir dünyada, tüm soruların yanıtlarını bilmekten daha ötesi gerekir.

Bu parçanın yazarıyla ilgili olarak

- I. Çevresindekilerden daha fazla bilgiye sahip kişilerin zeki olduklarını belirtmektedir.
- II. Teknolojik araçların bilgiyi değersizleştirdiğini savunmaktadır.
- III. Soru sormak yerine bilgiyi doğrudan almanın işlevsel olmadığına dikkat çekmektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

14. Çoğu zaman çevremizde olup biten doğal olayların farkında olmayız. Örneğin her gün güneşin doğudan doğup batıdan batması, yağmur ve karın yağması, rüzgârın esmesi, denizlerde dalgaların oluşması, geniş yapraklı bazı bitkilerin her yıl sonbaharda yaprağını döküp ilkbaharda yeşermesi bize sıradan olaylar gibi geliyor. Bu doğal olayların insan hayatına etkisini hiç düşündünüz mü? Örneğin yarın güneş doğmasa, önümüzdeki yıl yağmur ve kar yağmasa, rüzgâr esmese, sıcaklık hep aynı derecede kalmasa neler olurdu?

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Bize sıradan gelen olayların sonuçlarının sıradan olmayacağı
B) Doğa üzerinde herkesin belli bir bilgisinin olduğu
C) İnsanların doğaya bağlılıklarının azaldığı
D) Doğal olayların giderek daha da tehlikeli boyutlara ulaştığı
E) İnsan yaşamında doğal olayların bir etkisinin olmadığı

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türkiye’de sanat tarihi eğitimi, 20. yy. başlarında önem kazanmıştır. Kısa zaman içinde üniversite ve ortaöğretim kurumlarında sanat tarihi eğitimine ağırlık verilmiş ancak yeterli olmamıştır. Sanat tarihinin Türkiye’de bir bilim dalı olarak gelişimi, Cumhuriyet Dönemi’nde gerçekleşmiştir. Cumhuriyet Türkiye’sinde gelişen kültürel politikalar ve toplumların kültürel geçmişi ile var olma bilinci sanat tarihine ağırlık verilmesini sağlamıştır. Bir ulusu var etme çabası içinde, sanat tarihi ve mimarlık tarihi disiplinleri araçsal olarak gündeme gelmiştir. Modernleşme sürecinde olan bir ulusun; ulusalcı ideolojiyi geliştirebilmesi için tarihini belgeleyen sanatsal ürünlerinin varlığını kanıtlaması gerekmektedir ve bunun için sanat tarihi ile ilgili çalışmalara başlanmıştır. Cumhuriyet öncesinde Osmanlı’ya baktığımızda ise tarih anlayışı içinde, zamanın belirli olaylarını belgeleme amacıyla tutulan kayıtların doğal olarak bir sanat tarihi anlayışını ortaya çıkardığı görülmektedir. Yapıların inşa tarihi, sanatçısı gibi bilgilerin kayıtlarının tutulması, yazmalarda ya da minyatürlerde sanatçısının en azından adının yer alması, kimin için ve neden yapıldığının belgelenmesi dönem hakkında bilgi vererek sanat tarihinin amacına hizmet etmiş hem de bu disipline kaynak olmuştur.

15. Bu parçanın konusu aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Türkiye’de sanatın geri kalmasının nedenleri
B) Sanat tarihi eğitiminin tarihsel gelişimi
C) Osmanlı ve Türkiye’de sanat tarihine verilen önem
D) Türk tarihinde sanat tarihinin gelişimi
E) Ulusların sanat tarihine bakışları

16. Bu parçaya göre bir ulusun sanat tarihine ağırlık vermesinde

- I. Milletın kültürel tarihi
- II. Başka milletlerden üstün olma
- III. Toplumsal dayanışma

ifadelerinden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

1. Mimar Sinan'ın eserlerinden bazıları gerekli özen gösterilmediği için maalesef korunamadı ve günümüze ulaşamadı. Fakat Rönesans Dönemi çağdaşlarının eserleriyle boy ölçüşecek kadar güzel olduğu kabul edilen pek çok eseri sapasağlam ayakta. Sinan'ın 16. yüzyılda kullandığı yapım tekniği, kendisinden önce var olandan farklı değildi. Başka bir deyişle aslında yeni bir inşaat malzemesi bulmamıştı ve yapılarını yükseltirken attığı kemerler de önceki mimarların kemerleriyle aynıydı. Ancak mimarlık diline kattığı ve bu dili geliştiren işlevsel, biçimsel ve yapısal birçok yenilik, oluşturduğu yeni bir gramer vardı. Buna günümüzde inovasyon adı verilmektedir. İnovasyon Türkçede tam karşılığı olmayan bir sözcük. En basit anlamda, ortaya yeni bir şey koymak olarak tanımlanabilir. Ülkelerin gelişmesi için vazgeçilmez bir kavramdır. İşte Mimar Sinan da 16. yüzyılda mimarlık, bayındırlık, şehir planlamacılığı gibi oldukça önemli alanlarda inovasyonlarıyla mimarimize katkıda bulundu. O, yüzyıllar içinde gelişimini büyük oranda tamamlamış olan İslam mimarisi geleneğini, eserlerindeki özgün çözümlerleriyle sürdüren bir deha olmakla kalmadı, yaptığı yeniliklerle sonraki mimarlara da önemli bir örnek oldu.

Bu parçadan Mimar Sinan'la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mimari anlamda farklı bir anlayışının olduğu
- B) Başka mimarları etkisi altına aldığı
- C) Bazı eserlerinin diğerlerinden ayrıldığı
- D) İnovasyon sözcüğünü Türkçeleştirdiği
- E) Mimariye katkısının hâlâ unutulmadığı

2. Bir dönem şiir üzerinde yoğunlaşıyorum, arkasından bir roman geliyor. Şimdi de öykü, deneme yazıyorum. Biliyorum arkasından bir şiir dönemi gelecek. İçimde yeni bir şiirin biriktiğini hissediyorum. Daha önce de söyledim. Ben, kendimi her şeyden çok şair görsem de "şair romancı" değilim. Romanım şiirimden bağımsız rol alıyor. Öykülerime gelince sanırım onlarda şairliğimin izleri var, öykülerim şairliğimle kanatlanıyor gibi.

Bu parçanın yazarı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bütün edebi türleri aynı değerde gördüğü
- B) Birden çok edebi türde eser verdiği
- C) Romanlarının şiirleriyle ilgisinin bulunmadığı
- D) Öykülerinde şairliğinin etkisinin olduğu
- E) Şairlik yönünü daha çok benimsediği

3. Kedinin üst çenesinde 16, alt çenesinde 14 diş bulunur. Toplam sayısı 24 olan sütdişleri, yaklaşık beşinci ayda yerini kalıcı dişlere bırakır. Ağızları yalnız dikey yönde hareket ederek besinleri tutmaya, kesmeye ve parçalamaya, fırçaya benzeyen dilleri sıvıları içebilmeye ve fırçalanarak temizlenmeye yarar. Kedilerin özelleşmiş yapılarından biri de, keskin ve sivri tırnaklarla donanmış güçlü pençeleridir. Pençelerinde, tırnakları içeriye çeken bir mekanizma bulunur. Parmak ucunda tırnağı taşıyan kemik, eklemlendiği kemiğin ucunda dönerek tırnağın içeri çekilmesini ya da dışarı çıkarılmasını sağlar. Tırnakları kılıfından çıkarma hareketi, aynı zamanda iki misli genişlettiği pençeyi etkin bir silaha dönüştürür. Öbür familya üyelerinde olduğu gibi, gözlerinin ağ tabakasında ışığa karşı büyük bir duyarlılık sağlayan guanin katmanı vardır. Kedigözünün geceleri güçlü ışık karşısında parlamasına bu madde yol açar. İrice olan gözlerindeki iris, ışığın yoğunluğuna göre genişler ya da ince bir dikine çizgi hâlini alıncaya kadar daralır. Kediler renkleri belirgin olarak ayırt edemezler.

Bu parçada kedilerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Güçlü pençelere sahip olduğuna
- B) Başka türlerle ortak bir özelliğine
- C) Renkleri tam olarak ayırt edemediklerine
- D) Gözlerinin ışığa duyarlı olduğuna
- E) Sabit bir tırnak yapısının olmadığına

4. "Balzac'ı büyük bir insan yapan şey gerçeklik, kendi kişisel düşüncelerine karşı gitse de onun betimlemedeki sarsılmaz üstünlüğüdür. Balzac, kahramanlarına hiçbir zaman, kendi toplumsal varlıklarından zorunlu olarak gelmeyen, hem soyut hem de özgün belirginliğiyle tam bir uyum içinde olmayan şeyler söylemez, düşündürmez, hissettirmez ve yaptırmaz.

Bu parçaya göre Balzac için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileri kendi sosyal ve doğal ortamlarıyla tutarlı bir biçimde vermektedir.
- B) Roman kahramanlarını düşünce ve davranış bütünlüğü içinde vermektedir.
- C) Sadece olan biteni betimlemekle yetinmektedir.
- D) Gerçeği betimlemede ustadır.
- E) Kişileri tutarlı bir biçimde vermektedir.

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yıllardır gençlerimiz moda, marka, spor derken birçok manevi güzelliklerden mahrum bırakılmış. Nasıl, insanın günde iki üç vakit yemeğe ihtiyacı varsa ruhun da manevi güzellikleri düşünmeye ihtiyacı var. Bu anlamda resim bana mütevazılığı öğretti. Yeni gelecek nesle özümüzden bir şeyler yansıtabilmeyi öğretti. Resim bir yandan ruhun gıdası, eğer bir eser ruha da bu gıdayı verebiliyorsa o zaman vazifesini ifa edebilmiş demektir. Ve o eserin de izleyiciler tarafından hayranlıkla izlenmesi yaptırılan sanatçıya büyük bir mutluluk ve huzur verir. Sanatçı da bu mutlulukla ve eserinin beğenilmiş olmasıyla yeni kapıları aralayıp daha iyi eserler üretme peşine düşecektir. Ortaya çıkacak her eser bir yandan sanatçıyı büyütürken bir taraftan da daha mükemmel eserlerin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

5. Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıtır?

- A) Resimlerinizde hangi konulara ağırlık verdiniz?
- B) Resimle ilgili düşünceleriniz neler, siz resimden ne öğrendiniz?
- C) Resme olan merakınız sizi nasıl etkiledi?
- D) Sanatçıların resim sanatına olan bakışında bir değişiklik var mı?
- E) Manevi dünyanıza seslenen eserler ortaya çıkarmayı nasıl başardınız?

6. Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Hayatındaki bütün olaylara aynı pencereden baktığı için kendini yenileyemedi.
- B) Ben merkezli bir söylemle yola çıkmak düşüncenin bir yerden sonra kitlenmesine neden olur.
- C) Okurun isteklerini yerine getirmiş bir yazar belki başarılı olacaktır ama kendi gibi olmayacaktır.
- D) Kitaplarıyla acılara katlanmayı becerebilmiş insanları anlatarak okura yol gösteriyordu.
- E) Yapıtlarının çoğu önceden ele alınmış konuları içerdiği için bir farkındalık yaratamıyor.

7. Televizyonun karşısında saatlerce oturan bir çocuk, enerjisini boşaltmak şöyle dursun, aksine bu cihazlardan yarılan elektronlara maruz kalmakta ve vücudundaki statik elektrik yükü artmaktadır. Bu sebeple, televizyon bağımlısı çocuklar daha sinirli ve daha saldırgandır. Yaşlarına uygun olmayan programları izlemeleri hâlinde kafaları karışır, ruh sağlıkları bozulur. Televizyona düşkün çocuklarda sosyal beceriler zayıflamaya ve içe dönük bir kişilik gelişmeye başlar. Ailesiyle, arkadaşlarıyla ve diğer insanlarla sosyal ilişki kurmada isteksiz davranırlar. Televizyon izleyen bir çocuk, kendisi bir şey üretmemekte, sadece başkaları tarafından üretilen şeyleri izlemekte veya oynamaktadır. Hazırı kullanmaya alışmış bu çocuklarda el becerileri ve motor hareketler gelişmez, büyüklerin yardımı olmadan kendi başlarına bir iş beceremezler. Zihinsel ve duygusal gelişimleri de normal değildir. Olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi kuramaz, bilgiyi yorumlayamazlar.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi aşırı televizyon bağımlılığının çocuklar üzerindeki etkilerinden biri değildir?

- A) Gelişime kapalı olmak
- B) Asosyal özellikler taşımak
- C) Asabi olmak
- D) Eleştiriye kapalı olmak
- E) Muhakeme kabiliyetinden yoksun olmak

8. Sinemanın öncüleri, 19. yüzyıl sonlarında ilk kısa filmlerini perdeye yansıtarak bütün dünyanın hayranlığını kazandılar. Ama bu işin gelişerek 20. yüzyılda etkili bir kitle iletişim aracına dönüşeceğini o sırada kimse tahmin edemezdi. Bilimsel bir başarı olan sinemanın gelişimi, teknolojiyle hep sıkı sıkıya ilişkili oldu. Sesli film gibi ilk yenilikler, sinema salonlarının toplu eğlence merkezi ve kazanç alanı olma potansiyeline güç kattı. Son yılların daha da şaşırtıcı ilerlemeleri karşısında, filmle yansıtılamayacak bir şeyin kalıp kalmadığı merak ediliyor artık. Sinema çarpıcı bir büyümeyle milyarlarca dolarlık bir sektör hâline gelmiş durumda. Film yönetmenleri ve oyunculara bu heyecan verici alanda hâlâ sanatçı kimliğini koruyor.

Bu parçada sinemayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ürünlerinin verilmeye başlandığı zamana
- B) Bilim ve teknolojiden yararlandığına
- C) Yaşamın her alanını yansıtabildiğine
- D) Giderek büyüyüp gelişen bir gelir kaynağı olduğuna
- E) Öteki sanat dallarıyla olan ilişkisine

9. MS 1500'lü yıllarda Avrupalı sömürgeciler, dünyaya yayılmaya başlarken farklı kıtalardaki halklar arasında teknoloji ve siyasal örgütlenme bakımından büyük farklılıkların bulunduğunu anlamışlardı. Son buzul çağıının sonuna (MÖ 11.000) kadar bütün kıtalardaki bütün halklar avcılık ve toplayıcılık ile geçiniyorlardı. MÖ 11.000 - MS1500 yılları arasında farklı ana karalardaki farklı halklar farklı hızda gelişim göstermiştir. Avustralya ve Amerika yerlileri avcı ve toplayıcı iken Avrasya halklarının büyük bölümü ile Güney Amerika ve Sahra'nın güneyinde yaşayan halklar tarım, hayvancılık, metal işleme teknolojisi, karmaşık siyasal örgütlenme becerilerini geliştirmişlerdir. Avrasya'da yaşayan kabilelerin ekonomik ve sosyal alanı düzenleme biçimleri (yazı, bronz alet yapımı, taş yontma yöntemleri vb.) diğer bölgelerdeki halkalara göre tarihsel olarak çok erken evrede gerçekleşmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) İnsan toplulukları dünyanın farklı bölgelerinde farklı gelişmişlik düzeylerine sahiptir.
- B) Avrupa halkları gelişmişlik bakımından diğer halklardan üstündür.
- C) Tarımla uğraşan topluluklar gelişmişlikte daha gerilerde kaldılar.
- D) Siyasal örgütlenmelerini erken tamamlayanlar her yönden daha hızlı geliştiler.
- E) Buzul çağıından sonra halklar arası iletişim daha da kuvvetlenmiştir.

10. 2004'te izleyicileriyle buluşan Truva filminin ortalarında insanlığın ezeli dertlerinden birine ışık tutan önemli bir sahne vardı. Aşil, annesine, savaş için Truva'ya gidip gitmemesi konusundaki fikrini soruyordu. Annesi: "Eğer Truva'ya gitmezsen güzel bir karın, güzel çocukların ve mutlu bir hayatın olacak ama bir nesil geçecek ve sen unutulacaksın. Eğer Truva'ya gidersen büyük kahramanlıklar gösterecek, yiğitliklerinle sonsuza kadar dillerde dolaşacaksın ama geri dönmeyeceksin."

Bu parçaya göre, Aşil'in annesi neyi vurgulamaktadır?

- A) Savaşların insanlar için kötü sonuçlar doğurduğunu
- B) Geleceğe uzanmanın ancak insanların gönlünü kazanmak ile olacağını
- C) Ölümsüz bir kahraman olmanın bedelinin ağır olacağını
- D) Truva Savaşı'nın insanlar için bir felaket olacağını
- E) İyi bir aile yaşamı sürdürerek de geleceğe uzanabileceğini

11. Müzik, içinde doğup geliştiği toplumdan ayrı düşünülemez. Toplumsal değişimler, olaylar ve politikalar pek çok alanı olduğu gibi müziği de doğrudan etkiler. Arabeskin doğuşu da Türkiye'nin başına gelenleri yansıtan bir hikâyeye sahip. Yeni bir ulus inşa etmek amacıyla yola çıkan genç Cumhuriyet, Batılılaşma yönündeki değişimleri kültür politikalarıyla destekleyerek başarıya ulaşabileceğine inanıyordu. Hâlihazırda Osmanlı'nın son döneminde başlayan Batılılaşma çabası Cumhuriyet'le birlikte ivme kazanmıştı. Ancak Cumhuriyet aydınlarının pek çoğu için bu çaba, Batı'yı taklit etmekten öteye gidemiyordu. Bu süreçten en fazla etkilenen alanlardan biri de müzik oldu. Tanzimat ile birlikte hayatımıza giren Batı müziği ve Batı enstrümanları Cumhuriyet Dönemi'nde yaygınlaşmaya başlamıştı. Artık yeni bir tartışma konusu vardı: Alaturka mı alafranga mı? Bu müzik tartışması uzun yıllar devam eden bir kültürel kutuplaşmanın da zemini oldu.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Arabesk müzik olduğu çevreden kendini soyutlamaz.
- B) Batılılaşma farklı dönemlerde etkisini göstermiştir.
- C) Arabeskin ortaya çıkması müzik anlayışını değiştirmiştir.
- D) Müzikte ortak bir paydada buluşulmamıştır.
- E) Batıyı taklit etme sadece müzikte olmamıştır.

12. Bizde eleştiri olmadığını söylerler. Doğrudur; gerçekten sanat sevgisi yok ki eleştiri olsun. Yermelerin hele övmelerin çoğu, sanatla ilişkisi olmayan duygularla, düşüncelerle yazılıyor. Zevkine inandığınız birini görüyorsunuz, falanca için çok ağır hükümler veriyor, onun eserinin bütün kusurlarını bir bir gösteriyor. "Ağır söylüyor ama doğru söylüyor." diyorsunuz. Üç gün sonra bir gazetede bakıyorsunuz, o falancanın eseri bir övülmüş, bir övülmüş... Altında da sizin zevk sahibi zatın imzası. Şaşıyorsunuz. Anlatıyor; o falancanın eserini sevmezmiş ama aralarında arkadaşlık varmış, hatırını saymalıymış, belki bir iyilik de bekliyormuş...

Bu parçanın bütününde yazar aşağıdakilerden hangisinden yakınmaktadır?

- A) Ülkemizde eleştirinin olmadığından
- B) Yergi ve övgülerin nesnel yapılmamasından
- C) Zevklerine güvenilen kişilerin yalan söylemelerinden
- D) Eleştirinin gereksiz görülmesinden
- E) Ülkemizde sanat zevki olmadığından

13. Çocukların gerçek ile hayalî ayırt etme becerisi ileri yaşlarda gelişir. Üç yaş öncesi çocuklar için televizyonda görülen her şey gerçektir, bu yüzden televizyon yana eğilirse ekrandaki bir bardak suyun da döküleceğini zannederler. Üç yaşından sonra ise televizyondaki gerçekliğin yaşamımızdaki gerçeklikten bir ölçüde farklılık gösterdiğini anlamaya başlarlar. Dolayısıyla çocuklar özdeşim kurdukları sanal kahramanlarla yatıp kalkabilir, tıpkı o çizgi kahramanlar gibi olmak isteyebilir, onun gibi kötülerle savaşıp kavga ettikleri bir dünya kurabilir. Ancak çok fazla televizyon izleyen çocuklar, sürekli izledikleri sanal dünyada yaşamaya alıştırlarsa bu farkındalığın gelişimi gecikir ve gerçek hayata uyum sorunları yaşamaya başlarlar.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Çocukların gerçek yaşama uyum sorunu yaşamasının nedeni nedir?
B) Çocukların gerçek ve hayali ayırt etme becerisi her yaşta aynı mıdır?
C) Çocuklar sanal dünyadaki gerçekliğin gerçek dünyadan farklı olduğunu ne zaman anlamaya başlarlar?
D) Gerçek hayatta uyum sorunu yaşayan çocuklar ne yapmalıdır?
E) Çocuktaki gerçeklik algısının yaş ile bir ilgisi var mıdır?

14. Bir eğitim kuruluşu, okul öncesi eğitimin, çocukların okul dönemi başarısı üzerindeki etkisini araştırıyor. Bu amaçla aynı şehirde sosyoekonomik durumu benzer üç mahalle seçiyor. Birincisinde yalnızca çocuklar okul öncesi eğitim görüyor. İkincisinde, hem çocuklar eğitim görüyor hem de annelere çocuğuyla ilgili eğitimler veriliyor. Üçüncü mahallede ise okul öncesi eğitimle ilgili çalışma yapılmıyor. Daha sonra bu çocukların okul dönemindeki başarı durumları izleniyor. En başarılı olanların, ikinci mahalledeki çocuklar olduğu saptanıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Sosyoekonomik durum başarı üzerinde doğrudan etkilidir.
B) Her eğitim kurumunun kendine has bir eğitim anlayışı vardır.
C) Anneye verilen eğitim çocuğun başarısını etkilemektedir.
D) Farklı deney gruplarında benzer sonuçlara ulaşılmaktadır.
E) Deneye dayalı eğitimde başarı artmaktadır.

15. İnsanlar ile köpekler arasındaki 30.000 yıllık ilişkinin, köpeklerin çalıştırılmasıyla başladığı düşünülüyordu. Ancak yeni araştırmalar, dört ayaklı dostlarımızın düşünülenden daha hafif bir sorumluluğa sahip olduğunu gösteriyor. Arkeologlar, uzun zamandır köpeklerin binlerce yıl boyunca yük çekmek için kullanıldığını düşünüyor. Ancak şimdi araştırmacılar, bu uygulamanın yaygınlığını çevreleyen varsayımların hatalı olduğunu öne sürüyor. Özellikle tarih öncesi zamanlarda, köpeklerin ne kadar yük taşıdığı tahminini yapmak, yetersiz kanıtlar nedeniyle eksik kalıyordu. Koşum ve kızak yapmak için kullanılan malzemelerin birçoğu günümüze kadar ulaşamadı, bu yüzden arkeologlar, hikâyeyi ortaya çıkarmak için iskelet kalıntılarını inceledi. Özellikle ilgi çekici olan, spondiloz deformans adı verilen dejeneratif bir hastalığın eski köpeklerinin omurgalarındaki işaretlerdi. Bu rahatsızlığın uzun zaman yük taşıma ya da travois adı verilen ilkel bir kızak çekme stresinden kaynaklandığı düşünülüyor. İnsanlarda da yaygın olarak görülen hastalık, disk çevresinde ve yakınlardaki spinal eklemlerde kemik mahmuzları veya köprülerin oluşmasına neden olabiliyor.

Bu parçaya göre tarih öncesi dönemlerle ilgili tahminlerde bulunmanın zor olmasının nedenleri arasında

- I. Günümüze yeterince kanıtın ulaşmaması
II. İnceleme yapılacak net verilerin olmaması
III. İnsanların çalışmalarını dar bir zamanda yapması

ifadelerinden hangisi yer almaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) Yalnız IV
D) II ve III
E) III ve IV

16. Eskici, iskemlesine oturdu. Hasan da merakla karşısına geçti. Bu dört yanı duvarlı, tek katlı basık ve toprak evde öyle canı sıkılıyordu ki... Şaşarak, eğlenerek seyrediyordu: Mukavvaya benzettiği kalın deriyi, iki tarafı keskin, incecik, sapsız bıçağı ile kesişine, ağzına bir avuç çivi doldurduğuna, sonra bunları birer birer İstanbul'da gördüğü maymun gibi avrundan çıkarıp ayakkabaların altına çabuk çabuk mihlayışına...

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerin hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Hasan'ın eskiciyi şaşkınlıkla seyretmesinden
B) İçinde buldukları evin özelliklerinden
C) Hasan'ın İstanbul'u bilmesinden
D) Eskicinin Hasan'a büyük bir ilgi göstermesinden
E) Eskicinin bir iskemlede oturarak iş yapmasından

1. Türk devlet teşkilatının başında han, şanyu, kağan, hakan veya idikut adı verilen hükümdarlar bulunurdu. Ülke, doğu-batı olmak üzere ikiye ayrılarak yönetilirdi. Buna “İkili Teşkilat” adı verilirdi. Bu teşkilata göre kutsal merkez Ötüğen’ de hakan bulunur ve ülke haneden üyelerinin ortak malı sayılırdı. Ülkenin çeşitli yerlerine hanedan mensubu prensler gönderilirdi. Merkezdeki Hakan’ın ölümü genellikle taht kavgalarına neden olmuştur. Bu geleneğin etkisiyle tarihte birçok Türk devleti kuruluşundan kısa bir süre sonra yıkılmıştır. Bundan dolayı Osmanlı Devleti’ne kadar hiçbir Türk devleti uzun süre varlığını devam ettirememiştir. Türkler, hükümdarlarına bu görevin Gök Tanrı tarafından verildiğine inanırlardı. Bu inanca “Kut” denirdi. Kut anlayışına göre bu görev kan bağıyla nesilden nesile devam ederdi. Devlet yönetiminde hükümdar eşleri olan Hatunlar da görev alır, kurultay toplantılarına katılır ve elçi kabullerinde bulunurdu.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Türk devletlerinin kısa sürede yıkılmasının sebebi nedir?
- B) Hükümdarlara hangi adlar verilirdi?
- C) Son Türk devleti hangisidir?
- D) En uzun süre varlığını koruyan devlet hangisidir?
- E) Kut inancı nedir?

2. Bundan 2400 yıl önce, Aristo adında bir Yunan, kuşların nasıl oluştuğunu bir yumurta deneyiyle anlamaya çalıştı. Aristo, *Hayvanların Tarihi* anlamına gelen *Historia Animalium* adlı yapıtında deneyin düzeneğini şöyle anlatıyor: “Yirmi ya da daha fazla yumurta alıp civcivlerin yumurtalarından çıkmasını sağlamak için onları iki ya da daha çok tavuğun altına yerleştirin. Sonra kuluçkanın ikinci gününden son güne değin, her gün bir yumurtayı alıp incelemek üzere kırın.”

Bu parçaya göre Aristo aşağıdakilerden hangisine önem vermektedir?

- A) Düşünsel tabanın oluşturulmasına
- B) Gözleme bağlı deneye
- C) Neden sonuç ilişkisine
- D) Yeni bilgilerin önemine
- E) Geleneksel bilgilerden yararlanmaya

3. Bilim dünyası her gün diğer gezegenlerde hayat arama-ya devam ediyor, peki ya bu gezegenlerin aylarında hayat olabilir mi? Araştırmacılar, 100 dev gezegenin aylarında hayat olabileceğini belirledi. Bu araştırma dünya dışı yaşam arayışında potansiyel ayları tespit etmek için geliştirilecek teleskopları tanımlamada rehberlik edecek. Böylece biyoişaretler, atmosferler ve yaşam arayışları belirlenebilir. 2009’dan beri NASA’nın en önemli teleskopu olan Kepler teleskopu, Güneş sisteminin dışında binlerce gezegen keşfetti. Bu gezegenlere dış gezegen deniyor. Kepler’in birincil görevi, yıldızların yaşanabilir bölgelerindeki sıvı hâlde suyun bulunması için gerekli ortamları sağlamak ve potansiyel yaşam belirtilerini bulmak. Birincil hedefler ise kayalık gezegenler çünkü bunlar atmosferik ve jeolojik olarak Dünya ile benzerlik gösterebilir. Diğer hedef ise gaz devlerini incelemek... Bunlar her ne kadar hayat belirtisi için aday olmasa da Jüpiter benzeri gezegenler kayalık yaşanabilir aylara konaklık edebilir.

Bu parçadan bilim dünyasıyla ilgili

- I. Dünya dışında hayat olabileceğine dair izler aramaktadırlar.
- II. Birden fazla teleskopla çalışmalar yapmaktadırlar.
- III. Kepler teleskobunun birden fazla görevi vardır.
- IV. Farklı ülkelerden bilim insanları ortak çalışma yapmaktadırlar.

yargılarından hangisine varılamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

4. Genellikle tüm edebiyat yapıtlarında gündelik dilin yapısından uzaklaşılır. Şiirde başka edebiyat eserleri için aradığımız mantık örgüsünü de bulamayabiliriz. Hatta genellikle şiir, bizi kuralları konulmuş mantık alanından uzakça bir alanda yakaladığı zaman gerçek etkisini gösterebilir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Edebi yapıtların dili genellikle farklı olur.
- B) Şiir, mutlaka konuşma diliyle yazılmalıdır.
- C) Şiir, mantıktan uzaklaştıkça okuyucuyu kendine çeker.
- D) Şiirde mantık örgüsü olmayabilir.
- E) Şiir, her zaman okuyucuyu etkisi altına alamaz.

5. Picasso, ölümünün yarım yüzyıl ardından büyülemeye, kafa karıştırmaya ve kışkırtmaya devam ediyor.

I

Sanatçılık kariyerinin ilk dönemlerinden itibaren, kırık yüzleri ve parçalanmış perspektifleriyle dünyaya dair temel algımızı yerle bir etti.

II

Hırsla çalıştı, tarzını seri bir şekilde yeniden biçimlendirerek –mavi ve pembe dönemleri, Afrika dönemi, kübizm, sürrealizm– binlerce heykel, çizim, bakır levhayla gravür baskı, seramik ve tablo yaptı.

III

Albert Einstein'ın kozmostaki kütle çekim dalgalarını öngördüğü gibi, Picasso da yaşadığımız dünyanın dalgalanmalarını bizim onların farkına varmamızdan çok daha önce gördü.

IV

Pablo Picasso 25 Ekim 1881'de İspanya'nın Málaga kentinde dünyaya geldiğinde öyle hareketsizdi ki ölümünden önce endişe edilmişti.

V

Sanatçının çocukluğunun sembelleri, güneşi bol bu Akdeniz kentinde hâlâ canlılığını koruyor.

Bu parçadaki altı çizili bölümlerden hangileri Picasso'nun sanat anlayışıyla ilgili değildir?

- A) I ve II   B) I ve V   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve V

6. Öklid MÖ 323-285 yılları arasında İskenderiye'de yaşamıştır ve hâlâ yaşamaktadır. Çünkü adı geometriyle özdeşleşmiştir. Öklid'in başına gelen, adı bir şeyin adıyla özdeşleşen herkesin başına gelmiştir: O şey tanınır fakat kişinin kendisi unutulur. Jileti herkes bilir. Ama onu icat eden Gillette'i (Jilet'i) kimse bilmez.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilimsel ürünler yaratıcısından ayrı varlık alanı kazanır.
B) Bazı bilgilerin değeri zamanla anlaşılır.
C) Bilimsel bilgileri anlamak sanıldığı kadar kolay değildir.
D) Bilimsel bilgiler kişiye göre değişmeyen bilgilerdir.
E) Bilimsel bilgiler günlük hayatta uygulanabilir bilgilerdir.

7. Küreselleşme diye bir kavram var. Bu küresel ile yerel kelimelerinin çocuğu. Evet, dil millîdir dolayısıyla Türkçenin İngilizcenin istilasını altında kalması beni rahatsız ediyor ama korkutmuyor. Dünyanın en eski dillerinden birinin mensubu olarak Türkçenin kendi ülkemizde üvey evlat muamelesi görmesini kötü anlamı ile "siyasi" olduğunu düşünüyorum. Türkçenin önce Türkiye'de sevilmesi, sayılması lazım. Bunun için de kütüphanelerimize sahip çıkmamız gerek. Televizyonu ölçü olarak almamalıyız, düşünce ve sanat daima standartlarının üstünde ve dışında kalanların elinde gelişmiştir, insanlar kendi kendileriyle tanışmak istediklerinde yine kitaba, edebiyata dönecekler ve orada kendilerini bularak beşeriyet ailesinin bir ferdi olduklarını hissedeceklerdir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Türkçeye gereken önemin verilmediğine
B) Dillerin birbirlerini etkileyebileceğine
C) Dilin sevilmesinin edebiyat ve kitapla mümkün olacağına
D) Dünyada farklı dillerin bulunduğu
E) Türkçenin başka dilleri etkilediğine

8. Antik Roma imparatorları kitle iletişim ve görsel propaganda ustalarıydı. Heykelerde, tablolar ve sikkelerde temsil edilme biçimlerini oldukça özenli bir şekilde kontrol ettiler ve yüzleri, taşlara oyulmuş ya da altınla basılmış hâlde Roma dünyasının her yerinde görülebildi. Mermer heykelerde, tablolar veya sikkelerde bu eski yüzlere baktığımızda, kusurlardan yoksun olan Roma imparatorlarının ideal bir temsilini görüyoruz. Bu portreler mutlaka gerçekçi olmak için tasarlanmamıştı, bunun yerine imparatorun anısını yüceltmek için bireysel özelliklerini vurgulamak, onu güçlü, görkemli ve hatta tanrı gibi tasvir etmek önemliydi. Bununla birlikte, İspanya'dan yetenekli bir sanatçı, ünlü Roma imparatorlarının heykellerini hiper gerçekçi bir tarzda yeniden yaratarak bu idealize edilmiş görüntüyü yeniden yapılandırmayı amaçlıyor.

- I. Halk üzerinde etki yaratmak
II. Taraftarların bağlılığını artırmak
III. Güçlü olduklarını göstermek

Bu parçaya göre Roma imparatorlarının kitle iletişim ve görsel propagandaya önem vermelerinin amaçları arasında yukarıdakilerden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

9. Avrupa'da Kavimler Göçü'nden sonra Roma İmparatorluğu'nun merkezî yapısı yıkılınca ekonomik bunalım başlar. Roma İmparatorluğu yıkıldıktan sonra Avrupa'da büyük karışıklıklar yaşanır; savaşlar ve yağmalar halkın güvenliğini tehlikeye sokar. Tarıma elverişli topraklar soylular, din adamları ve savaşçı şeflerin eline geçer. Kendilerini güven içinde göremeyen yoksullar, asillerin koruması altına girer ve onlar için çalışmaya başlar. Asiller zamanla krallara karşı üstünlük sağlar. Coğrafi Keşiflerle feodalizmin siyasal yapısı; derebeylik rejimleri zayıflar, merkezi krallıklar kurulmaya başlanır. Diğer bir deyişle monarşik eğilimlerin güç kazanmasıyla feodalizmin siyasal yapısı çöker. Yine Coğrafi Keşiflerle ticaretin yoğunlaşması ve yeniden önem kazanmasıyla tarımsal toplum yapısının içinde ticaret toplumu olgunlaşmaya başladığından feodalizmin ekonomik yapısında köklü değişimler başlar. Barutun ateşli silahlarda kullanılmasıyla derebeylik çöker.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Kavimler Göçü'nün Avrupa üzerindeki etkilerinden biri değildir?

- A) Tarım alanlarının el değiştirmesi
- B) Roma İmparatorluğunun çökmesi
- C) Halkın güvenliğinin sağlanamaması
- D) Üretimin artması
- E) Ekonomik sorunların başgöstermesi

10. Tarihin ilk dönemlerinde avcılıkla beslenen insanoğlu, korunmak ve sığınmak için mağaraları, ağaç kovuklarını seçmişti. Zamanla, doğa nimetlerinin sınırlı olmadığını fark edip toprağı işlemeyi öğrendi. Tarımla uğraşmaya başlanınca yerleşik hayata geçmesi gerekti. Aradığı bir saray, köprü ya da kale değildi; sıcak, korunaklı, iklim koşullarına dayanıklı bir evdi. Böylece konut mimarisinin ilk adımları atılmaya başlandı.

Bu parçada dile getirilenlerle ilgili olarak aşağıdaki neden sonuç ilişkilerinden hangisi yanlıştır?

- A) Toprağı işlemesi / doğal kaynakların sınırlı olmaması
- B) İklim koşullarına dayanıklı ev / konut mimarisinin adımlarının atılması
- C) Tarımla ilgilenme / yerleşik hayata geçiş
- D) Mağaralara sığınmak / korunmak
- E) Avcılıkla beslenmek / doğal nimetlerin sınırlı olmadığını fark etmek

11. Çek asıllı Avusturyalı yazar Franz Kafka, Prag'da dünyaya geldi. Çağımızın en büyük yazarlarından biridir. Yapıtlarını edebiyat tarihinin belirli bir akımına dahil etmek zordur. Taşralı Çek bir babayla, burjuva bir Alman Yahudi annenin çocuğuydu. Prag Üniversitesinde hukuk öğrenimi gördü. İki kez nişanlanıp bir türlü evlenemediği Felice Bauer'le ilişkisinden geriye kalan mektuplar, ölümünden çok sonra, 1967'de Felice'ye Mektuplar adıyla yayımlandı. Yapıtlarını Çekçeye çevirmek isteyen Milena Jesenka'ya yazdığı mektuplar ise yine ölümünden sonra Milena'ya Mektuplar başlığıyla okurla buluştu. Kafka 1919'da yazdığı Babaya Mektup'ta babasıyla arasındaki iletişimsizliği ve onun tarafından kabul görme arzusunu dile getirmişti. Dönüşüm, Şato, Dava ve Amerika yazarın önemli yapıtları arasındadır. Öykü ve romanlarında çağımız insanının korkularını, yalnızlığını, kendine yabancılaşmasını ve çevresiyle iletişimsizliğini ele aldı.

Bu parçada Franz Kafka ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Prag'da doğduğuna
- B) Hayatındaki insanlara mektuplar yazdığına
- C) Yazarlık dışında avukatlık da yaptığına
- D) Eserlerinde çağın insanının sorunlarına yer verdiği
- E) Başarılı yazarlardan biri sayıldığına

12. Kunduracı, biraz yürüdükten sonra arkasına baktı. Adam, artık duvara dayanmıyor, sanki gözlerini ona dikmiş, kırmılıyordu. Kunduracı, daha da korktu. Kendi kendine söylendi: "Dönsem mi, yoksa yoluma devam mı etsem? Eğer yanına gidersem, belki de korkunç bir şey olacak. Kim bilir, kimin nesi? Buraya iyilik için gelmemiştir. Yok, öyle değilse, yine başıma dert alacağım. Ne yapabilirim ki? Ona elbiselerimi veremem. Allah'ım, sen bana bir yol göster!"

Bu parçada sözü edilen kunduracının içinde bulunduğu duygular, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pişmanlık – korku
- B) Şaşkınlık – mutsuzluk
- C) Ürkeklik – umutsuzluk
- D) Korku – kararsızlık
- E) Şaşkınlık – ürkeklik

13. Çin’de ortaya çıkan ölümcül korona virüsünün küresel yayılımı, dünya liderlerinin hastalık yayılımını kontrol etmek için eski bir geleneği uygulamasına yol açtı: karantina. Karantinanın anlamı, bulaşıcı bir hastalık taşıdığından şüphelenilen kişilerin alıkonulması ve ayrı tutulması anlamındaki orijinal tanımından evrilmişti. Kelimenin kökeni İtalyanca’dır. Ekonomisi ticarete dayanan Venedik Cumhuriyeti’nde, başkent Venedik’e salgın hastalık bulaşmasını diye kentte gelen gemiler 40 gün şehir açıklarında denizde beklermiş. Karantina kelimesi de buradan gelmiştir. Şimdi ise bulaşıcı hastalığı olan veya maruz kalmış ancak henüz hasta olmayan insanlar veya hayvanlar için bir izolasyon süresini temsil ediyor. Geçmişte, kendi kendine veya gönüllü bir toplumdaki ayrılma durumu olsa da daha yakın zamanlarda karantina, sağlık yetkilileri tarafından uygulanan zorunlu bir eylemi temsil etmeye başladı.

Bu parçada karantinayla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi anlama geldiğine
- B) Nasıl ortaya çıktığına
- C) Kontrol amacıyla kullanıldığına
- D) Hangi durumlarda kullanıldığına
- E) Aşama aşama uygulandığı

14. Su, yaşamın vazgeçilmezidir, onsuз hiçbir canlının yaşama şansı yoktur. Tamamen ikame edilemeyen bir kaynak olan su, yaşayan bütün canlılar için en önemli doğal kaynaklardan biridir. Diğer bir ifadeyle su, hayatın ve canlıların kaynağıdır. İnsan kullanımı, ekosistem kullanımı, ekonomik kalkınma, enerji üretimi, ulusal güvenlik gibi suyun gerekli olduğu birçok sektör vardır. Ancak, özellikle son 20 yıl içerisinde artan insan nüfusu ve bunun sonucu olarak artan su talebi, küresel bir su krizini gündeme getirmiştir. Bunun yanı sıra, hızla artan dünya nüfusu ve su talebiyle birlikte ekonomik, politik ve çevresel konulardaki mücadeleler ve çekişmeler çok daha yaygın ve ciddi boyutlara ulaşmıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Su ihtiyacının artması farklı sorunları beraberinde getirmiştir.
- B) Su, canlılar için çok önemli bir kaynaktır.
- C) Su elde edilmesi zor bir kaynaktır.
- D) Suyun kullanım alanları artmıştır.
- E) İnsan nüfusu su ihtiyacını artırmaktadır.

15. “Ben asla başarılı olamayacağım.”, “Benim için ne derler?”, “Ne kadar aptalım.”, “Kilolarıma bakıp ne kadar çirkin olduğumu konuşuyorlar.”, “Hiç güzel değilim.”, “Estetik yaptırmalıyım.”, “Kapıyı kilitledim mi?” gibi düşüncelere engel olamıyorsanız sizde takıntı hastalığı var demektir. Takıntı, kendiliğinden gelen ve kişi değiştirmek istese de değiştiremediği bir düşüncedir. Kişi saçma bir düşünce olduğunu bilir ama bu düşünceyi durduramaz ve kontrol altına almakta zorlanır. Aksi gibi takıntılı düşünceler kişiyi kontrol altına alır. Takıntılar bilinç seviyemizde bir düşünce gibi gözükse de aslında bilinçaltımızın kontrolünde çalışır. Takıntı ile ilgili merkezlerdeki elektrik akımının değişimi ve bozukluğuyla ortaya çıkar. Kimyasal maddeler, genetik faktörler, kafaya alınan darbeler veya ilaçlar tetikleyici olabilir. Bazen de kişinin çevresindeki takıntılı kişilerin davranışlarını görmesiyle ve izleyerek öğrenmesiyle ortaya çıkabilir.

Bu parçada takıntı rahatsızlığıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kişinin istemeden gerçekleştirdiği bir davranış olduğuna
- B) Kişiler üzerinde farklı etkilerinin olduğuna
- C) Kişinin davranışlarını olumsuz etkilediğine
- D) Farklı nedenlerle ortaya çıkabileceğine
- E) İnsanların çoğunda görüldüğüne

16. İnsanoğlu çeşitli ihtiyaçlarına çözüm ararken etrafını saran muazzam dengeyi incelemiş ve gözlemlediği mekanizmaları taklit etmeye çalışmıştır. Araçlarda bulunan kedigözü reflektörleri, örümcek ağından ilham alınarak geliştirilen kurşun geçirmez yelekler, kuşlardan esinlenerek yapılan uçaklar bunlara örnek olarak gösterilebilir. Şimdi bu örneklerle bir yenisi daha ekleniyor; balık hareketlerinden ilham alınarak üretilen dikey eksenli rüzgâr türbinleri...

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Bilimsel çalışmalar insanın doğaya hâkim olmasını sağlamıştır.
- B) İnsanoğlu kendini yaşadığı çevreden soyutlamamıştır.
- C) İnsanlar doğayı istedikleri şekilde kullanabilmektedir.
- D) Deneyimlerini sonraki nesile aktaran insanoğlu gelişimini devam ettirmiştir.
- E) Tabiat anadaki dengeyi sadece insan bozmuştur.

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Tırnak yeme, el tırnaklarının etrafındaki deriyi yeme, el ve ayak tırnaklarını koparma, kemirme ve ayak tırnaklarını yeme, çoğunlukla 6 yaşından itibaren başlayan bir tür davranış bozukluğu ya da dürtü kontrol bozukluğu olarak tanımlanabilir. (II) Tırnak yeme genellikle çocuklarda görülen bir davranış ve araştırmalar 6 yaş civarı çocukların yaklaşık %25'inin tırnak yediğini ortaya koyuyor. (III) Bu davranış bozukluğunun çocuğa gerek fiziksel gerekse sosyal anlamda olumsuz etkileri olabileceği düşünüldüğünde konu hakkında yapılan araştırmaların sayısının yüksekliği de kaçınılmaz oluyor. (IV) Tırnak yeme alışkanlığının nedenine ilişkin iki temel açıklama var: İlki, bu davranışı kaygıyla bağıntılandırıyor (Hadley, 1984). (V) Sinirleri gerilmiş bir çocuğun bunu dışarıya tırnak yiyerek yansıttığını söylüyor. (VI) İkincisiyse "çevresel baskılanma" varsayımı, bu varsayımın motor hareketleri kısıtlanmış çocukların tırnak yemeye daha eğilimli olduklarını savunuyor. (VII) Günümüzdeki çalışmalarda genelde bu iki temel üzerinden yapılıyor.

1. Bu parçadan tırnak yemeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Sadece çocuklarda görüldüğü
- B) Farklı nedenlerle ortaya çıkabildiği
- C) Çalışmalar sonucunda önlenemediği
- D) Sağlık sorunlarına neden olduğu
- E) Ailenin çabasıyla önlenmediği

2. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) II. cümlede, sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- B) III. cümlede, bir gerekçe dile getirilmiştir.
- C) IV. cümlede, çıkarımda bulunulmuştur.
- D) V. cümlede, bir yargının nedenine yer verilmiştir.
- E) VI cümlede, karşılaştırma yapılmıştır.

- 3. • Şehir hayatı birçok insan tarafından özenilerek bakılan bir hayattır. Kişiye sunduğu imkânlar dolayısı ile herkese cazip gelen büyük şehirler birçok güzelliği içerisinde barındırır.
- Şehir hayatının kalabalığına ve karmaşıklığına her insan dayanamaz. Bazı insanlar kalabalık ortamlarda sinirsel ya da fiziksel olarak kendilerini kötü hissedebilirler. Bunun nedeni insanların gürültülü ortamlarda duramamasıdır.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Birbirini pekiştiren örneklerden yola çıkılarak konuyu somutlamıştır.
- B) Farklı düşüncelerin aynı potada eritilebileceği anlatılmaktadır.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadır.
- D) Farklı kavramların aynı pekiştireci kullandığı belirtilmiştir.
- E) Farklı kavramların aslında aynı sonucu verdiğini belirtmektedir.

- 4. Aileden tutun da iş yerinize, askerliğe kadar her yerde çok önemli bir rolü olan disiplin, günümüzde her alanda çok önemli rol oynamaktadır. Disiplin, aile içindeki denge ve düzenin sağlanmasında büyük önem taşır. Ancak, toplumumuzda çoğunlukla "cezalandırma" ile eş anlamlı olarak kabul edilmektedir. Her ne kadar kelime anlamıyla "katırlık" ve "kuralcılık" gibi kavramları çağırıştırıyorsa da aslında disiplin, cezalandırma kadar ödüllendirmeyi de barındırır ve çocukta topluma uyum sağlamayı kolaylaştıran davranışların geliştirilmesini amaçlar. Disiplin, çocuğa istenilen davranış ve alışkanlıkları kazandırır. Çocuğun kendi kendini denetlemesine ya da iç denetim yönünden gelişimine yardımcı olur. Disiplin, tutarlılık ve esneklik gibi temel ilkeleri içermelidir. Bunlar bir arada düşünülmediğinde orada gerçek anlamda bir düzenden söz edilemez.

Bu parçada disiplinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ailede işlevinin ne olduğuna
- B) Bir yönüyle eksik algılandığına
- C) Kavramın içeriğinde neler bulunduğuna
- D) Uygulanmadığında çıkacak sorunların çözümüne
- E) Çocuk üzerinde nasıl bir etki oluşturmasının hedeflendiğine

5. Birbirine bağımlı dünyamızda üç büyük zorluk bulunmaktadır: eşitsizlik, istikrarsızlık ve sürdürülemezlik. Dünya insanların yarısının günde 2 doların ve bir milyar insanın ise günde bir doların altında bir tutar ile yaşaması, birçok yerde artmakta olan eşitsizliğin kesin bir kanıtıdır. İstikrarsızlığın etkilerini sadece küresel ekonomik yavaşlamada değil aynı zamanda Orta Doğu ve diğer yerlerdeki şiddetle, genel aksaklıklarda ve siyasi çatışmalarda da hissediyoruz. Enerjiyi üretme ve kullanma şeklimiz sürdürülemez durumdadır ve iklimimizi çocuklarımızın geleceğini gölgeleyecek şekilde değiştirmekteyiz. Ancak ilerlemenin bilinci değiştirdiğine ve insanların bilincini değiştirdiğinden, onların mümkün olan şeylerle ilgili farkındalığının da değiştiğine ve bunun verimli bir döngü olduğuna kuvvetle inanıyorum.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dünya insanları arasında ekonomik anlamda bir eşitsizlik vardır.
- B) Savaşlar bölgesel olmaktan çıkmış küresel bir boyut kazanmıştır.
- C) İnsanlar çevrelerini olumlu ya da olumsuz yönde değiştirme gücüne sahiptir.
- D) İnsanların neden olduğu olumsuzluklar yine insan tarafından düzeltilebilir.
- E) İstikrarsızlık siyasi çatışmalarla kendini göstermektedir.

6. Teknolojide ve özellikle de tıpta meydana gelen gelişmeler sonucunda insanoğlu akla hayale gelmeyecek seviyeye ulaşmıştır. Toplumlarda göze çarpan gelişmelerden biri de insan ömrünün giderek uzamasıdır. Bu dönemde insan ömrü, 27 yıldan 65 yıla çıktı. ABD’de 1900’lü yıllarda doğanlar ortalama 50 yıl yaşarken bugün bu süre 78 yıla ulaştı. En uzun yaşayanlara örnek olarak gösterilen Japon kadınlarının ise ortalama ömrünün 85 yıl olduğu söyleniyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Toplumların nüfus yapısında geçmişe göre değişiklikler olmuştur.
- B) Tıptaki ilerlemeler insan ömrünün uzamasını sağlamıştır.
- C) Yaşam süresi uzadığı için nüfus da artmaktadır.
- D) Teknoloji ve tıptaki ilerlemelerin sonucu kendini tek bir alanda göstermemiştir.
- E) Meydana gelen gelişmeler insanın yaşam süresini uzatmaktadır.

7. Adını Yunan mitolojisindeki gökyüzü tanrısı Uranos’tan alan gezegen ilk olarak, William Herschel adındaki bir gök bilimci tarafından 1781 yılında keşfedilmiştir. Uranüs, Güneş sisteminin, Güneş’e yakınlık sırasına göre yedinci gezegendir. Kütle, Dünya’nın kütlelerinin 15, hacmi ise 64 katıdır. Jüpiter ve Satürn’ün ardından en fazla uydusu olan üçüncü gezegendir. Uranüs birçok bakımdan, dev gezegenler arasında bir istisnadır. Sadece o, bir ısı kaynağından yoksun gibidir, onun eksen eğikliği aşırıdır. Yüzeğinde hiçbir etkinlik yok gibidir ve ekvatoru ile kutupları arasında sıcaklık farkı yoktur. Uranüs’ün çevresinde bulunan keskin hatları, koyu renkli 10 adet halkanın olduğu tespit edilmiştir.

Bu parçada Uranüs’le ilgili aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Gezegenin bulunduğu konumdan
- B) İlk olarak hangi tarihte bulunduğundan
- C) Güneş sisteminin ikinci büyük gezegeni olduğundan
- D) Çevresindeki halkaların bir özelliğinden
- E) Dünya’dan daha büyük bir gezegen olduğundan

8. Servetifünün Dönemi, Türk edebiyatı tarihi içerisinde sanatkârane bir duyuş tarzının merkeze alınarak edebî metinlerin meydana getirildiği eserlerle Batılı tarzda sanat estetiğinin oluşturulmaya çalışıldığı bir dönem olarak dikkat çekmektedir. Bu dönemin şair ayağını Tevfik Fikret ve Cenap Şahabettin oluştururken roman ve hikâye tarafını da Halit Ziya Uşaklıgil ile Mehmet Rauf tamamlamaya çalışmıştır. Bu dönemin sanatkârları sadece Avrupa’ı eğitimle yetişen ilk nesle mensup olmalarıyla değil aynı zamanda dikkatlerini güzel sanat eserlerinde yoğunlaştırmış olmalarıyla da Tanzimat neslinden ayrılmaktadır.

Bu parçadan hareketle Servetifünun hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanatsallığın öne çıkarıldığı bir dönemdir.
- B) Estetik anlamda Batı tarzı örnek alınmıştır.
- C) Sanat eserinin güzel olmasıyla ilgilenmişlerdir.
- D) Dönemin sanatçıları Avrupa’da eğitim görmüştür.
- E) Birden çok türde eserler verilmiştir.

9. Mustafa Kutlu'nun hikâye evrenine bakıldığında hayatın gizine tamamen sırtını dönmüş, tüm gerçekliği maddi olandan hareketle kabul eden insanların yanı sıra idealleri, davaları, meseleleri ve vazgeçemeyecekleri kutsallıkları olan gençlerin zamanla işin, eşin, makamın siyasetin ve paranın karşısında nasıl birer birer çözüldüklerini yoğun ve etkileyici bir üslupla ironize ettiği görülmektedir. Özellikle son on yılda yazdığı eserlerinde dikkat çekilen önemli bir tema olarak kent ve modern mimari; insanın bencilleşerek ortak kültürden uzaklaşmasına, kalabalıklar içerisinde yalnızlaşarak steril mekânların meydana getirilmesine, devasa betondan binaların arasında ruhen ve zihnen küçüle küçüle silikleşmesine ve bütünlüklü olarak yitim alanlarının içerisine hapşolmasına imkan veren bir unsur olarak ele alınmaktadır.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eserlerinde farklı insan tiplerine yer verdiğiğine
- B) Okuru etkileyen bir anlatımının bulunduğuna
- C) Hikâyelerinde neleri konu olarak ele aldığına
- D) Birden çok türde eser verdiğiğine
- E) Tema değişikliğine gittiğine

10. Zaman o kadar hızlı geçiyor ki nasıl geçtiğini anlamıyorsunuz. Bir bakıyorsunuz lise, üniversite bir bakıyorsunuz çocuk... Bu hızlı akan zaman karşısında hayatınızı ne kadar dolu yaşayıp yaşamadığınızı düşünüyorsunuz. Ben de bu aralar bununla meşgulüm. Zaman zaman, yaşamımı ne gibi işlerle geçirdiğimi kendime sormadan yapamıyorum. Zamanımın çoğu, geride belli bir iz bırakmadan geçti gitti. Ben şimdi şu kadarını biliyorum: Geçip giden o günler bir zamanlar avucumdaydı ve ben bu nimetleri çok daha iyi kullanabilirdim ama kullanamadım. Artık o günlere dönme imkanım da yok bu nedenle çocuklarıma, gençlere hayatınızın her anını her zaman dolu dolu yaşayın, hayatınızı renklendirin, kendinizi geliştirin tavsiyesinde bulunuyorum.

Böyle düşünen biri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karamsar bir bakışı vardır.
- B) Özeleştiri yapar.
- C) Kendi kendini suçlar.
- D) Pişmanlık hisseder.
- E) Boşa geçirdiği zaman için üzüntü duyar.

11. Türk edebiyatında divan edebiyatının başından Tanzimat edebiyatının sonuna kadar kafiye anlayışı, bugünküne benzemiyordu. İslâmiyet'in kabulüyle birlikte Arap alfabesi de yazı hayatımıza girmişti. Arap alfabesinde bazı sesler çeşitli harflerle gösterilir. Örneğin bizdeki S harfi onlarda birkaç türdür çünkü Arap dilinde çıkış noktası bakımından çeşitli "S" sesi vardır. Bunların hepsi ayrı harflerle gösterilmiştir. İşte eski sanatçılarımız bu alfabenin etkisinde kalarak kafiye harflerin şekillerine bağlamışlardır. Yani kafiye olan sözcüklerden ilki hangi harfle biterse ötekiler de aynı cins harflerle sonuçlanmak zorundadır. Örneğin kafiye olan sözcüklerden ilki, "sin" denen harfle bitmişse ondan sonraki kafiye sözcükleri de "sin" harfiyle sonuçlanmak zorundadır. Eğer ilk kafiye sözcüğü "se" denen harfle sonuçlanmışsa öteki kafiye sözcüklerinin de "se" harfiyle sonuçlandırılması bir kural olmuştur. Bu durum Tanzimat edebiyatının sonuna kadar süregelmiştir. Buna göz kafiyesi denir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kafiye anlayışının zaman içinde değiştiğine
- B) Edebiyatımızda birden fazla alfabenin kullanıldığına
- C) Arap ve Türk alfabelerinin farklı özellikler taşıdığına
- D) Alfabe değişikliğinin uyum süreci gerektirdiğine
- E) Türk edebiyatında kulak için kafiye anlayışının olduğuna

12. Yazarları dünya görüşlerine göre değerlendirirseniz bir senteze ulaşamazsınız. Her yazardan farklı kazanımlar elde etmelisiniz. Hâlbuki iyi yazarlar ve şairler dünya görüşleri şu ya da bu oluşuyla değil, sanatlarıyla ayaktadır. Zaten iyi yazarlar ve şairlerde o sanat o kadar güçlü oluyor ki onu paketleyip rafa kaldırmanın imkânı olmuyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz?

- A) Farklı görüşlere sahip sanatçıları tanımak kişiye farklı kazanımlar sağlar.
- B) Sanatçının toplumun önünde olması onları ulaşılamaz yapmaktadır.
- C) Sanatçıları dünya görüşleriyle değil, eserleriyle değerlendirmeliyiz.
- D) Gerçek sanatçıların dünya görüşlerinden dolayı bertaraf edilmeleri mümkün değildir.
- E) Sanatı sanat yapan, sanatçının ortaya çıkardığı üründür.

13. Çocukluk yıllarımızda hijyen, sağlıklı gıda nedir bilmezdik çünkü alışveriş yaptığımız herkes birbirini tanır, birbirine güvenirdi. Sütçümüz, yoğurtçumuz, sebzeçimiz vardı. Onlarla merhabalaşırdık. Hijyenin ve kalitenin belgesi işte bu merhaba idi. Hâl hatır sorduğumuz, hangi zeytinden hoşlandığımızı bilen, iyi peynirden bizi haberdar eden bakkalımız vardı. Şimdi potansiyel tehlike olarak görüldüğümüz için üstümüz arandıktan sonra girebildiğimiz büyük alışveriş merkezlerindeki süper marketlerde satılan on binlerce ürünün arasında bir seçim yapamamanın sıkıntısını yaşıyor, "merhabasız" alışveriş yapıyoruz. Hiper, süper ve mega gibi sıfatların kullanıldığı, isimleri yabancı olan marketlere ne kadar sık giderseniz gidin, güvenlik görevlisi, bölüm sorumluları ya da kasiyerlerle sohbet edemezsiniz. Market arabalarıdır orada size en tanıdık gelen. Onunla büyük alışveriş merkezini gezer, alacaklarınızı alır çıkışta kapının yanına bırakırsınız. Bütün arkadaşlığınız bu yarım saattir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada yakınılan durumlardan biri değildir?

- A) Güvensizliğin artması
- B) Ürün çeşitliliğinin kararsızlığa neden olması
- C) Yabancı sözcüklerin kullanılması
- D) İnsan ilişkilerinde kopuklukların olması
- E) Zamansızlıktan büyük alışveriş merkezlerine gidilmesi

14. Herkes güzel bir öyküyü sever. Ancak bu öykü tamamlandığında bugüne dek anlatılmış en görkemli öykü olacak. Öykü Afrika'da, nüfusu belki de birkaç yüzü geçmeyen bir avcı-toplayıcı topluluk ile başlıyor. Ve 200.000 yıl kadar sonra, onların, dünyanın dört bir yanına yayılan, savaş ya da barış içinde yaşayan, kimilerinin yüzleri kamp ateşleri kimilerininse bilgisayar ekranlarının ışığı altında aydınlanan 6,5 milyar torunu ile sona eriyor.

Bu parçada sözü edilen öyküyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı toplulukları anlattığına
- B) İnsanları anlattığına
- C) Anlatımının akıcı olduğuna
- D) Uzun bir zaman dilimini ele aldığına
- E) Diğer öykülerden ayrılacağına

15. Binlerce yıldır farklı medeniyetlere, devletlere ve imparatorluklara ev sahipliği yapan Anadolu mezar geleneğinde, kaya mezarları ayrı bir özelliğe sahiptir. MÖ 1. binde hüküm sürmüş Anadolu uygarlıklarına ait kaya mezarları oldukça yaygındır. Antik çağda Karia ile Pamphylia olarak anılan bölgeler arasında yer alan Lykia'da Anadolu kaya mezarlarının en etkileyicileri bulunmaktadır. Lykia mezarlarının pek çoğu Büyük İskender'den önceki döneme aittir. Tapınak görünümünde olan bu kaya mezarları dağların yamaçlarına, insanların kolayca ulaşamayacağı yerlere oyulmuş. Bölgenin jeolojik yapısının yumuşak kireçtaşından oluşması, kayaların kolaylıkla işlenmesine olanak vermiştir. Bu nedenle olsa gerek Anadolu'nun hiçbir yerinde buradaki kadar çok kaya mezarı yoktur.

Bu parçaya göre, kaya mezarlarının Anadolu'nun bu bölgesinde çok sayıda bulunmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dini inancın her alanda etkili olması
- B) İnsanlar tarafından daha geç fark edilmiş olması
- C) Farklı uygarlıkların bu bölgede kurulması
- D) Ham maddesinin kolay şekillendirilebilir olması
- E) Buradakilerin daha sağlam yapılmış olması

16. Bazen bir sıkıntı çöküyor insanın içine. Bir yanda sorumluluk duygusu bir yanda gitgide azalan takvim yaprakları... Bir saat daha oturmak sofralarda... Gönül çekiyor çekmesine ama oturamazsın, bekleyenler vardır. Çaresiz, için gide gide kalkacaksın. Kolundaki saat senin gibi görünür ama akreple yelkovanın dönüşünü keyfince harcayamazsın. Bir cendere ortasında kendine sahip olmadan sorumlulukların asansöründe bir aşağı bir yukarı... Kirli bir gömleği çıkarır gibi çıkarırsen hepsini sırtımdan diyorum.

Bu parçanın yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşantısında değişiklik yapmayı arzulamaktadır.
- B) Zamanını istediği gibi yaşayamamaktan şikâyetçidir.
- C) İşlerinin arasında kendini sıkışmış hissetmektedir.
- D) Sorumluluklarını yerine getirememektedir.
- E) Yaşantısını sorgulamaktadır.

1. Zamanın birinde kralın biri sarayına gelen yolun üzerine kocaman bir kaya koyup gelip geçecek olanların tepkisini görmek istemiş. Ülkenin en zengin tüccarları, en güçlü kervancıları, saray görevlileri birer birer gelip saraya girmek için kayanın etrafından dolanıp saraya girmişler ama kayanın etrafından dolanırken de söylenip durmuşlar. Halktan o kadar vergi alıyor ama yolları temiz tutamıyordu. Sonradan elinde sebze ve meyveleriyle bir köylü geldi. Kayayı görünce sırtındaki torbayı yere indirip kayayı yolun kenarına çekti. Kayayı yolun kenarına çektikten sonra kayanın eski yerinde bir kâse altın gördü. Bir de kralın notu vardı içinde "Bu altınlar kayayı yoldan çeken kişiye aittir" diyordu kral.

Bu parçada anlatılan öyküde kralın böyle bir yol izlemesinin amacı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Kendini beğenmiş olanlara ders vermek
- B) İnsanların sorumluluk alıp almadıklarını görmek
- C) Çalışmaları için insanları özendirmek
- D) Halk arasında ayırım olmadığını göstermek
- E) Kendine sadık insanların kim olduğunu öğrenmek

2. "Hayatımı yaşamak istiyorum." Ne demek? Bu cümleyi kurana kadar kimin hayatını yaşıyordunuz? Hayatınıza neyin anlam kattığını biliyor musunuz? Eşinizin, çocuklarınızın, işinizin, ailenizin, sevgilinizin, paranın, huzurun, hangisinin? Hayır hayır hayattaki her şeye siz anlam veriyorsunuz. Yaşadığımız hiçbir şey bizi üzmemek ya da mutlu etmek için gelmiyor. Ona anlam kazandıran bizleriz. Duygularımızla her şeye bir kişilik kazandırırız. Yaşadığımız hayat iyi ya da kötü değildir aslında; onu şekillendiren, iyiyi ya da kötüyü yaşamak için besleyen bizleriz. Unutmayın ne verirseniz onu alırsınız. Buna çekim yasası da diyebiliriz. Birine karşı nefret duyguları beslemişseniz şüphesiz aynı şiddette size geri dönecektir. Oysa sevgi ile yapılan her iş, sevgi ile atılan her adım yanardağ patlaması gibi sıcaklık ve taşarak yaşamımıza akacaktır.

Bu parçada anlatılanlarla ilgili olarak

- I. Ne verirsen elinle o gelir seninle
- II. Ne doğarsan aşına o çıkar kaşığına
- III. Ne karanlıkta yat ne kara düş gör.
- IV. Ne ekersen onu biçersin

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) III ve IV

3. Küp bir labirenttir. İçinde binlerce küp bulunan ve dışarıdan bakıldığında kendisi de tek bir küp olarak görünen, içindeki bir küpten diğerine geçmek için bazı tuzaklardan geçmek zorunda kalınan bir yapı. Altı karakter var küpün içinde. Karakterler için bilmemiz gereken, hepsinin farklı yeteneklere sahip olduğu ve çıkışı bulmak için her birinin yeteneklerine ayrı ayrı ihtiyaç duyulduğudur. Yani küpten kurtulmak için işbirliği yapmaları gereklidir. Tek birinin dahi yeteneği kullanılmadan buradan çıkış mümkün değildir. Küpten tek kişi kurtulur: Otuzmli bir genç. Çünkü diğerleri sürekli birbiriyle didişmekte, birbirine tuzak kurmakta, birbirinin arkasından iş çevirmekte ve birbirine düşmanlık beslemektedir. Ancak otuzmli genç aralarındaki en saf ve en günahsız olanıdır ve küpten tek kurtulan kişi de bu yüzden odur. *Platform* filmi gibi, *Küp* de insanların uzlaşmazlığı, birlikte asla sonuna kadar hareket edemeyeceğini anlatır. İnsanlığa dair umutsuz bir filmidir o da. Maalesef *Küp*'ü izlerken de aynı hazımsızlığa kapılabiliyor insan. Ölümçül tuzaklarla dolu bir küp içinden uzlaşarak çıkma şansı varken insanların tersini seçmesini aklımız almayabiliyor.

Bu parçada sözü edilen *Küp* adlı filmle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı karakterlere sahip oyunculardan oluştuğu
- B) İnsanlara dönük bir eleştirinin sezdirilmek istendiği
- C) Konusunun gerçek hayattan alındığı
- D) Bir olmanın önemini vurguladığı
- E) Başka bir filmle benzerlik taşıdığı

4. "Şiir dünyadan ibaret" diyen Nâzım Hikmet, edebiyat serüveninin en başından itibaren her şeyin şiiere mevzu olabileceği düsturuyla yazdı. Bu bağlamda "Benerci Kendini Niçin Öldürdü" şiirinde ifade ettiği gibi gereksiz sanatlarla başvurmadan güneşin güneş gibi yükseldiği, sözünü doğrudan söyleyen dizeler yazarken aşka, doğaya, teknolojiye, siyasete, tarihe dair meseleleri farklı sanat dallarından taşıyıp getirdiği deneyselliklerle harmanlayarak her zaman güncel kalabilen eserler verdi.

Bu parçadan Nazım Hikmet'le ilgili aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Gösterişten uzak kaldığına
- B) Konuda sınırlamaya gitmediğine
- C) Doğal olmaya çalıştığına
- D) Farklı sanatlarla ilgilendiğine
- E) Eskimeyen eserler verdiğine

5. - 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

- I. Lise yıllarında bir arada olan Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet Ankara Erkek Lisesinin yayın organı olan Sesimiz dergisinin farklı sayılarında ilk eserlerini yayımlama imkânı bulurlar. Bu derginin farklı sayılarında şiirleri yayımlanan üçlü, daha sonraki yıllarda şiirlerinin aynı derginin aynı sayısında hatta aynı sayfasında yayımlanmasına özen göstereceklerdir. Bu üç genç Cemal Süreya'ya göre aynı edebiyat ekiniyle beslenmişlerdir ve görüşleri gibi delikanlılık günleri de bir arada gelişmiştir. Bu birliktelik ise onlara, başka şiir topluluklarında görülmeyen cinsten bir yakınlık, ortaklaşa bir söz hazinesi hatta ortak bir şiirsel söz dizimi kazandırmıştır.
- II. Oktay Rifat lise yıllarında yeni şiir konusundaki ortak düşüncelerini bir anısında şöyle dile getirmektedir: "Başka, bambaşka bir şiir hasreti ikimizin de içinde. Ben, yeni bir şiir yazmışım, Orhan'a okumaya pek cesaret edemiyorum. Çünkü ne vezni var ne kafiyesi hem de birkaç satırlık bir şey. Adı: Saksılar. Bir ara boş verip okuyuveriyorum. Orhan kolay coşmaz. Coşuyor. Şu işe bakın o da cebinden dört satırlık bir şiir çıkarıyor. Adı: Kelebek. Raymond Radiguet'den tercüme etmiş. Bu sefer coşma sırası bende. Sarmaş dolaş oluyoruz. O bambaşka şiire ilk adımı attığımızı biliyoruz. Üç dört günün içinde bu çeşit şiirlerden bir sürü yazıyoruz."

5. Yukarıda I. metinde geçen altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Edebiyata her dönemde ilgi duymaları
B) Sanat anlayışlarının benzer olması
C) Konu seçiminde birbirlerini takip etmeleri
D) Üslup yönünden farklı olmaları
E) Edebiyata özgünlük katmaları

6. Yukarıda II. metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir yargının gerekçesi verilmiştir.
B) Alıntıya yer verilmiştir.
C) Mecaz anlama yer verilmiştir.
D) Düşsel öğelere yer verilmiştir.
E) Anlamı pekiştiren sözler kullanılmıştır.

7. Yukarıdaki metinlerde üç şairle ilgili olarak

- I. Farklı bir şiir anlayışı denedikleri
II. Edebi yönden ortak anlayış içinde oldukları
III. Şiir kitaplarının beğenildiği

ifadelerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

8. I. Tıp tarihi, genel tarihin ayrılmaz bir parçasıdır hatta erken modern dönem dünyasını derinden kavramakla ilgilenenler için tıp tarihini anlamak zorunludur. Dolayısıyla, tıp tarihini, tüm o göz alıcı buluşlara ya da mücadeleci öncülere dair destansı ya da romantik hikâyeler olarak kaleme almak artık yeterli değil. Bugün tıp tarihi bilimi, 1500'den 1800'e dek Avrupalıları etkileyen toplumsal, kültürel, iktisadi etkilerin hepsini hesaba katmak zorunda.
- II. Kimi araştırmacılara göre erken modern dönem; cehaletin, sefaletin, yanlıgıların ve bitmek bilmez acıların hâkim olduğu eski kötü günlerdir; o günlerde din ve batıl inanç "bilime" ayak direrken "iman ile akıl" arasındaki mücadele aklın lehine yeni sonuçlanmıştır. Bu karanlık çağda bir avuç gözü pek adam, daha bilim doğmadan bilim adamı olabilmıştır.

Yukarıdaki iki paragrafta ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) I. paragrafta tıp tarihinin daha gerçekçi ve somut olarak ele alınması gerektiği belirtilmiştir.
B) II. paragrafta bilime dayanmayan gerçekten uzak değerlere önem verildiği açıklanmıştır..
C) I. paragrafta genel tarih içinde tıp tarihinin de yer edindiğinden söz edilmiştir.
D) II. paragrafta erken modern dönemin kendi içinde tezatlıklar barındırdığı belirtilmiştir.
E) I. paragrafta Avrupalıların tıp tarihi bilimdeki üstünlüklerinin nedeni açıklanmıştır.

9. - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

- I. Bilişim sektörü, günlük devrimlerin yaşandığı ve hızına yetişilemeyen dev bir alan hâline geleli uzun bir zaman olmadı. Günümüz bilgisayarlarının tarihi, yarım asrı yeni tamamlarken yaşanan gelişmeler çok daha büyük ölçekte. Türkiye de bu gelişmelere 1960 yılında Karayolları Umum Müdürlüğü (şimdiki Karayolları Genel Müdürlüğü) için IBM'den satın aldığı ilk bilgisayarla dâhil oldu. IBM 650 Model I adını taşıyan bilgisayarın satın alınma amacı ise yol yapımında gereken hesaplamaların daha hızlı yapılmasıydı. Türkiye'nin ilk bilgisayar destekli karayolu olan 63 km uzunluğundaki Polatlı - Sivrihisar yolu için yapılan hesaplamalar IBM 650 ile 1 saatte yapıldı. Daha öncesinde 3 - 4 ayı bulan hesaplamaların 1 saate inmesi teknolojinin, ekonomik ve toplumsal dönüşüme büyük etkide bulunacağına habercisiydi.
- II. Türkiye'ye getirilen ilk bilgisayarın kara yolu yapımında kullanılmasının temel nedeni ise geldiği dönemle ilgilidir. Cumhuriyetin ilk dönemlerinde kara yolu yapımına büyük önem verildi. Bunun nedeni ise üretimin ve ekonomik kaynakların geliştirilmesinin düzgün bir ulaştırma şebekesiyle birbirine bağlanması ile mümkün olabilirdi. Atatürk, "Milletimizin medeniyet yolunda ilerlemesi için devletin bütün iş bölümlerinde almış olduğumuz maddi, manevi bütün tedbirler ancak demir yolu ve kara yolu çalışmalarının verimli sonuçları ile gerçekleşebilir." sözüyle bu önemi dile getirmiştir. IBM 650 ile karayolları yapımındaki zaman ve maliyet iyileştirmelerinin net bir şekilde görülmesi ile önemi daha da artmış oldu. Ancak ülkenin farklı bir kurumunda kullanılmayan bir teknoloji, bir kapalı kutu olarak görülen bilgisayar birçok çevre tarafından tedirginlikle karşılanmıştır.

9. Yukarıdaki I. metinde aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Türkiye'de ilk bilgisayarın ulaşım alanında kullanıldığına
B) Bilgisayar teknolojisinde gelişimin hızlı olduğuna
C) Bilgisayar sayesinde verimli çalışma imkânına kavuşduğuna
D) Günümüz bilgisayarlarının değişimlere ayak uydurduğuna
E) Bilişim sektöründe yeniliklerin farklı alanlara etkisinin olduğuna

10. Yukarıdaki II. metinde geçen "kapalı kutu olarak görülen" sözüyle bilgisayarla ilgili olarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özellik ve niteliklerinin bilinmemesi
B) Karmaşık bir yapısının olması
C) Üretiminin dışarıda yapılması
D) Fazla bilgi barındırması
E) Ulaşımının kolay olmaması

11. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşsel öğelere yer verilerek anlatım akıcı hâle getirilmiştir.
B) Okuru bilgilendirmeyi amaçlayan öğretici bir metindir.
C) Öyküleyici bir anlatım benimsenerek okur olay içinde yaşatılmıştır.
D) Gözlem yoluyla varlıkların fiziksel özelliği açıklanmıştır.
E) Farklı görüşlere yer verilerek farklı bakış açıları gösterilmiştir.

12. Geçim sıkıntısı, hayat mücadelesi içinde vatandaşların çalışmalarının karşılığı olarak aldıkları aylık maaşlarının yanı sıra, kazandıkları bu paranın piyasadaki değerinin de oldukça büyük bir önemi var. Bu durumda da enflasyon önemli bir etken hâline geliyor çünkü ulusal para biriminin satın alma gücünü belirleyen bir etkidir. Peki, yüksek enflasyon ne demek? Enflasyon en anlaşılabilir tanımı ile bir mala, ürüne, servise ya da hizmete ilişkin genel fiyat düzeyinin sürekli olarak yükselmesini ifade eder. Ancak tek başına bu yükselme enflasyonu oluşturamaz. Buna karşılık olarak paranın satın alma gücünün de düşme hızı ile enflasyon meydana gelir. Bunu bir örnekle açıklamak daha kolay olacaktır. Aslında enflasyon var olan 50 TL paranız ile aldıklarınızın bir önceki seneye göre daha az olmasıdır. Örneğin enflasyon oranı yüzde 5 iken tanesi 1 TL olan bir malın artık 1.08 olması durumudur.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okuru bir konuda bilgilendirme, bilinçlendirme amaçlanmıştır.
B) Örnek verilerek konunun daha da somutlaştırılması sağlanmıştır.
C) Tanımlama yoluyla verilen bilgi özetlenmiştir.
D) Farklı görüşler bir arada verilmiştir.
E) Kendi içinde gerekçesi verilen cümle kullanılmıştır.

13. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) "Vikings" ya da "Norse" olarak bilinen Vikingler, bir İskandinav ülkesi halkı olarak yılın büyük bir bölümünü denizlerde geçiren çok ilginç ve gizemli bir topluluktur. (II) Özellikle 8. ve 11. yüzyıllar arasında Avrupa'nın kuzey ve batısında, Baltık Denizi, Kuzey Denizi, Norveç Denizi, Barents Denizi, Grönland Denizi, İrlanda Denizi, Kanal Denizi ve Atlantik Okyanusu gibi birçok yere seferler düzenlemiş ve hâkimiyet kurmuşlardır. (III) Vikingler tüccar, kâşif ve savaşçı olarak tüm dünyaya nam salmış, 8. yüzyılın sonlarından 11. yüzyılın başlarına kadar etkin bir şekilde varlık göstermiş denizci bir kavimdir. (IV) Amerika kıtasını Kolomb'dan çok önce keşfetmiş ve Rusya'nın ücra köşelerine kadar doğuya ilerlemişlerdir. (V) Hayatlarının büyük kısmını denizlerde geçiren Vikingler, Avrupa'nın birçok bölgesini fethetmişlerdir. (VI) Viking ismi ise Eski Norsça vik (dere) sözcüğünden ya da Eski İngilizce wic (kamp) sözcüğünden türemiştir. (VII) Erken dönem İskandinav dillerinde "viking" sözcüğü korsan anlamına gelmiştir. Göçebe ve savaşçı bir kavim olan Vikinglerin yazılı geleneğinin olmayışı kültür izlerinin sürülmesini güçleştirmektedir. Yazılı kaynakların zayıflığına ve Batılı kaynaklardaki olumsuz Viking imajına karşılık, arkeolojik veriler, incelikli bir Viking maddi kültürünün varlığına işaret etmektedir.

13. Bu parçada geçen aşağıdaki cümlelerin hangisiyle yeni bir paragraf başlar?

- A) Viking ismi ise Eski Norsça vik (dere) sözcüğünden ya da Eski İngilizce wic (kamp) sözcüğünden türemiştir.
- B) Özellikle 8. ve 11. yüzyıllar arasında Avrupa'nın kuzey ve batısında, Baltık Denizi, Kuzey Denizi, Norveç Denizi, Barents Denizi, Grönland Denizi, İrlanda Denizi, Kanal Denizi ve Atlantik Okyanusu gibi birçok yere seferler düzenlemiş ve hâkimiyet kurmuşlardır
- C) Vikingler tüccar, kâşif ve savaşçı olarak tüm dünyaya nam salmış, 8. yüzyılın sonlarından 11. yüzyılın başlarına kadar etkin bir şekilde varlık göstermiş denizci bir kavimdir.
- D) Amerika kıtasını Kolomb'dan çok önce keşfetmiş ve Rusya'nın ücra köşelerine kadar doğuya ilerlemişlerdir.
- E) Hayatlarının büyük kısmını denizlerde geçiren Vikingler, Avrupa'nın birçok bölgesini fethetmişlerdir.

14. Bu parçada Vikinglerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) İsmi'nin hangi anlamlara geldiğine
- B) Kültürlerine ait somut eşyalara ulaşıldığına
- C) Yaşamlarının büyük bir kısmını denizlerde geçirmelerinin nedenine
- D) Kültürel anlamda izlerinin sürülemediğinin nedenine
- E) Hâkimiyet kurdukları bölgelere

15. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi anlam yönüyle diğerlerinden ayrılır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

16. Dünya ekonomisinin ağırlık merkezi son yıllarda Çin'in hızlı büyümesi neticesinde Doğu Asya'ya doğru kaymaktadır. Oysa Çin'den çok önce Japonya, ardından Kore, Tayvan, Singapur ve Hong Kong gibi yeni sanayileşen ülkeler ve son olarak da Güneydoğu Asya ülkeleri hızlı kalkınma deneyimi geçirmişlerdir. Bunların ilki olan Japonya'nın 1990'ların başlarında, diğerlerinin ise 1990'ların sonlarında yaşadıkları büyük krizlerin ardından ekonomilerindeki hızlı büyüme durmuş ve ılımlı büyüme oranlarına dönüşmüştür. Buna karşın Çin, son dönemde yavaşlayan büyüme hızına rağmen bölgenin önemli bir ekonomik ve siyasi aktörü olarak konumunu güçlendirmiştir. Çin'in bu kadar hızlı büyümesi doğal olarak diğer güçlü ülkeleri rahatsız etmeye de başlamıştır. Bunun sonucunda da ticaret savaşları baş göstermeye başlamış, ülke ekonomileri bu savaşlardan olumsuz etkilenmiştir. Özellikle ABD'nin Çin ürünlerine getirdiği yeni vergiler, Çinli şirketlere uyguladığı ambargolar dünya ekonomisinin kırılganlığını artırmış küreselleşen dünyada ekonomik kriz dedikoduları ciddi bozulmalara ulaşmıştır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dünya ekonomisinde durağan bir yapının olmadığına
- B) Ülkeler arasındaki rekabetin başka ülkeleri de etkilediğine
- C) Ticaret savaşlarının yaşanmasının bazı ülkeleri güçlendirdiğine
- D) Ülkelerin büyüme göstergelerinin her dönemde aynı seviyede olmadığına
- E) Çin'in ekonomik yönden büyümesinin başka ülkeleri önlem almaya ittiğine

1. V. yüzyıldan yaklaşık XI. yüzyıla değin Avrupa'da Roma İmparatorluğu kadar güçlü bir merkezi yapıya rastlanmamıştır. Bu dönemde merkezi olarak kabul edilebilecek tek kurum, hiyerarşik bir düzene sahip olan Roma kilisesi idi. Buna karşın, yaptıkları saldırılarla Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasına yol açan barbar Germen kavimleri, yerleşik hayata yeni geçmiş, savaşçı ve ilkel topluluklar olup merkezi siyasal kurumlara sahip değillerdi. Yerleşik hayata yeni geçilmiş olması ekonomik farklılaşmayı azaltmakta ve bu da eşitlikçi bir sosyal yapı doğurmaktaydı. Bu kavimler, halk tarafından kendilerine savaşta komutanlık, barışta ise liderlik yapması için "seçilen" krallar tarafından yönetilirdi. Bu krallar, mutlak otoriteye sahip olan Roma imparatorlarından farklı olarak, kavimlerinin gelenek ve göreneklerinden oluşan kurallarla sınırlıydı. Halkına karşı yükümlülüklerini yerine getirmede eğer yetkilerini aşar ve gelenek ve göreneklerden oluşan bu hukuka aykırı davranışlar içerisine girerlerse iktidardan uzaklaştırılabilirlerdi.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Yerleşik hayata yeni geçen her toplulukta kişiler arasındaki ekonomik uçurum az olur.
B) Germen kavimlerinde geleneksel kurallar uygulanmaktadır.
C) V. ve XI. Yüzyıllar arasında Avrupa'da en güçlü yapı Roma İmparatorluğuuydu.
D) Roma İmparatorluğu, Germen kavimlerinin saldırıları sonucu yıkılmıştır.
E) Farklı yaşam şekillerini benimseyen uluslar, farklı geleneklere sahiptir.

2. Genç yazar diye, ortaya bomba gibi düşen kişiden çok şey beklerim. Madem yazar oldu, alışkanlıkların karşısına dikilecek, yüzeyselleşmiş, güncelliğini yitirmiş fikirleri işleyen kişileri yerinden sökecek, anlatılmamış anlatabilecek, yeni bir geleneği tuttuğu gibi oturtacak. Yoksa gençliği nerede kalır yazarın?

Bu parçada konuşan kişinin, genç yazarlardan beklemediği şeylerden biri aşağıdakilerden hangisi değildir?

- A) Kalıcı olmaya aday olma
B) Konuya yenilik getirme
C) Farklı bir yöntem geliştirme
D) İşe etkili bir biçimde başlama
E) Eskimiş sanatçıları yerlerinden etme

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sayı sisteminin gelişmesi tamamen bir zorunluluktan doğmuştur. Nesnelerin kaydını tutma gereksinimi, sayı sistemlerinin gelişmesini sağladı. Dünyanın birçok bölgesinde yazının gelişiminden önce görülen bu sistemler, soyut bir kavramı şifrelemek için kullanılan ilk örnekler olmayı bugün de sürdürüyor. Bundan 30 bin yıl kadar önce avcı topluluklar, tahta veya kemikten yapılmış çetele çubukları kullanıyordu. Amaç, büyük olasılıkla öldürülen hayvanların sayısını kaydetmekti. Mezopotamya'da Sümerlere ait MÖ 3400 yılından kalma sayma işinde kullanılan kilden yapılmış markalar, stok tutma ve muhasebe sisteminin başlangıcını oluşturur. İnsanlar basit sayma işlemlerinde genellikle el ve ayaklarından yararlandıklarından sayı sistemlerinin çoğu ondalık basamak sistemini temel alır. Mayalar, Aztekler ve Keltler 20'lik sistemi, Mezopotamyalılar 60'lık sistemi benimsemişlerdi. Sayıların harflerle gösterildiği alfabetik sayı sistemleri, Yunanlar, Romalılar, İbraniler ve sonraları Araplar tarafından geliştirildi. Ancak şimdi dünyanın her yerinde "Arap" sistemi kullanılıyor.

3. Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) şifrelemek
B) olasılıkla
C) sisteminin
D) doğmuştur
E) dünyanın

4. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Avcı toplulukların kullandıkları sayma aracına
B) Markaların hangi malzemeden yapıldığına
C) Ondalık basamak sisteminin nasıl ortaya çıktığına
D) Günümüzde hangi sayı sisteminin kullanıldığına
E) Yazının sayı sisteminin gelişmesini nasıl etkilediğine

5. Okuma, göz-zihin koordinasyonu sonucu gözler sayesinde görülen kelimelerin zihin tarafından anlamlandırılmasıyla ortaya çıkan bir süreçtir. Bu süreç çok kapsamlı bir program gibidir. Bu süreci başarıyla atlatanlar en büyük ödülü alır: Tam insan olabilmek. Kişilik kazanmak, bu kişiliği gün geçtikçe biraz daha yenileyerek sürdürebilmek... Kişiye kişilik verebilmek, onu toplumun aranan insanı durumuna getirebilmektir. Bu, büyük bir zevk olmalıdır. Bu soylu zevk ve görevimizi yerine getirebilmek için de kitap, bizim en değerli yardımcımızdır.

Bu parçada anlatılmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişinin manevi ve ruhsal niteliklerinin bütününe kazanmasında okuma etkilidir.
B) Yaşantımızı yönlendirenlerin başında, başkaları tarafından beğeni görmek gelir.
C) Kişiliğin oturmasında ve gelişmesinde okul çok önemli rol oynar.
D) Kişiye, kişilik bilincini verebilmek, sağlıklı toplum için kaçınılmaz bir eylemdir.
E) Okuma zevki, çocukken kazanılan bir davranış biçimidir.

6. Dünyanın en değerli nimetlerinden bir tanesi olan balı üretirken acaba ürettiği balı tüketecek olan insanları düşünüyor mu, arı? Bana göre düşünüyor olsaydı çoktan bin bir zahmetle meydana getirdiği eserini yok ederdi. Bunun gibi sanatçı da eserini meydana getirirken tüketicisi olan insanları düşünmemelidir. Çünkü her kıymetin iyi ya da kötü alıcısı olacaktır. Arının ürettiği balın çevresinde nasıl sinekler daha çok dolanıyorsa kıymetli eserlerin etrafında da olumlu ya da olumsuz alıcıları mutlaka bulunacaktır.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar arının ürettiği balı tüketmeyi hak etmiyorlar.
B) Arılar ürettikleri balı yalnız insanlar için üretmezler.
C) Sanatçıların birçoğu eserlerini oluştururken hedef kitle belirlerler.
D) Balın çevresine sadece temiz varlıklar değil, pis sinekler de konar.
E) Sanatçı eserini üretirken çevreden etkilenmemelidir.

7. Anlatı incelemeleri alanındaki bilimsel araştırmaların edebiyat eleştirisini de doğrudan etkilediği bir gerçek. Bu etki yalnızca Fransa'da, Fransız dilindeki roman eleştirisinde görülüyor kuşkusuz. Bir örnek vermek gerekirse, Bahtin, Propp ve Lotman'ın yaklaşımları çeviriler aracılığıyla dilden dile yayılırken Fransa, Amerika, İngiltere, İtalya, Almanya, Türkiye, vb. arasında dolaşan felsefecilerin (şöz gelimi Derrida), yorum bilimcilerin (şöz gelimi Ricœur), gösterge bilimcilerin görüşleri ve kavramları da dünyanın farklı dillerine yine özellikle çeviriler yoluyla geçmiştir. Kavramlaştırma çabası olmadan, gözlemlenen nesnelere özgü ayırıcı niteliklerin yeterince sergilenemediği bugün artık biliniyor, sanıyorum.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Bilimsel tutumun amacı nedir?
B) Ayırıcı özellikler neye özgüdür?
C) Felsefeciler hangi ülkeler arasında dolaşmaktadır?
D) Yaklaşımlar ne aracılığıyla yayılmaktadır?
E) Günümüzde ne bilinmektedir?

8. Toplumda her şey gibi şehirler de durmadan değişir. Toplum değişir, şehir değişir ve bu iki nesnenin değişiminin kendine özgü, karmaşık, karşılıklı etki-tepkileri vardır. Bakarsınız büyük şehir, toplumsal değişimi başlatan etkin öznedir; bir de bakarsınız, değişimin yansıdığı edilgen aynadır. İstanbul tarihi boyunca dünyanın en büyük şehirlerinden biriydi. 1600'de nüfusu 250.000'in üstündeki on bir şehirden biri, 1715'te yalnız Londra'nın gerisinde 1815'te nüfusu bir milyonu bulan dört şehirden (Londra, Paris, Napoli ile birlikte) biri. Ama şimdi olabildiğince farklı, kendi nüfusuyla başa çıkamıyor artık.

Bu parçada geçen etkin ve edilgen sözleriyle şehirlerin hangi yönü anlatılmaktadır?

- A) Toplum etkilemesi / toplumdaki etkilenmesi
B) Şehrin özelliklerini vermesi / insanları şehre bağlaması
C) Değişime neden olması / değişimden etkilenmesi
D) Nüfusun artması / şehirlerin kalabalık olması
E) Toplumsal olaylar / çevresel faktörler

9. Osmanlı İmparatorluğu'nun ayakta kaldığı dönemlerde yapılan yüzlerce saraydan sadece biridir Dolmabahçe. Sultan Abdülmecit'in mimarlarından Karabet Balyan'ın eseri olarak bilinen bu muhteşem yapı, Osmanlı sarayları içinde en büyüğü ve en güzeldir. Boğaz'ın kıyısında, büyük bir bahçenin çevrelediği bu sahil sarayı; mimari görünümü, iç ve dış dekorasyon zenginliği ile de göz kamaştırır. Dolmabahçe Sarayı'nın bulunduğu alan, bundan dört yüzyıl öncesine kadar Osmanlı kaptanıderyasının gemileri demirlediği büyük bir koydu. Geleneksel denizcilik törenlerinin yapıldığı bu koy, zamanla bir bataklık hâline gelmiş; XVII. yüzyılda doldurularak padişahların dinlenme ve eğlencelerinin düzenlendiği has bahçe olarak kullanılmıştır. Farklı dönemlerde bu bahçeye inşa edilen köşkler ve karsılar topluluğu, uzunca bir süre Beşiktaş Sahilsarayı adıyla anıldı. Sultan Abdülmecit, burada bir süre oturduktan sonra, o ana kadar tercih edilen klasik saray yapısı yerine; ikamet, sayfiye, misafir kabul ve ağırlama, devlet işlerini yürütme amacıyla Avrupalı plan ve üslupta bir sarayın inşasına karar vermiş ve Dolmabahçe Sarayı'nı yaptırmıştı.

- I. Bulunduğu yerin özelliklerine
- II. Mimarının sanat anlayışındaki değişime
- III. Bulunduğu bölgenin önceleri ne durumda olduğuna
- IV. Alışılmış Osmanlı mimarisinden farklı özellik taşıdığına

Bu parçadan Dolmabahçe Sarayı'yla ilgili olarak yukarıdakilerden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

10. Şairin, son dönem şiirlerinde yurdumuzun insanlarını, özellikle kırsal kesimi gözlemleyip anlatmadaki büyük başarısı hayranlık uyandırdı. Her türlü biçimi, bu arada eski kalıpları çağdaş şiire kazandırışı, şiirlerindeki yenilikçi yönelişleri başkalarıyla sonuçlandırması, onu büyük ustalar arasına yükseltir. İçerikteki, biçimdeki çalışmaları bugün de aynı coşkuyla sürüp gidiyor.

Bu parçada sözü edilen şairle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bulunduğu ortamı iyi şekilde gözlemlediği
- B) Başarılarıyla yetinmediği, sürekli yeniyi aradığı
- C) Yapıtlarında geçmiş şiire sıkı sıkıya bağlı kaldığı
- D) Başka kişiler tarafından takdir edildiği
- E) Türk şiirinde yerini, her geçen gün yükselttiği

11. İskoçyalı John Logie Baird, 1920'lerde "Baird Çorapaltı Çorap" icadının (çorabın altına giyilen bu çorabın ne işe yaradığı hiçbir zaman anlaşılamadı) patentini almak için uğraşırken aklına görüntü ve sesi elektronik olarak bir yerden bir yere aktarma fikri gelir. Aldığı "Yok artık, daha da neler" tepkilerine, dönemin zor şartlarına ve parasızlığa rağmen hiç yılmadan çalışır. İlk yaptığı model, şimdiki televizyonlara pek benzemez: Birkaç dikiş iğnesi, birkaç şapka kutusu, büyükçe bir bisküvi tenekesi, bir bisiklet lambası ve biraz mühür mumu... Ortaya çıkan alet Baird'in tam olarak istediği şey değildir ama bir sonraki aşama için önemli bir deneyim olur. Durumdan fena hâlde heyecanlanan Baird teknolojik imkânların daha elverişli olduğu Soho'ya yerleşir ve içi garip hurda ve ıvrık zıvırla dolu olan ilk ciddi laboratuvarını kurar. 1926 yılında, ilk kez insan yüzünün görüntüsünü televizyonda elde eder. Bir süre sonra bazı deneyleri için gerçek insan gerekince parayla genç bir ofis boy tutmak zorunda kalır ve 1924'te tarihin ilk televizyonunun patenti alınır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bazı bilimsel gelişmeler tesadüf sonucu oluşur.
- B) Televizyonun icadı kararlı bir çalışmanın sonucudur.
- C) Baird, döneminin en önemli bilim insanlarından biridir.
- D) Televizyonun ilk hâliyle sonraki hâli arasında önemli farklar vardır.
- E) Bazı icatlar deneme yanılma yoluyla ortaya çıkar.

12. Drama; öğrencinin ilgi ve istekle katıldığı, kendini yönetebildiği, başkalarının duygu, tutum ve düşünceleriyle kendininkileri karşılaştırabildiği, başkalarıyla olan benzerlik ve farklılıklarını gördüğü, bu farklılıkları kolayca anlama ve anlatma becerisini içeren bir süreçtir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşmada drama başvurmasının daha etkili olacağı söylenebilir?

- A) Ekosistem tür ve tabiat kavramlarını örneklerle açıklamak
- B) Nesli tükenme tehlikesinde olan bitki ve hayvanların nasıl korunabileceğine ilişkin öneriler sunmak
- C) Dış tedavisindeki aksaklıklara ve teknolojinin bu aksaklıkların giderilmesinde kullanımına örnekler vermek
- D) Sağlık sorunlarıyla birlikte toplumda görevlerini devam ettiren bireyleri takdir etmek
- E) Amazonlardaki canlı organizmaların birbiriyle olan ilişkilerini açıklamak

13. Tiyatro, genel yaklaşımı içinde ölümsüz oysa gelişme aşamaları içinde ölümlüdür. Sahne, özvarlığını fark etmemize yarayan mutlulukların, acıların, ağlama ve gülmelerin, sevgilerimizin, nefretlerimizin, üstünlüklerimizin ve zaaflarımızın büyüklü aynasıdır. Oyun yazarı ve ilk Shakespeare yorumcularından Johann Elias Schlegel, 1764 yılında yazdığı bir yazısında, ayna olma görevinden şöyle söz etmiştir: “İyi bir tiyatro tüm insanlara, kendine çekidüzen veren bir kadının ayna karşısında yaptığını yaptırır.” Tiyatrosu gelişmemiş bir topluma gelişmiş bir toplum denemez. Tiyatro bir ülkenin eğitimi için en yararlı ve etkin araçlardan biridir. Onun yüceliğini ya da çöküşünü gösteren bir barometredir. Tiyatro bir gözyaşı ve kahkaha okuludur. Hem de medeniyet var olduğundan bu yana...

Bu parçadan tiyatroyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Estetiğe önem verdiği
- B) Uygarlığın göstergesi olduğu
- C) Toplumunu yönlendirdiği
- D) Önemli bir eğitim aracı olduğu
- E) Eski bir tarihi olduğu.

14. Şiirde duyusun, sezinin önemini kendi şiirine almıştır. Anlamı hiçbir zaman bir yana bırakmamıştır. Dahası çok önemlidir anlam onun için. Ona göre şiirin özü anlamdan uzak olamaz. Yalnız çok açık olması, daha doğrusu basit ve kesin olması gerekmez. “Kapanık, örtülü, mecazlar altında saklı bile olsa gene de hiç değilse sezilebilir bir anlam ve yazılış sebebi görülmeli.” düşüncesindedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Şiirde yer yer kapalılığın olması şiirin güzelliği bakımından gereklidir.
- B) Şiirin içten bir üslupla yazılması okurun etki alanını daha da artıracaktır.
- C) Ona göre şiirde anlam biçimden önce gelir ve bir şiirde öz yoksa üslup hiçbir işe yaramaz.
- D) Şiirde her şey apaçık ortaya serilmemeli, okurun çaba harcaması sağlanmalıdır.
- E) Şiir yorumuna açık olmalıdır ki belli bir kalıpta ilerlemesin.

15. Gecenin zifiri karanlığının hâkim olduğu saatlerde çadırlarını terk eden gezginler, araçlara binerek milli park kapısında sıraya giriyor. Ülkenin tamamında milli park açılış saati gün doğumuna denk gelmesine rağmen Sosusvlei’de istisnai olarak güneşin yüzünü göstermesine bir saat kala kapı açılıyor. Çölün buz gibi havasına aldırış etmeyen gezginler görevinin kapıyı açmasıyla birlikte yarıştaymışçasına yola koyuluyor. Dünyanın en etkileyici manzaralarından bazıları bu bölgede olmasına rağmen herkesin hedefinde tek bir nokta var: 45 numaralı kum tepesi. Üç dört saat sonra çölü kavuracak olan güneş, tepelerin ardında yükselmeden 45 numaralı kum tepesine ulaşılmalı ve kısa ama zorlu bir yürüyüşün ardından en iyi manzara için 85 metrelik zirveye tırmanılmalı. Namibya’ya gelen turistlerin büyük bölümünün yapılacaklar listesinin ilk sırasında bu etkinlik yer alıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Namibya’daki milli parkların turistler tarafından ziyaret edildiğine
- B) Ülkede muhteşem doğal güzelliklerin bulunduğu
- C) Turistlerin, en güzel manzarayı izleyebilmek uğruna çeşitli zorluklara katlandıklarına
- D) Gündüzlerin çok sıcak, gecelerin ise soğuk olduğuna
- E) Çölün, zor koşullara uyum sağlamış insan topluluklarına ev sahipliği yaptığına

16. Mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarıyla çalışan bir grup araştırmacı farklı bölgelerde çocuklara “Büyüyünce ne olacaksın?” diye sormuş ve çocukların büyük çoğunluğunun “tarım işçisi” yanıtını verdiğini saptamıştır. Ancak yalnızca bir bölgede çocukların çoğunluğu doktor olmak istediğini ifade etmiştir. Bu durumu irdeleyen araştırmacılar bir süre önce bu bölgeye gelen sağlık ekibinin içinde çocukluğunda mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan bir doktorun yer aldığını öğrenmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Çocuklar ailelerini örnek alır.
- B) Kendini geliştirmeyen kişilerin hedefleri büyük olmaz.
- C) Her insan yaşam mücadelesini kazanmak ister.
- D) Çevresel ve toplumsal şartlar bireylerin düşüncelerini etkiler.
- E) Farklı ortamlarda yetişen kişiler benzer davranışlar sergiler

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Finlandiya ve ABD'deki bilim insanları tarafından gerçekleştirilen yeni bir araştırmaya göre, daha kısa ve daha sıcak geçen kışlar, kuzey göllerinden yayılan metan salımlarında artışa neden oluyor. Buzsuz geçen daha uzun dönemler, metan salımını artırıyor. Finlandiya'da, göllerden yayılan metan salımları yüzde 60'a kadar artabilir. Çalışmanın belkemiğini, Finlandiya'da bulunan göllerin dağılımı ve özellikleri ile metan salımları hakkında toplanan büyük bir veri seti oluşturuyor. Bilim insanları, bu veri setini ve modelleme araçlarını kullanarak, küresel ısınmanın etkisiyle bu yüzyılın sonlarına doğru kuzey göllerinden yayılan metan salımlarının nasıl değişeceğini bulmayı hedeflediler. Göller, kuzey bölgesinin yaklaşık yüzde 10'unu oluşturuyor ve değişen iklim koşulları nedeniyle arttığı saptanan küresel biyojenik metan salımlarının yaklaşık yüzde 30'undan sorumlu. Diğer yandan, gittikçe ısınan iklim koşulları altında bu iklime duyarlı metan kaynağının niceliği büyük bir belirsizlik barındırıyor. Yalnızca birkaç araştırma, kuzey göllerinden yayılan metan salımları üzerindeki iklimsel etki mekanizmalarını konu ediniyor.

1. Bu parçadan metan salınımlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Küresel ısınma üzerinde etkili olduğu
- B) Sıcaklıklardaki değişimlerden etkilendiği
- C) Değişimin sabit olmadığı
- D) Buzun etkili bir unsur olduğu
- E) Birden fazla araştırmanın yapıldığı

2. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- B) Kesinlik bildirmeyen cümlelere yer verilmiştir.
- C) Gerekçesi belirtilen cümleler kullanılmıştır.
- D) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
- E) Aşamalı durum belirten cümle kullanılmıştır.

3. Cassini uzay sondası, Satürn'ün aylarından biri olan Enceladus'un derinlerinden uzaya püskürtülen tuzlu bulutların arasından geçtiğinde, beklenmeyen bir tespit yaptı: Dünya'da okyanus tabanındaki hidrotermal bacalarla da bağlantılandırılan bileşiklerden oluşan bir grup madde saptadı. Astrobiyologların dikkatini, özellikle de tüy benzeri bulutlarda bulunan metan miktarı çekti; garip biçimde yüksek görünüyordu. Hâl böyleyken de bu bolluğun sorumlusunun bilinen jeokimyasal (yani biyolojik olmayan) süreçler olması ihtimali varlığını koruyordu. Şimdiyse bu durum değişti. Bilim insanları, bilinen hiçbir sürecin Enceladus'tan püskürtülen miktarlarda metanı uzaya savuramayacağını saptadılar. Bu, bilinmeyen bir süreç olabileceği ya da sürecin biyolojik kökenli olabileceği anlamına geliyor. Enceladus büyüleyici bir yer. Güneş'ten çok uzak ve kalın bir buzul tabakayla kaplı. Aynı zamanda, bu buzun altında dinamik, akıntıları ve yaşam için gerekli bileşenleri barındırabilecek engin bir küresel okyanus yatıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Bilimin ilk amacının doğruya ulaşmak olduğu ve bu durumun da herkes tarafından kabul edilmesi gerektiğine
- B) Bilimsel çalışmalarda kesinlikle böyledir, şeklinde bir ifadenin olamayacağı, var olan bilgilerin zamanla değişebileceğine
- C) Uzay çalışmalarıyla elde edilen bilgiler zamanla değişeceği için bilim insanlarının çalışmalarında net bilgilere ulaşmak için farklı araçlardan yararlandığına
- D) Uzay sondaları sayesinde dünya dışındaki gezegenlerde yaşamı destekleyen ortamın olup olmadığının daha rahat tespit edileceğine
- E) Bilim insanlarının uzay çalışmalarında ilerlemesinin ilk koşulunun farklı araçlarla aynı ortamda aynı sonuca ulaşmalarıyla mümkün olacağına

4. Yemeklerden sonra mutlaka tatlı tüketiyoruz; bir parça çikolata, bir kurabiye veya bol kalorili ucube şekerlemeler... Bu tür tatlıların bel ölçümüze vereceği zarar bir yana öğünleri şekerli yiyeceklerle noktalamak bakteri oluşumunu hızlandırır. Bunun yerine öğününüzü noktalamak için başka yollar düşünün. Örneğin salatayı bol yiyebilirsiniz. Ya da yüz gram az yağlı beyaz peynir veya bir avuç fıstık deneyebilirsiniz. Bunlar, zararlı şekerleri ve plakları dişlerinizden uzak tutan yiyeceklerdir.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şekerli besinlerin insan sağlığı için zararlı olduğu
- B) Gereğinden fazla yemenin şişmanlamaya yol açtığı
- C) Beslenme alışkanlıklarımızın değişiklik gösterdiği
- D) Sağlıklı bir vücut için kalorisi düşük gıdaların alınması gerektiği
- E) Beyaz peynir ve fıstığın kilo yapmadığı

5. İnsanoğlunun öğrenmek ve araştırmak için yaratıldığını gösteren en büyük kanıt, hayatın ilk yıllarıdır. Bir bebeğe dikkat edin: Uyku dışındaki bir dakikasını boşa harcadığını göremezsiniz. Ayağını, elini, ağzını, tüm yeteneklerini ve en önemlisi zekâsını kullanarak sürekli kendini ve çevresini tanımaya çalışmakta, bazı bilgiler edinerek bunları daha ileri düzeyde bilgiler için basamak yapmaktadır. Mükemmel bir araştırma faaliyeti.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bebekler uyanırken sürekli öğrenme faaliyeti içindedirler.
B) Araştırma faaliyeti insanın yaşı ilerledikçe mükemmelleşir.
C) Bebekler öğrendikleri bilgileri daha ileri düzeyde bilgilere basamak yaparlar.
D) İnsanoğlunun hayatının ilk yılları, öğrenmek için yaratıldığını kanıtlar.
E) İnsanoğlunu hayatına yenilik katmakta, yeniyi aramaktadır.

6. Servetifünun edebiyatının en önemli roman yazarlarından biri olan Mehmet Rauf'un *Eylül* adlı yapıtı, ilk romanlarımızdan biridir. Mehmet Rauf, Türk edebiyatında psikolojik roman türünün ilk örneklerinden olan *Eylül* isimli romanıyla tanınır. *İntibah*'tan yirmi beş yıl sonra yayımlanmıştır. Yazar bu yapıtta daha önce yapılmamış bir şey yapar; kişilerin psikolojik durumları üzerinde durur ve edebiyatımızda bir yeniliği başlatır. Dilin bütün olanaklarından yararlanarak okuyucunun beğeniyle izleyeceği bir tarz oluşturur. Bu akıcı, okuyucuyu kendine bağlayıcı dil o yapıtın yüz yıl sonra bile zevkle okunmasını sağlar.

Bu parçada sözü edilen yapıtta ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Üslubu sayesinde sevilerek okunduğuna
B) Usta bir anlatımının olduğuna
C) Edebiyatımızın psikolojik unsurlara yer veren ilk romanı olduğuna
D) Günümüzde de zevkle okunduğuna
E) Mehmet Rauf'un ilk romanı olduğuna

7. Köy Enstitüleri, Cumhuriyet yönetiminin toplum yapısını yönlendirici uygulamalarının en belirgin örneklerindedir. Türkiye'de zorunlu ilköğretim uygulaması, II. Mahmut'un 1824 yılındaki fermanıyla başlamıştı. Öğretmen yetiştirmek amacıyla da ilk öğretmen okulu 16 Mart 1848'de açılmıştı: Dârulmuallimin-i Rüşdü. 1868'de ise ilkokul öğretmeni yetiştirmek amacıyla "Dârulmuallimin-i Sıbyan" öğretime başladı. Kurtuluş Savaşı sona erdiğinde eğitim alanında hiç de iç açıcı bir durum yoktu. Osmanlı döneminden 2.345 ilkokul ve bunlarda görevli 3.061 öğretmen devralınmıştı. 1926 yılına gelindiğinde ilkokul sayısı 4.770'e, öğretmen sayısı da 9.062'ye yükseldi ama ilköğretim sorunu çözülemedi. Özellikle köylerde ilkokul ve öğretmen gereksinimi giderilemiyordu. Mustafa Necati Bey'in Milli Eğitim Bakanlığı döneminde, 1926 yılında Denizli ve Kayseri'de birer Köy Öğretmen Okulu açılarak soruna çözüm bulunmaya çalışıldı. Ancak, bu okullardan olumlu sonuç alınmadı ve 1932'de kapatılmalarına karar verildi.

Bu parçadan yola çıkarak

- I. Cumhuriyet Dönemi'nde eğitim sorunları devam etmiştir.
II. Yapılan bazı çalışmalar olumlu sonuç vermemiştir.
III. Zamanla öğretmen ve okul sayısında artış olmuştur.
IV. Eğitim-öğretim sorunu köy enstitülerinin açılmasıyla giderilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) Yalnız IV
E) I ve III

8. Geçtiğim yol üzerinde ayva bahçeleri gördüm. Köylüler ayva topluyorlardı, arabadan inip onları seyre daldım. Renkler olağanüstü güzellikteydi, aklım kaldı. "Acaba bir tane alsam ayıp mı olur?" endişesiyle yaklaşım sordum. Tuhaf tuhaf yüzüme baktılar, "Bahçe senin, hemşehrim." dediler. Onlarla biraz sohbet ettim. Vedalaşırken hepsi işi gücü bıraktı; el arabaları, torbaları, kucakları ayva dolu, otomobile geldiler; bagaj ağzına kadar doldu. En yaşlı teyze, "Bak, buradan geçersen bu bahçeye gir, istediğin kadar ye, arabanı da doldur öyle git yoksa hakkımı helal etmem!" dedi.

Bu parçada sözü edilen köylüler aşağıdakilerin hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Çalışkan
B) Cömert
C) İyi niyetli
D) Gözü pek
E) Samimi

9. Biz Kızılderilileri çoğu kez tek bir toplum olarak biliriz; öyle sanırız. İşin ilginç yanı, Kızılderililer arasındaki inanılmaz yavaşlık ölçüde dil, kültür ve dinsel inanç farkları oluşudur. Yaşadıkları bölgelere bağlı olarak birbirinden farklı gelenek, görenek, yaşam ve inanç biçimleri oluşturmuşlardır. Biz Kızılderili'yi Hollywood kovboy filmlerinden uzun sırtlarla çatılmış ve üstü bizon kürkleriyle kaplı çadırlarda yaşayan, makosenlerinden alın bantlarına kadar boncuklar ve tüylerden yapılmış güzel başlıklar takan, örgülü uzun saçlı, bedenleri boyalı kişiler olarak tanırız. Kızılderili'nin bir de baltası, davulu, tamtacı, bıçağı, gösterişli bir şekilde süslenmiş piposu vardır. Doğru ama yetersiz. Bunlar sadece bazı dış görünüşler. 1541 yılında İspanyollar Büyük Ovalar'a vardığında, Kızılderililerin kullandığı yegâne yük hayvanı köpekti. Kaçan İspanyol atlarının Kızılderililer tarafından da kullanılmasıyla birlikte eşsiz bir kültür doğmaya başladı. Göçebeliliği kendilerine yaşam biçimi hâline getirmiş, özellikle Büyük Ovalar'da ve batısında yaşayan Sioux, Cheyenne, Arapaho, Apache ve diğer kabileler için at, son derece önemli bir araç hâline geldi.

Bu parçada Kızılderililerle ilgili aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) El sanatlarına hâlâ olduklarından
- B) Farklı araçları kullandıklarından
- C) Atı kutsal olarak gördüklerinden
- D) Yerleşik hayata geçmediklerinden
- E) Farklı dinsel inançlarının olduğundan

10. Benim resmim ne ise yazım da odur. Arasında ayırım yapmam. Çok istediğim hâlde bir türlü plan yapamıyorum. Plan yaptığım zaman her şey birbirine karşıyor. Okurumu, başka bir dünyaya sürüklerken önce kendilerinden geçercesine coşturuyorum, sonra da kendi başlarının çarelerine bakmaları için onları özgür bırakıyorum. Herkes bu yazgıya razı olduğu için sorun çıkmıyor. Zaten yaptığımız tüm yolculuklar, yazmak için değil; kendi gerçeğimizin dışına çıkmak içindi.

Bu parçada yazar kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinmemiştir?

- A) Plan yapmayı çok istediğine
- B) Yolculuklarını başka amaçla yaptığına
- C) Resmi ile yazısı arasında fark olmadığına
- D) Maceracı bir kişiliğinin olduğuna
- E) Okuruyla bir iletişim içerisinde olduğuna

11. Stresle başa çıkabilmenin en önemli yollarından birisi zamanı ele almaktır. Yani düzenli bir şekilde her şeye vakit ayırmak gerekir. Sadece ders, iş veya mecburi işler değil, beslenme, çeşitli aktivite, eğlence, egzersiz gibi konulara da vakit ayrılmalıdır. Fiziksel bir aktivitede bulunmak, egzersiz yapmak, vücudun fizyolojik şartlarını düzene sokmaktadır. Kalp daha rahat oksijen gönderir, bireyin zindeliği ve gücü artar. Stres hormonlarından kurtulmak kolaylaşır. Bu egzersizlerin yanında gevşeme hareketleri yapılması bedenin rahat bir şekilde kontrol edilmesini sağlar. Bunun için bir uzmandan yardım almak en iyisidir. Çünkü yapılması gereken egzersiz hareketlerini size iyi bir şekilde aktaracaktır. Bunun dışında beslenmeye dikkat edilmelidir. Kahve, çay, kola gibi içecekler stresi artırır. Bitki içecekleri, meyve suları daha çok tercih edilmelidir. Hem enerji düzeyi hem de strese karşı oluşacak tepkiler düzeltilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Stresle başa çıkabilmek için farklı etkinlikler yapılmaktadır.
- B) Beslenme alışkanlığının değişmesi stresi olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilir.
- C) Stres hormonlarından kurtulmak bireyi daha mutlu yapar.
- D) Fiziksel etkinliklerde bulunmak vücudun zindeliğini artırır.
- E) Zaman sadece mecburi alanlarda kullanılmamalı, birey kendine de zaman ayırmalıdır.

12. Bu yol; bilginlerin, bilgelerin, canını sevgiliye seve seve verenlerin, sayısı milyonlara sığmayan kahraman insanların mübarek yoludur. Bundan sonra bu çetin yolda yürümek isteyenler karşlarına dikilecek korkunç engelleri göz önünde tutmak zorundadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seçilecek yol ve karşılaşılabilecek engeller iyi bilinmelidir.
- B) Yol anlayışı kişiden kişiye değişen bir kavramdır.
- C) Bir amaca ulaşmak pek çok fedakârlık gerektirir.
- D) Bilginlik ve bilgelik önemli bir gayretin sonucudur.
- E) İnsan, amaçlarını gerçekleştirmek için yavaş

13. Atatürk, bütün sanat dallarına önem verdiği gibi, müziğe de büyük önem vermiştir. 1913 yılında Sofya'da askeri atâşe olarak görev yaptığı dönemde, çok sesli müziğe ilgi duymaya başlamış, klasik müzik konserlerine ve operalara giderek bu tarz müzik türlerini yakından tanıma fırsatı bulmuştur. Cumhuriyetin ilan edilmesinin ardından birçok yeniliğe imza atan Atatürk, topluma öz Türk musikisi dışında, klasik müzik ve operayı da sevdirmek ve tanıtmak için çalışmalarında bulunmuş, bu tür müzik konserlerini izlemeye giderek, halkın da bu yeni müzik türlerini sevmesini arzulamıştır. Türk toplumuna evrensel müziğin çok sesli ezgilerini tanıtmayı, sevdirmeyi amaçlayan Atatürk, Türk musikisinin gücünü ve etkisini hiçbir zaman görmezden gelmemiş, şarkılar ve türküler onun günlük yaşamının bir parçası olmuştur âdetâ.

Bu parçadan Atatürk'le ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı sanatlara ilgi duyduğuna
- B) İleri görüşlü olduğuna
- C) Evrensel bir müzik anlayışının olduğuna
- D) Toplumunu yönlendirebildiğine
- E) Birçok yenilik getirdiğine

14. Filyos Kalesi, Zonguldak'ta Filyos'ta bulunmaktadır ve kentin denize hâkim bir noktası olan bir burun üzerinde kurulmuştur. Romalılar tarafından yapıldığı düşünülen kalenin, güçlü ve heybetli bir görünüm kazanması düşüncesiyle yapımında iri taşlar kullanılmıştır. Kale uzunca bir süre harabe durumda kaldıktan sonra, 2003 yılında Kültür Bakanlığı tarafından onarım çalışması yapılmıştır. İlk yerleşim yeri, kentin kuzeyindeki kale tepesi üzerindedir. Bugün burada Orta Çağ kalesine ait duvarlar ile Helenistik-Roma dönemlerine tarihlenen kule kalıntısı bulunmaktadır. Kale tepesinin doğusunda mermer sütun ve kaidesi, mermer yazıtlı levha, taş lahitler ve tuğla mezarlar ortaya çıkarılmıştır.

Bu parçada Filyos Kalesi ile ilgili olarak

- I. Bulunduğu konum
- II. Kim tarafından yaptırıldığı
- III. Restorasyon geçirdiği

bilgilerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

15. **Muhabir:**

(I) ----

Yazar:

— İstanbul merakımın beynimde fırtınalar estirdiği zamanlar ilk mektep çağlarıma kadar gider ama çocukluk yıllarımda İstanbul benim gönlümdede sadece ailece yaptığımız gezilerde şaşkırtıcı görünümeler yansıtan dev bir şehir olarak yer etmişti.

Muhabir:

(II) ----

Yazar:

— Benim için İstanbul'u en özel kılan şey, gelmiş geçmiş en büyük uygarlıklardan ikisi olan Romalılara ve Osmanlılara ev sahipliği yapması, Hıristiyan ve Müslüman inanışlarının somut simgelerini bağrında yaşatmış olması. Bir diğeri de, Asya ve Avrupa kıtalarına konuk olan efsanevi bir şehir oluşu.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Eserlerinizde İstanbul'a sık yer vermenizin özel bir nedeni var mı?
II. İstanbul'u hikâyelerinizde nereye koyuyorsunuz?
- B) I. İstanbul hikâyelerini anlatma serüveniniz nasıl başladı?
II. Nedir sizin için İstanbul'u çok özel kılan unsurlar?
- C) I. İstanbul'a ne zaman taşındınız?
II. İstanbul'un bu kadar önemli olmasının nedeni nedir?
- D) I. İstanbul sizin için neye benzer?
II. İstanbul'un tarihi önemi hakkında ne söylemek istersiniz?
- E) I. İstanbul'la ilgili en güzel anınız nedir?
II. Niçin İstanbul'a bu kadar çok değer veriyorsunuz?

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşadıkları dönemde dünyaya nam salan, pek çok ülkeyi ve bölgeyi ele geçiren Persler MÖ 500'ü yıllarda Mezopotamya'nın kuzeyinde yaşıyordu. İmparator Dara zamanında ülke, Mısır'dan Hindistan sınırlarına kadar uzanan koca bir imparatorluk olmuştu. İmparator ülkeyi kendi istediği gibi yönetiyordu. Buyruklarının, ülkesinin her yanına aynı zamanda ulaşabilmesi için yollar yaptırdı. Fakat Anadolu'nun batı sahillerinde yaşayan İyonlar, böylece buyruklara uymaya alışık değillerdi. Ne bir başkasının uyuğu olmak ne de Pers kralına haraç ödemek istiyorlardı. Perslere karşı ayaklanan İyonlara Atinalılar da destek oldular. Bu durum İmparator Dara'nın hiç ama hiç hoşuna gitmedi. Önce İyonları susturdu sonra da Atina üzerine yürüdü. Maraton denilen yerde yapılan savaşta düşmanın ordusundan yedi kat büyük bir orduya sahip olmasına karşın Pers ordusu yenildi ve kıyıda uzaklaşmaya başladı. Ancak Atina ordusunun komutanı, Pers gemilerinin karadan tam uzaklaşmadıklarını ve Atina yönüne doğru dümen kırdıklarını gördü. Ne var ki Maraton'dan Atina'ya deniz yolu ile gitmek kara yolundan daha uzun sürüyordu. Komutan, askerlerinden birini bir an önce Atina'ya ulaşip durumu bildirmesi için görevlendirdi. Haberci o uzun mesafeyi koşarak geçti ve Atinalıları uyardı. İşte ünlü Maraton koşusunun kaynağı, tarihteki bu olaydır.

1. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Pers İmparatorluğu'nun ne kadar bir alanı kapladığına
- B) Pers kralının yeni yollar yaptırmasının sebebine
- C) Pers ordusunun İyonlarla yaptığı savaşta neden yenildiğine
- D) İyonlara, Perslerle yaptıkları savaşta kimlerin yardım ettiğine
- E) İyonların yaşadıkları bölgeye

2. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Savaşların kalıcı sonuçlarının olduğu
- B) Perslerin Mısırlılarla çok iyi geçindiği
- C) İmparatorların zorba insanlar olduğu
- D) Atinalıların yardımsever insanlardan oluştuğu
- E) Tarihteki savaşların günümüzdekilerden kısa sürdüğü

3. 1950'lerden sonra nitelikli bireylerin üçüncü dünya ülkelere gelişmiş ülkelere doğru göç etmesiyle birlikte ortaya çıkan beyin göçü, genel olarak üniversite mezunu ya da herhangi bir alanda üniversite derecesine denk bir tecrübe ve birikime sahip yüksek nitelikli bireylerin kendi ülkelerinden başka ülkelere yaptıkları göçü ifade eder. 1950'lerden sonra beyin göçü ekonomik, siyasî ve sosyal etkenlerle ilişkilendirilerek açıklanmaya başlandı. Beyin göçü genellikle az gelişmiş ülkelere gelişmiş ülkelere doğru olsa da başka tür beyin göçü biçimleri de vardır. Ülkeler arasındaki her çeşit nitelikli birey akışı beyin göçü olarak kabul edilmez. Örneğin nitelikli bireylerin kapasitelerinin altında kullanılmaları sonucu göç etmeleri, beyin göçü olarak değerlendirilemez. Bu türden bir göç zararlı olmayan bir tür beyin taşması olarak kabul edilebilir. Beyin göçünün diğer bir çeşidi de gizli beyin göçüdür. Herhangi bir ülke içinde bulunan yabancı kuruluşlarda çalışan nitelikli insan gücü, gizli beyin göçü olarak değerlendirilebilir. Bunun dışında dışarıda eğitim gören kişilerin kendi ülkelerine döndükleri zaman verimsiz olmaları da beyin göçünün gizli bir biçimi olarak görülebilir.

Bu parçada,

- I. İnsanlar farklı nedenlerle kendi ülkelerini terk ederek başka ülkelere gitmektedir.
- II. Nitelik sahibi kişilerin başka bir ülkeye taşınmasında ekonomik nedenler önceliklidir.
- III. Beyin göçü yalnızca az gelişmiş ülkeden çok gelişmiş ülkeye doğru olmamaktadır.
- IV. Kişilerin yetenekleri doğrultusunda doğru kullanılmaları beyin göçünü engellemektedir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Yazılarımda asla başkalarını taklit etmem; kendim gibi olmaya, kendime ait şeyleri söylemeye gayret ederim. Beni okurken, gereksiz hiçbir ayrıntı göremezsiniz. Süsten uzak sözcüklerim zeytinyağının akışı gibi dilinizden ve yüreğinizden süzülür. Ayrıca yazılarımda plan da çok önemlidir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Akıcılık
- B) Duruluk
- C) Özgünlük
- D) Özlülük
- E) Sadelik

5. Namib Çölü, Afrika'nın en kurak alanı Namibya'nın batı bölümünde yer alıyor. Atlantik Okyanusu kıyısı boyunca bir şerit hâlinde uzanan Namib Çölü, dünyanın en yaşlı çölü. Bazı jeologlar 65 milyon yıllık, bazıları ise 18 milyon yıllık olduğunu söylüyor. Bu gelişim sürecinde çevreye uyum sağlayan bitkilerin çoğunu endemik türler oluşturuyor. Namib Çölü'nde yaşlılar çok az ve düzensiz. Yaz aylarında sıcaklığın 50 dereceye kadar çıktığı bölgede bitki ve hayvanların hayatta kalması neredeyse imkânsız ancak özel anatomik ve psikolojik yapıları, davranış karakterleri yaşamlarını sürdürmelerini kolaylaştırıyor. Bitkilerden uzun köklüler yer altından su elde ederken kökleri yeryüzüne yakın olanlar suyu yer altına inmeden emiyor.

Namib Çölü'ne ilişkin bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Oldukça sıcak ve kurak bir iklime sahip olduğu
B) Başka yerde olmayan bitkilerin olduğu
C) Oluşum tarihiyle ilgili görüş farklılığının olduğu
D) Okyanus ile kıyısının olduğu
E) Farklı hayvan türlerine ev sahipliği yaptığı

6. Gençlerin kendilerini özdeşleştirebilecekleri modellere ihtiyacı var, kader beni bir model olarak yaratmış. Hayatın bana verdiği imtiyazların ömrüm boyunca bedelini ödediğimi sanıyorum. Bir fâni olarak, benim bir model olma iddiam yok. Ama kaderimde model olma mecburiyetimin olduğunu hissediyorum. Öğrendiğim her şeyin bana öğretilmediğini sanmayın. Birçok şeyi kendi göbeğimi kendim keserek öğrendim. Hatta en sağlam bilgilerimin doğrudan bana öğretilenler değil, kendi içimden keşfettiklerim olduğuna inanıyorum.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgiye açık biridir.
B) Öz eleştiri yapabilmektedir.
C) Bazı gerçekleri görmektedir.
D) Mücadele etmiştir.
E) İnsanlara örnek olmuştur.

7. Gazete, haber niteliği taşıyan bilgilerin toplanması ve halka yayılması bakımından önemli bir kaynaktır. Bu kaynak yayımlandığı ilk tarihten bu yana bilgiyi toplum-sallaştırmak, halkın düşüncelerini yansıtmak, doğru bilgi ve güncel haberleri toplayıp sunmak gibi önemli roller üstlenmiştir. Gazete, ulaşım araçlarının henüz gelişmediği zamanlarda halkı güncel konularda bilgilendirmek ihtiyacı neticesinde ortaya çıkmıştır. Avrupa 17. yüzyılın başlarında gazete ile tanışmışken bizim gazete ile tanışmamız ancak 18. yy'ın sonlarına doğru olmuştur. Bizde basın tarihi İkinci Mahmut döneminde (1831) çıkarılmaya başlanan *Takvimivakayı* adlı resmi gazete ile başlamıştır. Gelişerek ve kendine yeni görevler yükleyerek günümüze kadar gelen gazete hâlâ güncel haber ve önemli bilgilerle kültürümüzdeki yerini korumaktadır. Okunduktan sonra, bazen sıcacık ekmekleri sarmak için kullanılan bazen de piknikte sofraya bezi niyetine serilen gazetenin uzun bir tarihi vardır. Bu tarih bize basın kültürünün ne emeklerle günümüze kadar geldiğini gösterir.

Bu parçada gazeteyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Güncel bilgilerin aktarılmasında bir araç olarak kullanılmıştır.
B) Basmakalıp bir nitelik taşımamış, kendini güncellemiştir.
C) Farklı amaçlar için kullanıldığı da olmuştur.
D) Her ülkede ya da toplumda aynı dönemde çıkmamıştır.
E) Günümüzdeki kullanımı geçmişteki kullanımına göre farklılaşmıştır.

8. Dış görünüşü ile ufak tefek, kabuğuna çekilmiş ama içinin gücü ile bir dev... Büyüklüğünü alçakgönüllülükle, ihtirasını sakın bir ölçülülikle gizlemeye çalışan hem uluslararası çapta bir hukuk uzmanı hem de çağının bütün düşünce ve sanat hareketlerini içtenlikle izleyen bilinçli bir aydın.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanatseverliğine
B) Yardımseverliğine
C) Çok yönlü oluşuna
D) Mesleki başarısına
E) Dış görünüşüne

9. Noguchi'nin eserleri daha çok evrenle ilgili merkezi analiz yapıldığı ilginç bir estetikdir. Bu eserlerde dolaylı bir söylem söz konusudur. Açıklanamayan doğal, nesnenin imsel formlarını yaratır. Çünkü ona göre doğanın kendisi başlı başına bir heykeldir. Doğanın gözüken ve gözükmeyen yasalarını, organik dünyanın içinde saklı duran geometrik biçimleri, heykelini yaparken sınırlamalarla durdurur ve yeniden yorumlar. Noguchi kendisiyle yapılan bir söyleşide şöyle söyler: "Asıl sorun maddenin doğasında bulunan has değerleri yok etmeden nasıl değiştireceğinizdir." Paris'te çalışmaları sırasında yapmış olduğu heykel çizimlerinde geometriyle organik yapı arasındaki yer değiştirme açıkça görülür. Bu iki imaj arasındaki dinamik ilişki, sanatçının tüm yaptıklarında zaman içinde hep gündemde kalacaktır.

Bu parçadan hareketle Noguchi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her heykelinde ya da objesinde farklı bir üslup kullanan sanatçının eserlerinde kendine özgü duyarlılık ve bakış açısı bulunur.
- B) Birbirine zıt olan yapıları birleştirerek sınırları zorlamış, geometrik ve organik şekillerden yeni formlar yaratmıştır.
- C) Doğa ile geometrik biçimlerin arasındaki uçurumları ve ilişkileri birbirleriyle çarpıştırarak eserlerini yaratır.
- D) Eserleri çevreyle bütünleşmiş uzamsal heykeller olarak biçimlenir.
- E) Yapıtları doğadaki nesnelerin yapısını içerdiği kadar varoluşsal bir öz de taşır.

10. Bir resim, düşünülerek bulunmaz, bizzat ele alınmadan kurgulanmaz. Bir insanın düşüncelerinin değişmesi gibi bir resim de yapılırken sürekli değişir ve hatta bittiğinde bile ona bakanların bilinç durumlarıyla bağlantılı olarak değişmeye devam eder. Günden güne ve yaşamın bize dayattığı değişimlere katlanarak... Bir canlı gibi resmin de kendine özgü bir yaşamı vardır. Aslında bu çok doğal, resim ona bakan insan aracılığıyla yaşar.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Resim onu algılayan kişiye göre şekillenir.
- B) Sanat eseri, hiçbir zaman tamamen bitmez.
- C) Sanatçının yapmayı düşündüğüyle yaptığı aynı değildir.
- D) Resim, kişiye göre her zaman değişim içindedir.
- E) Sanat yapıtı olmadan sanattan söz edilemez.

11. Bir organizmanın, dış ve iç çevresinden gelen uyarıları, duyu organları aracılığı ile alma yeteneğine duyum denir. Bu duyu organları ise göz, kulak, burun, dil ve deridir. Bunlar, dış çevre ile iç çevre arasında adeta bir köprü görevini oluşturur. Bu köprülerden biri yıkık veya bozuk olursa insan dıştan gelen etkilerden bazılarını alamaz. Örneğin: Anadan doğma kör olan bir kimseye, beyaz ile siyah, sağır olan bir kimseye, piyano ile keman sesi arasındaki farkı anlatmak olası değildir. Dış çevre ile iç çevre arasında köprü görevini üstlenen duyu organlarının yaptıkları hizmet yönünden, eskiden beri insanlar tarafından bilinen beş duyudur. Bunlar: Tatma, koklama, işitme, görme ve dokunma duyarıdır. Bunları meydana getiren duyu organlarıdır. İnsanın hayat karşısındaki silahları işte bu organlardır.

Bu metinde duyularla ilgili asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlarca değerinin bilinmemesi
- B) Belli bir süreç sonunda elde edilmesi
- C) Farklı özellikleri içinde barındırması
- D) İnsan için hayati öneme sahip olması
- E) İnsanı başarıya götürmede etkili olması

12. İnkalar ölümlerini mumyalayarak olabildiğince canlıymış gibi saklama geleneğini uzun yıllar sürdürdüler. Ölüme meydan okuyan böylesi bir koruma süreciyle beden, ruhun sonsuza dek barındığı bir yuvaya dönüştürülüyordu. İnkalar ölümlerini "beslenip", giydirilip, kimi önemli etkinliklere götürülerek toplumun bir parçası olmayı sürdürüyorlardı. Ne yazık ki Katolik İspanyollar ölümlere canlıymış gibi davranılmasını bir türlü kabul edemediler ve ellerine geçen tüm mumyaları yok ettiler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı kültürlerin birbiriyle çatışabileceğine
- B) Ölümden sonra yaşamın var olduğuna inanan toplumların olduğuna
- C) Kimi insanların kendileri gibi düşünmeyenlere hoşgörüsüz davrandığına
- D) Dinsel törenlerin her toplumda benzer davranışlarla ortaya çıktığına
- E) Mumyalama tekniğiyle yaşama sonsuzluk kazandırabileceğine inanılmadığına

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Zeytin ağacı, meyvesinin etli kısmından ve çekirdeğinden elde edilen, altın sarısı yağı olan, çok değerli bir ağaçtır. (II) Uygun koşullarda yetiştirilirse ekimini izleyen 5-6 yıl içinde, meyve verecek duruma gelir. (III) Zeytin ağacının verimli hâle gelmesi, 20 yılı bulur ve giderek de verimi artar; 35-150 yıl arası, ağacın olgunluk ve tam verim dönemidir; sonra, daha yüzlerce yıl yaşar. (IV) Oldukça uzun bir yaşamı vardır ama yaşlanınca da verimi azalır. (V) Zeytin ağacı, genellikle rakımı düşük coğrafyalarda yetişir ancak denizden 1000 metre yükseklikte de zeytin tarımı yapılabilmektedir. Türkiye’de, 800 hatta 1000 metreye kadar zeytin yetişmektedir. (VI) Zeytin, özellikle 400 metrenin altındaki alçak alanlarda, daha verimli olur. (VII) Zeytin ağacı için yetiştirilmeye elverişli coğrafya; yazları sıcak, kışları ılıman geçen iklimlerdir. (VIII) Zeytin, suyu sever ama susuzluğa da dirençlidir; aynı ölçüde verimli olmasa bile zeytin ağacı, kendisini, bölgenin iklim yapısına uydurmayı başarır.

13. Zeytin hakkında bilgi veren bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede niteliği hakkında bilgi verilmiştir.
- B) II. cümlede ağacının ömrünün ne kadar olduğu anlatılmıştır.
- C) III. cümlede ağacının en verimli olduğu dönem açıklanmıştır.
- D) IV. cümlede ağacının her dönem aynı verimi vermediği açıklanmıştır.
- E) V. cümlede yetiştiği coğrafyanın bir özelliği verilmiştir.

14. Bu parçada zeytin ağacıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Soğuk iklimi sevmediğine
- B) Belli bir rakımdan sonra veriminin azaldığına
- C) Bulunduğu bölgenin iklimine uyum sağladığına
- D) Belli yaş aralığında daha verimli olduğuna
- E) Birçok bölgede yetişebildiğine

15. Yolda yürürken sizi tanıyan birinin sizi tanımazlıktan geldiğini hissedince kendinizi ne kadar kötü hissettiğinizi söylememe gerek yoktur herhâlde. Ancak durum her zaman düşündüğümüz gibi olmayabilir. Sebep belki de yüz körlüğüdür. Hani bazılarımız yüzleri hatırlamadığından, insanları tanıyamadığından şikâyet eder ya. İşte yüz körlüğü de buna benzer ama bundan çok daha ciddi bir sorun. Yüz hafızanız zayıf olsa da farklı yüzleri birbirinden ayırt etmekte hiç zorluk yaşamayabilirsiniz. Ancak yüz körlüğü olan kişiler farklı yüzleri ayırt edemiyor. Evet, hastalar yüzleri görebiliyor: Gözler, burun, dudak, çene, alın, kulaklar, yüzün biçimi ve hatta belli bir unsuru kişiyle kodlayarak kişiyi tahmin etme gibi bazı yöntemler geliştirebiliyorlar. Ancak bu parçaları bir araya getirip o yüzün kime ait olduğunu algılayamıyorlar. Araştırmalarda yüz körlüğü olmayan bireylerin biriyle konuşurken genelde gözlerle odaklandığı gözlenirken hastaların ise gözlerini yüzde herhangi bir yere odaklamadığı, aksine sanki bir şeyler arıyormuş gibi yüzün değişik noktalarında gezdirdiği fark edilmiş.

Bu parçada yüz körlüğü hastalarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Genelde çoğu zaman hepsinin zayıf hafızaya sahip bireyler olduğu
- B) Birilerinin tanınmamanın kendilerinde dışlanmışlık hissi uyandırdığı
- C) Hastalığa bağlı davranışlarının bazen diğer bireylerce yanlış değerlendirildiği
- D) Pek çoğunun, benzer yüzleri rahat ayırt ederken farklı yüzleri tanımada zorlandığı
- E) Odaklanmada sorunlar yaşayıp kişiyi ayırt edemedikleri

16. Onun en önemli özelliklerinden birisi başka yazarların bir sayfada anlatmış olduğunu bir iki cümleyle anlatmasıdır. Bu bakımdan yazarımız, bir cümleyle anlatmak istediğini vermesi yönüyle bir çizgiyle hikâye anlatabilen karikatüriste benzemektedir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdaki ilkelerden hangisini önemsemektedir?

- A) Akıcılık
- B) Sanatlı anlatım
- C) Özgürlük
- D) Özlülük
- E) Açıklık

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İstanbul'da bahar bir türlü gelmedi, soğukların arkası kesilmedi derken her şeye rağmen baharın işaretleri belirdi. Koyun yoğurdu İstanbul'a teşrif etti. Yoğurdun inek, keçi, manda gibi sültere göre türleri vardı. Eski İstanbul'da bu mevsimde, koyun yoğurdu merakı ve takibi başlardı. Bütün mahalle yoğurtçuları "koyun yoğurdu" diye bağırma-larına rağmen gerçek koyun yoğurdu çok az bulunan bir nimetti. Meraklıları ya özel olarak yaptırırlar ya da sadece iyi bilip tanıdıkları yoğurtçulardan alırlardı.

1. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Varsayımda bulunulmuştur.
- B) Öykülemeye yer verilmiştir.
- C) Sessel yineleme yapılmıştır.
- D) Mecaza yer verilmiştir.
- E) Öznellik vardır.

2. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bahar mevsiminin, İstanbul'a genelde geç geldiğine
- B) Bazı satıcıların beyanının gerçeği yansıtmadığına
- C) Koyun yoğurdunun daha pahalı olduğuna
- D) İstanbulluların zevklerinin zaman içinde çok değiştiğine
- E) Koyun yoğurdunun sağlıklı olduğuna

3. Yirmi birinci yüzyıla girmemize rağmen hâlâ eleştiride bir adım yol almış değiliz. Bir gazete yazarının, toplumsal konularla ilgilenmesi, birtakım görüşler ileri sürmesi çok doğal karşılanıyor da bu konularda sanatçıların düşüncelerine dudak bükülüyor, küçük bir çocuk gibi azarlanıyorlar: "Senin işin değil bu." deniyor. Aslında bu, herkesin işidir, öyle olması da gerekir. Eskiler, hele antik Yunan'da yazarlar, şairler toplumsal hayatla ilgilenmiş, yol gösterici olarak görevlerini kusursuz bir biçimde yerine getirmişlerdir. En büyük savaşlar da önemsiz sayılabilecek toplumsal konular da eserlerinde yer almıştır. Çoğu, insanların nasıl daha iyi yaşayabileceğini, mutluluğa nasıl ulaşabileceklerini araştırmış, görüşlerini belirtmişlerdir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi eleştirilmektedir?

- A) Sanatçıların sanat alanında başarıyı ikinci plana atmaları
- B) Günümüzde sanata eskisi kadar önem verilmemesi
- C) Sanat dünyasının toplumsal konular üzerine eğilmele-rine karşı çıkılması
- D) Yazarların geçmişte toplumsal konularla gereğinden fazla ilgilenmeleri
- E) Günümüzde sanatçıların toplumsal konulara karşı du-yarsız kalmaları

4. Yazarlık, doğuştan gelen yeteneğin yanı sıra çaba, çalışma ve bilginin ürünüdür. Yazar, yabancı yazarları da tanımak ve okumak zorundadır. Yazdıklarını ancak böyle evrensel ve çok sesli kılar ancak böyle yeni sözler, yeni biçimler ve eserler üretir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir yazarda bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Halk kaynaklarından faydalanması
- B) Ter akıtması
- C) Özgün olması
- D) Zenginlik ve çeşitlilik içermesi
- E) Başka yazarları takip etmesi

5. Demir metalinin bilinmesi bronz kadar eski olmasına rağmen uzunca bir süre tek kaynak olarak meteoritlerden yararlanılmıştır. Ancak Bronz (Tunç) Çağı'nın kültürlerinin yok edilmesini izleyen bir soyutlama ve anarşi döneminin ardından yavaş yavaş Demir Çağı kültürlerinin ortaya çıkmaya başladığı görülmektedir. 'Küçük Asya' olarak da adlandırılan Anadolu'da Hititler, hatırı sayılacak kadar demirden silah kullanan ilk topluluktur. Bundan dolayı yüksek nitelikli demir işçiliği ve sanatıyla uğraşan ilk uygarlık olarak ün kazanmıştır. Henüz Bronz Çağı'nda iken demir işçiliği ile uğraştıkları tahmin edilmektedir. Ancak arkeolojik bulgular MÖ 1600 tarihlerinde Hititlerin demir madeni üretimi için bir nevi tekel idaresi kurmuş olduklarını, devletin gözetiminde ve belirli kuralları içeren ticari anlaşmalarla demir ticaretini sürdürdüklerini ortaya koymaktadır. Söz konusu bulgulardan Asurlulara demir ihraç etmiş oldukları anlaşılmaktadır.

**Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine va-
rılmaz?**

- A) Demir madenini sadece Hititler kullanmamıştır.
- B) Demirin elde edilmesinde birden çok kaynak kullanılmıştır.
- C) Hititler demir üretimini tek elden yönetmiştir.
- D) Demir Hititlerde farklı amaçlar için kullanılmıştır.
- E) Anadolu'da aynı dönemde birden fazla medeniyet yaşamıştır.

6. Rimbaud, Fransızlar; Goethe, Almanlar; Shakespeare yahut Eliot İngilizler için ne ifade ediyor? Haşim, kültürümüzün önemli bir parçası. Eski duyarlılıklara açılan bir pencere. Her okuyuşta önümüze türlü zenginlikleri ve farklı dünyaları açan bir şair ve kültür adamıdır. Haşim'in ne ifade ettiği biraz da onu okurken durduğumuz yere bağlıdır. Hâlâ ondan etkilenen yazarlar varsa Haşim bizim için çok şey ifade ediyor demektir.

**Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değ
inilmemiştir?**

- A) Günümüzde bile bazı yazarların Haşim'den etkilendiğine
- B) Haşim'in ve ifade ettiğinin onu okurken durduğumuz yerle ilgili olduğuna
- C) İngiliz, Alman ve Fransız sanatçıların Haşim'i tanımadığına
- D) Haşim'in kültürümüzün önemli bir değeri olduğuna
- E) Ahmet Haşim'in yalnız şair değil, kültür adamı da olduğuna

7. Latinceye Yunancadan geçmiş olan cetus (balina) kelimesi "büyük deniz hayvanı" anlamına gelmektedir. Balinalar, boyları 25-30 metreyi, ağırlıkları 150 tonu bulan en büyük deniz canlılarıdır. Suyun kaldırma kuvveti sayesinde bu ağır gövdelerini taşıyabilmektedirler. Balinalar suda yaşamasına rağmen taşıdığı birçok özellik sebebiyle memeliler sınıfında yer almaktadır. Bir balık gibi yumurtlayarak üremezler, yavrularını doğuran ve emziren canlılardır. Bunun yanında bir balığın vücut ısısı suyun sıcaklığına göre değişirken, balinalar sıcak kanlıdır. Balıklar solungaçlarıyla solunum yaparken, balinalar akciğer solunumu yapmaktadırlar. Vücutlarında pul veya tüy benzeri yapılar yoktur. Ortalama 70-90 yıl yaşarlar. Sürüler hâlinde gezer ve kendilerine özgü çıkardıkları sesler sayesinde haberleşmelerini sağlarlar. Uykuları insanlar gibi derin ve uzun değildir. Soluk almaları insanlar gibi istemsiz olmadığından uykuları da kısa süreli olmak zorundadır.

**Bu parçaya dayanarak balinalarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaş
ılamaz?**

- A) Balinaların türlerinin içinde en büyük canlılar olduğundan
- B) Sahip oldukları özellikler bakımından türlerinden ayrıldığından
- C) Kendilerine has bir iletişim şekillerinin olduğundan
- D) Akciğerle solunum yaptıkları için su yüzeyinde rahatça kalabildiklerinden
- E) Üreme şekillerinin diğer balıklardan farklı olduğundan

8. Anadolu'da 1822-1842 arasında 250 kadar eserin basıldığı, bütün Tanzimat Dönemi'nde eserlerin toplam tirajının birkaç bini geçmediği biliniyor. Oysa, Rusya'da Petro döneminde 1900'e kadar iki yüz bini aşkın kitap basılmıştır. Ruslar, Avrupalı düşünürleri okuyor, dostlarına anlatıyor ve tartışıyorlardı. Bizde ise sözlü edebiyat kültürü yaşamaya devam ediyordu. 19. yüzyıl Osmanlı idarecileri genelde okuyarak değil, görerek ve duyarak öğreniyordu.

Bu parçada üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 19. yüzyılda Osmanlı-Rus kültür hayatındaki farklar
- B) Rus aydınların, dünya ve Avrupa kültür hayatına katkıları
- C) Sözlü edebiyat ve kültür geleneğinin Osmanlı idarecilerine sağladığı faydalar
- D) Tanzimat Dönemi'nde basılan eserlerin edebi yönden niteliksizliği
- E) Rus halkının Avrupa edebiyatına olan aşırı düşkünlüğü

9. Şirketler teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde yaşandığı ve rekabetin artan oranda ivme kazandığı günümüz ortamında ürün ve hizmetlerinde yenilikler yapmaya veya yeni ürün ve hizmet grupları oluşturmaya büyük önem vermektedirler. Mevcut ürünlerde yapılan yenilikler, müşteri beklentilerine ve rakip ürün özelliklerine göre yapılan iyileştirmeler yaygın oranda kullanılmaya başlanmıştır. Ürün dizisinin uzatılması, müşterilerin ihtiyaçlarını karşıladığı gibi farklı pazar bölümlerindeki farklılaştırılmış beklentilerine yanıt vermede olumlu bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Pazarlardaki yoğun rekabet ortamı, tüketici istek ve tercihlerinin yani davranışlarının sürekli değişim içinde olması, teknolojik gelişmeler, pazarlama açısından yeni ürünlere gitme, mevcut ürünlerde iyileşmeler ve yeni markalar demektir. Bu değişkenler firmaları sürekli olarak yeni ürün geliştirip pazarlara sunmaya itmektedir. Yaşam devresi biten bir ürünün yerine yeni ürün geliştirilmesi her zaman firmaların hazır olduğu bir strateji olmalıdır.

Bu parçaya göre firmaların yeni ürün ve hizmetlerde yeniliğe gitmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Ürünlerin pazara sunulması
- B) Müşteri isteklerinin değişmesi
- C) Beklentilere yanıt verme
- D) Rekabetin olması
- E) Teknolojinin gelişmesi

10. Ben çeviriyi sanat sayanlardan değilim. Sanat yaratıcılıktır. Çevirmen sanatçı değil zanaatçıdır. Bir dilde söylenmiş olanı alıp başka bir dilde söyleyeceksiniz. Köseleyi, deriyi, bezi, çiviye ayakkabı hâline getirmek gibi. Böyle demekle çevirmenleri aşağıladığımı sanılasın. Ayakkabının kötüsünü düşünün. Kötü ayakkabıcının diktiği ayakkabı ya iki günde patlar ya da ayağınızı sıkar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kötü bir çevirinin de rahatsız edici olacağına
- B) Her sanatçının önce bir zanaatlık dönemi yaşadığına
- C) Çevirmenliğin yaratıcılık gerektirmediğine
- D) Sanat ve çevirinin ayrı şeyler olduğuna
- E) Çevirinin de kendine özgü bir ustalık gerektirdiğine

11. “Sanatçı toplumun talebine göre sanat üretmek kitlelerin peşine takılmaz! Gerçek bir sanatçı ise bırakın alkışlanmayı, taşlanmayı ve dışlanmayı göze alarak toplumun en önünde yürür.” Gerçekten muhteşem ve kitaplar değerinde biz söz bu. Şimdiki sanatçıların tamamına yakını kitleleri peşinden sürüklemek yerine eserinin çok satması için okuyucu istekleri ve yönlendirmeleriyle yazıyor, çiziyor maalesef. Cemal Süreya gibi, Nazım Hikmet gibi, Oğuz Atay gibi, Namık Kemal gibi yazar ve çizer hemen hiç kalmadı. Eserleri (!) çok satan günümüz yazar ve şairlerine baktığımızda da bunu görmekteyiz. Bu sanatçılıktan çok zanaatkârlıktır. Okurlarının ve toplumun siparişlerini yerine getirmektir. Hoşa giden, tutulan ve beğenilen tarz ve biçimde mobilya yapan bir ustanın çok da farklı değildir. Onun mesleği de budur çünkü: Resim yapmak, şiir yazmak, şarkı bestelemek. Oysa gerçek sanatçı alkışlanmayı değil gerektiğinde taşlanmayı göze almalı. Bilgisi, deneyimi ve donanımı ile topluma önder olmalı.

Bu parçada eleştirmenin yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıların okurun isteklerini dikkate almaması
- B) Günümüz yazar ve şairlerinin sanatçı olamamaları
- C) Günümüz yazar ve şairlerinin sanatçılığı salt maddi düşünmesi
- D) Yazar ve şairliğin bir meslek olarak görülmemesi
- E) Sanatın bir değerinin kalmaması

12. Günümüz öykücülüğünün geçmişteki öyküler kadar gelecekteki öykülerle de buluştuğu, kuşaklar arasında olduğu kadar edebiyatla hayat arasında da köprü kurduğu, nicel artışın yanında nitel olarak da arttığı, eleştirmenin canlanmasına katkıda bulunduğu söylenebilir.

Bu cümleye göre günümüz öykücülüğü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sadece bugünle değil, geçmiş ve gelecekle de buluştuğu
- B) Yaşama edebiyat arasında köprü vazifesi gördüğü
- C) Öykü sayısının diğer dönemlere göre arttığı
- D) Eleştiri türünün hareketlenmesinde pay sahibi olduğu
- E) Kuşaklar arasındaki çatışmaları yok ettiği

13. İnsanların gıda tüketimi, elbise tercihleri ve barınma şekilleri itibarıyla dünyanın farklı yerlerinde çok büyük farklılıklar vardır. Bu farklılığın ana sebebi doğal çevrenin insana sağladığı imkânlardır. Sibiryada kürk giyen insan, Afrika'da yarı çıplak yaşamaktadır. Eskimolar balıkla beslenir ve pirinci tanımaz ancak Güneydoğu Asya'da insanların ana besin kaynağı pirinçtir. İnsanların konut tiplerinde ve yapı malzemelerinde de farklılıklar görülür. Az yağışlı ve nem oranı düşük ortamlarda kerpiç evler görülürken, bol yağışlı ve nem oranı yüksek ortamlarda ise ahşap evler görülür. Dünyada dört mevsimin yaşandığı yerlerde insan kışın soğukla, yazın sıcakla mücadele etmek, kış mevsimi için yiyecek hazırlamak mecburiyetindedir.

Bu parçaya göre doğal koşullar aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili değildir?

- A) Barınma
- B) Karakter
- C) Beslenme
- D) Tüketim tercihleri
- E) Konut yapı malzemeleri

14. İnsanoğlunun en önemli özelliklerinden biri de bir şey kaybettiği zaman ister istemez üzülmesidir. Hatta kaybolan şey fazla değerli olmasa da bu üzüntünün önüne geçmek pek mümkün değildir. Mesela küçük ve değersiz bir çanta kaybetmeniz içindekileri tek tek hatırlamadan edemezsiniz. Hâlbuki onun iki katını hediye etseniz yüreğiniz bile kıpırdamaz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstenmeden elden çıkan her şey kişiyi üzerken hediye nin maliyeti insanı pek etkilemez.
- B) Her insan yaşamı boyunca çeşitli kayıplara uğrayabilir.
- C) Hediye alıp vermek insanlar arasındaki sevgiyi güçlendirir.
- D) Kaybolan eşyanın miktarı büyüdükçe verdiği üzüntü de büyür.
- E) Hayatta kazanmak kadar kaybetmek de vardır.

15. I. "Alis Harikalar Diyarında" adlı film farklı yaş gruplarında olan kişilerde farklı etkiler bırakmakta ve bu kişiler aynı durum hakkında farklı yorumlarda bulunabilmektedir. Erken çocukluk döneminde ve son çocukluk döneminde bulunan çocukların filmin konusunu, kahramanlarını, kahramanların birbirleriyle olan ilişkilerini algılama şekli farklılıklar göstermektedir. Anlaşıldığı gibi farklı yaş dönemlerinde olan çocukların filmi algılayış biçimi kısmi benzerlikler gösterse de oldukça farklıdır.
- II. Hayal ile gerçek arasındaki çizginin erken çocukluk döneminde net bir şekilde anlaşılabilmesi Alis'i izleyen ve bu yaş döneminde olan çocukların çeşitli hayvanların yuvalarına girmek istemelerine, bir çukurdan düştüklerinde canlarının yanmayacağına aksine farklı bir yere çıkacaklarına ve eğer isterlerse zamanın hep oyun saatini göstereceğine inanmalarına zemin hazırlayabilmektedir. Zira filmde çıkan 4 yaşındaki bir çocuk annesine ısrarla köyde dedelerinin bahçesinde bulunan kuyudan içeri girmek istediğini, böylece Alis ve komik tavşanla tanışabileceğini söylemiştir.

Yukarıdaki iki paragrafta aşağıdakilerden hangileri üzerinde durulmaktadır?

- A) I.de filmde işlenen konunun açık bir dille verilmediği
II.de filmin çocuklar üzerindeki etkisinin tam anlaşılmadığı
- B) I.de filmin her çocuk üzerinde aynı etkiyi bırakmadığı
II.de çocukların gerçek ve gerçek dışı öğeleri ayırma da zorlandığı
- C) I.de benzer filmlerin çocuklar üzerinde aynı etkiyi yaratmadığı
II.de gerçek dışı filmlerin belli bir yaş grubuna izletilmemesi gerektiği
- D) I.de "Alis Harikalar Diyarında" filminin konusuyla ilgili çektiği
II.de çocukların belli bir yaşta sonra film izlemesi gerektiği
- E) I.de farklı yaş gruplarındaki çocukların hayata farklı bir gözle baktığı
II.de çocukların izledikleri filmlerde kendinden bir şeyler buldukları

1. Yaşamında ve sanatında her zaman insanların kayıtsız kalamayacağımız yaşantılarını, acılarını sevinçlerini, güçlüklerle boğuşmalarını kısacası yüreği titreten ve bilinci bileyen her şeyi damıtarak dile getirmeyi başarmış bir ustaydı. Yunus'un, Pir Sultan Abdal'ın, Köroğlu'nun, Karacaoğlan'ın, ve daha nice adı bilinen bilinmeyen ozanın sözleri, Anadolu ve Rumeli göçerleriyle, göçmen işçilerin ve her kesimden emeğini yaşamını onurunu bilmiş kimselerin yaşantıları onun sesiyle zamanın yıpratıcılığından kurtulup sanatın ölümsüzlüğüne kavuşurdu. Elli yılın aşan sanat yaşamında kendini işine adanmış bir yaratıcının eşsiz özverisiyle, hiçbir zaman bencillik kuyusuna düşmeden bize birlikte yaşamının güzelliğini iletmış, acılı ve yalnızlıkla ilgili türkülerinde acıyı ve yalnızlığı aşmayı; sevinci dile getiren türkülerinde sevinci ve mutluluğu paylaşmayı öğretmişti. Onun söylediği türkülerini dinlerken, nerede olursanız olun, yalnız bir yerle, bir zamanla değil, bu değişik yer ve zamanlarda yaşamış türlü türlü insanla da bir bağ bir özdeşlik kurardınız. Özetlemek gerekirse o türkülerinde bize birlikte yaşamının güzelliğini sunardı.

Bu parçadan sözü edilen ozanımızla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplumsal sorunlardan kendisini soyutlamadığına
- B) İnsanların bir arada yaşamaları gerektiğini savunduğuna
- C) Geçmiş ozanların sesi olduğuna
- D) Farklı duyguları türkülerinde dile getirdiğine
- E) Evrensel özellikler taşıyan eserlerinin olduğuna

2. Yazılarda gördüğümüz karman çormanlık, kapalılık, anlaşılmaçlık çoğu kez sözcüklerin doğru kullanılmamasıyla ilgilidir. Bu durumun tersine dönmesi, yazarın sözcükleri yerli yerinde kullanımına bağlıdır. Daha doğrusu sözcükleri seçişine, onların hakkını eksiksiz verip veremeyişine bağlıdır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yazıların kapalılığı dile hakim olamamaktan kaynaklanır.
- B) Sözcüklerin anlam çerçevelerini tam bilememek, onları yanlış kullanmaya neden olur.
- C) Söz dağarcığının yoksulluğu anlamı yüzeyselleştirir.
- D) Herhangi bir yazının anlaşılabilirliği, onu yazan kişinin dile olan hâkimiyetinin göstergesidir.
- E) Sözcükleri doğru seçmek, yazının anlaşılabilirliğini artırır.

3. Asık suratlı insanlardan hoşlanırsınız, desem tabii bana gülersiniz. Zaten ben de biraz gülmeniz için söze böyle başladım. Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. Konuşurken söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çatıldığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görürseniz konuşmak hevesiniz kırılır. Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bitirmeye bakarsınız Bir de karşınızdakinin sizi güler yüzle dinlediğini, hatta araya biraz da tatlı söz karıştırarak sohbete renk verdiğini göreceksiniz konuşmaya konuşmaya gelir. Zaten öyledir. Güler yüz her şeyden önce insana cesaret verir. Çünkü güler yüzlü insanlar her kusuru hoş gören, affeden insanlardır. Dünyada ilk adımlarını yeni atmaya başlamış bir çocuğa herkes güler yüzle bakar onun her kusuru yapabileceğini ve bütün kusurların affedilmeye layık olduğunu önceden kabul ettiğimiz için çocuk karşısında gülümser bir yüz takınırız.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi güler yüzlü insanların özelliklerinden biri değildir?

- A) İnsanı yüreklendirmeleri
- B) Kin tutmamaları
- C) Bağışlayıcı olmaları
- D) Herkese eşit mesafede olmaları
- E) İnsanı neşelendirmeleri

4. Af yasasından yararlanarak hapisten çıktıktan sonra, özellikle Varlık dergisinde yayımladığı "Kanal, Kırangıçlar, Arap Hayri, Pazarıcı, Kağrı" gibi öyküleriyle dikkati çekmiştir. Sabahattin Ali, Anadolu insanına yaklaşımla edebiyata yeni bir boyut kazandırmıştır. Ezilen insanların acılarını, sömürölmelerini dile getirmiş, aydınlar ve kentlilerin Anadolu insanına karşı takındıkları küçümseyici tavır eleştirmiştir. 1937'de yayımlanan Kuyucaklı Yusuf romanı, gerçekçi Türk romanının en özgün örneklerinden biri olmuştur.

Bu parçadan sözü edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Anadolu insanının çektiği sıkıntıları eserlerinde gerçekçi bir şekilde işlemiştir.
- B) Hapisten çıktıktan sonra yazarlığa başlamıştır.
- C) Öykülerinin bir bölümünü dergilerde yayımlamıştır.
- D) Özgün romanlar yazmıştır.
- E) Anadolu insanına farklı bir açıdan yaklaşmıştır.

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnternetin toplum yaşamına girmesiyle beraber hızla değişen ekonomik, kültürel ve sosyal yaşam, beraberinde teknoloji ve dijitalleşme odaklı yeni bir paradigma oluşturmuştur. Bu bağlamda, cep telefonları, tabletler ve bilgisayarlara başta olmak üzere birçok elektronik cihaz, sanal tatminler sağlayarak bireylerin yüz yüze iletişim alışkanlıklarını kökten değiştirmiştir. Sosyal medya ortamlarında sanal gruplar üzerinden sosyalleşen bireyler; ev, iş yeri ve sosyal yaşam alanlarında izole edilmiş, duyarsız ve yalnızlaşmıştır. Medya içerikleri bireylerin gündelik yaşam pratiklerini belirlemede son derece etkili imgeler sunmaktadır. Özellikle reklamların anlatı dilini daha etkili ve güçlü hâle getirmek için görsel/işitsel imgeler yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Reklam filmleri oluşturdukları görsel/işitsel dil sayesinde sadece ürünü satmayı amaçlamamaktadır. Aynı zamanda toplum yaşamını yeniden şekillendiren amaçlı bir ideoloji ve kültür oluşturmaktadır.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Toplumda yaşanan bir değişim beraberinde başka değişimleri getirir.
- B) Alıcıyı etkilemek için farklı araçların kullanılması yalnızca ürünü satmak için değildir.
- C) Elektronik cihazlara bağlanan insanlar asosyal bir yaşama geçmektedir.
- D) Dijitalleşmeyi merkeze alan yeni düzende insanlardan çok sanal gerçeklik önem kazanmıştır.
- E) Medya, kişileri etkilemek için etkili araçlar kullanmaktadır.

6. I. Yalıtım
II. Kısıtlamak
III. Yalnızlaştırmak
IV. Kutuplaştırmak

Yukarıdaki numaralanmış sözlerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözün anlamını İÇERMEZ?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

7. İnsan yapacağı her işi, fiziksel yaratımdan önce düşünsel yaratımdan geçirmelidir. Düşünsel yaratımı oluşturan öğeler zekâ, hayal gücü ve sağduyudur. Bunlarla yapılan hesapta, yapılacak işin sonucu iyi bir görüntü verirse o zaman insan fiziksel yaratıma geçmelidir. Bunun için de bilinç, irade, akıl, para ve emek kullanılmalıdır. Bu aşamalardan geçmeden gelişigüzel davranarak o işi somut olarak hemen gerçekleştirmeye çalışmak, hayatı yapboz tahtasına çevirir. Verilen emek de harcanan para da boşa gider. Yapılan iş her ne olursa olsun, kimse ona dönüp bakmaz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan bir eyleme geçmeden önce bu işi çok iyi düşünmeli ve hesabını iyi yapmalıdır.
- B) Başarısız insanlar, başarısızlıklarının suçunu kendi dışlarındaki etkenlerde ararlar.
- C) İnsanların yaptığı her buluşun ardında binlerce başarısız girişim vardır.
- D) Emekleri ve paraları boşa giden insanlar, bir daha atılım yapmakta güçlük çeker.
- E) Yeterli parasal gücü olmayan kişilerin kalktığı işler daima yarım kalır.

8. Son yirmi beş yıldan beri dilimiz yüzleştilirilmeye başlandı. Dilimiz âdeta yok ediliyor. Günümüzde alıcıları hep Batı'yı, Batı dillerini çeken bir çeşit sömürge vatandaşı kimliğindeki kişiler, konuşmaları ile yazıları arasında İngilizce sözcükleri serpiştirmeden kendini alıkoyamıyorlar. Bu kişiler etkili yerlerde oldukları için toplumumuza çok kötü örnek olmaktadır. Son yıllarda dilimize o kadar yabancı sözcük girdi ki sıradan bir kentin ana sokaklarındaki satış yerlerinin adlarına baktığımız zaman bunu kolayca anlayabiliriz.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmamaktadır?

- A) Başka dillere özentinin olmasından
- B) Dille ilgili çalışmaların yeterli olmamasından
- C) Dile gereken önemin verilmemesinden
- D) Üst tabakadaki insanların dili kirletmelerinden
- E) Dile ait sözcüklerin korunmamasından

9. Havyarının pahalı olmasından dolayı altın yumurtlayan balık olarak da adlandırılan mersin balığının nesli, aşırı avlanma ve yumurtlama alanlarının azalması sebebiyle tükenme noktasına geldi. Geçtiğimiz yıllarda, Rusya'dan getirilen yumurtalardan elde edilen yavrular Karadeniz'e bırakıldı. Uygun ortam bulup çoğalmaya başlayan balıklar, yumurtlamak için Karadeniz'den Sakarya Nehri'ne giriyor. Ancak son dönemde nehir üzerine inşa edilen hidroelektrik santralleri, balıkların varlığını tehlikeye sokuyor. Üremek için nehrin uygun bölgelerine doğru yüzen balıklar, santraller sebebiyle geçiş yolu bulamıyor ve ilerleyemiyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mersin balığının üreme bölgelerinden birini Sakarya havzası oluşturmaktadır.
B) Nesli tükenme riskiyle karşı karşıya kalan mersin balığı için önlemler alınmıştır.
C) Hidroelektrik santralleri mersin balığı için bir tehdit oluşturmaktadır.
D) Mersin balığı havyarı kıymetli olduğu için koruma altına alınmıştır.
E) Mersin balığı çoğalmak için tatlı su kaynaklarına yönelmektedir.

10. Dil, bir iletişim aracı olmaktan çok daha fazla şeyi ifade eder. Her dil, o dili konuşan toplumun tarihinin ve kültürünün taşıyıcısıdır da. "Bir lisan, bir insan; iki lisan, iki insan." atasözü, birden fazla dil bilmenin kişiye katacağı zenginliği çok güzel vurgular. Birey ne kadar çok dil bilirse ufku da o kadar genişler. Ancak her insan için ana dilinin ayrı bir önemi ve yeri vardır. Ana dili kişinin dünyayla ilk iletişim kurma sürecinde edinip öğrenmeye başladığı ve dolayısıyla kişiliğinin, kimliğinin, duygusal ve zihinsel gelişiminin ayrılmaz bir parçası niteliğini taşıyan dildir.

Bu parçada dil ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan ana dilini yeterince öğrenemezse sorunlar yaşayabilir.
B) İnsan kişiliğinin oluşumunda ana dilinin önemi yadsınamaz.
C) Dilin iletişimden de önemli başka işlevleri vardır.
D) İnsanın dünya ile ilk bağına ana dili ile kurar.
E) İnsanın bildiği dil sayısı ile o insanın düşünme kapasitesi doğru orantılıdır.

11. Tarihsel kullanımına bakıldığında geri dönen bumerangları yalnız Avustralya'da yerli bir kabile kullanmıştır. Amaçları da avlanmak ve spordur. Aborjinler olarak adlandırılan bu yerli grup çok eski çağlardan beri geri dönen bumerangı kullanıyordu. Zaten İngilizcesi " boomerang " olan bu aletin adı Aborjinlerden gelir. Nitekim bu kıtanın kendine özgü adlandırmalarının çoğu bu kabilenin kelime kullanımlarından türetilmiştir. Hatta kanguru isminin bir hayvan türüne verilmesinin öyküsü de ilginçtir. Bu kıtada yaşayan kanguruları gören yabancılar, bu hayvanların isimlerini sormuşlar ve Aborjinlerden kanguru yanıtını almışlardır. Oysa Aborjinlerin kullandıkları dilde kanguru, "bilmiyorum" demektir. Geri dönmeyen bumerangların kullanımı da yaygındır. Endonezya, Mısır, Hindistan, Amerika gibi bölgelerde eski çağlarda kullanılmıştır. Geri dönenlere oranla çok daha büyüktür. Savaşlarda ve avlanmada kullanılmıştır. O yüzden etkisini arttırmak için de üzerinde zaman zaman oynamalar yapılmıştır.

Bu parçadan bumerangla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı amaçlar için kullanılmıştır.
B) Sözcük olarak farklı anlamlar içermektedir.
C) Farklı kullanım teknikleri vardır.
D) Aborjinler tarafından bu ad verilmiştir.
E) Zaman içinde değişikliğe uğramıştır.

12. Yaratıcılık bir resimden öbürüne bir heykelden diğerine sanatçının kendisini yinelemesi değil, kendi sanatsal gerçeğini sorgulaması ve yenilemesi demektir. Bu da her yapıtında işe sıfırdan başlamak gibi bir şeydir. Söz konusu resim ya da heykel olduğunda elin kazandığı beceri, yaratıya değil üretime götürür sanatçıyı. Bu nedenledir ki kendi sanatını sorgulayan sanatçı "el"inin yeteneğine yenik düşmek istemez, giderek onu rakip olarak görür. Büyük sanat yapıtları da bu çekişmeden doğmuştur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İyi bir sanatçı sürekli kendini aşma çabasında olmalıdır.
B) Yaptığıyla yetinmeyen en güzele ulaşma kaygısında olan sanatçılar büyük eserler verir.
C) Yaratıcılıkla el becerisi aynı şey değildir.
D) Büyük eserler sanatçının kendisiyle olan mücadelesinden doğar.
E) Sanatta çok üretmek için yaratıcı olmak gerekir.

13. Gök taşı ya da meteorit, uzaydan Dünya yüzeyine düşen maddelere verilen addır. Meteorit, düşen nesnenin katı bir kalıntısıdır. Bütün bunlar dış uzaydan herhangi bir gezegene veya Dünya'nın atmosferine girer ve genellikle de yeryüzüne ulaşmadan eriyerek atmosferde yok olur. Objeler dünyanın atmosferine girdiği andan itibaren sürtünme, basınç ve diğer kimyasal etkileşimlerin de sonucu olarak ısınmaya ve sonrasında bu ısıyı yaymaya başlar. Böylece meteora dönüşmüş olur ve "ateş topu" oluşturur. Kayan yıldız olarak da bilinir. Astronomlar en parlak olanlara bolit derler. Jeologlara göre, bolitler krater oluşturabilecek büyüklükte meteoritlerdir. Dünya atmosferine ortalama olarak yılda birkaç bin gök taşı girer. Ancak bunların beş yüz kadarı buharlaşmadan, yere gök taşı olarak düşer. Gök taşları, Dünya atmosferine saniyede 11-72 km arasında değişen bir hızla girer. Sürtünmeden meydana gelen ısıdan dolayı büyük bir kısmı eriyerek toz parçacıkları hâlinde yeryüzüne düşer.

Bu parçada Gök taşı ya da meteoritlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazılarının yeryüzüne ulaşmadan atmosferde yok olduğu
- B) Meteorit olması için katı hâlde yeryüzüne düşmesi gerektiği
- C) Dış uzaydan gelmesinin yapısını değiştirdiği
- D) Genelinen Dünya için tehdit oluşturmadığı
- E) Isı yaymaları için farklı etkenlerin bir araya gelmesi gerektiği

14. Stonehenge (Sitonhenç) İngiltere'nin güneyindeki bir adada bulunan ve yaklaşık 4000 yıl önce inşa edilmiş bir yapıdır. Büyük bölümü zarar görmüş bu yapının en büyük taşı 9 m uzunluğunda ve yaklaşık 45 ton ağırlığındadır. Taşlar, iç içe birkaç çember oluşturacak biçimde dizilmiştir. Bu nadide yapı, zamanında Ay'ın ve Güneş'in hareketlerinin izlendiği bir gözlemevi olarak da kullanılmıştır.

Bu parçada Stonehenge ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bu tarzda bir ilk olduğuna
- B) Taşların belirli bir düzenle yerleştirildiğine
- C) Araştırma ve inceleme amacıyla kullanıldığına
- D) Günümüze kadar ulaşan bir yapı olduğuna
- E) Ne zaman inşa edildiğine

15. Modern yaşamın en yoğun yaşandığı alanlar şehirlerdir. Kırsal hayata baktığımız zaman komşusunun kızıyla evlenen, babasının işini yapan, geleneksel bir ortamda yaşayan, temiz havayla iç içe ama fazla sosyal ve ekonomik hareketliliğin olmadığı bir hayat görüyoruz. Bu durum 200-300 sene önce dünyanın birçok yerinde böyleydi. Şehir hayatında sosyal hareketlilik, ekonomik hareketlilik, hızlı yaşantı ve bununla birlikte sosyal dayanışmanın bozulduğu bir durum ortaya çıktı. Bu yaşam stili değişikliği, insanların ruh sağlığını da etkiledi. Çünkü bireydeki değişim, toplum üzerinde sonuç veriyor ve kitlelerin değişimini etkiliyor. Bireydeki davranış yaygınlaşınca sosyal davranışa dönüşüyor. Hızlı şehir hayatı, kalabalık, rekabet ortamı, sürekli bir yerlere koşturma ve trafik, insanların psikolojisini etkiliyor. Tüm bunlara metropollerdeki yüksek binalar, beton yapılar, yeşil alanların azlığı da eklenince ruh ve beden sağlığımız yıkıcı etkilere maruz kalıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Karşılaştırma yapılarak modern yaşamın birey üzerindeki olumsuz etkileri ele alınmıştır.
- B) Bireyleri fiziksel ve ruhsal yönden etkileyen faktörlerin neler olduğu belirtilmiştir.
- C) Kırsal bölgelerdeki yaşamda iç içelik daha fazla olduğu için insanlar daha mutludurlar.
- D) Bir kişide yaşanan değişim bir şekilde içinde yaşadığı kitleyi de etkilemektedir.
- E) Doğal çevrenin bozulması kişilerin psikolojisi üzerinde etkilidir.

16. Çocuklarda inatlaşma her yaş döneminde görülür. Bağımsız birer birey olduklarının farkına varmaya başlamaları ve dünyayı keşfetme merakları da bu inatlaşma sürecini tetikler. En sakın çocuklar bile anne-babaları ve çevresindekiler ile ayırım yapmaksızın her zaman ve her konuda çatışmaya girebilirler. Çocuğunuzun bir inatlaşma nöbeti süresince defalarca fikir değiştirdiğine tanık olabilirsiniz. Bazen neyi isteyip, neyi istemediğini bile anlayamazsınız. Bir yerde istediğini başka bir yerde istemez, size yaptığını başkasına yapmaz.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuk ve aile
- B) Çocuklarda inatlaşma
- C) Çocuğun çevresini tanıması
- D) Anne-babanın çocuğa etkisi
- E) İnatlaşma ve sonuçları

1. İnsanlar yapay zekâyı düşündüklerinde, akıllarında canlanan ana görüntü, etrafta dolaşan ve mekanik yanıtlar veren bir robot oluyor. Çok sayıda yapay zekâ türü olmasına rağmen, insansı robotlar en popülerlerinden biri. Bu durumun, Hollywood filmlerinde yapay zekâ robotlarına yer verilmesinin payı ise oldukça büyük. Yapay zekânın en eski insansı türlerinden biri, 1495 yılında Leonardo Da Vinci tarafından yaratılmıştı ve oturma, ayakta durma ve yürüme gibi birçok insan işlevini yerine getirebiliyordu. Başlangıçta, yapay zekâ için temel amaç insansı robot araştırmalarıydı. İnsanlar için nasıl daha iyi protezler oluşturulacağı konusunda araştırma yapmak için kullanılıyorlardı. Günümüzde ise farklı insanlık görevlerini yerine getirmek ve istihdam sektöründe farklı roller üstlenmek adına geliştiriliyor. Bu rollerden bazıları arasında kişisel asistan, resepsiyonist ve ön büro görevlisi yer alıyor. Yapay zekâyı yaratma süreci oldukça karmaşık olmakla birlikte, çok fazla iş ve araştırma sürece dâhil ediliyor. Çoğu zaman, mucitler ve mühendisler bazı zorluklarla karşı karşıya kalıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yapay zekânın farklı amaçlar için kullanıldığı
- B) Yapay zekâyı ortaya çıkarma sürecindeki çalışmaların kolay olmadığı
- C) Yapay zekânın en gelişmiş aracının robotlar olduğu
- D) Sinemanın insanların düşünceleri üzerinde etkisi olduğu
- E) İnsanlar için yapay zekânın daha çok robot anlamına geldiği

2. Hava soğuk mu, kar mı yağıyor, yollar mı kapalı, ne manzara!" Böyle bir havada pencerenin önünde ne hoş keyif çayı içilir, gelen giden seyredilir." derdi. Hava açık ve güneşli mi? Köhne evin penceresinde yeni bir uğraşın taslağı ya da bir anın çağrışımı uyanırdı zihninde. Yağmura sevinirdi; rüzgâra, kara, buluta sevinirdi. Güneşe zaten hayrandı o!

Bu parçada anlatılan kişinin en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşama sevinciyle doludur.
- B) Zorluklara karşı direnme gücüne sahiptir.
- C) Duygu dolu bir kişiliğe sahiptir.
- D) Gününü gün etme arzusundadır.
- E) Alçakgönüllü ve bağışlayıcıdır.

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşamımızın önemli olgularından biridir uyku. Ne var ki modern biyolojinin de en bilinmeyen konularındandır. Uykuyu düzenleyen sinirsel ve salgısal etkenler vardır. Ancak, bunlar henüz açıklıkla öğrenilmiş değildir. Bugün için uyku hakkında bildiklerimiz çok genel noktalar olmaktan öteye geçmez. Bazı sinirsel yapılar, özellikle beynin tabanında beyin sapındaki nöron grupları uykunun düzenlenmesine katılır. Peki, uyku üzerine bu kadar araştırma yapılmasının, uyku üzerinde durulmasının nedeni nedir? Yaşadığımız çağda özellikle modern çağın getirdikleri karşısında uyku ister istemez önem taşımaktadır. Sağlıklı olmamızdan iş verimimize kadar pek çok alanda doğrudan etkilidir.

3. Bu parçada, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayat tarzımızın uykuyu olumlu veya olumsuz yönlendirdiğine
- B) Uyku düzenlenmesinde etkili sinirsel yapılara
- C) Uykuyla ilgili olarak hâlâ bilinmeyenler olduğuna
- D) Uykunun hayatımızda önemli bir yeri olduğuna
- E) Uykuyla ilgili bilinenlerin genel özellikler olduğuna

4. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uykuyu belirleyen en önemli özellik sinirsel faktörlerdir.
- B) Uykusunu iyi alan her insan, güne de iyi başlar.
- C) Uykusuzluk, insanlar için çok büyük bir sorundur.
- D) Uyku, hayatımızdaki en önemli kavramdır.
- E) Uykuyla ilgili bilgiler henüz kesinlik kazanmamıştır.

5. Edebiyatımıza damga vurmuş bu yazarımız, her zaman, çevresindekilerin dert ortağı, sırdaşı olduğu gibi sokakta karşılaştığı herkesin de babası, dostu gibi davranan bir "insan sevdalısı". Eserleri, okuruna anlatmadan sezdirir ardındaki duyguyu, insana dair duyarlıkları, incelikleri... Öykülerindeki ayrıntılar ve dilin estetik kullanımıyla yaratılan hava, iyi bir senfonide olduğu gibi kusursuzdur. Fazlalıklara, kakofoniye yer yoktur. Metnin müziğinin aktarımı ve vurgular, noktalama işaretlerinin doğru kullanımıyla sağlanmıştır. Hatta yazdıklarını kimi kez tek bir sözcük ya da tek bir harfe kadar indirgemıştır vermek istediği duyguyu vurgulamak için. Bütün bunları yapabilmek için Türkçenin olanaklarından olabildiğince yararlanmıştır. Onun diğer sanat dalları hakkındaki ayrıntılı bilgisi, yapıtlarına yansımıştır.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili olarak aşağıdaki-lerin hangisine varılamaz?

- A) Çevresindekilerle iletişim kurmakta zorlanmadığına
- B) Farklı alanlarla ilgili bilgisi olduğuna
- C) Dil konusundaki yetkinliğine
- D) Anlatmak istediklerini sık sık tekrarladığına
- E) Eserlerinde ses uyumuna önem verdiğiğine

6. Düşünmekten kaçmak çoğu zaman insanoğlunun başvurduğu yollardan birisidir. İnsan gene de kendini düşünüyor gibi göstermek, düşündüğünü sanmak ister. Bundan dolayı birey, geleneğe, birtakım insanlara bağlanır. Ya geçmişte yaşamış olanlardan ya da kendi çağdaşları içerisinde birini seçerek onun söylediklerini kendisine ölçü alır.

Bu parçadan, aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Bazı insanlar kendilerini, düşünüyor gibi gösterirler.
- B) Geleneğe bağlı kalanlar, düşünmekten kaçanlardır.
- C) Düşünmekten yoksun insanlar geçmişten veya çağdaşlarından birini izlerler.
- D) Bazı işlerin yapılmasına, düşünmeyen insanlar engel olur.
- E) Kimi insanlar düşündüğünü zanner.

7. Benim zevkime göre seyahat etmek demek, bir hamlede bir iki metre yürümek, durmak, aynı şeylerin yeni görünüşüne tekrar tekrar bakmak demektir; çoğu zaman da sağa sola gidip oturmak demektir; bu ise her şeyi değiştirir, hatta yüz kilometre yürümekten daha iyi bir netice verir. Bir selden ötekine koşsam hep aynı seli görürüm ama bir kayadan ötekine gitsem aynı sel her adımda başka bir Hâl alır. Evvelce gördüğüm bir şeye dönersem, o şey beni yeni bir şeymiş gibi çeker; gerçekten de yenidir. Bütün mesele, alışkanlığın tesiriyle, uyuklamamak için değişik ve zengin bir manzara seçmesini bilmektir. Şunu da söylemek gerekir ki insanoğlu daha iyi görmeyi öğrendi mi, herhangi bir manzaranın onun nazarında bitmez tükenmez güzellikleri olur. Hem sonra, nerede olsa yıldızlı bir gökyüzü görmek mümkündür; işte size güzel bir uçurum.

Bu parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her şeyi zamanında görmek
- B) Basit gibi görünenden başkılıklar çıkarabilmek
- C) Güzel manzaraların herkesçe kabul görmesi
- D) Görmenin bilmekle olan farkı
- E) Seyahat etmenin insana faydaları

ÇİTA YAYINLARI

8. Türkiye, özgün bilgi kaynakları sınırlı bir ülke... Bir kitapçıya girdiğinizde yayımlanan kitapların yani tek kelimeyle bilgi kaynaklarının büyük bir çoğunluğunun çevirilerden oluştuğunu görürsünüz. Zira Türkiye; düşünce, edebiyat ve sanat akımlarının ortaya çıktığı bir ülkeyken; üretimin yoğun olduğu bir ülke değildir. Dolayısıyla bu alanlardaki bilgilere çoğunlukla yabancı kaynaklardan ulaşılmaktadır.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye'nin düşünce, edebiyat ve sanat akımları bakımından zengin olduğu
- B) Kitapçılarda çok sayıda kitap bulunduğu
- C) Ülkemizde bilgiye esas olarak yabancı kaynaklardan ulaşıldığı
- D) Bilgi kaynaklarımız fazla olduğu hâlde çevirilerden daha çok yararlandığı
- E) Edebiyat ve sanatla ilgili yayınların sayısının günden güne arttığı

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sinemanın öncüleri, 19. yüzyıl sonlarında ilk kısa filmlerini perdeye yansıtarak bütün dünyanın hayranlığını kazandılar. (II) Ama bu işin gelişerek 20. yüzyılda etkili bir kitle iletişim aracına dönüşeceğini o sırada kimse tahmin edemezdi. (III) Bilimsel bir başarı olan sinemanın gelişimi, teknolojiyle hep sıkı sıkıya ilişkili oldu. (IV) Sesli film gibi ilk yenilikler, sinema salonlarının toplu eğlence merkezi ve kazanç alanı olma potansiyeline güç kattı. (V) Son yılların daha da şaşırtıcı ilerlemeleri karşısında, filmle yansıtılmayacak bir şeyin kalıp kalmadığı merak ediliyor artık. (VI) Sinema çarpıcı bir büyümeyle milyarlarca dolarlık bir sektör hâline gelmiş durumda. (VII) Film yönetmenleri ve oyunculara bu heyecan verici alanda hâlâ sanatçı kimliğini koruyor.

9. Bu parçada sinemayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ürünlerinin verilmeye başlandığı zamana
- B) Bilim ve teknolojiden yararlanıldığına
- C) Yaşamın her alanını yansıtılabildiğine
- D) Giderek büyüyüp genişleyen bir gelir kaynağı olduğuna
- E) Öteki sanat dallarıyla ilişkisine

10. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, sinemanın ortaya çıkışı hakkında bilgi verilmiştir.
- B) II. cümlede, sinemada beklenmeyen bir ilerlemenin olduğu belirtilmiştir.
- C) III. cümlede, sinema ve teknoloji arasında doğrudan bir bağın olduğu belirtilmiştir.
- D) IV. cümlede, sinemadan elde edilen gelirin ne kadar olduğu belirtilmiştir.
- E) V. cümlede, birçok konunun ele alındığı belirtilmiştir.

11. Zaman içerisinde artarak çoğalan çevre sorunlarının tüm dünyanın geleceğini tehdit eder bir duruma gelmesi, toplumların çevre sorunlarına daha ciddi yaklaşımlarına sebep olmuştur. Buna rağmen çevreciliğin toplumsal bir hareket olarak kamuoyu tarafından tanınması ve kabul görmesi 1960'lı yıllardan sonralara rastlamaktadır. Biyolog Rachel Carson'ın 1962 yılında yayınladığı, modern çevreciliğin başlangıcı sayılan *Sessiz Bahar (Silent Spring)* adlı eseri teknolojinin doğa üzerindeki onarılması imkânsız zararlarını ilk defa su yüzüne çıkarmıştır. Carson kitabında, tarımda daha çok verim almak için kullanılan ve topraktaki zararlı organizmaları öldüren kimyasal ilaçların, özellikle de DDT'nin tüm canlılara ölümcül zararlar verdiğini öne sürmüştür. İnsanın da ekosistemin bir parçası olduğu göz önüne alınarak, bu kimyasalların yaşı ne olursa olsun bütün insanların vücudunda, "anne sütünde ve hatta doğmamış çocukların hücrelerinde bile bulunmakta" olduğu *Sessiz Bahar*'da açıkça ortaya konulmuştur. Gelecek toplumsal hareketin temelini oluşturan *Sessiz Bahar*'ın ilk yasal etkisi DDT'nin 1971'de yasaklanması olmuştur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Rachel Carson'ın yazdığı kitabın farklı ülkelerde yayımlandığı
- B) *Sessiz Bahar* adlı eserde yazarın değindiği çevre sorunlarına
- C) Teknolojinin doğa üzerindeki geri dönüşü olmayan zararlarına ilk defa değinen esere
- D) Çevreciliğin toplumsal bir hareket olarak ne zaman kamuoyunda kabul görmeye başladığına
- E) Toplumların çevre sorunlarına neden daha duyarlı olduğuna

12. Toplumsal ve sosyal eşitsizliklerin; doğuştan gelen dezavantajlardan, adil olmayan sınıfsal, hukuksal ve ekonomik düzenlemelere kadar pek çok nedeni vardır. Bu eşitsizlikleri azaltmak için sosyal devlet bazı birey ve gruplara, örneğin kadınlara, çocuklara, engellilere ve yaşlılara özel imkânlar sağlamakta ve böylece onların mağduriyetlerini azaltmaya yönelik pozitif ayrımcılık uygulamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, pozitif ayrımcılığa örnek oluşturabilecek bir uygulama değildir?

- A) Genel seçimlerde partilerin kadın adaylara kontenjan ayırması
- B) Toplu taşıma araçlarında yaşlılara yer ayrılması
- C) Engelliler için özel araçların yapılması
- D) Kötü hava koşullarında hamilelerin izinli sayılması
- E) Eski hükümlülere işe alımlarda kontenjan ayrılması

13. Doğa eşsiz güzelliğiyle hepimizi kendine hayran bıraksa da hava koşulları çoğu zaman insanlar için ölümcül riskler yaratabiliyor. Üstelik sadece fırtınalar, kar, soğuk hava değil, güzel havalar bile insan için zarar verici olabiliyor. İnsanoğlu maalesef kendi gezegeninde, kendi güneşinden zarar gören tek canlıdır. Ağaçlar, bitki örtüsü, hayvanlar güneşin altında tüm gün boyunca sorunsuzca ve zarar görmeden yaşayabiliyor. İnsan bedeniyse güneşe birkaç dakikadan uzun maruz kaldığında ağır sorunlarla karşılaşabiliyor. Dolayısıyla bir doğa gezisi planlarken hava durumu tahminlerini çok dikkatli şekilde incelemek gerekiyor. Birkaç saat sonra kopması beklenen bir fırtına hakkındaki uyarı ile çadırlarınızı toplayıp daha güvenli bir alana geçtiğinizde, sel, yıldırım, hortum gibi olası risklerden de kendinizi korumuş olursunuz.

Bu parçada vurgulanmak istenen parçada geçen aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) Ağaçlar, bitki örtüsü, hayvanlar güneşin altında tüm gün boyunca sorunsuzca ve zarar görmeden yaşayabiliyor
B) Bir doğa gezisi planlarken hava durumu tahminlerini çok dikkatli şekilde incelemek gerekiyor
C) Doğa eşsiz güzelliğiyle hepimizi kendine hayran bıraksa da hava koşulları çoğu zaman insanlar için ölümcül riskler yaratabiliyor
D) İnsanoğlu maalesef kendi gezegeninde, kendi güneşinden zarar gören tek canlıdır.
E) Üstelik sadece fırtınalar, kar, soğuk hava değil, güzel havalar bile insan için zarar verici olabiliyor

14. Bazı şeylerin iyi olmasa bile alışkanlıktan dolayı yadırganmadığı, uzun zaman yan yana bulunan şeylerin ise yararlı olsalar bile bu uyumdan yoksun oldukları, bunun için de yadırgandıkları bir gerçektir. Ayrıca yeni şeyler, tıpkı yabancılar gibi ilgi uyandırmakla birlikte pek sevilmmezler.

Bu parçada üzerinde durulan konu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alışkanlıkların sahip oldukları güç
B) Yabancıların toplumdan dışlanmaları
C) Uyum içindeki şeyleri toplumun benimsemesi
D) İyi olmayan şeylerin toplum tarafından benimsenmesi
E) Yenilik ve değişikliklerin kolay kabul edilmesi

15. Önceleri yapıtlarımda bilinçli olarak söz ettiğimi söyleyemem İstanbul'dan. Burada yaşadığım için doğal olarak şiirlerime, hikâyelerime, romanlarıma sızıyordu hep. Ama İstanbul'u tanıyıp keşfettikçe işler değişti. Köklü bir tarihe ve kültüre sahip bir kentte yaşıyordum ve "İstanbul'u, romanlarımda çok daha bilinçli bir şekilde yansıtılmalıyım." diye düşündüm. Daha önceki kitaplarımda da İstanbul yoğun olarak yer alıyordu ama başlı başına bir kahraman olarak ilk kez bu kitabımda okurun karşısına çıktığı.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) İstanbul'da yaşamak yapıtlarınızın konusunu seçmede sizi nasıl etkiliyor?
B) Romanlarınızda İstanbul'a yer verme serüveninden söz eder misiniz?
C) Sizce romanların oluşumunda mekân, öteki öğeleri hangi yönden etkiler?
D) Bir yazar yapıtlarını yaratırken özellikle neye dikkat etmelidir?
E) Yazmaya duyduğunuz ilgiyle yaşadığınız kentler arasında nasıl bir ilişki kurulabilir?

16. Bugün dünyanın yakınından oldukça değerli bir asteroit geçecek. bu asteroit, çekirdeğinde 5,4 trilyon dolarlık platin barındırıyor. Asteroit, Dünya'ya 4,2 milyon kilometre yakından geçecek. başka bir deyişle uzaklığı Dünya'nın Ay'a uzaklığının 6 misli olacak. Yaklaşık 1000 metre çapındaki asteroit, maden bakımından oldukça zengin. Asteroitte oldukça değerli olan platin madeninden 90 milyon ton bulunduğu düşünülüyor.

Bu parçada sözü edilen asteroitle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapı taşının ne olduğuna
B) Büyüklüğünün ne kadar olduğuna
C) Dünyaya olan uzaklığına
D) Hareket hâlinde olduğuna
E) Sadece platin madenini barındırdığına

1. Vaktiyle Doğu'da şiir ile müzik iç içeydi. Söz bir ezginin içinde mayalanarak akardı. Söylenirdi şiir. Böylece 'şiir olmayandan' ayrıştırdı. Şiirin söylendiği ortamlar genellikle törensel bir düzen taşırdı. Şairler şiir yazmak dışında da toplumsal önderlik vasıflarına sahip insanlardı. Zamanla bu durum ortadan kalktı. Bir kurtarıcı, öncü, sözcü olma kimliği şairden tecrit edildi. Soyuldu şair! Soyundu tanıklıktan, başkasının derdiyle dertlenmekten. Zaman tarafından; belleğin, hafızanın önünü kesen, sadece gösterdiklerimi göreceksin, duyurduklarımı duyacaksın diyen çağ tarafından soyuldu şair. Ve şairden geriye kalan boşluk, gölgelerle dolu bugün...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Önceden, gerçek şiiri ayırt etmenin daha kolay olduğuna
- B) Musikinin şiirden ayrılmaz bir bütün olduğuna
- C) Doğu'da şiire ve şaire verilen değerın büyüklüğüne
- D) Şiirin Doğu toplumlarında hâlen törenlerde söylendiğine
- E) Şairlerin zamanla kimlik kaybı yaşadığına

2. Ömründe fok balığı görmemiş insanlar, fok balıklarına yapılan işkencenin cep telefonu ile çekilen görüntülerini internette izlediklerinde üzülerken yine internet üzerinden örgütlenip bunu protesto edebiliyorlar. Eşinden şiddet gören biri dünyanın öbür ucunda bile olsa destek ve yardım görebiliyor. Yedi milyarlık dünyada kitle iletişim araçlarının sayesinde artık "Beni kimse anlamıyor.", "Çok yalnızım." gibi düşünceler önemini yitiriyor. Diğer yandan ekonomik krizle uğraşan Yunanistan'ın, avro para birimini bırakabilme ihtimalinin uluslararası yatırımcıları altın almaya yönlendirmesi sonucu fiyatların artmasının gariban Halil Hoca'yı etkilemesi...

Bu parça aşağıdaki kavramlardan hangisini açıklamaya yönelik bir örnektir?

- A) Küreselleşme
- B) Değişim
- C) Toplumsal kanun
- D) Toplumsallaşma
- E) Çeşitlilik

3. Sürüden sık sık ayrılarak ağılın damına tırmanan bir keçi yavrusu vardı. Dama çıkar, annesine seslenirdi: "Anne, bak, ben neredeyim. Sen buraya çıkmaya korkuyorsun." Diğer keçiler, küçük olduğu için ona ses çıkarmıyorlardı. Bir gün, ağılın yakınından bir kurt geçiyordu. Kurt, oğlağı görmüş ama ona yetişemeyeceği kadar yüksekte olduğunu anlamıştı. Bu küçük keçi, kurtla alay etmeye başladı. "Korkak hayvan, niye buraya gelip beni yakalamıyorsun?" Kurt durdu, keçiye bir göz daha attıktan sonra seslendi: "Bana korkak diyen sen değilsin. Sana bunu durduğun yer söyletiyor."

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İçinde bulunduğu durumu iyi değerlendiremeyenler hüsrana uğrar.
- B) Kendisine dayanarak iş yaptığınız kişiler sizi yarı yolda bırakabilirler.
- C) Bazı kişiler kendine güvendiği için değil imkânlarına güvendiği için küstahlaşır.
- D) Haddini aşanlar bunun cezasını mutlaka çekerler.
- E) Başkalarına güvenilerek yapılan işten hayır gelmez.

4. Hemen bütün öykülerdeki tipler, sokakta gezerken selam verdiğimiz, otobüste koltuk kavgası yaptığımız, dostluklarını paylaşıp küs tuttuğumuz; sağlam bir gözlemlerle oluşturulmuş "küçük insan"lar. Öykülerin gerçekliği de hayatla olan bu sıkı bağından el alıyor. Yazar, öykülerinde kasaba mekânını sıklıkla kullanıyor. İlişkilerin, döngüsel bir düzen ve küçük dünyalara has sıcaklık içinde yaşandığı kasabalarda insan portrelerini hiçbir detayı kaçırmayan ressam duyarlılığı ile resmediyor.

Bu parçada sözü edilen yazarın en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkesin anlayabileceği yalın bir dil kullanması
- B) İnsanların iç ve dış dünyalarını bir arada vermesi
- C) Eserlerinde, gerçekleri, gerçek yaşamı anlatması
- D) Sıradan insanların yaşam savaşını anlatması
- E) Her konuda çekinmeden eleştiri yapabilmesi

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sanat yaratmaktır. Yaratmak ise özgürlükle olur. Gerçek sanatçı eserini şu veya bu yasanın etkisi altında bırakmaz. Onun kaleminde veya fırçasında kendini duyuran tek baskı, sanatın baskısıdır. Sanatçı, duygularına ve düşüncelerine biçim vermedikçe rahata kavuşamaz. Ona, şöyle yazacaksın, bunları böyle anlatacaksın dendiği gün, ne sanattan ne sanatçıdan eser kalır. Sanat iç özgürlüğün sonucu olursa bundan hem eser hem toplum kârlı çıkar. Sanatçı için yaratmak, nefes almak gibidir. O, insan olarak nefes almadan yaşayamadığı gibi ressam ve şair olarak da yaratmadan yaşayamaz.

5. Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Her sanatın sanatçısı, özgürlük kavramına farklı açılardan bakmaktadır.
- B) Sanatçının baskı altına alınmadığı ülkelerde daha yetkin sanat yapıtları ortaya çıkar.
- C) Sanat yönlendirilemez ve sanatçı kararlarında özgürdür.
- D) Bazı otoriteler, başarılı sanatçılara sanatsal bakımdan destek olmuşlardır.
- E) Bir sanatçının rahata kavuşabilmesi için sıkıntı çekmemesi şarttır.

6. Bu parçada anlatılan sanatçının yaratıcılığı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Özgürlüğe bağlı olarak gelişeceği
- B) Sanatçının üzerindeki baskıyla daha da arttığı
- C) Sanatçı için vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğu
- D) Sanatçının aldığı eğitime göre değiştiği
- E) Sanatçının yalnızca kalemiyle ortaya çıktığı

7. Tiyatro sahnesinin sahte olduğu çok belli olduğu için sinema izlemeyi tiyatro seyretmeye tercih edenleri anlayabiliyorum. Fakat artık eğitim kurumlarından başlayarak tiyatroyu gençlere anlatmalıyız. Tiyatronun sinemadan farklı olarak bir efekt ve aldatma sanatı olmadığına inanmalıyız. Belki bundan sonra gençlerimiz asıl gerçeği görür. Tiyatronun gerçeğin taklidini oluşturma sanatı olmadığına, gerçeğe ayna tutan bir sanat olduğunun altı çizilmelidir.

Bu parçada tiyatro ve sinema ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tiyatronun teknolojiden faydalanması gerektiğine
- B) Tiyatronun olup biten şeyleri ayna gibi yansıttığına
- C) Sinemanın tiyatroya göre gerçek dışı öğelere yer verdiğine
- D) Bazı insanların sinemayı daha çok tercih ettiğine
- E) Sinemada efektlerin ve kandırmacaların olduğuna

8. Aşağıdaki parçalarla ilgili parantez içinde verilen ilkelere hangisi parçadaki açıklamasıyla uyuşmaz?

- A) Anlatımın hiçbir tartışmaya yol açmadan, tek bir yargının ifade edilmesidir. Bu anlatımdan birden çok yorum, anlam çıkmaz, herkes aynı şeyi anlar. Aynı şeyi anladığı için de kafa karışıklığı olmaz. (açıklık)
- B) Anlatımda, gereksiz sözcüğün bulunmamasıdır. Güzel ve etkili bir anlatımda gereksiz ek veya söz tekrarlarına yer verilmez. Çünkü gereksiz olan sözcük ve eklerin kullanılması dili bozar, konuşmayı kusurlu yapar. (duruluk)
- C) Anlatımın süsten (söz sanatları, ağır sözcükler ve özenli uzun cümlelerden) uzak olmasıdır. Karşıtı süslülüktür. Çok süslü ya da ağır anlatımlar için "ağdalı" ifadesi kullanılır. (yalınlık)
- D) Anlatımın veya düşüncelerin başka bir anlatıma veya düşünceye benzememesi, hiçbir yapıtı veya düşünceyi taklit etmemesidir. Bu, anlatımın içeriğinde ya da biçiminde olabileceği gibi her ikisinde de olabilir. (özgünlük)
- E) Anlatımın mantık kurallarına uyması, duygusal ve düşünsel çelişkiler taşınamaması, konudan sapılmaması ile ilgilidir. Ne varsa o aktarılır. Yani içi de dışı da bir deriz. (akıcılık)

9. Genetiği değiştirilmiş organizmaların yer aldığı gıdalar, ülkemizde de kendisine ciddi bir pazar payı buluyor. Ancak GDO'lu ürünlerin insan, çevre ve hayvan sağlığı üzerine olumsuz etkileri tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de halen tartışma konusu. GDO'nun ilk ana çıkış nedeni olarak, açlığa çözüm olduğu ileri sürülmüştü. Açlıktan insanları ölen Afrika ülkelerine dağıtma planları gösterilmiş umut vaat edilmişti. Ancak, açlık ile boğuşan Afrikalı ülkeler ABD'nin genetiği değiştirilmiş ürünlerden oluşan gıda yardımlarını, "normal gıda" istediklerini belirterek geri çevirmektedirler.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisine değinilmemiştir?

- A) GDO çalışmaları kimi ülkelerde açlıkla mücadele için bir çıkış olarak görülmüştür.
- B) Birçok hastalığın kaynağında GDO'lu ürünlerin olduğu düşünülmektedir.
- C) Afrika gibi ülkelerde dahi genetiği değiştirilmiş ürünlere ihtiyatlı yaklaşmaktadır.
- D) Genetiği değiştirilmiş ürünlerin üretilip pazarlanması başka canlılar için de risk teşkil etmektedir.
- E) Ülkemizde, genetiği değiştirilmiş ürünler bulunmaktadır.

10. Kalifiye teknisyenler, makinelerin tekrar iş başı yapabilmeleri için yalnızca doğru parçayı mümkün olduğu kadar çabuk ve doğru bir şekilde tamir edebilmek amacıyla şekillendirme, kaynaklama ve yüzey biçimlendirme yaparken alet kutularındaki bütün araçları kullanırlar. Buna karşın, gerekli yeteneklere sahip teknisyenlerin sayısı azalıyor ve elle yapılan şeylerin kalitesi, parçanın yapıldığı gün zanaatkarın becerilerine ve ruh haline bağlı. Bu sorunların her ikisi de yakında yapay zekâya sahip robot teknisyenlerce çözülebilir. Bu sistemler ölçüm yapabilir; çeşitli aletler kullanarak parçalara şekil verebilir, onları kesebilir veya kaynaklayabilir; parçaları özel ekipmanlara ekleyebilir ve hatta gerekli malzemeleri satın alabilir; bunların tamamı insan müdahalesi olmadan gerçekleştirilebilir. Hibrit otomatik üretim adıyla bilinen bu süreç, ihtiyaç duydukları yerde ve zamanda yüksek kaliteli bileşenler meydana getirmek amacıyla birden fazla araç ve tekniği hiçbir sorun yaşamadan kullanan otomatik sistemleri içerir.

Bu parçaya göre,

- I. Üretilen ürünün her zaman aynı nitelikte olmasını sağlar.
- II. Parçaların birleştirilmesi sırasında birden fazla kişiye ihtiyaç duymaz.
- III. Üretim sürecinde olabilecek sorunları en kısa sürede çözer.

yargılarından hangisi robotların avantajlarından biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11. Büyük göç, dünyada kültür paylaşımının başlamasına neden olmuştur. Göçlerle gelenler yeni yaşam bölgeleri yaratırken beraberlerinde getirdikleri fikir ve kültürü diğer topluluklarla paylaşmaya başlamışlardır. Bu paylaşım taksit şeklindeki alışverişten ticarete dönüşürken taşımacılık önem kazanmış; yol, liman ve konaklama gereksinimleri ortaya çıkmıştır. Açık birer hedef olan liman, yol ve diğer unsurların korunması mevcut gücün daha da organize edilerek kuvvetlendirilmesini gerektirmiştir. Güç artık dünya eksenindeki yerini almaktadır. Zira mal varlığı ve zenginliğin korunması ona bağlıdır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Topluluklar arası ilişkilerin artması yeni gereksinimleri doğurmuştur.
- B) Göçler sayesinde topluluklar arasında kültürel ve fikişsel alışverişler olmaya başlamıştır.
- C) Ticaretin gelişmesiyle güç merkezleri daha da kuvvetlenmiştir.
- D) Kültürel zenginliklerin paylaşılmasında göçler önemli rol oynamıştır.
- E) Liman ve konaklama imkânlarının gelişmesi ticareti daha da artırmıştır.

12. Bugünkü Kapıdağ Yarımadası'nda yer alan antik Cyzikus, Roma Dönemi'nde hâlâ önemini koruyan bir şehirdir. 124 yılında şehri ziyaret eden Hadrian'ın kendisi için yaptırmaya başladığı tapınağı tamamlamak, 167 yılında, kendisinden sonra gelen Aurelius'a kismet olmuş. Bir zamanlar Anadolu'daki en büyük tapınak olan yapının yalnızca zemini, o da ne yazık ki kötü bir durumda ulaşabilmiş günümüze. Oysa pek çok uzman antik dünyanın Yedi Harikası Listesi'ne Efes'teki Artemis Tapınağı yerine Cyzikus'taki Hadrian Tapınağı'nın daha uygun olduğunu düşünüyor ve buraya "dünyanın sekizinci harikası" diyor.

Bu parçada sözü edilen Cyzikus ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Günümüzdeki durumuna
- B) Neden bakımsız kaldığına
- C) Hangi dönemde tamamlandığına
- D) Nerede yer aldığına
- E) Kimler tarafından yapıldığına

13. Okuduğum ve konuştuğum genç kabiliyetler var. Mesele Bursa'nın Osmangazi Belediyesince düzenlenen "Bir Masal Kenti Bursa" yarışmasına katılanlar vardı, burada birinciliği kazanan kızımız üç jüri üyesinin üçünün de ortak olarak birinci seçmesi ile bu ödülü aldı. Edebiyatımızda yeni sayfalar açılıyor, yeni kabiliyetler çiçekten meyveye dönüyor. Bu yeni oluşumda köklerimiz çok derinlerde olması kadar, dinamik bir nüfusun kollarını geleceğe doğru açması da etkili oldu. Yani başka hiçbir dilde söylene-meyen o güzel ifade ile "kökü mazide olan âti'yiz.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yazarların evrensel özellikler taşıdığı
- B) Köklü bir geleneğimizin olduğu
- C) Edebiyatımıza yeni sanatçıların katıldığı
- D) Genç bir nüfusumuzun olduğu
- E) Edebiyatımızda değişimin olduğu

14. Giorgione'nin *Firtına* adlı tablosuna baktığımızda kompozisyonun sanatsal açıdan bir hayli basit olmasına karşın figürlerin özel bir dikkatle çizildiğini ve resmin, her yere nüfuz etmiş ışık ve hava sayesinde kaynaşmış bir bütün oluşturduğunu görüyoruz. Figürlerden bu küçük tablonun çoğunu kaplayan manzaraya bakıyoruz, sonra tekrar figürlere dönüyoruz. Giorgione, kendisinden önce gelenler gibi önce nesnelere ve kişileri çizip sonra onları bir mekâna yerleştirmiyor; doğayı, toprağı, ağaçları, ışığı, havayı, bulutları ve kentleriyle insanları bir bütün olarak düşünüyor.

Bu parçada sözü edilen ressamın *Firtına* adlı tablosuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Betimleyici öğelere yer verildiği
- B) Her şeyin bir bütünlük içinde verildiği
- C) Farklı bakış açısıyla oluştuğu
- D) Tasvirlerde basite gidildiği
- E) Derinlik duygusunun yer almadığı

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Peyami Safa, Tanzimat'tan itibaren Türk romanının değişmez ana konularından biri olan yanlış Batılılaşmanın toplumsal yapıda yol açtığı yıkımları hemen hemen bütün yapıtlarında işler. Bunlardan biri olan *Fatih-Harbiye* adlı yapıtında, farklı kültürleri, dünya görüşlerini ve yaşama biçimlerini anlatır. Özellikle Doğu ve Batı çatışmasını yansıtmayı amaçlayan romanın iletisi, roman kahramanlarından Neriman'ın yaşadığı bunalımlar ve iç çatışmalar yoluyla biçimlendirilir. Peyami Safa *Fatih Harbiye* adlı eserinde konuya ayrı, anlatıma ayrı bir önem verir. Okur, kitabı eline aldıktan sonra ve ilk sayfayı okuyunca bir daha bırakmaz.

15. Bu parçada Peyami Safa ile ilgili aşağıdakilerden hangisine **değnilmemiştir?**

- A) Fatih Harbiye'nin, en önemli eseri olduğuna
- B) Edebi yönüne
- C) Bir eserinde hangi konuyu ele aldığına
- D) Gerçek hayattan soyutlanmadığına
- E) Birden fazla eserinin olduğuna

16. Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi **kullanılmıştır?**

- A) Açıklama
- B) Tartışma
- C) Betimleme
- D) Öyküleme
- E) Tanımlama

1. Biz çocukken okul biter bitmez eve gelir, önlüğü çıkarır, çantayı atar, hemen sokağa koşardık. Hava kararınca kadar da eve girmezdik. Oysa şimdi güvenli bir ortam oluşturamadığımız için çocukları evlere hapsedtik. İşin tuhaf yanı çocuklarımızın geleceği için çok çalıştığımızdan, evde onlara ayıracak vaktimiz de kalmıyor. Hem bilgisayar ve televizyondan başka seçenek bırakmıyoruz hem de çocukların bunlarla çok vakit geçirmelerinden şikâyet ediyoruz. Hatta üstüne üstlük internet sitelerinin güvensizliğinden, televizyon programlarının olumsuz örnek oluşturduğundan yakınıyoruz. Sonunda da çocukları oyalamak için açtığımız televizyona, onları eğitime görevimizi de yüklemeye çalışıyoruz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Gerçek bir aile ortamında yetişmeyen birey sonraki dönemlerde içine kapanır.
- B) Birey önce aile içinde sosyalleşmeli ve aile bilinci kazanmalıdır.
- C) Toplumsal mekanizmalar çocuğun her türlü ihtiyacını karşılar.
- D) İnsanın ihtiyaçları değiştikçe toplumsal kurumlar da değişir.
- E) Çocukların sosyal ortamı değişirse kişilik değişimi olur.

2. Hekimlik zanaat değil, sanattır. İnsanı dinleme sanatıdır. Her hasta tek başına ve benzersiz dünyasıyla gelir oturur karşınıza. Hastalık yoktur, hasta vardır! Sizin nezlenizle bir başkasının nezlesi aynı olamaz. Hiçbir reçete birbirine benzemez. Ben o toprakların, bozkırın çocuğuydum zaten. Masanın bu tarafındaydım. Büyüdüm doktor oldum, masanın öbür tarafına geçtim. Artık taşrada hemşehrilerimin, akrabalarımın ve arkadaşlarımın doktoruyum. Şansım, her iki tarafı da bilebilmek.

Bu parçada düşüncelerini dile getiren kişi

- I. Taşrada hekimlik yapmanın avantajı neydi?
- II. Hayattaki en büyük idealiniz nedir?
- III. Hekimliğin zorluklarının olduğunu düşünüyor musunuz?

sorularından hangilerine yanıt vermiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

3. Kullandığımız dilin, içinde bulunduğumuz kültürel öğelerle etkileşim içerisine girdiği gerçeği bir yana kelime hazinesi ve cümle yapılarının temelde insan beyninin biyolojik özelliklerinden etkilendiği bir gerçek. Başka bir deyişle, dili dil yapan pek çok kural ve yapının beyinlerimizin işleyiş şekliyle uyum göstererek evrimleştiğini varsayabiliriz. Ancak bu varsayımımızın tersinin doğru olduğunu da kabul etmemiz gerekiyor. Kullandığımız dil, düşünce yapılarımız üzerinde de yoğun etkilerde bulunabiliyor. Bugün, dünya üzerinde konuşulan tüm dillerin ortak özellikleri bir yana, tümü de gramer ve söz dizimi bakımından büyük çeşitlilik göstermekte. Bu çeşitlilik, bireylerin düşünce şekillerine de yansıyor olabilir mi dersiniz? Dil konusunda yoğun araştırmalarda bulunmuş ünlü bilim insanı Benjamin Whorf'a göre bu sorunun yanıtı "Evet". Whorf'a göre insanların görsel ve düşünsel algıları kesinlikle içinde buldukları kültürde edindikleri dille şekilleniyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dil ve düşünce yapısı arasında doğrudan bir bağ vardır.
- B) Toplumlar arasında dilsel yönden farklılıklar görülmektedir.
- C) Kelime hazinesi güçlü olan topluluklarda değişim daha hızlı olur.
- D) Kullandığımız dil kültürel öğelerden etkilenmektedir.
- E) Diller arasındaki farklılıklar bireylerin düşünce yapısını da etkilemektedir.

4. Kırlar, bahçeler ve has bahçeler küçüle küçüle şehrin dışındaki çiçek seralarına dönüşmüştür bugün. Oralardan şehirlere, cadde başlarına, hastane önlerine çiçekçi kulübelerine; gül, karanfil, sümbül ve nergis taşınır. Soğuk kış günlerinde, içini biraz aydınlatmak isteyen babalar, annelerini sevindirmek isteyen çocuklar, bir demet çiçek alıp yürürler. Yürekleri inceliklerini yitirmemiş annelerse balkonlarında hatmiler, küstüm çiçekleri, camgüzeli, gesecefası ve fesleğen yetiştirmeye devam ederler.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Çiçeklerin yetiştiği ortamlar zamanla değişmiştir.
- B) Çiçekler artık çoğunlukla seralarda yetiştirilmektedir.
- C) Duygusallığını yitirmemiş insanlar için çiçek hâlâ önemlidir.
- D) Çiçekler konusunda kadınlar erkeklere göre daha hassastır.
- E) Çiçek sevgisi ince kalpliliğin bir işaretidir.

5. Rus Arktik için sıcaklık derecesinin rekor seviyeye yükselişi hızlı bir artıştan çok daha fazlası. Kuzey Kutbu'nda aylardır en yüksek ısı dalgası görülüyor. Kuzey Kutup Dairesi'nin kuzeyinde yer alan Verkhoyansk'da sıcaklık, 20 Haziran'da 38 derece çıktı. Bilim insanları, bu rekor sıcaklığın hızlı ve sürekli olarak ısınan bir gezegenin işareti olduğunu ve Arktik ısınmanın gelecekte nasıl devam edeceğini gösteren bir ön izleme olduğunu söylüyor. Cumartesi günü ani yükseklik yalnızca Rus Arktiki'ndeki normal yaz sıcaklıklarına dönmenin bir belirtisi değildi. Bu sıcaklığın arkasındaki dalganın en az bir hafta daha sürmesi bekleniyor. Bu, şehirde 1885 yılından beri tutulan kayıtlarda ölçülmüş en yüksek sıcaklıktı. Sıcak yaz günleri Kuzey Kutbu'nda daha önce duyulmamış şey değil. Okyanus iklimli kıyılar daha serin olma eğiliminde ama iç kısımlarda sıcaklıklar yükselebiliyor. Fort Yukon Alaska'da Arktik çemberinin kuzeyindeki tarihteki ilk 37.7 derece sıcaklık 1915te kaydedildi. Verkhoyansk'ta ise 1988'de 37.3 derece görüldü.

Bu parçada sıcaklık artışıyla ilgili olarak

- I. Önceki sıcaklık artışlarından farklı özellikler gösterdiğine
- II. En yüksek sıcaklık değerlerinin Kuzey Kutbunda görüldüğüne
- III. Bulunulan coğrafyaya göre sıcaklığın değişebildiğine

İfadelerinden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

6. Yabancı güçlerin yardımıyla ayakta duran bir ülkeye bağımsız denemeyeceği gibi, yabancı dillerin desteklemesiyle yaşatılmaya çalışılan bir dile de bağımsız denemez. Çünkü dil kişinin kimliğidir, özüdür. İnsanın dünyasını dil oluşturur. Bilginin, kültürün temeli, toplumca yükselmeyi sağlayan etkenlerin başı dildir. Dilin yabancı öğelerle dolu olması, bilginin, kültürün, düşüncenin yabancılaşması, yabancıya bağlı kalması, kişinin özgürlüğünü yitirmesi demektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Yabancı dillerle desteklenen bir dil için bağımsız demek doğru olmaz.
B) Kişilerin özgürce düşünmeleri, diğer dilleri tanımlarıyla olanaklıdır.
C) Dil, birey ve toplum yaşayışının bir göstergesidir.
D) Dildeki yabancılaşma toplumca yükselmeyi de engeller.
E) Kültürdeki yabancılaşmanın en önemli etkenlerinden biri de dildeki yabancılaşmadır.

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Tarihî "mis meyve sabunları" aslında bildiğimiz sabun. Edirne'ye özgü bu sabunlar, Edirneli kadınların kazanç kapısı. Bu kadınların kimileri elmada kimileri armutta uzman. Bildiğimiz sabuna elle şekil verdikten sonra üzerini gıda boyasıyla boyuyorlar ve koku ilave ediyorlar. Süs sabununu olarak aldığımız bu ürünün kokusu ve boyası altı ay sonra çıkıyor. O zaman da bunları normal sabun olarak kullanabiliyorsunuz. Çilek, muz, şeftali, portakal, elma, kavun ve karpuz şeklinde olanlar, o meyveler gibi kokuyor. İki girişimci genç, Türkiye'de kurdukları stantların ilgi görmesi üzerine bunları Amerika'da da satmaya karar vermiş. Önce, niyetleri Noel döneminde dört-beş stant açmakmış. Fakat düşündüklerinden çok talep edilince toptancılığa başlamışlar. Üstelik şimdilerde, Amerika dışındaki ülkelere de satmaya hazırlanıyorlarmış. Bu arada farklı figürler de geliştirmişler. Örneğin Amerika için Cadılar Bayramı'nda satışa sunmak üzere bal kabağı şeklinde sabunlar hazırlamışlar. Gençler, süs sabunlarını ilk kez gören Amerikalıların tutumunu şaşkınlıkla anlatıyorlar: "Bir keresinde, stantta gerçek sanılarak ısırılıp geri konmuş erik biçiminde sabun bulduk."

7. Bu parçaya göre, Amerika'da satışa sunulan mis meyve sabunlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Amerikan kültürüne uygun olarak çeşitlendirildiği
B) Daha çok, özel günlerde satıldığı
C) Özellikle genç kuşağın beğenisini kazandığı
D) Yeni talepler karşısında ürün yetiştirilemediği
E) Satışlarının, kurulan standın büyüklüğüyle ilişkili olduğu

8. Bu parçada sözü edilen sabunlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kimi ailelerin, geçimini bunlarla sağladığı
B) İçeriğinin sabundan farklı olduğu
C) Yapımının insan emeği gerektirdiği
D) Taşıdığı meyve kokusunu aylarca koruduğu
E) Gerçek meyvelere ayırt edilemeyecek kadar benzediği

9. Postmodern paradigma; akıl, hakikat, gelenek ve bilgi yapılarını derin bir göreceliğe açık hâle getirmiştir. Batı epistemolojisini temelden sarsan bu gelişme, tüm bilim dallarında hatırı sayılır bir yankı oluşturmuştur. Böylelikle yakın zamanlara kadar “metin”, “kurgu”, “senaryo” gibi kavramlar; sosyal bilim alanının dışında bırakılmışken postmodern paradigma buna karşı bir hareket geliştirmiştir. Nitekim tarihçiler topladıkları belgelerin muhtelif yorumlara açık “metinler” olduğunu keşfederken sosyologlar da teorilerinin gerçekliği belli bir biçimde kurgulayan “anlatılar” olduğunu görmeye, iktisatçılar ise matematiksel modellerle yürüttükleri çalışmalarından “senaryolar” diye söz etmeye başlamışlardır. Postmodernistlerin sıklıkla ifade ettikleri hakikatin izafiliği fikri, hiçbir dönemde bu kadar öne çıkarılmamıştır.

Bu parçada postmodern paradigma ile ilgili olarak

- I. etkilediği alanlar,
- II. temel anlayışı,
- III. önem verdiği konu,
- IV. ortaya çıktığı zaman

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) I ve III
D) II ve III   E) III ve IV

10. Bir öykücü için en gerekli bilgi, insanı ve toplumu tanımadır. Bu bilgiyi elde etmek için gereken koşulların hiçbirini bulamamış Ömer Seyfettin. Yaşamı boyunca birkaç kez yer değiştirmiş, savaşa girmiş tutsak olmuştur. Bu koşullar, okumak ve geniş halk topluluklarıyla ilişki kurmak için hiç de elverişli değil. Ege Bölgesi'nin küçük bir kesimi dışında Anadolu'yu görmemiş. Anadolu ve köy gerçeklerine uzanamamıştır. Öykülerinin büyük çoğunluğunda konuyu varlıklı ve aydın çevrelerin yaşantısından almasının nedeni budur.

Bu parçada Ömer Seyfettin'le ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplum tanıma imkânı bulamadığına
B) Genellikle toplumun üst kesimini anlattığına
C) Varlıklı bir çevrenin içinde yetiştiğine
D) Yaşamının zorluklar içinde geçtiğine
E) Anadolu'yla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığına

11. Günümüzde üzerine yazı yazmak için kullandığımız en yaygın malzeme kâğıttır. Kâğıdın icadı öncesinde, tarih boyunca insanlar çok farklı malzemeleri yazı yazmak için kullandılar. Yazının icat edildiği Mezopotamya'da en yaygın yazı malzemesi kilden yapılan tabletlerdi. Eski Mısır'da papirüs bitkisinden yapılan kâğıda benzer bir malzeme üzerine yazılar yazılırdı. Kumaş özellikle Uzak Doğu ülkelerinde yazı için yaygın olarak kullanılan bir malzemeydi. Kâğıdın icadı öncesinde Çin'de ipek kumaşlar yazı için kullanılırdı. Hayvan derilerinden elde edilen parşömen, eski çağlarda yaygın olarak kullanılan bir başka yazı malzemesidir. Kâğıt kullanımının yaygınlaştığı döneme kadar parşömen Avrupa ve Orta Doğu'da kullanılan en yaygın yazı malzemesi olmuştur. Bal mumu tabletleri yüzlerce yıl boyunca kullanılan başka bir yazı malzemesidir. Genelde tahtadan yapılan çerçevenin iç yüzeyine bal mumu dökülerek imal edilen bu tabletler, tekrar kullanılabilirliği için oldukça kullanışlıydı.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Bölgelere göre yazı için kullanılan araçlar farklılık göstermektedir.
B) İnsanların yazı için kullandıkları malzemeler farklılık göstermektedir.
C) Kâğıt ilk kez Mezopotamya medeniyetleri tarafından kullanılmıştır.
D) Kâğıt dışında yazı için kullanılan başka malzemeler de vardır.
E) Yazıda yenilenebilir malzeme kullanılmıştır.

12. Herkes benim dilimi pek çıplak buluyor; Yakup Kadri ile Falih Rıfkı'nın eski tamlamalı, ağdalı nesirlerini ise çok beğeniyor. Oysaki ben doğal dili kendime örnek alıyorum. Doğal dil, konuşulan dildir. Doğal dilde süsleme ve yapmacıklık yoktur. Onların yaptıklarını ben, dil adına işlenen bir kusur sayıyorum. Haklı mıyım, değil miyim? Bunu elbet zaman gösterecektir.

Bu parçadaki yazar için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Kendisine yönetilen bir eleştirinin haksız olduğunu düşünmektedir.
B) Yalın bir dil ve anlatımı tercih etmektedir.
C) Yazılarında günlük konuşma dilini kullanmaktadır.
D) Kendisinden başka hiçbir yazarı beğenmemektedir.
E) Haklılığının anlaşılmasını zamana bırakmaktadır.

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

“Acaba ilk insanlar nasıl anlaşıyorlardı?” “Niçin milletlerin dilleri farklı farklıdır?” gibi soruların sayısını artırabiliriz. Bunun gibi sorulara verilecek yanıtlar da birbirinden farklı olacaktır. Şurası bir gerçektir ki bir dildeki kelimeler ve kelime dizileri konusunda o milletin bütün fertleri tarihin bilinmeyen döneminde gizli bir anlaşma yapmışlardır. Aynı nesne için Türkler “taş” derken Araplar “hacer”, Farslar “seng”, Ruslar “kavmi”n İngilizler “stone” demişlerdir. Böylece her kavmin ayrı bir dili olmuştur. Her millet kâinatı kendisine göre seslendirmiş, aynı eşyaya her millet ayrı seslerle karşılık vermiştir.

13. Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Her milletin kendine has gelenek ve göreneklerinin olduğu
- B) Bazı dillerin diğer dillerden daha fazla etkilendiği
- C) Dillerin zaman içinde bazı değişikliklere uğradığı
- D) Her milletin kendine özgü dili olduğu
- E) Zaman içinde bazı dillerin yok olduğu

14. Bu parçada geçen “her millet kâinatı kendisine göre seslendirmiş” sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her milletin kendine özgü bir dille varlıkları adlandırması
- B) Dillerin, toplumların anlaşmasında etken olması
- C) Kavimler arasındaki anlaşmazlıkların dille çözülmesi
- D) Birçok dilde ortak sözcüklerin bulunması
- E) Dildeki kelimelerin zaman içinde değişime uğraması

15. Her insan üstün olmak ve kendini göstermek ister. Bu normal bir istektir, olumlu bir duygudur. Bu isteğin, bu gereksinmenin giderilmesi gerekir. Bu da ancak insanlara değer vermekle sağlanabilir. Çünkü her insan kendine göre bir değerdir. Kendisinin bir değer olduğuna inanmayan kişi aşağılık duygusuna kapılır, varlığının hiçliğine ve anlamsızlığına inanır. Böyle insanlar mutsuz ve huzursuz olurlar. Çevrelerine iyi uyum sağlayamazlar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmamıştır?

- A) Kendisinin bir değeri olduğuna inanmayan kişinin aşağılık duygusuna kapılacağı
- B) Varlığının anlamsızlığına inanan kişilerin mutsuz ve huzursuz olduğu
- C) İnsanlarda üstünlük duygusu bulunduğu
- D) Kişilerdeki üstünlük duygusunun normal bir duygu olduğu
- E) Değer görmeyen insanlarda birtakım kişilik bozuklukları olacağı

16. İnternet çağının getirisi olarak roman sayısı da yazar sayısı da bir hayli arttı. Roman yayımlayan whatpadd gibi internet ortamları olduğu gibi, para ile kitap basan yayınevlerinin sayısı da arttı. Bunun kaliteyi düşürdüğünü söylemek mümkün fakat yazının büyümesine kapılan ya da belki de bu yolla para kazanmayı düşünen insanlar için yazı atölyeleri açılmaya başladı ve yazar adayları da hâliyle merak ediyorlar. Büyük ve önemli yazarlar nasıl yazıyor, onları nasıl okumalıyım soruları ön plana çıkıyor.

Bu parçadaki altı çizili ifadeyle

- I. teknolojinin kitap için de kullanılması,
- II. romanın diğer türlerin önüne geçmesi,
- III. kitap sayısında artış olması

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dünyanın birçok üniversitesinden akademisyen ve uzman ABD’de düzenlenen “Eğitim Teknolojileri Kongresi”nde bir araya geldi. ABD’nin Massachusetts eyaletinde bulunan Harvard Üniversitesinde 18 Ağustos’ta gerçekleştirilen Eğitim Teknolojileri Kongresi’nde konuşan İstanbul Aydın Üniversitesi (İAÜ) Güzel Sanatlar Fakültesi Drama ve Oyunculuk Bölümü Öğr. Gör. Tuğrul Karanfil, eğitim teknolojileri bağlamında sanatsal bilginin nasıl transfer edildiğine ilişkin bilgi verdi ve sinemanın eğitim teknolojileri konusunda önemli bir araç olabileceğine dikkat çekti. Karanfil, kongrede gerçekleştirdiği konuşmada Lecj Majewski’nin *Değirmen ve Haç (The Milland The Cross-2011)* adlı filmi özelinde “teknoloji ve sanat” ilişkisi üzerine bir sunum yaptı. Değirmen ve Haç filmine yönelik gösterge bilimsel bir inceleme yapan Karanfil, eğitim teknolojileri bağlamında sanatsal bilginin nasıl transfer edildiğine ilişkin bilgi verdi ve sinemanın eğitim teknolojileri konusunda önemli bir araç olabileceğine dikkat çekti. Karanfil, “Teknoloji vasıtasıyla 1564 yılında yapılmış bir sanat eserinin günümüz sinemasının imkânlarıyla geniş kitlelere ulaşması; teknolojinin sanatsal veriyi iletme becerisini kanıtlar.” dedi.

1. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Eğitim Teknolojileri Kongresi’nin farklı üniversitelerden uzmanları bir araya topladığı
- B) Eğitim Teknolojileri Kongresi’nde “Değirmen ve Haç” filmiyle ilgili sunum yapıldığı
- C) “Değirmen ve Haç” filminin bir sanat eserini insanlara ulaştırmayı sağladığı
- D) Eğitim Teknolojileri Kongresi’ne ülkemizden de katılım olduğu
- E) “Değirmen ve Haç” filmiyle ilgili bilgilerin orijinal verilere sadık kaldığı

2. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bir kişinin sözlerinden alıntı yapma
- B) Somut bilgileri ortaya dökme
- C) Bir konuyla ilgili açıklamalara girme
- D) Bir incelemenin sonuçlarını ortaya koyma
- E) Eleştirileri belli bir kişiye yönlendirme

- 3. Bütün dünyanın çok iyi tanıdığı Danimarkalı yazar Hans Christian Andersen cansızların dilini anlayarak eşyayı konuşuracak kadar büyük bir sanatçıdır. Eline aldığı her konuyu kendi iç soluğu ile doldurmayı, yaşatmayı bilmiş; onları insanlaştırmış, aramıza katmıştır. Şairin bu yanı ile hemen dehaya değdiği, dünyaya bir yeni deyiş, anlatış getirdiğini söylemeliyiz. Her dâhinin kendine has bir dil ortaya çıkardığı söylenmiştir. Andersen kendi üslûbunda taşı, ağacı konuşurmayı keşfeden adamdır. Hiç olmazsa bu dili, kendine göre geliştirmesini, onu insan hakikatinin içine alabilecek kadar genişletmesini bilen adamdır. Gerçekten de Andersen’de bir yenilik, bir tazelik içinde bir daha tekrarlanan ama yeni, taze olduğu için bizi bıktırmayan insanı buluyoruz. Onun masallarında hayvanlar dillenir, bir gübre böceği, en güzel anlatışlarından birinin, altından pırl pırl bir kahramanı hâline girer.

Bu parçada Hans Christian Andersen ile ilgili aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Doğaya ayna tutmamış onu kendince yeniden yorumlamıştır.
- B) Ulusal olmaktan çıkıp evrensel bir yazar olarak ün yapmıştır.
- C) Eserlerindeki karakterleri her yönüyle tanıyıp aktarır.
- D) Eserlerinde kişileştirme sanatını kullanmıştır.
- E) Kendini tekrar eden konularda bile okura kitabı bıraktırmayan bir anlatımı vardır.

- 4. Karşılıklı konuşmanın yerini internette “çetleşme” alırken insan ilişkileri de şakalar da dil de alabildiğine değişti. Komşuma sabah koşusunda bana eşlik etmesini teklif ettiğimde “Teşekkür ederim, almayayım!” diye yanıt vermişti. Benim ona bir şey ikram ettiğim yoktu. Meğer “Ben bu işi yapmak istemiyorum, yapmayacağım.” demek istiyormuş. Ben ortaya çıkıvermiş bu yeni anlama şaşarken komşum da bana şaşmış, “Siz böyle söylemez misiniz?” demişti. O hafta gazetelerin eklerinde bazı köşe yazarlarının da dili bu şekilde kullandığını görünce iletişim dersinde yazı dilinin “teklifsiz konuşma dili”nden uzak kalması gerektiği konusunu daha çok vurgulamaya karar verdim.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bilimdeki ilerlemelerin dili de etkilediği
- B) İnsanların dile gereken özeni göstermediği
- C) Yazı dilinin zamanla daha kalıcı olduğu
- D) Zaman içinde bazı dil davranışlarının değiştiği
- E) İletişim biçimindeki değişikliğin dili doğrudan etkilediği

5. Liseye giderken büyük çam ağaçlarının olduğu cadde- den geçer, çam ağaçlarını defalarca görmemize rağmen hayranlıkla izler, yapraklarının çıkardığı sesi büyük bir sevinçle dinlerdik. Evden erken erken çıkmışsak nehrin kenarına gider balıkları izlerdik. Gözlerimizi kapar suyun şarkısını dinlerdik. Derken lise, üniversite bitti, hayatın karmaşası başladı. Sabah erkenden evden çıkıp iş yerine varırken gökyüzü mavi mi siyah mı farkına bile varmadan akşam edilir. Bu koşuşturma ve boş telaş içinde kapalı bir mekândan başka bir kapalı mekâna kendimizi bağla- yıp duruyoruz. Ne hayal, ne imge ne de hülyalar var artık. Sadece ve sadece koşuşturma...

Bu parçanın yazarı aşağıdakilerin hangisinden yakın- maktadır?

- A) Yaşam temposunun insanları olumsuz etkilemesin- den
- B) Beklentilerin yüksek olmasının hayal kurma isteğini sınırlandırdığından
- C) Yoğunluğun kişiler arası ilişkileri olumsuz etkilediğin- den
- D) Şehir hayatının insanı her yönden olumsuz etkilediğin- den
- E) İnsanların kalabalık şehirlerde dar bir alanda yaşadığından

6. Anadolu Homeros'la Yunus'u kaynaştıran bir potadır, renkli bir mozaiktir. Bu, zengin bir birikim demektir. Onu iyi değerlendirmeden bugünü anlamak, yarını kurmak güçleşir. Çünkü gerçeğin tohumları o potada, o mozaikte saklıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Anadolu, farklı kültürlerin bir araya geldiği bir coğraf- yadır.
- B) Bizi geleceğe taşıyacak olan geçmiş değil, bugündür.
- C) Farklı kültürlerin bir arada olması toplumsal yaşamı zenginleştirir.
- D) Varlığımızı sürdürebilmek için kültürel mirasımızı tanı- malı ve ondan yararlanmalıyız.
- E) Anadolu kültürel çeşitlilikleri barındırmaktadır.

7. Son yıllarda adı sıklıkla duyulan kırık kalp sendromu, vü- cut tarafından yoğun strese karşı verilen bir yanıttır. Kalp krizine benzer bulgularla kendini belli eden bu hastalığı 1990 yılında Hiraru Sato keşfederek Takotsubo Kardiyoy- miyopatisi olarak adlandırmıştır. Yayılımı giderek artan kırık kalp sendromu özellikle son on yıldır Batı ülkelerinde de görülmeye başladı. Genellikle duygusal travma sonu- cunda görülen bu sendromda kalp kasının pompalama işlevi geçici olarak etkileniyor ve kalp kası zayıflıyor. Böy- le bir durumda kişide kalp krizine benzer, göğüs ağrısı ve nefes darlığı gibi belirtiler ortaya çıkıyor. Yeni bir araştır- maya göre ise mutluluk da bu sendroma neden oluyor. Araştırmaya katılanların büyük bir bölümünde sendrom üzüntü ve stresle, az bir bölümünde ise olumlu bir olayla tetiklenmiş. Mutlu veya üzücü bir olayın neden ol- duğu bu sendromun her iki şekli de kadınlar ve yaşlılarda daha yaygın görülüyor.

Bu parçadan hareketle kırık kalp sendromuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Neden olduğu rahatsızlık kısa sürede geçmez.
- B) Belirtileri kişi üzerinde kendini göstermektedir.
- C) Vücudun verdiği bir tepki sonucu olmaktadır.
- D) Farklı duygu durumlarında ortaya çıkabilmektedir.
- E) Yaşa ve cinsiyete göre görülme oranı değişkenlik göstermektedir.

8. Saatlerle ilgili neredeyse tüm reklam ve afişlerde saatin 10'u 10 geçtiğini veya 2'ye 10 kaldığını görürsünüz. Bu pozun pek çok sebebinden biri, kadranın merkezinin hem- men üstünde yer alan marka isminin yelkovan ve akrep- le güzelce çerçevesizdir. Böylelikle tarih veya diğer bölmelerin üstü de kapanmaz. Elbette en önemli sebep yelkovanla saatin gülüyor gibi durmasını ve dolayısıyla tüketiciler için daha sevimli görünmesini sağlamaktır. En son isteyeceğiniz şey ise saatin size surat asar gibi baka- rak 8'i 20 geçeyi göstermesidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Üreticilerin tüketicilerin psikolojisini dikkate aldıkları
- B) Ürünlerin kalitesinin ön plana çıkarıldığı
- C) Bazı yerleşik kalıpların değiştirilmeye çalışıldığı
- D) Ürünün ayırt edici özelliklerini ön plana çıkarıldığı
- E) İnsanların tüketim alışkanlıklarının çabuk değişebildiği

9. Aydın; okumuş, eli kalem tutan, görgülü, bilgili ve ileri düşünceli kimseye denir. Aydının görevi toplumu aydınlatmaktır. Ülke sorunları hakkında açıklayıcı bilgiler veren, yeri geldiğinde toplumsal sorunlara çözümler üreten insanlar aydın insanlardır. Aydınlar mutlaka sorumluluk bilinci taşımalıdır. Gerçek anlamda aydın; Doğu ve Batı düşünce ve kültürünü özümsemiş, okuyan, yazan, düşünen ve konuşan kimsedir.

Bu parçadan aydınlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Aydınlar, bilgi ve görgüsünü artırmak için gayret göstermelidir.
B) Aydın, yalnız kendine karşı değil, topluma karşı da sorumlulukları olan kişidir.
C) Aydın insan, üzerinde bazı sorumluluklar olduğunu asla unutmamalıdır.
D) Aydınlar, yalnızca kendi kültürlerini değil, farklı kültürleri de tanımalıdır.
E) Aydın kişi, yeri geldiğinde içe kapanmayı da bilmelidir.

10. Asırları aşmak, sonsuzluğa ulaşmak, edebiyat dünyasına giren her sanatçının gönlünde besleyip büyüttüğü yüce bir tutkudur. Sanatçının çabalarını, bu tutku yönlendirir, temellendirir. Acılara, tedirginliklere katlanış, bundandır. Kendisiyle, çevresiyle uyumsuzluğu, yaptıklarıyla yetinmeyi bundandır. Tutarlığına tutmazlığına bakmadan, yeni deneyimlere girişimi, eskiye yönelimi, alışılmış biçimlere başkaldırısı ancak zamanı aşmak, sonsuzluğa erişmek özlemine bağlanabilir.

Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı, başarılı olmak için kişisel hırslarını ön plâna çıkarır.
B) Sanatçı, kendiyi yarıştığı oranda, diğerlerinden sıvrılır.
C) Acılara katlanış, sanatçının olgunluğa erişmesini hızlandırır.
D) Yeni arayışlara girmeyen sanatçı, silinmeye mahkûmdur.
E) Sanatçının her eyleminin temelinde, kalıcı olma tutkusunu yatar; bu tutku, sanatçıya gidilecek bir rota belirler.

11. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğanın gizemli derinlikleriyle iç içe yaşamış kimselerin çoğu, başlarından geçenleri ve gördükleri güzellikleri arkadan gelen kuşaklara aktarmadan dünyamızdan göçüp gitmişlerdir. Aynı yaşantıyı seçerek bunları anlatan ve yazan bizlere kıyasla daha fazlasını görmüş ve yaşamış ancak adı dahi bilinmeyen nice avcı, gezgin, kâşif ve de macera adamı vardır. Ne yazık ki onların yaşadığı olaylar ve tecrübeler kendileriyle birlikte yok olup gitmiştir. Gelecek kuşaklara miras olacak anılar ise onları yazıya dökme zahmetine katlananların geride bıraktıklarıyla sınırlı kalamaktadırlar.

11. Bu parçada aşağıdakilerden hangisi eleştirilmektedir?

- A) Doğa güzelliklerinin gerektiği gibi korunmaması
B) Eski nesillerin yeni nesillere yol göstermemesi
C) Doğayla iç içe olanların anılarını kitaplara dökmemesi
D) Kitap yazma işine gereken önemin verilmemesi
E) Genç kuşakların doğayla iç içe yaşamayı becerememesi

12. Bu parçada geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi somuttur?

- A) gizemli
B) güzellikleri
C) yazıya
D) kuşaklara
E) tecrübeler

13. Tiyatroperest ekibi tarafından sahnelenen Soğuyunca Acımaya Başlar'da yönetmen Şerif Erol, Neil Labute'un üç kısa metnini, üç sahneli tek bir oyun biçiminde Türkçeye de aktarmış. Duygusal ilişki içinde olan bir kadın ile bir erkek arasında geçen üç ayrı bölümdeki karakterleri de aynı iki oyuncunun canlandırması, oyuna bütünlük kazandırıyor. İnsanın zaaflarını, acımasızlıklarını ve karanlık yönlerini doğrudan estetize etmeyi tercih eden ve ancak korkunç kötülüğü sergileyerek yüce iyiye ulaşabileceğine inanan bir yazar olan Labute, bu üç metinde net bir şekilde kadının tarafını tutuyor. Bu oyunda ele aldığı her bir hikâyede, derinlikli portrelerini çizdiği kadın karakterlerin safında yer alıyor.

Bu parçada belirtilen tiyatro oyunu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Çeviri bir eser olduğuna
- B) Üç oyunun birleştirilerek tek formda verildiğine
- C) İki başkahraman üzerinden ilerlediğine
- D) Kadın rollerin daha yoğun şekilde ele alındığına
- E) Biçim özelliklerinin zayıf kaldığına

14. Yuri, her şairi tercüme etmezdi. Onun kendine özgü zevk ölçüleri vardı ve bu ölçülerin parametresini de kendisinden başka kimse bilmezdi. O bizi seviyordu. Bu sevgi üniversite yıllarında Kazak Türk kızı Fadime'ye duyduğu sonsuz sevgiyle başlamıştı. Sonraları bu sevgisi Rus edebiyatı ile Türk edebiyatları arasında köprü görevini üstlenecekti. Kazak, Türkmen ve Azeri şairlerin şiirleri aynen orijinallerinde olduğu gibi onun tercümelerinde de yüksek sanat düzeyine ulaşmıştı.

Bu parçada anlatılan kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı şairlerin eserlerini tercüme etmiştir.
- B) Türk edebiyatını geliştirmek için çeşitli çeviriler yapmıştır.
- C) Türklere olan ilgisi bir Türk kızına duyduğu sevgiyle başlamıştır.
- D) Tercüme yapacağı eserde hangi özelliği aradığını kendinden başka kimse bilmez.
- E) Kendi zevk ölçülerine uymayan şairleri tercüme etmiştir.

15. Yazar, sözcüklerle hayat bulan kişidir fakat biçim peşinde iken ruhunu yitirmemek zorundadır. Savaşın ve barışın, yasin ve sevincin, aşkın ve acının, ölümün ve hayatın gözdesi olan sanatçı kötülüklerin alkışçısı, yurduna göz koyanların çağırıcısı ya da günün adamı olduğu gün ölmüştür artık. Gerçek sanatçı, bütün umutların kaybolduğu ve zorlukların bütün şiddetiyle kendini duyurduğu bir anda, toplumun bir gün bu zor durumdan kurtulacağına dair ilham ve inancın etkisiyle doğrulan ve sesini yükselten kişidir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir sanatçıda bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Olumsuzluklara tepki göstererek toplumun sesi olma
- B) Bireysel ve toplumsal her konuya duyarlı olma
- C) Üslup ve içeriği dengede tutma
- D) Kendi milletine yol gösterme, umut verme
- E) Kalıcı olmak için özgünlükten taviz vermeme

16. Bugüne dek yayıncılıktan başka bir iş yapmamama karşın, telif hakkının yazarın ölümünden sonra yakınları tarafından zapturapt altına alınmasını anlayabilmiş değilim. Karı-kocanın kırk yıllık birlikteliğinden geriye ufak tefek kırgınlıklar kaldığında bile hayatta kalanın, ölenin telif haklarına sahip oluşunu anlayamazken bir de hayattayken yüzüne bakmadığı yakının telif haklarına el koyup parasını çıtır edenleri anlamaya çalışmak gerçekten yorucu.

Bu parçadaki yakınma, özellikle aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

- A) Bir eserin telif haklarına gereğinden fazla ödenmesine
- B) Aile içinde küçük kırgınlıkların olmasına
- C) Yayıncılığın yorucu bir meslek olmasına
- D) Yazarların, ölümlerinden sonra telif hakkının yakınlarına ödenmesine
- E) Telif hakkından kazanılan paranın haksız kazanç olmasına

1. “Soylu Sanat” olarak vasıflandırdığınız şiirin nasıl olması gerektiğini hiç kimse söyleyemez. Bu, devirden devire, şairden şaire değişir. Nitekim sizin büyük şairler olarak adlarını andığınız Şeyh Galip, Yahya Kemal, Mehmet Akif ve Necip Fazıl’ın şiirleri de birbirinden çok farklı özellikler göstermektedir. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi olduğu gibi her sanatçının da kendine göre bir güzeli arayış ve yansıtış tarzı vardır. Önemli olan sanatçının tuttuğu yol değil, hedefe ne derece yaklaştığıdır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her dönemin büyük sanatçısı kendinden sonra gelenleri etkilemiştir.
B) Dönemlerin birbirine benzemesinin nedeni büyük sanatçıların taklitçiliğe yönelmesidir.
C) Sanatı güzelleştiren unsur sanatçının ele aldığı konu değil, üslubudur.
D) Farklı özellikleri olan sanatçı için amaca ulaşmak önemlidir.
E) Aynı özelliklere sahip sanatçılar yaşadıkları döneme damga vurmuştur.

2. Deneme, bir sanat türü olarak kültürel alanda doğrudan bir keşiftir. Bilgi veren, felsefi görüşleri ve bilimsel araştırma sonuçlarını ortaya koyan denemeler var. Sanat ve kültür alanındaki düşüncelerin de denemeyle dile getirildiğini görüyoruz. Tanzimat’tan sonra bağımsız bir tür olarak hayatımıza giren deneme en çok gelişen, güzelleşen ve genişleyen türdür. Gelecekte bu türün şimdikilerden daha güzel örneklerinin de yazılacağına inanıyorum.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Deneme türü, daha fazla olumlu değişim yaşamıştır.
B) Deneme okumak, diğer türlere göre çok daha kolay ve eğlencelidir.
C) Yazar, denemelerinde okuruna bilgi veremez.
D) Tanzimat’tan önce yazılan denemeler, Batılı standartlara uymamaktadır.
E) Sanat ve kültürle ilgili denemeler, günümüzde daha çok ilgi görmektedir.

3. Zamanda yolculuk bazılarında hayalperestlik gibi gelebilir fakat çok sayıda fizikçi de bunun gerçekten mümkün olduğunu düşünüyor. Ron Mallett da zamanda yolculuk etme hayalleri kuruyor. Burada konuşulan şey fantastik bir rüya değil. Ron Mallett saygın bir fizik profesörü ve tutkusunu şöyle açıklıyor: “Kendime bir tutkusu olan sıradan bir insan olarak düşünüyorum. Benim tutkum da zamanda yolculuk.” Belki zaman yolculuğu imkânsız bir ihtimal gibi gözüküyor ama bilim insanları Mallett’in hayalini gerçekleştirmek için çok sayıda doğa gizemi üstünde araştırma yapmaya devam ediyorlar. Albert Einstein uzayın üç boyutunun zamanla bağlantılı olduğunu bunun da dördüncü boyut olarak işlev gördüğünü söylüyordu. Einstein bu sisteme uzay zaman adını vermişti. Bugün biz de evren için aynı modeli kullanıyoruz.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Zamanda yolculuk kavramı her dönemde popüler bir konu olarak tartışılmaya devam etmiştir.
B) Fizikçilerin önceliği, imkânsız gibi görünen doğa fenomenlerini açıklayarak insanları bilgilendirmektir.
C) Ron Mallett’in zamanda yolculukla ilgili yaptığı çalışmalar döneminin pek çok bilim insanına ilham kaynağı olmuştur.
D) Bilim insanları gerçekleşmesi mümkün olmayan olgularla ilgili bile araştırma yapmaktan vazgeçmezler.
E) Zamanda yolculuğun gerçekleşmesinin ilk koşulu uzay zaman olgusunun tam olarak anlaşılmasından geçer.

4. Dil, bütün olanaklarıyla ortaklaşa kullanılır toplum tarafından. Çünkü toplumun ortak malıdır. Kurallarıyla, sözcükleriyle, cümle bilgisiyle... Toplumsal uzlaşmanın ürünüdür dil. Sözcükler de herkesindir. Onların kullanımında özgürlüğe sahiptir insan. Şairlerin sözcükleri kullanımında ise çığınca bir özgürlük vardır. Şiirin bir gereksinmesidir bu. Yeni olabilmenin, dilin günlük kullanımının dışına çıkabilmenin biricik koşuludur bu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dilin toplumsal bir varlık olduğuna
B) Dilin uzlaşmayla ortaya çıktığına
C) Dilin zaman içinde zenginleştiğine
D) Şairlerin dil konusunda daha özgür olduğuna
E) Sözcüklerin tek bir kişiye ait olamayacağına

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Milattan önce 513 yılında Pers Hükümdarı Dara, Boğaz'ın en dar yeri olan Anadolu Hisarı ile Rumeli Hisarı'nın bulunduğu yerde gemileri yan yana dizdirerek bir köprü yaptırmıştır. Bu köprüden 80 bin askerini Boğaz'ın karşı yakasına geçirmiştir. Bu esasında köprü olmayıp sadece geçiş için kullanılan yüzen araçlardan yapılan bir geçitti. Anadolu hâkimiyetinden Rumeli topraklarına fetih için geçen Türkler Boğaz'ı rahat geçebilmek için köprü yapmayı düşünmüşlerdi. Yıldırım Bayezid'in yaptırdığı Anadolu Hisarı, Fatih Sultan Mehmed Han'ın yaptırdığı Rumeli Hisarı, gelecekteki köprü yapımının bir ön hazırlığı idi. Fakat o gün için bu hisarlar Boğaz'ın giriş-çıkışını kontrol eden ve iki tarafta hâkimiyeti sağlayan muhteşem kalelerdi. Cumhuriyet Devri'nde Boğaz'ın iki tarafından trafiğin fazlalaşması Boğaz'a köprünün bir an önce yapılması gerektiği fikrine ağırlık kazandırmıştır. İlk ciddi teşebbüs 1953 yılında yapıldıysa da 1969 yılına kadar bu iş neticelenememiştir. 1969 yılında Boğaz Köprüsü inşası "Hochtief-Cleveland" İngiliz-Alman firmasına ihale edilmiştir. Asya ve Avrupa'yı birleştirecek, yüzyıllardır insanlığın hayalini gerçekleştirecek köprünün temeli, 20 Şubat 1970 günü devrin Başbakanı Süleyman Demirel tarafından atılmıştır. 3 seneyi aşkın çalışmalardan sonra 30 Ekim 1973 günü 500 bin kişinin katıldığı muhteşem bir törenle boğazın ilk köprüsü açılmıştır. Bu büyük eser 39 ay 19 günde bitirilmiş ve çevre yolları dâhil o zamanın parasıyla 2 milyar 80 milyon liraya mal olmuştur.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Boğaza yapılan en az bir köprü daha vardır.
- B) Boğazın olduğu bölgede farklı devletler hâkimiyet kurmuştur.
- C) Farklı zamanlarda farklı amaçlar için köprü yapılmak istenmiştir.
- D) Boğaza köprü için ilk ciddi çalışma Cumhuriyet Dönemi'nde yapılmıştır.
- E) Boğaza yapılan iki hisar köprünün iki ayağını oluşturmaktadır.

6. Bu parçada sözü edilen köprüyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Köprünün ne kadar sürede tamamlandığına
- B) Köprünün açılışını hangi Başbakan'ın yaptığına
- C) Yapılmasının gerekçesine
- D) Köprünün kimler tarafından yapıldığına
- E) Köprünün maliyetinin ne kadar olduğuna

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kolay işlenebilir yapısıyla tarih öncesi devirlerden beri kullanılan bakır, eskiden olduğu gibi mutfaklarımızın baş tacı olarak varlığını sürdürmese de bugün bütün hayatımızdan çıkmış değil. Bakırcılar çarşısını ziyaret ederek şimdilerde karşımıza süs eşyası olarak çıkan, salonlarımızı ve vitrinlerimizi süsleyen kızıl sanatın bugününü konuştuk. Bundan otuz kırk yıl öncesine baktığımızda, mutfaklar Anadolu'dan gelen bakırlarla donanırdı. Evlenecek genç kızların, yeni gelinlerin çeyizleri bakırdan yapılan yemek kazanları, kuşhanalar, tavalar, siniler, lengerler, sahanlar, teştler, güğüm ve cezvelerle dolu olurdu. Çelik ve porselen takımlar henüz hayatımıza girmemişken yüzlerce çekiç darbesiyle ustasının elinde metal levhadan bir eşyaya dönüşerek yeni bir kimlik kazanıyor, sahibinin evinde yerini alıyordu. Her usta bakırı ayrı formatta işliyor, ona ayrı bir değer katarak üzerinde adeta kendi imzasını oluşturuyordu. Keşfedilmesi tarih öncesine dayanan bakır, alet ve silah yapımında kullanılan ilk madenlerden biriydi. Sonraları bu alanda tunç ve demirin tercih edilmesi ile bakır daha çok mutfak eşyası, ev aletleri üretiminde kullanıldı.

7. Bu parçada bakırla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kolay elde edilen bir maden olması
- B) Farklı amaçlar için kullanıldığı
- C) Birçok mutfak malzemesinin yapıldığı
- D) Zamanla değerini kaybettiği
- E) El işçiliğiyle yapılmasının onu farklı kıldığı

8. Bu parçaya göre bakırın eskisine göre değerini kaybetmesinde

- I. üretim maliyetlerinin yüksek olması,
- II. başka madenlerden yararlanılması,
- III. kullanımının eskisi gibi işlevsel olmaması,
- IV. el işçiliğiyle yapılıyor olması

ifadelerinden hangisi etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Sevgi diliyle kaleme alınan her nazım ve nesir türü eserin bir bütün olduğunu anlatmak isteyen yazar, bunu bize bu kitabıyla gösteriyor. Örneklerle anlatımını kuvvetlendiren yazar; sevgiyi ağaç ile tasvir eden Peride Celal'i, Muzaffer Tayyip'i ve kendini; farklı yollardan gitmelerine rağmen yollarının bir yerde kesiştiğini ve bu durumun yaşamda çok değerli olduğunu kaleme alıyor. Sevginin yanı sıra umut etmeyi her zaman sevdiğini söyleyen yazar, ona umudu aşılardan biri olan Abdülhak Şinasi Hisar'ın edebiyatımız için önemini, iyi bir insan olmanın, arınmışlığı savunmanın erdemini gösterdiği için bizlere bir armağan olduğunu vurguluyor. İlk yazısı İleri gazetesinde çıkan Abdülhak Şinasi'nin, bu durumunu yazarın tesadüfleri arasında görmek mümkün.

Bu parçaya göre yazarın armağan olarak gördüğü durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdülhak Şinasi Hisar'ın yazdığı eserlerin türünde ülkenin ilk örneklerinden olması
- B) Abdülhak Şinasi Hisar'ın insanlara insan karakteriyle ilgili güzel duyguları aşılamaya çalışması
- C) Yazarlık geleneğindeki değişimin Abdülhak Şinasi Hisar ile başlaması
- D) Abdülhak Şinasi Hisar'ın yazar-okuyucu bağlantısında, farklı duygulara sahip okuru yönlendirmek gibi bir amacının olmaması
- E) İyi bir yazar olan Abdülhak Şinasi Hisar'ın sadece yazarlık değil şairlik vasfının da bulunması

10. Hatıra yazarlarının cesaretine hayranım doğrusu. Onlara gıptayla hatta biraz da kıskançlıkla bakıyorum. Kolay mıdır hatıra yazmak, koskoca bir hayatın, bir devrin esrarını yad ellerin, meçhul okurların gözleri önüne serivermek? Sahibi dünyadan gitse bile o hatıralar yaşayacak, dost düşman demeden insanların elinde dolaşıp duracaktır. Özel hayatınız kim bilir hangi meçhul insanın kütüphanesini süsleyecek?

Bu parçaya göre yazarın, hatıra yazarları cesur bulmasının nedeni nedir?

- A) Hatıra yazmanın zor olması
- B) İnsanın yaşadıklarını tam olarak hatırlamasının mümkün olmaması
- C) Hatıralarda üslubu oluşturmanın zor oluşu
- D) Hatıra yazarının özel hayatının ortaya çıkacak olması
- E) Hatıralarda kronolojik sırayı yakalamanın zor olması

11. Mehmet Rauf, içerisinde yaşadığı toplumun tarih ve kültüründen damıtılarak medeniyet hâline getirdiği değerlerini, yenileşirken kesinlikle göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünür. Bunun için de anlatılarını, "eski" ile "yeni"nin mukayese edildiği bir belirginlik alanı olarak kullanır ve yine halkın yanlış Batılılaşmaması yahut kimlik kargaşasına düşmemesi için "teşhis" ettiği hususlarla tam olarak kimliklerine dair bilinçlenmelerini ister. Nitekim romancının tüm metin evrenini saran bu bakış açısı ve anlatım tekniği, mukayese alanına çekilen iyi-kötü, doğru-yanlış, eski-yeni, üretim-tüketim, alafranga-dengeli Batılılaşma gibi daha birçok tema değeri üzerinden hatları kalın çizgilerle belirginleştirilerek teklif ettiği kimlik inşasında birer alt unsur olarak okurlarının dikkatine sunulur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Eski-yeni münakaşalarının eşiğini geçtiğine
- B) Halkı yanlış Batılılaşmadan uzak tutmak için eserler yazdığına
- C) Zıtlıkları iç içe vererek her çevreyi içine çektiğine
- D) Yenileşirken geçmiş değerlerin ihmal edilmemesi gerektiğine
- E) Dönemin öncü yazarlarından sayıldığına

12. Sabahattin Ali'nin yapıtları üzerine yapılan az sayıda çalışmada, onun edebiyat görüşünün toplumcu gerçeklikten eleştirel gerçekçiliğe doğru ilerlediğinden bahsedilir. Bu tespit Sabahattin Ali'nin öykücülüğü için son derece doğrudur ancak romancılığı için farklı açılımlar getiren çalışmalara, yorumlamalara ve incelemelere gereksinim vardır. Yeri gelmişken, Sabahattin Ali hakkında yazılmış kitaplara ve yazılara bakıldığında bunların neredeyse çoğunun onun yaşam öyküsü, daha doğrusu hazin ölüm öyküsü üzerine olduğunu söylemeden geçemeyiz. Sabahattin Ali'nin yapıtları hakkında hâlâ kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu parçaya göre Sabahattin Ali ile ilgili olarak

- I. Farklı türlerle ilgilenmiştir.
- II. Öykü alanında daha yetkindir.
- III. Sanat anlayışı zamanla değişmiştir.
- IV. Kendisiyle ilgili ayrıntılı bir çalışma yapılmamıştır.

yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

13. Çok eski zamanlarda meşe ağacının, yüksekliği ve sağlamlığı nedeniyle, bazı güçlere sahip olduğuna inanılıyordu. Tahtaya vurma inancı dünyanın apayrı iki yerinde birbirinden bağımsız olarak gelişti. Önce milattan önce 2000’li yıllarda Kuzey Amerika yerlilerinde, sonra da Ege’de Helen uygarlığında... Her iki kültür de meşe ağacına çok sık yıldırım düştüğünü gözlemlemişti. Amerika yerlileri meşenin, Tanrı’nın yıldırımla yeryüzüne inip üzerinde oturduğu yer olduğuna, Helenler ise Yıldırım Tanrısı olduğuna inanmışlardı. Kuzey Amerika yerlileri, bu ağacın köküne vurarak, ileride başlarına gelebilecek tehlikelere ve şanssızlıklara karşı Tanrı ile temasa geçtiklerine inanıyorlar ve ondan kendilerini korumasını istiyorlardı. Orta Çağ’da ise Hıristiyan din adamları bu inancı kendi devirlere taşıdılar. Onlara göre bu inanın temelinde Hz. İsa’nın tahta bir çarımhta öldürülmesi yatıyordu. Hatta Avrupa’nın her katedralinde orijinal tahta haçın küçük bir parçasının bulunduğu inanılıyordu. Bu tahtaya vurma ise “Tanrım dua ve isteklerimi gerçekleştir.” anlamına geliyordu.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Ulusların doğa olaylarını kendilerine göre yorumladıkları
- B) Farklı milletlerin benzer olaylar karşısında farklı görüşler ortaya attıkları
- C) Bazı toplulukların meşe ağacını ilahi bir sembol olarak gördükleri
- D) Din adamlarının tahtaya vurma geleneğine inandıkları
- E) Tahtaya vurma inancının insanları kötülüklerden koruduğu

14. Köye göre kent, kasabaya göre büyük kent, doğaya daha uzaktır. Biraz da bunun etkisiyle divan edebiyatında gerçek doğa görüntülerine pek rastlamıyoruz. Soyut bir dünyanın söz oyunları ile güçlenen ince sanat eseridir ortaya konan. Halk edebiyatındaysa yaşanan çevreyle yakın ilişkiler içinde bulunan gerçek bir dünyanın görüntülerini buluruz.

Bu parçanın konusu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan edebiyatının soyutluğu
- B) Büyük kentlerin doğadan uzaklığı
- C) Divan edebiyatının özellikleri
- D) Yaşanan çevrenin sanata etkisi
- E) Halk edebiyatının somutluğu

15. **Gazeteci:**

(I) ----

Sanatçı:

— Kimse bir şeyi başkasına devretmez, aslında birileri gelir ve alır. Birçok isim sayabilirim ama bir diğer ismi üzme, kimsenin şevkini kırmak istemem.

Gazeteci:

(II) ----

Sanatçı:

— Mutlu muyum, mutsuz muyum hiçbir zaman sorgulamıyorum. Galiba bunu sorgulamayan bir nesilden geliyorum ben. Görevler, ödevler, iş gücü var; başımıza gelenler var, zaman zaman mutlu olduğumuz şeyleri aramak ve bulmak gibi dertlerimiz var.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Eserlerinizdeki kahramanlar yaşamdan niçin bu kadar uzak?
II. İçinde bulunduğunuz duygu dünyasını bizimle paylaşır mısınız?
- B) I. Sizden sonra yerinizi alacak bir kişi yetiştirdiniz mi?
II. Televizyon programı yapmak sizi mutlu ediyor mu?
- C) I. Sanat yaşamınızda üzdüğünüz, kırdığınız insanlar oldu mu?
II. Hayatınızda en çok neyi sorguladınız?
- D) I. Yeni kitaplarınızı bırakmak istediğiniz biri var mı?
II. Mutlu olmak için sanatla ilgilendiğiniz doğru mu?
- E) I. Medya kralı olarak siz tacınızı kime bıraktınız?
II. Hayatınızın nasıl bir dönemine denk geldik, mutlu musunuz?

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Klinik psikologlara olan ihtiyaç, günümüzde giderek artmaktadır. Çünkü endüstrileşme, şehirleşme, bilim ve teknoloji ile sosyokültürel değerlerde görülen hızlı değişimler, insanların üzerindeki baskıyı artırarak onların çevresine uyumunu zorlaştırmaktadır. Buna bağlı olarak da çevresiyle sürtüşme ve çatışmaya girenlerin, çeşitli davranış bozuklukları gösterenlerin sayısı giderek artmaktadır. Günümüzde sağlıklı bir yaşam için yalnız bedensel sağlığın değil, ruh sağlığının da aynı derecede önemli ve gerekli olduğuna inanıyoruz. Nitekim Dünya Sağlık Örgütü de (WHO) sağlıklı bir yaşam için beden ve ruh sağlığının önemini vurgulamaktadır. Eskiden tedavi edilemez ya da değiştirilemez zannedilen, bunun için de saklı tutulan birçok davranış bozukluğu günümüzde bedensel bozukluklar gibi algılanmakta, bunların da tedavi edilebileceği gerçeği giderek daha çok bilinmektedir.

1. Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi klinik psikologlara olan ihtiyacın artmasındaki temel etkenlerden biri değildir?

- A) Toplumdaki değişimler
- B) Bilimdeki değişimler
- C) Endüstrileşme
- D) Şehirleşme
- E) İnsanlar üzerindeki baskılar

2. Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan ve toplum sağlığı ile davranış bozukluklarıyla ilgili görüş ve inançlarımız olumlu biçimde değişmektedir.
- B) Davranış bozuklukları eski dönemlerde, günümüze göre çok daha yaygın bir biçimde görülmektedir.
- C) Dünya Sağlık Örgütü'nün kuruluş amacı, davranış bozuklukları üzerinde tedavi metotları geliştirmektir.
- D) Çevresiyle sürtüşme ve çatışmaya girenlerin izolasyonu için gerekli çalışmalar mutlaka yapılmalıdır.
- E) Endüstrileşme ve şehirleşme, sosyokültürel değişiklikler son derece olumlu sonuçlara vermiştir.

3. Evden çıkmakta zorlanıyor, kalabalık ortamlarda bulunmak istemiyor, tünele girmekten, sinema veya tiyatroya gitmekten, kapalı otoparklarda bulunmaktan, asansöre, uçağa ve otobüse binmekten korkuyorsanız agorafobi olabilirsiniz! Agorafobi, XIX. yüzyıl sonunda modern kent deneyimiyle birlikte ortaya çıkan, mekânla ilişkili yaygın bir hastalıktır. Titreme, çarpıntı, ateş basması, ölüm korkusuyla kaskatı kesilmek gibi semptomlarla kendini gösteren bu modern korku, kişinin bir alana sıkışmış hissi yaşadığı, utanılacak bir duruma düşecekmiş gibi düşündüğü, panikleyip, bulunduğu ortamdan çıkamayıp, kaçamayacakmış gibi gelen bir anksiyete bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. Kontrolü kaybedip delirecekmiş gibi, kalp krizi geçirecek hatta ölecekmiş gibi düşüncelere sebep olmaktadır. Bu hâlde vardığında da kimsenin kendisine yardım edemeyeceğini düşünmektedir. Kişi bu düşünceyle beraber ya evden dahi çıkmak istememekte ya da yanında güvendiği birinin varlığını istemektedir.

Bu parçada agorafobiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şehir dışındaki açık alanlarda bu korkunun görülmediğine
- B) Kalabalık olan şehir ve benzeri alanlarda görüldüğüne
- C) Bireyde yalnızlık korkusunu tetiklediğine
- D) Kişi üzerinde farklı etkilere neden olduğuna
- E) Ne zamandan beri bu hastalığın görüldüğüne

4. Bonsai; bahçivanlığı, heykeltıraşlığı, ressamlığı ve felsefeyi kusursuz bir denge içinde bir araya getiren bir sanattır. Bonsai, gelişmesi durdurulmayan ama küçük kalması için kontrol altında tutulan, sağlıklı ve normal bir ağaçtır. Bonsai, kökeni Çin olmasına karşın, Japonlar tarafından dünyaya tanıtılmış ve 19. yüzyılın başlarında popüler olmaya başlamıştır. Her tür ağaçtan yapılabilir ama kimi ağaç türleri, doğal özelliklerinden dolayı Bonsai yapılmaya daha elverişlidir. Bonsai sanatçısı budama, tel sarma gibi değişik teknikler kullanarak saksı içindeki küçük ağacı doğadakine benzetmeye çalışır.

Bu parçada bonsai ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kullanılan tekniklere
- B) Hangi ağaç türünün daha çok kullanıldığına
- C) Hangi alanlarla ilişkili olduğuna
- D) Yetiştirildiği alana
- E) Tarihsel kökenine

5. (I) Türk halk kültüründe çocuklarla ilgili âdetlerin, gelenek ve göreneklerin büyük bir yeri vardır. (II) Yurdumuzun her yöresinde çocuklar atadan, babadan görülen geleneklerle yetiştirilir. (III) Dede Korkut'ta gördüğümüz ad verme geleneği günümüzde de önemini korumaktadır. (IV) Genellikle bir büyüğün uygun gördüğü ad, bir törenle konmaktadır. (V) Çocuk, bunun gibi yüzlerce gelenek içerisinde yetişip hayata öyle hazırlanmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, kültürümüzle ilgili bilgi verilmektedir.
B) II. cümlede, halkımızın çocukları yetiştirmesinde nasıl davrandığından söz edilmektedir.
C) III. cümlede, ad verme geleneğinin hem tarihte hem günümüzde önemli olduğu anlamı vardır.
D) IV. cümleden, ad koymanın sıradan bir iş olmadığı sezilmektedir.
E) V. cümlede, çocuğun hayata hazırlanırken karşılaştığı zorluklar anlatılmaktadır.

6. İkinci Dünya Savaşı'ndan büyük yıkımla çıkan Avrupa'nın kalkınmasında diğer ülkelerden gelen iş gücünün katkısı büyüktür. Türkiye dışına yabancı işçi olarak giden nesil, gerek gittikleri ülkenin dilini öğrenme gerekse oradaki yaşam biçimine ayak uydurma konusunda kendine özgü bir direniş gösterdi. Bu direnişin boyutları o denli büyüktü ki başka hiçbir göçmen topluluğunda gözlenmeyen gelişmeler yaşandı. Göçmen Türk toplumu, gettolaşıp dışarıya kapalı bir çevrede kendi kültürünü yaşatmak yerine, bu kültürü gittiği ülkelere ithal etti. Örneğin, asimile olmaya en dirençli kültürlerden biri olarak kabul edilen İspanyollar gittikleri yere yalnızca gazete ve radyolarını taşıdı.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Avrupa'ya farklı ülkelerden göçmenlerin gittiği
B) Bazı toplumların asimile olduğu
C) Avrupa'da yeterli iş gücünün olmadığı
D) Türkiye'den olan göçün sonradan da devam ettiği
E) Farklı kültürlerin birbirinden etkilendiği

7. (I) Maden sularının, daha doğrusu sağlık verici özelliği olan şifalı yer altı sularının İlk Çağ'dan beri kullanıldığı bilinmektedir. (II) Çözülmüş hâlde mineral ve gaz içeren kaynak suları maden suyu adı altında toplanır. (III) Kimyasal bileşimleri büyük bir çeşitlilik gösteren maden suları hem şifalı etkileri olduğu yolundaki inanış hem de kentlerdeki içme suyu şebekelerinin kirlenip mikroplandığı konusundaki kuşku nedeniyle giderek daha çok tüketilmektedir. (IV) Batı ülkelerinde şifalı olmalarının yanı sıra güzellik ve gençlik verici özellikleri üzerinde de durularak tüketiciler bilinçlendirilmektedir. (V) Soda adı altında satılan sular ya da pay olarak karbondioksit gazı basılmış sulardır.

Maden sularının anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, insanlar için yararlı olduğu belirtilmiştir.
B) II. cümlede içeriğinden söz edilmiştir.
C) III. cümlede, tüketilmesinin bir nedenine yer verilmiştir.
D) IV. cümlede, sağlığa yararının dışında başka faydalarının olduğu da belirtilmiştir.
E) V. cümlede, en çok hangi maddeden oluştuğu açıklanmıştır.

8. Dünyanın yedi harikasından biri sayılan Tac Mahal Babür-lüler tarafından inşa edilmiştir. Hindistan'ın Agra şehrinde bulunan yapı, Babür-lülerin en harika mimari mirasıdır. Şah Cihan tarafından vefat eden eşi Mümtaz Mahal'in anısına yaptırdığı Tac Mahal, belki de dünya üzerinde bulunan en ünlü anıt mezardır. Tac Mahal, 1632-1653 yılları arasında 22 yıllık bir sürede, 20.000 kişi tarafından inşa edilmiştir. Beyaz mermer yapı, birbirine çok benzeyen dört cepheden oluşur ve her cephede 33 metre yüksekliğinde büyük bir merkez kemer bulunur. Tac Mahal'in en ihtişamlı bölümü, merkez kubbedir. Diğer mega yapılarda bu yapılarla birlikte anılan birer mimar vardır. Örneğin Londra'daki St. Paul Katedrali'nde projenin mimarı Sir Christopher Wren'dir. Tac Mahal'de ise bilinen bir mimar yoktur.

Bu parçada sözü edilen yapıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Mimarının kim olduğunun açıkça bilinmediğine
B) Hangi tarihte ve kaç kişi tarafından yapıldığına
C) Yeryüzündeki en büyük anıt mezar kabul edildiğine
D) Yapımında beyaz mermer kullanıldığına
E) Hangi amaçla yapıldığına

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Güneş ışınlarının etkisinin güçlü olduğu 11.00-16.00 saatleri arasında güneş ışınlarından kaçınılmalı ve bu saatlerde uzun süre güneş altında kalınmamalı. Sık sık ılık suyla duş yapılmalı. Açık, renkli bol giysiler giyilmeli ve geniş kenarlı şapka takılmalıdır. Güneşlenmeden veya güneşe çıkmadan önce cilde uygun koruyucu bir güneş kremi sürülmeli. Güneşlenme sonrasında oluşabilecek güneş yanıklarında kesinlikle yoğurt ve benzeri maddeler sürülmemeli, bu durumda soğuk kompres uygulaması yapılmalı.

9. Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş ışınlarından korunmak için yapılması gerekenler
- B) Güneşten uzak durulmamasının sakıncaları
- C) Güneşin çocuklar üzerindeki etkisi
- D) Güneşlenmenin ne zaman yapılması gerektiği
- E) Güneş yanıklarından korunma

10. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi saatlerde güneş ışınlarından kaçınılması gerektiğine
- B) Güneşten korunmak için ne tür giysiler giyilmesi gerektiğine
- C) Güneşten korunmak için neler yapılması gerektiğine
- D) Güneş yanıklarının tedavisinin nasıl yapılması gerektiğine
- E) Hangi saatlerde dışarı çıkılması gerektiğine

11. Masallarda; akla gelen, gelmeyen her şey olabilir. Bir küpün üzerine biner ve gözünüzü açıp kapayınca kadar bin yıllık yolu aşabilirsiniz. Yedi kat yerin altında karıncaların padişahıyla, bir ejderhanın sırtında on iki kat gökyüzüne bir anda yükselerek aslanlar padişahıyla konuşabilirsiniz. Bir Keloğlan, Arap Bacı'yı kandırıp saraya girerek koca bir devi uykusunda öldürebilir.

Bu parçadan masallarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Belli bir zaman diliminin olmadığı
- B) Olağanüstü kahramanların olduğu
- C) Mekânın sınırlı olduğu
- D) Gerçeklik duygusunun yok olabileceği
- E) Farklı karakterlerin yer aldığı

12. Okuryazar olmak ayrı şey, okur olmak ayrı. Hemen çoğumuz okula başlayışımızdan kısa bir süre sonra harfleri birbiriyle çatarak anlam çıkarma, bir başka deyişle okuryazarlık becerisini kazanırız. Ancak yaşamın akışı içerisinde bu beceriyi sürekli kullanma gereğini duymayız, bir yana bırakırız. Bırakmayanlarımız da gazetelerin sunduğu politika, dedikodu türünde yığınsal ürünleri tüketmede kullanır onu. Bu bağlamda çoğumuz okur değil, okuryazar sayılırız.

Bu parçada üzerinde durulan konu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların okuma-yazmayı çocukluk yıllarında öğrendiği
- B) Okuryazar olmakla okur olmak arasında fark olduğu
- C) Gazetecilerin insanlara yeterli bilgi vermediği
- D) Zaman içinde alışkanlıklarımızın değiştiği
- E) Okuryazar olanların çoğunluğunun gazete okuduğu

13. Geniş hayale dayanan, gerçekten uzak yazı çeşitleri artık hikâye değildir. Masalımsı yazılar da hikâye değildir. Röportaj, kısa roman nasıl hikâye değilse bunlar da hikâye değildir. Gerçeği okuyan insanlık yeni hikâyenin kendinden yana olduğunu çabuk kavrayacak, onunla ilgisini çabuk kuracaktır. İnsanlık yeni hikâyede kendi iyi yönlerini görecektir, kötülüğünün doğuştan olmadığını, iyi yanlarının iç dünyasında saklı olduğunu anlayacak ve bunların ortaya çıkmasına çalışacaktır.

Bu parçaya göre “yeni hikâye”nin en önemli özelliği nedir?

- A) Hayal dünyasını geliştirmesi
- B) Gerçekle hayali birleştirmesi
- C) Yalnızca güzellikler üzerine kurulu olması
- D) İnsandaki gerçekleri ve güzellikleri ortaya çıkarması
- E) Konusu bakımdan diğer yazı türlerinden farklı olması

14. Hoş olan nesnelere, insanda bir arzu uyandıran nesnelere. Oysa güzel olan şeyler, bir hayranlığı ve coşkunluğu doğurur. Bu anlamda biz, hoş olan şeylere sahip olmak isteriz. Güzel olan şey ise bizi kendine bağlar ve âdeti o bize sahip olur. Güzel olan şeyin cazibesi, estetik obje karşısında aşkın ve tutkunun doğmasını sağlar.

Bu parçada vurgulanmak istenen asıl düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanda arzuların oluşmasının sebeplerinden biri de hoş olan nesnelere.
- B) Aşkın ve tutkunun doğmasının asıl sebebi, güzel olanın cazibesidir.
- C) Hayranlığı oluşturan asıl unsur, güzelliğin getirdiği coşkudur.
- D) İnsan, hoş olan şeylere sahip olmak isterken güzel olan şeyler ise âdeti insana sahip olur.
- E) Hoş olan nesnelere ile güzel olan nesnelere insan üzerindeki etkileri aynıdır.

15. Kendimizle ve korkularımızla o kadar doluyuz ki hiçbir duyguyu, hiçbir insanı, hiçbir nesneyi olduğu gibi, bütün gerçekliğiyle göremiyoruz. Her şey, kendimizle ve korkularımızla oluşturduğumuz prizmalardan kırılarak ulaşıyor bize. Belki de bu yüzden, aradığımız şeyleri, aramız gereken yerden başka yerlerde arıyoruz.

Bu parçada anlatılmak istenen asıl düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mutluluk uzaklarda değil, çoğu zaman burnumuzun dibindedir.
- B) Günümüz insanı kendi kabuğunun dışına çıkmak için çaba göstermemektedir.
- C) Birey, korkularının çemberinde olunca, hayatı yanlış yerde arar.
- D) Kendini hiçbir alanda aşamayan insan, çevresini değerlendirmede yeterli başarıyı gösteremez.
- E) Korkularımız gerçeklik ve mutluluk algılarımızda yanılgılara neden olmaktadır.

16. Yaşlanmak, ömrü yeten herkesi bekleyen bir süreç. O kadar doğal ki yanıltıcı olabiliyor. Oysa her şey gibi, yaşlanmayı da bilmek gerekiyor. Yaşlanmak, yalnızca fizyolojik bir olay değil, aynı zamanda bir bilgi türüdür. Nicedir yaşlanmayı bilmenin bir dil olduğunu düşünüyorum; İngilizce gibi, Almanca gibi bir dil. Zamanla öğrenilmesi gereken bir dil. Yaşlanmak başka şey, yaşlanmayı bilmek başka. Sözü söylemeye çalıştığım öğrenilmesi gereken şeyin, yalnızca insanın bu yeni duruma bir uyum bilgisi olarak anlaşılmasını istemem; bu aynı zamanda hayat içinde kazanılması gereken yeni bir düşünce yapılandırılması anlamına da geliyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine varılmaz?

- A) Yaşlanmanın doğal bir süreç içinde kendini gösterdiği
- B) Yaşlanmakla yaşlanmayı bilmek arasında fark olduğu
- C) Yaşlılığın bir yaşam felsefesi benimseyerek geçirilmesi gereken bir süreç olduğu
- D) Yaşlanmanın öğrenilmesi gereken bir durum olduğu
- E) Her yaşın ayrı bir güzelliğinin olduğu

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Karantina sürecinin ardından bizleri nasıl bir dünyanın beklediği konusunda görüşlerini paylaşan yazara göre tüm bu yaşananlar insanları yeni bir düşünce yapısına sevk edecek. "Nedense yanlış yolda gidiyorduk ve doğa ana bir anda 'artık yeter, her şeyi durdurmamız lazım' dedi. Bu, yeni bir düşünce yapısına neden olacak kadar uzun sürecek." diyen yazar bu karantina sürecinin ardından insanların daha iyi kalpli olacağını düşünüyor: "Bu işin sonunda farklı bir dünya olacak, çok daha zeki bir dünya. Bu sorunlara çözümler getirilecek ve hayat çok iyi olacak. Filmler geri dönecek. Her şey yeniden doğacak ve muhtemelen bu kez daha iyi olacak." İnsanlara bu süreci geçirmek için ne tavsiyede bulunacağı sorulan yazar, "Bir şeyler çizebilirler, resim yapabilirler, ufak şeyler inşa edebilirler, şarkı sözü yazabilirler, şiir yazabilirler, sonradan filme uyarlanacak hikâyeler yazabilirler, oyun oynayabilirler, yeni oyunlar yaratabilirler. Bu, farklı birçok deneyim için bir fırsat" ifadelerini kullandı.

1. Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki yazarın görüşlerinden biri olamaz?

- A) Olumsuz eylemlerden sonra insanlar yaptıklarını sorgulayıp dersler çıkaracaktır.
- B) İnsanlar zor günleri atlatmak için kendilerine yeni uğraşlar bulabilir, yeni alanlara yönelebilir.
- C) Yaşadıklarımız bazı şeyleri değiştirmemiz gerektiğini göstermektedir.
- D) Yaşadığı sorunlara çözümler bulan insanlar için hayat daha iyi olacaktır.
- E) Deneyimlerimiz bize her zaman doğruyu göstermez ve doğru yola da sevk etmez.

2. Bu parçadan hareketle

- I. İnsanın doğal çevre üzerindeki etkileri bir şekilde kendisine dönecektir.
- II. Toplumların birlik olamamaları zorlu süreçlerin uzamasına neden olmaktadır.
- III. Bazen sıfırdan başlamak daha iyi bir gelecek için gereklidir.

yargılarından hangisine ulaşılır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

- 3. Kırım-Kongo kanamalı ateşi hastalığı ile adını duyuran keneler, toplum sağlığını ciddi oranda etkiler hâle geldi. Hastalık ilk kez 12. yy. da tanımlandı. Dünya üzerinde 889 tür kene, bugün 9 farklı hastalığa neden olan küresel tehdit noktasına ulaştı. Balıklar dışındaki tüm omurgalıların kanlarıyla beslenen keneler, insanların vücutlarında kalıcı hasarlar bırakmanın yanı sıra ölümlere sebep oluyor. Kırım-Kongo kanamalı ateşi adlı ölümcül hastalık, Türkiye'de ilk kez 2002 yılında görüldü. Hâlen kırsal kesim ağırlıkta olmak üzere insanlar hayatlarını kaybediyor.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Keneler, dünyayı olumsuz yönde etkiler hâle gelmiştir.
- B) Kırım Kongo kanamalı ateşi hastalığı, ülkemizde 21. yy. dan önce yoktur.
- C) Kırım Kongo kanamalı ateşi hastalığı, şehirlerde daha az görülmektedir.
- D) Dünyada yüzlerce farklı tür kene ve bunların yol açtığı hastalıklar vardır.
- E) Keneler, sulak alanlardaki hayvanlara yaklaşmamaktadır.

- 4. Eleştiriye başladığım yıllarda "eleştiri" ifadesiyle anlatılanın ne olduğunu bilmiyordum. Ayrıca çevremdeki şairleri ve yazarları da tanıdığım söylenemezdi. Edebiyatı çok sevdiğimden onları büyük liderler gibi görüyordum. Can kulağıyla dinliyordum onları. Sanatçıların bir araya geldiği mekânlarda bölünmeler, çekiştirmeler doruğa çıkıyordu. Çok sürmedi karanlığım, gitgide aydınlandı ortalık. Şaşırarak, üzülerek, sarsılarak gördüm gerçeği; o büyük insanların üzerlerindeki tozlar döküldü birden.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

- A) Bazı sanatçıların kendilerini iyi olarak gördüklerine
- B) Yazarın, eleştiriye başladığı dönemde eleştiri olgusunun ne olduğunu bilmediğine
- C) Sanatçıların çoğunun eleştiriye kapalı olduğuna
- D) Sanatçılar arasında ayrılıkların yaşandığına
- E) Edebiyat sevgisinin, yazarın gerçekleri görmesine engel olduğuna

5. Kentleşme ile birlikte ortaya çıkan ve kapitalizmin küreselleşmeyle içli dışlı olması neticesinde son yüzyılda en trajik boyutuna ulaşan “modern insan”ın kendine/kendiliğine olan yabancılaşması, Spengler’e göre tam bir “yurtsuzluk”tur. Modern yaşam alanlarındaki betondan zırhlara sığınarak ruhundan ziyade maddî olan varlığını korumak için geliştirmiş olduğu uzuvla/“zihni bilinç”le kök salmaya çalışan kentli insan, her gün bir kez daha ayağının altındaki toprağın kaydığını hissediyor. Onun gelenekten, metafizikten ve kırla sembolize edilebilecek aslı değerlerden koparılışını esaslı bir biçimde ifade eden “yurtsuzluk”, metaforik anlamda ele alındığında kalp ve akıl birlikteliğinin uzağında anlamlandırılmaya çalışılan bir hayatı işaret eder.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kentleşme sorunu gelişmemiş ülkelerde uzun yıllar boyunca birçok toplumsal bozukluğa neden olmuştur.
B) Kentleşmeye çalışan modern zaman insanların en büyük sıkıntısı kendilerini bir yere ait hissetmemeleridir.
C) Kendi vatanını terk eden insanlar kendilerini modernizme uyum sağlamış bireyler olarak görmektedirler.
D) Modern zamanın insanların geneli ketteki yaşama uyum sağlayamadığı için günlük yaşamını sınırlandırmaya gider.
E) Kentli insanlar, köyünden çıkmayan insanların o doğal yaşamını gün geçtikçe daha çekici buluyor.

6. Öbür sanat dallarında yüz binlerce, milyonlarca seyirci, dinleyici varken şiir okuyucusu pek azdır. Hele 20-25 yaşlarını aştıktan sonra, eskiden şiirden anladıklarını sanıp şiir okuyanlar da bu tutkularını giderek bir yana atarlar. Ne var ki şiir sayısında aynı ölçüde azalma gözlenmez.

Bu parçada anlatılanları özetleyen cümle, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiire ilgi duyanlar, genellikle gençlerdir.
B) Şiire duyulan ilgi, zamanla artmaktadır.
C) Şiir, yazanı bol; okuyanı az bir sanat dalıdır.
D) Şiir yazmak, kolay bir iş değildir.
E) Şiir, diğer sanatlardan daha çok ilgi görmektedir.

7. Hayatta en ideal şartlar altında düşünenler değil, buldukları durumdan hoşnut olmayı bilenler mutlu olabilir. İşte bu sırrı bulanlar, mutluluğa kavuşmak için ne işlerinin düzelmesini beklerler ne de zenginleşmeyi. Buldukları durumdan yarar sağlamaya çalışırlar. Mutluluk, insanların kendi varlığındadır, onu başka yerde aramak boştur.

Bu parçada anlatılmak istenen asıl düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatı, gerçekleştirilmesi gereken işlerin basamaklarına bölmek, işimizi kolaylaştırır.
B) En iyisini ummak, insanın yaradılışının bir gereğidir.
C) Yaşam, değerlendirmesini bilenler için fırsatlarla doludur.
D) Mutluluk, olabilecekleri tasarlayarak değil, olanları en iyi şekilde değerlendirmekle sağlanır.
E) Olanakları zorlamak, bazen beklenenden daha büyük başarılar kazanmamızı sağlayabilir.

8. Sonradan unutmayı seçtiğim bazı ilk yazılarımdan sonra kendi istediğim gibi yazmaya başladığım zaman, o yolu nasıl daha sıkı öreceğimi düşünerek yazmayı sürdürdüm. Bu arada okuduğum öteki eleştirmenlerden etkilenir ve yararlanırken onlar gibi yazmaya da çalıştım. Yazdığım yazıların bir tekini bile yayımlamadan önce başkalarına göstermeden yazdığım için öğretmenlerim yalnızca kitapları ve pek çoktu ama bu sonraki yıllarda başarısız olmama neden olan en büyük hatamdı.

Bu parçada konuşan yazar, başarısız olmasının nedeni olarak aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

- A) Dili etkin kullanma yeteneğinin eksik olması
B) Başka eleştirmenlerin kitaplarını kaynak olarak kullanması
C) Eserlerini diğer yazarların eleştirilerine sunmadan yayımlaması
D) Konu ve dil yönünden özgün olmaması
E) Yazılarını günün gerçeklerine uygun oluşturulmaması

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) 1685 yılında, İshak Paşa'nın babası Çolak Abdi Paşa'nın yönetiminde olduğu yıllarda yapımına başlanan saray, 1784 yılında II. İshak Paşa'nın eklemeleriyle günümüzdeki hâlini alır. (II) Sarayın 99 yılda tamamlanmış olması, yapının ihtişamının ardında yatan emek yadsınamaz. (III) Bir asra yakın inşa süresini sadece ihtişam ortaya çıkarabilme düşüncesiyle açıklamak mümkün değil. (IV) Öyle ki sarayın hükümdarı el değiştirdikçe inşa sürecindeki estetik anlayışların da farklılık göstermesi sonucu ortaya çıkmış. (V) Bu durum, saraya yapılacak yeni eklemeleri gündeme getirmiş ve son hâlini alması bu denli uzun sürmüştür. (VI) Şehir merkezinden 5-6 kilometre uzakta bulunan ve zamanında Beyazıt Sancağı'nın yönetim merkezi olan İshak Paşa Sarayı, 7600 m²lik bir alan üzerinde yer almakta ve klasik Osmanlı mimarisini dışında yerel motifleri, Selçuklu ve Fars izlerini taşıması bakımından da önemseniyor.

9. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

10. Bu parçada İshak Paşa Sarayı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapımının zaman aldığına
B) Çeşitli kültürlerin izlerini taşıdığına
C) İnşasının büyük maliyet gerektirdiğine
D) Coğrafi konumuna
E) Farklı estetik anlayışlara sahip olduğuna

11. Bugüne kadar gözlenen kuyruklu yıldızların hiçbirinin kütlesi kesin olarak saptanamamıştır. Bir kuyruklu yıldız, gökyüzünde çok büyük bir alan kaplamasına karşın oldukça küçük bir kütleyle sahiptir. Jüpiter'in yakınından geçen kimi kuyruklu yıldızların, onun uydularına bile hiçbir etkide bulunmadığı gözlemlenmiştir. Bu gibi gözlemler, bir kuyruklu yıldız kütlelerinin, ortalama olarak yer kütlelerinin yüz binde biri kadar olduğunu göstermektedir.

Bu parçadan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuyruklu yıldızlarla ilgili araştırmaların devam ettiği
B) Kuyruklu yıldızların özelliklerinin hâlâ tam olarak bilinmediği
C) Kuyruklu yıldızların kütlelerinin yer çekiminden etkilendiği
D) Kuyruklu yıldızların tahminlerin aksine küçük bir kütleyle sahip olduğu
E) Kuyruklu yıldızların dünyaya oranla az bir yer kapladığı

12. Dünya edebiyatının önemli yazarlarından biri olan Ernest Hemingway, romanlarının konusunu coşku ve macera dolu yaşamından alırdı. Hayatı onun yaratıcılığını besleyen önemli kaynaklardan biriydi. Hemingway, topluma aykırı gelen kimi yaşam biçimlerini tanınamış, bulunduğu çevreden hiç ayrılmamış olsaydı romanlarını nasıl yazardı, diye sorabiliriz kendimize. Onun gibi bazı yazarların romanlarını, yaşamlarından bağımsız olarak düşünmek çok zordur. Biraz dikkat edilirse birçok yazarın yaşamı eserlerine yansımış, eserleri okuyanlar yazarının hayatı hakkında da bilgiler almıştır.

Bu parçadan romancılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Yaşam mücadelesi yazarın eserlerine de yansır.
B) Yazarın yaşadıkları, yaratıcılığını besler.
C) Bazı yazarlar eserleri aracılığıyla aslında kendini anlatır.
D) Okurun yaşamıyla yazarın yaşamı arasında paralellik vardır.
E) Bazı yazarlar içinde yaşadığı toplumla tamamen aynı fikirde olmamıştır.

13. Doğum günü kutlamak, yabancı bir gelenek de olsa zamanın neresinde bulunduğunu, ne kadar yol aldığını kişiye hatırlatması bakımından yararlı olabilir. Ama “Doğum günün kutlu ya da mutlu olsun!” demek dururken “Happy birth day to you!” (hepi bört dey tu yu) da neyin nesi oluyor? Türkçede karşılanması çok mu zor ki yabancı bir geleneği olduğu gibi sözleriyle birlikte aktarıyoruz? Yabancı kültür karşısında silinip gitmeye can atar gibiyiz. Yozlaşma, gitgide çoğalarak yayılan kanser hücreleri gibi toplumun bütün kesimlerini sarmakta. Büyük kentlerimizin caddelerinde yürürken iki yana dikkatle bakın; dükkânların, mağazaların, kuruluşların levhalarında arada bir Türkçe adlar görebilirsenez ne mutlu size!

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancılara özgü doğum günü kutlama geleneğinin kültürümüzü yozlaştırması
- B) Yabancı sözcük ve cümle kullanımının yarattığı telaffuz zorlukları
- C) Dükkân ve mağaza levhalarının kendi kültürümüzü yansıtmaktan uzak oluşu
- D) Başka kültürlerle ait geleneklerin olduğu gibi taklit edilmesi, bunun dilimize olumsuz yansması
- E) Türkçenin kullanım alanlarının giderek azalması ve yabancı sözcüklere özenilmesi

14. Sanat özgürce hareket etmesi gereken bir dünyadır. Belirli yön ve kalıplara sokup daha sonra bu kalıplarda tikanıp kalmasını istemek, sanatı bir yerde yok etmektir. Oysa sanat çağdaşlığını sürdürebildiği, değişen toplumlarda ilişkisini yitirmediği ölçüde beğenilir ve yaşar. Onun için “Sanat başka kalıplara sokulmaz.” veya “Başka bir biçimsel yaklaşım sanatın özünü kaybettirir.” gibi sözlerle tutarsızlıktan başka bir şey elde edilemez.

Bu parçada sanatla ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her yönüyle özgür olması gerektiği
- B) Kendine göre kuralları olduğu
- C) Özünde insan yer aldığı
- D) Yok sayanların gerçeği göremediği
- E) Çağdaş toplumlarda gelişebildiği

15. Eleştiri yazmaya karar verdiğim zaman bilinen örneklerden farklı bir biçimde yazmayı kafama koymuştum. Sürekli ve yoğun okumaya dayalı sıkı bir hazırlık dönemi geçirmeden eleştiri yazılamayacağını düşünüyordum. Yalnızca kendi sularınızda yüzmekle yetinemeyeceğiniz, başkalarının sularındaki zenginliklerden de yararlanmak zorunda olduğunuz, bir yazı yazmak için bazen birkaç kitap okumak zorunda kaldığınız, bu arada incelediğiniz kitapların yaratıcılık düzeyiyle aşık atacak düzeyde dil ve biçim işçiliğini gözececeğiniz için en pahalı etkinliktir eleştiri.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi iyi bir eleştiri yazmanın koşullarından değildir?

- A) Başka kaynaklardan yararlanmak
- B) Dili iyi kullanma becerisine sahip olmak
- C) Bilinen eleştiri yazılarından farklı yazabilmek
- D) Ciddi bir çalışma yapıp sürekli okumak
- E) Diğer edebi türlerle ilişki içinde olmak

16. Dünyada olup biten şeylerin bir kısmı elimizdedir, bir kısmı elimizde değildir. Elimizde olanlar fikirlerimiz, yaşayışımız, arzularımız, eğilimlerimiz, nefretlerimiz bir kelimeyle bütün hareketlerimiz; elimizde olmayanlar eşya, mülk, şöret, mevki bir kelime ile hareketlerimiz arasında olmayan şeylerdir. Elimizde olanlar tabiatları icabı hürdür. Hiçbir şey onları durduramadığı gibi onlara engel de olamaz. Elimizde olmayanlar ise; zayıf, esir, boyunduruk altında, binlerce engel ve terslik içinde olup bütün bütün bize aykırıdır.

Bu parçadan yola çıkarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan dünyada olup bitene müdahale edemez.
- B) İnsanın elinde olmayan şey insana aykırıdır.
- C) İnsanın tüm hareketleri elindedir.
- D) İnsan düşünerek nefrete de ulaşabilir.
- E) Yaşamayı istemek insanın özgür yanıdır.

1. Zekâ ile bellek birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Çünkü insan anımsamadığı şeyleri anlayamaz. Olay örgüsünü hazırlarken yazar bizden anımsama bekler. Biz de kendisinden her şeyi bir sonuca bağlanmasını isteriz. Olay örgüsü yalın ve özlü olmalı, içindeki her davranışın, her sözün bir önemi bulunmalı, karmaşık olduğu durumlarda bile tüm parçaları, canlı varlığın parçaları gibi birbirine bağlanmalı, içinde ölü hiçbir şey kalmamalı. Olay örgüsü kolay anlaşılır olabilir, güç olabilir, içinde gizem bulunabilir ve bulunmalıdır da. Ancak okuyucuyu yanıltmaktan kesinlikle sakınmalıdır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Yazar ile okurun beklentilerinden
B) Olay örgüsünün niteliklerinden
C) Zekâ ile bellek arasındaki ilişkiden
D) Olay örgüsünde olmaması gereken özellikten
E) Eserde gerçek kahramanların bulunmasından

2. Ünlü romancı Lawrence, “Hiçbir şey için ‘bu benimdir’ deme!” diye uyarıyı yıllar öncesinden. Sadece, “Bu benim yanımdadır.” dememize izin vermişti. Gerçekten de varlığımızı zenginleştiren, yaşayışımızı derinleştiren ne varsa hepsi zamanın akıcılığı içinde çürümeye, eskimeye, yitmeye mahkûmdur. Şu andaki hâli ne olursa olsun, üzerinde her zaman bir fanilik, geçicilik damgası taşır eşya ve insan. Buna göre, aslında hiç kimsenin “Ben gencim.” deme hakkı da yok gibidir; doğrusu, bulunduğu gün içinde “ihtiyar” diye tarif ettiklerinden biraz geç doğmuş olmasına borçludur gençliğini.

Bu parçaya göre Lawrence aşağıdakilerden hangisine vurgu yapmamıştır?

- A) Zamanın gelip geçici olduğuna
B) Her dönemin aynı olduğuna
C) Sahiplenmenin anlamsız olduğuna
D) İnsan yaşamının durağan olmadığına
E) Her şeyin zamanla yok olacağına

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğada kendiliğinden yetişen madımak, ebegümece, kuzukulağı, ısırgan otu ve yemlik gibi otlar E, A, C, B2 ve B6 vitaminleri, demir ve kalsiyum mineralleri bakımından oldukça zengindir. Bu otlar içeriklerindeki vitamin ve mineraller ile çeşitli hastalıklara, ilaçlara, bazı kimyasal maddelere ve hava kirliliğine karşı vücudun direncini artırır, ısı değişimlerine karşı vücudu korurlar. Böylece vücudun savunma mekanizmaları güçlendirilmiş olur. Bu vitamin ve minerallerin yetersizliği kansızlık, cilt bozuklukları, sindirim ve sinir sistemi bozukluklarına neden olabilmektedir. Bu nedenle doğada bol bulunan bu otların tüketilmesini tavsiye ediyoruz.

3. Bu parçada sözü edilen otlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çeşitli hastalıklara karşı vücudun direncini artırdığına
B) İnsanlar tarafından tüketilmesi gerektiğine
C) Vücudun savunma mekanizmasını güçlendirdiğine
D) Bazı mineraller bakımından zengin olduğuna
E) Eksikliğinin insanlarda ölümcül hastalıklara yol açtığına

4. Bu parçada otlarla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Yetersiz kullanılmasının zararları nelerdir?
B) Hangi aralıklarla tüketilmesi gerekir?
C) Bu otların yararları nelerdir?
D) Vücudun korunmasında yararları var mıdır?
E) Hangi mineralleri içerir?

5. Tarım ve gıda konusu genelde insanlara sıkıcı gelir. Siyasetle ilgilenenler bile bu konularla ilgilenmezler. Hâlbuki mevcut durumun sürdürülebilmesini engelleyen en önemli etkenlerden biri insanların kendi kendine yetememesi, kendi gıdalarını yetiştirememesi, kendi barınaklarını inşa edememesi. Zincirin bu halkasını koparabilirsek kapitalizm bize artık köle muamelesi yapmayı sürdüremeyecek. Sınırlı iş imkânları için şirketlerin kapılarında bekleyen işsizler olmasa çalışan insanlar da bu kadar kötü koşulları kabullenmek zorunda kalmayacak. Uzun süredir uygulanan yıkıcı tarım politikaları sonucu küçük çiftçinin köyde tarım yaparak hayatını sürdürmesi çok zor, bu yüzden de köylerde sadece yaşlılar kaldı. Herkes geleceğini şehirlerde, maaşı ve emekliliği olan bir işte görüyor. Peki, bütün vatandaşlara temel gelir verilse ve ücretsiz sağlık hizmeti sunulsa, biz de kırlara dönsük ve kendi kendimize yetecek gıdayı yetiştirsek nasıl olurdu?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yönelik bir eleştiri yapılmamıştır?

- A) İnsanların kendilerini kentlere bağımlı hâle getirmesi
- B) Tarımda doğru politikaların uygulanmaması
- C) Şehir yaşamının insanı ruhsal yönden kötü etkilemesi
- D) İşsizlerin olmasının çalışanları da etkilemesi
- E) İnsanların bir şekilde farklı etkenlere bağlı olması

6. Zihinsel haz, duyularımızın üstünde yer alan güçlü bir iradeyi dile getirir ve zihinsel haz, kuşkusuz zevklerin en uğraş isteyenidir. Kazanılması zor, alışıldığında da vazgeçilmesi mümkün olmayan soylu bir cesarettir. Düşüncenin birbiri ardına açılan pencerelerini görebilmek, zamanın içinde erimek, renklerin tonları arasında değişebilmek, sessizliğin estetiğini dinlemek, sanat ve düşünce bekçilerinin kapı açtığı bazı zarif jestler arasında sayılabilir.

Bu parçaya göre zihinsel hazzın vazgeçilmez olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çaba göstererek elde edilmesi
- B) İsteyen herkesçe ulaşılamaması
- C) Kolay kazanılıp zor unutulması
- D) Her kişide farklı etkiler bırakması
- E) Kişiye deneyim sağlaması

7. Bu ödül benim için çok büyük bir motivasyon oldu ve yıllardır verdiğim emeklerin karşılığını almış oldum. Böyle bir çalışmanın takdir görmesi beni mutlu etti. Yaptığım işin değerini ve ona olan inancımı perçinledi. Her şeyden önemlisi bu ödül bir Türk'e ilk kez veriliyor. Bu bağlamda benden sonra bu kulvarda ilerleyecek çevirmenlere de bir ilham kaynağı olacak ve umuyorum benden sonra başkaları da bu ödülü kazanacak. Ödül alan kitap Enver Ercan'ın ölümünün ardından Yasakmeyve dergisi ve Komşu Yayınlarının kapanmasına istinaden; ilk dağıtımın ardından piyasaya tekrar geri dönmemişti ve dolayısıyla kitaplar da bana geri verildi.

Bu parçaya göre yazarın aldığı ödülü bir motivasyon olarak görmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçılık konusunda üst düzeyde bulunduğu ortaya çıkması
- B) Eserlerinde sadece kendini değil, toplumu da işlemeğe başlayacağını düşünmesi
- C) Eser yazarken kendini her şeyden ayrı bir varlık olarak görmeye başlaması
- D) Yaptıklarının değerini bulduğunu düşünmesi ve işine olan inancın güçlenmesi
- E) İnsanların ona olan güveninin aslında kişiliğinden geldiğinin ortaya çıkması

8. Cilalı Taş Devri'nde, yiyecek olarak kullanılmak üzere çeşitli bitkiler yetiştirilmeye başlanmış, su kıyılarında birbirine bitişik bahçeli evler yapılmış, taşlardan yapılmış alet ve silahlar daha kesici hâle getirilmiş, bitki liflerinden giysiler, yiyecekleri saklamak için topraktan çanak çömlek yapılmıştır.

Bu açıklamada, Cilalı Taş Devri'nde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmiş olduğunu gösteren bir kanıt yoktur?

- A) Yerleşik hayata geçilmesi
- B) Topraktan eşya yapılması
- C) Kullanılan silahların geliştirilmesi
- D) Tarıma geçilmesi
- E) Sanatın gelişmesi

9. Türkçenin altın çağını yaşadığı fikrine ben de katılıyorum. Tarihin hiçbir döneminde birbirinden bu kadar uzak Türk boylarının kullandıkları sözcükleri, ürettikleri eserleri ve türettikleri yeni kelimeleri tarama ve derleme imkanı yoktu. Kaşgarlı Mahmut'un 11. yüzyılda edindiği bilgilerin benzerine biz bu yüzyılda yeniden kavuştuk. 15 yüzyıllık kültürel birikimi bizim kadar ifade edebilecek dil zenginliğine atalarımız sahip olmamıştı. Dilimizin bilim dili olamayacağından veya yetersizliğinden söz edenler, aslında kendi yetersizliklerinden söz etmektedirler.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Türk halkının, bin yıldan daha uzun bir sürenin bilgi birikimine sahip olduğuna
- B) Yaşadığımız dönemin, dille ilgili imkanlar bakımından çok iyi bir dönem olduğuna
- C) Günümüzde kullandığımız Türkçenin, büyük bir ifade gücüne sahip olduğuna
- D) Dilimizle ilgili olumsuz eleştirilerin ve bu eleştiriyi yapanların haksızlığına ve yetersizliğine
- E) Türk dilinin zaman ilerledikçe daha da güçlenip geniş alanlara yayılacağına

10. Bazı öğrenciler, paragraf sorularından bucak bucak kaçıyorlar. Neymiş? Paragraflar uzunmuş, onları okurken sıkılıyorlarmış. Onun için paragraf sorularını uzun görünce ya hiç okumuyorlarmış veya okumaya başladıktan kısa bir süre sonra okumaktan vazgeçip başka tip sorulara yöneliyorlarmış. Ne büyük hata! Oysaki paragraf soruları onlardan bilgi istemiyor ki! İsteddiği biraz genel kültür, biraz dikkat, biraz sabır o kadar...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Paragraf sorularının çözümünün, yorum gücüne dayalı olduğuna
- B) Paragraf sorularının çözülmemesinin hata olduğuna
- C) Öğrencilerin, paragraf sorularını çözmek istemediklerine
- D) Paragraf sorularının dikkat ve sabır gerektirdiğine
- E) Paragraf sorularının öğrencilerden bilgi istemediğine

11. Ben çocukken tabiat tertemiz idi. Hiç kimsenin paranoya derecesinde takıntısı yoktu. Ağaçtan kopardığımız ya da yere düşmüş meyveleri elbisemize silip yerdik, evimizin karşısındaki tarladan topladığımız gelinciklerden içecek yapardık. Otların üzerine bir güzel uzanıp ağızımıza da Red Kit'in yaptığı gibi bir ot parçası alarak keyif yapardık. Büyüklerimiz akşama yemek yapmak için etraftan değişik otlar toplarlardı. Çocukken toprakla, yağmur suları ile oynardık. Derelerde yüzer, çokça dere suyu yutardık. Dağdaki zeytinliğimize çalışmaya gittiğimizde babam bize tertemiz su birikintilerinden suyu bulandırmadan nasıl içebileceğimizi öğretmişti. Hiç düşünmeden böğürtlenleri afiyetle yerdik.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) İnsanların çocukluk günlerine özlem duyması
- B) İnsanların ihtiyaçlarını doğadan karşılayamaması
- C) İnsanlarda doğaya olan sevginin azalması
- D) İnsan doğa ilişkisinin daha da kuvvetlenmesi
- E) İnsanların doğayı kirletmesi ve kullanılamaz hâle getirmesi

12. Rüzgârın, güneşin ve bulutların birlikte olduğu bir gündü. Eğirdir Gölü'ne bakan bir tepeye oturup peynirini, ekmeğini torbasından çıkararak bir yolcu, karnını doyurana kadar bir "renk dersi" alacaktı. Mavinin nasıl koyulup açıldığını, nasıl kendini yeşile çevirmeye çalıştığını, yeşilin nasıl kendinden geçip mavileştiğini şaşkınlıkla görecekti. Sular, üzerinde boyalar karıştırılan bir tuvaldi sanki. Gölün bir günde yedi kere renk değiştirdiğini söyleyen Eğirdirli, kendilerine can suyu olan gölün güzelliğini belirtmek için bu büyük ve büyüleyici değişimi anlatırlar.

Bu parçada sözü edilen yerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gölün havanın durumuna göre farklı renklere girdiği
- B) Farklı renkte bitkilerin olduğu
- C) Göl üzerinde farklı renklerin oluştuğu
- D) Doğanın devamlı devinim içinde olduğu
- E) Havanın hem açık hem de kapalı olduğu

13. Piri Reis, bir denizcilik üstadı olmasının yanı sıra, Osmanlı deniz tarihinde iz bırakmış bir kaptandır. Kesin doğum tarihi bilinmemesine karşın 1465-1470 yılları arasında Gelibolu'da doğmuştur. Osmanlı deniz tarihinde isim yapmasını, 15. yüzyılın son çeyreğinde yaşayan amcası Kemal Reis'e borçludur. 1492'ye dek onun yanında Batı Akdeniz ve İspanya kıyılarında korsanlık yapan Piri Reis, II. Beyazıt'ın davetiyle, korsanlığı bırakıp Osmanlı Devleti'nin hizmetine girmiş ve İnebahtı, Navarin, Midilli, Rodos seferlerine katılmıştır.

Bu parçada Piri Reis'le ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi seferlere katıldığına
- B) Doğum tarihinin kesin olarak bilinmediğine
- C) Farklı alanlarda uzman olduğuna
- D) Denizci bir akrabasının olduğuna
- E) Korsanlığı nasıl bıraktığına

14. Bazıları, sanatın amacının insanda "güzel" duygular uyandırmak olduğunu söyler. "Yanlış" denecek kadar "eksik" bir tanımlama bu. Sanatın amacı; insanda sevinçten hüzne, hazdan tedirginliğe binbir çeşit duyguyu harekete geçirmek ve onu düşündürmektir.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçının görevi insanlarda olumlu düşünmeyi geliştirmektir.
- B) Sanatın amacı, yaşamdaki olumlu olumsuz bütün duyguları uyandırmaktır.
- C) Sanat, insanın yaşadığı duyguları değiştirebilmelidir.
- D) İnsanların yaşadıkları karmaşık duygular sanat eserlerine de yansır.
- E) Her sanat eseri okuyucuda bir etki bırakır.

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Meşe ağacı Türkiye'deki bütün ormanlarda karışık hâlde, bazen de ayrı orman hâlinde bulunur. (II) 25 m boya ve 2 m çapa erişebilen geniş tepeli ağaçlardan, 3-5 m boya sahip çalılara kadar değişen türleri vardır. (III) Yaprakları da formları gibi değişkenlik gösterebilir; loplu, dişli ya da düz kenarlıdır. (IV) Ülkemizde 747.856 hektar koru ve 4.984.149 hektar baltalık meşe ormanı bulunmaktadır. (V) Özellikle Trakya'da, Marmara ve Bolu dolaylarında meşeye çok rastlanır. (VI) Meşe ağacı yetiştiği bölgelerde bazen pelit, bazen de palamut ağacı diye isimlendirilir. (VII) "Palamut" adı verilen silindirik meyveleri bir kadeh içinde yer alır.

15. Bu parçada Türkiye'deki meşe ağacıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı adlarla adlandırıldığına
- B) Belli bölgelerde yoğun hâlde bulunduğu
- C) Birçok alanda kullanıldığına
- D) Yapraklarının farklı formlarda olduğuna
- E) Farklı boylarda türlerinin olduğuna

16. Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisiyle farklı bir konuya geçilmiştir?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V
- E) VI

1. Türkçenin, Arapça ve Farsçanın etkisine girdiği Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinin dil züppeleri vardı. Gereksiz, dilimizde karşılığı olan birçok sözcüğün, sırf Arapça ve Farsça diye kullanıldığı oluyordu. Bu bilgiç tavrı hem şiire hem de düzyazıya yansyordu. Bu tavrı, ne yazık ki günümüzde de devam ediyor. Ancak bu kez Arapça ve Farsça sözcüklerin yerini İngilizce aldı. Çok sayıda insan gereksiz biçimde, konuşmalarını ve yazılarını İngilizce sözcüklerle kirliliyor.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özenmek, geçmişte olduğu gibi bugün de dilimize zarar vermektedir.
B) Her dilde yabancı sözcük olabilir, bu durum Türkçe için de geçerlidir.
C) Bütün sanatçılar konu seçimlerini ulusal kaynaklardan seçmelidir.
D) Hem düz yazıda hem şiirde yabancı edebiyat akımlarından uzak durulmalıdır.
E) Başka bir dilden sözcük almak için, o kavramın Türkçesinin olmaması gereklidir.

2. Bugün şiir okuru, artan nüfusa karşın yok denecek kadar azdır. Her lise öğrencisinin şiir okuyup yazdığı bir geçmişten bugüne gelmesi oldukça düşündürücüdür. Aslında yaşamı bütün enginliğiyle kavramaya ve kavratmaya yönelik söz sanatlarının en damıtılmışı olan şiirle yaşamı küçültülmüş okur arasında bir ilginin olmaması doğaldır. İnsan ekonomik sorunlarla boğuşurken yarın iş bulabilir miyim endişesi içindeyken onların şiir okumasını beklemezsiniz.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Geçmişte toplumun şiirle daha çok ilgilendiğine
B) Şiirin toplumun sorunlarını yansıtmakta yetersiz kaldığına
C) Şiirin yaşamı her yönüyle özümseyen bir sanat olduğuna
D) Şiirin ilgi görmemesinin yaşam koşullarının kötü olmasından kaynaklandığına
E) Okurun içinde bulunduğu koşulların şiir okumasını engellediğine

3. Son kitabı iki ayda tükendi, ikinci baskısı yapıldı son kitabının. Sevilmeyi bunca hak etmiş bir yazar olmasının yanında, bence onun en büyük başarısı, düşünceyi dil ile eksiksiz ifade edebilmesidir. Böyle bir uyum ancak bilgi-de, gözlemde, akıl yürütmede ve anlatımda yetkin olmakla elde edilir. Öyle ki onun ne dediği ile nasıl dediği arasında hiçbir ayırıcı çizgi kalmamış gibidir. Ve bu ünlü yazarımız düşünmeyi “sürekli bir işlev” durumuna getirmekle toplumuza gerçekten gerekli bir alışkanlık kazandırmaktadır.

Bu parçada anlatılan yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dili kullanmada usta olduğu
B) Zengin bir birikime sahip olduğu
C) Az yazan bir yazar olduğu
D) Yazılarının düşünsel ağırlıklı olduğu
E) Yazılarının üslup ve içerik bakımından uyumlu olduğu

ÇİTA YAYINLARI

4. Edebiyatımızda Batı'nın kapılarının aralandığı dönem olarak bilinen Tanzimat Dönemi'nde biri “Sanat, sanat içindir.” diğeri “Sanat, toplum içindir.” anlayışına sahip iki topluluk vardır. Bunlardan sanatı toplumun hizmetinde görenler, sanatın tüm ayrıntılarıyla yaşamı kapsamamasını isterler. Sanatı amaç değil, araç sayarlar. Toplumcu sanatın, insanları daha ileri ve daha mutlu bir geleceğe hazırlayacağına inanırlar. Sanatın tek amacının, insanları daha iyiye, daha güzele, daha doğruya ulaştırmak ve insanlarda bu isteği uyandırmak olduğunu düşünürler. Kendi yapıtlarında da bu amacın gerçekleşmesine çalışırlar.

Aşağıdakilerden hangisi, bu sanatçıların parçada değinilen özelliklerden biri değildir?

- A) Sanatın birden çok dalında ürün vermeleri
B) Sanatı insanlara ulaşmada araç olarak görmeleri
C) Yapıtlarında toplumsal sorunları işlemeleri
D) Sanatıyla insanlara yön vermek istemeleri
E) Sanatın, topluma katkıda bulunması gerektiğini savunmaları

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Günümüzde, çoğu kişinin kendisini şiirin üstadı olarak görmesinin nedeni, biraz da cehaletten ileri geliyor. Bu konuda, Yahya Kemâl'in, "Cehalet, esaretten kötüdür." sözünü hatırlatmak isterim. Yani, İnsan bilmediğinin cahili, bilmediğinin düşmanıdır her zaman. Kabullerini araştırmadan, okumadan ve belli bir sorgulama neticesinde oluş-turmayan şairlere, doğruyu göstermek de her geçen gün zorlaşıyor. Kulakları alkışlara alışmış şairlerimizi eleştirmeye kalktığınız zaman, ki onların daha güzel şiirler yazması adına bunu yaptığınızı da anlamıyorlar, birçok şeyi göze almak gerekiyor.

5. Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Şairlerin, kendilerini her konuda haklı görmesi
- B) Şiirin, geçmişe göre hak ettiği yeri bulamaması
- C) Günümüz şairlerinin, şiirliğin gereklerini yerine getirmemesi
- D) Şairlerin iyi eğitim almamış olması
- E) Edebiyat dünyası mensuplarının birbirini eleştirmesi

6. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yönelik bir eleştiri yapılmamıştır?

- A) Günümüz şairlerinin kendilerine yönelik eleştirileri dik-kate almaması
- B) Pek çok kişinin kendini şiir üstadı olarak görmesi
- C) Şairlerin herhangi bir inceleme ve araştırmada bulun-maması
- D) Günümüz şairlerinin kendilerini sorgulamaları
- E) Günümüz şairlerinin eski şairleri örnek almaları

7. En eski gözlemleri tapınaklardır. Özellikle gelecekte haber alabilmek amacıyla gözlem yapan kahinler ve rahipler, MÖ 2000'den İslam uygarlığına kadar gözlemlerini hep tapınaklarda yapmışlardır. Gerçek anlamda bilimsel gözlem ve ölçümlerin yapıldığı ilk gözlemleri 7. yy. dan başlayarak İslam hükümdarları tarafından yaptırılmaya başlanmıştır. Günümüzde hepimizin bildiği gibi gözlemleri, üzerinde büyük bir kubbe bulunan silindirik şekilli yapılarıdır. 17. yy. da düz alanlarda, şehirlere yakın yerlerde inşa edilen gözlemleri, artan şehir ışıkları ve kirliliğe yelik düşmüş, bu nedenle yeni gözlemleri, şehirden uzaklara havanın daha temiz olduğu dağlara inşa edilmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İlk gözlemlerinin hangi amaçla yapıldığına
- B) İlk gözlemlerinin kimler tarafından yapıldığına
- C) Günümüzdeki gözlemlerinin bir özelliğine
- D) Günümüzde tapınakların hâlâ gözlem amacıyla kullanıldığına
- E) Yeni gözlemlerinin artan kirlilik yüzünden dağlara inşa edildiğine

8. Sonbahar ve kış aylarındaki soğuk, puslu, karanlık, yağ-murlu havalardan psikolojik durumumuz olumsuz yönde etkilendiği gibi metabolizmamız da yavaşlıyor. Buna karşılık iştahımız büyük ölçüde artıyor. Özellikle karbonhidratlı, yüksek kalorili yiyecekleri soframızın baş tacı yapıyoruz. Börek, pasta, çikolata ve kremalı kahveyle mutlu olmaya çalışıyoruz. Bu yüzden de şişmanlamak kaçınılmaz oluyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Şişmanlamada mevsimlerin etkisinin olduğu
- B) Doğal olayların insan psikolojisini etkilediği
- C) Metabolizmanın duruma göre değişebildiği
- D) İnsanların sıcak aylarda daha mutlu olduğu
- E) Gıdaların insan psikolojisi üzerinde etkili olduğu

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İlk çağlardan beri her toplumdan insanlar gerçeklik payı olmayan, korkuları, çaresizlikleri, eski gelenekleri gereği genellikle doğaüstü olan olaylara inanırlar. Çoğu psikolojik olarak bu tür inanışların negatif etkisine maruz kaldığı için doğruluğuna ve bu tür batıl inançlara daha içten bir şekilde inanırlar. Batıl inançların özünde yatan; topluma, bireylere bazı bilinmesi gereken şeyleri öğretmeyi korkutarak sağlamaktır. Örneğin Hıristiyanlıkta olan siyah kedi, süpürge, 13. Cuma gibi batıl inançlar Avrupa'nın paganizmi unutturma çabalarından kaynaklanmaktadır. Batıl inanç, mantıksal bir temele dayanmayan inanç ve davranışlara denir. Bazen, nedenini bilmediğimiz davranışlarda bulunur ya da sözler söyleriz. Yolculuğa çıkan birisinin arkasından yere su dökmeyi, merdiven altından geçmemeyi, gece tırnak kesmemeyi, öksüren birisine "Çok yaşa!" demeyi bunlara örnek olarak verebiliriz. Batıl inançların büyük bir bölümü efsanelere dayanır. Bazıları çok eski tarihlerden gelen boş inançlara ilişkin yalnızca bazı varsayımlarda bulunabiliriz. Günümüzde Ay'ın Dünya'nın bir uydusu olduğunu biliyoruz. Oysa bundan binlerce yıl önce yaşamış insanlar Ay'ın bir tanrıça olduğunu sanıyor, insanlara zenginlik ve uğur getirdiğine inanıyorlardı.

9. Bu parçaya göre batıl inançların ortaya çıkmasında

- I. bilgisizlik,
- II. korkutma,
- III. gelenekçilik

etkenlerinden hangileri etkili olmuş olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

10. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi batıl inanca örnek olamaz?

- A) Evlere nazar değmesin diye nal çakmak, nazar boncuğu asmak
B) Kara kedinin önünden geçilirse uğursuzluk getireceğine inanmak
C) Bayramlarda aile büyüklerinin eline öpmeye gitmek
D) Kahve falı baktırarak gelecekte haber alınacağına inanmak
E) Çocuğun düşen dişlerini saklayarak daha sonra damdan atmak

11. İnsanlar diğer canlılardan farklı olarak dünyaya anlam verme çabalarında sembollerden faydalanır. Sembol, bir kültürü paylaşan insanlar tarafından bilinen ve özel anlamı olan her şeydir. Bir bayrak, bir ıslık, bir el hareketi, bir göz kırpması, hepsi birer semboldür. Ancak birisi, herhangi bir sembolü alışılmışın dışında bir amaçla kullandığında onun önemini anlarız. Bilmediğimiz bir kültüre girmek de bize sembollerin gücünü hatırlatır. Farklı yaşam biçimi olan insanların arasına girince alışılmadık ortamdaki sembollerini anlama konusunda kendimizi yetersiz hissederiz. Bir kültürün sembolünü anlamamak, evde köpek besleyen bir insanın başka bir toplumda köpeklerin yendiğini gördüğünde hissettiği duygularda olduğu gibi kişinin kendisini yalnız hissetmesine neden olur.

Bu parça aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Kültürel değişme
B) Kültürel yozlaşma
C) Kültürleşme
D) Kültürün evrenselleşmesi
E) Kültür şoku

12. Duygu bakımından empresyonizm, adamaklı eskimiş gelenekleri kökünden yıkıyordu. Konu, hele edebî, tarihî ya da mitolojik konu, ressam için artık önemli değildi. Ressamın başlıca ödevi herhangi bir sahneyi, bir olayı canlandırmak değildi. Bir bakıma insan da resimdeki eski yerini kaybetmişti. İnsan resmi, portresi, çıplak ya da giyinik kadının vücudu yerine ele alınan tek konu tabiat idi. Ressamı bundan böyle ilgilendirecek ancak tabiat olacaktı. Hem de açık, pırlıtlı, güneşin olanca kuvvetiyle egemen olduğu bir tabiat.

Bu parçaya göre empresyonizm ile ilgili,

- I. Tek konuya odaklanmıştır.
- II. Doğa ön plan çıkmıştır.
- III. İnsan, ele alınmamıştır.
- IV. Köhnemiş gelenekten uzaklaşmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) I ve III   C) II ve IV
D) I, II ve III   E) I, II, III ve IV

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çocuklarda disiplin ve hoşgörü birlikte olmalıdır. (I) Unutulmamalıdır ki çocuk, hayatının ilk gününden beri öğrenme sürecinde olan bir varlıktır. (II) Öğrenme sürecinde olan kişi sık sık hata yapar. (III) Mühim olan bu hataların çocuğa gerekli açıklamaları yaparak öğrenmeyle değiştirilmesidir. (IV) Çocuğa aşırı disiplin uygulanması, çocuğun bazı noktalarda sıkılmasını ve kendini ortaya koyma noktasında tereddütler yaşamasına neden olur. (V) Aşırı disiplin çocuklarda kaygı belirtilerine yol açar ve çocuk kendisini devamlı gergin ve huzursuz hisseder. (VI) Çocuğun yaptığı hatalar hiçbir zaman görmemezlikten gelinmemeli, görmezlikten gelinen davranışlar çocuklarda pekişecektir. (VII) Bu nedenle uygun bir şekilde çocuğun yaptığı hatalar anlatılmalıdır. Aşırı hoşgörülü anne baba tutumunda ise, neyin doğru neyin yanlış, neyin yapılması gereken neyin yapılmaması gereken davranış olduğunu bilemeyen bir çocuk hâline gelmesine neden olur. Aşırı hoşgörü çocukta gevşek ve tutarsız bir yapının ortaya çıkmasına ve çocuğun sınırları devamlı genişletme gayretleri içine girmesine yol açar.

13. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileriyle ikinci ve üçüncü paragraflar başlayabilir?

- A) II ve IV   B) III ve V   C) IV ve VI
D) V ve VI   E) V ve VII

14. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi çocuğa gösterilen aşırı disiplin ve aşırı hoşgörünün neden olacağı sorunlardan biri değildir?

- A) Özüne dönememesi
B) Birbiriyle çelişen davranışlar sergilemesi
C) Huzursuz ve gergin olması
D) Kaygılanması
E) Öğrenme sürecinin yavaşlaması

15. Birinci Dünya Savaşından sonra yeni kurulacak Türkiye Cumhuriyetinin ilk başkenti olan Ankara, hem başkent olmasından hem de devletimizin kuruluş dönemindeki işlevinden dolayı geçmişe karşı sorumluluğu en fazla olan kentimizdir. Güzellik ve duyarlık içermeyen her türlü uygulama burada çok daha fazla göze batmakta ve yıpratıcı olmaktadır. İşte bu nedenlerle artık biraz pırıltısını yitirmiş, bir kıyıya itilmiş ve sürekli örselenen tüm eski yapılarına onun başkentliğine yaraşacak görünümüne mutlaka yeniden kazandırılmalıdır. Bu yapılırken de özünden sapmamak büyük önem taşımaktadır.

Bu parçaya göre Ankara'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarihsel yönden önemli bir yere sahiptir.
B) Elden geçirilmesi gereken yapılar vardır.
C) Bugünkü durumuna ilişkin değerlendirme yapılmıştır.
D) Toplumun ilgisizliği şehri itibarsızlaştırmıştır.
E) Değerinin korunamamasından yakınılmaktadır.

ÇİTA YAYINLARI

16. Eğitim ve dil birbiriyle yakından ilgili iki alandır. Kuşkusuz dili kullanmanın tek amacı eğitim değildir ama eğitimi dil-siz gerçekleştiremezsiniz. Bu yüzden eğitimci yayınların dili, açık seçik, doğru ve seslendiği kitlenin düzeyine uygun olmalıdır. Bu koşullara sahip olmayan bir kitap, içindeki bilgiler ne kadar yararlı olursa olsun işlevini yerine getiremez. Aktarılmayan, anlaşılmayan bilgi de bir bakıma yok sayılır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Eğitimle ilgili yayınlarda dile özen gösterilmelidir.
B) Aktarmak istediklerini doğru veremeyen bir kitap amacına ulaşamaz.
C) Dil ve eğitim arasında sıkı bir bağ vardır.
D) Kitap, seslendiği kitlenin seviyesine inebilmelidir.
E) Eğitimci yayınların herkese seslenmesi, her konuyu ele alması gerekir.

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gezi rotanızda, tarihin doğayla flört ettiği bir ülke görmek istiyorsanız İtalya'yı listenin başına yerleştirmelisiniz. Bu ülke Akdeniz ruhunun tüm sıcaklığını hissettiriyor. İtalya'da gezilecek yerler listenin başındaysa Lombardiya bölgesinde gölüyle aynı adı taşıyan Como geliyor. Milano şehrinin 50 kilometre kuzeydoğusunda İsviçre sınırında yer alan küçük bir şehir. Adımınızı attığınız an fethedilecek güzelliğe sahip. Dört mevsim kendine hayran bırakabilir bu şehir sizi. Aslına bakarsanız bu şehri sevdiikten sonra yağmuru, karı, dondurucu soğuğu, aşırı sıcakları size vız gelebilir. Buraya arabayla ulaşabileceğiniz gibi Milano'dan hızlı trenle de yaklaşık bir saatte gelebilirsiniz. Bir zamanlar kestane bahçeleri ve ipekleriyle ünlü olan bu şehir, Milano'ya bağlandığı Via Regina, yani Kraliçe Caddesi sayesinde Kuzey İtalya'nın en önemli yerleşim yerlerinden biri.

1. Bu parçada Como ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ticari faaliyetlerin zayıf olduğuna
- B) Farklı güzellikler barındırdığına
- C) Lombardiya bölgesinde yer aldığına
- D) Nasıl ulaşılacağına
- E) İkliminin özelliklerine

2. Bu parçadan hareketle Como ile ilgili olarak

- I. Çok büyük bir yerleşim yeri değildir.
- II. Farklı ulaşım araçlarıyla gidilebilir.
- III. Değişimlere kapalı bir şehirdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Jerry, çevresindekilerin çok sevdiği insanlardan biriydi. Keyfi her zaman yerindeydi. Her zaman söyleyecek olumlu bir şey bulurdu. Birisi nasıl olduğunu sorsa "Bomba gibiyim." diye yanıt verirdi hep. "Bomba gibiyim." Yanında çalışanlardan biri, o gün, kötü bir günündeyse Jerry yanına koşar, duruma nasıl olumlu bakılacağını anlatırdı. Bu tarzı fena hâlde düşündürüyordu beni... Bir gün Jerry'ye gittim. Anlayamıyorum dedim. Nasıl olur da her zaman, her koşulda bu kadar olumlu bir insan olabiliyorsun? Nasıl başarıyorsun bunu? Her sabah kalktığımda kendi kendime Jerry bugün iki seçimin var: Havan ya iyi olacak ya kötü derim. Havamın iyi olmasını seçerim. Kötü bir şey olduğunda gene iki seçimim var: Kurban olmak ya da ders almak. Ben başıma gelen kötü şeylerden ders almayı seçerim. Birisi bana bir şeyden şikâyete geldiğinde, gene iki seçimim var. Şikâyetini kabul etmek ya da ona hayatın olumlu yanlarını göstermek. Ben hayatın olumlu yanlarını seçerim.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmak istenmiştir?

- A) Hayat seçimlerden ibarettir.
- B) İnsan, her zaman olduğu gibi görünmelidir.
- C) Yaşamın her anı iyi değerlendirilmelidir.
- D) İnsanlar çevresindekilerle mutlu olur.
- E) Yaşamak sanıldığı kadar zor değildir.

4. O, önce bir şairdir. Ancak bugün baktığımızda "şair" sözcüğü onun için yetersiz kalıyor. Özellikle 1980'den sonra kaleme aldığı eleştirel denemelerinde edebiyat dünyamızdaki pek çok sorunu ele alıp irdelerken toplumsal gelişmelere de duyarlı davrandı. Toplumun yanlış yönlendirilmesine itiraz etti. Edebiyat dünyamızdaki yanlışlara dikkat çekti. Edebiyat ve kültür dünyamızın yanlış bir eksene oturtulduğunu, öncelikle bunun düzeltilmesi gerektiğini ortaya koydu.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Denemelerinde sosyal sorunları da işlediği
- B) Şiir yazma işini zamanla bıraktığı
- C) Şiirlerinin yanında denemelerinin de önemli olduğu
- D) Edebiyatımızın doğru çizgide olmadığına inandığı
- E) Denemelerinde yerginin öne çıktığı

5. Toplumsal bilim ya da sosyoloji, toplum ve insanın etkileşimi üzerinde çalışan bir bilimdir. Toplumsal araştırmalar sokakta karşılaşılan farklı bireyler arasındaki ilişkilerden, küresel sosyal işleyişlere kadar geniş bir alana yayılmıştır. Bu disiplin insanların neden ve nasıl bir toplum içinde düzenli yaşadıkları kadar bireylerin veya birlik, grup ya da kurum üyelerinin nasıl yaşadığına da odaklanmıştır.

Bu parçada geçen “odaklanmak” sözünün anlamı aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) Sosyal teori her zaman daha klasik akademik disiplinlerle sorunlu bir ilişki kurmuştur.
B) Bu konu üzerinde daha çok yoğunlaşmanı ve bana iki saat içinde haber vermeni bekliyorum.
C) Elde edilen bulgulardan yola çıkarak soruşturmanın gidişatını değiştirebiliriz.
D) Toplum bilimi, geniş çerçeveli bir disiplin olduğu için, profesyonel toplum bilimciler için bile tanımını yapmak güçtür.
E) Toplum bilimciler son zamanlarda antropologlardan aldıkları ipuçları ile hareket ederler.

6. Başarılı tasarımcı, 1948 Virginia doğumlu. Çocukluğunu Philadelphia ve Washington DC’de geçirerek Tyler School of Artta eğitim aldıktan sonra, 1970’te New York’a yerleşti. Tasarımlarındaki etkileyici kullanımı “kelimelerle sanat yapmak” olarak tanımlayan tasarımcı, 1970’ler ve 1980’lerin tasarım algısına yeni bir boyut kazandırdı. Daha yirmili yaşlarında genç bir tasarımcıyken dünyaca ünlü bir plak şirketinde sanat yönetmenliği yaparak albüm kapakları tasarladı. 1991 yılında, dünyanın en büyük bağımsız tasarım stüdyosu Pentagram’ın New York ofisine ortak olan tasarımcı, 1994 yılında New York Public Theater için çalışmaya başladı. O dönemlerde birçok farklı isimle anılan “Public Theater”e, New York’u yansıtacak bir kimlik kazandırmayı amaçladı.

Bu parçaya göre tasarımcı aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Belli dönemlerin tasarım algısına farklı bir özellik kazandıran
B) Tasarımlarında etkileyici bir kullanımı bulunan
C) New York’un tasarımında farklı roller alan
D) Tasarımcılığa genç yaşlarda başlayan
E) Bir tasarım stüdyosunun ofisine ortak olan

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Namık Kemal, Şinasi’yle tanıştıktan ve Avrupa’ya gittikten sonra artık yeni edebiyatı benimsemiş, şekil olarak eskiye bağlı olsa da içerik olarak yepyeni bir şiir anlayışına sahip olmuştur. (II) Türk şiirini divan şiirinin etkisinden kurtarmaya çalışan sanatçı, “Vatan Şairi” diye de isimlendirildi. (III) Sanatçının bir diğer ilgi alanı ise tiyatrodur; bu türe özel bir önem vermiş ve altı oyun yazmıştır. (IV) Bir yurtseverlik ve kahramanlık oyunu olan Vatan yahut Silistre, Avrupa’da da ilgi uyandırdı ve beş dile çevrildi. (V) 1876’da yayımlanan ilk romanı olan İntibah, ruhsal çözümlerinin, bir olayı toplumsal ve bireysel yönleriyle görmeye çalışmasının yanı sıra, dış dünya betimlemeleriyle de Türk edebiyatındaki ilk edebî romandır. Sanatçının roman alanında bir diğer eseri ise edebiyatımızdaki ilk tarihî roman olan Cezmi’dir.

7. **Namık Kemal’in anlatıldığı bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?**

- A) Edebi kişiliğinde bir değişim olmuş mudur?
B) Sanat hayatında kimlerden etkilenmiştir?
C) Hangi türlerle ilgilenmiştir?
D) Vatan Şairi olarak anılmasının nedeni nedir?
E) Tiyatro oyununda hangi konuyu ele almıştır?

8. **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde içerikten söz edilmiştir?**

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

9. Bugün Yunan, Latin, Arap, Kiril başta olmak üzere birçok alfabenin temeli olan Fenike alfabesine, ilk kez Cübeyl'deki kazılarda rastlanmıştır. Bu kadim kentle benim ilk karşılaşmam ise Lübnanlı yazar Amin Maalouf'un *Yüzüncü Ad* kitabıydı. Maalouf, ailesi dört kuşaktır Cübeyl'de yaşayan Cenova kökenli tüccar Baldassare Embriaco'nun kimi Hristiyanların inancına göre bir yıl sonra kopması beklenen "kıyamet"i engellemek için çıktığı yolculuğu anlatıyordu kitapta. İşte tam buradan geçerken Baldassare'nin yola çıkmasını engellemek isteyen Cübeyl Camii imamı Şeyh Abdülbasit'in sözleri kulaklarımda çınladı. "Gözleri olanlara dünyada görülecek hiçbir şey olmadığını söylemek zordur. Ne var ki gerçek bu. İnanın bana. Dünyayı tanımak için dinlemek yeter, yolculuklarda görünenler bir aldatmacadır yalnızca." Evet, dünyayı dinlemek mühim ama gezmek, görmek, temas etmek ve tüm bunları düşünmek de lazım.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir?

- A) Önemli olan insanın gezip ya da gezmemesi değil kendi yolunu bulmasıdır.
- B) Etrafımızda olup biteni, tüm farklılığı ve zenginliği ile kavramak mümkün olabilir.
- C) Tarihin ilginç anlarını yansıtmak gerçeklerle yüzleşmektir.
- D) İnsanın kendi iç hesaplaşmalarıyla tamamen baş başa kalmak istediği anlar vardır.
- E) İnsanlar kendilerini dinlemeli, farklılıklarını görüp ona göre davranmalıdır.

10. Konuşmaya "mizah" ögesini katmak dinleyeni gevşetir, konuşanın gerginliğini de alır. Dinleyeni gülümsetebilmek, onlara her şeyin kontrolünüz altında olduğunu gösterir. Birlikte gülme dinleyicileri bir araya getirir ve uygun atmosferi yaratır. Ancak mizahta dikkatli olmalısınız. Aşırıya kaçtığınızda durum sizin aleyhinize gelişir. Gereksiz fıkradan anlatmaktan kaçınmalı ve esprileri, kesinlikle kâğıttan okumamalısınız. Bunları yapabilirseniz ya da böyle bir yeteneğe sahipseniz etrafınızdakilerle keyif dolu dakikalar yaşayabilirsiniz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Konuşmada mizahın ölçülü olması gerektiğine
- B) Fıkra anlatmanın konuşmayı bayağılaştırdığına
- C) Mizahın insanları birleştirici etkisi olduğuna
- D) Mizah ögesinin konuşmada kullanılabileceğine
- E) Esprileri kâğıttan okumanın iyi olmadığına

11. Yazar; Attilâ İlhan'ın senaristlik yaptığı dönemde Yeşilçam'a olan kırgınlığından, Türk şiirinde geçmişten, bugüne köprü olduğunu söyleyen Behçet Necatigil'e, Salah Birsal'in kendince sözcük simyageri olduğuna inandığına, Oğuz Atay'ın günümüzde gerçek okurları hariç anlaşılmadığını düşündüğüne, tiyatroya büyük emek harcamış ama unutulmaya ramak kalmış olan Adile Naşit, Nejat Uygur, Toto Karaca'ya (Cem Karaca'nın annesi olarak anılmasıdaki haksızlığa değinmekte), öz Türkçeyi çok iyi kullanmış Reşat Nuri Güntekin'e, ilk Türk kadın gravür sanatçısı Aliye Berger'e ve Berger'in abisi olan Halikarnas Balıkcısı'na kadar kitabında bizlere geniş bir bilgi yelpazesi açıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Behçet Necatigil'in şiirimizde eski ve yeni şiir anlayışı arasında bağ kurduğuna
- B) Oğuz Atay'ı anlatanların çağımızdaki gerçek okurlar olduğunu düşündüğüne
- C) Gerçek sanatseverleri bulmanın zamanla zorlaştığına
- D) Attilâ İlhan'ın bir dönem Yeşilçam'da senaryo yazdığına
- E) Bazı tiyatrocuların işlerine yoğun katkı vermelerine rağmen neredeyse unutulduğuna

12. Yazarlarımızın çoğunun yeni dile karşı koymaya kalkmalarının, dil için de o yazarlar için de büyük bir kötülüğü oluyor. Dil için de kötülüğü oluyor çünkü yeni dil, yazarların, yani kendisini asıl kullanacak kimselerin payı olmadan kurulu; bu yüzden birtakım zevksizliklerin önüne geçilemiyor. Yazarlarımız için kötü oluyor çünkü yarın onlar küçük düşecekler. Bu dili ister istemez kullanacaklar, daha doğrusu isteyerek, öteden beri istediklerini sanarak kullanacaklar. Bunun böyle olacağına hiç şüphemiz yok. Çünkü bu iş şunun bunun istemesiyle, buyurmasıyla olmuyor; bu iş yüz yıldan beri bütün ulusun buyurmasıyla oluyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Ulusal dildeki değişimin sanatçıları da etkilediği
- B) Dildeki değişime yazarların uyum sağlaması gerektiği
- C) Dildeki değişimin her zaman hızlı olduğu
- D) Yazarların dile gereken önemi vermediği
- E) Toplumca benimsenen dilin değişime kapalı olduğu

13. Tarihteki ilk örneğini MÖ 3000 yılı başlarında Persepolis Sarayı platformunda gördüğümüz ve daha sonra sırasıyla Gordion, Assos, Teos, Eritre, Tarsus ve Bergama'da izine rastladığımız çakıl mozaik, deniz ve derelerde kolayca elde edilen çakıl taşlarıyla yapılıyor. 18. yy. başında Akdeniz mimarisinin vazgeçilmez unsurlarından biri hâline gelen çakıl mozaik, dönemin yapılarında yoğun bir biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Halk dilinde "Podima döşeme, çakıl kakma, Rodos bezemesi, kalfato" gibi isimlerle de anılmaktadır. Çakıl mozaik sanatında kullanılan taşların tamamı, doğal form ve renklerde olup geçen 5000 yılda olduğu gibi bugün de elle toplanıp tek tek elle dizilmektedir. Özellikle sıcak bir günün sonunda, çakıl mozaik üzerine kova ile su döküldüğünde oluşan ani hava değişiminin insanı ferahlattığı eskiden beri bilinmektedir. Ayak tabanlarında rahatsızlık olanları mozaik döşeme üzerinde çıplak ayakla yürüterek yapılan masaj ise Çin'de binlerce yıldır uygulanan bir terapi tekniğidir.

Bu parçaya göre çakıl mozaiklerin kullanılmasında

- I. Vücut için faydalı olması
- II. Elle şekil verilmesinin kolay olması
- III. Ham maddesinin kolay bulunması
- IV. Yapılarda çok sık kullanılması

hangilerinin etkisi yoktur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve IV

14. Sanat, insanın gerçekleştirdiği bir etkinlik olduğu için sanat eseri doğal bir varlık değildir. Sanat eseri, sanatçı tarafından ses, sözcük, renk, mermer vb. belli bir malzeme kullanılarak ortaya konur. Buna göre, çiçek, ağaç gibi doğal güzellikler; kristaller, mağaralardaki sarkıt ve dikitler, arı peteği ya da örümcek ağı gibi oluşumlar, hiçbir şekilde bir sanat eseri sayılamaz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine karşı çıkılmaktadır?

- A) Sanatın herkesin ilgi alanına girmesine
B) Sanat eserlerinin doğal bir yapıya sahip olmamasına
C) Doğal güzelliklerin sanat eseri olarak kabul edilmesine
D) İnsanların gerçekleştirdiği her etkinliğin sanat eseri olarak görülmesine
E) Sanatçıların sanatın değerini düşürmesine

15. Yazdıklarımız silinebilir, hatalarımız düzeltilebilirse de izlerini tümüyle yok edemiyoruz. Hayatta yaptıklarımız da kalemle yazmak gibi; silinebilir ama tamamen değil, mutlaka bir iz bırakır arkasında. Silinebilir için yazdıklarımızı, öncelikle özür dilemeyi bilmek gerekir. Yanlış anlaşılmalara, ufak tefek hatalara ancak samimi bir özür ile düzeltilir. Kalem her ne kadar silinebilir olsa da bastırmadan -yani hatada ısrar etmeden- yazılmış olmalı ve önemli bir nokta; iyi silgi yani olumlu insani ilişkiler gereklidir.

Bu parçaya göre kişilerin hatalarının tam olarak affedilmesinin yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hataların sonuçlarını görmek, kendini affettirmeye çalışmak, saygılı olmak
B) Özür dilemeyi bilmek, aynı hatayı yinelememek, kişiler arası uyumluluk
C) Hataları unutmaya çalışmak, geleceğe bakmak, kendini yüceltmek
D) Sorunları aşmak için danışman seçmek, kişilerle iyi bir iş ortamı kurmak
E) Her olaydan ders çıkarmak, insanları dinlemek, eleştirdikten kaçınmak

ÇİTA YAYINLARI

16. Eğer merak başka insanların işine burnunu sokmak gibi yanlış yerde kullanılmazsa anlamsız ve gereksiz yerlere harcanmazsa insanın başına iş açmaz, önüne yeni ufuklar açar. En azından hayatımıza renk katar. Bilgi ve düşünce dünyamızı basit düşünceli birkaç televizyon programcısının ön yargılarına veya gazete başlıklarına mahkum etmekten kurtarır bizi. Dedikodular etrafında, dost sohbetlerinde dönüp dolaşımdan alıkoyar.

Bu parçada konuşan kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çevresinde olup bitenleri öğrenerek yorumlar yapar.
B) Zamanının çoğunu okuyup incelemekle ve araştırmakla geçirir.
C) Günlük işlerinin bitmesinden sonra arkadaş toplantılarına katılır.
D) Televizyonu günlük hayatın en önemli aracı sayar.
E) Boş zamanlarında magazin yayınlarını okumayı sever.

1. Yazarın Ekim 2017'de Timaş Yayınları arasında çıkan *Yerli Yersiz Cümleler* kitabı, yazarın farklı zamanlarda dergilerde, gazetelerde yayınladığı yazılarını bir araya getirdiği kitabı. Hacimli bir kitap *Yerli Yersiz Cümleler*. Okuyucuyu farklı dünyaların sesine davet ediyor. Yazar bunu kitabın kapağından duyurmuş: "Elimde hiçbir kapıya uymaz anahtarlar, şimdi size aşka, hayata ve ölüme dair yerli yersiz cümleler söyleyeceğim." Kitap yedi bölümden oluşuyor. Okur, *Yerli Yersiz Cümleler*'i eline aldığı anda yazarın sesini, hislerini, hayatta attığı fikrîsel adımları hemen hissedecekler. Yazar, kimsenin çizgisine basmadan kendi izinde yürümeye devam ediyor denemelerinde de. Yazarın roman ve öykü ile daha yoğun bir mesaisi olması, denemelerde de olay mefhumunu karşımıza çıkarıyor.

Bu parçada hareketle *Yerli Yersiz Cümleler* adlı eseriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Dergi ve gazete yazılarının bir araya getirilmesiyle oluşmuştur.
B) Okurları farklı yaşamların alanlarına doğru çekmektedir.
C) Yazarın, kitabı yedi bölümden oluşturması imgesel bir anlam taşımaktadır.
D) Eserde yazarın duygu ve düşünce dünyasından izler bulunmaktadır.
E) Eserdeki bazı unsurlar, yazarın romancı kimliğinden kaynaklanmaktadır.

2. (I) Uzunkulaklı çöl kirpisi ile birlikte Hatay'dan kaydedilen memeli türü sayısı 69'a yükseldi. (II) Hatay ili bu zenginliğin değerini bilmelidir ve bir ekoturizm potansiyeli olarak bu zenginliği değerlendirmelidir. (III) Hatay bu sayı ile memeli çeşitliliği bakımından Türkiye'nin en zengin illerinden birisi konumundadır. (IV) Bunun en etkili yöntemlerinden birisi de bu türlerin çoğunu barındıran bir bölgenin Milli Park ilan edilmesidir. (V) Milli Park için en uygun görünen bölge de Hassa ve Kırkhan ilçelerinin bir bölümünü kapsayan Leçelik alan ile bu alanın güneyine doğru ilerleyen dağ ceylanı yaşama alanı ve Gölbaşı gölünü kapsayan alandır.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirmelidir?

- A) I ve III
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve IV
E) IV ve V

3. Bir grup araştırmacı bir çalışma yapmak için profesyonel bir oyuncuyla anlaşır. Oyuncunun görevi, tren istasyonunda merdivenden inerken düşüp ayağını incitmiş gibi davranmaktır. Oyuncu, kalabalık saatlerde bu davranışı sergilediğinde yardımına kimse gelmez, aynı davranışı az sayıda insan varken sergilediğinde ise birçok kişi yardıma koşar.

Bu parçada anlatılanlardan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Grup hâlinde yaşayan bireylerin aldığı kararlar daha sağlıklı sonuçlar verir.
B) Bir olaya tanık olanların sayısı arttıkça kişideki bireysel sorumluluk bilinci azalır.
C) Bireyler olumsuzlukları yenebilmek için başkalarına muhtaçtır.
D) İnsanlar iyi şeyleri kendilerine kötü şeyleri ise başkalarına mal ederler.
E) Topluluk içindeki bireylerin davranışlarında ben duygusu daha fazla ağır basar.

4. Ekonomik ve teknolojik gelişmeler toplumsal davranış biçimlerini etkileyerek değiştirmeye zorlar ancak toplumsal davranış biçimleri bu tür etkilere karşı dirençlidir, hemen değişmez.

Aşağıdakilerden hangisi, toplumsal davranış biçimlerinin kolay değişmediğini gösteren en iyi örnektir?

- A) Sanayileşmiş toplumlarda geleneksel davranış biçimlerinin görülmesi
B) Gelişmekte olan ülkelerin milli değerlerini yitirip farklı değerleri benimsemesi
C) Sanayileşme sürecinin her ülkede aynı olmaması
D) İhtiyaç duyulmayan toplumsal davranış biçimlerinin terk edilmesi
E) Davranış biçimlerinin uygun toplumsal koşullarda oluşması

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kültürün dünyasında bireyin kesintisiz bir mutluluk havası teneffüs ettiği söylenemez. Birey, arzu, özlem ve ihtiraslarını kendinden sıyrıp atmış değildir; o, olumlu veya olumsuz, duygusal ve akılcı tasarı ya da yönelimleriyle, "kendi formunu arayan insan"dır. Kültürün dünyası, bu insana, sadece kendini gerçekleştirme imkânı ve ortamı sunar. Birey, kendi elleriyle bu dünyayı değiştirip daha da geliştirebilir veya kaos hâline getirebilir. Kültürün dünyası için kesin olan şey, orada bir durak noktasının olmayışıdır.

5. Bu parçada kültürün hangi yönü üzerinde durulmaktadır?

- A) İnsanların beklentilerine yanıt vererek onları mutlu kılması
- B) Toplumlar arasındaki iletişimsizliği gidermesi
- C) İnsanların amaçları için gerekli koşulları sağlaması
- D) Bireyin, hedeflerine ulaşmasında çıkacak zorlukları engellemesi
- E) İnsanlara olumlu ya da olumsuz davranışları göstermesi

6. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mecazlı bir anlatıma başvurulmuştur.
- B) Kişisel görüş yansıtılmıştır.
- C) Tartışmacı bir anlatım biçimi kullanılmıştır.
- D) Çıkarımda bulunulmuştur.
- E) Sınırlama anlamlı sözcük kullanılmıştır.

7. Dilin değişmesini, sadeleşmesini zorlayan toplumsal koşullar, şiiri biçimsel değişikliklere uğrattı. Cumhuriyet Dönemi'ne geçişte değişen toplumsal ilişkiler ve toplum düzeni, Anadolu'ya dönük, anlaşılabilir dil kullanmayı zorunlu kılarken en büyük darbeyi aruz veznine indirmiştir denebilir. Yüzlerce yıl olgunlaşmış bir kalıp, sadeleşmekte olan bir dilin yapısına uymadığı için kayboldu. Yahya Kemal gibi onu en iyi biçimde kullanan bir şairin çabası da aruzu yaşatmaya yetmedi.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Aruzun dilin sadeleşmesinden olumsuz etkilendiğine
- B) Yahya Kemal'in aruzun büyük bir ustası olduğuna
- C) Toplumsal koşullardaki değişimin şiire yansıdığına
- D) Anadolu'ya yönelmenin dilin sadeleşmesini gerektirdiğine
- E) Şiirin toplumsal durumun düzeltilmesi için kullanıldığına

8. Salim Şengil, öykülerinde sıradan insanların günlük yaşam içindeki serüvenlerini, arı bir dil, yalın bir anlatımla yansıtmıştır. İnsanın toplumla ilişkilerini, ilişkilerindeki çelişkileri gerçekçi bir bakış açısıyla, alaylı yanı ağır basan bir tutumla ortaya koymuştur. Şengil, dile özen gösteren bir yazardı. Onun için, öykü demek, dil demektir. Bir öykünün sözcük sözcük, cümle cümle yazılıp geliştirileceğine inanırdı. Yazdığı her cümleyi yazdıktan sonra yüksek sesle okuyup kimi zaman başkalarına da okutarak istifini, ses uyumunu denetlerdi.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eserlerinde alaylı bir dil kullandığına
- B) Gerçekçi bir bakış açısıyla konuları anlattığına
- C) Sıradan insanların günlük yaşam mücadelesini anlattığına
- D) Dile önem verip, sade ve yalın bir dil kullandığına
- E) Sadece öykü türünde eserler verdiğine

9. Dışlanan, yok sayılan, görmezden gelinen, ötekileştirilen Tina, gücünü erkten alan toplumun üzerine tutulan bir bü-yüteç. Tina'nın yok olup giden hayatına karşılık hiçbir de-ğ er arz etmemesinden dolayı romanda yer yer geçen po-litik sözlere değ inmedim bile. Irmak Zileli için de aynı du-rumun söz konusu olduğunu düşünüyorum çünkü "Son Bakış", baştan sona kadar bölümsüz, tek bir blok hâlinde yazılmış. Bir ömrün anlatıldığı o birkaç dakikayı hiç ara vermeden, es vermeksizin anlatıyor Zileli. Hiç değilse son dakikalarında, son bakışını yine çaresizce bize çevirmiş olan Tina ile aramıza hiçbir şeyin -toplumun, düzenin, er-kin işleyen sisteminin, politikanın- girmesini istemiyor.

**Bu parçaya göre Son Bakış adlı eserin tek bir blok hâ-
linde yazılmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kısa bir süreyi uzun bir zamana yayarak ve ara vermeden anlatması
- B) Politikanın tüm eserlerde ilgi çekici bir konu olarak kullanılması
- C) Sanatçının gündeme bakışındaki değişikliklerin çevresindekilerle ilgili olması
- D) Sanatçının her eserinde aynı tarzı yakalamaya çalışması
- E) Yazarın uzun sürede oluşturduğu eserlerin kalıcı ola-cağını düşünmesi

10. Hayatta tek düşmanı olduğunu söyleyenler bunu bir me-ziyet sanıyorlarsa yanılıyorlar. "İyi bir düşman, kötü bir dosttan çok daha yararlıdır." şeklindeki uyarıyı boş yere benimsememiş dedelerimiz. Kötü bir dost size her fırsatta hak verecek; iyi bir düşman sizinle uğraşacak, sürtüşme olayını cömertçe besleyecek, kafanızı çalıştıracak, açık vermeye doğru itecektir sizi.

**Bu parçada iyi bir düşmanın özellikle hangi yönü üze-
rinde durulmuştur?**

- A) İnsana yanlışlarını ve eksiklerini göstermesi
- B) Dostlarının kıymetini bilmeyi öğretmesi
- C) Herkesin dost gibi görülmemesi gerektiğini kavratması
- D) Dostların acı söyleyebileceğini öğretmesi
- E) İnsana yararından çok zararının olması

11. Gelişimsel koordinasyon bozukluğu, zihinsel talimatlar ile vücudun bu talimatları yerine getirebilme yeteneği arasın-daki koordinasyon eksikliği durumudur. Beyin yapılması gereken farkındadır ancak vücut beynin talimatlarını ta-kip edemez. Koşma, zıplama, yazma gibi çoğu insanın ra-hatlıkla yerine getirdiği birçok işlevin yerine getirilmesinde aynı sorun ortaya çıkar. Gelişimsel koordinasyon bozuk-luğu olan insanlar genellikle normal zekâya sahiptir. Bu sebeple GKB'ye çoğunlukla "sakar çocuk sendromu" da denir. Çünkü çocuklar sadece temel görevlerini yerine ge-tiremezler. Bu durum genellikle çocukluk çağı rahatsızlığı olarak kabul edilebilir ancak GKB'nin etkileri yetişkinlikte de devam edebilir.

Bu parçadan "gelişimsel koordinasyon bozukluğu" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sorun, birçok kişinin yapabildiği bazı davranışları bi-reyin yapamamasıyla ortaya çıkmaktadır.
- B) Vücudun zihinden gelen komutları yerine getireme-mesiyle ilgilidir.
- C) Çocukların birbirleriyle ilişkilerinde belirgin hâle gel-mektedir.
- D) Vücudun aldığı talimatları takip edememe hâlidir.
- E) Çoğunlukla çocukluk dönemine ait olsa da birey bü-yüdükten sonra da sorun devam edebilir.

12. Etrafında hâlâ güzelliği bulamamışsan kendine dön. Gü-zel olması gereken bir heykelin sanatçısı gibi hareket et. Heykeltıraş, güzel çizgileri meydana çıkarıncaya kadar, heykelin şurasını kazımıyor, burasını atmıyor mu? Heykeli parlatıp silmiyor mu?

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzelliğe ulaşmak çabayla olur.
- B) Her insanın güzellik anlayışı farklılık gösterir.
- C) Sanatçılar her şeyde bir güzellik görür.
- D) İnsan daima güzellikten yanadır.
- E) Güzellik karşısında insan heykel gibidir.

13. Tamamen pratik amaçlar için yapılmış ahşap bir nesne; küp biçiminde, ortası kabarık bir çatısı var, giriş kapısı açık. Bu nesnede göze hoş gelen herhangi bir şey var mı? İlk bakışta yok. Ama bu nesnenin bir eskizini çizeceğim, sonra da bir tablo yapacağım diye düşünürsem o zaman göze daha hoş görünür hâle getirebilirim. Yaptığım gerçekliği tuvale yansıtmaktır. Ama esas güzellik tablo tamamlandığında yani sanat yapıtı olduğunda açığa çıkar. O hâlde güzellik, yapıtın gerçeklikle kurduğu bir tür ilişkiden doğsa da onun taşıyıcısı yapıttır.

Bu parçada sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Sanat yapıtının ölümsüz olması için gerçekle bağının kopmaması gerektiği
- B) Doğadaki her nesnenin sanat için bir araç olduğu
- C) Sanatçının gerçeği değiştirerek aktarması gerektiği
- D) Sanatın temsili olduğu ve güzelliğin sanat yapıtında nesnel biçimde bulunduğu
- E) Gerçekliğin aktarılmasında farklı koşulların bir arada olması gerektiği

14. Plak, termoplastik malzemeden üretilen, iki tarafına da kayıt yapılabilen bir dairesel yapıttır. Pikap veya gramofon denen cihazlarda kullanılarak üzerine kaydedilmiş ses izleri dinlenebilir. İlk plaklar 1880'lerde ortaya çıkmaya başladı. İlk plaklara ülkemizde taş plak adı verilmekteydi. Plakların yapısındaki asıl ilerleme 20. yy. da ortaya çıktı. Ülkemizde uzunçalar olarak bilinen plaklar ses kalitesi daha yüksek bir hâl aldı. 1940'ta 45'liklerin ortaya çıkmasıyla plaklar gelişimini tamamladı. Bugün çok az bilinen plaklar, günümüzde yerini DVD'lere bıraktı.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yaktır?

- A) Plaklar, neyden üretilir ve şekli nasıldır?
- B) Plaklar hangi cihazlar kullanılarak dinlenebilir?
- C) Plaklar ülkemizde hangi adla bilinir?
- D) Plaklar hangi yüzyılda üretilmeye başlanmıştır?
- E) Plaklar hangi yönden avantajlıdır?

15. İnsanlık tarihinde devlet düşüncesinin ne zaman ortaya çıktığı bilinmemektedir ancak düşünür ve devlet adamları; ekonomik ve toplumsal anlaşma, kuvvet ve ortak fayda esasına dayanarak devleti açıklamaya çalışmışlardır. İlk Çağ'da Platon ve Aristoteles, özelde birey genelde toplumun ortak mutluluğunu esas alan bir devlet teorisi ileri sürmüşlerdir. Kuşkusuz, bu devlet teorilerinin oluşturulmasında yaşadıkları toplum ve dönemin siyasi, sosyal ve kültürel şartlarından yararlanmışlardır. Örneğin, çağımızda insanlık dışı olarak görülen ancak İlk Çağ Yunan toplumunda ve birçok toplumda doğal ve zorunlu karşılanan kölelik kurumunun devlet yapılanması içindeki yeri konusunda da görüş belirtmişlerdir. Çünkü devlet yapılanması toplumsallığın örgütlenme biçimidir. Yaşadığımız çağda sosyal, siyasal ve kültürel yaşamın, çok hızlı geliştiğini, teknoloji ile sürekli değiştiğini ve toplumsal olaylarla birlikte her geçen gün daha karmaşık bir hâle geldiğini görüyoruz. Tüm bunları düşündüğümüzde, insanın politik yaşam içerisinde incelenmesinin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkıyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Devletle ilgili teorilerin ortaya atılmasında dönemin şartları etkili olabilmektedir.
- B) Yaşanılan çağ durumlara karşı bakış açısını değiştirmektedir.
- C) Devletin tanımlanmasında farklı etkenlerin etkili olduğu düşüncesi vardır.
- D) İnsanın hayatın içinde etkin rol alması onun vazgeçilmez olmasını sağlamıştır.
- E) Farklı zamanlarda farklı devlet teorileri ortaya atılmıştır.

16. Birçok yeni teknolojik gelişme, uzmanların doğayı gözlemlemesiyle, doğadaki mucizelerin izlerini sürmesiyle gerçekleşiyor. Uzayın daha derinlerini görmek için istakozların göz yapılarına benzer teleskoplar tasarlanıyor. Japon mühendisler, yeni hızlı trenleri, yalıtımlı kuşlarının gagalarından esinlenerek biçimlendiriyor.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılabilir?

- A) Doğanın kendini her zaman yenilediği
- B) İnsanların doğaya hakim olduğu
- C) Doğanın insanlar için ilham kaynağı olduğu
- D) Teknolojik gelişmelerde önceliğin doğaya verildiği
- E) Gözlem yeteneğinin insanı çağdaş hâle getirdiği

1. Aktarılan bilgilerin kısa sürede bellekten uçup gittiği, araştırma yoluyla edinilenlerin, kültürel kişiliğin oluşmasında etkili olduğu bilimce de doğrulanmıştır. Yazar bu gerçeğin ışığında, öğretimi bilgi aktarımı olmaktan çıkarmış, öğrenciyi araştırmaya yönelterek onda öğrenme bilinci uyandırmayı amaç edinmiştir. Yazdığı kitaplar, düzenlediği etkinlikler de bu temel üzerine kurulmuştur. Onu bilim dünyasında ayrıcalıklı kılan, onun öğretene-öğrenen arasında etkileşim kurarak yaratıcı eğitimi her okulda uygulanır kılma çabalarıdır.

Bu parçada sözü edilen yazarın eğitimle ilgili amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretmenin verdiği eğitimin tam bilgi aktarımını sağlayacak bir hâle gelmesini sağlamak
B) Öğrencinin sistemden bağımsız olarak hareket etmesini sağlayarak sistem dışı bir model yaratmak
C) Öğrenci odaklı öğretimin artık bazı değişikliklere uğradığını açıklamak istemek
D) Öğrenciyle öğretmen arasındaki etkileşimin eğitimde nerelere varacağını görmek
E) Öğretmenle öğrenci arasında öğrencinin yaratıcılığını ortaya çıkaracak bir bağ kurmak

2. Şiir, özünde politiktir çünkü insan da politik bir varlıktır. Ülke politikacılar tarafından yönetilir ve politik bazı kuralara tabidir. Şiir ise hiçbir siyasi erkin boyunduruğu altına giremez, şiir özgürdür ve sadece özgürlüğe bağlanır. Şiir bu bağlamda herhangi bir iktidarın -bunun sadece siyasi bir iktidar olması şart da değildir- ögesi olamaz. Şiir başkaldırandır, isyan edendir; muhalif bir ruh barındırır, insan aklının ve ruhunun özgürlüğünü kışkırtır ve onu sezgi altına taşır.

Bu parçaya göre şiir ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Şairin şiirlerinde halkın tamamını anlatması kaçınılmaz bir durumdur.
B) Her şiirden aynı etkiyi bekleyemeyiz çünkü bazı şairlerin yaşayıp görmeye ihtiyacı bulunmaktadır.
C) Şiir ve insan arasındaki bağı yaratan şairin bazen gündemden etkilenmesi hatta gündemi belirlemesi gerekir.
D) Şiirin kendi başına hareket edebilmesi, asıl görevini yerine getirmesi için gereklidir.
E) Şiir bir kitlenin aracı olamayacağı için bir yere bağlanamaz.

3. Kültür ve dil bir toplumu oluşturan ve birbirinden ayrılmayan iki önemli ögedir. Yabancı dil öğretiminde, sadece dil bilgisi öğretimiyle öğrencilerin hedef dilde etkili bir şekilde iletişim kurmaları mümkün değildir. Ancak, dili kültürel unsurlarla birlikte sunmak, hedef kültürü tanımak için dili gerçek kullanımıyla sunmak iletişimi daha kolay hâle getirmektedir. Bu konunun önemini göz önünde bulunduran bu çalışma ile kültür öğretiminin önemi ve yabancı dil öğretiminde dikkat edilmesi gereken önemli noktalara değinmek hedeflenmektedir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her dile ait bir altyapı vardır ve kendi kültürünü iyi bilmeyen kişilerin yabancı dil öğrenimi alması doğru değildir.
B) Dili öğrenmenin ilk şartı doğru bir kültürü seçmiş olmaktır.
C) Kültürün dil eğitiminde kullanılması dilin öğrenilmesini kolaylaştıracaktır.
D) Kendi dilinde yeterli donanıma sahip kimselere bakıldığında ilk görülen şey doğru bir kültür çevresinde yetişmiş olmalarıdır.
E) Dilin anlaşılmasını kolaylaştırmak için doğru bir gramer altyapısı gereklidir.

4. Aritmetik, Sevilleli Isidore'ye göre sayılar bilimidir. Yedi temel işlemi barındırır: numaralandırma, toplama, çıkarma, çarpma, bölme, ilerletme (hareketin açıklanması) ve köklerin çıkarımı. Aritmetik, niceliklerin bilimidir. Nicelik de birimlerden oluşur. Sayılarda iki grup vardır; tek ve çift sayılar. Tek sayılar bölünmeyi reddederler çünkü birlik ve bütünlük niteliğini taşır. Sınırları reddeder. Düzen, organizasyon yetenekleri vardır. Çift sayılar ise bölünebilir ve bölünen parçalar bütünlük açısından eksiktirler. Çift sayılar düzensizlik ve karışıklık yaratırlar. Sonuç olarak tek sayılar mükemmeldir ve ilahidir çünkü erildirler, evrendeki ikiliğin üstündedirler. Çiftler ise ikili (dual) dünyayı temsil ederler.

Bu parçadan aşağıdakilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Aritmetiğin Isidore'ye göre bir tanımı bulunmaktadır.
B) Tek ve çift sayılar belli özellikler taşımaktadır.
C) Aritmetiğin gelişiminde modern bilimlerin etkilidir.
D) Aritmetik, bilim olarak nicelikle ilgilidir.
E) Aritmetiğin içerdiği işlem sayısı yedidir.

5. Kitapçılar öyle tek ya da iki sıra değil, dizi dizi kitaplıkları ya da koca bir bölümünü kişisel gelişim kitaplarına ayırıyorlar. Bu, şüphesiz boşuna değil. Konuya çok ilgi gösteren var. Kişisel gelişim edebiyatı diye bir şey ortaya çıkabilir mi bilmem ama klasik edebiyat şaheserlerinin hiçbiri bu kadar ilgi görmezken kişisel gelişim kitapları çok satılıyor. Sanki insanlık tarihi boyunca kişisel gelişim es geçilmiş gibi. Yoksa günümüze kadar gelmiş geçmiş milyarlarca insan boş gelip boş mu gitti? Zira kişisel gelişim kitapları daha yeni yeni popüler oluyor.

Bu parçanın yazarının kişisel gelişim kitapları ile ilgili olarak anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her kitap türünün kişisel gelişim kitapları kadar ilgi görmemesinin sebebi güncel konuları yakalayamamış olmasından gelmektedir.
- B) Kişisel gelişim kitapları tüm dünyada okunmaktadır ve bir eksikliği doldurmaktadır ancak ülkemizde başka bir eksikliğe daha hitap etmektedir.
- C) Kişisel gelişim kitapları önemli bir kitap türüdür ancak bunun diğer türleri unutturacak kadar ilgi görmesi abartılıdır.
- D) Kişisel gelişim kitapları kısa süre sonra en çok okunan kitaplar arasına girmek zorunda kalacaktır.
- E) Kişisel gelişim kitaplarını yazan kişilerin iyi yetişmiş olması gerekir, aksi hâlde insanlar bunlarda anlatılanlardan zarar görebilir.

6. Dilin ne pahasına olursa durulmasını, yabancı dillerden gelen kelimelerin dilden atılmasını isterdi. En büyük erdemi birçok tehlikeye, karşı çıkmalara karşın tuttuğu yoldan dönmemesiydi. İncancına içten bağlı olduğu için bütün gücünü dilin arınmasına vermiş, konuşma diliyle yazı dili arasındaki bölmeği yıkmış, Türkçenin kendi yağıyla kavrulmasının yollarını aramıştı. Bu arayış sonucunda dile damgasını vurmuş, bu kuşağı dil konusunda yönlendirmeyi başarmıştı.

Bu parçada sözü edilen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Engellemelere rağmen çizgisini terk etmediğine
- B) Konuşma diliyle yazı dilini birbirine yaklaştırdığına
- C) Dili önemli ölçüde etkilediğine
- D) Eserlerinde anlaşılır bir dil kullandığına
- E) Türkçenin kendi kendine yetmesi için uğraştığına

7. Nurderen Özbek'in kaleme aldığı "Geçmişten Geleceğe Yaşam Dünyaları ve Mekânlar-Kastamonu Deneyimi", geleneksel konut yerleşmelerini sadece fiziksel bir kabuk olarak görmek yerine o kabuğa biçim veren yaşantılarıyla ele alıyor. Kenti uzaktan gözlemliyor, sokak aralarında gezinerek yaşantıların bıraktığı izleri yakından deneyimliyor ve günümüz koşullarında bir sürdürülebilirlik için yol haritası çiziyor. Sokakları, bahçeleri ve evleriyle yerleşme dokusunun oluşumundaki gündelik yaşantı izlerinin etkisini adım adım ortaya çıkaran çalışmasında, dokuyu fiziksel bir kabuk olarak korumak yerine geçmişin izlerini taşıyan ancak günümüzün yaşantısına engel olmayan bir sürdürülebilirlik için ana hatları çizmeyi hedefliyor.

Bu parçaya göre Geçmişten Geleceğe Yaşam Dünyaları ve Mekânlar-Kastamonu Deneyimi adlı çalışma ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konut yerleşmelerini sadece fiziksel bir kabuk olarak görmemiştir.
- B) Yazar, Kastamonu'yu uzaktan izleyerek eserini oluşturmuştur.
- C) Konutların yapılacağı yeni alanlara dair bilgi vermiştir.
- D) Geleneksel konut yerleşmeleri hakkında yazılmıştır.
- E) Yerleşmedeki gündelik hayatın izlerinin etkisini belli bir hızla ortaya çıkarmıştır.

8. Orta Çağ'da Akdeniz'de kullanılan, pusula, Latin yelkenleri ve tekerlek şeklinde dümenle donatılmış savaş ve ticaret gemilerine karavela denirdi. İlk karavelaları 15. yüzyılın ikinci yarısında Portekizliler ve İspanyollar yaptılar ve bunları coğrafi keşiflerde kullandılar. Vasco de Gama Hindistan, Kristof Kolomb Amerika seferine karavelalarla çıktı. Boyutları gittikçe büyütülen ve geliştirilen karavelalardan sonra kalyon tipi gemilere geçildi. Günümüzde ise bu gemilerin yerini, boyu üç yüz metreyi bulan, bir şehir büyüklüğünde olan devasa gemiler aldı.

Bu parçada, karavelalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi donanımlara sahip olduğuna
- B) Nerelerde kullanıldığına
- C) İlk kimler tarafından yapıldığına
- D) Günümüzdeki durumuna
- E) Zamanla değişime uğradığına

9. Araştırmalar, kişisel ilişkilerde samimiyet ve yakınlığın mutluluk ve huzurun önemli belirleyicileri olduğunu gösteriyor. Herhangi bir ilişkideki anahtar unsur ise güven. Güvенеbilen insan ve toplumlar daha mutlu oluyor. Daha fazla verimlilik ve servet birikimi adına insanlar arasında rekabetin körüklenmesi, toplumun ahengini bozuyor. Rekabetçi kapitalizm toplumdaki güven hissini giderek daha fazla zedeliyor; bireyler arasında abartılı bir rekabetçilik, huzur ve mutluluğu dinamitliyor. İnsanların birbirine daha fazla ihtimam gösterdiği, yardımseverlik ve özgeciliğin egemen olduğu bir toplum, herkes için iyidir. Birbirine iyilik taşıyan insanlar, birbirine mutluluk da taşımış olurlar.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Artan rekabet, görüş ayrılıkları gibi nedenlerden dolayı kişiler arasındaki bağlar zayıflıyor.
B) Mutlu olmayan insanlar hem bedenen hem de zihnen huzursuzluk yaşıyorlar.
C) Güvenin yüksek olduğu toplumlarda insanlar daha mutlu ve daha sağlıklı yaşıyor.
D) Gelişmemiş toplumlarda, ekonomi ve siyasette işbirliği, eşgüdüm yetersizdir.
E) Güven, dayanışma ve kardeşlik üzerine temellenen toplum düzeni insanları mutlu eder.

10. Gülşehri'nin din ve tasavvuf konularını işleyen *Felekname* adlı eseri dışında Türkçeye bir kuş dili inceliği, ahengi kazandıracakını söylediği *Mantıku't Tayr* eseri de vardır. Bu eser, Eski Anadolu Türkçesinin şaheserlerindedir. Mesnevi tarzında yazılmıştır; içinde tasavvufi hikâyeler vardır. İranlı şair Feridüddin-i Attar'ın kaleme aldığı eser, Gülşehri tarafından dilimize çevrilmiştir. Gülşehri, Attar'ın eserini esas alıp ilavelerle genişleterek 4 bin beyitlik bu eseri oluşturmuştur.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılmıştır.
B) Edebiyatımız için bir başyapıt değerindedir.
C) Gülşehri tarafından eklemeler yapılmıştır.
D) Aynı zamanda dini bir nitelik taşımaktadır.
E) Yapıt, Gülşehri'nin en önemli eseridir.

11. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Komedyaya, MÖ 486 yılında Dionysos adına düzenlenen şenliklerde filizlendi. Yunancada komodia, komos şarkısı anlamına gelir. Komos ise curcuna cümbüştür. Birçok yerde, bağ bozumu şenliklerinde kaba güldürüler oynanırdı. Ayrıca sepetler içinde Dionysos'a adanacak kurbanlar taşınır ve üremeyi, bolluğu simgeleyen heykel büyüklüğünde bir phallus geçit töreninde yer alırdı. Komedyaya, Dionysos'a düzenlenen eğlence ve kutlama törenlerinden doğmuştur. Sicilya'da Aiskhylos'un çağdaşı olan Epikarmos ilk komedyaları yazmıştır. Komedyaya insanların coşkun ve gülünç yanlarını dile getirirdi. Komedyada her şey bir karikatür anlayışı içinde ele alınır. Toplumsal, siyasal her türlü olay karikatürün çizgilerindeki ekonomi içinde verilirdi. Komedyaya yazarı, herkesi ve her şeyi alaya alacak özgürlüğe sahipti.

11. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Komedyada hangi konular ele alınırdı?
B) Komedyaya ilk ne zaman ortaya çıkmıştır?
C) Komedyanın anlamı nedir?
D) İlk komedyaya yazarı kimdir?
E) Komedyaya yazarının görevleri nelerdi?

12. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mecaza yer verilmiştir.
B) Okuru bir konuda bilgilendirme amaçlanmıştır.
C) Nesnel verilerden yararlanılmıştır.
D) Sessel yinelemelere başvurulmuştur.
E) Tanım yapılmıştır.

13. Güneş'in kaydedilmiş en ayrıntılı görüntüleri dev bir teleskop sayesinde elde edildi. ABD'nin Hawaii Adası'na bağlı Maui Adası'ndaki bir yanardağın zirvesine yerleştirilen Inouye teleskobu, 30 kilometre çözünürlüğe sahip. Çekilen fotoğraflarda Güneş'in yüzeyinde, her biri Fransa'nın yüzölçümü büyüklüğünde, 6.000 derece sıcaklığa sahip altın renkli tanecikler görünüyor. Sıcaklığın yüksek olduğu bölgeler parlak görünürken daha düşük sıcaklıktaki alt bölgeler komşu taneciklerle gölgeli bir sınır oluşturuyor. Bilim insanları bu ayrıntılı görüntülerin Güneş'in davranışlarının daha iyi anlaşılmasına ve faaliyet döngüsünün daha doğru tahmin edilmesine yardımcı olacağını vurguluyor

Bu parçadan Inouye teleskobu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Güneş'in yüzeyindeki altın renkli tanecikleri kaydetmiştir.
B) Güneş'in bugüne kadar kaydedilmiş en detaylı görüntülerini elde etmiştir.
C) Yerleştirildiği yer, bir adadaki yanardağın zirvesidir.
D) Güneş'le ilgili bilgiler vermektedir.
E) Kurulduğu yerle ilgili uzun süreli ön çalışma yapılmıştır.

14. 19. yüzyılda hayatımıza romanların girmesiyle yazının büyümesi iyice arttı. Kurgu metinlerin merakı, insanın kendi labirentinde adres sormaya benziyor ya da bilmediğin labirentlerin nasıl olduğunu merak ettiriyor insana. Bunun sonunun olmadığını biliyor ama merak ediyor. İşin güzelliği de burada sanırım.

Bu parçaya göre romanın hayatımıza girmesiyle ilgili olarak

- I. gerçeğin birebir yansıması olmadığı,
II. insanda merak duygusu uyandırdığı,
III. güzellikleri ortaya çıkardığı

ifadelerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

15. *Küçük Muazzam Şeyler*, aynı patikada farklı renklerle yürüyen karakterlerin hikâyelerinde sorguladığı sınıfsal yapılarla aslında her bireyin ayrı ayrı yaşadığı paralel dünyalara işaret eden bir roman. Çetrefilli kültürel formasyonlara kurgunun imkânlarını kullanarak yön verdiği bu kitapla yazar, görmezden gelinen toplumsal sınırları sonuçlarıyla birlikte yeniden açığa çıkarıyor ve kurguyla gerçekliği yüzleşmeye çağırıyor.

Bu parçaya göre *Küçük Muazzam Şeyler* ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karakterleri öykülerinde toplumsal yapıları sorgulamaktadır.
B) Fark edilmek istenmeyen bazı sorunları ortaya çıkarmaktadır.
C) Yazarı karmaşık özellikteki kültürel biçimlere kurgu olanaklarıyla yön vermektedir.
D) Kurguyla gerçek hayatın farklı özelliklerinin açıklarını kanıtlamaktadır.
E) Farklı karakterlerde de olsalar aynı yolu yürüyen insanları anlatmaktadır.

16. Dikkat ettim, toplantıda söz alan konuşmacılar, söyleyeceklerini, kendilerine ayrılan süreye sığdırarak anlatmayı, sözlerini mantıksal bir sıraya koymayı bilmiyorlardı. Konuşurken dinleyicileri incitecek sözler söylemekten çekinmiyor, seslerini salonun durumuna göre ayarlayamıyorlardı. Düzgün cümleler kurmakta, kimi sözcükleri söylemekte zorlanıyorlardı. Dile hâkim olamadıkları imla ve telaffuzda sorun yaşadıkları belliydi.

Bu parçada, konuşmacılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine yönelik bir eleştiri söz konusu değildir?

- A) Bir plana bağlı olarak konuşmaya
B) Anlatımı bozuk cümleler kullanmaya
C) Sorunu sadece açıklamakla yetinmeye
D) Sesin dinleyicilerce duyulabilmesine dikkat etmeye
E) Zamanı iyi değerlendirmeye

1. Olgunlaşmaya başladığımız anda beynimiz, bir bilgiyi hatırlamak, aşına olduğumuz problemleri çözmek, görev ve projelerimizi bitirmek gibi durumlarda minimum mental efor harcayarak milyonlarca nöral metabolik yol geliştirir. Fakat siz sadece bu yollara bağlı kalırsanız, beyninizin güçlenmesi için gereken motivasyonu sağlayamazsınız. Kısacası onu zaman zaman dürtmeniz gerekiyor. Hafızamız, tıpkı body-building gibi *geliştir ya da kaybet* mantığıyla çalışır. Beynimizi ne kadar çok çalıştırırsak geçmişte gizli kalan bir bilgiyi hatırlamamız da o kadar kolay olacaktır. Karşımızı çıkan bütün o entelektüel beyin egzersizlerini uygulamak zorunda değiliz. En iyi egzersizler, her zaman rutinin dışına çıkarak zihnimize meydan okuyan yolları denemekten geçer. Nasıl mı? Yeni bir aktivite yapmaya başlayın. Ne olursa olsun, size farklı gelen ve yıllardır koltuğuna yayılmış beynimizi yerinden kaldıracak herhangi bir aktivite, öğrenmenizi ve hafızanızı güçlendirecektir. En sevdiğiniz kahve evinin köşesinde sıcak kahvenizi yudumlarken bile bir şeyler çözebilirsiniz ve bunu beyin egzersizi yapmak için çözmelisiniz.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rutinleriniz dışına çıkıp beyni her zaman alıştığı şeylerin dışında aktiviteler yaptırmak beyninizi güçlendirebilir.
- B) Ne düşündüğünüzden çok ne yaptığınız önemlidir çünkü beyin her türlü bilgiyi uzun süreli kaydeder.
- C) Beyin, rutinleri ve alışkanlıkları çok sever çünkü alıştığı şeyleri yapmak onun için zorlayıcı değildir ve daha kolaydır.
- D) Sıradan bir günde evde otururken bile yapacağınız minik alıştırmalarla zihinsel yapınızı oldukça sağlam düzeyde geliştirebilirsiniz.
- E) Hafızayı güçlendirmek için pek çok önemli yöntem vardır fakat bunların en önemlilerinden birisi beyin jimnastiğidir.

2. “Abdala ‘kar yağıyor’ demişler, ‘titremeye hazırım’ demiş.”
atasözünde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmamıştır?

- A) Endişe duymamak
- B) Alışmak
- C) Kendine güvenmemek
- D) Kabullenmek
- E) Zorluklara uyum sağlamak

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Demir ve demircilik, uygarlığımızın bugünkü aşamasına gelmesinde çok önemli katkıları olan iki ana unsur. (II) Endüstri Devrimi sonrasında büyük aşamalar kaydeden demir-çelik endüstrisi, ilk çağlardan beri çok önemli bir yere sahip oldu. (III) Özellikle ilk kullanılmaya başlandığı dönemlerde demir, kutsal bir nesne olarak kabul edilir ve demircilere doğaüstü güçler atfedilirdi. (IV) Bunun yanında demir, askeri ve tarımsal alanlarda da büyük kolaylıklar sağlayarak insanlığın yaşamına yön veriyordu. (V) Günümüzde ise demir insanoğlu için her alanda kullanılan ve vazgeçilmez olan bir madde oldu.

3. Bu parçaya göre demirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Demirin kullanımı birçok şeyin insanlığı yönlendirmeyle başlamıştır.
- B) Demir, uygarlığımızın kazandığı aşamada önemli bir yere sahiptir.
- C) Demir-çelik endüstrisi, Sanayi Devrimi’nden sonra daha çok gelişmiştir.
- D) Demir, ilk kullanıldığı dönemlerde kutsal bir varlık olarak adlandırılmıştır.
- E) Demirin kullanılması birçok alanda kolaylıklar sağlamıştır.

4. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden itibaren demirin kullanıldığı alanlardan söz edilmeye başlanmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. Mustafa Kemal Paşa'nın, 1922 Kasım ayının son günlerinde, Lozan Barış Görüşmeleri başladıktan hemen sonra, İngiliz gazeteci Grace M. Ellison ile yaptığı röportaj, The Morning Post gazetesinde 22 Aralık 1922 tarihinde yayınlanmıştır. Gazetecinin "----" sorusuna, Mustafa Kemal'in yanıtı "Tartışmalar ne kadar uzun ve ne ölçüde gecikmeli olursa olsun, barış getireceğine hiç kuşumuz yoktur. Ne var ki daha uzun bekleyemeyiz. Büyük devletler, sonradan kabul etmek zorunda kalacakları gerçeği, yani uğruna o kadar fedakârlık yaptığımız, son kanımıza kadar dövdüğümüz özgürlüğümüzü bize tanımayan koşulları kabullenmeyeceğimiz gerçeğini şimdiden anlamalıdır."

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sorulardan hangisi gelmelidir?

- A) Başka ülkelerle yapmış olduğunuz bir antlaşma var mı?
B) Lozan Konferansı'ndan iyi sonuçlar çıkacağını düşünüyor musunuz?
C) Ülke olarak zor günleri geride bıraktığınızı düşünüyor musunuz?
D) Lozan Konferansı istediğiniz gibi sonuçlanmazsa ne yapacaksınız?
E) Konferans sonunda üye ülkelerle tekrar görüşecek misiniz?

6. Modernizmin çok fazla akılcı, çok fazla işlevsel yapısından, özellikle gelişmiş, endüstrileşmiş ülkelerdeki, Batı'daki insanlar bıkmınca, onların farklılaşma arayışları, biraz akıldan uzaklaşma, rasyonellikten uzaklaşma her şeyin işlevsel olmasından uzaklaşma hayalleri" doğmuş; böylece postmodernizm için uygun bir zemin oluşmuştur. Nihayet insanların bütün düşünce sistemlerine ve bunlara ait ilkelere inancını yitirmesine sebep olan gelişmelerden sonra postmodernizm ortaya çıkmıştır. Bu anlamda İkinci Dünya Savaşı'na kadar bütün dünyada yaşanan olumsuzluklar ve savaşın getirdiği yıkımın önemli bir etkisi olmuştur. Postmodernizm, bundan sonraki dönemlerde pek çok aydının ve sanatçının gündemine girmiş.

- I. Edebiyat hem gerçeğin hem de hayalin görünen ve tahmin edilenden öte yanıyla, varlık ve olguların görünenden öte yüzleriyle ilgilenir.
II. Tarih yazılı belgelerle meydana getirildiği gibi, bugünkü roman da romancının kendisinin dinlediği ya da doğrudan derlediği belgelerle meydana getirilir,
III. Sanatta ne dün vardır ne de gelecek sadece ve sadece içinde yaşanılan zaman yani şimdi vardır.

Yukarıdakilerden hangisi postmodernist sanatçıya ait bir söylem olabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III

7. - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Okurlar da tıpkı edebi türler gibi çeşit çeşittir. (II) Aralarındaki ayrım, kimi zaman ince bir çizgide sürse de bunu tarif etmek kolay değil. (III) Yakın gelecekte nitelikli okurun ortadan tümüyle kaybolmayacağını ama eskisi kadar da çok olmayacağını düşünüyorum. (IV) Çünkü dünya böyle, her şey görsellik üzerine kuruluyor. (V) Nitelikli okur, giderek daha da azınlık durumuna düşüyor ve ortalama olarak hızla yaşıyor. (VI) Pek çok yazar, okuma eylemi üzerine kafa yormuştur. (VII) Çağdaş edebiyatçılardan Umberto Eco da bunlardan biridir. (VIII) Ancak o da diğerleri gibi, okuma eylemi konusunda kesin kurallar belirlemekten kaçınmıştır.

7. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak farklı konulara değinilmiştir?

- A) II ve V
B) III ve V
C) III ve VI
D) IV ve VII
E) IV ve VIII

8. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, iki kavram arasında bir ilişki kurulmuştur.
B) II. cümlede, bir zorluktan söz edilmiştir.
C) III. cümlede, kişisel ifadeler kullanılmıştır.
D) IV. cümlede, bir önceki cümlenin amacı belirtilmiştir.
E) V. cümlede, aşamalı bir durum ortaya konmuştur.

9. Bu yılın yaz başlarında başlayan yağmur dönemi dünyayı etkisi altına aldı. Barajları, setleri ve köprüleri yıkan seller ölümcül sonuçlara yol açtı. Bir süre önce Trabzon'da yaklaşık üç saat süren yağmur, Sürmene ilçesi ve haritadan silinen Beşköy beldesinde büyük mal ve can kaybına neden oldu. Yağışların etkili olduğu bir başka ülke olan Çin'in birçok bölgesinde barajlar yıkıldı. Sel, eylülün ortasında da Meksika'nın Chiapas eyaletinin Valdivia köyünü yok etti. Dünyanın farklı bölgelerinde meydana gelen bu olaylar, Küresel ısınmanın sonuçlarının neler olabileceğine dair biz insanlara ciddi bir uyarıdır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğal bir olayın neden olduğu olumsuzluklar belirtilmiştir.
- B) Örnekler verilerek afetin büyüklüğü anlatılmak istenmiştir.
- C) Selin sadece yaz ayında etkili olduğu anlatılmıştır.
- D) Dünyanın farklı bölgelerinde benzer hava olayları olmuştur.
- E) Selin neden olduğu olayların farklı etkileri belirtilmiştir.

10. Kalifiye teknisyenler, makinelerin tekrar iş başı yapabilmeleri için yalnızca doğru parçayı mümkün olduğu kadar çabuk ve doğru bir şekilde tamir edebilmek amacıyla şekillendirme, kaynaklama ve yüzey biçimlendirme yaparken alet kutularındaki bütün araçları kullanırlar. Buna karşın, gerekli yeteneklere sahip teknisyenlerin sayısı azalıyor ve elle yapılan şeylerin kalitesi, parçanın yapıldığı gün zanaatkârın becerilerine ve ruh haline bağlı. Bu sorunların her ikisi de yakında yapay zekâya sahip robot teknisyenlerce çözülebilir. Bu sistemler ölçüm yapabilir; çeşitli aletler kullanarak parçalara şekil verebilir, onları kesebilir veya kaynaklayabilir; parçaları özel ekipmanlara ekleyebilir ve hatta gerekli malzemeleri satın alabilir; bunların tamamı insan müdahalesi olmadan gerçekleşebilir. Hibrit otonom üretim adıyla bilinen bu süreç, ihtiyaç duydukları yerde ve zamanda yüksek kaliteli bileşenler meydana getirmek amacıyla birden fazla araç ve tekniği hiçbir sorun yaşamadan kullanan otomatik sistemleri içerir.

Bu parçaya göre,

- I. Üretilen ürünün her zaman aynı nitelikte olmasını sağlar.
- II. Parçaların birleştirilmesi sırasında birden fazla kişiye ihtiyaç duymaz.
- III. Üretim sürecinde olabilecek sorunları en kısa sürede çözer.

yargılarından hangisi robotların avantajlarından biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

11. Psikolojik savaş; klasik anlamdaki savaşın kazanılması veya kaybedilmesinde, savaştan sonra da üstünlüğün devam etmesinde yahut sorunların çözülmesinde insanların ruh hâline etki ederek sonuç almak olarak tanımlanır. Psikolojik savaş olgusu, tarih kadar eski bir temele uzanan ancak özellikle de yoğunlukla geçtiğimiz yüzyılda uygulama alanını geliştiren ve genişleten, günümüzde ve gelecekte uygulanacak olan bir etkileme ve kontrol silahı olarak varlığını sürdürmektedir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın ardından konvansiyonel savaşın yıkıcı etkisine maruz kalan ülkeler, artık birbirleri üzerindeki menfaatleri ya da hasımca niyetleri karşısında savaşmak yerine, uydu ülkeleri ve terör örgütlerini çatışma sahnesine sürmüşlerdir. Terör örgütlerinin bu sahnedeki rolü, sistemin devamını sağlamak olmuştur. Bu hem devletleri hem de toplumları önemli ölçüde etkilemiştir.

- I. Psikolojik savaş farklı yüzyıllarda uygulanan bir taktik olup son yüzyılda daha etkin olarak uygulanmıştır.
- II. Bazı devletler birbirlerine zarar vermek için doğrudan hareket etmemiş dolaylı yollardan harekete geçmişlerdir.
- III. İnsanların ya da toplumların ruh halleri üzerinde etkili olup sonuca ulaşmak psikolojik savaşın birincil önceliğidir.

Yukarıdakilerden hangileri bu parçadan çıkarılamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Ruh hekimliğinin giderek önem kazandığı ve ruh hekimliğinde bedensel araştırmaların ağır bastığı bir çağda yaşıyoruz. Bu alanda yapılan araştırmalarla insanın fizyolojisi ve biyokimyasıyla ilgili ayrıntılı bulgular elde edilmiştir. Ne var ki insanın ruhsal yapısını yalnızca organik düzeyde ele almak, bir başına yeterli sayılamaz. Bir başka anlatımla, insanın ruhsal sorunlarını yalnızca biyokimyasal yöntemlerle çözümlenebileceğini sanmak, bilimsel gerçeklere sırt çevirmek olur.

Bu parçada ruh hekimliğiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Bireyleri farklılıklarına göre ele aldığı
- B) Giderek ihtiyaç duyulan bir alan olduğu
- C) Diğer bilimlerden pek çok yönden ayrıldığı
- D) Her türlü sosyal olaydan etkilendiği
- E) Araştırmalarla yeni boyutlar kazandığı

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Beklenmedik olaylar incelendiğinde, yaşam ile ölüm arasındaki o incecik farkı yaratanların hayatta kaldığı görülmektedir. Ani olaylar karşısında insanların büyük bir kısmı donup kalmakta ve gerekli reaksiyonu gösterememektedirler. Günümüzün modern yaşamında insanlar sürekli hareket hâlinde dirler. Çeşitli vasıtalarla seyahat etmek normal bir yaşam hâline gelmiştir. Yaşam sürprizlerle doludur. Hayatta beklenmedik bir anda ve değişik bir ortamda yaşamımızı kurtarmak zorunda kalabiliriz. Bu an geldiğinde hazır olanlar yaşamını kurtarabilirler. Hayatta kalmanın en önemli kuralları; paniğe kapılmamak, olayları hızlı ve serinkanlı değerlendirmek, yaşama azmine ve morale sahip olmak, ilk zorlukta pes etmemek ve en önemlisi o an için gerekli bilgi ve beceriye sahip olmaktır.

13. Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların birbirlerine karşı saygılı davranmadıkları
- B) İlk yardım konusunda insanların gerekli bilgiye sahip olmaması
- C) İnsanların beklenmedik herhangi bir olumsuzluk karşısında gerekli donanıma sahip olması
- D) Soğukkanlı davranmanın her zaman aynı sonucu ortaya çıkarmadığı
- E) Modern yaşamın insanların hayatlarını çekilmez kıldığı

14. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi hayatta kalmanın kurallarından biri değildir?

- A) Soğukkanlı davranmak
- B) Telaşlanmamak
- C) Kararlı olmak
- D) Gerekli bilgiye sahip olmak
- E) İnsanlara gerekli morali vermek

15. Kent yaşamında sosyal baskının azalmasına, kırsal hayatta ise sosyal baskının varlığına dikkat çeken Tarhan, "Küçük yerin kanunu büyüktür." derler Anadolu'da. Etik, geleneksel kurallar daha oturmuştur. Bunun dışına çıkan kişi tecrit edilir ve yalnız kalır. Hiç devlete bile lüzum kalmadan toplum onu ayırıştırır, cezalandırır. ----. Mahalle baskısı da dediğimiz kavram zayıflıyor. Zayıflamanın etkisiyle de insanların davranışlarına yansıyan sonuçlar ortaya çıkıyor

- I. Şehir hayatında bu sosyal baskı yok.
- II. Oysa kentlerde böyle geleneksel kurallara yer verilmiyor.
- III. Metropollerde hayatın akışı daha hızlı ve acımasız.
- IV. Toplumsal baskının olduğu yerde insan davranışları da değişir.

Bu parçada boş bırakılan yere numaralanmış cümlelerden hangisi getirilemez?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

16. Gittiğim her yerde okurlarım ilk kitabımı neden bulamadıklarını soruyorlar. "Bulamıyorsunuz çünkü yeni baskıları yapılmadı." diyorum. İşin tuhaf yanı yasak ya da saklı olan her şey insanların iki kat ilgisini çektiğinden okurlar çok merak ediyorlar. Benim hiç sevmediğim ve tekrar basılmasına izin vermediğim bu kitaba ulaşmak için sahafı dolaşanlar, fotokopiler yapanlar var. Açıkçası ben nasıl dürüst davranıyor ve bu kitap hakkında eleştirilebiliyorsa kendimi, okurların da bana saygı duyup bu kitabı aramaktan vazgeçmelerini tercih ederim.

Bu parçada konuşan yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Okurlarının bir kitabına ulaşmak istemelerinden rahatsız olmaktadır.
- B) Özeleştiri yapabilen bir sanatçıdır.
- C) Kendi yazdığı bir kitabı beğenmemektedir.
- D) Kendisini sürekli geliştirmeye çalışmaktadır.
- E) Yasak olanın insanlara cazip geldiğine inanmaktadır.

1. Özgür olmadığımızın en açık işareti acı çekmektir, ne zaman özgürlük azalır; o zaman acı artar. Bu tüm canlılar için geçerlidir. Hapsedilmiş bir hayvanı gözlerseniz ne kadar gergin ve kaygılı olduğunu ve ıstırap çektiğini görebilirsiniz. Özellikle uzun süredir hayvanat bahçelerinde hapsedilmiş hayvanlara baktığımızda bu özgürlük eksikliğinin sonuçlarını daha açık görürüz. Hayvanlar psikolojik sağlıklarını yitirmişler ve bir hayvan kalıntısına dönmüşler, kendi doğalarından uzaklaşmış sürekli bir ıstırap içindedir. Aynı insan için de geçerlidir. İnsanın içinde bulunduğu kafesler ve zincirleri çok daha karmaşık ve görünmez olanlardır. Uzun süredir özgürlüğünden yoksun bir insan, ışıltısını yitirmiş bir insan kalıntısına dönüşür, bunu ışığını yitirmiş gözlerinde görebilirsiniz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgürlüğünü yitirmiş bir insanın tutsak edilmiş bir hayvandan hiçbir anlamda farkı yoktur.
- B) Hapsedilmiş bir hayvan kendi doğasından tamamen uzaklaşır ve bir süre sonra sağlığını kaybeder.
- C) Özgürlük sadece bedensel bir durum olmayıp psikolojik özgürlük de oldukça önemlidir.
- D) Uzun zaman tutsak kalmış bir insan zamanla yaşam sevincini yitirerek hayattan kopar.
- E) Özgürlük bütün canlılar için önemlidir ve özgürlüğün olmadığı yerde canlılar olumsuz etkilenir.

2. Sanatın yayılması için kesinlikle ticaretin sihirli değneği ile sanata temas etmesi gerektiğini söyleyen insanlar yanılmıyorlardır. Bakıyorsunuz ki hiç tanınmayan bir sanat eseri, ticaretle tanıştıktan sonra bir anda dünyanın malı oluveriyor. Sanatçının yaratıcı gücüne ticaret adamının kazanma ve kazandırma hırısı eklenirse "Sanatçılar, öldükten sonra değer kazanır." felsefesi iflas etmiş olacak. Bir de işin toplumsal boyutu var. Sanatın ticari olması demek, sanatın hayata karışması demektir. Hayata karışmayan sanattan ne bekliyorsunuz ki?

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Sanatın hayata karışmasına neden karşısınız?
- B) Tüccarlar niçin sanatı pazarlayamıyorlar?
- C) Sanatın pazarlanmaya ihtiyacı var mıdır?
- D) Hayata karışmayan sanat, sanat mıdır?
- E) Sanatçının yaratıcı gücü tek başına yeterli midir?

3. Son zamanlarda "moda" olan *yavaş şehir* kavramı insanı bilinçlendiriyor. Bu şehirlerde sakinlik, huzur, doğa ile iç içe olma hâkim ve dükkânlar yavaş dükkân ya da yapılan tarım yavaş tarım oluyor. Buradaki yavaş kavramı endüstrinin hızla gelişmesi, kapitalizmin getirdiği hız sonucu her şeyi hızla üretme ya da tüketmeye karşı olan bir duruş. Yavaşlık, antik olanda ne şekilde yapılıyorsa orijini neyse, o şekilde yapmayı ifade ediyor. Tarımı makineleşme olmadan eski zamanlardaki gibi yapmak, dükkânlarda zanaatı gerçekleştirmek, artizan üretim yapmak... Yaşam bir dinginlik içerisindedir. Sanat vardır fakat izlemeye ya da dinlemeye koşarak gidilmez, bir yere ulaşmak için bir vapur peşine düşülmez, insanlar yemeğini yavaş yemeyi öğrenir. Yani kalabalıklara yetişmeye çalışan endüstriyel sistem hızından uzaklaşarak insanın özünde olan yaşanılmaya çalışılır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yavaş Şehir kavramı son dönemde popüler bir kavram hâline gelmiş ve insanları etkilemeyi başarmıştır.
- B) Yavaş Şehirlerde tabiat ile yakınlık kurularak yapay olan her şeyden uzaklaşma ve iç huzuru bulma amacı güdülmektedir.
- C) Kapitalizmin beraberinde getirdiği tüketim toplumuna tepki niteliğinde Yavaş Şehirler meydana çıkmıştır.
- D) Yavaş Şehirlerde üretim faaliyetleri geçmişte yapıldığı gibi yapılmakta ve hızlanmaya karşı durulmaktadır.
- E) Yavaş Şehirlerde günümüzdeki bir yere yetişme telaşlarından uzaklaşarak insanın kendi iç yapısına dönmesi için çabalanır.

4. Ahmet Haşim'de beş duyu fazlası vardı. Çünkü gözleri bizim görmediğimiz şeyleri görüyor, burnu bir çiçekten bizim alamadığımız kokuları alıyordu. Kulakları bizim duymadığımız sesleri bile duyuyordu. Onun için şiirlerinde kuşların hayale daldığını, çiçeklerin düşündüğünü ve batmakta olan güneşin acı çektiğini görebiliriz.

Bu parçada Ahmet Haşim'le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Türkçenin en büyük sanatçısı olduğuna
- B) Çok iyi bir gözlemci olduğuna
- C) Benzetmelerden yararlandığına
- D) Gerçekliği izlenimci bir yaklaşımla yansıttığına
- E) Kişileştirmelerden yararlandığına

5. Nerede ve ne zaman süpernova patlaması olacağından önceden tahmin edilmesi çok zordur. Ayrıca süpernova patlamaları nadir gerçekleşen olaylar olduğundan (Samanyolu'nda yaklaşık her 50 yılda bir süpernova patlaması olduğu tahmin ediliyor) süpernova patlamalarını gözlemleyebilmek için uzayın çeşitli bölgelerinin sürekli izlenmesi gerekir. Süpernova patlamaları keşfedildikleri yıllara göre adlandırılır. Örneğin bilinen ilk süpernova patlaması MS 185'te Çinli gökbilimciler tarafından kayıtlara geçirilmiştir ve SN 185 adıyla anılır. Günümüzdeki gelişmiş gözlem aletleriyle her yıl çok sayıda süpernova patlaması gözlemlendiği için isimlendirme yapılırken yıldan sonra o yıl keşfedilen kaçınıcı süpernova patlaması olduğunu belirten harfler de kullanılıyor. Örneğin SN 2006a, 2006'da keşfedilmiş birinci süpernova patlaması; SN 2006c, 2006'da keşfedilmiş üçüncü süpernova patlaması anlamına geliyor.

Bu parçada süpernovalarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Öncesinde tespit etmenin kolay olmadığına
- B) Seyrek görülen bir olay olduğuna
- C) Keşfedildikleri yıllara göre adlandırılmalarına
- D) İlk patlamanın Çin'de meydana geldiğine
- E) Günümüzde gözlemlenenlerin sayısının arttığı

6. Bilimde tam olarak gerçeğe ulaşmak mümkün değildir. Bunun sebebi, gerçeğe "yanlışlayarak" ilerliyor oluşumuzdur. Her yeni hipotez iddia edildiği tarihte doğru fakat "yanlışlamaya" açık bir dizi önermedir. Bilim adamı da bu önermeleri belli bir metot içinde yapan insandır. Bir hipotezi iddia edip, test edip yayınladığı zaman, tüm dünya bilim adamlarını bu önermesini yanlışlamaya davet etmektedir. Eğer başka bir bilim adamı bu iddia edilen hipotezi "aynı koşullarda" deneyip ilk hipotezi çürütecek ve yeni bir hipotez geliştirecek bir sonuca varırsa o da bunu yayınlar ve diğer tüm bilim adamlarından bunu yanlışlamasını bekler. Bilimin ilerleme biçimi budur. Bu metot doğa bilimleri için geçerlidir, sosyal bilimlerde farklı metotlar vardır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Bilimde amaç var olan hipotezi çürütmektir.
- B) Bilimde gerçeğe pekiştireç kullanılarak ulaşılır.
- C) Bilimde tek doğru diye bir şey yoktur.
- D) Doğa bilimleriyle sosyal bilimlerde farklı metotlar kullanılır.
- E) Bilimde ilerleme gerçeği sorgulamakla mümkündür.

7. Hastalıklara daha az yakalanmak ve onlarla daha iyi mücadele edebilmek için güçlü bir bağışıklık sistemine sahip olmalısınız. Yaşam biçimi değişiklikleri ve doğru beslenmeyle bunu başarabilirsiniz. Bağışıklık sisteminin temel görevi vücuda giren ya da vücutta oluşan yabancı yapılara (virüs, bakteri, kanser hücresi) karşı vücudu korumaktır. Bağışıklık sisteminin desteklenmesi ve güçlendirilmesi; bireyin hastalıklara karşı direnç kazanmasına yardımcı olur. Bağışıklık sisteminin zayıflığı sadece enfeksiyon hastalıklarına yakalanma riskini değil kanser gibi daha tehlikeli hastalıklara da yakalanma olasılığını artırır. Soğuk algınlığına kolay yakalanıyorsanız ve bu, yılda 2-3 defa veya daha fazla oluyorsa, sık sık aftlar görüyorsanız, kronik enfeksiyonunuz varsa bu durumda bağışıklık sistemi üzerinde durmanız gerekir. O zaman bağışıklık sisteminin çeşitli yollardan desteklenmesi gerekmektedir. Bağışıklık sisteminin güçlendirmek için bağışıklığı destekleyici bir yaşam tarzı, yani doğru beslenme alışkanlığı benimseme, düzenli uyku ve egzersiz önerilir.

Bu parçada bağışıklık sistemi ile ilgili olarak

- I. Güçlendirilmesi için bazı koşulların yerine getirilmesi gerektiği
- II. İnsan vücudunu çeşitli saldırılara karşı koruduğu
- III. Bazı hastalıkların tedavisinde etkili bir yöntem olarak kullanıldığı
- IV. Zayıf olmasının kendini bir şekilde vücutta gösterdiği

ifadelerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

8. Büyük ölçekli tarım yapanların hektarlarca uzanan tarlalarında yetiştirdiği tek bir mısır türü herhangi bir sebeple zarar gördüğünde buradan beslenecek binlerce kişi aç kalabilir ama bizim küçük bir tarlaya ektiğimiz çeşit çeşit ürünün birisi zarar görse diğeri bizi doyurur.

Bu parçada anlatılanı aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Seçenek sunmak
- B) Küçük düşünmek
- C) Kararlı olmak
- D) Bütünü görmek
- E) Alışkanlıkları değiştirmek

9. - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Değerli madenler ve taşlar, insanın var olduğu günden bu yana bazen güzelliğin, bazen de zenginliğin ve asaletin simgesi olarak marifetli eller tarafından işlendi. (II) Gerçek anlamdaki kuyumculuğun MÖ 4000'in sonlarında başladığını söyleyenlerin yanı sıra bunun 30.000 yıl öncesine uzandığını ileri sürenler de var. (III) Değerli taşların ve madenlerin takıya dönüşmesi, insanın yaratıcılığı ve malzemeyle savaşı sonucunda ortaya çıkıyor. (IV) Takıların tasarımları ve özenli işçilikleri incelendiğinde aklımıza, bunların hangi tekniklerle yapıldığı sorusu geliyor. (V) Kuyumculuk tarihinde, yüzyıllardır sayısız teknik kullanılmış ancak günümüz kuyumculuğunda özellikle seri ve standart üretim karşımıza çıkmıştır.

9. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Değerli taşların neyi temsil ettiğine
- B) Maden işleme sanatının hangi yüzyılda ortaya çıktığına
- C) Farklı yöntem ve tekniklerin kullanıldığına
- D) Günümüzde üretim miktarının düştüğüne
- E) Taşların kabiliyetli kişiler tarafından işlendiğine

10. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde belirli bir konu üzerinde görüş birliği olmadığı anlamı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. Gerçekten yetenekli miyim? Yetenek çok kolayca yorumlanabilecek bir kavram değildir. Şüphesiz ki sanata olan ilgim ilkokul çağımdan beri var ve büyük bir zevkle de bu uğraşımı hâlâ sürdürüyorum. Ama sorunuzun yanıtına gelecek olursak; "yeteneğimi keşfetmek" yerine ben küçüklüğümünden beri sanatla uğraşıyorum demeyi daha doğru buluyorum.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Çocukluk döneminin sanata yatkınlıkta bir etkisi var mı?
- B) Sanata olan yeteneğinizi ne zaman keşfettiniz?
- C) Her insan yetenekli olabilir mi?
- D) Sanat dünyasına nasıl adım attınız?
- E) Şimdiye kadar hiç pişman olduğunuz oldu mu?

12. Türkiye'de yapılan yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre 2019 yılında mutlu olduğunu beyan eden bireylerin oranı yüzde 52,4 oldu. Kadınlarda mutluluk oranı yüzde 57,0 iken erkeklerde bu oran yüzde 47,6 oldu. Evli bireylerin yüzde 55,6'sının, evli olmayan bireylerin ise yüzde 45,1'inin mutlu olduğu görüldü. Evli kadınların yüzde 60,2'si, evli erkeklerin yüzde 50,6'sı mutlu olduklarını beyan ederken evli olmayan kadınların ise yüzde 49,1'i, evli olmayan erkeklerin yüzde 41,3'ü mutlu olduğunu ifade etti.

Bu parçadaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Evli bireyler evli olmayan bireylere göre daha mutludur.
- B) Evli olmayan erkeklerin mutluluk oranı yaş ilerledikçe düşmektedir.
- C) Bekâr kadınların mutluluk oranı bekar erkeklerden yüksektir.
- D) Kadınların mutluluk oranı erkeklere göre daha yüksektir.
- E) Evli kadınlarda mutluluk oranı bekar kadınlara göre yüksektir.

13. Turizm, insanların birbirine yaklaşmasını, aralarında dostluk kurulmasını sağlar. Yerleşmiş ön yargıları değiştirir, değişik düşüncelerin birlikte yaşamalarına hizmet eder. Turizm, bir ülkenin en önemli gelir kaynakları arasındadır. Birçok ülke yalnızca turizm geliriyle kalkınmıştır. Bu nedenle turizm, endüstri ve teknik gelişmeler kadar önemlidir. Ülkemizin bütün olanakları turizm için seferber edilmeli, turizm desteklenmelidir. Çevresi betonlaşmış, denizleri kirlenmiş, ormanı bozulup yeşili kalmamış bölgelerde turizmden söz edilemeyeceği unutulmamalıdır. Doğa güzellikleri ve kültürel değerler korunarak yapılan çalışmalarla, turizmde istenilen amaca ulaşılabilir.

Bu parçada turizmle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Benzer kültürlerin doğmasını sağladığına
- B) Ülkeleri ekonomik açıdan kalkındırdığına
- C) Farklı düşünceden insanları bir araya getirdiğine
- D) Önyargıları değiştirdiğine
- E) Doğal güzelliklerin korunmasını sağladığına

14. Sanatçı ve yazarların biyografilerini öğrenmek, onların eserlerini gerçekçi bir biçimde değerlendirmemize yardımcı olur. Çünkü sanatçı ile eseri arasında sıkı bir bağlantı vardır. İnsan hayatında meydana gelen değişimler, olduğu gibi eserine yansır. Bu yüzden aynı kişinin değişik tarihlerde meydana getirdiği eserler arasında çeşitli farklılıklar bulunur. İşte bu farklılıkları kavramada biyografilerin büyük yararını görürüz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Biyografiler, sanatçıların eserlerini gerçekçi bir bakışla değerlendirmemizde yardımcı olur.
- B) Biyografiler tarafsız bir bakış açısıyla oluşturulmalı, kişisel görüşler katılmamalıdır.
- C) Sanatçı ile eser arasında yakın bir ilişki vardır.
- D) Bir sanatçının yaşadığı değişimleri eserinde görebiliriz.
- E) Sanatçının farklı tarihlerde farklı eserler vermesi, onun yaşadığı değişimlerin işaretidir.

15. 1584 yılında, Katolik rahip Giordino Bruno kendi güneşlerinin çevresinde dolanan sayısız başka güneş ve gezegen olduğunu iddia ettiğinde, sapkınlıkla suçlanmıştı. Ancak, dünyaların çokluğu Bruno'nun zamanında bile tamamen yeni bir düşünce değildi. Eski Yunan Dönemi'nden itibaren, insanoğlu başka dünyaların var olabileceği ve bunlardan bazılarının başka yaşam biçimlerini barındırabileceği yönünde tahminlerde bulunmuştur. Kopernik 16. yüzyılın başlarında gezegenimizin Güneş'in etrafında döndüğünü keşfettiğinde, Dünya, evrendeki en yüce varlık olma ayrıcalığını kaybetti. Kopernik'in bu anlayışı, isteksizce kabul edilse dahi Batı'nın düşünce yapısını ebediyen değiştirmiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Toplumsal düzeni etkileyen sayısız olay vardır.
- B) Bazı kalıplaşmış düşünceleri değiştirmek zordur.
- C) İnsanoğlu doğa karşısında her zaman güçsüz kalmıştır.
- D) Bazı değişimleri bilimle açıklamak zordur.
- E) Değişime açık toplumlar çağdaş topluluklardır.

16. Hititler Anadolu'ya, İlk Tunç Çağı'nın son yıllarında küçük gruplar hâlinde girmişlerdir. Ancak, nereden geldikleri konusu, tam aydınlanmamıştır. Hitit uygarlığının temelleri, MÖ 18. yüzyıl ortalarında, Asur ticaret kolonilerinin son bulmasına kadar geçen süre içinde atılmıştır. Bu dönem, Anadolu için bir altın çağdır. Geleneksel kültürle Suriye ve Mezopotamya'ya özgü niteliklerin kaynaştığı olağanüstü bir alışım söz konusudur. "İlk Hitit Evresi" olarak tanımlanan bu çağda çanak çömlek eski Anadolu geleneğini sürdürmüştür. Çeşitli formdaki törensel kaplar oldukça yaygındır. Bunlar arasında hayvan, çarık ya da çizme biçimli özgün örnekler bulunmaktadır.

Bu parçadan Hititlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Tek tanrı inancını benimsediklerine
- B) Ekonomilerinin daha çok ticarete dayandığına
- C) Suriye ve Anadolu'ya hâkim olduklarına
- D) El işlemeciliğine yatkın olduklarına
- E) Diğer toplulukları kültürel yönden etkilediklerine

1. Fındık vücudumuz için gerekli olan, metabolizmayı düzenleyen ve hızlandıran B grubu vitaminleri bakımından zengindir. Vücudu kuvvetlendirerek yorgunluğu giderir. Fındık çikolata, bisküvi ve tatlı yapımında yardımcı gıda olarak kullanılır. Fındıkta ortalama %60 oranında yağ bulunur. Fındık yağı gıda sektöründe, yem sanayisinde ve eczacılıkta önemli bir ham maddedir. Hatta son zamanlarda fındık yağının motorlu taşıtlarda da alternatif yakıt olarak kullanımına yönelik çalışmalar sürmektedir. Fındığın kabuğu da kullanılır. Fındık kabuğu, çabuk ateş alması ve dışarıya uzun süre ısı vermesi nedeniyle değerli bir yakacaktır. Fındık; ılıman ve nemli iklimi sever, nemli ve serin topraklarda 6-7 metreye kadar büyüyebilir. Yeterli bir gelişme sağlayabilmesi için bölgeye düşen yıllık yağışın 750 metreküpten az, 1400 metreküpten fazla olmaması gerekir. Yıllık ortalama sıcaklığı 13-16 derece arasında olan yerler, fındık üretimi için oldukça uygundur.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Fındık pek çok vitamin bakımından zengindir ve metabolizmanın işleyişi için hayati öneme sahiptir.
- B) Fındık bazı gıda maddeleri üretilirken de kullanılır ve fındığın içerisindeki yağ oranı diğer besinlerin yağ ortalamasından fazladır.
- C) Fındık yağı birden çok sektörde farklı şekillerde kullanılabilir ve hala kullanılabileceği alanlar üzerine araştırmalar yapılmaktadır.
- D) Fındık kabuğu ısı yayma süresi ve yapısında yer alan başka özellikleri nedeniyle önemli bir yakıt türü olmuştur.
- E) Fındık üretimi yapabilmek için ortamın nemli olması ve bölgenin belirli bir yağış ortalamasına sahip olması gerekmektedir.

2. Hayranlık, üstün eserlere karşı duyulduğu zaman normaldir; bayağı, basmakalıp eserlere duyulduğu zaman hastalıktır. Hayranlığının nedeni eserdeki mükemmellik olduğu zaman doğaldır. Kendimizdeki aşağılık duygusunu belirtmeye neden olduğu zaman zararlıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Büyük eserler hayranlık duygusu uyandırır.
- B) Bütün eserlere hayranlık duymak doğru değildir.
- C) Hayranlık bazen zayıf bir kişiliğin göstergesi olabilir.
- D) Sıradan eserlere hayran olmak üstün eserlerin değerini düşürür.
- E) Eserin mükemmelliği hayranlığa neden olur.

3. Dalgıçlar suya girerken güvenli bir biçimde dalabilmek için üzerlerindeki ağır malzemelerden dolayı çeşitli teknikler kullanır. Kıyıda yürüyerek suya girilecekse tüm malzemeler kuşandıktan sonra geri geri yürünerek suya girilir ve uygun derinliğe ulaşıncaya yüzme pozisyonuna geçilir. Tekneden dalış yapılacaksa atlama platformunda sıçramadan ileriye doğru geniş bir adım atılarak ayaküstü şekilde suya girilir. Böylece hem malzemelerin bir yerlere takılması önlenir hem de dalgıcın üzerindeki ağırlık dalgıca zarar vermez. Eğer küçük bir bottan suya girilecekse, botta ayağa kalkmak ve dengede durmak zor olacaktır, botun kenarından denize sırtüstü atlanır. Böylece tüpün ağırlığı ilk olarak suya girer ve vücuda bir zarar vermez. Tüm suya giriş tekniklerinde amaç dalgıcın güvenli biçimde suya girmesini sağlamaktır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dalgıçlar emniyetli bir şekilde dalış yapmak adına yüklü malzemeleri sebebiyle birden fazla yöntem deneyebilmektedir.
- B) Suya nereden girileceği göz önüne alınarak dalgıçlar birbirinden çeşitli teknikler kullanabilmektedirler.
- C) Kıyılardan suya girileceği zaman yavaşça suya girilir ve sığ denizlerde yüzme pozisyonuna geçilir.
- D) Dalış tekneden gerçekleştiği zaman atlama platformu kullanılır bu yöntemin kullanılma nedeni dalgıcın güvenliğini sağlama temeline dayanmaktadır.
- E) Dalış minik bir bottan yapıldığında birtakım sebeplerden dolayı dalgıç botun kenarından sırtüstü denize atlamalıdır.

4. Sinema; yormayan, masum bir göz eğlencesi kaldıkça yorgun başın şefkat dolu, dost bir sığınağıdır. Her zevkini kaybetmiş ruhu, çocukluk tazeliğine kavuşturan bu karanlıkta, basit bir müzik, tatlı bir ninni vazifesini görür. Ben, en güzel ve en dinlendirici uykularımı sinemanın, ipek yastıklar gibi başın arkasına yığılan yumuşak karanlığına borçluyum.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yazarın sinemayı sevmesinin nedenleri arasında yer almaz?

- A) İnsanı yormayan bir eğlence olması
- B) Bütün sanatlardan üstün olması
- C) Sinemanın, yazarı çocukluk günlerine geri götürmesi
- D) Sinemadaki müziğin tatlı bir ninniyi andırması
- E) Dinlendirici uykularını sinemaya borçlu olması

5. Tüm dünyada ilerleyen teknolojiye bağlı olarak kişilerin elektrik enerjisine olan ihtiyaçları da artış göstermektedir. Elektrik enerjisi üretiminde kullanılan mevcut fosil kaynakların sınırlı olması ve gün geçtikçe azalması ve bir gün tükenecek olması nedeniyle bir yandan elektrik enerjisi tasarruf çalışmaları sürdürülürken diğer taraftan da yenilenebilir kaynaklar kullanılarak elektrik enerjisi üretilmesi üzerinde çalışmalar büyük bir hızla devam etmektedir. Yenilenebilir kaynakların elektrik enerjisi üretiminde kullanılması için yapılan çalışmaların dışa olan bağımlılığı azaltmasından dolayı, ülkelerin geleceği için önemi açıktır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalardan bir tanesi de son yıllarda dünyada ve özellikle Avrupa'da büyük bir gelişim gösteren rüzgâr gücünün kullanılmasıyla elektrik enerjisi üretilmesidir. Rüzgâr enerjisi yerli, dışa bağımlı olmayan, doğal ve tükenmeyen, gelecekte de aynı oranda temin edilebilecek, asit yağmurlarına ve atmosferik ısınmaya yol açmayan, CO2 emisyonu olmayan, doğal bitki örtüsü ve insan sağlığına olumsuz etkisi bulunmayan, fosil yakıt tasarrufu sağlayan, radyoaktif etkisi olmayan, teknolojik gelişimi hızlı, döviz kazandırıcı bir kaynaktır.

Bu parçadan rüzgâr enerjisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Doğal çevreye olumsuz bir etkisinin olmadığı
B) Sınırsız bir enerji kaynağı olduğu
C) Elektrik üretimindeki yerinin giderek arttığı
D) Teknolojik gelişmeleri hızlandırdığı
E) Yerli bir kaynak olduğu

6. Özgürlük ve hoşgörü ortamı insanı insan yapan değerlerin gerçeklik kazanmasına katkıda bulunan belki de en önemli özelliktir. Bunun yanında hoşgörünün temelinde kuşku duymak da vardır. İnsan, bu bakımdan kendi düşüncelerinden bile kuşku duyabilir. Hiçbir düşüncenin mutlak ve sadece doğru olması söz konusu değildir. Doğru yargılara ileriki zamanlarda ulaşılabilir.

Bu parça ile aynı doğrultuda olmayan cümle, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgür bir şekilde söylenmeyen düşüncenin doğruluğu şüphe yaratır.
B) Her düşüncenin değişmeyen, hep aynı kalan özellikleri vardır.
C) Özgürlük ve hoşgörü insanı var eden unsurlardır.
D) Zamanla gerçek doğrulara ulaşmak mümkün olabilir.
E) Bazı doğruları kuşku ile değerlendirmek gerekir.

7. Budizm'in kurucusu Buda (MÖ 563 - 483) Kuzey Hindistan'da Lumbini koruluğunda doğmuş bir filozoftur. Buda "aydınlanmış" anlamına gelir. Budizm'in en güçlü yayılma dönemi Hint hükümdarlarından Aşoka (MÖ 273 - 236) zamanına rastlar. Aşoka zamanında Budizm; Hindistan, Suriye, Mısır, Makedonya ve Yunanistan'a kadar yayılmıştır. Aşoka'dan sonrada yeni krallar Budizm'e girmiş, Budizm'in yayılmasını sağlamış hatta Çin, Moğolistan ve Japonya'nın ileri gelen devlet adamlarının Budizm'e hizmet etmesini sağlamışlardır. Budizm MS 1. yy'da Türkistan, 4. yy'da Kore, 6. yy'da Japonya ve 7. yy'da ise Tibet'te yayılmaya başlamıştır. Günümüzde Güneydoğu, Güneybatı ve Orta Asya'da çok sayıda taraftarı olan Budizm' Avrupa ve Amerika'da da yayılmaya ve taraftar bulmaya başlamıştır.

Bu parçada Budizm ile ilgili

- I. Yayılma alanları,
II. Kurucusunun kim olduğu,
III. Öğretilerinin neler olduğu

durumlarından hangileri hakkında bilgi verilmemiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

ÇİTA YAYINLARI

8. Şunu unutmayın: Tek önemli vakit vardır, içinde bulunduğunuz an. O an, en önemli vakittir çünkü sadece o zaman elimizden bir şey gelebilir. En önemli kişi, kiminle beraber seniz, odur; zira hiç kimse bir başkasıyla bir daha görüşüp görüşmeyeceğini bilemez. Ve en önemli iş, iyilik yapmaktır çünkü insanın bu dünyaya gönderilmesinin tek nedeni budur.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıtır?

- A) En önemli zaman, en önemli kişi ve en önemli iş hangisidir; niçin?
B) İçinde bulunduğumuz zamanı ve kişiyi seçmek elimizde midir?
C) Zamanı değerlendirmek mümkün müdür, nasıl?
D) Birlikte olduğumuz insanlara nasıl davranmalıyız?
E) İnsan, dünyaya niçin gönderilmiştir?

9. Hristiyanlığın giderek yaygınlaşması ve resmî din olarak kabul edilmesi, tapınakların kapatılması, doğa güçlerine inancın yasaklanması, olimpiyat oyunlarına son verilmesi gibi durumlar Orta Çağ'ı hazırlayan koşullardır. On ikinci yüzyıldan on beşinci yüzyıla kadar uzanan Orta Çağ, çok önemli bir ekonomik ve sosyal değişim devri olmuştur. Güçlü kralların idaresindeki istikrarlı ülkelerde büyüyen ve varlıklı şehirlerde oturanlar; zanaatçı, tüccar ve bankerlerin oluşturduğu yeni bir sosyal düzenin gelişmesine tanık oldu. Rahipler sınıfı ise hatırı sayılır ölçüdeki etki alanlarını daha da genişletti. Bu devrin sanatta özellikle beliren üslubu Gotik idi.

Bu parçada Orta Çağ'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayattaki değişikliklere kolay alışıldığına
- B) Sosyal düzende değişiklik olduğuna
- C) Üç yüz yıllık bir sürece yayıldığına
- D) Bazı olayların gerçekleşmesiyle meydana geldiğine
- E) Sanatta ve dinde değişikliklerin olduğuna

10. Sağlık kitapları elbette doktor değildir ancak kişiyi daha iyi ve kaliteli bir yaşam konusunda motive eder. Benim yazdığım kitaplar daha çok baş ucu ve yönlendirici kitaplar. Özellikle insanın bağımsızlık sistemini kuvvetlendirmesi, iç huzuru keşfetmesi gibi çok önemli konularda yardım sağlayabilir. Bazen bir mesaj veya bir kitap sağlığınızın ne kadar önemli olduğunu hissettirebilir. Bu nedenle bu tür kitaplar ciddi şekilde okunur ve değerlendirilirse tabii ki faydalı olur.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı olabilir?

- A) Size göre bu alan neden bu kadar ilgi görüyor?
- B) Halkımızın sağlık konusunda bilinçli davrandığına inanıyor musunuz?
- C) Sağlık kitaplarına sadık kalınarak sağlıklı bir yaşam sürdürülebilir mi?
- D) Sağlık kitaplarının çok olması sizi korkutuyor mu?
- E) Bütün kitaplar insanlara doğru bilgi veriyor mu?

11. Olabilir. Bunu ben de en önemli faktör olarak görüyorum. Ama tek suçlu olarak yazarları görmek de doğru değil. En kaliteli yazarların en kaliteli eserlerinin yayınlandığı yıllarda da okur sayısı istenen düzeyde değildi. İnsanımızın çoğu ne yazık ki, kitaplardan habersiz yaşıyor. Ömrünün sonuna kadar bir tane dahi kitap okumamış insanlar var.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıt olabilir?

- A) Sizce okur sayısının azlığı yazarların kalitesiyle mi ilgili?
- B) Okur sayısının artırılması için yazarlar neler yapmalıdır?
- C) Kaliteli baskıda kitaplar çıkması okur sayısında etkili olabilir mi?
- D) Kitapları tanımayan insanları kitabın sevdirmesi mümkün mü?
- E) Başka ülkelerin okuruyla Türk okurları karşılaştırmak doğru mu?

12. Kültür, Almanlar için bireyi aşan ve toplum düzeyinde anlaşılabilen ve asla uygarlıkla karıştırılmaması gereken bir olgudur. Kültür taklit edilemez ama uygarlık öğrenilebilir. Her toplum hukukta, teknik, ve siyasi alanda ilerleme sayılan uygarlığı elde edebilir. Alman milletine göre kültür değiştirilemez iken; uygarlığın, üzerimize giydiğimiz bir elbiseden farkı yoktur. Çünkü kültüre manevi derinlik yüklenmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Almanlar kültürü uygarlıktan daha fazla önemsemektedir.
- B) Uygarlık ve kültür birbirine karıştırılmaması gereken olgulardır.
- C) Alman toplumu ileri bir kültür düzeyine sahiptir.
- D) Kültür değiştirilemezken uygarlık değişebilir.
- E) Kültür taklit bile edilemezken uygarlık öğrenilebilir.

13. Bugünkü Türk denizciliği büyük sorunlarla karşı karşıyadır. İşletmecilikten eğitime kadar uzanan, değişik ve çok yönlü sorunlar zinciri uzayıp gitmektedir. Bu da, Türkiye'nin çıkar çekişmesi içinde bulunduğu komşu denizci ülkelere göre daima geri planda kalmasına yol açmaktadır. Türkiye bugün denizciliğini geliştirememesinin cezasını her yıl yabancılarca kaptırdığı milyarlarca dolarlık navlun giderleriyle ödemektedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Türk denizciliğinin sorunları büyüktür.
B) Denizciliğimizde sorunların aşılması için önemli adımlar atılmaktadır.
C) Denizcilikte eğitim, işletmecilik gibi aşılması gereken sorunlarımız vardır.
D) Türkiye denizcilikteki sorunlarından dolayı ciddi kayıplar yaşamaktadır.
E) Sorunlarımız yüzünden denizciliğimiz diğer ülkelere göre geri kalmıştır.

14. Yazarın yapıtları müzikten edebiyat tarihine uzanan bir çeşitlilik gösteriyor. Dahası, inanılmaz bir araştırmanın ürünü. Kökeni eğitici, müzikçi, edebiyatçı olan yazar tüm yaşam sürecinde öğrendiklerini, öğrettiklerini, birikimlerini, kısacası dağarcığına topladığı tüm bilgileri aktarmayı görev bilmiş. Daha doğru bir deyişle, asla öğrendikleriyle yetinmeyip merak etmiş, araştırmış, bilgilerine yenilerini ekleyerek bunları aynı merakı duyan kişilerle paylaşma yolunu seçmiştir.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi sözü edilen yazarın bir özelliği değildir?

- A) Araştırma yapmayı sevmek
B) Farklı alanlarla ilgilenmek
C) Bildiklerini başkalarıyla paylaşmak
D) Her zaman daha iyiye ulaşma çabasında olmak
E) Çevresindekilerle bilgi alışverişinde bulunmak

15. Enerjiden yoksun ama insanlarla ve onların ürettikleri atıklarla dolu bir dünyada, atıkları doğru kullanmak mantıklı görünüyor. Örneğin atık suyu ele alalım: Atık suyun barındırdığı organik maddeler, değerli enerji kaynakları olabilir. Geleneksel atık su arıtımı büyük miktarda enerjiye ihtiyaç duyar. ABD'de, atık su ve içme suyu tesisleri, ülke çapında kullanılan elektriğin yüzde üç ilâ beşini kullanır. Küresel açıdan bakıldığında, atık su tesisleri ayrıca karbondioksit, yanı sıra metan ve azot oksit de dâhil olmak üzere sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde üçünden sorumludur. Araştırmacılar, bakterilerin kanalizasyon ve atık suyu, örneğin hidrojen yakıtına ve biyoplastiklere dönüştürebileceğini ortaya koydular. Diğer bazı araştırmacılar da doğayı kirleten azot ve fosforu atık sudan ayrıştırarak gübre haline getirmek doğrultusunda kolay ve düşük enerji gereken yöntemler önerdiler. Atık sudan enerji üretmenin bir diğer yolu ise atık suyu elektriğe dönüştürmek amacıyla bakterileri kullanan ve 'mikrobiyal yakıt hücresi' diye adlandırılan bir cihaz kullanmak olabilir.

Bu parçada atıklarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ortadan kaldırılmasının önemli miktarda enerji tüketimine neden olacağına
B) Atık su tesislerinin farklı şekillerde de olsa dünyaya zarar verdiğine
C) Dünya üzerindeki en büyük atık kaynağının atık sular olduğuna
D) Uygun şartların sağlanması halinde enerji üretiminde kullanılacağına
E) İnsanların atıkları doğru ve yararlı kullanmalarının daha akılcı olduğuna

16. Günümüzün çağdaş eğitim anlayışı eski anlayışlardan çok farklıdır. Bugün öğretim kavramı, yalnızca bir araç olarak görülmektedir. Belirli bilgi ve kuralların ezberletilmesi artık çağımızda yetersiz, hatta geçersizdir. Aslanan, öğrencilerin yeteneklerinin açığa çıkarılması, onlara yeni şeyler üretme gücünün ve inancının verilmesidir. Çağdaş eğitimde, öğrencilerin dar kalıplara uymaları değil, onlara çağları aşabilme gücünün kazandırılması hedeflenir.

Bu parçada çağdaş eğitim kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Daha önceki dönemlerden farklı özellikleri vardır.
B) Yalnızca ezberci olan anlayışlara çok uzaktır.
C) Yeteneklerin açığa çıkarılmasını hedeflemektedir.
D) Çocukların çağını aşmasını amaçlamaktadır.
E) Teknolojik gelişmelere karşı açık olmayı öğretmektedir.

1. Ödüllerden pek hoşlanmam. İnsanoğlu yarış atı değil ki ödüllendirilsin. Hele sanat konusunda kim birinci, kim sonuncu, bunu kestirip atmak olanaksız gibi bir şeydir. Öyleyse neden bunca seviniyorum Yaşar Kemal'e Paris'te verilen "Yılın En İyi Romanı" ödülüne? Ülkenin içinde bulunduğu sıkıntılar yüzünden bize mutluluk verecek haberler çok azdı. Mutluluk anları yok denecek kadar azdı. Nicedir ekonomik ambargonun diğer alanlara da sıçradığını sezmek elde değildi ve bu yüzdendir ki Yaşar Kemal'in ödül kazanması, haberin birdenbire Paris'te patlak vermesi ile sanki birbirini kovalayan zincirleme tatsızlık, dert, felâket dizisi kopmuş, arkasından olumlu bir sürenin başlayabileceği duygusu baş göstermişti. Bunca sorun içinde bir sanat değerimizin Avrupa ve dünya çapında onaylanması, milletçe paylaşılacak bir başarıydı, övüncüydü hepimizin. Ödül sadece bir imge ya da simge diyeceksiniz... Simgelerin, imgelerin önemini sakın azımsamayın. Yaşadığımız 20. yüzyılın sonunda imgeler, simgeler; top tüfek, endüstri kuruluşları, enerji kaynakları vb. kadar etkilemekte insanları. Çeşitli kavgalarda haberleşme araçlarının işlevi öylesine önem taşıyor ki bu yoldan yaygınlaşmış tek imgenin, simgenin vurucu gücü, sayısal niteliği ile orantılı olmayan bir güç taşıyabiliyor, çarçabuk yayılıyor; siyasallaşıyor açıkçası.

Bu parçada düşüncelerini dile getiren kişiyle ilgili olarak

- I. Ödüle karşı olmasına rağmen Yaşar Kemal'e verilen ödülünden mutlu olduğu
- II. Ülkesinde yaşanan olumsuzlukların kendisini de etkilediği
- III. Yaşar Kemal'e verilen ödülün kıymetinin bilinmediği
- IV. Ulusal alanda başarılı olmuş birini örnek aldığı

İfadelerinden hangisi söylenebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2. Bir düşünürü göre ahlaki değerler doğru ya da yanlış, bireylerin kanılarından bağımsız olarak belirlenir. Örneğin "öldürmek kötüdür." yargısı, tıpkı "Üçgenin iç açılarının toplamı 180°'dir." yargısı gibi, doğruluğu insanların duygu ve eğilimlerine göre değişmeyen bir yargıdır.

Bu düşünür, ahlâk değerlerinde hangi özelliğin bulunduğu öne sürmektedir?

- A) Değişebilir olma
B) Tanımlanamaz nitelikte olma
C) Zamanla değişme
D) Nesnel olma
E) Benzerlikler taşıma

3. Ekmek çaldığı için beş yıl kürek cezasına çarptırılıp 19 yıl hapiste kalan Jean Valjean, hapiste iyi duygularını kaybetmiştir. Hapisten çıkınca, mahkûm olduğunu gösteren belge yüzünden kimse ona iyi davranmaz ve iş vermez. Bir piskopos ona yardım edip evine alır fakat o, evdeki gümüş eşyaları çalar ve kaçarken yakalanır. Piskopos, ondan şikâyetçi olmaz, ona iki tane gümüş verip iyi bir insan olmasını temenni eder. Bu son olay, Jean Valjean'ın yaşamında bir dönüm noktası olur. Madeleine adıyla iş hayatına atılır, belediye başkanı seçilir. Fantin adında yoksul fakat ruhça temiz bir kadını polis şefi Javert'in elinden kurtarır. Javert, birdenbire ortaya çıkan, kısa sürede zengin olan ve herkesin "baba" dediği Madeleine'in kim olduğunu merak eder. Madeleine, aranmakta olan Jean Valjean diye başka birisinin yakalandığını öğrenince, kendi yerine suçsuz birinin küreğe mahkûm edilmesine gönüllü razı olmaz, polis şefi Javert'e teslim olur.

Sefiller adlı romandan alınan bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsanlar yaşadıkları olaylar sonucunda değişip öncekinden farklı bir karaktere bürünebilir.
B) İnsanın yerini belirleyen yaşadığı toplumla uyumlu yaşayıp yaşamadığıdır.
C) Affetmek bazen karşıdaki insanı kazanmak için yapılacak en büyük iyiliktir.
D) Bir insanın yaptıkları onun gelecekte de öyle olacağı anlamına gelmez.
E) Hatalarından ders çıkarıp doğru yolu bulanlar bir şekilde ödüllendirilir.

4. Yeryüzünde 80'e yakın güvercin türü vardır. Ak güvercin dışında diğerlerinin göğsü yanardöner, benekli, siyah beyaz karışımı, gül rengi veya esmer tüylüdür. Gaga düz, zayıf, biraz yumuşak, dip kısmı etlidir. Bir özellikleri de yuvalarına sadık olmalarıdır. Ne kadar uzağa giderlerse gitsinler gene yuvalarına geri dönerler. Bu özelliklerinden yararlanarak insanlar onları askerlikte haberleşme aracı olarak kullanmışlardır. Çabuk ürerler ve kendilerine göre bir aile düzenleri vardır.

Bu parçada güvercinlerle ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Yuvalarına sadık olduğuna
B) Yavrularını koruduğuna
C) Haberleşme aracı olarak kullanıldığına
D) Gagalarının biçimine
E) Çok sayıda türünün olduğuna

5. Bir insanı, yaşamının belli başlı durumlarına bakarak yargılamak bize doğru gibi gelir ama inanç ve adetlerimizin mayasındaki kararsızlığı gördükçe bana öyle geliyor ki büyük yazarlar bile bizi her yerde, her zaman hep aynı kalan bir varlık olarak görmekle yanılmışlardır. İnsanın, herkesçe bilinen bir yüzünü alıyolarlar, sonra bütün hareketlerini bu yüze uydurup anlatıyorlar; uyduramadıklarının birçoğunu hasıraltı ediyorlar. Augustus'u bir türlü anlatamadılar çünkü bu adam bütün hayatı boyunca o kadar sık, o kadar çabuk ve açık değişimler göstermiştir ki en gözü pek yargıçlar bile onun hakkında hüküm vermekten çekinmişlerdir. İnsanların en güç inandığım tarafı değişmezlik, en kolay inandığım tarafları da değişikliklerdir. Her gün yaptığımız şey, özlemlerimizin ardından, rastlantıların rüzgârıyla, sağa sola, yukarı aşağı gitmektir. Ne istediğimizi ancak bir şeyi istediğimiz anda düşünürüz; şu her yatırıldığı yerin rengini alan hayvan gibi değişir dururuz.

Bu parçadan yola çıkılarak

- I. Değişimin olmadığı yerde gelişmenin de olmayacağı
- II. Bir insandan yola çıkarak genel bir yargıya varmanın yanlışlığı
- III. İnsanların duruma göre kararlarını değiştirebildiği
- IV. Yazarların aynı karakterlere yer vermesinin sakıncaları

İfadelerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve IV
D) II ve III   E) III ve IV

6. Cumhuriyet Dönemi'nin bu genç yazarı; duru, yalın, pırlı pırlı Türkçesiyle, yapaylığa düşmeden, sıcak ve bir o kadar da sarsıcı öyküler yazıyor. Büyük kentlerdeki daralmış yaşamları, içlerine kapanmış, kendi öykülerini taşımaktan yorgun düşmüş insanları, yarım kalmış aşkları, yalnızlıkları, kalabalıktan kaçışları içtenlikle anlatıyor. Daha bu ilk kitabında yazar kendine özgü bir ses yakalıyor.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Özgün bir anlatımının olduğuna
B) İçten bir söyleyişinin olduğuna
C) Son yapıtının diğerlerinden başarılı olduğuna
D) Eserinde duru bir anlatımın olduğuna
E) Öykülerinde duygulara da yer verdiğine

7. İmparatorla kunduracıların ruhları eş kalıptan çıkmaz. Kralların gördükleri işlerin önemine ve ağırlığına bakarak, bu işlerin önemli ve ağır nedenlere dayandığını sanırsanız, oysa bu, yanlış bir düşüncedir. Bizi işe süren, işten alıkoyan nedenler, onlar için de aynıdır. Bizi komşumuzla kavgaya sürükleyen neden, hükümdarları savaşa sürükler; uşağınıza dayak atmanıza neden olan şey krala bütün bir ulusu mahvettirebilir. Onların istekleri de bizimkiler kadar sudandır ama kudretleri daha fazladır; kral da, dilenci de aynı iştahla acıkırlar.

Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karar alıcılar olduğu gibi kararı uygulayacak olanlar da olmalıdır.
B) İnsanlar arasında sınıfsal bir ayırım yapmak toplumun bölünmesine neden olur.
C) Yüksek zümreden insanların alacağı kararlar, daha yıkıcı etkilere yaratabilir.
D) İnsanlar makam ve mevki olarak farklı olabilirler ancak bunun dışında hepsi de aynıdır.
E) Farklılıkları ne olursa olsun herkes eşit haklara sahip olduğu için insanlar arasında ayırım yapılamaz.

ÇİTA YAYINLARI

8. Âşık Ömer, âşıklık geleneğinde usta kabul edilen ünlü bir halk şairidir. Klasik tarzda da şiirler yazan Âşık Ömer, asıl şöhretini âşıklık geleneği içinde yazdığı şiirlerine borçludur. Köroğlu ve Karacaoğlan'a göre, şiirlerinde daha soyut konular işlemiştir. Bunun sebebi ise şehirde yaşayıp klasik edebiyattan etkilenmesidir. Gerek aruzu gerekse heceyi kullandığı tasavvufi aşkı anlatan şiirleri tekkelerde besteyle okunmuştur.

Bu parçada Âşık Ömer'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiirlerinde hem aruzu hem heceyi kullanmıştır.
B) Âşık tarzı yazdığı şiirler klasik tarzda yazdıklarından daha çok beğenilmiştir.
C) Klasik şiirin etkisiyle şiirlerinde daha soyut konular işlemiştir.
D) Tasavvufi aşkı anlatan şiirler de yazmış, bunlar besteyle okunmuştur.
E) Klasik tarzda yazdığı düzyazılar, şiirleri kadar ses getirmemiştir.

9. Bugünkü uzay yolculuğu teknolojimiz, Ay'a 1960'larda gönderilen araçlardan çok daha ileri değil. Aslında, bu araçları hareket ettirmek için kullandığımız roket motorları, o günlerde olduğuyla hemen hemen aynı prensip, güç ve verimlilikte çalışıyor. Bugün tüm ülkelerin yörüngeye ulaşmak için kullanmış olduğu sıvı ya da katı yakıtlı roketler, 60'lı ve 70'li yıllarda tasarlanıp neredeyse mükemmelle ulaştırılmış tasarımlardan ibaret. Peki, hiç mi ilerleme göstermedik? Evet, aslında gösterdik. Bilgisayar ve iletişim teknolojimiz çok gelişti. Ancak, bu gelişim bize yolculuklarda ekstra güvenlik önlemleri dışında pek bir kazanç sağlamıyor. Açıkçası Mars'a gönderilecek bir roketin hedefine başarıyla ulaşması için hesap makinanızdaki işlem gücünün onda biri bile yeterli. Yani, uzay mekiği kokpitlerinde gördüğümüz teknolojik yanıp sönen ışıklar ve ekranlar olmasaydı da Mars'a gitmemiz mümkün olurdu. Ancak roket teknolojisini daha da geliştiremediğimiz sürece Mars'a yolculuk hayalden öte olmayacaktır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Günümüz teknolojiyle Mars'a ulaşmanın imkânsız olduğu
- B) Uzay yolculuğu için eski ve yeni teknolojiler arasında çok fark olmadığı
- C) Roketlerin çalıştırılmasında farklı yakıtların kullanıldığı
- D) Bilgisayar ve iletişimdeki gelişmelerin uzay yolculuğuna katkısının sınırlı olduğu
- E) İnsanların ilk kez 1960'larda Dünya dışında bir gezegene ayak bastığı

10. Yazdığım oyunlarda Türkçemi bir an bile gözden çıkarmadım. Kendimi kahramanımın yerine koydum. Şehzade Mustafa olup bir Osmanlı biçemi içinde konuşurken "Valide" dedim, "Peder" dedim. Ama kellemenin kaygısına düştüğüm yerde "Anne!" diye bastım çığılığı. Çünkü o anda, yarınlara güvence içinde bakan bir Osmanlı şehzadesi değil, can telaşına düşmüş bir insandım.

Bu parçada konuşan oyun yazarı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Oyunlarında Türkçeyi kullanmaya özen gösterir.
- B) Kahramanları, buldukları ortama göre konuşturur.
- C) Kendini, bütün kahramanların yerine koyarak yazar.
- D) Yalnızca çağdaş yaşamı dile getirmeye çalışmıştır.
- E) Kahramanları, ruh hallerine göre konuşturmuştur.

11. Bir adam sahilde yürüyüş yaparken denize bir şeyler atan birine rastlar. Biraz daha yaklaşıncı bu Kişinin, sahile vurmuş denizyıldızlarını denize attığını fark eder ve "Niçin bu denizyıldızlarını denize atıyorsun?" diye sorar. Topladıklarını hızla denize atmaya devam eden kişi, "Yaşamlarını için" yanıtını verince adama şaşkınlıkla:

— "İyi ama burada binlerce denizyıldızı var. Hepsini atmanıza imkân Yok. Sizin bunları denize atmanız neyi değiştirecek ki?" der.

Yerden bir denizyıldızı daha alıp denize atan kişi, "Bak onun için çok şey değişti," karşılığını verir.

Yukarıdaki öyküde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) İnsan hayata dair bir fark yaratmak için elinden geleni yapmalıdır.
- B) Bencilliğin olduğu bir yerde kişi de toplum da mutlu olamaz.
- C) Toplumu bireylerden görerek hareket edenler bir sonuca varamaz.
- D) Bütün insanların yaşama dair beklentileri aynı olamaz.
- E) Bir amaç uğrunda yola devam edenler her zaman mutlu olur.

12. Yaşam için vazgeçilmez bir madde olan suyun vücudumuzdaki dengesi böbrekler başta olmak üzere birçok organ tarafından sağlanır. İdrar, ter ve solunum yolu ile kaybettiğimiz suyu yediğimiz yemekler, içtiğimiz su/sıvılar ile yerine koyar, vücut için gereken dengeyi farkında olmadan sağlarız. Yaz günleri gibi havanın sıcak olduğu zamanlarda özellikle terleme ile daha fazla sıvı kaybederiz. Sıvı kaybı özellikle yaşlılarda ve bebeklerde daha belirgin olur. Sokakta oynayan çocuklar da farkında olmadan sıvı kaybedebilirler. İshal, kusma gibi olağan dışı sıvı kayıpları yaşlı ve çocuklarda dramatik sorunlara yol açabilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

- A) Sıvı kaybının nedenleri
- B) Hangi durumlarda sıvı kaybının yaşandığı
- C) Suyun öneminin ne olduğu
- D) Hangi durumlarda sıvı tüketmek gerektiği
- E) Sıvı kaybının neden olduğu hastalıklar

13. I. Tunç Çağı, maden devrinin bakır çağından sonraki evresidir. Kalay ve bakır karışımından tunç madeni elde edilmiş ve bu noktadan sonra tunç kullanımı başlamıştır. Bu nedenle bu çağa Tunç Çağı denmiştir. Tunç madenin kullanım alanları çok dayanıklı araç ve gereçlerin yapımına sebep olmuştur. Dayanıklı araç ve gereçlerin dışında nispeten çok ince emek isteyen mücevher, takı ve süs aksesuarlarında da kullanılmıştır. Güçlü silahlar, değerli eşyalar ve süs eşyaları yapımında tunç madeninden oldukça faydalanılmıştır.
- II. Tunç Çağı'nın başlangıcı tüm dünyada eşit zaman dilimlerinde değil, aksine birçok kıtada farklı zaman dilimlerinde olmuştur. Dünyada Tunç Çağının ilk başladığı iki yerleşim bölgesinin Mezopotamya ve Anadolu coğrafyası olduğu bilinmektedir. Tunç Çağı Anadolu'da MÖ 3000 yıllarında Girit, Ege adaları ve Yunanistan'da başlamıştır. Avrupa'da ise MÖ 2000 yıllarında başladığı tespit edilmiştir.

Tunç Çağı'yla ilgili yukarıdaki I. ve II. paragraflardan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) I. parçada ismini nasıl aldığı ve madenin hangi alanlarda kullanıldığı
II. parçada çağının başlangıcının farklı yerlerde farklı zamanlarda olduğu
- B) I. parçada tunç madenin kullanım alanlarının nereler olduğu
II. parçada Tunç Çağı'nın başlangıcının farklı zamanlarda olduğu
- C) I. parçada farklı madenlerin birleşiminden elde edildiği
II. parçada Avrupa'da başlangıcının daha sonra olduğu
- D) I. parçada madenin üzerinde çalışılmasının zor olmadığı
II. parçada iki farklı bölgede aynı zaman diliminde başladığı
- E) I. parçada tuncun el işçiliğinde en çok kullanılan maden olduğu
II. parçada madenin zamanla dünyanın her yerinde kullanıldığı

ÇİTA YAYINLARI

4. - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

On altıncı yüzyılda Uzak Doğu ülkelerindeki zenginliklerin peşine düşen Avrupalıların bölgeyi keşfetmesiyle değişmiş, Cakarta'nın kaderi. O döneme kadar mütevazı bir liman kenti olan Cakarta'ya gelen Portekizli denizciler, yerel halkla bir anlaşma yaparak, başta baharat olmak üzere ticari mallar üzerinde imtiyaz elde etmişler. Her iki tarafın da kaderini değiştiren bu anlaşma, bir dikilitaşla kutlanmıştır. Portekizlilerin ardından Fatahillah tarafından ele geçirilen bölge "Büyük Zafer" anlamına gelen "Jenjakarta" adıyla anılmaya başlanmıştır. Ardından İngiliz ve Hollandalıların hakimiyet çekişmelerine sahne olan Cakarta, İkinci Dünya Savaşı sonrası bağımsızlığını ilan eden Endonezya'nın başkenti olarak huzura kavuşmuş.

14. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma
B) Açıklama
C) Öyküleme
D) Tanımlama
E) Betimleme

15. Bu parçada Cakarta ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tarihte birçok devlet tarafından ele geçirilmek istendiğine
B) İsminin hangi anlama geldiğine
C) Ticari değeri olan ürünler yetiştirildiğine
D) Bağımsızlığına ne zaman kavuştuğuna
E) Baharat yolları üzerinde yer aldığına

1. İklim değişikliği, canlıların dağılışını doğrudan etkileyen bir faktördür. Bu değişiklik; bazı canlıların yayılış alanlarının daralmasına, bazılarının daha geniş alanlarda yayılış göstermesine, bazılarının da yeni iklim koşullarına uyum sağlayamayarak yok olmasına neden olmuştur. Bazı zamanlarda sıcak ve nemli iklim şartlarına bağlı olarak tropikal yağmur ormanları daha geniş alanlara yayılmış, çöl alanları ise daralmıştır. Son jeolojik zamanda görülen buzlaşma sonucu canlıların çoğu Ekvator'a göç etmiştir. Buzulların erimesiyle de bu göç hareketi, tekrar kutuplara ve dağların yüksek kesimlerine doğru gerçekleşmiştir. Buzlaşma sonucu deniz seviyesi alçalırken karalar genişlemiş, buzulların erimesiyle de deniz seviyesi yükselirken karalar daralmıştır. Bu değişiklik denizlerin sığ kesimlerinde çok daha etkili olmuştur. Deniz seviyesindeki değişiklikler, karaların ayrılmasına veya birleşmesine neden olmuştur. Örneğin son jeolojik zamanda deniz seviyesinin alçalmasıyla Bering Boğazı kara hâline gelerek Alaska ile Sibirya'yı birbirine bağlamış ve buradan canlı geçişleri gerçekleşmiştir. Sıcaklığın artmasıyla canlılar, yaşadıkları yerlerden iklimin daha uygun olduğu alanlara göç etmek zorunda kalmıştır. Günümüzde ise küresel ısınma ve iklim değişikliği sonucu, bazı canlı türlerinin ortadan kalkabileceğini veya yaşamları açısından elverişli koşulların bulunduğu sahalara kayabileceğini söylemek mümkündür

Bu parçada iklim değişikliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dünya coğrafyasını değiştirdiği
- B) Farklı canlılar üzerinde farklı etkilerinin olduğu
- C) Bazı canlıların yer değiştirmesine neden olduğu
- D) Sığ denizlerin daha çabuk donmasına sebep olduğu
- E) Denizsel alanın genişlemesine yol açtığı

2. Edebiyatın herkese, her yere gidebileceğini belki de herkesin size gelebileceği bir yolculuk olduğu fikrindeyim. Yalnız yeryüzünde yaptığımız yolculuk bana kalırsa hiç iç açıcı olmayan, içinde çok fazla acının olduğu bir yolculuk. Ama bu demek değildir ki bu acının yanında hiç umut, hiç mutluluk yok. İnsan biraz da dönüp içine bakmalı. Orada çıkış yollarını bulabileceğini de unutmamalı bence.

Aşağıdaki yargılardan hangisine yukarıdaki parçadan ulaşılamaz?

- A) Sıkıntılarımızdan kurtulmanın yolu edebiyattır.
- B) Hayatımız türlü sıkıntılarla doludur.
- C) Edebiyat insanı farklı diyarlara götürür.
- D) Acılarımız umutlarımızla azalır.
- E) Çıkış yollarını kendi içimizde aramalıyız.

3. İnsanın en önemli organı hangisidir, diye sorsalar, hepimizin vereceği yanıt bellidir: Beyin! Oysa beyinden daha yüksek ve hatta insanı diğer yaratıklardan ayıran ve onu bütün hayvanlara nazaran üstün bir konuma çıkaran beyin değil, sadece elinin başparmağıymış. Başparmağın diğer parmaklarla birleşip iş görebilecek bir durumda olmasıdır ki insana diğer canlılardan üstün tutup medeniyet seviyesinde en üst noktalara getiren. Bunu söyleyen tabiat tarihidir. Doğrusu birçok hayvanın parmakları yoktur, parmakları oluşmuş olanlarda ise başparmak, insanda olduğu gibi elin diğer parmaklarıyla uyuşmadığından, faydalı bir iş görecektir durumda değildir. İlk insan, zekâsıyla değil, sırf elinin biçimi sayesinde taştan bir balta imal etmeyi başararak ağaç dallarını kesmiş ve mağara dışında, güneş ve sema altında, ilk mimari eseri meydana getirebilmiştir. İnsan medeniyetine başlayan, çekici ve testereyi tutan ilk, eldir. Dağda, çölde ve ormanda hayvan olarak kalan yaratıkların tamamı başparmaklarını kullanmadıkları için şehirler kuramamış, evler inşa edememiş ve neticede bir medeniyet kurmayı başaramamıştır.

Bu parçada anlatılanlarla ilgili olarak

- I. Bazı bilgilerin sanıldığı gibi doğru olmadığı
- II. Neden sonuç ilişkisinin bazı bilgileri doğruladığı
- III. Canlılardaki her organın kendine göre bir işlevinin olduğu
- IV. İnsanların zamanla diğer canlıları kontrol ettiği

ifadelerinden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Eski şiirimizi okursunuz okursunuz aklınızda bir şey kalmaz. Çünkü eski şiiri okumanın bir zorluğu vardır ve konusu yoktur. Binlerce dantele bakın; içinden birkaç tanesini çok beğenirsiniz, "Bu ipliklerin birbirine girip sarılışı ne harika, ne kadar güzel!" dersiniz ama dantel örmeyi bilmiyorsanız kısa zamanda o çizgileri unuttur, bir daha hatırlamazsınız. Çünkü dantelin konusu yoktur. Bizim şiirimiz de öyledir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski şiirimizle dantel birbirlerini andırır.
- B) Belli bir konusu olmayan şiir kalıcı olamaz.
- C) Eski şiirle dantelin ortak noktası konu birliğinin olmayışıdır.
- D) Sözcüklerin uyumu şiirin hatıra kalmasını sağlar.
- E) Şiirde sözcüklerin işleyiş güzelliği her şeyden önemlidir.

5. MÖ. 1400 yıllarda Hitit Devleti imparatorluk hâline gelmiş ve büyük bir otoriteye sahip devlet olmuştur. Mısır ile arasındaki sorunların büyümesi ile birlikte Mısır ve Hitit devleti arasında Kadeş Savaşı yapılmıştır. Hitit Kralı Muvatalli ve Mısır Firavunu II. Ramses döneminde gerçekleştirilen bu savaşta kimse galip gelmemiştir. Savaşın bitmesiyle iki devlet tarihteki ilk yazılı anlaşma unvanını taşıyan "Kadeş Antlaşması"nı imzalamışlardır. Kadeş Antlaşması'nın bakır levhalara kazınmış olan asıl nüshası kayıptır. Ayrıca Nil Nehri kıyısındaki bir tapınağın duvarına anlaşma metni kazınmıştır. Hititlerin, Anadolu'daki merkezleri olan Hattuşaş'ta yapılan arkeolojik kazılarda anlaşma metninin kazılı olduğu birçok kil tablet bulunmuştur. Anlaşmanın imzalanması yaşanan yıkım ve kayıpları iyileştirmemiş, aksine çöküşleri de beraberinde getirmiştir. Anadolu'da başlayan kuraklık Hitit Devleti'nin çöküşünü hızlandırmıştır. Kaşkaların başkent Hattuşaş'a yaptıkları saldırı ile Hitit Devleti tarihin tozlu sayfalarına gömülmüştür.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mısır ve Hitit devletleri aynı zaman diliminde gerileme dönemine girmiştir.
- B) Bir olayın başlaması neden ve sonuç ilişkisiyle ele alınmıştır.
- C) Kadeş Antlaşması'nın birden fazla nüshası vardır.
- D) Hitit Devleti'nin ortadan kalkmasında iklimin de etkisi olmuştur.
- E) MÖ maden kullanımı hakkında bilgi sahibi olan uygarlıklar vardır.

6. İnsanlık çok değişti, insan çok bencilleşti. Hiç bozulmayacağına inandığımız dostluklardan bile birer acı kaldı içimizde. Çıkara dayalı ilişkiler aldı onların yerini. Her alanda bir hız yarışmasıdır aldı yürüdü. Uçaklar ses perdesini aşarken, büyük iş adamları bir telefonla milyarlar kazanırken alın teri ile yaşamının, bir tek romana beş yıl vermenin bir geçerliliği mi var?

Bu parçadaki gibi düşünen birinin aşağıdakilerden hangisinden yakındığı söylenemez?

- A) İnsanların gittikçe bencilleşmesinden
- B) Roman yazmanın giderek daha büyük değer kazanmasından
- C) Çıkara dayalı ilişkilerin dostlukların yerini almasından
- D) Her alanda hızlı bir yarış içine girilmesinden
- E) Dostlar arasındaki ilişkilerin yozlaşmasından

7. Bir gün, adamın biri ormanda gezerken bir kelebeğin kozasından çıkmaya çalıştığını gördü. Kozasındaki küçük delikten çıkmaya çabalayan kelebeği saatlerce izledi. Sonra adam, kelebeğin kozadan çıkmak için çabalamaktan vazgeçtiğini, gücünün kalmadığını düşündü. Kelebeğe yardım edeyim de kolayca çıksın diye düşündü ve kozadaki deliği daha rahat çıksın diye büyüttü. Bu sayede kelebek kozasından kolayca çıkabildi. Fakat çıkmaya daha hazır değildi, bedeni hala kuru ve kanatları buruş buruştu. Adam, kelebeğin gücünü toplayıp, kanatlarını açıp, uçaçağını düşünüyordu. Ama Kelebek kozasından zamanından önce çıkmıştı. Ne kadar çabalasa da uçamadı ve buruşmuş kanatlarıyla yerde sürünmeye devam etti. Adam iyi niyetli bir şekilde kelebeğe yardım etmeyi istemişti ama bilmediği nokta; kelebeğin kozadan çıkmak için çabalaması, bedenindeki sıvının kanatlarına gitmesini ve bu sayede doğru zamanda kozasından çıkması gerektiğiydi.

- I. Doğadaki doğal sürece müdahale edilmemesi gerektiği
- II. İyi niyetli davranmanın her zaman olumlu sonuç vermeyeceği
- III. Her şeyin bir gerçekleşme zamanının olduğu
- IV. Canlıların uyum sürecinin insandan farklı olduğu
- V. Mücadele etmeden belli bir yere gelinemeyeceği

Bu parçayla ilgili numaralanmış cümlelerden hangisine ulaşılamaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Cengiz Dağcı'yı da kaybettik. Yurdundan çok uzakta. İlk gençliğimde okuduğum romanlar arasında onunkilerin ayrı bir yeri vardı. *Korkunç Yıllar*, *Yurduyu Kaybeden Adam*, *O Topraklar Bizimdi* adlı romanları sayesinde Kırım'ın acılarıyla dolu tarihine ilgi duymaya başlamış, bir yığın kitap okumuştum. Yaşadıklarından hareketle yazdığı bu romanların hatırat olarak algılanmasını önleyecek derecede usta bir yazar olan Dağcı'nın hayatı Londra'ya yerleşip kendi ayakları üzerinde durmaya başladığı günlere kadar acılarıyla doludur. Daha sonraki hayatı ise bitmeyen vatan özlemiyle...

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Birden fazla roman kaleme aldığına
- B) Öz yurdunun sıkıntılarını yabancı kalmadığına
- C) Romanlarının anı özelliği taşımasını istemediğine
- D) Kolay bir yaşamının olmadığına
- E) Usta bir tarihçi olduğuna

9. Enrico Fermi yeterli roket teknolojisine sahip herhangi bir uygarlığın ve emperyal teşvikin en fakir bir miktarının I
bile tüm galaksiyi hızla kolonize edebileceğini düşünmüştü. On milyon yıl içerisinde her yıldız sistemi, imparatorluğun kanatları altına alınabilirdi. On milyon II
yıl, kulağa uzun bir süre gelebilir ancak galaksimizin yaşına kıyasla oldukça kısa. Bu yüzden Samanyolu'nun sömürgeleştirilmesi hızlı olmalıydı. Dolayısıyla Fermi'nin III
esas düşündüğü, uzaylıların galaksiyi varlıklarıyla şenlendirmeleri için yeterli zamana sahip olmalarıydı. Ancak etrafa baktığında, varlıklarına dair yeller esiyordu; IV
Fermi kendi kendisine sordu: "Peki herkes nerede?" Enrico Fermi'nin öne sürdüğü bu uyuşmazlığa "Fermi Paradoksu" denir. "Var olması gereken bu Dünya dışı yaşam nerede? Var olmaları durumunda neden şimdiye kadar tüm galaksiyi kolonize etmediler?" V

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangi ikisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve III   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve V   E) III ve V

10. Bir yazın ürününün, her şeyden önce yazıldığı dilin en güzel örneği olması gerekir. Ne yazık ki, son on beş yılda, üstelik ödüllendirilmiş öyküleri bile anlamak için birkaç kez okumak zorunda kalıyorum. Bölgesel, bozuk bir Türkçeyle yazılmış öykünün konusu ilginç ve önemli olsa bile onun yazınımıza katkıda bulunduğu tartışmalıdır. Çünkü toplumu aydınlatmak bir eserin değer kazanması için yeterli değildir.

Bu parçada yazarın asıl yakındığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Önemli yapıtları olmayan yazarların da ödüllendirilmesi
B) Öykülerin toplumu eğitime amacıyla kullanılması
C) Öykülerin düzgün ve anlaşılır bir dille yazılmaması
D) Öykülerin belirli yörelerin sorunlarını içermesi
E) Konu güzelliğinin ödüllendirmede ölçü alınması

11. Orta Çağ Avrupa'sında doğan anomalili çocuklar, şeytanın çocukları olarak görülmüş ve öldürülmüşlerdir. Anneleri ise skolastik düşüncenin çelik yumruğu olan engizisyon mahkemelerinin işkencelerinden kurtulamamışlardır. Fiziksel işkenceden kurtulmak için cadı olduklarını kabul edenler ölüm cezasına çarptırılmış ve şehir meydanlarında idam edilmiştir. İnsan vicdanında yer bulamayan bu uygulamalar şiirlere ve öykülere konu olsa da Orta Çağ karanlığından fırlayarak günümüze kadar ulaşmıştır. Bunlardan bir tanesinde, evlenip çocuğunun olması için aya yakaran bir çingene kadın anlatılır. Ay, bu yakarıya karşılık verir ancak bir şartı vardır; kadının ilk çocuğunu kendisi alacaktır. Kadın evlenir ve bir albino bebek dünyaya getirir. Hikâyeye göre çocuğun keyfi ayın şeklini belirliyor. Ağladığı zaman beşik gibi sallayabilmek için hilal şeklini alıyor. Neşeli olduğunda ise dolunay oluyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Orta Çağ'da batıl inanış sonucu, doğan bazı hasta çocuklara olumsuz bakış açısıyla yaklaşmıştır.
B) Engizisyon mahkemeleri Orta Çağ'da toplumsal hayatta aktif ve istikrarlı bir şekilde yer alarak birçok insanın katline yol açmıştır.
C) Orta Çağ'da engizisyon mahkemesinde yargılanan bazı insanlar çektikleri acıdan kurtulmak için haklarındaki suçlamaları kabul etmişlerdir.
D) Orta Çağ'da meydana gelen bazı acı olaylar edebi eserlere konu olmuş ve sonrasında günümüze aktarılmıştır.
E) Orta Çağ'dan günümüze aktarılan bir hikayede çingene bir kadın ve onun doğurduğu anomalili bir çocuktan bahsedilmektedir.

12. İpten yapılmış bir salıncağın üstünde sallanırken ipleri kesersenem ne olur deyip denemeye kalkmayız. Çünkü bunu yaptığımızda yere düşeceğimizi biliriz. Daha önce bunu yapan başka birini görmesek hatta yer çekimi kanunundan haberdar olmasak bile düşeceğimizi biliriz. Çünkü düşen birçok nesne görmüşüzdür, düşmeyle ilgili birçok yaşantımız olmuştur.

Bu parçaya göre bilginin kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıl   B) Deneyim
C) Sezgi   D) Tesadüf
E) Şans

13. Ulusal Sağlık Enstitüleri araştırmacıları tarafından epilepsi hastaları üzerinde yapılan bir araştırmada, hafıza testleri esnasında binlerce nörona ait elektriksel aktivite ölçüldü. Bilim insanları, hastaların bir kelime çiftini öğrendiklerinde nöronlarında oluşan ateşlemenin, tekrar çağrıldığında saniyenin çok küçük bir kesrinde tekrardan benzer şekilde ateşlendiğini keşfettiler. Aynı zamanda bu çalışma; NIH Klinik Merkezinin ilaca dirençli epilepsi hastaları üzerinde yaptıkları denemenin bir parçasını oluşturuyor. "Belleğimiz hayatımızda önemli bir rol oynar. Sanki müzik notalarının plağa işlenmiş yivleri gibi, beyinde nöral ateşleme desenleri oluşturularak beynimize kaydederek tekrar yeniden oynatabilir." diyor Doç. Kareem Zaghloul. Dr. Zaghloul'un ekibi ilaca dirençli epilepsi hastalarının beynine cerrahi olarak yerleştirilen elektrotlardan gelen elektrik akımlarını kaydederek hastaların epilepsi nöbetlerinin kaynağını belirlemeye çalışıyor. Ayrıca bu süreçte hafızaya alma esnasında gerçekleşen sinirsel aktiviteyi de kaydetmek mümkün oldu.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Araştırmacıların yaptıkları bazı araştırmalarla epilepsi hastalarına bazı testler yapılmış ve hedeflenen hafıza ölçme işlemi gerçekleştirilmiştir.
- B) Bilim insanları epilepsi hastalarının hafıza güçlerinin normal insanlara göre daha iyi seviyede olabileceğini tespit etmişlerdir.
- C) İlaça dirençli epilepsi hastaları üzerinde yapılan araştırmaların sonucunda tüm beyin aktivitelerinin çok aktif ve hızlı gerçekleştiği ortaya çıkarılmıştır.
- D) Bir araştırmacıya göre, beynimize kaydedilen bir bilgiyi hafızamızı kullanarak sonsuz kez tekrar oynatılabiliriz.
- E) Epilepsi hastalarının beyinlerine yerleştirilen elektrotlarla birden fazla durumun tespit edilmesi mümkündür.

14. Hayatta en büyük zafer hiçbir zaman düşmemekte değil, her düştüğünde ayağa kalkmakta yatar.

Bu cümleyle ilgili olarak

- I. kararlı olmak,
II. sabırlı olmak,
III. pes etmemek,
IV. ileri görüşlü olmak

ifadelerinden hangileri çıkarılmaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız IV
C) I ve III
D) II ve III
E) III ve IV

15. - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Öğretim, sanat ve bilim karışımı bir süreçtir. Öğretim bir sanattır çünkü bir eğitmen hızlı bir şekilde yargılamayı ve karar vermeyi gerektiren sayısız (ve sürekli farklılaşan) bir dizi değişken ile karşı karşıyadır. İyi öğretmenlerin tümü, genellikle güçlü bir öğretim tutkusuna sahiptir; dolayısıyla işin hem bilişsel hem duygusal boyutu vardır ve bu boyutlar aynı ölçüde önemlidir. Çoğu durumda bu süreç, eğitmenin öğrencileriyle empati kurabildiği, onların öğrenme zorluklarını anlayabildiği ve onlarla etkin olarak iletişim kurabildiği ölçüde bireysel ilişkilerle de ilgilidir.

15. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretimde temel amaç, insanlarda iletişim kurabilme becerisini geliştirmektir.
- B) Öğretim ve sanat arasında bağ olduğunu herkes kabul etmektedir.
- C) Öğretimin oluşumunda hem bilimden hem de sanattan parçalar bulmak mümkündür.
- D) Öğretmenin verdiği eğitim, öğrencide sanatsal bakış açısını geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- E) Sanat, her öğretmenin öğrenim gördüğü dönemde kazanması gereken bir edindir.

16. Bu parçadan hareketle iyi bir öğretmenle ilgili olarak

- I. Bilgi ve duyguyu öğrenciye iyi aksettirir.
II. Baskın bir karakter taşır.
III. Yoğun bir öğretim isteği taşır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

1. Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* romanı, modernist akım çerçevesinde yazılmıştır. Bilinç akışı yöntemi kullanılmış ve iç monolog tekniğine yer verilmiştir. Türkiye'de modern tekniklerle yazılmış ilk roman olma özelliğini göstermektedir. Eserin kurgusu da modern tekniklerle yapılmıştır ki bu da Türk aydını ve yazarların o güne kadar Türkiye'de görmedikleri bir durumdur. Bu bakımdan Oğuz Atay pek anlaşılmalıdır. Ödüllü bir sanatçı olsa da popüler değildir. *Tutunamayanlar* romanının dili kimilerine göre özensiz kimlerine göre savruktur ama bu iki yorum da modern akımı bilmeyenler tarafından yapılmıştır. Modern akım zaten bilinç akışı yöntemini kullanır. Bilinç akışı yöntemi, kişinin beyninin bir şey ile ilgilenirken aynı anda başka şeyler de düşündüğünü bildirerek yazarın bu durumu eserine yansıtma çabasıdır. Yani aynı anda birkaç düşünceyi ve onun ardından gelecek onlarca andan bahsediyoruz. Bu hâlde cümlelerin savruk olması doğal karşılanmalı.

Bu parçaya göre *Tutunamayanlar* romanına yönelik yapılan eleştirilerdeki temel eksiklik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamamen öznel değerlendirmelerin yapılması
- B) Modern akımın özelliklerinin bilinmemesi
- C) Kanıta dayalı bilgilerin olmaması
- D) İçerik hakkında bilgi sahibi olunmaması
- E) Yazarın ön planda tutularak yorum yapılması

2. Yazar olarak pek çok kusurum olduğumu biliyorum. Çünkü öncelikle ben kendim, hiç hoşnut değilim kendimden. Kendi kendimi tarttığım bazı anlarda, çoğu kez, sözcüğün tam anlamıyla, anlatmak istediğimin ancak yirmi de birini anlattığımı, belki de hiç anlatamadığımı gördüğüme inanmalısınız. Beni kurtaran şey, Tanrı'nın bir gün bana o kadar güç ve esin göndereceği ve benim de kendimi daha noksansız anlatabileceğim, kısacası, yüreğimdeki hayal gücümdeki her şeyi ortaya koyacağım konusunda beslediğim alışılmış umuttur.

Bu parçadaki yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geleceğe dair umutları olan
- B) Özeleştiri yapabilen
- C) Kendini hatasız görmeyen
- D) Zorluklara direnemeyen
- E) Kendi eksiklerini görebilen

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Stephen William Hawking, 8 Ocak 1942'de Oxford'da doğdu. Biyolog olan babası, annesiyle birlikte Almanya'da bombardımanlardan kaçıp Londra'ya taşınmıştı. Oxford Üniversitesini birincilikle bitirip Cambridge Üniversitesinde kozmoloji (evren bilimi) doktorası yaptı. Gençliğinde at biniyor, kürek sporuyla ilgileniyordu ama Cambridge'teyken motor nöron hastalığı teşhisi kondu ve vücudunun işlevini neredeyse tamamen yitirdi. Doktorlar, 1964 yılında ilk eşi Jane ile evlenme hazırlığı yapan Hawking'in iki ya da üç yıl ömrü kaldığını söylüyordu. Ama rahatsızlığı beklenenden daha yavaş ilerledi. Hawking, kara deliklerin kuantum fiziğinin izin verdiği ölçüde dalgalanmasıyla yarattığı enerji parçacıklarının etkileşip birbirlerini yok etmesiyle ilgili yaptığı ve 'Hawking Radyasyonu' olarak bilinen teoriyi keşfetti. İngiliz bilim insanı çözümleri hesaplama veya deney yapmadan görselleştirme yeteneğiyle biliniyordu. Belki de en ilgi çekici olan, evrenin belirlenen yasalara göre geliştiğini söylediği "Her şeyin teorisi"ydi. Hawking "Bu yasaların tamamı bize evrenin nasıl doğduğuna ilişkin sorulara yanıt verebilir." demiştir.

3. Bu parçada geçen aşağıdaki cümlelerin hangisiyle yeni bir paragraf başlayabilir?

- A) Oxford Üniversitesini birincilikle bitirip Cambridge Üniversitesinde kozmoloji (evren bilimi) doktorası yaptı.
- B) Gençliğinde at biniyor, kürek sporuyla ilgileniyordu ama Cambridge'teyken motor nöron hastalığı teşhisi kondu ve vücudunun işlevini neredeyse tamamen yitirdi.
- C) Doktorlar, 1964 yılında ilk eşi Jane ile evlenme hazırlığı yapan Hawking'in iki ya da üç yıl ömrü kaldığını söylüyordu.
- D) Ama rahatsızlığı beklenenden daha yavaş ilerledi.
- E) Hawking, kara deliklerin kuantum fiziğinin izin verdiği ölçüde dalgalanmasıyla yarattığı enerji parçacıklarının etkileşip birbirlerini yok etmesiyle ilgili yaptığı ve 'Hawking Radyasyonu' olarak bilinen teoriyi keşfetti.

4. Bu parçada Hawking'le ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Hastalığının yaşamına olan etkisi
- B) Yaşamı ve çalışmaları
- C) Teorilerinin bilim dünyasındaki etkisi
- D) Hayatının dönüm noktaları
- E) Eğitim hayatındaki değişimler

5. Çevremizdeki maddelerin neredeyse tamamı sıcaklıkları arttığı zaman genişir ve hacimleri artar. Bu durumu maddelerin sıcaklıklarıyla birlikte enerjilerinin de artmasıyla açıklayabiliriz. Katı ya da sıvı haldeki bir maddenin taneciklerini bir arada tutan ana kuvvet elektromanyetik etkileşimdir. Maddelerin katı, sıvı oluşturmalarından da anlaşılabilir gibi, tanecikler arasındaki çekme kuvvetleri itme kuvvetlerine baskın gelir. Isıtma sırasında maddeye verilen enerji, taneciklerin maddeyi bir arada tutan kuvvetleri kısmen de olsa yenmesini ve taneciklerin birbirinden uzaklaşmasını sağlar. Bu nedenle, genel olarak sıcaklığı artan maddelerin hacimleri de artar.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Etrafımızda yer alan maddelerin büyük çoğunluğu sıcaklık yükselişe geçince benzer bir durum yaşayabilmektedir.
- B) Maddede tanecikleri bağlayan bir yapı bulunmaktadır ve bu yapı tamamen maddenin kendi enerjisi ile ilgilidir.
- C) Maddede tanecikler arası itme çekme gibi bazı kuvvetler bulunmaktadır ve yer alan bu kuvvetlerden biri ötekine göre daha baskındır.
- D) Isıtma esnasında maddeye aktarılan bir enerjinin etkisiyle tanecikler birbirinden ayrı noktalara gitmektedir.
- E) Maddelerde yaygın olarak ısı miktarı artış gösterince maddenin kapladığı yer de artış göstermektedir.

6. Çağlar boyunca, her ülkede edebiyat tarihçileri, şairler, düşünürler şiirin ne olduğunu açıklamaya, onu tanımlamaya çalışmışlardır. Bütün bu çalışmalar sonucunda, şiirin belirli bir tanımının yapılamayacağı anlaşılmıştır. Bir tanım verme yerine, şiirin başlıca özelliklerini bir araya getirerek belirleme amacıyla şunlar söylenebilir: Şiir gerek içerik-öz, gerekse söze dönüştürme, sunuluş açısından özgün, etkilemeye, duygulandırmaya yönelik bir söz sanatı ürünüdür.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiirin içerik ve sunuluş açısından duygulandırmaya yönelik olduğuna
- B) Şiirin tanımlanmasının zor bir sanat olduğuna
- C) Şiirin belli bir tanımının yapılamadığına
- D) Şiirin tanımı konusunda fikir ayrılıkları olduğuna
- E) Her sanat akımında olduğu gibi şiirde de özgünlüğün esas olduğuna

7. İtalyan bilim adamı, yazar, edebiyat eleştirmeni, gazeteci, filozof Umberto Eco aramızdan ayrıldı. Ardında birçok eser bıraktı. "Dedalus" takma adıyla bilinen ünlü yazar, 5 Ocak 1932'de İtalya'da küçük bir kasaba olan Alessandria'da dünyaya geldi. Polisiye romanı *IL Nome Della Rosa* (1980, Gülün Adı) ile geniş kitlelerce tanınır hâle geldi. Umberto Eco'nun 1992 tarihli ikinci romanı *Foucault Sarkacı* kısaca bilim dışı gerici düşüncenin bir serüvenidir. Entrika ile gerçeğin iç içe geçtiği bir gerilim romandır. *Somon Balığıyla Yolculuk*, *Baudolino* onun romanlarından birkaçıdır. 2015 yılında yayımlanan son romanı *Sıfır Sayı*'da İkinci Dünya Savaşı, oradan da Faşist İtalya yönetimi zamanlarına doğru bir yolculuğa çıkıyor okuru.

Bu parçada Umberto Eco ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Birden fazla mesleği olduğuna
- B) Lakabının ne olduğuna ve pek çok eser yazdığına
- C) Polisiye romanının konusuna
- D) İkinci romanının türüne ve iç içe verilmiş unsurlarına
- E) Son romanının ismine ve içeriğine

8. Ben, öyle kendine her şeyi biliyormuş havası veren, bilgece tavırlar takınarak büyük hakikatler anlatmaya kalkın yazarları sevmiyorum. İstiyorum ki yazar bana ders vermeye kalkmasın. Kendi ruhunu açsın, kendi trajedisini anlatsın. Lafı dilinde dolandırıp duracağına ne demek istiyorsa deyiversin. Bunu yapan, en azından yapmaya çalışan yazarlar daha inandırıcıdır benim gözümde.

Bu parçada sözü edilen yazardan aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?

- A) Bir yazar olarak en önemli görevim insanları eğitmek ve doğruya yöneltmektir.
- B) Yazarın topluma önderlik etmek gibi bir görevinin olduğunu düşünmüyorum.
- C) Yazar, kendi içine döndüğü ve kendini anlattığı ölçüde sanatını icra etmiş olur bence.
- D) Ben, eserlerimi insanlara seslensin diye değil kendimi anlatabilmek için oluştururum.
- E) Benim için yazı yazmak, birilerine seslenmek değil, kendi kendimle dertleşmektir.

9. Havadaki su buharının yoğunlaşması sonucu oluşan bulutlar, su damlacıkları ve buz kristalleri içerir. Atmosferdeki parçacıkların boyutları görünür ışığın dalga boyuyla kıyaslanabilir ölçekte ve güneş ışığı atmosferden geçerken mavi dalga boyundaki ışınlar daha fazla saçıldığı için gökyüzü mavi renkte görünür. Bulutları oluşturan su damlacıklarının ve buz kristallerinin boyutları ise daha büyüktür ve güneş ışığı bulutların içinden geçerken bütün dalga boyundaki ışınlar saçılır. Bu nedenle bulutlar beyaz görünür. Ancak bulutlar büyüyüp kalınlaştıkça güneş ışınlarının büyük kısmı bulutlar tarafından yansıtılır ve soğurur. Bu nedenle daha az miktarda güneş ışığı bulutların alt kısmına ulaşabilir. Yani yoğun bulutlar güneş ışığının önemli bir kısmının yerin yüzeyine ulaşmasını engeller. Bu nedenle bulutların yere yakın kısımları daha koyu renkte görünür.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Su buharının yoğunlaşması bulutların oluşumuna ve birtakım hava olaylarının gerçekleşmesine neden olmaktadır.
- B) Atmosferdeki parçacıkların yadsınamaz etkisiyle gökyüzü bir yanılısama olarak mavi gibi görünmektedir.
- C) Gökyüzünün mavi, bulutların beyaz görünmesinin nedeni güneş ve atmosferle ilişkili bazı durumlarla açıklanabilmektedir.
- D) Bulutların beyaz görünmesinin nedeni bulutların oluşumunda yer alan bazı maddelerden kaynaklanmaktadır.
- E) Bulutların yere yakın kısımlarının koyu görünmesinin nedeni insanların görme duyusundaki bir yanılısamasından kaynaklanmaktadır.

10. Aşkabat yakınlarında Anav'daki bir kurganda yapılan kazıda en alt katta evleri kerpiçten yapılmış bir köy bulunmuştur. Çıkan eşyalar arasında el değirmenleri ve evlerde kömür hâline gelmiş buğday ve arpa taneleri, yine aynı katta üzerleri boyanmış ve farklı şekillerle süslenmiş kilden yapılmış çömlekler ve ev aletleri, insan ve hayvan heykelleri çıkmıştır.

Bu parçada anlatılan yerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanatla uğraşıldığı
- B) Bir yerleşim alanı olduğu
- C) Tahıl ürünlerinin tanındığı
- D) Topluluk hâlinde yaşandığı
- E) Tarım araçlarının ortak kullanıldığı

11. Canım insanoğlu! Büyüktedir gözü hep, elindekiyle yetinmez, çevresini boyuna genişletmek ister. Gözünün gördüğü, kulağının işittiği bir şey olsun da ne olduğunu anlamasın, bir türlü katlanamaz. Uğraşır, didinir, öğrenmek için bütün gücünü esirgemez, pek yorulup bitkin düşünce de gene "yenildim" demez, bir yalan uydurup ona inanır. İnsanoğlunun mutluluk arkasından koştuğunu sanırlar, oysaki asıl ereği sevinç, şu filozofların söylediği, "bilme"den doğan sevinçtir. Pascal: "Evren kişiyi ezse de, kişi evrenden uludur; ezildiğini, evrenin üstünlüğünü bilir, evren ise bilmez." diyor. Kişilerin en ürkeğine, canını en sevenine bakın, en öldürücü doğruları öğrenmek dileğini onda bile bulursunuz.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) İnsanlar hayatta her zaman en iyiyi ister sahip olduklarında hayatlarındaki en büyük mutluluğu yakalamış olurlar.
- B) Filozoflar insanların asıl sevince nasıl ulaşacakları hakkında fikirler öne sürmüşlerdir.
- C) İnsanlar anlamadığı şeylere anlayabilmek için yılmadan çabalar, didinir ama yorulduğu zaman pes etmek zorunda kalır.
- D) Farklı farklı niteliklere sahip olan insanların hepsi yaşamda yer alan doğruyu, gerçeği olduğu gibi öğrenmek ister ama bazen bu gerçekler insanların canını yakar.
- E) Yenilgiyi kabul etmek insanı dibe çekmez aksine insanın içindeki erdemini bir göstergesi olarak kabul edilir ve kişi böylece mutluluğa ulaşır.

12. Sanat, güzeli arayan, gerçeği simgelerle anlatan bir etkinliktir. Hoşa giden, düşündürten biçimler yaratma çabasıdır. Yetenek, düş gücü ve yaratıcılık gerektirir. Sanat, gücünü doğadan, insandan ve yaşamdan alır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sanat yetenek ve hayal gücü gerektirir.
- B) Sanat, gerçeği olduğu gibi yansıtmaz.
- C) Sanatın amacı güzelliğe ulaşmaktır.
- D) Sanatçı, ilhamını salt doğadan alır.
- E) Sanat yaratıcı zekânın ürünüdür.

13. Güneş'ten Dünya'ya ulaşan morötesi dalga boyundaki ışınların (UV) özellikle cilt üzerindeki zararlı etkileri hakkında fikir sahibiyiz. Ancak UV ışınlar gözün yüzeyindeki dokulara ve gözün içindeki yapılara, örneğin korneaya, retina ve göz merceğine de zarar verebilir. UV ışınların dalga boyu görünür ışıktan daha kısadır ve insanlar tarafından görülemez. Ancak Güneş'ten yayılan morötesi ışınların tamamı yeryüzüne ulaşmaz. Dalga boyu 100-280 nanometre aralığındaki morötesi ışınlar (UVC) atmosfer tarafından tamamen soğurulurken, dalga boyu 280-315 nanometre aralığındaki morötesi ışınların (UVB) küçük bir bölümü ve UVA ışınlar yeryüzüne ulaşır. Araştırmalar UVA ve UVB ışınların erken cilt yaşlanması, cilt kanseri ve göz hasarlarına sebep olduğunu gösteriyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Dünya'ya bir gök cisminin etkisiyle insan tenine olumsuz etkisi bulunan bazı ışınlar gelmektedir.
B) UV ışınları sadece insan cildine değil aynı zamanda göz yapısına da çeşitli hasarlar verebilmektedir.
C) UV ışınları insan gözüyle çıplak olarak görülememekle birlikte belirli donanımlar sağlanarak fark edilebilir hâle gelir.
D) Güneş'ten dağılan bütün morötesi ışınlar yeryüzüne ulaşamaz çünkü bir kısmı atmosferin etkisiyle yok edilir.
E) Dünya'ya ulaşan bazı ışınların insanlar üzerindeki olumsuz etkileri yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkarılmıştır.

14. (I) Bu adam, Çanlar Kimin İçin Çalışıyor'un, kendi yazdığı basılmamış bir film senaryosundan çalındığını iddia etmişti. (II) Söylediğine göre bu senaryoyu Hollywood'da bir partide okumuş. (III) O sırada benim de orada bulunduğuma Ernie isimli birisi tanıklık etmiş. (IV) Bu da hakkımda bir milyonluk dava açılması için yeterli olmuş. (V) Mahkemeye gittik, eserin çalıntı olmadığını ispat ettik ve doğal olarak davayı biz kazandık. (VI) Adamın iflas etmiş bir iş adamı olduğunu da ortaya çıkardık ama önceki davaların sonucu hakkında bilgim yok.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Öğrendiğime göre o, bu tutumu alışkanlık hâline getirmiş ve başka yapımcılara da senaryolarının çalıntı olduğu iddiasıyla dava açmış." cümlesi getirilmelidir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

15. Dünya dışı akıllı yaşam arayışları Kepler Teleskobunun uzaya gönderilmesiyle, "yaşanabilir" yer arayışlarına da dönüştü. Uzaya teleskop göndermenin mantığı: Dünya'nın içine giremeyen ya da bir şekilde filtrelenen sinyalleri en aza indirmek ve tabii ki bizim teknolojik aletlerimizin teleskoplarda yarattığı arka plan gürültüsünü de yok etmek. Kepler, yaşanabilir, yani Dünya gibi gezegen arıyor ve bunu Güneş Sistemimizde olduğu gibi bir yıldız-gezegen sistemini takip ederek yapıyor. Şöyle ki, bir gezegen yıldızının etrafında dönerken, yıldız önünden geçişi esnasında yıldızın parlaklığını belirli bir miktar azaltıyor. Eğer bu sinyal azalması gerçekten bir gezegenden ötürü ise, yıldızın bu sinyal azalması periyodik olmalı çünkü gezegen dediğimiz şey düzenli olarak yıldızın önünden geçip etrafında dönmeli. Gezegenin dönme süresini yani periyodu bulduğumuzda, Kepler'in 3. Yasasını kullanarak gezegenin kütlesini hesaplayabiliriz.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Öncelikle Kepler teleskobunun uzaya gönderilmesinin nedeni farklıken sonrasında başka bir durumu araştırmak için de kullanılmıştır.
B) Bilimsel araştırmalar için uzaya teleskop gönderilmesi sonucunda bu teleskop Uzayda birden fazla durumu araştırılabilir.
C) Bir gezegen periyodik olarak yıldızın önünden geçerek yıldızın ışığını biraz azaltabilmektedir.
D) Kepler'de birden fazla yasa bulunmaktadır ve bu yasaları kullanarak gezegenler hakkında hesaplama yapabiliriz.
E) Dünya'ya benzer yaşanabilir nitelikteki gezegenler genelde Güneş Sistemi'nde yer almaktadır.

1. *Gülüştün ve Unutuşun Kitabı*, ünlü yazar Milan Kundera'nın Fransa'ya göçtüğten sonra orada yazdığı ilk roman. Bir kahvede servis yapan güzel göçmen kızı Tamina, hiçbir şeyin, hiç kimsenin yerini tutamayacağı kocasının anısının giderek bulanıklaşmasına karşı umutsuz bir savaş veriyor. Onun öyküsü, bu kitabın iki temel gerçeğini yansıtıyor: Çekoslovakya'da yaşanan trajik deney (yani ünlü Prag Baharı, ardından Sovyet işgali) ve Batı'daki yaşam. Kundera, Kuşkulu bir bakışla dolaşır bu gerçekler üzerinde. Kitabın, birbirinden bağımsız görünen yedi bölümü, bir yolculuğun aşamaları gibi birbirini izliyor. Aynı durumlar, aynı sorular, müzikteki Kreşendo gibi bir tek görüntüde birleşiyorlar. Mizah, yoğun bir hüznle birlikte geliyor. Sonuna doğru bir koşuya dönüşen tarih; unutuşun tanrılarına adanmış, yazarın ve ülkesinin kaderi konusunda düşünceler, düşünceler...

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilecek bir yargıdır?

- A) *Gülüştün ve Unutuşun Kitabı*, yazarın başından geçen anı kırıntılarını ele almaktadır.
B) Milan Kundera'nın yazdığı birden fazla roman vardır.
C) *Tamina* adlı roman kahramanı iki farklı kültürdeki ortak çatışmalarda yer alır.
D) *Gülüştün ve Unutuşun Kitabı* adlı eser yazarı için bir dönüm noktası olmuştur.
E) Fransa Milan Kundera için son duraktır.

2. Böyle bir şey mümkün mü hiç? Bir insan bırakınız dünya edebiyatını, sadece Türk edebiyatının dahi bütün eserlerini okuyamaz. Öyle yazarlarımız var ki ellışer, altmışar eser vermişler. Ahmet Mithat Efendi'nin yüzlerce kitabı var. Dünya edebiyatında da böyle yazarlar var. Dolayısıyla ben Dünya edebiyatının bir parçasını, özellikle de Fransız edebiyatını okuduğumu söyleyebilirim ancak.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıt olabilir?

- A) Dünya edebiyatının bütün eserlerini okudunuz mu?
B) Türk edebiyatını iyi tanıdığınızı söyleyebilir misiniz?
C) Bütün yazarlar çok sayıda eser yazmalı mıdır?
D) Dünyanın en çok üreten yazarlarını biliyor musunuz?
E) Türk edebiyatı sizce dünya edebiyatından daha mı önemli?

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Romantizm akımının öncüsü olan ve halkın çıkarlarını savunması nedeniyle yirmi yıl sürgünde kalan Victor Hugo, sürgün edildiği yıllarda birçok önemli eser ortaya koymuştur. Kral rejimine karşı Cumhuriyeti savunduğu ve 1862 yılında yazdığı *Sefiller*, dünya klasikleri arasına giren en önemli edebi yapıtlardan biri hâline gelmiştir. Beş ciltten oluşan eserde yazar, Paris'in arka sokaklarının ve varoşların korkunç yaşamına ayırmış, aynı zamanda burjuva evlerini ve mahallelerini de ayrıntılı olarak tasvir ederek, iki sınıf arasındaki keskin ayrımı detaylı biçimde ortaya koymuştur. Roman kahramanlarının önemli bir kısmı, yazarın bizzat tanıdığı ya da Fransa tarihinde var olan karakterlerden meydana gelir. Başkarakter Jan Valjean'ı merkeze alan hikâyede, okuyuculara Fransız tarihinin Temmuz Monarşisi adı verilen döneminde, kanlı biçimde bastırılan 1832 işçi ayaklanması tasvir edilir. Dönemin eşitsiz adalet yapısını gözler önüne sermesiyle de önemli bir tarihi belgeye dönüşen *Sefiller*, evrensel bir niteliğe kavuşmuş; birçok dile çevrilmiş, müzikalleri yapılmış ve birçok kez sinemaya uyarlanmıştır.

3. Bu parçaya göre *Sefiller* adlı eserin evrensel bir niteliğe kavuşmasında,

- I. Karakterlerinin gerçek hayattan alınması
II. Bir dönemi anlatan tarihi belge niteliği taşıması
III. Farklı mecralarda farklı şekillerde sunumunun yapılması
IV. Yazarının tüm dünya tarafından tanınıyor olması

ifadelerinden hangisi doğrudan etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) II ve IV

4. Bu parçaya göre Victor Hugo için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözlem yeteneğinin güçlü olduğu
B) Gerçekçi bir tutum sergilediği
C) Eleştirmekten çekinmediği
D) Toplumsal konulara yer verdiği
E) Dile özen gösterdiği

5. Ben hep yaşamdan yola çıktım. Gerçekleri anlattım. Bunun içindir ki Anadolu'nun türküsünü ilk kez, başkalarından farklı biçimde söyledim. Bu tutumumu beğenmeyene, küçümseyene rastlamadım. Yirmi yaşında yazdığım şiirler, bugün bile güncelliğini koruyorsa bu, başka niteliklerin yanı sıra şiirlerimdeki gerçeğin sürekliliğinden de ileri gelmektedir.

Bu sözleri söyleyen şair için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçekçi bir tutumu vardır.
- B) Hayatın içinden beslenmektedir.
- C) Kalıcı eserler ortaya koymuştur.
- D) Farklı türlere ilgi duymuştur.
- E) Kendine has olabilmektedir.

6. Yazarları dünya görüşlerine göre değerlendirirseniz bir senteze ulaşamazsınız. Her yazardan farklı kazanımlar elde etmelisiniz. Halbuki iyi yazarlar ve şairler dünya görüşleri şu ya da bu oluşuyla değil, sanatlarıyla ayakta dururlar. Zaten iyi yazarlar ve şairlerde o sanat o kadar güçlü oluyor ki onu paketleyip rafa kaldırmanın imkanı olmuyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı görüşlere sahip sanatçıları tanımak kişiye farklı kazanımlar sağlar.
- B) Her sanatçı toplumun önünde olup onu yönlendirebilir.
- C) Sanatçıları dünya görüşleriyle değil, eserleriyle değerlendirmeliyiz.
- D) Gerçek sanatçıların dünya görüşlerinden dolayı bertaraf edilmeleri mümkün değildir.
- E) Sanat, fikir ayrılıklarının ötesinde bir güçtür.

7. Sanat, dünyayla mücadele etmenin, ona bir anlam, yeni bir şekil verme isteğinin olduğu yerde var olur. O, yaşamın trajik yapısını sorgular; insanın değişim çabasına kendi imkânları ve sınırlar içinde katkıda bulunur. Aynı zamanda yaşanan dönemle ilgili insancıl bir ses sunar bize. Varlığını, duygusal ve düşünsel faaliyetlerimizi içerir.

Bu parçada sanatla ilgili, aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İnsanın değişim isteğine katkıda bulunduğu
- B) Yaşamı anlama ve anlatma isteğinden kaynaklandığına
- C) Dünyayla mücadele edilen yerde var olduğuna
- D) Yaşamdaki trajedileri yok ettiğine
- E) İnsanın iç dünyasına seslendiğine

8. Yazar bu eserinde kendisinin de içinde bulunduğu aydınlar çevresinin ve dönemin sanatsal portresini çizerken ülkenin toplumsal yaşamından kesitler sunuyor. Yalnızca anlatmayla yetinmiyor yazar; keskin gözlerini, yaşantıya ait anıları bir denemecinin süzgecinden geçirerek bu yaşantı üzerinde doğrultuyor. Betimlediği kişileri olgunlukla değerlendirirken kimi zaman onları eleştirmekten de kaçınmıyor.

Bu parçada, yazar ve eseriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kitapta, yaşadığı dönemi anlattığına
- B) Eserinde yer alan kişileri eleştirmekten kaçınmadığına
- C) Gözlemleri güçlü bir yazar olduğuna
- D) Yaşadığı dönemin edebiyat ve sanat anlayışını yansıttığına
- E) Deneme türünde yazılarıyla tanındığına

9. Roman yazarı roman kahramanlarını “insan” olarak anlatmakla yetinmeli: “Şu kötüdür, şu iyidir” dememeli. Etkili anlatmak için inandırıcı olması gereken roman yazarının kahramanlarına müdahalesi, okuruna da saygısızlıktır. Okuyucu bir romanı okurken neyin iyi, neyin kötü olduğunu algılamaktan aciz midir ki yazar ona yol gösteriyor?

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Roman yazarı etkili olmak için inandırıcı olmalıdır.
B) Okuyucu, roman okurken iyi-kötü ayrımını yapmaktan acizdir.
C) Yazarın kahramanlarını iyi kötü diye tartışması yanlıştır.
D) Yazarın kahramanlara müdahalesi okuyucuya saygısızlıktır.
E) Yazar kahramanlarını sadece insan olarak anlatmalıdır.

10. Gelişmiş ülkelerde okuma yazma bilenlerin fazla olması, onun okuma yazma ihtiyacını doğuran hayat şartlarının içinde bulunmasındandır. Büyük kent ve sanayi merkezine yakın olmaktan, ticaret ve sanayi hayatının isteklerinden, kültür temasının sıklığından medeni seviyenin bir dereceye kadar yüksekliğinden doğan okuma yazma ihtiyacı, ilerlemenin sebebi olmadan önceki sonucudur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Gelişmiş olan ülkelerde medeni seviye bir dereceye kadar yüksektir.
B) Okuma-yazma ihtiyacı gelişmenin sebebi olmadan önce sonucudur.
C) Büyük kent ve sanayi merkezine yakın olmak, okuma yazmayı ihtiyaç hâline getirmiştir.
D) İleri ülkelerde okuma yazma oranı yüksektir.
E) Halkın okumak ve yazmak istemesi bir düşünce sistemidir.

11. Okumayı kendisine alışkanlık hâline getirmiş ve günlük hayatının bir parçası yapan insan basılı sözcüklerin taşıdığı bilgiyi hiçbir zaman olduğu gibi kabul etmez. Kimi yönden okuduklarına katılırken kimi yönden de katılmaz. Dergilerde kitaplarda karşılaştığı her yeni görüşle bir kez hesaplaşır; böylece kendine özgü bağımsız düşüncesini oluşturur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Okuyucu, karşısına çıkan yeni görüşle hesaplaşarak, bu görüşü kendi düşüncesiyle bütünleştirmeye çalışır.
B) Çok okuyan insanlar sözcüklerin taşıdıkları bilgiyi olduğu gibi benimserler.
C) Bazı insanlar okumayı günlük hayatının bir parçası hâline getirir.
D) Başarılı bir okur bazı yönleriyle katıldığı yazılara, bazı yönleriyle katılmayabilir.
E) Kendilerine özgü bir düşünce dünyası kuran insanlar okumayı alışkanlık hâline getirmişlerdir.

12. Montaigne ülkemizde pek tanınmış olmakla beraber, tercümeleri uzun bir ön sözle vermeye cesaret edemedim. Çünkü Montaigne zaten eserini kendini tanıtmak için yazmış. Onunla okuyucu arasına giren herkes boş sözler söylemek tehlikesine düşer. Onun denemeleri tercümeyle en az elverişli kitaplardan biridir. Montaigne'den yapılacak her seçme keyfi ve her bölüm eksik olacaktır. Montaigne'nin bahçesinden her geçişte insan çok değişik demetler yapabilir.

Bu parçadan Montaigne ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Denemelerinin kendi kimliği ile örtüştüğü
B) Çok zengin bir anlatımının olduğu
C) Ülkemizde tanındığı
D) Çevirmenlerden fazla ilgi görmediği
E) Çevirisinin yapılmasının kolay olmadığı

13. (I) Batı Roma İmparatorluğu'nun MS V. yüzyılda yıkılmasının ardından onun sağladığı güvenlik ortamında gelişen ekonomik, sosyal ve sanatsal hayat bir gerileme içerisine girmiştir. (II) Ancak bu gerileme en azından takip eden üç yüzyıllık süre için mutlak bir çöküntü şeklinde değildir. (III) Germen asıllı istilacı kavimler Fransa, İspanya ve İtalyan yarımadasını istila ettikten sonra burada yüksek bir uygarlık seviyesinde yaşayan yerel halklardan etkilenmiş, onların hayatlarına kendilerini uydurmuşlardır. (IV) Keza, Frank kralları Roma'dan miras kalan ticari canlılık sayesinde kasalarını doldurduklarını görerek var olan düzeni muhafaza etmeye çalışmışlardır. (V) Ayrıca istilacı kavimler denizcilikle alakadar olmadıkları için deniz ticareti sekteye uğramadan devam etmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Deniz ticaretinin daha da gelişmesi sonradan Coğrafi Keşiflere öncülük etmiş ve Avrupa tarihi tamamen değiştirmiştir." cümlesinin getirilmesi parçanın anlamını bozmaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

14. Davranışları ölçülü, konuşmaları tutuk bir şairdi. Konuşmalarındaki tutukluk şiirinin dokusuna sinmişti. Bu tutukluğu, kesik kesik soluk alış şairlerini okurken duyumsarsınız. Eğer kendinizi şiire kaptırdıysanız hiç farkına varmadan siz de soluklanarak okur, şairin neleri duyumsatmak istediğini sezersiniz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karamsar bir tablonun oluşturulması
B) Kişiliğinin esere yansması
C) Hayatın iyi ve kötü yanlarının yalın bir dille verilmesi
D) Okurun çaba harcaması gerektiği
E) Şiirlerdeki gerçekliğin hayal ürünü olması

15. Şiddete karşı her türlü cephe alabilmek mümkün. Tabii kendi çelişmesini de içinde barındırarak... Uluslararası barıştan yana olduğunu iddia eden biri, belli bir süre sonra çözüm adına ortak bir şiddet tekelinin üretilmesini önercektir. Tüm bilinen savaş görüntülerine rağmen siyasi propagandanın temel kurallarından biri, barışa çok az bir zaman kalmış gibi, yaşanan handikabın derecesini hafifletmek, savaşın açık ve doğal olan dilini siyasetin yapay diliyle değiştirmektir.

Bu parçada eleştirilen kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Barış için savaşın kaçınılmaz olduğunu savunmaktadır.
B) Maddi kaygı içine girmiştir.
C) Barış istediğinden emin değildir.
D) Barış için seçtiği yolu açıklamamaktadır.
E) Yanlışlarını insanlara anlatmaktadır.

16. Sanat serüveni boyunca, sadece yazınsal yapıtlarıyla değil, özellikle edebiyatımızın unutulmuş, gölgede kalmış değerlerini de ortaya çıkararak edebiyatımızı zenginleştiren, çoğaltan Selim İleri, herkesin sadece ve sadece kendisine baktığı bir edebiyat ortamında, tam bir kadirbilirlikle geçmiş zamanın peşinde, keşfettiği edebi ışıkları okuruna yansıtarak bir anlamda edebiyatımızın hafızası olmuştur. Bunu yaparken de edebiyata, birikimlerimize, ayırıcı değil kuşatıcı bir bütünlükle bakmış ve sonuçta Türk ve dünya edebiyatını özümseyerek her zaman yeni bir değer üretme çabası içerisinde bulunmuştur.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarların belli akımların etkisinde olması
B) Edebiyata duyulan ilginin az olması
C) Belli yazarların ilgi görmesi
D) Farklı bakış açılarına yer verilmemesi
E) Herkesin sanata yönelmesi

1. Bir kafa tembelliği sürüp gitmekte bugün Türkiye'mizde. Sordum soruşturduğum nice gençlere, niye okumuyorsunuz diye. Karşılık şu genelleme: "Üç sayfa okuyorum, sonra gözlerim yoruluyor, bırakıyorum." Sevsinler bu yargıyı. Okumak bir alışkanlık durumuna gelmedi mi, yapılacak bir şey yoktur. Evinde, elinin altında bir kitaplığı olmayan hangi çocuk düşünebilirsiniz ki okumaya bir eğilim duysun. Yıllar önce yurdumuza gelen Fransız Yazar Duhamel, Türkiye'nin geri kalmışlığının nedenlerini evlerde kitap olmayışında buluyordu, çok haklı olarak.

Bu parçanın bütününde yazar neden yakınmaktadır?

- A) Kitap maliyetinin yüksek olmasından
- B) Yabancı bir yazarın Türkiye'nin geri kalmışlığıyla ilgili yorum yapmasından
- C) Gençlerin tembelliğinden
- D) Türkiye'deki ailelerin çocuklarına kitap okuma alışkanlığı kazandırmasından
- E) Kitap okuma alışkanlığının olmamasından

2. Sanatçı, olayların "nasıl" yönünü sezip sonra bunu görünür kılmak için eserlerinde en uygun anlatımı ve tekniği yakalamaya çalışırken bilim insanı "niçin" sorusuyla imgelemi arkaya itip akılcılığı ön plana alır. Bunlardan hangisine ağırlık verilirse verilsin her ikisi de evreni, dünyayı, doğayı, insanı ve toplumu daha anlaşılır, insanlığı daha mutlu kılma çabasıdır. Uygulamadaki kaçınılmaz bazı farklara karşın bilim ve sanatın evrimi yakından incelendiğinde, birbirini tamamlayıcı unsurlara rastlanır. Sonuçta bilim ve sanat en az bir hedefte birleşmiştir: İnsanlığı zenginleştirmek. Bilim insanı için de sanatçı için de ulaşılacak istenen, anlamlı, dengeli, uyumlu bütünlük karşısında duyulan estetik hazdır.

Bu parçada bilim ve sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birlikte hareket ettikleri
- B) Aynı amaç için uğraştıkları
- C) Farklı teknikler kullandıkları
- D) Ortak paydanın insan olduğu
- E) Ulaşmak istedikleri kitlenin aynı olduğu

3. Edison, elektrik ampulünü icat ederken ampulün içine konulacak maddeyi bulmak için, üç bine yakın maddeyi denemiş fakat aradığını bulamamıştı. Bunun üzerine, arkadaşları onu vazgeçirmeye çalışmışlardı. Hatta, bu durum Stevens Teknoloji Enstitüsü tarafından da protesto edilmişti. Buna karşılık, Edison'un yanıtı şu olmuştu: "Beyler, evet, üç bin maddeyi denedik, hiçbir sonuç alamadık. Fakat bu deneylerden üç bin maddenin hiçbirinin yaramayacağı sonucuna da ulaşmadık mı?"

Bu parçaya göre, Edison'un bu sözlerle anlatmak istediği, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ben, bunca zaman boşuna zaman kaybettim.
- B) Güçlü olmazsak, saplantılarımız bizi yönlendirir.
- C) Kaybedilen zamanı, kimse geriye döndüremez.
- D) Sonucu düşünmeden hareket etmek yanlıştır.
- E) Hatalara rağmen hedefe ulaşmada aralıksız çalışılmasıdır.

4. Biz, dünyada "yerinde üzüm işleme" olarak açıklanan şato tipi üretim gerçekleştiriyoruz. Üzümü taze taze işleyen, hasat zamanını çok iyi ayarlayan, fermantasyonunu çok iyi yapan bir firmayız; o yüzden tüm ürünlerimiz kalitelidir. Bugün küçük miktarlarda 10-20 fıçı çok iyi şaraplar yapabilirsiniz ama önemli olan milyon litrelerde kaliteli şarap yapmak. Biz bunu başardık. Milyon litreler sattığımız tüm ürünlerimiz gerçekten kalitesiyle iddialı.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olarak söylenmiş olabilir?

- A) Ürünlerinizi daha çok kimler satın alıyor?
- B) Bu sene ne kadar üretim yapmayı hedefliyorsunuz?
- C) Hangi koşullarda nasıl bir üretim yapıyorsunuz?
- D) Fermantasyonun inceliklerini açıklayabilir misiniz?
- E) Her üzümde aynı kalitede şarap üretilebilir mi?

5. Hikâyeci, gerçek karşısında seyirci kalıyor ya da gerçeğin etkilerini düşünmeden, gerçeği çözümlenmeden yansıtıyor. Uzun zamandır böyle. Biri sel felaketini işliyor. Gerçek bir olgu bu. Hikâyede konu olarak var. Fakat bu gerçeğin halk üzerindeki etkilerine değinilmemiş. Böyle olunca da bir fikre, bir öze bağlanmadan sonunda memlekete faydası olmayan memleket hikâyeciliği doğuyor.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hikâyeci, gerçek olayları farklı üslupla yansıtabilmelidir.
B) Kendi ile dolu olan hikâyeler, okuyucu bulamamaktadır.
C) Cumhuriyet Dönemi'nin hikâyesi, gerçekçilik konusunda taviz vermediğinden başarısızdır.
D) Gerçeği, bir fikir ve öz ile yoğuramayan hikâyeler faydalı olamamıştır.
E) Hikâyemizde konu değişikliğine gidilmezse memleket edebiyatı faydasız bir hâl alır.

6. Edebiyatçı, farkında olmadan "zamana karşı büyüyen bir nefret"le üretir alt metinde; ortadaki nefret, çekememezlikten çok, kendini ifadenin çarpıtılma ihtimalinin bulunmasıdır. Şüphesiz, bir paranoyanın semptomudur hissedilen ancak bunca çarpıtılmanın rutinleşmesinin reflekse dönüşmesinden de edebiyatçıyı sorumlu tutamayız. Kısaca, ağır tahrik vardır.

Bu parçada söz edilen edebiyatçı aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Kendini ifade eden
B) Hisseden
C) Tehlikeyi seven
D) Nefrete sahip olan
E) Üreten

7. (I) Tanzimat edebiyatı sanatçılarının ne yaptıklarından çok, ne yapmak istedikleri önemlidir. (II) Yine bir yandan divan edebiyatının estetik anlayışından zevk alır, öte yandan Batı edebiyatının ürünlerine yönelirler. (III) Halk için yazmaya çalışmışlardır ama halk kökenli değillerdir. (IV) Yetiştikleri ortam gereği eskiden kopamazlar ama onu sürekli eleştirirler. (V) Şiirlerinde aynı konuları eski biçimde işlerler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi cümleler yer değiştirmelidir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve IV
D) III ve IV
E) IV ve V

8. Sürekli sizin söylediklerinizi yapan biri olsa bu hoşunuza gider. Hiç kimse böyle bir şey yapmaz. Ama bilgisayarlar yapıyor, hem de mızızlanmadan. Düşündüğünüz bir şeyi onun yapmasını sağlamak çok güzel. Bazen bir dosttan bile daha yakın buluyorum bilgisayarı. Canımın istediği her şeyi onunla yapabiliyorum.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıttır?

- A) Bilgisayarın hangi özelliğini seviyorsunuz?
B) Ne zamandan beri bilgisayarla ilgileniyorsunuz?
C) Bilgisayar teknolojisinde neredeyiz?
D) Bilgisayar en çok hangi sektörde kullanılır?
E) Kendinizi bilgisayar konusunda tam bir uzman olarak görüyor musunuz?

9. Yazar, toplumun bir parçasıdır. Yazar için bilinmedik binlerce uygunluk hâlinde olduğunu hissetmek kadar büyük sevinç yoktur. Başkalarının zevki, onun kendi doğruluğunun garantisidir. Yazarın ilk işi; göz boyamaktan, kandırmacadan vazgeçmek, kendini büyük görmemek, kendini toplumun bir parçası saymak, toplum sorunlarıyla ilgilenmek, yazılarının toplumda yankılar uyandıracak nitelikte olmasını gaye edinmek, karanlıkta yürüyenlere gücü yettiğince ışık tutmak, gerçeği bulmak ve gerçeği yazmak olmalıdır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir yazarda bulunması gereken niteliklerden biri değildir?

- A) Dürüstlük
- B) Özgünlük
- C) Yol göstericilik
- D) Gerçekçilik
- E) Hoşgörü

10. Bugüne kadar katıldığım tüm söyleşilerde bir konudan hiç ders alınmadığını gördüm. Herkes tarımın sorun olduğunu söylüyor. Tarım nerede olur? Toprakta olur. Sen toprağın derdini çözmeden tarımın derdini çözemezsin. Türkiye’de yılda üst toprak olarak 1 milyar 400 milyon ton toprak kaybedilmesi ne demektir? Bu, ülkenin yok olduğunun göstergesidir. Demek ki bilinç kavramı bize çok uzak.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Toprakla ilgili yaptığınız çalışmalar nelerdir?
- B) Halkınız toprak konusunda bilinçli mi?
- C) Ülkemizdeki toprak sorunu nasıl çözülür?
- D) Toprak konusunda yapılan olumlu çalışmalar var mı?
- E) Ülkemizde en çok hangi bölgeler toprak kaybediyor?

11. - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İnsan yaşamı, ormanların sağladığı su döngüsüne, toprak üretimine ve doğal sistemin en önemli özelliklerinden olan biyoçeşitliliğe bağlıdır. Toprağın verimini ilk çağlarda anlayan insanlık, toprağı ekip biçerek ve hayvanlarını besleyerek ondan yararlanmasını öğrenmiştir. Çok sadıktır toprak, bir ekseniz bin verir. Sofralarınıza ekmek, aş olur verdikleri. Değerini biraz bilenler ona “toprak ana” der. Çünkü toprak, bir ana kadar cefakâr, bir ana kadar vefalıdır. Yüzyıllarca insanlar, üzerinde yaşadıkları toprak için savaşmış, onu kanlarıyla sulamışlardır. İnsanlık için toprak o kadar değerlidir ki milyonlarca insanın canına mal olmuştur.

11. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Toplumlar toprak yüzünden birbiriyle savaşmıştır.
- B) İnsan yaşamı doğayla ilişkilidir.
- C) İnsan, toprağın değerini ilk çağlardan beri bilmektedir.
- D) Toprak birçok yönden insana faydalı olmaktadır.
- E) Toprağı iyi kullanamayan topluluklar yok olmuştur.

12. Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprakta elde edilen ürünler
- B) Toprağın insan için önemi
- C) İnsan yaşamının kırılgan olması
- D) Toprak ve toplum ilişkisi
- E) Toprağın verimli kullanılması

13. Muğla'nın Marmaris ilçesinde yaşayan Kemal Öğretmen yaz aylarında daha çok çocuklarıyla ilgilenir, onları Marmaris'in eşsiz koylarına götürür.

Bu cümleden Kemal Öğretmenle ilgili olarak

- I. Yüzmeyi bilmektedir.
II. Yaz aylarında sadece çocuklarıyla ilgilenmemektedir.
III. Marmaris'in koylarına tekneyle gitmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

14. Taşrada yoksulluk sefalet ve sıkıntı çekmekte olan masum çocuk figürünü Londra'nın lüks ve şatafatlı sokaklarına sokmuş, onu pek çok kötülük ve güzellikleriyle de tanıştırmış ama her zaman taşra samimiyetini, masumiyetini ve yakın ilişkilerini öne çıkarmıştır. Dickens'in çocukları böylesine yoğun bir şekilde anlatması kendi sefalet içinde geçirmiş olduğu çocukluğuna bağlanmıştır. 11 yaşında boya fabrikasında işe başlayarak hayatına işçi-çocuk kavramının girdiği düşünülürse bu yargıların yerinde olduğu söylenebilir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Sanatçılar yaşadıklarından etkilenerek bunu eserlerine yansıtır.
B) Her sanatçının sanatı yorumlama biçimi birbirinden ayrılır.
C) Hayatın karanlık yüzüyle karşılaşan sanatçılar daha başarılı olur.
D) Zıtlıklar bir eserin değer kazanmasında en etkili araçlardır.
E) Sanatta gerçekler ve hayaller iç içe verilebilir.

15. Her dil etkiye açıktır; ödünç kelimeler alır, kelimeler verir. Türkçeye Arapçadan ve Farsçadan pek çok kelime girmiştir. Bu doğru ama dilimizin zayıflığına işaret etmez. Kelimeyi almışız fakat ona yeni bir ruh, yeni bir anlam da kazandırmışız. Bazı aydınlar Türkçenin mantığını kavramadan asırlardır kullandığımız ödünç kelimeleri sözlüklerden çıkarmak istediler. Dilde bir ikilem yaşandı. Doğu kökenli kelimeleri dilden söküp atmak büyük bir tarihi, kültürü, sanat, edebiyat ve bilimi atmaktı.

Bu sözleri söyleyen yazar, aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiş olabilir?

- A) Dillerin başka dillerden etkilenmesinin doğal olduğunu
B) Her dilin kendine özgü bir ruhunun olduğunu
C) Başka dillerle etkileşim içine girmenin riskli olduğunu
D) Yanlış kelime seçimlerinin eleştiri konusu olduğunu
E) Bir dili güçlü kılanın kendi kelimeleri olduğunu

16. Bir üniversite kampüsünde 1984'ü neredeyse kutsal kitap kabul eden ve Orwell'in dehasını size saatlerce anlatacak profesörleri bulabilirsiniz. Hemen yan departmanda kitabın adını telaffuz ettiğinizde ise sinirden ağız köpürerek Orwell'in fanatik bir propaganda yazarı olduğunu ve 1984'ün değeri en çok abartılmış romanlardan biri olduğunu haykıracak başka bir profesörle kafa kafaya gelirsiniz. Hakkında yapılan yorumlar o kadar çeşitli ve zıttır ki bu laf kalabalığında kaybolmak an meselesidir.

Bu parçada söz edilen 1984 isimli eser aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Bazılarınca çok yüceltilmesi
B) Farklı yorumlara konu olması
C) Evrensel nitelikler taşıması
D) Farklı tepkilerle karşılaşması
E) Eleştirilmesi

1. 6 yaşından itibaren ilkokulun ilk yıllarında çocuğun büyümesi oldukça yavaş seyirlidir. Bu durum kızlarda yaklaşık olarak 10, erkeklerde 12 yaşına kadar devam eder ve birden hızlanır. Bu yıllarda çocuk yılda yaklaşık olarak 3-3,5 kg ağırlık artışı ve 6 cm kadar boyda uzama gösterir. Baş çevresinde artış, eskisine kıyasla azalmıştır, 5-12 yaş arası ortalama 51-54 cm'ye ulaşır. Bu dönemin sonunda beyin tam erişkin büyüklüğüne ulaşır.

Bu parçada çocuğun gelişimi ile ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Çocukların hızlı gelişiminde hangi maddeler etkilidir?
B) Çocukların beyninin yetişkin birisinin beyin ebatlarına ulaşması ne zaman gerçekleşir?
C) Çocukların büyümelerindeki hızlanma ne zaman olur?
D) Çocuğun büyümesindeki yavaşlama ne zaman başlar?
E) Çocukların baş çevresindeki artış doğduğu dönemde mi sonrasında mı hızlıdır?

2. Politik tavır olarak taraf olan şairimiz, şiiri ne denli büyük olsa da ötelemelerden kurtulamaz. Burkay'ın şiiri olmasa da tanınmışlığı (aldığı uluslararası şiir ödülleri ve Avrupa'daki bilinirliğini dışarıda tutarak) da bundan nasibini almıştır. Gerek siyasal tavrı, gerekse ülkenin sanat ortamından uzak oluşu nedeniyle bir yandan dezenformasyona uğramış, öte yandan da görmezden gelinmeye çalıışılmıştır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Geniş bir kitleye hitap eden
B) Ötelemelerden kendini kurtaramayan
C) Kendini yalnız hisseden
D) Sanat âleminde uzak olan
E) Taraf olan

3. Hep böyle derler, değil mi? Falanca yazarın kitapları kalıcı olmayacak, falancanın ise kalıcı olacak. Bununla övünürler ya da bunu önemserler. Benim, yok öyle bir kuruntum. Ama bu konuda hiç takıntım yok, diyemem. Yine de bugün yaşayan hepimizin üç yüz yıl sonra hiç okunmayacağına, çok iyi biliyorum.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıt olabilir?

- A) Bu arada, kaç yüz yıl kalıcı olmayı düşünüyorsunuz?
B) Yaratıcılar ve ölümlüler arasındaki en temel fark nedir, yaratıcılar ölümsüz müdür?
C) Benim Adım Kırmızı'daki nakkaşlık, yazarlık mı?
D) Okurlarınız, sizi konuşmatik buluyor, siz kendinizi nasıl buluyorsunuz?
E) Siz de zaman zaman kendinizi yaşayan bir ölü gibi hissediyor musunuz?

4. Eleştirilerini daha çok roman ve öykü üzerinde yoğunlaştırır. O, roman ya da öykü yazarının gerçekleri olduğu gibi göstererek "beş duyu gerçekliği" yapmasına karşı çıkar. Bunun gerçeklik olmadığı kanısındadır. "Çünkü yazar, halk yazarı, edebiyatın görevinin dünyayı tanımak, dünyayı değiştirmek olduğuna inanır. Sanat gerçekliğin alelade kopyası değildir, bu gerçekliği aşmak, değiştirmek çabasıdır." Ona göre yazarın "öncü olmak", halkı aydınlatmak gibi işlevleri vardır. Bunun için de ekonomi, tarih, toplum bilim gibi bilimlerin verilerini öğrenmesi, bilimsel düşünceye sahip olması, yurt gerçeklerini bilmesi gerekir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Sanat nedir?
B) Edebiyatın görevi nedir?
C) Yazarın görevleri nelerdir?
D) Eleştirilerini daha çok hangi türe yönelik yapmıştır?
E) Yazarın sanata bakış açısı nasıl değişmektedir?

5. Benim için konular önemli değil ancak yine de yaşam şeklinin getirdiği, konu seçimi diye bir durum var. Fakat mesele konuyu iyi seçmekte değil; konuyu çok iyi seçebilirsiniz, çok da iyi anlatabilirsiniz. Ancak onu niçin anlatmak istiyorsunuz: İşte çağdaş yazarın bunu çok iyi değerlendirmesi gerekir.

Bu parçaya göre çağdaş yazarın çok iyi değerlendirmesi gereken konu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil ve üslup
- B) Konu seçimi
- C) Yaşam tarzı
- D) Konunun anlatış biçimi
- E) Verilmek istenen mesaj

6. İlk romanlarımda fark ettiğim en önemli şey, bu romanlarda dil ile alışverişim ve yakınlığının daha sonraki romanlarımdakinden çok farklı oluşu. Yok etmek istediğin şeyi çok iyi tanımalısın. Cervantes de bunu yaşamıştı. Döneminin sözlü ve yazılı dilini öyle ele almıştı ki daha sonra onu yerle bir ederek dilin kalıntılarından yeni bir şey inşa edebilmişti.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Dilin kalıntılarından yararlanmak gerektiğinden
- B) Cervantes'in başlattığı yeni akımdan
- C) Romanlarda dil ile yakınlığın olması gerektiğinden
- D) Yazarın, amacını çok iyi bilmesi gerektiğinden
- E) Okurun, romanla olan yakınlığından

7. Elbette böyle bir düşüncem var fakat ne kadar başarıyorum bunu bilemiyorum. Karacaoğlan: "Ben ölürsem söylenirim dillerde." demiş ama ben bunu diyemiyorum. Kendi en fazla güvenen adam Tolstoy'dur. İlyada'yı yeniden yazdım diyecek kadar. Fakat o bile "Ben şu kadar zaman eskimem." diyememiştir. Bu nedenle kendimle ilgili kesin bir şey diyemem. Buna karar verecek olan eserlerimi okuyacak olan değerli okurlarımdır.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıtır?

- A) Yazdığınız eserler sizi geleceğe taşıyor mu?
- B) Tolstoy'la aranızda ne gibi benzerlikler görüyorsunuz.
- C) Dünyanın sayılı yazarlarından biri olmak gibi bir düşünceniz var mı?
- D) Size göre zamanı aşip geleceğe kalmak için neler yapılmalıdır?
- E) Geleceğe kalacağınızı ve hiç eskimeyeceğinizi düşünüyor musunuz?

ÇİTA YAYINLARI

8. Yetkin yazarın son yapıtı, öteki yapıtlarından oldukça farklı. Öyküler sağlam ve sürükleyici bir söyleyişle oluşturulmuş. Yazar, paragrafları birbirine öyle sıkı bağlamış ki bir paragraf bile atlama fırsatı vermiyor okura. Kısacası yazar, bu yapıtıyla kelimenin tam anlamıyla bir edebiyat ziyafeti çekiyor öyküseverlere.

Bu parçada sözü edilen eserin özellikle hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Yazarın önceki eserlerinden oldukça farklı olduğu
- B) Konu yönüyle seçici davranılmış olduğu
- C) Etkileyici, okura zevk veren sağlam bir anlatımının olduğu
- D) Öyküseverlerin çok etkilediği
- E) Anlatılan olaylara özgün bir bakış açısının getirildiği

9. Hayatın iyi ve kötü yanını da görmüş, bazılarında ders almış bazılarında da almamış ancak buna rağmen mutlu olamamış biriydi. Hayatın iyi yanını iğne deliğinden göstererek ona bir anlamda daha çok çabalaman lazım demişti.

Bu parçada geçen "iğne deliğinden göstermek" sözüyle aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Güzellikleri göstermemek
B) Kişiyi olumlu etkilemek
C) Zorluk çıkarmak
D) İyi ve kötüyü bir arada vermek
E) Yaşamı bardağın dolu tarafıyla göstermek

10. Bir akşam yürüyüşü sırasında iki araç birbirine çarpıp ve sürücüler baygındı. Kimse yoktu etrafta. İlk yardım ekiplerini arayıp gelmelerini beklerken yaralılara nasıl yardım edebileceğimi düşündüm. Yardıma ihtiyaçları vardı ama yardım ederken zarar verebilirdim. Bu nedenle eylemsiz kalmaya karar verdim.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki görüşlerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Doğru zamanı bekleme
B) Kuşkucu olma
C) Korkularına yenik düşme
D) Sorumsuz davranma
E) Bencillik yapma

11. Gördüğüm kadarıyla Türkiye toplumunda ve herhalde bütün dünyada da böyledir. Belli bir yaşam tarzı dayatılıyor insanlara. Bu dayatmalar içinde roller var: Baba iyi bir iş sahibi olmalı, anne çocuğuna bakmalı, kocasına sadık olmalı. Hedefler var ancak bütün bu hedefler tüketim toplumunun gösterdiği şeyler. Araba, ev sahibi olunmalı, tatile gidilmeli, eğer daha da çok para kazanılırsa yat sahibi olunmalı... Süreç içerisinde kadınla erkeğin ilişkisi bu rollerin dağıtıcı etkisine maruz kalıyor.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıt olabilir?

- A) Orta sınıfa mensup olmak neden böyle yıpratıcı?
B) İnsanlara belli bir yaşam tarzı dayatılıyor mu?
C) Kadın-erkek ilişkisi nasıl olmalı?
D) Tüketim toplumu hedef gösterir mi?
E) Çok para kazanmak insanları hangi yöne iter?

12. Gençliğimde en çok istediğim şey Saint-Michel Şövalyesi olmaktı çünkü o zamanlar bu şövalyelik Fransız soyluları arasında pek az kişinin ulaşabileceği en büyük onur payesiydi. Kader bu isteğimi tuhaf bir şakayla yerine getirdi. Ona ulaşmak için beni yerimden kaldırıp yükseltecek yerde, daha da cömert davranarak ---.

Bu parçada boş bırakılan yere,

- I. o onuru ucuzlatıp alçalttı, benim omuzlarıma
II. onu daha da aşağılara kadar indirdi
III. soyluların arasında pek az kişiye o onur verildi
IV. bir zamanlar almak istediğim şövalyelik ilgimi çekmiyordu artık

ifadelerinden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve IV
D) II ve III
E) III ve IV

13. - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sözümün akışını bozup güzel tümceler aramaktansa güzel tümceleri bozup sözümün akışına uydurmayı daha doğru bulurum. Bir sözün ardından koşmamalıyız, söz bizim ardımızdan koşmalı, işimize yaramalı, söylediğimiz şeyler sözlerimizi almalı ve dinleyenin kafasını öyle doldurmalı ki artık sözcüklerini hatırlayamasın. İster kâğıt üstünde olsun, ister ağızdan, benim sevdiğim konuşma, düpedüz, içten gelen, lezzetli, şiirli, sıkı ve kısa kesen bir konuşmadır. Güç olsun, zararı yok ama sıkıcı olmasın; süsten, özentiden kaçsın; düzensiz, gelişigüzel ve korkmadan yürüsün. Söylev sanatı, insanı söyleyeceğinden uzaklaştırıp kendi yoluna çeker. Gösteriş için herkesten başka türlü giyinmek, gülünç kılıklara girmek nasıl pısrıklık, korkaklıksa konuşmada bilinmedik sözcükler, duyulmadık tümceler aramak da bir medreseli çocuk çabasıdır. Ah, keşke Paris'in sebze çarşısında kullanılan sözcüklerle konuşabilsem!

13. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi sözde olması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Sürükleyicilik
B) Doğallık
C) Samimiyet
D) Özgünlük
E) Sadelik

14. Aşağıda cümlelerden hangisi bu parçada anlatılanlara uygun bir cümle değildir?

- A) Leyla'nın neden sinirlendiğini öğrenince hemen öğretmenin yanına gittim.
B) Kıyametten bir an öncesinin ıssızlığı gibi, gecenin karanlık eteğinde bir başına ilerliyordu.
C) Deniz dalgalı, gökyüzü bulutluydu ve ben, iki elim dümende tek başıyım.
D) Akşama kadar evin içinde kalıp kimseyle konuşmayan Betül, yalnızlığı seviyordu.
E) İnsanlara yardım etmek için sabah erkenden fırına gider, aldığı ekmekleri kimsesizlere dağıtırdı.

15. Bir gün, bir padişah dünyada o ana dek neler olup bittiğini öğrenmek ister. Devrin usta tarihçilerinden birini yanına çağırır ve ondan dünya tarihini anlatan bir kitap yazmasını ister. Tarihçi iki yıllık bir araştırmanın ve çalışmanın sonunda 12 ciltlik bir ansiklopediyi padişahın önüne koyar. Padişah, "Bu kitapları okuyacak kadar vaktim yok." der ve tüm bu kitapları bir kitapta toplamasını ister. Bizim tarihçi altı aylık bir çalışma daha yapar ve dünya tarihini bir kitapta özetlemeyi başarır. Padişahın huzuruna çıkar. Padişah tarihçinin çalışmasını tebrik etmekle birlikte o kitabı da okuyamayacağını söyler ve ondan dünya tarihini bir cümlede özetlemesini ister. Tarihçi biraz kızgın, biraz da düşünceli bir eda ile padişahın huzurundan ayrılır. Altı aylık bir düşünme süreci geçirir ve sonunda o bir cümleyi padişahın önüne bırakır. O cümle şudur: "Devletler doğar, yaşar ve ölür."

Bu paragrafta anlatılanlarla aşağıdaki parçalardan hangisinde anlatılanlar anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Okurun beğenisini kazanmak isteyen bir yazarın ilk amacı okura ulaşmak olmalıdır. Okura nasıl ulaşacağını düşünüp ona kafa yormalıdır. Bunun da ilk koşulu dildir. Okur anlayabileceği, kendini sıkmayan bir anlatım arar. Ağır sözler, mecazlar, süslü anlatımlar okuru sıkar.
B) Dünya nimetlerine önem vermeyen yaşamı ve felsefesiyle örnek olan ünlü filozof Diyojen, bir gün çok dar bir sokakta zenginliğinden başka hiçbir şeyi olmayan kibirli bir adamla karşılaşır. İkisinden biri kenara çekilmedikçe geçmek mümkün değildir. Mağrur zengin, hor gördüğü filozofa: "Ben bir serserinin önünden kenara çekilmem." der. Diyojen, kenara çekilerek gayet sakin şu karşılığı verir: "Ben çekilirim."
C) Meşhur bir hatibe, "Bir saatlik bir konuşma için ne kadar hazırlık yaparsın?" demişler. "Üç saat." yanıtını vermiş. Beş dakikalık bir konuşma için ne kadar hazırlık gerektiğini sorduklarında ise, "Üç gün" yanıtını vermiş. Cümleler kısalдықça, üzerinde düşünmemiz gereken süre de artıyor.
D) Biz insan olarak, bünyemizde birbiri ile iç içe ama aynı zamanda birbirinin zitti gibi görünen birçok özellik barındırıyoruz. Madde ile mana, kalp ile akıl, beden ile ruh, duygu ile düşünce, iş ile aile bunlardan sadece birkaçı. Bizler bir sarkaç gibi bu noktalar arasında gidip geliyoruz. Ne zaman ki bizler, bizi oluşturan bu özelliklerin arasında bir ahenk ve denge yakalıyoruz, işte o zaman hayattan keyif alıyoruz.
E) Hayat, siz istesenez de istemesenez de akıp gidiyor, dönüp ardına bakmıyor. Sizin keşkeleriniz, pişmanlıklarınız onun için bir anlam ifade etmiyor. Bu, sizin için de bir anlam ifade etmemeli çünkü geçmiş geçmişte kaldı; önemli olan gerekli dersi aldın mı, akıldandın mı? Bunları başarabiliyorsen sen de zamanla uyum için yaşayabilirsin.

1. Hastalıklara yakalanma olasılığının azaltılması için sağlıklı ve dengeli beslenme oldukça önemli bir role sahiptir. Tüm besin gruplarından yeterli ve dengeli olarak içeren bir beslenme düzenine ek olarak antioksidan ve biyoaktif bileşenleri bol miktarda içeren bazı besin türlerinin diyetle eklenmesi, sağlık açısından oldukça önemli faydaları da beraberinde getirebilir. Bunlar arasında en yaygın olarak bilinenlerden bir tanesi de kahvedir. Sağlık üzerindeki olumlu etkileri uzun yıllardır bilinen kahve, sağlıklı bireyler için düzenli olarak tüketilmesi gereken değerli bir besin türüdür. İçeriğinde yer alan yararlı bileşenler sayesinde ruhsal ve bilişsel fonksiyonlar başta olmak üzere genel olarak sağlık durumunu iyileştirmeye yardımcı olan kahve, pek çok hastalıktan korunmada da oldukça etkilidir. Zihni açması, uyanıklığı ve enerji düzeyini artırması ve zindelik sağlaması gibi etkileriyle bilinse de kahvenin faydaları bununla sınırlı değildir. Bütün bunlardan dolayı hâlâ bilimsel araştırmalara sıklıkla konu olan besin türlerinden bir tanesidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Kahve herkes tarafından tüketilebilecek bir besindir.
- B) Bütün besin grupları doğru beslenme biçimiyle alınmalıdır.
- C) Kahvenin insan vücudu üzerinde farklı etkileri vardır.
- D) Kahveyle ilgili çalışmalar kesin bir sonuca bağlanmıştır.
- E) Hastalıklardan korunmak için farklı besin gruplarına yer verilmelidir.

2. Tönnies, kuvvetli bir dayanışmanın, ortak irade ve ortak mülkiyetin bulunduğu kültürlere cemaat; sözleşmeli dayanışmanın, kişisel iradenin ve kişisel mülkiyetin bulunduğu kültürlere de cemiyet demektedir.

Buna cümleye göre cemaat ve cemiyet ayrımında, aşağıdakilerden hangisi ölçüt alınmıştır?

- A) Otoritenin dağılışı
- B) Ekonomik güç
- C) Sınıf farklılığı
- D) Kişisel çıkar
- E) Siyasi düşünce yapısı

3. Okul çağında çocuklar sürekli bir büyüme ve gelişme süreci içindedirler. Sağlıklı olmayı belirleyen pek çok etmen vardır. Sağlık, kişinin doğuştan getirdiği kalıtsal özellikleri ile fiziksel, biyolojik, sosyal çevre koşullarının ve temel sağlık konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarının bir bileşenidir. Bu faktörler içinde olan beslenmenin, ayrı bir önemi vardır. Beslenme, çocuğun büyüme ve gelişmesini doğrudan etkiler. Yeterli ve dengeli beslenmeyen çocuğun gelişmesi geri kalır. Büyüme çağı geçtikten sonra ise bu gerilik artık düzeltilemez. Böylece bu çocuklar, daha sonraki yıllarda da boyca kısa, cılız, pek çok kez bünyeye zayıf yetişkinler olarak kalacaklardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Dengeli beslenmenin çocuğun zekâsını etkilemesi
- B) Okul çağındaki çocukların büyüme ve gelişme süreci
- C) Her çocuğun beslenme biçiminin farklı olması
- D) Gelişim çağındaki çocukların yeterli ve dengeli beslenmesinin önemi
- E) Yetersiz ve dengesiz beslenmenin sonuçları

4. Mecazlı konuşmak için öncelikle söylenmeye değer bir sözünüz olacak. Ne demek istendiği belirsiz dizelerde, çoğu kez boşu boşuna bir hakikat kırıntısı, bir yaşanmışlık ışıltısı, saf ve temiz bir söyleyiş bulmaya çalışıyorum. İki tür şiirle karşılaşıyorum: Ya tamamen boş ve en ufak bir şiir "nosyon"undan yoksun şeyler ya da ille de mecazlı, safıktan ve doğallıktan yoksun kasıtlı olarak zor anlaşılır kılınmaya çalışılmış dize yığıntıları. Bu arada gerçekten şiir değeri taşıyan çalışmalar da bu karman çorman ortamda kaynayıp gidiyor.

Bu parçada şair aşağıdakilerden hangisini özellikle vurgulamaktadır?

- A) Şiir mecazın en üst düzeyde olduğu edebi türdür.
- B) Şiirde içerik ve üslup kararında yedirilmelidir.
- C) Şiirde gerçek ve hayal birbirinden bağımsız düşünülmelidir.
- D) Gerçek şair, okuyucuyu bir bağla kendine çekip etkilemelidir.
- E) Anlaşılır, anlamca yoğun olarak söylenen söz değerlidir.

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Dünya doğal afetler ile sarsılıyor, gün geçmiyor ki televizyonlarda bir doğal afet haberine rastlamayalım. Depremler, sel felaketleri, kasırgalar, toprak kaymaları en sık duyduğumuz haberler arasında. Ülkemizde de birçok doğal afet meydana geliyor. Bunların en başında da “deprem” bulunuyor. Deprem, yer kabuğu içindeki kırılmalar nedeniyle ani olarak ortaya çıkan titreşimlerin dalgalar hâlinde yayılarak geçtikleri ortamları ve yer yüzeyini sarsması olayıdır. Başka bir ifade ile anlatacak olursak üzerine bastığımız, binalar inşa ettiğimiz toprak yüzeyini yerinden oynatan hatta inşa edilen binalara ve içindeki biz insanlara zararlar verebilen bir doğa olayıdır. Deprem herhangi bir yerde, herhangi bir zamanda olabilir. Yerkürede meydana gelen depremlerin görülme sıklığı, büyüklüğü ve verdiği zararlar göz önüne alındığında iki ana deprem kuşağından bahsedilebilir. Bunlardan ilki Büyük Okyanus’u çevreleyen ve özellikle Japonya üzerinde etkili olan Pasifik deprem kuşağıdır. (Yeryüzünde gerçekleşen depremlerin %81’i bu kuşakta meydana gelir.) İkincisi ise Türkiye’nin de içinde bulunduğu; Cebelitarık’tan, Endonezya’ya kadar uzanan Akdeniz-Himalaya deprem kuşağıdır. (Yeryüzünde gerçekleşen depremlerin %17’si bu kuşakta meydana gelir.)

5. Bu parçada depremlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi değinilmemiştir?

- A) Dünyanın her yerinde görülebileceğine
- B) İki önemli deprem kuşağının olduğuna
- C) Çok sık görülmediğine
- D) Doğal afet olarak kabul edildiğine
- E) Kırılmalar sonucu ortaya çıktığına

6. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Olaylar devinim içinde verilmiştir.
- B) Farklı düşünceler ortaya atılmıştır.
- C) Gözlemlere yer verilerek ayrıntıya girilmiştir.
- D) Okuru bilgilendirme amaçlanmıştır.
- E) Sessel yinelemelere başvurulmuştur.

7. Türk edebiyatının ilk gerçekçi romanı olan Araba Sevdası’nda Rezaizade Mahmut Ekrem, iç konuşmaya önem veren ve bilinç akımını Türk edebiyatında ilk kez kullanan sanatçıdır. Araba Sevdası’nda bu dönemi Batılılaşmanın yanlış anlaşıldığı bir dönem olarak değerlendirip eserine yansıtır. Özenti, taklit ve Batılılaşmanın zararlarını ortaya koyar. Araba Sevdası’nda Rezaizade Mahmut Ekrem’i ilgilendiren Bihruz’un yalnızca giyimi kuşama, Fransızca özentisi değil onun kendine özgü kafa yapısı, zihniyeti, iç yaşantısıdır. Bu iç dünyayı kâh anlatıcı olarak araya girip iç çözümleme yöntemiyle okura aktarır kâh aradan çekilerek Bihruz’un kafasının içini okurun doğrudan doğruya gözlemesi için iç konuşmadan bilinç akımına doğru aşamalara başvurur. İç konuşma tekniği özellikle Bihruz’un Fransızcayla cebelleşmesini anlattığı sahnede görülür. Zaten bu sahne başka hiçbir teknik ile somutlaştırılmazdı. Rezaizade Mahmut Ekrem, iç konuşma tekniğini kullanmakla kalmaz, asıl şaşırtıcı olan, arada bir bilinç akımı tekniğini kullanmasıdır.

Bu parçada geçen yazarla ilgili olarak

- I. Bazı durumlarda aradan çekilerek okuru eserin kahramanı ile baş başa bırakır.
- II. Toplumsal gerçekliklerden kendini tamamen soyutlamaz.
- III. Eserlerindeki kahramanlar gerçek hayattan alınan kişilerden oluşur.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

8. Cüneyt Arkın’ın başrolünü oynadığı ve 1980’li yılların başında çekilen *Dünyayı Kurtaran Adam* filmi izlemeyenin var mı, bilmem. Bu film, İngiltere’deki bir film akademisi tarafından insanlık tarihi boyunca çekilmiş en kötü film seçildi. Bu başarısız filmin yönetmeni Yusuf Kurçenli’ye bu durum hakkındaki yorumu sorulduğunda, “Hiçbir baba çocuğunu inkâr etmez, velev ki çocuğu özür lü de olsa...” yanıtını verdi. Böylesi bir filmin yönetmeninden, bir sanatçı duyarlılığını yansıtan böyle büyük bir sözü beklemezdim doğrusu. Artık ben de o filmi daha sempatik buluyorum.

Bu parçada sözü edilen yönetmen, aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Kendini eleştirenlere çok büyük tepki gösteren
- B) Başarılı bulunmasa da yaptığı işe sahip çıkan
- C) Sinema sanatı hakkında hiçbir fikri olmayan
- D) Yaptığı işi eleştirenlere rağmen çok beğenen
- E) Sorumluluğu başkalarının üzerine atan

9. Geçmiş bayramlardan aklınızda kalan ne var? Size alınan yeni giysiler, topladığınız bayram harçlıkları ya da büyü-kannenizin verdiği kar gibi beyaz mendiller mi? Günümüz çocukları ne yazık ki bu birbirinden güzel hatıraların hep-sinden yoksun kalacaklar. Özellikle de geleneklerimizden giderek uzaklaşan ve herkesin birbirine yabancılaştığı bü-yük şehirlerde yaşayan çocuklar... Oysa eskiden büyükle-rimizi ziyaret edip küçük de olsa bir bayram harçlığı, şeker ya da çikolata almak en büyük keyifti. Bugün 30-40 yaşla-rına gelmiş kimsenin anne ya da babasının ziyaretine gelen çocuklara bir mendil ya da harçlık verdiğini sanmıyorum.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Geçmiş bayramlarda yaşanan güzelliklerin günümüz-de de devam ettiği
- B) Bayramlarda küçüklere hediye almanın gelenek olduğu
- C) Bayramlarda yaşanan güzelliklerin giderek kaybolduğu
- D) Günümüz gençliğinin bayramları kutlamadığı
- E) Bayramların insanları birbirine bağladığı

10. Denizler ve okyanuslar bize oksijen, su, gıda, keyif, enerji sağlamanın dışında iklim dengesini de ayarlar. Avlanma ve deniz ürünlerini tüketme şeklimizle denizlerin korunma-sına katkıda bulunabilir ya da yok oluşa doğru hızla iler-lemeye devam edebiliriz. Sağlıklı denizler sağlıklı insan-lık anlamına gelir. Çünkü sağlıklı denizler, hızla değişen çevresel faktörler içinde artan insan nüfusunu beslemek için yaşamsal önemdedir. Türkiye'yi çevreleyen denizler yüzyıllar boyunca yüzlerce türe ev sahipliği yapmış. Deniz ürünleri özellikle kıyı bölgelerinde yaşamın parçası olmuş. Ancak günümüzde küçük ölçekli balıkçılık bile aşırı tüke-tilen deniz ürünleri nedeniyle ya tamamen terk ediliyor ya da endüstriyel balıkçılık piyasasının uzantısı hâline getirili-yor. Bu da sürdürülebilirliği ortadan kaldırıyor. Bununla beraber küçük ölçekli balıkçılık her zaman sürdürülebilir ya da az tahrip edici demek değil.

Bu parçaya göre deniz ürünleriyle ilgili asıl tehlike aşağı-dakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Küçük balık işletmelerinin ekonomik nedenlerden do-layı balıkçılığı bırakması
- B) Endüstriyel balıkçılığın artan talebi karşılamak için yeni avlanma sahaları kurması
- C) Tüketimin artmasından dolayı normalin üzerinde bir avlanmanın olması
- D) İnsan kaynaklı çevre kirliliğinin sadece denizleri değil karaları da etkilemesi
- E) Küçük ölçekli balıkçılığın sanıldığı kadar masum ol-mayıp yok edici olması

11. Edebiyatta konu ortaklığı olağan bir durumdur. Türk ede-biyatında, halk kaynaklarında, aynı konu üzerine söylen-miş pek çok atasözü vardır. Atasözlerinde görülen bu konu ortaklığı bazı yazı türlerinde de karşımıza çıkar. İki ayrı şair ya da yazar aynı konuyu seçer, işler. Edebiyat ürünlerimizde yüzyıllarca işlenip duran konular vardır. Örneğin aşk... İyi kötü pek çok esere konu olmuştur. Bu yazarlar için de sakıncalı değildir. Yazarları ve eserleri ko-nularına göre değil, konuyu ele alış şekline göre değer-lendiririz. Aynı konuyu işleyen eserlerden hangisinin öne geçeceğini belirleyen budur.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Konunun güzel ya da çirkin olmaması, önemli olan ger-çekçi işlenmesidir.
- B) Bir yazarın ve eserin değerini konuyu işleyiş tarzı be-lirler.
- C) Aynı konuyu işleyen sanatçılar, birbirlerini geçmeye çalışırlar.
- D) Atasözleri ve diğer edebi ürünler aynı konuları yansı-tabilir.
- E) Sanatçıların tümü toplumun sevdiği konularda yaz-mak ister.

12. Tutkulara durmadan atıp tutanlar var. İnsanoğlunun bütün üzüntüleri tutkulara bağlanıyor ama bütün zevklerin kay-nağının da onlar olduğu unutuluyor. Tutkunun yapısında öyle bir öge var ki ne çok iyidir denebilir ne de çok kötü. Ama bana üzüntü veren şu ki onlara hep kötü yönden bakılmaktadır. Bununla beraber, insanı yüksek şeylere ulaştırabilen ancak tutkulardır, büyük tutkular. Onlar ol-maksızın ne eserlerde yücelik arayın, ne de ahlakta. Onlar olmaksızın güzel sanatlar çocukça bir oyun, erdem ise kılı kırk yaran bir nitelik olurdu.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki metni özetlemiştir?

- A) İnsanı yücelten ve yükselten kaynak, tutkulardır.
- B) Tutkulara saldıranlar onun farkında değildir.
- C) Tutku yapısı itibarıyla hep iyidir.
- D) Tutkular insanlara kötü görünen şeylerdir.
- E) Tutkusu olmayan insan yükseği sezemez.

13. Sanayi Devrim'inden sonra tüm dünyanın en önemli sorununu hâline gelen çevre kirliliği doğada yaşamını sürdüren tüm canlılara zarar verir. Doğal çevrenin kirlenmesi tüm ülkelerin yani dünyanın ortak sorunudur. Dünyada nüfusun artması ve bu nüfusun ihtiyaçları, insan eliyle yaratılan kirliliği hızlandırmaktadır. Çevrenin kirlenmesi, ekosistemin dengelerini bozarak iklimsel değişikliklere de sebep olmaktadır. Hava kirliliği, yetersiz temizlik ve kirliliği su en fazla tehdit oluşturan tehlikelerin başında geliyor. Öyle ki 575 bin çocuk hava kirliliği ve pasif içicilikten ortaya çıkan solunum hastalıklarından yaşamını yitiriyor. Ülkemizde de artan çevre ve hava kirliliği göz önüne alındığında gelecek nesiller için vakit kaybetmeden harekete geçilmesi gerekiyor. Yere çekirdek kabuğu, izmarit gibi çöp atarlardan fabrikaların doğaya saldıkları atıklara kadar denetimlerin artırılması, insanların bilinçlendirilmesi ve yaptırımların ağırlaştırılması daha sağlıklı bir yaşam için büyük önem taşıyor.

Bu parçaya göre çevre kirliliğiyle ilgili olarak

- I. Evrensel bir sorun hâline gelmiştir.
- II. Farklı şekillerde etkisini göstermektedir.
- III. İnsanların bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- IV. Özellikle çocukları etkilemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) Yalnız IV
D) I ve III   E) II ve IV

14. Anlatıcı; kişileri yaratan, onlara tepeden bakıp hükmeden, onlar hakkında her şeyi bilen, onlarla birlikte her yerde var olan, onların düşünce, duygu ve izlenimlerini okuyan, kişileri hakkındaki bilgileri nasıl edindiği konusunda roman içinde bir açıklama yapmayan bir anlatıcıysa o zaman, ortada "tanrısal" bir bakış açısı var demektir. Bu tür romanlarda anlatı kişileri konuşsalar da kendileri hakkında bildiklerinden çok daha fazlasını bu yaratıcı-anlatıcı bilir ve kişilerin bilmedikleri, farkında olmadıkları izlenimleri, duyguları, düşünceleri dile getirir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Romanın yazılmasını sağlayan nedir?
B) Konuşan kimdir?
C) Bilinmeyi bilen kimdir?
D) Kişilerden fazlasını bilen kimdir?
E) Tanrısal bakış açısının olduğu nasıl anlaşılır?

15. Geleneğin, kendi inanç ve medeniyet dünyamızın şiir mirasının sesini ve manasını taşımayan şiirlere toplumun ilgi göstermesi elbette beklenemezdi. Ortaya şiir diye konulan metinler, küçük bir azınlığın dışında ilgi görmedi. Halk, şair olarak yine Yunus Emre'yi bildi, Karacaoğlan'ı bildi. Dil engelinden dolayı yeterince yaklaşmasa da Fuzulî'nin, Şeyh Galib'in önemli şairler olduğunu gördü. Tanzimat sonrasında ise, Muallim Naci'den, Mehmet Akif'ten, Atilla İlhan'dan Yahya Kemal'den, Ziya Osman Saba'dan, Sezai Karakoç'tan, Nazım Hikmet'ten başka halk nezdinde şair katına kimler yükselebildi? Bunlar ve bunlara ekleyeceğimiz sayılı bazı başka isimlerin dışında şiir, insanla buluşamadı; şiirle insanın arası açıldı.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Öz değerlerinden uzaklaşan şiir kabul görmez.
B) Toplumların kendi gerçeklerini işleyen usta şairleri vardır.
C) Gerçekten uzaklaşan şiirler belli bir kesime seslenir.
D) Bazı şairler hatırlanmaya devam eder.
E) Toplum katında yükselmek isteyenler eski şairleri örnek almalıdır.

16. Aslında, olmak istediğimiz insanı yaratırken aynı zamanda insanın olması gerektiğini umduğumuz şekilde bir imge yaratırız. Şunu veya bunu olmayı seçmek, aynı zamanda seçtiğimizin değerini de doğrulamak demektir çünkü hiçbir zaman kötülüğü seçemeyiz; seçtiğimiz her zaman iyiliktir ve hiçbir şey herkes için iyi olmadan bizim için iyi olmaz. Diğer taraftan eğer varoluş özü önceliyorsa ve imgemizi biçimlendirdiğimiz anda var olmak istiyorsak bu imge hem herkes için hem de tüm dönemimiz için geçerlidir. Böylece sorumluluğumuz, onu var sayabileceğimizden çok daha büyüktür, çünkü tüm insanlığı kapsamaktadır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir insan yaratmanın gerekliliği
B) Tüm seçimlerin iyilikten yana olması
C) Seçimlerimizin tüm insanlıkla etkileşim içinde olduğu
D) Seçimlerimizin acı sonlar getirmesi
E) Yaratımın insanoğlunun yararına olması gerektiği

ZİHİN EGZERSİZLERİ

1. Özel bir kurumda güvenlik görevlisi olarak çalışan Ali, Barış, Cem, Deniz, Emrah ve Fikret adlı kişiler haftanın farklı günlerinde nöbet tutmaktadır. Kimin hangi gün nöbet tuttuğuyla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Hiç kimse pazar günü nöbet tutmamaktadır.
- Deniz, cuma günü nöbet tutmaktadır.
- Ali'nin nöbeti, Cem'in nöbetinden 1 gün sonradır.
- Emrah'ın nöbeti, Barış'ın nöbetinden 1 gün öncedir.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) Cumartesi günü Fikret nöbet tutmuştur.
B) Perşembe günü Barış nöbet tutmuştur.
C) Ali salı ya da perşembe günü nöbet tutmuştur.
D) Emrah salı günü nöbet tutmuştur.
E) Barış'tan hemen sonraki gün Deniz nöbet tutmuştur.

2. Ferman, Kaan, Ertan, Şahin, Nevzat, Muzaffer ve Hüseyin adlı arkadaşlar siyah, gri ve kırmızı renkte arabalara bineceklerdir. Bu arkadaşların hangi arabaya bindikleriyle ilgili şunlar bilinmektedir:

- Ferman ile Nevzat aynı arabaya binmişlerdir.
- Gri arabaya yalnız bir kişi binmiştir.
- Kaan, Şahin ve Muzaffer farklı arabalara binmiştir.
- Hüseyin'in bindiği arabaya toplam iki kişi binmiştir.

Bu bilgilere göre gri arabaya,

- I. Şahin,
II. Hüseyin,
III. Muzaffer

kişilerinden hangileri binmiş olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

3. Arkadaşlarının İstanbul'daki düğününe katılacak olan Ali, Kuzey, Emrah, Erkan, Mustafa ve Hasan adlı altı arkadaş düğünde giymek üzere bir mağazaya gidip 3 tane gri, 2 tane siyah, 1 tane beyaz takım elbise almışlardır. Ali gri renk takım elbise almıştır. Kuzey ile Emrah aynı renk takım elbise almıştır. Erkan ile Mustafa farklı renk takım elbise almıştır.

Bu parçada verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Kuzey, gri renk takım elbise almıştır.
B) Mustafa, beyaz renk takım elbise almıştır.
C) Hasan, beyaz renk takım elbise almıştır.
D) Erkan, gri renk takım elbise almıştır.
E) Hasan siyah renk takım elbise almıştır.

4. Atatürk Lisesinde okuyan Arif pazartesi günü kimya, tarih, edebiyat, felsefe, fizik, Türkçe derslerine girecektir. Kimya dersi tarihten önce, fizik ve edebiyat derslerinden sonradır. Felsefe dersi tarih dersinden önce fizik dersinden sonradır. Türkçe dersi edebiyat ve felsefe derslerinden öncedir.

Bu parçadaki bilgilere göre Arif aşağıdaki derslerden hangisine daha sonra girecektir?

- A) Kimya   B) Tarih
C) Felsefe   D) Türkçe
E) Fizik

5. Kuzey 4, Mustafa 8 yaşındadır ve Mustafa'nın yaşı Kuzey'in yaşının iki katıdır.

Mustafa 50 yaşına geldiğinde Kuzey kaç yaşında olur?

- A) 25   B) 30   C) 35   D) 42   E) 46

Çözümler

1. Sorunun Çözümü:

Soruda bize haftanın farklı günlerinde nöbet tutan kişileri bulmamız istenmiştir. Haftanın farklı günleri dediği için bir güne iki kişi yazmayacağız.

Bir gün önce ya da bir gün sonra ifadelerine dikkat etmeliyiz. Bu ifadeye günler peş peşe gelecektir.

1. Durum:

Pazartesi	Sal	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Cem	Ali	Emrah	Barış	Deniz	Fikret	x

2. Durum:

Pazartesi	Sal	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Emrah	Barış	Cem	Ali	Deniz	Fikret	x

Soruda kesin olarak yanlış olan sorulduğu için tablomuza göre her durumda yanlış olan seçeneği bulmamız lazım.

Emrah salı günü nöbet tutmuştur, ifadesi her durumda yanlıştır. Emrah ya pazartesi ya da çarşamba günü nöbet tutacaktır.

Cevap D

2. Sorunun Çözümü:

Soruda bize yedi kişi verilmiş, bu kişilerin binebileceği arabalar sorulmuştur. Gri arabaya bir kişi binmiştir dendiğine göre bu kişiler arasında Ferman ve Nevzat olamaz çünkü ikisi aynı arabaya binecekti. Hüseyin de olamaz çünkü Hüseyin'in bindiği arabaya toplamda iki kişi binmiştir.

Kaan, Şahin ve Muzaffer farklı arabalara bineceklerine göre bu kişileri aynı arabaya bindiremeyiz. Hepsi farklı arabalarda olacak.

1. Durum:

Siyah	Gri	Kırmızı
Kaan Hüseyin	Şahin	Muzaffer Ferman Nevzat Ertan

Kaan, Şahin ve Muzaffer adlı kişiler birbirleriyle yer değiştirebilir. Bu durumda gri arabaya üçü de binebilir.

2. Durum:

Siyah	Gri	Kırmızı
Şahin Ferman Nevzat Ertan	Kaan	Muzaffer Hüseyin

Kaan, Şahin ve Muzaffer adlı kişiler birbirleriyle yer değiştirebilir.

Soruda gri arabaya binenler sorulmuştur. Gri arabaya Şahin, Kaan, Muzaffer kişileri binebilir.

Cevap D

3. Sorunun Çözümü:

Ali'nin gri renk takım elbise giydiği kesindir. Emrah ve Kuzey aynı renk takım elbise giymişlerse bu ya gri ya da siyah renk olacaktır. Beyaz renk alamaz çünkü beyaz renk takım elbiseden bir tane alınmıştır. Erkan ve Mustafa ise farklı renk takım elbise almıştır.

1. Durum

Gri (3)	Siyah (2)	Beyaz (1)
Ali Emrah Kuzey	Erkan Hasan	Mustafa

Erkan ve Mustafa birbiriyle yer değiştirebilir.

2. Durum

Gri (3)	Siyah (2)	Beyaz (1)
Ali Mustafa Hasan	Emrah Kuzey	Erkan

Erkan ve Mustafa birbiriyle yer değiştirebilir.

Beyaz renk takım elbiseden bir tane alınmıştır. Alan kişiler de ya Erkan ya da Mustafa olur. Hasan beyaz renk takım elbise alamaz.

Cevap C

4. Sorunun Çözümü:

Bu soruda Arif'in bir gün içinde girdiği derslerle ilgili bilgi verilmiştir. Hangi ders diğerlerinden önce ya da sonra onu öğrenmemiz gerekir. Burada da eldeki bilgilerden hangi dersin daha sonra olacağını öğrenebiliriz.

Kimya – tarih

Fizik – edebiyat – kimya

Fizik – felsefe – tarih

Türkçe – edebiyat – felsefe

Yukarıdaki bilgilerden yola çıkarsak son dersin tarih olduğunu görürüz.

Cevap B

5. Sorunun Çözümü:

Okuduğunu doğru anlama ve dikkat isteyen bu soruda Kuzey ile Mustafa arasındaki yaş farkı 4 olarak verilmiş ama orada kafanızı karıştıracak olan iki katıdır ifadesi kullanılmıştır. Bu maddeye odaklanırsanız 25 dersiniz. Oysa aradaki yaş farkı 4 olduğu için Mustafa 50 yaşına girdiğinde Kuzey 46 yaşında olacaktır.

Cevap E

ZİHİN EGZERSİZLERİ

1. Bir okulun toplantı salonunda tören provası için 12. sınıftan 3 öğrenci, 11. sınıftan 2 öğrenci 10. sınıftan da 2 öğrenci bir araya gelmiştir. Bu yedi öğrenciden beşi erkek, ikisi de kızdır.

Buna göre, öğrencilerin cinsiyetleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) 12. sınıftaki öğrencilerden en az biri kızdır.
B) 12. sınıftaki öğrencilerden en az biri erkektir.
C) 11. sınıftaki öğrencilerden en az biri kızdır.
D) 11. sınıftaki öğrencilerden en az biri erkektir.
E) 10. sınıftaki öğrencilerden en az biri kızdır.

2. Antrenman için spor salonuna giden Kerem, Levent, Metin, Nuri, Polat adlı sporcular 1, 2, 3, 4, 5 numaralı formaları giyecektir.

- Her forma numarası, ait olduğu sporcunun isminin alfabetik sırasından farklıdır.
- 3 ve 4 numaralı formaları Nuri ve Polat giyecektir.
- Levent'in forma numarası, Kerem'in forma numarasından büyüktür.

Bu bilgilere göre Levent'in forma numarası kaçtır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4   E) 5

3. Önder, Mustafa, Hüseyin adlı erkeklerle, Ceren, Demet, Sema, Fatma adlı kızlar ara tatilde Muğla, İzmir ya da Aydın gitme seçeneklerinden birini tercih etmiştir. Bu kişilerin tercihleriyle ilgili olarak aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- Sema Muğla'ya gitmiştir.
- Mustafa, Ceren ile aynı yere gitmiştir; Demet ise onlardan farklı bir yere gitmiştir.
- İzmir'e yalnızca iki kız gitmiştir.
- İki erkek, biri kız olmak üzere üç kişi Aydın'a gitmiştir.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Demet Aydın'a gitmiştir.
B) Önder Aydın'a gitmiştir.
C) Fatma Muğla'ya gitmiştir.
D) Hüseyin ve Mustafa Aydın'a gitmişlerdir.
E) Sema ve Ceren farklı yerlere gitmişlerdir.

4. Size üç fidan verilir bu fidanları yarımşar saat arayla dikmeniz istenirse bütün fidanlar kaç saatte dikilir?

- A) 1   B) 1,5   C) 2   D) 2,5   E) 3

Çözümler

1. Sorunun Çözümü:

Sınıflar:

12 sınıf: 3 öğrenci
11 sınıf: 2 öğrenci
10 sınıf: 2 öğrenci

Cinsiyet:

Erkek: 5
Kız: 3

Bu bilgilerden yola çıkarsak 12 sınıfta 3 öğrenci var. Cinsiyet olarak da 5 erkek var. Biz erkeklerin hepsini 10 ve 11 sınıflara versek 1 erkek boşta kalacak. Mecburen 12. sınıftaki öğrencilerden biri erkek olmak zorundadır.

Cevap B

2. Sorunun Çözümü:

Bu soruda kişilerin hangi forma numarasını giydiğini öğrenmek istiyoruz.

Birinci maddeye dikkat etmek gerekir. Bu maddede forma numarası yani 1, 2, 3, 4, 5 numaraları kişilerin isimlerinin alfabetik sırasından farklı olacak. Yani Kerem 1 numaralı formayı, Levent 2 numaralı formayı giyemez.

1. Durum

1	2	3	4	5
Metin	Kerem	Nuri	Polat	Levent

1. Durum

1	2	3	4	5
Metin	Kerem	Polat	Nuri	Levent

Cevap E

3. Sorunun Çözümü:

Bu soruda kızlar ve erkeklerin ara tatilde hangi şehirlere gideceğini öğrenmek istiyoruz. İzmir'e yalnız iki kız gitmiştir maddesine dikkat etmek gerekir. Herkes sadece bir kente gidecektir. Bu soruda kızlarla ilgili ipuçlarına dikkat etmeliyiz. Bir kız Muğla'ya gitmiş, iki kız İzmir'e gitmiş, bir kız da Aydın'a gitmiştir.

1. Durum

Muğla	İzmir	Aydın
Sema Hüseyin	Demet Fatma	Mustafa Ceren Önder

2. Durum

Muğla	İzmir	Aydın
Sema Önder	Demet Fatma	Mustafa Ceren Hüseyin

Cevap E

4. Sorunun Çözümü:

Tamamen dikkat isteyen bu soruda yarımşar saat ara dediğinde ilk fidanı 30. dakikada dikmiyoruz. Böyle yaparsak yanıtta 1,5 saat deriz. 1. dakikada ilk fidan dikilir, 30. dakikada ikinci fidan, 60. dakikada da üçüncü fidan dikilir. Toplamda bir saatte 3 fidan dikilir.

Cevap A

ZİHİN EGZERSİZLERİ

1. Ayşe, Başak, Can, Dilek, Emine ve Fırat adlı arkadaşlar birlikte bir pastaneye gitmişlerdir. Ödedikleri hesapta, 2 bardak ayran, 4 fincan çay, 4 porsiyon pasta ve 1 porsiyon börek vardır. Bu kişilerin her biri birer içecek içmiştir. Bir kişi hiçbir şey yememiştir. Bu kişilerin pastanede tükettikleri içecek ve yiyeceklerle ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir:

- Ayşe, yalnızca çay içmiş, bir şey yememiştir.
- Fırat börek yemiştir.
- Can ve Emine'nin içtikleri aynıdır.
- Başak ve Dilek farklı içecekler içmişlerdir.

Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Ayran içenlerden biri pasta yemiştir.
B) Başak pasta yemiştir.
C) Emine pasta yemiştir.
D) Emine ve Fırat aynı tür içecekten içmişlerdir.
E) Fırat ve Ayşe farklı türde içecek içmişlerdir.

2. Ayşen, Sema, Helin, Figen ve Tuğba adlı kişilerin bir kısmı sarışın, diğerleri esmer ve bir kısmı gözlüklü, diğerleri gözlüksüzdür.

Bunlarla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir:

- Bu kişilerden sadece 2 tanesi sarışındır.
- Bu kişilerden 3 tanesi gözlüklüdür.
- Helin ve Tuğba esmerdir.
- Ayşen ve Figen gözlüklüdür.
- Sarışınlardan en az bir tanesi gözlüksüzdür.

Bu bilgilere göre, kimin her iki özelliği de kesin olarak bilinmektedir?

- A) Helin   B) Sema   C) Figen
D) Ayşen   E) Tuğba

3. Aşağıdaki tabloda karanfil, lale, menekşe, nergis ve papatya çiçeklerinin yetiştirilebilmesi için sıcak ortam, doğrudan güneş ışığı ve sulama sıklığıyla ilgili gerekli koşullar verilmiştir:

	Sıcak ortam	Doğrudan güneş ışığı	Sulama sıklığı
1. bitki	Sever	Sever	Sık
2. bitki	Sever	Sevmez	Sık
3. bitki	Sevmez	Sevmez	Sık
4. bitki	Sevmez	Sevmez	Seyrek
5. bitki	Sever	Sever	Seyrek

Karanfil, lale, menekşe, nergis ve papatya çiçekleriyle ilgili şunlar bilinmektedir:

- Karanfil doğrudan güneş ışığı sever.
- Papatya doğrudan güneş ışığı sever ve seyrek sulanmalıdır.
- Menekşe ve nergis sıcak ortam ve doğrudan güneş ışığı bakımından aynı özelliği gösterir.

Sıcak ortamı seven bitkiler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Karanfil ve menekşe
B) Lale ve menekşe
C) Menekşe ve papatya
D) Karanfil, lale ve papatya
E) Lale, nergis ve papatya

Çözümler

1. Sorunun Çözümü:

Ayşe	Başak	Can	Dilek	Emine	Fırat
Çay	Çay	Çay	Ayran	Çay	Ayran
	Pasta	Pasta	Pasta	Pasta	Börek

Can ve Emine'nin içtikleri aynı; Başak ve Dilek'in içtikleri farklıysa Can ve Emine çay içer. Çünkü 4 çay, 2 ayran vardır. Başak ve Dilek ise çay ya da ayran içecektir.

Emine ve Fırat aynı tür içecekten içemez. Biri ayran, diğeri çay içmiştir.

Cevap D

2. Sorunun Çözümü:

	Ayşen	Sema	Helin	Figen	Tuğba
Sarışın / Esmer		Sarışın	Esmer		Esmer
Gözlüklü / Gözlüksüz	Gözlüklü	Gözlüksüz		Gözlüklü	

2 sarışın, 3 esmer, 3 gözlüklü, 2 gözlüksüz

Sarışınlardan en az bir tanesi gözlüksüz diyorsa bu kişi, Helin ve Tuğba olamaz çünkü onlar esmer; Ayşen ve Figen olamaz çünkü onlar gözlüklü.

Not: Sarışınlardan en az bir tanesi gözlüksüzse, bu kişi Sema olur.

Her iki özelliği belli olan kişi Sema'dır.

Cevap B

3. Sorunun Çözümü:

Bu soruda ipuçlarındaki bilgilerle tablodaki verileri eşleştirmemiz gerekir.

"Karanfil doğrudan güneş ışığı sever." Dediğinde bu 1 ya da 5 olacak.

"Papaya doğrudan güneş ışığı sever ve seyrek sulanmalıdır." Dediğinde önce 1 ya da 5 seyrek sulanma için de "4 ya da 5" olur.

Sadece buradaki iki ipucundan iki çiçeğin numarasını çıkarabilir.

Papatya: 5   Karanfil: 1

Menekşe ve nergis sıcak ortam ve doğrudan güneş ışığı bakımından aynı özelliği gösterir.

Önce 3 ya da 4, doğrudan güneş ışığı dediği için de "2, 3, 4," olacaktır.

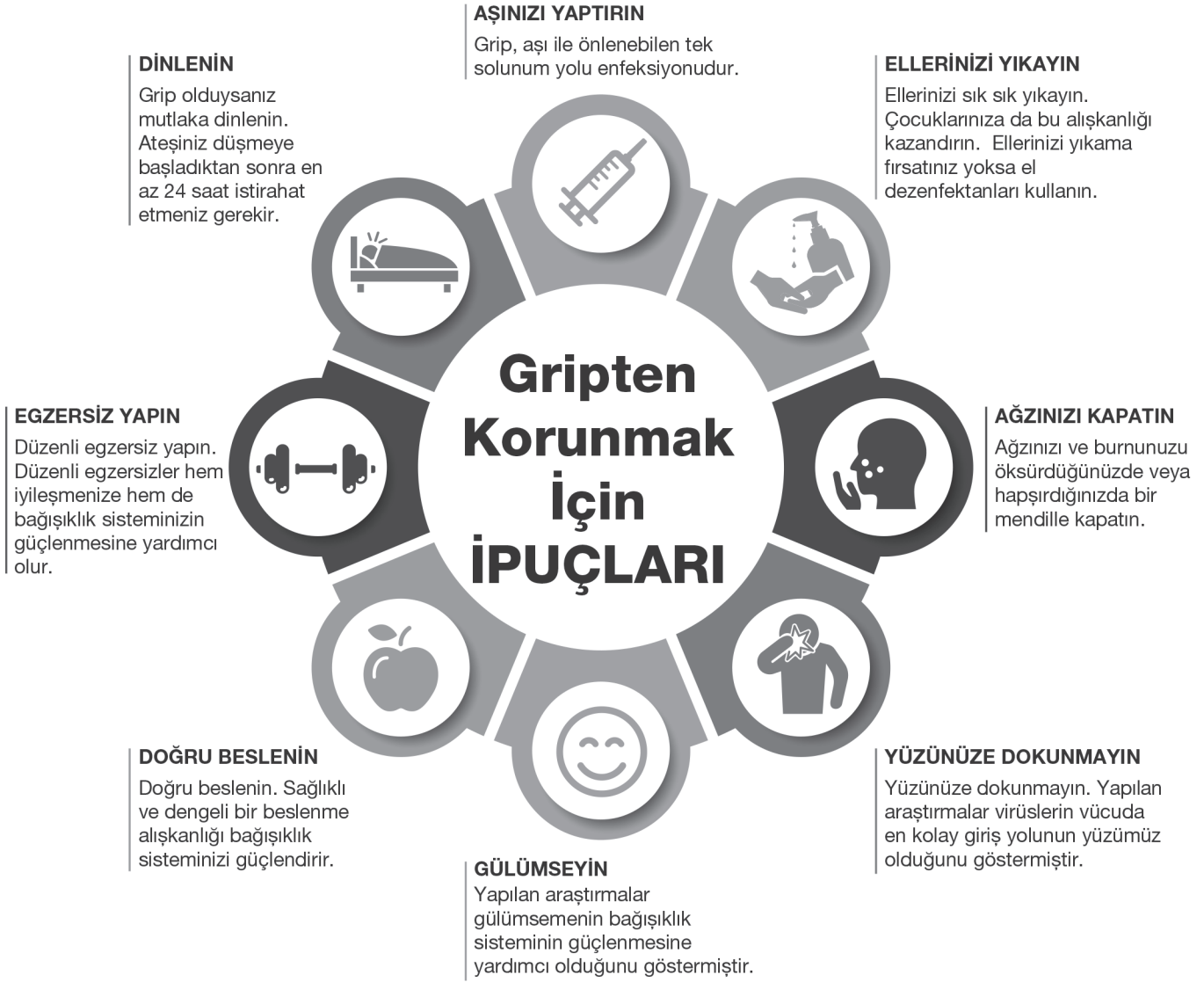
Menekşe ve papatya sulama sıklığı bakımından aynı özelliği gösterir. Dediğine göre 2 ya da 3 olacak

Bu durumda; Menekşe 3, Papatya 2, Nergis 4 olacaktır.

	Sıcak ortam	Doğrudan güneş ışığı	Sulama sıklığı
1. bitki: karanfil	Sever	Sever	Sık
2. bitki: lale	Sever	Sevmez	Sık
3. bitki: menekşe	Sevmez	Sevmez	Sık
4. bitki: nergis	Sevmez	Sevmez	Seyrek
5. bitki: papaya	Sever	Sever	Seyrek

Cevap D

ZİHİN EGZERSİZLERİ

1. Gripten korunmak için yapılması gerekenlerin verildiği yukarıdaki görselden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Fiziksel aktivitelerde bulunmak bağışıklık sistemini kuvvetlendirdiği için vücut daha dirençli olur.
- B) Bir yerlere dokunurken en çok ellerimizi kullandığımız için ellerimizi yüzümüze değdirmemeliyiz.
- C) Yorgun bir vücut virüslere karşı dirençsiz olacağı için dinlenmek gerekir.
- D) Sağlıklı ve dengeli beslenmek bağışıklık sistemini güçlendirdiği için hastalıklardan korur.
- E) Düzenli dezenfektan kullanmak vücut direnci yükselttiği için gribe karşı etkili olur.

1. (I) En eski avcılarının yaşam biçimlerinde görülen kararlılık, çevreye kesin bir uyumun belirtisidir. (II) Her bir avcı topluluğu, kalıtım yoluyla, ortaya çıkabilecek her duruma uygun geleneksel tepkiler edindi. (III) En eski avcılarının içinde barındıkları bitki ve hayvan çevresinin dengesinde önemli değişikliklerin olmadığı bir ortamda, insanın yaşamı, gene küçük, gezici avcı ve toplayıcı toplulukların davranış biçimlerine bağlı kalmış olabilir. (IV) Bu böyle olmuştusa, insanın kültürel evrimi, yazılı tarih dönemlerinin paldır küldür gidişinden çok, içinden çıktığı biyolojik gelişmenin gidişine benzer biçimde kaplumbağa hızıyla ilerlemiş olsa gerek. (V) İnsanlık tarihinin tetiğini çeken çevresel değişikliklerin tümü, Kıta Buzulu'nun Kuzey Yarımküre'den en son çekilişiyle ilişkilidir. (VI) Buzullar, zamanımızdan otuz bin yıl kadar önce erimeye, Avrupa'da, Kuzey Asya'da ve Amerika'da gerilemeye başladı.

Bu paragraftaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlayabilir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

2. (I) Bir insanın diğer insanları sevebilmesi için önce saygı ve sevgi kavramını öğrenmesi gerekir. (II) Hayvanları sevmeyen bir insan insanları da sevmeyecek ve saygı duymayacaktır. (III) Bu nedenle yaşadığımız çevre içerisinde yalnızca barınma ve beslenme amacıyla olan hayvanlar için gerekli yaşam ortamını oluşturmak ve onların barınma – beslenme gibi ihtiyaçlarını karşılamak temel sorumluluklarımız arasında yer alır. (IV) Türü ya da cinsi ne olursa olsun bir hayvan ile insan arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin saygı ve sevgi dolu yaklaşmak, onların ihtiyaçlarını karşılamak bizim en önemli sorumluluklarımız arasında yer alır. (V) Hayvanları Koruma Günü, hayvan haklarıyla birlikte yapılması ve yapılmaması gerekenler hakkında insanların bilgilendirildiği özel bir gündür. (VI) Hayvan sevgisini başta çocuklar olmak üzere insanlara aşılacak aynı zamanda çevre ve insan sevgisinin de artmasını sağlayacak ve çok daha saygılı – sağlıklı toplumların inşa edilmesine yardımcı olacaktır bugün.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

3. (I) Uzaydaki 'yaşanılabilir gezegen' araştırmasına 2009 yılında başlayan Kepler Uzay Teleskobu, Goldilocks bölgesi olarak bilinen alanda detaylı saha çalışmaları gerçekleştiriyor. (II) Araştırma yapılan Goldilocks bölgesinde yer alan gezegenler, yörüngesinde oldukları yıldız, sıvı haldeki suyu üzerinde barındırabilecekleri 'güvenli uzaklıkta' bulunuyor. (III) Kepler tarafından şimdiye kadar yapılan keşiflerde, bölgede yer alan birçok gezegenin, Güneş Sistemi'ndeki Jüpiter'e benzer dev gaz kütlelerinden oluştuğu açıklanmıştı. (IV) Goldilocks bölgesinde yer alan 8 gezegenin, dünyanın büyüklüğünden 2 kat daha küçük olduğu biliniyor. (V) Güneş Sistemi'nin dışında yer alan gezegenler ve yeni galaksiler, bilim dünyasının bugüne kadarki en merak edilen konusunu oluşturuyor. (VI) Bilim-kurgu filmlerine konu olan ve henüz keşfedilmeyen her şey insanlığı heyecanlandırıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlayabilir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

4. (I) Uzun ve soğuk geçen kışın ardından nihayet güneş kendini göstermeye, parlaklığı ve sıcaklığıyla bizi selamlamaya başladı. (II) Pek çoğumuzda da gelen yaz mevsimi ile beraber bir endişe başladı "ya güneşin ışınları bizi hasta ederse, ya cilt kanserine neden olursa" diye. (III) Yıllardır öcü gibi gösterilen güneş aslında tam bir şifa kaynağı. (IV) Daha antibiyotiklerin olmadığı dönemlerde pek çok verem hastasının sanatoryumlarda güneş ışınlarıyla sağlıklarına kavuştuğunu, doktorların da uzun yıllar ilaç reçete eder gibi güneş banyosu reçete ettiğini biliyoruz. (V) Güneşin sağlığımıza önemli bir katkısı D vitamini sentezini sağlaması. (VI) D vitamini aslında kolesterolden üretilen bir çeşit hormon; kemik ve kas sağlığını, bağışıklık sistemini düzenlediği gibi pek çok kanser, şeker hastalığı, bunama gibi hastalıklardan da koruyucu etkisi var.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlayabilir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

5. (I) Evrenin herhangi bir yerinde bizim bildiğimiz gibi bir yaşam varsa bu yaşamın, gezegen türü bir gök cisminde olması gerekir. (II) Bu nedenle ilk olarak Güneş Sisteminin diğer gezegenlerinde yaşamın ortaya çıkma ihtimalini araştıralım. (III) Sonra bizim içinde bulunduğumuz gökadanın uzak köşelerinde yaşam olma ihtimalini araştıralım. (IV) Güneş Sistemi dışında evrende yaşamın var olma ihtimali nedir? (V) Bu soruya en güzel yanıt Amerikalı gökbilimci Frank Drake bir eşitlik yazarak vermiştir. (VI) Konuyu derinlemesine ele almıştır.

Bu parça ikiye bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

6. Kurgu öykünün akışını belirler. (I) Kurguda sebep sonuç ilişkisi vardır. (II) Olayların neden öyle geliştiğini açıklar. (III) Her yazarın bir üslubu vardır; kimi yazar öyküyü kahramanın ağzından, kimi de üçüncü kişi gibi anlatır. (IV) Bazı yazarların şiirsel bir dili vardır. (V) Bazıları ise konuşur gibi yazar.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. (I) Sabunun tarihi çok eskilere dayanır. (II) Vücut temizliğinin ve keyifli bir banyonun gereklerinden olan sabunla ilgili yapım tekniklerinden söz eden ve MÖ 3 binli yıllara tarihlenen Asur tabletleri bilinmekte. (III) Tarihi kaynaklarda antik Çin ve Mısır uygarlıklarında sabun ve benzeri temizlik ürünlerinin bulunduğu, Anadolu'daki tarihi Roma hamamlarında sabunun kullanıldığı aktarılmakta. (IV) Günümüzde tüketilen sabunların büyük çoğunluğu fabrikalarda, seri üretimle üretilmiş sabunlar. (V) Fakat yer yer Ege'nin zeytinyağlı, Antakya'nın defne yağlı, Siirt'in bitim sabunu gibi el yapımı sabunlar da kullanılıyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse, ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. (I) Mantık, düşüncenin doğru ve yanlış olduğunu ortaya koymakta yardımcı bir bilimdir. (II) İnsanın doğru düşüncesini sağlamaya çalışır. (III) Bunun için birçok prensip ve çeşitli araştırma usulleri tespit edip kanun şekline koyar. (IV) Böylece, insanın doğruyu bulmasına ve yanlış reddetmesine yardımcı olur. (V) Mantık, Arapça "nutuk" kelimesinden türemiştir. (VI) Nutuk, sözlükte hikmet ve akıl anlamlarına gelir, ayrıca söz demektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlayabilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Adana'nın Yüreğir ilçesinde tarla sürümü sırasında bulunan "Arabalı Tanrı Tarhunda" heykeli Adana Müzesinde sergileniyor. (II) Heykel iki parçadan oluşuyor: İki boğanın çektiği bazalt bir araba ve bu araba üzerinde ayakta durduğu anlaşılan 1,90 metre boyunda kireç taşı tanrı heykeli. (III) Heykelin bir başka özelliği de boğaların ve arabanın üzerini çepeçevre saran Hitit hiyeroglifi ve Fenike yazısıyla yazılmış, olasılıkla çift dilli bir yazıt. (IV) Yazıtın ve boğaların varlığı açısından Yüreğir örneği Karatepe-Aslantaş'taki Fırtına tanrısı heykelini hatırlatıyor. (V) Ancak Karatepe'deki Fırtına tanrısı, bir arabanın değil yalnızca bir boğa çiftinin üzerinde duruyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. (I) Eseri oluşturmadan önce amacımızı belirleyen cümlelere yer veririz. (II) Ana fikir cümlesinin, yazmaya başlamadan önce düşüncemizde açık seçik belirlenmesi gerekir. (III) Söyleyeceklerimize genellikle bu cümle yön verir. (IV) Bu nedenle ana fikir cümlesine yazılarda 'kontrol cümlesi' de diyebiliriz. (V) Yazımın düşünce yapısı onun üzerine kurulur. (VI) Ana fikir cümlesinin yazıda belli bir yeri yoktur. (VII) Yazının başında, ortasında ya da sonunda verilebileceği gibi, tümüne sindirilmiş de olabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlayabilir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

1. İnsanların sayı olarak çoğalması, birlikte ve düzenli yaşama ihtiyacı duymaları, siyasi teşkilatlanmayı gerekli kılmış, böylece devlet ortaya çıkmıştır. (I) Her topluluğun sosyal hayatına ve yaşadığı coğrafyaya göre şekillenen siyasi kültürü vardır. (II) Siyasal kültür; bir milletin sosyal yapısı, ekonomik faaliyetleri, yaşadığı coğrafya, kültür, sanat ve ilmi hayatı, inanç sistemi, hukuki ve siyasi yapılanması ve bu yapılar hakim olan ilkelere kaynaklanır. (III) Siyasal kültüre kaynaklık eden bu yapılar ve ilkeler, aynı zamanda birlikte yaşamın da temel ilkesidir. (IV) Devlet, bu bütün içinde şekillenmiş teşkilâtın adıdır. (V) Teşkilatlanmaya ve siyasi yapılanmaya büyük önem veren Türkler, tarihin her döneminde büyük ve güçlü devletler kurmuşlardır. (VI) Bu devletlerin bazıları yüzyılca yaşarken bazıları kısa sürede yıkılmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle yeni bir paragraf başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

2. (I) İnsanların bir kısmı iyimser olmanın gereksiz bir davranış olduğunu düşünürken diğer bir kısmı iyimser olan kişinin daha mutlu ve huzurlu bir yaşam süreceğini öne sürmektedir. (II) Her şeyden önce insan olarak her zaman mutlu olmayı ve huzurlu bir yaşam sürmeyi amaçlar ve bu doğrultuda çalışır. (III) Ancak zaman zaman umudumuzun azaldığı, kötü düşüncelere kapıldığımız ve mutsuz olduğumuz dönemlerde olabilir. (IV) Ruhsal ve fiziksel olarak daha canlı ve diri olabilmek için öncelikle düşüncelerimizi gözden geçirmeli ve hayata daha pozitif bir pencereden bakmaya çalışmalıyız. (V) İyimser insan ne yaşarsa yaşasın her zaman iyi tarafından bakmaya çalışsan ancak bunu yaparken de gerçekleri göz ardı etmeyen insandır. (VI) Bu sebeple iyimser olmak ile teslim olmak arasında ince bir çizgi bulunmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ikinci paragraf başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

3. (I) Avrupa'nın Atlas Okyanusu'na kıyısı olan ülkelerinin denizcilikleri XV. yüzyılda Hint ticaretinde söz sahibi olmak, Akdeniz ve Asya'daki diğer ticari araçları ortadan kaldırmak için yeni yollar aradılar. (II) Sonuçta Portekiz ve İspanyol denizciler Afrika'yı dolaşarak Hindistan'a varmayı değer taraftan da Amerika'yı bulmayı başardılar. (III) Özellikle İspanyollar, Peru ve Meksika'nın altın ve gümüş kaynaklarına hakim olup bu zenginlikleri Avrupa'ya taşıdılar. (IV) XVI. yüzyılda İngiltere İmparatorluğu İspanya üzerindeki siyasi kontrolü sayesinde Amerika'dan taşınan kıymetli madenlerle ekonomik yönden oldukça güçlendi. (V) XVI yüzyıldan sonra Osmanlıların elinde tuttuğu Baharat ve İpek yolu eski önemini kaybetti. (VI) Bu yolar önemini kaybedince Osmanlı ekonomik yönden büyük sıkıntılar yaşamaya başladı ve bu durum ülkenin her alanında hissedilmeye başladı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle yeni bir paragraf başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

4. (I) Dünyada yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı artarken İskandinavya ülkesi İsveç, son yıllarda bu konuda en hızlı adımları atan ülkelerden oldu. (II) Özellikle evsel atıkları enerji elde etmek için değerlendiren ülkede evlerden çıkan çöpün neredeyse tamamı elektrik üretiminde kullanılıyor. (III) Bu amaçla başka ülkelerin çöpünü de ithal eden İsveç, 2030 yılına kadar fosil yakıtların kullanımını tamamen bitirmeyi hedefliyor. (IV) İskandinav ülkesi İsveç'te evsel atıkların modern yöntemlerle işlenmesi yoluyla elde edilen biyogaz, hem ısınma hem de elektrik üretimi için kullanılıyor. (V) Bu yöntemin en verimli kullanıldığı kentlerden biri ülkenin güneyindeki Linköping kenti. (VI) Bu kentte her ev enerjisini biyogaz yöntemiyle sağlıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle yeni bir paragraf başlayabilir?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

5. (I) Teknik bilgi, insan yaşamını kolaylaştırmak için, pratik fayda amaçlayan bilgi türüdür. (II) Eski çağlarda el becerisine ve kişisel yeteneğe dayanan bilgi türü olarak ortaya çıktı. (III) Bir ağaç kovuğunu ev hâline getirme, ok ya da yay yapabilme gibi. (IV) Teknik bilgi, Rönesans sonrası dönemde sistematik bir biçim aldı ve teknoloji olarak adlandırıldı. (V) Bunda bilimin verilerinin gündelik yaşama sokulma çabası vardır. (VI) Yani amaç yine günlük yaşamın kolaylaştırılmasıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle yeni bir paragraf başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Roman, aslında belli bir plan ister. (II) Yarının var olacağına dair bir inancınız olmalı ki roman yazmaya devam edebilirsiniz. (III) Ya da kurgu yapabilmeli, daha analitik düşünebilmeli, rasyonaliteyle daha barışık olabilmelisiniz. (IV) Şimdi gündelik hayatımda bunların tam tersiyim. (V) O yüzden roman beni çok dengeleyen bir tür, yani biraz zank gibi görüyorum.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Kanadalı bilim adamları, yaptıkları araştırmada bazı kırmızı sincapların yakın akraba olmak şartıyla öksüz yavruları evlat edindiğini saptadı. (II) Araştırmaya göre yavru sincaplar teyze, abla ya da anneanneleri tarafından sahipleniliyor. (III) Bilim adamlarına göre bu hayvanlar, akrabalarını seslerinden tanıyor. (IV) Çiftleşme dönemi dışında yalnız yaşayan sincaplar için bu alışılmadık bir durum. (V) Sincaplar ülkemizde çok yaygın olarak yaşıyor. (VI) Bu hayvanlar, ormanlık arazilerin tamamına uyum sağlayabiliyor. (VII) Ancak orman alanlarının zarar görmesi bu hayvanların da yok olmasına yol açıyor.

Bu parça ikiye bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. (I) Öğretmenimiz, geçen salı günü okulumuzda "Atatürk ve Havacılık" konulu bir fotoğraf sergisinin açılışının olduğunu söyledi. (II) Atatürk ve havacılığı daha iyi anlamamız için bu sergiye gitmemiz gerektiğini anlattı. (III) Fotoğraflar arasında dolaşırken aklıma seyrettiğim savaş filmleri geldi. (IV) Hepsinde savaşlar havada başlıyor ve havacılıkta gelişmiş olanlar savaşı kazanıyordu. (V) O an, Atatürk'ün ne denli ileriye gören biri olduğunu anladım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisiyle ikinci paragraf başlar?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Uzaklara gitmek hepimizin en büyük hayallerinden biridir. (II) Çantamızı sırtımıza almak, bilinmeyen yerleri görmek, doğayla birleşmek ne keyif vericidir. (III) Boyunuzda fotoğraf makinemiz, cebinizde size yetecek kadar para... (IV) Ben hiç yurt dışına çıkmadım ama yurt içinde bir gezgin olmaya çalıştım hep. (V) Gezdiğim yerleri en küçük ayrıntısına kadar inceleyip oranın her şeyini öğrenmek istedim. (VI) Bir gün bunu başarmanın hayalini kuruyorum.

Bu parça ikiye bölünmek istense, ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

10. (I) Ortada bir suçlama varsa herkes ilk olarak edebiyatı ve yazarları suçlamaya çok hevesli gözüküyor. (II) Fakat dünyada en çok suçlanan meslek grubu onlar değil. (III) Tüm dünyada en çok suçlanan meslek dişçilik. (IV) Bu iki mesleği az bir arayla doktorlar ve müzisyenler izliyor. (V) Yazarlar listenin oldukça altında fakat yazarlar ve şairler arasında yapılan bir araştırmaya göre şairlerin suçlanma oranları romancılara oranla bir hayli yüksek. (VI) Her şeyin bir istatistikten ibaret olduğu günümüzde her birimiz yaşarken nasıl bir sosyal güvenlik numarası, bir banka numarasıysak öldüğümüzde de bir istatistiğin parçası olmaktan kurtulamıyoruz. (VII) Sanırım bu istatistik her yerde karşımıza çıkmaya da devam edecek.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

1. Röportör:

(I) ----

Yazar:

— Kitabın konusu uzun zamandır kafamda şekillenmişti. Konu belliydi ama karakter yapıları ve davranışları çok net değildi. Karakterlerin daha net hâle gelmesi için uzun süre çevremde gözlemler yaptım. Bu, hem bana çok yardımcı oldu hem de hikâyenin sıra dışı olmasında önemli bir rol oynadı.

Röportör:

(II) ----

Yazar:

— Öyle de söylenebilir. Kitabımda anlatmak istediğim meselenin iyi anlaşılması, esasında karakterlerin aralarındaki diyaloglar ile doğru orantılıydı. Sıradan bir anlatımı asla benimsemedim, sıradan bir anlatım benimsemiş olsaydım, belki de bu röportajı yapmıyor olurum.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla gelmelidir?-

- A) I. Geçtiğimiz günlerde yeni bir kitap yayımladınız ve kitabın konusu birçok kişi tarafından oldukça ilgi çekici bulundu. Bunun için özel bir çaba sarf ettiniz mi?
II. Karakterlerin netleşmesi hikayeyi daha ilginç kıldı dediniz. Bunu, hikayenin karakterler üzerinden yansıtıldığı için mi söylediniz?
- B) I. Sizce kitabın okura hitap etmesini sağlayan ana damar ne oldu? Üslubunuz mu, farklı bir hikaye mi, kurgu mu?
II. Yeni kitabınızda başarılı olmak için farklı yollar denediniz mi?
- C) I. Her zaman aynı konular üzerinde duruyorsunuz, bunun özel bir nedeni var mı?
II. Gerçekten de yeni çıkan kitaplar aynı düzen içinde mi oluşturuluyor?" Ben farklıyım" diyen bir kitaba uzun süredir denk gelmediniz mi?
- D) I. Yazar olarak kendinizi hiçbir zaman belli bir konuyla sınırlandırmayıştığınızın belli bir gerekçesi var mı?
II. Size göre bir yazıda karakterlerin canlıymış izlenimi vermesi okuru çok etkiler mi?
- E) I. Konu sınırlamasına gitmediğinizi söylediniz. Bunu yaparak neyi amaçladınız?
II. Sıradan anlatımların da okur katında kabul gördüğünü düşünüyorsanız siz niçin farklı bir yol denediniz?

2. Gündelik olaylar mutlaka insanların ruh hâlini olumsuz etkilemektedir ancak depresyondan farkı, kişinin bu durumu çözümsüz ve kendisini de yetersiz hissetmemesidir. Gündelik olaylarla morali bozulan kişi olumlu gelişmeler ile kendisini yeniden iyi hissederken depresyon hastalığındaki kişi olaylara bağlı olarak kendini daha iyi hissetmez. Bu nedenle ----.

- I. tüm gündelik moral bozukluklarını veya gelip geçici umutsuzluk hallerini depresyon olarak kavramlaştırmak hatalı bir yaklaşım olmaktadır
II. depresyon hastalığının yaygınlığına bakıldığında, 2010 yılı başında yayınlanan bir çalışmaya göre toplumda %8-10 arasında görülmektedir
III. gündelik yaşamda herkes zaman zaman kendini moralsiz, üzgün, mutsuz hatta karamsar hissedebilir

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri boş bırakılan yere getirilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

3. "Şiirin Kızkardeşi Öykü" bir novelladır. Öykü kadar kısa değil, ----. Buna rağmen romanı uzunluğu, kelime sayısı ile -neredeyse kiloyla- tanımlamaktan yana değilim. Roman, içinde pek çok öykü bulunduran bir edebiyat türüdür. İyi romancı, onlarca hikâyeyi okurun diline, tenine batmadan birbirleriyle iç içe dizen, düzenleyen, kesip biçen ve dikebilen bir sihirbazdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) roman gibi derinliğe inmiyor
B) öykünün öğelerini içeriyor
C) öyküden farklı bir tür
D) roman kadar da uzun sayılmaz
E) roman kadar ayrıntı vermiyor

4. Ne olursa olsun hayat gerçektir. Ne uyandığında gördüğünü hayra yorabileceğin bir rüya, ne de çocukken bir uçurtma kadar renkli sandığın hayallere benzer. Bazı an gelir deli bir fırtına gibi tutar kolundan savurur, bazen kışın ortasında baharı yaşatır gönlüne. Çıkmazlara girersin, patikadan yürürsün, yokuşlar tırmanırsın. Bir gün bakmışsın düz yola çıkmışsın. Kısaca ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) bir an olur sonbahar gelir çalar kapını.
B) kocaman bir kutu gibidir hayat, içi sürprizlerle dolu.
C) saatin sesi gecenin sessizliğinde sana hayatın gerçekliğini haykırır.
D) her şeye rağmen kışı yaşarken bile her şafak yepyeni umutları getirmeli.
E) binlerce kez solsa da bir çiçek saflığında tekrar açabilmeli.

5. Nejat Uygur hepimize, bir insanın kırk yıl boyunca en iyi bildiği işi, her gün daha mükemmelleştirerek yapmak suretiyle zirvede kalabileceğini gösterdi. Hepimiz, en iyi yaptığımız şeye saygı duymalıyız. Önemli olan, en iyi yaptığımız şeyi daha mükemmelleştirmektir. Neyi mi? Siz karar verin: En iyi gazetecilik, en iyi bakkalık, en iyi işadamlığı, en iyi öğretmenlik... Ama en iyisi ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) bir mesleğe rasgele atılan insanlar da başarılı olabilirler.
B) insan, sevdiği işini, sürekli aşamalar kat ederek sürdürmelidir.
C) başarının gizi, işinizle ilgili geniş bilgiye sahip olmanızda yatar.
D) önündeki çetin engelleri aşan insan mesleğinde ilerlemeler sağlar.
E) insanoğlu, kendini adadığı işinde başarılı olacağına inanmalıdır.

6. Aslında sinemayı da tiyatroyu da kendime yakın buluyorum. Fakat hepsine birden vakit ayıramıyorum. Romanın dışında kalanlarla uğraşamıyorum. Ayrıca, bakın bir de televizyon çıktı şimdi. Televizyon sanki edebiyatın görevini üstlenmiş gibi. Yani edebiyat televizyon kasetlerine girecek. Belki de kitabın yerini kaset alacak. Bu dünya kültürü için büyük tehlike oluşturuyor. Biz kitabı korumalıyız. Çünkü ----.

Bu parçanın sonuna anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) televizyonun ilerlemesi tiyatroyun gelişimine katkıda bulunacaktır
B) sadece teknolojinin egemen olduğu toplumlar böyle sosyal bunalımları yaşamaya devam edeceklerdir
C) kitap, dünya kültürünün ve edebiyatının temelidir
D) insanın iç dünyasıyla ilgilidir bu yapıtlar
E) televizyon diğer kültür unsurlarından daha yararlıdır

7. Temelinde tarihî olaylar ve insanlar yer alan romanlar, bireysel ve ortak kimliklerle uğraşır. Bu tarihi, edebiyatı ve insanların toplumdaki rolünü nasıl algıladığımızla da ilgilidir. Yazar, tarihin kargaşasından, olaylar yığından sadece kendisine dokunan olayları seçer. Bu seçimin nedeni ise bu olayların insanın yaşadığı çağın ve kendi hayatının problemleriyle ilişki içerisinde olmasıdır. O, insanlık hallerinin hem tarihin hem de edebiyatın temeli olduğunu ve sonsuza dek süreceğini unutamaz. Başka bir deyişle, bu seçim belirli bir zamana ve yere bağlı bir insanlık dramı olarak algılanabilir. Yazar, böyle bir dramdan başlayarak insanlar ----.

- I. arasındaki etkileşimin farklı yönlerini anlama yeteneği kazanmamızı sağlar.
II. için tahrip edici olmuş ve olmaya devam edebilen süreçlerin sorgulanması için ortam oluşturur.
III. olarak bizlerin doğadaki diğer canlılara karşı üstenci bakışımızın yanlışlığını vurgular.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

1. Edebiyat tarihindeki bazı isimler, eserlerinden çok aşkılları yolla, yaptıkları devrimle hatırlanır. Şiirimizde etkisi eserlerini geçen isimlerin başında Orhan Veli Kanık geliyor. 36 yaşında hayata veda etmeseydi muhtemelen iki arkadaşı gibi (Melih Cevdet ve Oktay Rifat) şiirinin yönünü değiştirecekti. Ama kısa hayatına sığdırdıkları dahi 20. yy. Türk şiirinde silinmez izler bırakmasına yetti. Orhan Veli ve arkadaşlarını anmadan 20. yy. Türk edebiyatı tarihini yazamazsınız. Bu dünyaya Orhan Veli'nin gelmesinin üzerinden yüz yıl geçti. Ancak ----. Bu açıdan Orhan Veli, daha en az bir yüzyıl daha güncelliğini koruyacak gibi görünüyor.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Orhan Veli hâlâ gündemden düşmüyor
B) her geçen gün edebiyatımız değişiyor
C) Orhan Veli gençlerce tam anlaşılıyor
D) Garip akımının başka şairi kalmadı
E) hiçbir yazar onu hatırlatmıyor

2. Benim anlayışıma göre bir edebiyat eseri dilin lezzetini, musikisini mutlaka verebilmelidir. Ahenksiz musikisiz, tatsız tutsuz bir söyleyişi değil şiirde düzyazıda bile bağışlamam. Ama gerçek benzetmeler, süslü püslü cümlelerle lafı uzatmaktan yana da olmadığımı hemen açıklamalıyım. ----.

Bu parçanın sonuna anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Şiirde de düzyazıda da mümkün olduğu kadar kısa ve yalın cümleler kullanılmasından yanayım
B) Söz sanatlarının düzyazının anlamsal özelliklerine de uygun olmadığını söylüyorlar
C) Her sanat eserinde ayrı bir tat ayrı bir hava bulmak gerektiğine inananlar var
D) Ben de bu şiir anlayışının şiiri romandan daha popüler hâle getirdiğini savunuyorum
E) Her zaman sanatçıların özneliği ağır basan eserler ortaya koyması gerektiğini ifade eder

3. Şairlikte yeteneğiniz var mı? Bu soruyu yanıtladılar için dizelerinizin nasıl olduğunu başkalarına sorarsınız. Yazılarınızı dergilere gönderirsiniz. Diğer şiirlerle karşılaştırırsınız. Bu yöntemlerin sizin için iyi bir kılavuz olacağına inanırsanız yanılırsınız. Gözlerinizi dışarıya çevirmekten kaçının, şairliğin köklerini kalbinizde arayın. Kendinize samimi bir şekilde şunu sorun. ----? Cevabınız her şeyi açıklar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yazdığım şiirler eleştirmenlerin dikkatini çekiyor mu
B) Yıllar sonra okuyucularım benim şiirlerimden birkaç dize ezberle okuyabilir mi
C) Şiir yazmanızın yasaklanması sizin için ölüm anlamına gelir mi
D) Dergiler ve yayınevleri yayımlamak için benim şiirlerimi ister mi
E) Şiirlerim diğer şairlerin taklidi mi yoksa özgün mü

4. Toprak, insan yaşamı için gerekli temel besin maddelerinin üretimi için olduğu kadar bir ülkenin varlığını sürdürmesi açısından da zaruri bir değerdir. Tarih boyunca insanlar ve ülkeler, bu yüzden topraklarını savunmak ya da daha fazla toprak elde etmek için mücadele etmişlerdir. Ancak, toprağı savunmak yalnızca belli bir sınır içindeki toprağın mülkiyetini muhafaza etmek anlamına gelmez. ----.

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle en uygun biçimde tamamlanır?

- A) Tarım alanlarının düzenli denetlenmesi gerekir
B) Toprak, tıpkı canlı bir organizma gibi bakılmak, beslenmek, işlenmek ister
C) Esas olarak, yaşamın tümü toprağı bağlıdır
D) İnsanlarının kendini özgü hissetmesi için toprağı ihtiyacı vardır
E) Tarımsal alanların yok edilmesi, ülke geleceğini yok eder

5. Savaş yalnızca, kuraklık gibi iklimsel faktörlere karşı doğan tepkilerden veya çaresizliklerden kaynaklanan bir var olma mücadelesi değildir. Bugün birçok kişi nüfus artışı ve kaynakların azlığının savaşın en belirgin nedeni olduğunu öne sürse de arkeolojik, etnografik ve tarihsel veriler savaşların yalnızca gereklilikten değil, daha fazla maddi zenginlik veya daha büyük iş gücü elde etmek ve ticari çıkarları korumak gibi nedenlerle de meydana geldiğini göstermektedir. Kaynakların azlığı elbette ki şiddetli çatışmalara yol açabilir ancak bu kaçınılmaz bir sonuç değildir. Savaşa yol açan sayısız neden vardır ve bunlar bölgeden bölgeye, dönemden döneme farklılık gösterir. Savaşın kökenlerini ve savaşa yol açan nedenleri ----.

- I. araştıran bilim insanları elde ettikleri veriler sayesinde savaş tarihine dair bilgilerimizi artıracaklardır
- II. daha iyi anladıkça, günümüzdeki çatışmaları önlemek adına daha iyi yöntemler geliştirmek mümkün olacak
- III. bilmek ticari çıkarları için savaş çıkarmaktan çekinmeyen güç odaklarını frenleyecek tedbirlerin alınmasını sağlayabilir

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. ---- o dönemi, en mutlu dönem diye niteleyişim onu mükemmel, ideal, özenilecek bir dönem görmemden değil, sadece ve sadece geçirdiğimiz bütün o abuk sabuk dönemler içinde en tutarlı görmemden dolayıdır.

Bu cümlelerin başına aşağıdakilerden hangisi getirilirse daha önceki cümlelerde bazı olumsuzlukların vurulduğu anlaşılabilir?

- A) Bütün bunlara karşın
B) Bütün iyi niyetime karşın
C) Yaşadığımız dönemin olumlu koşullarına karşın
D) Bir iki olumlu iş yapılmasına karşın
E) Her olumlu girişime karşın

7. Televizyondan veya gazetelerden, bizde pek olmasa da ABD'de polis sorgulamalarında gerektiğinde bir sanığın yalan makinesine bağlanarak, doğruyu söyleyip söylemediğinin kontrol edildiğini görmüş veya okumuşsunuzdur. (1) 'Polygraph' denilen bir alet ile sanığa 4-6 adet sensör bağlanır. (2) Yalan makinesi testi başladığında, sanığa önce 3 veya 4 basit soru sorulur. (3) Daha sonra gerçek sorular sorulmaya başlanılır ve sinyaller kayda alınmaya devam edilir. Test süresince ve sonrasında bir uzman grafikleri sürekli kontrol altında tutarak, hangi sorularda sinyallerin değiştiğini tespit eder.

- I. Bu şekilde sanığın verdiği sinyallerin düzeni öğrenilir
- II. Hatta ABD'de FBI veya CIA gibi çok önemli devlet görevlerine alınmaya aday memurlara da bu test uygulanmaktadır.
- III. Bu sensörlerden gelen çeşitli sinyaller, dönmekte olan bir kâğıdın üzerine grafik olarak kaydedilir

Bu parçada 1, 2, 3 ile numaralanmış yerlere getirilmesi gereken cümleler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	(1)	(2)	(3)
A)	II	III	I
B)	III	II	I
C)	II	I	III
D)	III	I	II
E)	III	I	II

8. Kentlerin de kimliği vardır; bu kimliği oluşturan öğelerin başında da yapılar gelir. ----. Örneğin Paris, Londra, Brüksel, Moskova deyince ilk akla gelenler, kuleler, köprüler, kubbeler ve gökdelenlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her kentin insanı farklı özellikler taşır
B) Yapılar, kentlerin belirleyici özelliklerini yansıtır
C) Kentlerden uzaklaştıkça doğaya daha bir yakın oluyor insan
D) Bir zamanların büyük kentleri şimdi yok
E) Zamanla kentler de insanlar gibi değişiyor

1. Bir şair duygu ve düşüncelerini kendi milletinin fertlerine ancak dili ile ulaştırabilir. Bir yazar, bir bilim adamı, bir devlet adamı, bir filozof görüşlerini topluma dil yolu ile yayabilir. Milletimizin dünya görüşü Yunus Emre'nin ilahilerinde, Türk halkının bayrakta sembolleşen vatan sevgisi Mehmet Akif'in İstiklal Marşı'nda, millî mücadele ruhu Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde ve bu dönemin romanlarında, İstanbul'un güzellikleri, İstanbul halkının gelenek ve göreneklere Yahya Kemal'in eserlerinde, Hüseyin Rahmi ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın romanlarında, Anadolu insanının yaşayışı ve değer ölçüleri Yakup Kadri'nin eserlerinde ebedileşmiştir. Türk milletinin gelenekleri, folkloru, yüzlerce yıllık hayat tecrübelerinin sonuçları veciz ifadesini atasözlerinde bulmuştur. Destanlar toplum hayatını derinden etkilemiş şahıs ve olayların efsaneleşerek günümüze kadar uzanmış canlı tablolarıdır. Deyimler Türk mantığının, dil felsefesinin sembolleridir. ----.

Bu paragrafın sonuna gelebilecek cümlelerden hangisi aynı zamanda tüm paragrafı özetler niteliktedir?

- A) Dil bir şekle, bir kişiye bürünerek millet yaşamının tamamını oluşturur.
- B) Dilin iletişim kanalı çeşitlilikler gösterir
- C) Fıkralar, mizah ürünleri bir milletin gülme noktalarını gösterir
- D) Ezgiler, şarkılar milletin söz ahengini her alanda temsil eder
- E) Anadolu insanının bütün varlığı dilidir

2. Taç Mahal, dünyada hiçbir insan kalmasa da aynı güzellik değerini taşıyacaktır. Bu eserin güzelliği konusunda birbirine zıt yargılar geliştirilebilir ama doğru olan sadece biridir. Çünkü ----.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) zıtlığın olduğu yerde güzellik olmaz
- B) bir eser hem güzel hem çirkin olamaz.
- C) sanat eseri doğal bir varlıktır.
- D) eser yararlı olduğu sürece estetikdir.
- E) her doğru aynı zamanda bir yanlıştır.

3. Hiç unutmam, bir tarihte savcının biri bana, toplumsal sorunları dilime dolayacağıma, neden "tabiat manzaralarından ilham alarak" şiir yazmadığımı sormuştu. Bizde, devlet adamlarının çoğu, şairin sadece aşk şiirleri yazmasından yanadır; hatta bu biraz da "resmi" bir görüştür. Oysa bu gibi kişilerin düzenlediği resmi bayramlarda okunan şiirlere baktığımızda söylediklerinin tam tersini yaptıklarını görürüz. Yani kullandıkları şiirler, önerdikleri şiire hiç uymaz. Bu şiirlerin çoğu ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olmaz?

- A) sistemi eleştirir
- B) vatan millet edebiyatı yapar
- C) siyasi içerik taşır
- D) toplumsal konulara değinir
- E) politik yaşamdan uzaktır

4. Birçok öğrenci öğrendiğini sanmak ile öğrenmek durumları arasındaki farkı genellikle sınavın hemen sonrasında anlarlar ancak ----. Sonrası bütünlüme, sonrası yaz okulu... Sınava çalışırken çoğu zaman ---- ancak esasında pek bir işe yaramayan ve "öğrendiğini sanmak" ya da "çalıştığını sanmak" durumunu ortaya çıkaran teknikler geliştirilir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) iş daha yeni başlamaktadır – kuşku duyulmayan
- B) iş işten geçmiştir – doğru olduğu düşünülen
- C) bu kimseye yararlı olmaz – şüphesiz doğru
- D) asıl olanı atlamışlardır – hatasız olduğu sanılan
- E) geri dönüşü yoktur – güvenilir

5. Okul öncesi eğitim; çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyen ve çocukları ilköğretim sürecine hazırlayan bir dönemdir. Çocuklar doğduklarından itibaren hızlı bir gelişim sürecine girerler. Zihinsel yapıları kendi gelişim seviyelerine uygun birçok bilgiyi alabilecek ve işleyebilecek düzeydedir. Dolayısıyla ----.

- I. çocuğun ilkokul yaşını beklemeden okul öncesi dönemde gelişimlerini desteklemek çok önemlidir
- II. okul öncesi eğitime önem vermek gerekir
- III. çocuğunuzun okul öncesi döneme hazır olmasının önemli önceliklerden biri annesiyle kurduğu bağlanmanın sağlıklı olmasıdır.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. 28 Haziran sabahı yitirdiğimiz öykü yazarı, gerçek bir öykü tutkunuydu. Sıradan insanların günlük yaşam içindeki sevinçlerini, üzüntülerini, kâbuslarını, serüvenlerini öykülerine konu eden yazar, yaşadığı yılları öykü yazmak, yazdırmak için geçirdi. Diyebilirim ki ----.

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle en uygun şekilde tamamlanır?

- A) öykü türü dışında başka türlerle de ilgilenmiş, başarılı eserler vermiştir
- B) günümüzün en büyük öykü yazarlarından birini yitirmiş olmanın üzüntüsünü yaşıyoruz
- C) öykü onun için hava ve su gibiydi
- D) öyküleriyle birçok genç yazara öncülük edecek
- E) günümüzün yaşayan pek çok yazarı onu özleyecektir

7. ---- ve Külebi günceli geniş boyutuyla özümser. Acılı günlerin şiirini yazarken, sevdası, sıcaklığı, yumuşaklığı sadece türkülerde kalan doğruyu anlatır. Söyleyişindeki etkinlik, dizelerindeki güç, güncel ve geleneğin bir arada olmasından ileri gelir. Gerçekten de şiir dünyamıza Anadolu'nun sesi, onun etkin söyleyişiyle girmiştir.

Yukarıdaki parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Külebi demek, şiir demektir çoğu zaman
- B) Külebi'nin şiiri bugünün şiiridir, günceldir
- C) Ayrıca halk şiiri geleceğinin güncelce yaslanırken ardına geleneği de alır
- D) Külebi'nin şiirde günceli yakalamak gibi bir çabası yoktur
- E) Külebi'nin şiirlerinde Anadolu'nun sesini duyabilirsiniz

8. Ben hep en iyisini yazmayı başardığımda öykü yazmayı bırakacağım, derdim. Ama yaşamımın sonuna kadar da öykü yazmaya devam edeceğimi biliyorum. Çünkü ----. Sonsuzluğa uzanan bir merdiven gibidir öykü, ne kadar çıkarsan çık yeni bir basamak hep olacaktır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) öykü kolay yazılan bir edebi tür değildir
- B) başarılı öykücü hiç yoktur
- C) ben öyküde o kadar da yeteneksiz değilim
- D) öykü yazmayı zamanı gelince bırakacağım diyebilirim
- E) öyküde her zaman iyinin daha iyisi olacaktır

1. (I) İnsanoğlu yaratılışındaki tabiatı itibariyle cimridir. (II) Bunu küçük çocuklarda dahi görebilirsiniz. (III) Çocuk gelir sizin elinizdeki şeye talip olur fakat kendi elinde olan şeye sınıksız sarılır. (IV) Her istediği yerine gelen çocuk gelecekte tatminsizlik sorunuyla karşılaşır. (V) İşte bu cimri insan iyi terbiye edilip eğitilirse, gerektiği zaman elinde olan şeyin tamamını ihtiyaç sahiplerine verilebilecek seviyeye gelir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Hareket eden levhalar birbirleri üzerine kuvvet uygular. (II) Bu kuvvet yer kabuğundaki kayaçların direnç göstermesi yüzünden belli bölgelerde enerji birikimine yol açar. (III) Bu enerji, kayaçların kırılma sınırını aştığı anda da kırılma (faylanma) olur ve biriken enerji açığa çıkar. (IV) Levha hareketleri yüzünden birikmiş gerilme enerjisinin aniden boşalmasına deprem diyoruz. (V) Dünya üzerinde depremlerin büyük çoğunluğu Pasifik'te görülür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. (I) Biz yetişkinler, sürekli olarak hayatımızın yanlış giden yönlerine takılıp kendimizi acımasızca yeriyoruz. (II) Kendimizin en azılı düşmanı gibi, yaptığımız ve yapmadığımız onlarca şey için kendimizi sorumlu tutuyoruz. (III) Mutlu olmak, tamamen insanın elindedir; isteyen insan mutlu olur. (IV) Başkaları tarafından beğenilmek uğruna kendimize haksızlık edip değişmeye bile çalışıyoruz. (V) Çünkü hayatımız boyunca daha iyi, daha başarılı, daha arzulanır olmak öğretildi bize.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. (I) İnsanı diğer varlıklardan ayıran özellikleri sahip olduğu duygulardır. (II) Merhamet, şefkat, cömertlik, vicdan, adalet, sabır, sevgi vb. bunları çoğaltmak mümkündür. (III) İnsan yine bu duygular vasıtasıyla diğer varlıklardan ayrılır. (IV) İnsanoğlunu bütün canlıların en üstünü yapan işte bu akıl yetisi ve onun ürettiği bilgidir. (V) Bu duyguları kendi hayatında geliştirdiği ve yansıttığı oranda diğer varlıklar arasındaki farklılıkları artır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. (I) Aydınlanma Dönemi'nde felsefe çok keskin bir ayrışmayla başka bir güzergâha yönelir. (II) Felsefe, gündelik hayatta, insanın işini kolaylaştıracak yollar bulmaktan başka amaç gütmeyebilir. (III) Felsefe gündelik hayata katkısı ölçüsünde önemli olacak hatta felsefe sadece bunun için olacaktır. (IV) Şaka gibi algılanabilir ama 'felsefe' bu dönemlerde gündelik hayatı kolaylaştıracak alet ve aygıtlar için kullanılan bir tabir olur. (V) Felsefenin tanımlarını düşünürlerin sayısıyla eş tutabiliriz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. (I) Kısa bir tren sözlüğü vererek sınıflar arasındaki farkları ortaya koyalım: (II) Trendeki en konforlu yolculuk, yataklı vagonlarla yapılıyor. (III) Her yataklı vagonunda üstte ve altta iki yatak mevcut. (IV) Yataklı vagonlarda ayrıca buzdolabı, lavabo, masa da bulunuyor. (V) Bu yataklardan alttaki katlandığında iki rahat koltuğa dönüşüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. (I) Bir zamanlar matematikçi böceklerin akıl almaz bir başarısı olarak görülen bal peteklerindeki düzenli altıgen yapı oldukça basit bir mekanizmayla aydınlatıldı. (II) Bilim insanları yıllar yılı bal peteklerindeki açısız mükemmelliğe hayretle bakmış ancak hiçbiri tam olarak bu mekanizmayı açıklayamamıştır. (III) İngiltere ve Çin'deki mühendisler bu gizemi çözme yolunda ilk ve önemli bazı adımlar atmış durumdadır. (IV) Bütün bal peteklerinde aynı şekil çok küçük bir hata payıyla yapılmıştır. (V) Ekip bal peteklerinde göze hoş gelen bu altıgen şeklin aslında başlarda dairesel bir yapıda olduğunu ve saniyeler içerisinde altıgen bir yapı aldıklarını ortaya koydu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. (I) Bilim ve teknolojiye olan merakım lise yıllarına kadar dayanmaktadır. (II) Liseden sonra üniversitede farklı bölümde farklı bir alana kaydım. (III) Hızla değişen teknolojiye ayak uydurabilmek için sürekli okuyorum ve yazıyorum. (IV) Gerçek bilim okuyucularını daha çok elektronik alanında gerçekleşen yeniliklerden bilgiler vermeyi hedefliyorum. (V) İlham kaynağım ünlü bir Latince deyiş olan "Öğretirken öğreniyorum, yazarak düşünüyorum." sözüdür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Uyku, böceklerden memeli hayvanlara kadar tüm canlılar için doğal bir besindir. (II) Uyku düzeni olmayanlarda çeşitli sağlık sorunları görülebilmektedir. (III) Canlılardan bazısı buz üzerinde üç dakika, bazısı bir dala tutunup aralıksız 20 dakika uyuyarak bu besini alır. (IV) Aralarında, tek ayak üzerinde, tek gözü açık ve hatta yüzerken uyuyanları bile vardır. (V) Ancak, canlıların birçoğunun kendilerini koruyan bir uykuları var ki bu uyku haftalarca hatta aylarca sürebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. (I) Bir yaratıcı yazarlık atölyesine gitmek bile zorunlu değildir yazar olmak için. (II) Kendinizden önce yazılmış ve bugün yazılmakta olan metinleri ve yazarları öğrenin. (III) Tutup da yazarlık atölyelerinin yararsız olduğunu söylemeyeceğim. (IV) Nasıl ki bir resim atölyesi, resim tekniklerini öğrenmek için önemliyse iyi bir yaratıcı yazarlık atölyesi de benzer bir amaca hizmet eder. (V) Resim atölyesi gibi yazı atölyesi de sizi sanatçı yapmaz ama kendinizi geliştirmenize, birtakım teknikleri öğrenmenize, disiplin kazanmanıza yardımcı olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. (I) İnsanlar, kendilerine biraz yakın olan birini hemen dost kabul ederler. (II) Ona bütün sıkıntılarını anlatır, yeri geldiğinde ondan yardım beklerler. (III) Ancak çoğu zaman böyle insanlar sizi sırtınızdan bıçaklar, en çok ihtiyaç duyduğunuz anda sizi yarı yolda bırakırlar. (IV) Nasıl ki bir elin beş parmağı aynı değil, insanlar da öyledir. (V) Böyle bir duruma düşmek istemiyorsanız dostunuzu iyi seçin, herkese hemen güvenmeyin.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. (I) Edebiyat, temelde estetiğin en önemli alanlarından biridir. (II) Bilindiği gibi, estetik de felsefenin bir alt dalıdır. (III) Dolayısıyla edebiyat, estetik ve felsefe arasında önemli bir yakınlık vardır. (IV) Anlamsal bir bütünlük oluşturan her yazınsal metin, aynı zamanda kendi içinde estetik ve düşünsel bir dünya içerir. (V) Metinler, eskiden beri düz yazı ve şiir olarak iki önemli kategori altında incelenmiştir. (VI) Bu açıdan metinler her ne kadar bireysel bir yaratımsa da onlar, oluşturdukları kültürün hem düşünsel hem de güzel duyusal değerlerinden etkilenirler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. (I) Radyasyon, insanlarda korkunç sonuçlara neden olur; ilk belirtiler kusma, bulantı, baş ağrısı, mikroplara dirençsizlik biçiminde ortaya çıkar. (II) Birçok yerde radyasyona maruz kaldığımız için bazen sonuçlarını hemen fark edemiyoruz. (III) Sonunda ise, büyük oranlarda ölümlere neden olur. (IV) Radyasyon yalnız insanları etkilemez. (V) Ayrıca, su, bitkiler, yiyeceklere ve hayvanlara da büyük zararlar verir. (VI) Radyasyonun bu tür etkileri, kaçınılmaz olarak, insan hayatını derinden etkiler.

Numaralanmış cümlelerden hangisi çıkarılırsa parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) İnsanlar binlerce yıldır geceleri gökyüzüne baktığında Samanyolu'nun haşmetine hayran kalmıştır. (II) Bugün amatör astronomlar, yıldız gözlemcileri bu geleneği devam ettiriyor. (III) Dünyadaki ışık kirliliğinden dolayı, Samanyolu'nu dünyada her yerden görmek mümkün değildir. (IV) Peki bu görüntülerde Samanyolu neden sadece bir halka şeklinde gözüküyor? (V) Yani gerçek görüntülerde gerçekten neden haşmetli Samanyolu'nu milyarlarca yıldızın ve bulutumsunun döndüğü bir halka gibi görmekteyiz?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Bu hafta başında başladı "Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri Festivali". (I) Bu sene 7. kez düzenleniyor. (II) Çeşitli kitle örgütlerinin organizatörlüğüyle Dünyadan ve Kıbrıs'tan çeşitli filmleri bizlerle buluşturuyor. (III) Festivali organize edenler, bu çalışmalarda bir dizi sorunla karşılaşılıyorlar. (IV) 7 yıldır festivalin takipçisi olan biri olarak geçen her geçen yıl festivalin biraz daha kökleştiğini hissediyorum. (V) Her ne kadar duyuru ve tanıtım araçları kısıtlı olsa da, festivalin oturmuş bir seyircisi oluştu. (VI) Bu kitleye her yıl birileri daha katılıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

4. (I) Karşılıklı konuşmalarda ya da topluluk önündeki konuşmalarda jest ve mimiklerin büyük etkisi vardır. (II) Her şeyden önce karşı tarafa hem görsel hem işitsel olarak seslenirsiniz. (III) Farklı duylara seslenmek ise konuşmanın etkisini bir kat daha artırır. (IV) Topluluk karşısında konuşurken heyecanın belli edilmemesi gerekir. (V) Jest ve mimiklerimiz söylediklerimizin birer kanıtı gibi gelir karşı tarafa (VI) Ayrıca dikkatin tek noktada toplanmaması yapacağınız bir hatanın fark edilmemesini sağlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

5. (I) Bir antoloji, bir şiir kitabı gibi kendi içinde bütünselliği olan organik bir yapıdır. (II) Bütün şiirler arasında sanki bir kan bağı vardır. (III) Çünkü tek tek her birine, onları kitaplardan, dergilerden çıkarıp oraya yerleştirenin alın teri, emeği, sevgisi de sinmiştir. (IV) Bu antolojiler sayesinde gençlerin şiir sevgisi artmıştır. (V) Bu anlamda bir şiir antolojisi, onu oluşturan kişinin kişiliğinin de aynası gibidir. (VI) Şiirlerinin sıralanması, seçilmesi bile antolojiyi hazırlayan sanatçının mührünü taşır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

6. (I) Genel olarak canlıların ruhları olduğuna inanmaktayız. (II) Her ne kadar ruh kavramı, pozitif bilimin kaygısı dışında olsa da doğrudan canlılıkla ilgilidir. (III) Her canlı türünün doğada yapması gereken bir ödevi vardır ve bunu insanlar dışındaki canlılar mükemmel şekilde yerine getirmektedir. (IV) Pek çok görüşte ve inanç sisteminde farklı tanımları ve anlamı olsa da, tüm insanların ruh konusunda anlaştığı ortak noktalar vardır. (V) Duyularla gözlenememesi, hakkında çok az malumata sahip olunması, kendisi madde olmasa da bir şekilde maddeyle ilişki içinde olan soyut bir varlık olması, canlılığı temsil etmesi ve ölümsüzlüğü bunlardan ilk akla gelenlerdir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. (I) Kişilik gelişiminin temel kazanımlarından biri güven duygusudur. (II) 0-1,5 yaş döneminde temel atılan güven duygusu, çocuğun temel ihtiyaçlarının giderilmesindeki titizliğe bağlı olarak yerleşir. (III) İhtiyaçların giderilebilmesi konusunda duyarsız davranılması, geciktirmelerin olması çocuğun huzursuzluğunun ve güvensizliğinin artmasına yol açar. (IV) Bireyin çocuklukta yaşadığı olumlu ya da olumsuz olaylar, onun kişiliğinin oluşumunda etkili olur. (V) Çocuğa, gereken ilgi gösterilmezse onda güvensizlik duygusu artar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. (I) Turistik amaçlı gittiğiniz yabancı ülkelerde hırsızlar tarafından soyulup beş parasız kalmak hiç de hoş bir şey olmasa gerek. (II) Biz de oturduk, siz gezginler için dünyanın tehlikeli yerleri nereler diye araştırdık. (III) İstatistiklere göre Meksika ve Almanya giderek artan suç oranları nedeniyle kara listede yerlerini almışlar. (IV) Özellikle son yıllarda Meksika'nın başkentinde, silahlı soygun sayısında bir azalma olsa da, araba hırsızlığında büyük bir artış görülmüş. (V) Sözün özü, Almanya ve Meksika'ya gidecek olanların dikkatli olması gerekiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Mutlu olmak çok kolay ama her nedense bizler mutlu olmayı beceremiyoruz. (II) Mutlu olmak, sanki bizleri rahatsız ediyor. (III) Birbirimizi kırmaktan çekinmiyor, birbirimize saygı duymuyor hemen küsüyor, kavga ediyoruz. (IV) Arkadaşlıklarda, dostluklarda, evliliklerde.. kısaca her yerde bu geçerli. (V) Mutlu insanların daha uzun yaşadığı ve daha az hasta olduğu bilinen bir gerçek artık.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. (I) Roman, hikaye, makale, deneme, mektup... (II) Türü ne olursa olsun her yazının bir yazılış amacı vardır. (III) Bu amaç o yazının ana düşüncesidir. (IV) Ben ana düşüncüyü bir denize benzetirim. (V) Her paragraf kendi içinde ayrı bir konuya değinip okuru farklı açılardan bakmaya zorlar. (VI) Nasıl ki bir denizi ırmaklar, dereler, derecikler, mağmur ve kaynak suları besliyorsa bir yazının ana düşüncesini de paragraflar besler. (VII) Giriş, gelişme ve sonuç paragrafları hep bir ana düşüncenin destekleyicisi veya ispatlayıcısıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

11. (I) Yalnız yaşamının bir tek amacı vardır sanıyorum; o da daha başıboş, daha rahat yaşamak fakat her zaman, buna hangi yoldan varacağımızı pek bilmiyoruz. (II) Çok kez insan dünya işlerini bıraktığını sanır oysaki bu işlerin yolunu değiştirmekten başka bir şey yapmamıştır. (III) Bir aileyi yönetmek bir devleti yönetmekten hiç de kolay değildir. (IV) Ruh nerde bunalırsa bunalsın, hep aynı ruhtur; ev işlerinin az önemli olmaları, daha az yorucu olmalarını gerektirmez. (V) Bundan başka, saraydan ve pazardan el çekmekle hayatımızın baş kaygılarından kurtulmuş oluyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. (I) Az yağışın olduğu bir kıştan sonra yaz da kurak geçmeye başladı. (II) Bu da özellikle büyük şehirlerde su sıkıntısının yaşanmasına neden oluyor. (III) Büyük şehirlerde nüfusun kalabalık olması toplumsal düzeni de etkiliyor. (IV) İstanbul şu an için en riskli şehirlerin başında geliyor. (V) İstanbul'u besleyen barajlardan dördünde doluluk oranı %20'lere dayandı, bu da bir aylık suyun kaldığını gösteriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. (I) Deniz kıyısında bir tatil köyünde olduğunuzu hayal edin. (II) Güneşin doğuşunu görmek için sabah erkenden kalktınız ve deniz kıyısında yürüyüşe çıktınız. (III) Sabahın serinliği yüzünüze çarparken dalgalar da poyrazı getiriyor size. (IV) Sahilde yürürken başka birinin size doğru gelmekte olduğunu gördünüz. (V) Bu kişi yaklaştıkça onun karşı cinsten, tanımadığınız biri olduğunun farkına vardınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Zengin bir şiir geçmişine sahip bir kültürün insanlarıdır. (II) Doğumdan ölüme, hayatımızın her anını, aşkımızı, coşumuzu, öfkemizi, hasretimizi, gurbetimizi, dahası hikmeti bile şiirle anlatan bir gelenekten geliyoruz. (III) Şiir, bizde çocuğa ninni, askere marş, cemaate ilahi, düğünde türkü oldu. (IV) Mezar taşlarına kıtalar yazdık, önemli olaylara şiirle tarih düşürdük. (V) Şiirin önemini yeni yeni kavramış bizler, kendi kültürümüze has şiirlerle var olmaya çalışıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. (I) Türk dilinin en eski lügati 11. yy. da yazılmıştır. (II) Okumayı bilenler ve okuma dilinden anlayanlar için en zevkli, doyurucu kitaplardan biri lügattir. (III) Uzun yolculuklarda, yalnızlık zamanlarında yanınıza alacağınız vazgeçilmez birkaç kitaptan biri mutlaka lügat olmalıdır. (IV) Yolculuk sırasında manasını bilmediğiniz sözcükler için lügata başvurabilirsiniz. (V) Onu derin bir özlem ve yürek yangınıyla okuyabilirsiniz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Yazarın yazmış olduğu son kitabı *Kazdağı Öyküleri* yayımlandı. (I) Yazar, *Aşk Büyüsü* adlı öyküsünde; radyosuz, televizyonsuz bir zamanda, insanların birbirlerine geceleri kapı önlerinde hikâyeler anlattığını aktarıyor. (II) Yazar diğer hikâyelerinde de akide şekeri lezzetinde Çetmi Köyü'nün insanlarını anlatıyor. (III) Bu öykülerin çoğu büyüklerinden dinlediği öykülermiş. (IV) Yazar, insanların yaşam tarzlarını bu öykülerinde çarpıcı bir üslupla bizlere anlatıyor. (V) Köylünün yaşama olgun bakış açısını bir kere daha hissettiriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. (I) Eve yaklaştıkça sevincim arttı. (II) Bu sevinç artması anneme söyleyeceğim sözlerden ileri geliyordu. (III) Annem, bu kadar mutlu olduğumu görünce şaşırды, nedenini sordu. (IV) Çünkü söyleyeceğim sözler çok önemliydi. (V) Annem bunları duyunca havalara uçacak, bana kucak dolusu sarılacaktı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. (I) Radyoaktif maddelerin hava, su ve toprağa karışması radyoaktif kirlenme denir. (II) Radyasyon tehlikesi çok uzun yıllar sonra da etkisini göstermektedir. (III) Radyoaktif maddelerin çevreye yaydığı zararlı ışınlar ve parçacıklara da radyasyon denir. (IV) Nükleer enerji santralleri, x ışını makineleri, nükleer silah ve bombalar radyasyon kaynaklarıdır. (V) Radyoaktif maddelerin yaymış olduğu elektronlar toprağa, havaya, suya, bitkilere, bitkilerden besin zinciri ile insan ve hayvanlara çok hızlı bir şekilde geçerek canlı hücrelerdeki elektron dengesini bozar, bunun sonucunda hücreler normal işlevini yerine getiremezler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. (I) Büyükşehir belediyeleri yaptıkları sosyal çalışmalarla halka birçok konuda yardım etmektedir. (II) Ankara Sokaklarında Çalışan Çocuklar Merkezi, çocukların topluma kazandırılması ve geleceğe hazırlanmasına önemli bir misyon üstleniyor. (III) Merkez; sınıflar, yemekhane, oyun alanı, kütüphane, spor salonu, seminer salonu ve çamaşırhanesi ile dört yıldır hizmet veriyor. (IV) Tüm ihtiyaçlarının belediye tarafından karşılandığı merkezde, derslerin tamamında kullanılan araç ve gereçler de belediye tarafından karşılanıyor. (V) Ayrıca merkezin çalışmalarına destek olması amacıyla atık kâğıt toplama kampanyası yürütülüyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. (I) Dünya üzerinde yaşayan ve kayıt altına alınabilmiş en yüksek sürate ulaşan Sarah adlı dişi çita, 2009 yılında 100 metreyi 6,01 saniyede koşarak dünya rekorunu elinde tutuyor. (II) Bir hayvanat bahçesinde dünyaya gelen ve koşu eğitimi almayan dişi çita Sarah, saatte 100 km hıza 3 saniyeden az bir zamanda ulaşmıştı. (III) Bu hayvan saatte 119 km hız ile koşarak "dünyanın yaşayan en hızlı kara hayvanı" unvanını elde etmiştir. (IV) Ancak çitalar bu suratını uzun süre muhafaza edememektedir. (V) Günlük yaşamda kullandığımız çoğu binek araçların 100 km'ye ancak 10 saniyenin üzerinde ulaşabildiği düşünülürse çitaların ne kadar çabuk hızlanabildikleri daha iyi anlaşılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Sıcak bir yaz gecesi beklenmeyen bir misafirin penceresini tıklatmasıyla Charlie'nin sıradan hayatı tamamen değişir. (II) Çünkü toplum dışına itilmiş tuhaf misafirin kimseye söylemediği bir sırrı vardır. (III) Yaşamları, hayata bakışları ve imkânlarıyla birbirinin zıttı gibi görünen bu iki çocuk toplumun duyarsızlıklarına, önyargılarına, bağnazlıklarına karşı duran büyük bir dostluğun da başkahramanlarıdır. (IV) Bu küçük bedenler için hayat bir daha eskisi gibi olmayacaktır. (V) Okuruna önemli sorular soran, genç-yetişkin herkesin tanışması gereken, güçlü bir roman. (VI) Çocukluğun saf masumiyetine sınırsız sarılan bu kahramanlar kimseyi hayal kırıklığına uğratmayacak!

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. (I) Anneler Günüyle ilgili ilk resmi kutlama önerisi, Amerika'da 1872 yılında Julia Ward Howe tarafından barışa adanan bir gün olarak tasarlandı. (II) İlk defa Boston'da bir yürüyüş düzenlenerek kutlandı. (III) 1907 yılında Philadelphia'da Ana Jarvis, annesinin ölüm yıldönümü olan mayıs ayının ikinci pazarının Anneler Günü olarak kutlanması için bir kampanya başlattı. (IV) Bir sene sonra Philadelphia'da kutlanan Anneler Günü Ana Jarvis'in izleyenleri tarafından bakanlara, işadamlarına ve politikacılara ulaştırılarak ulusal olarak kutlanmaya başlandı. (V) Ülkemizde de kutlanan Anneler Günü annenin ne kadar kutsal olduğunu göstermek amacıyla düzenlenen bir etkinlik hâline geldi. (VI) 1914 yılında ABD başkanı Wilson tarafından resmi bir açıklamayla mayıs ayının ikinci pazarı Anneler Günü olarak duyuruldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?

- B) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

PARAGRAFTA YER DEĞİŞTİRMESİ GEREKEN CÜMLEYİ BULMA KONU ÖZETİ

Anlama dayalı soru tiplerinden biri olan yer değiştirme soruları, paragrafın anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümlenin birbiriyle yer değiştirmesi gerektiği esasına dayanır. Paragraf oluşturma ya da akışı bozan cümleyi bulma sorularıyla benzerdir.

Bu tip sorularda nelere dikkat etmeliyim:

❖ **Öncelikle yapmanız gereken ilk cümlenin bir paragrafın giriş cümlesi olup olmadığını bulmaktır. İlk cümle bir paragrafın giriş cümlesi olmuyorsa o cümlenin yeri değişmelidir. Seçeneklerde içinde bir (I) olmayanlar elenmelidir.**

- I. Ama, Yunus'tan sonra dilimiz yavaş yavaş bozulur.
- II. Yunus Emre; dilimizin güzelliğini, uyumunu gördüğü için onun eserlerini ilk okuyuşta anlarız.
- III. Halkın bilmediği, duymadığı yabancı sözcükler dilimizi işgal eder.

Bu örnekte öncelikle ilk cümleye dikkat etmek gerekir. Bir paragraf "ama" bağlacıyla başlamaz. Bu nedenle birinci cümlenin yeri değişmelidir. Üçüncü cümleyle de paragraf başlamayacağı için birinci ve ikinci cümleler birbiriyle yer değiştirmelidir.

- I. Mekânın belirgin olduğu bu resimlerde geometrik bir düzen vardır.
- II. Ressam, resimlerinde sanat doku ilişkilerini gerçekçi doğrultudan işler.
- III. Bu düzen onun sisteminde önemli bir yer tutar.

Bu örnekte ilk cümle bir paragrafın giriş cümlesi olamaz. Çünkü "Bu resim" ifadesi ile önceden bir yargı olduğu sezdirilmiştir. İkinci cümle bir paragrafın giriş cümlesi olduğu için birinci ve ikinci cümleler birbiriyle yer değiştirmelidir.

- I. Ancak bir sonuca varamadık.
- II. Bütün gün onunla konuştuk.
- III. Bir sonuca varamayınca da evimize döndük.

Bu örnekte ilk cümle parçanın giriş cümlesi olamayacağı için birinci ve ikinci cümleler yer değiştirmelidir. Birinci cümle "ancak" ile başladığı için giriş cümlesi olamaz.

- I. İnsanlar, bu çeşitlilikten çok farklı şekillerde faydalanabilir
- II. Ormanlar yüksek dağlarda, sulak alanlarda, tuzlu sularda görülebilir.
- III. Orman türü, iklim, toprak türü, su kaynağı, yağmur rejimi, tohumların kaynağı ve insan etkileriyle şekillenir ve bağlantılıdır.
- IV. Ormanlar steplerden, doğal yaşlı ormanlara, yağmur ormanlarından nemli tropik ormanlara kadar çok çeşitlilik gösterir.
- V. Ancak bundan faydalanmak için orman yönetiminin etkin bir şekilde yapılması ve uygun politikalar yürütülmesi gerekir.

"İ. İnsanlar, bu çeşitlilikten çok farklı şekillerde faydalanabilir." cümlesi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz çünkü "bu çeşitlilik" ifadesiyle önceden bir yargının olduğu çıkmaktadır.

❖ **Cümleler arasında birbirini bağlayan ortak sözlere dikkat edilir. Birbirini tamamlayan unsurlar peş peşe getirilir. Bir cümlede “bu şehir” ifadesi geçiyorsa ondan önce “şehir” sözü olmalıdır. “Bu ülke” ifadesi geçiyorsa “ülke” sözü önceki cümlede olmalıdır.**

- I. İlk barut 1300’lü yıllarda kullanılmaya başlandı.
- II. Savaşlarda kullanılmak üzere daha etkili silahlar geliştirildi.
- III. Bu yıllardan sonra silahlarda barut kullanımı yaygınlaştı.

Bu örnekte ilk cümle bir paragrafta giriş cümlesi olmaya uygundur. III. Cümlede “bu yıllar” ifadesi geçtiği için bu cümleden önce “yıllar” sözüyle ilgili bir ifade olmalıdır. Bu da birinci cümlede olduğu için üçüncü cümle birinci cümleden sonra gelmelidir.

- I. Çakmaktaşı ilk çağlarda insanların kullandığı aletlerin temel malzemesiydi.
- II. Bu ocaklarda elde edilen malzemeye ilk ticaret başladı.
- III. Bu çağda çakmaktaşı çıkarmak için taş ocakları kurulmuştu.
- IV. Zamanla da insanların ticari etkinlikleri arttı.

Bu örnekte ikinci cümlede “bu ocak” ifadesi üçüncü cümlede “bu çağda” ifadesi geçmektedir. Birinci cümlede “çağdan” söz edildiği için üçüncü cümle birinci cümleden sonra gelmelidir. İkinci ve üçüncü cümleler yer değiştirmelidir.

- I. Yazar, uzun yıllar yurt dışında kalır.
- II. Bu romanda gurbeti ele alır.
- III. Kaldığı süre zarfında yeni bir roman yazar.

Bu örnekte ikinci cümlede “bu roman” geçtiği için önceki cümlede roman olmalıdır. İkinci ve üçüncü cümleler yer değiştirmelidir.

❖ **Cümleler arasında konu, anlam ortaklığını dikkat edilmelidir. Karşılaştırma yapılmışsa karşılaştırılan kavramların birbirini takip etmesine dikkat edilmelidir. Olumlu ve olumsuz cümlelerin birbirini takip etmesi gerektiğine dikkat edilmelidir. Tarihsel bir sıralama varsa doğru sıralamaya dikkat edilmelidir.**

- I. İnsanlara gereğinden fazla değer verilmemelidir.
- II. Sonra da değer verdiğiniz kişiler sizi kırmaya başlar.
- III. Bu yaptıklarında da kendilerini değil sizi suçlarlar.
- IV. Çünkü bu, onları şımartır, onların havaya girmelerine neden olur.

Bu örnekte birinci cümleden sonra dördüncü cümle gelmelidir. “Çünkü” bağlacıyla açıklama yapılmıştır. Dördüncü cümle birinci cümlede açıklaması olduğu için ikinci ve dördüncü cümleler yer değiştirmelidir.

- I. Pülümür’e bağlı Kırmızıköprü, ırmağın kenarına kurulmuş küçük bir kasabadır.
- II. Aslına bakarsanız kasaba bile değildir.
- III. Ama bu dükkanlar buraya bağlı on beş köye hizmet veriyor.
- IV. Topu topu iki dükkan vardır.

Bu örnekte birinci cümleyle ikinci cümle anlamca birbirini tamamlamaktadır. İlk iki cümlede de kasabadan söz edilmektedir. Üçüncü cümlede “bu dükkanlar” ifadesi geçmektedir. Bu nedenle bu cümleden önce “dükkan” ifadesi olmalıdır. Bu ifade de dördüncü cümlede olduğu için üçüncü ve dördüncü cümleler yer değiştirmelidir.

1. I. Diller, toplumların ortak değerlerinin aynası niteliğinde olduğu için dildeki değişimler toplumu, toplumdaki değişimler de dili etkilemektedir.
- II. Bunun bilincinde olan sömürgeci devletler, kültürlerini bütün dünyaya yayabilmek amacıyla öncelikle yayılma alanlarındaki ulusların dillerini kendi dillerine yakınlaştırmakla işe başlamışlardır.
- III. Söz gelimi yabancı dillerin etkisiyle her gün yabancılaşan, özünden uzaklaşan dilleri oluşturan toplumlarda, zamanla kültürel, sosyal, toplumsal anlamda bozulmalar yaşayacaklardır.
- IV. Çünkü Ulu Önder'in de belirttiği gibi: "Dillerini kaybeden toplumlar, benliklerini de kaybederler."
- V. İşte sömürgeci devletler, bu düşünceyle kültürlerini yaymak istedikleri yerlerdeki toplumların, önce dillerini etkiliyorlar ki böylece benliklerini kaybeden insan topluluklarını istedikleri gibi yönetebilsinler.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

2. (I) Osmanlı tarihi üzerine yazılı kaynakların azlığı, yıllardır tarihçilerin yakındığı bir konu. (II) Bu konuda yazılmış yabancı kaynaklı yapıtların Türkçeye çevrilmemiş olması da bu eksikliğin önemli bir parçası. (III) Hatta Hammer'in yazdığı on ciltlik ansiklopedi neredeyse Türkçedeki tek eser diyebiliriz. (IV) Ve hoş bir rastlantıyla Lamortine ve Jorga'nın eserleri peşi sıra geçen günlerde yayınlandı. (V) Hammer'in yanı sıra Osmanlı tarihi konusunda eser veren diğer isimler ise Zinkeisen, Lamortine ile Jorga.

Bu parçada hangi cümleler yer değiştirirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) III ve V   E) IV ve V

3. I. Osmanlı Devletinde köyde yaşayan halk; tarım ve hayvancılıkla, şehir ve kasabada oturanlar sanat ve ticaretle uğraşırlardı.
- II. Osmanlı Devleti'nde esnaf, esnaf ile hükümet ilişkilerini düzenleyen lonca adı verilen teşkilatlara üye idi.
- III. Osmanlı şehirlerinde ekonomik hayatın temeli durumunda olan loncaların dışında esnaflık ve zanaatkarlık yapmak mümkün değildi.
- IV. Her esnaf kendi çalışma alanıyla ilgili bu teşkilatlara üye olarak koruma ve denetim altına girerdi.
- V. Loncanın görevlerinden bazıları ise şunlardır: Ürünlerin kaliteli yapılmasını sağlamak ve fiyatları belirlemek, esnaflarla hükümet arasındaki ilişkileri düzenlemek...

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

4. (I) Şair hayat karşısında yenilginin güzelliğine ermiştir. (II) Yenilmek her zaman kötü değildir. (III) O güzelliği keşfetmek şair için büyük bir varsılıktır. (IV) Biraz da neden yenildiğinize bağlı bu. (V) Öyle ya, eli yüzü sarkan insan ilişkilerinin kol gezdiği hayalet tanrıların egemen dünyasında muzaffer olmak da bir kazanç olmasa gerek.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

5. I. Edebi eser deyince uyandırdığı estetik duygularla, okuyanları hoşlandıran, ruha ve zekaya seslenen sanat eseri anlaşılır.
II. Gerçekte, öğretim amacıyla yazılmamış olması ve sanat kaygısını taşıması, edebi eserin başlıca niteliğidir.
III. Bununla birlikte, edebi eser deyimi, edebiyat tarihi çerçevesi içinde daha geniş anlamda kabul etmek gerekir.
IV. Çünkü bunların bir bölümü sanat kaygısıyla kaleme alınmıştır; yazıldıkları zamanın düşüncelerini ve duygularını olduğu gibi yansıtır.
V. Bir divan, bir hamse, bir münşeat mecmuası gibi, bir tezkire, bir tarih, hatta bir tasavvuf ve bir kimya kitabı da, edebiyat tarihçisinin çalışma kadrosu içine girer.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirebilir?

- A) I ve III   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

6. I. Gülmece öyküleri, yapısı gereği yalın bir dille anlatılmalıdır.
II. Edebiyata yaslandınız mı anlatımınız etkileyici ve içten olacaktır.
III. Ama edebiyata yaslanmayı hiçbir zaman unutmadan...
IV. Bir gülmece yazısı için belki sözcük arama gereksinimi duymayabilirsiniz.
V. Ama gülmece öyküsünü yazarken çok seçici olacaksınız.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirebilir?

- A) I ve III   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

7. I. Ankara'da 16. yüzyıla tarihlenen bir sayıma göre yaklaşık 1000 saf dokuma tezgahı bulunmaktaydı.
II. Ancak bu daralmış hacme rağmen kente 2200 dükkan bulunmakta, nüfusun yüzde 65'ini Müslümanlar ve yüzde 35'ini gayrimüslimler meydana getirmektedir.
III. 19. yüzyılda ise bu rakamın yüzde 10'nun bile altına düştüğü tahmin edilmektedir.
IV. Bu çok büyük bir üretim kapasitesini işaret etmektedir.
V. Bunun yanında, ayrı mahalleri olan önemli sayıda Avrupalı da kent nüfusu içindeki yerini almaktadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirebilir?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

ÇİTA YAYINLARI

8. I. Klasik roman, kendi içinde dört dörtlük bir dünyadır.
II. Onun bu kendi kendine yeterliliği, entelektüel seviyesi birbirinden farklı kitlelerce okunabilmesine olanak verir.
III. Oradaki karakterler, olaylar ya da diyaloglar salt kendilerinden kaynaklanmaz.
IV. Oysa modern roman, klasik romanın bu kendi başlılığını kırar.
V. Modern roman, birçok farklı anlatıdan esinlenir ve oralardan alınan parçalarla kendini var eder.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirebilir?

- A) I ve III   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

1. (I) Günümüzde çok daha önemli bir konu hâline gelen insan hakları, evrensel boyutta ele alınması ve değerlendirilmesi gereken bir konudur. (II) Yaşadığımız coğrafya başta olmak üzere dünya genelinde yaşanan savaşlar, insan hakları ihlalleri, büyük bir sorun hâline gelirken bu konuda ne yazık ki gönüllü olan kişiler ya da kurumlar yeterli kadar etkili olamamaktadır. (III) Öncelikle insan hakları konusunda etkili bir çalışma yapılabilmesi için toplumun buna uyum sağlaması ve yapılacak çalışmaların toplumca kabul görmesi gerekmektedir. (IV) Bu sebeple hiçbir ayırım gözetmeksizin evrensel kuralları göz önünde bulundurarak toplumu bilinçlendirmemiz gerekir. (V) Bireylerin sahip olduğu hakları iyi bilmesi kendilerine dayatılan ve haklarını ihlal eden hiçbir şeyi kabullenmemelerini sağlayacaktır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi cümleler yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

2. I. Sohbet türündeki bir yazıyı okurken bir anda yazar tarafından kuşatıldığımızı, yazarın çekim gücünün etkisine girdiğimizi hissederiz.
II. Sohbet türündeki yazıların deneme, makale, fıkra gibi diğer türlerden ayrılan yönü konunun işlenişinde, anlatımındadır.
III. Sanki yazar ete kemiğe bürünür, karşımıza geçer, bizimle konuşur, bize sorular sorar.
IV. Azıcık dikkatimiz dağılsa, ses tonunu yükseltir, kaşlarını çatar, suratını ekşitir.
V. Okuyucunun ağzından sorular sorar, bu soruları yine kendisi yanıtlar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

3. I. Almanya'nın Berlin kentinde bir kooperatif "Devrilen Ağaçlardan Halk Kitaplığı Yapma Kampanyası" başlattı.
II. Berlin halkı da içlerinden okumak istediklerini alıp yerine kendi kitaplarından birini bırakıyor.
III. Raflara, takas edilecek kitapları koyuyorlar.
IV. Bu kampanyaya katılmak isteyenler, fırtınadan veya yağmurdan devrilen ağaçların gövdelerini raf şeklinde oyup bunları kaldırımlara yerleştiriyorlar.
V. Böylece hem kitap okuma oranı artıyor hem de kitap alamayacak durumda olanlar kitap okuyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirmelidir?

- A) I ve III   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

4. (I) Kahramanlarımı kendi ağızlarıyla, ki konuşma ağzının yazıya kabul gören bir şekilde yansımaları oldukça güçtür kanısındayım, Amasra yöresinin Kıpçak ve Çepni dilleri karışımını işlek bir şekilde vermeye çalıştım. (II) Bu kelimelerin artık kaybolmakta olduğunun bilincindeyim ve birinci ve ikincisinin arkasına koyduğum lügâtçelerin zaman karşı kaybolan kelimelerin bir direnci olduğunu düşünmekteyim. (III) 1930'larda geçen bir olayda İstanbul Nişantaşı ağızıyla insanları konuşturmam anlamsız olacaktı. (IV) Dolayısıyla o yörenin ağzından kaynaklanan kara ve deniz kelimeleri kendiliğinden dahil oldular metne. (V) Çünkü bu diller yörenin önemli bir zenginliğidir.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

5. I. Genel olarak yanlış bildiğimiz bir şeyin doğrusunu öğrenmek, hiç bilmediğimiz bir şeyi öğrenmekten daha zordur.
II. Bu yüzden şartlanmayla edindiğimiz bilgilerin yanlışlığına veya değiştirilmesi gerektiğine inandırılmamız zordur.
III. Oysa şartlanmayla elde ettiğimiz bilgileri aradan uzun süre geçmişse sorgulayamayız.
IV. Çünkü artık düşünsel modelimiz şekillenmiş, bu tür bilgiler doğal olarak kabul edilmiştir.
V. Çünkü yeni bir bilgiyi öğrenebilmemiz için öncelikle eskisinden kurtulmamamız, bunun için ise eski bilgilerimizi sorgulayabilmemiz gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve V
D) III ve IV   E) IV ve V

6. I. Yusuf Has Hacib hakanın görevlerini iki bölümde toplamaktadır.
II. Dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı hazır olmak ve törenin yardımıyla iç huzuru sağlamak.
III. Yusuf Has Hacib'e göre hükümdarın ana görevi halkı yönetmektir.
IV. Bunları yapan bir hakan, halkın nezdinde en yüksek mertebeye ulaşmıştır.
V. Bunun en önemli aracı ise töredir; töre ile ilin yönetilmesinde varılması amaçlanan sonuç ise adaletin sağlanmasıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

7. (I) Çin'de Taş Çağı'ndan kalan bir köyde yapılan kazılar ise araştırmacılara uzun yıllardır merak ettikleri soruların yanıtını göstermiş olabilir. (II) Kediler en çok tercih edilen evcil hayvandan biri olmasına rağmen geçmişi hakkında çok fazla bilgimiz yok. (III) Çin orta bölgesinde yer alan *Quanhuca*n adlı köyde yapılan kazılarda bulunan 5 bin 300 yıllık fosiller, kedilerin insanlarla sanıldığından daha uzun zamandır birlikte yaşadığını gösterdi. (IV) Kedilerin çiftçiler tarafından fare yakalamak için kullanıldığını ve böylece evcilleştirilmiş olduklarını düşünüyorlar. (V) Sonradan da fareler evcil hayvanlar hâline gelip insanlar için vazgeçilmez oldu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi cümleler yer değiştirelidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

8. I. Sera gazlarının sıvılaşıp okyanuslara karışmasıyla okyanuslardaki asit oranının gittikçe arttığı belirtiliyor.
II. 1751 yılındaki tahmini okyanus yüzeyi pH'sinin 8,25 ve 2004 yılında ölçülen değer 8,14 olduğu, 2100 yılında ise 7,85 olacağı tahmin ediliyor.
III. Peki bu, sudaki hayatı nasıl etkileyecek?
IV. Özellikle genç balıkların korkutucu sestene uzaklaşma içgüdüünün sekteye uğrayacağı vurgulanıyor.
V. Uzmanlar, asitleşen okyanuslardaki balıkların, tehlikeli seslere karşı kayıtsız kalacağını belirtiyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangi iki cümle yer değiştirelidir?

- A) I ve III   B) II ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

PARAGRAF OLUŞTURMA KONU ÖZETİ

Sıralı cümlelerden bir metin oluşturma şeklinde gelen paragraf oluşturma soruları bütün sınavlarda sorulmaktadır.

Bütün anlam sorularında olduğu gibi paragraf oluşturma sorularında da dikkat edilmesi gereken en önemli nokta cümleleri doğru anlamak, konuya dikkat etmektir. Cümleler arasındaki konu bütünlüğüne, verilmek istenen mesaja dikkat etmek gerekir.

Paragraf oluşturma sorularında şunlara dikkat etmeliyiz:

- ❖ **Öncelikle bu tür sorularda her zaman, önce giriş cümlesi bulunmalıdır. Giriş cümlesi kendi içinde bir bütün oluşturan, öncesinde bir yargı ifade etmeyen cümlelerdir. Giriş cümlesi “ancak, ama, fakat, çünkü, bu nedenle, bu konuya, bu sebeple...” gibi ifadelerle başlamaz.**

- “Yazar bunu yaparken sadece okurunu düşünmek zorundadır.” cümlesi giriş cümlesi olamaz çünkü “bunu” sözcüğü önceden bir ifadenin olduğu anlamını verir.

“Evin içine girdikten sonra bir süre oturma odasında bekledi.” cümlesi giriş cümlesi olamaz çünkü “evin içine girdikten sonra dediğine göre öncesinde bir ifade olmalıdır.

- ❖ **Giriş cümlesi bulunduktan sonra giriş cümlesini tamamlayan ikinci cümle bulunmalıdır. Burada konu ve anlama dikkat edilirken ortak sözcüklerin birbirini bağlamasına da dikkat edilmelidir.**

- I. Anadolu’da ve birçok yabancı ülkede gezmiş, görüp duyduklarını kitaplaştırmıştır.
II. Evliya Çelebi 17. yy. da yaşamış bir Türk gezginidir.

Numaralanmış cümlelerden ikincisi bir paragrafın giriş cümlesi olur. İkinci cümlede bir kişiden başlayarak giriş yapılmıştır. Diğer cümlede ise devamı sayılabilecek bir açıklama yapılmıştır.

- ❖ **Paragraf oluşturma sorularında dikkat etmemiz gereken en önemli nokta cümleler arasındaki ortak söz grupları ve sözcüklerdir. Özellikle bir cümlede “bu kitap” ifadesi geçiyorsa önceki cümlede “kitap” ifadesi olmalıdır. “Bu yıkıntılar” ifadesi geçiyorsa önceki cümlede “yıkıntı” ifadesi olmalıdır. Bu şekilde olan cümleler her zaman birbirini tamamlamak zorundadır.**

- I. Son dönemde bu iddialarla ilgili önemli araştırmalar da yapılmıştır.
II. Satranç oyunu, psikolojik araştırmalarda sıkça kullanılmaktadır.
III. Hatta satrancın, bilişsel psikoloji üzerinde genetik biliminde bir rol oynadığı iddia edilmektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden ikincisi birinci cümle olur. Bu cümleden sonra “hatta” sözcüğünden dolayı üçüncü cümle gelmelidir. Birinci cümlede “bu iddia” dediği için bu cümleden sonra üçüncü cümle gelmelidir. Cümlelerin anlamlı sıralanışı II - III - I olmalıdır.

- I. Bu yardımların sayesinde bu yerlere geldim.
II. Çok önemli işim olsa, iki elim kanda olsa yine de gelirim.
III. Çünkü senin bana çok yardımın dokundu zamanında.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden ikincisi birinci cümle olur. Bu cümleyi üçüncü cümle takip eder. Birinci cümlede “bu yardım” dediği için bu cümle üçüncü cümleden sonra gelmelidir. Cümlelerin anlamlı sıralanışı II - III - I olmalıdır.

- I. Sanatçı zamanla mükemmel bir dil oluşturmaya başlar.
- II. Şiirde önemli olan dildir, yani dili kullanım biçimidir.
- III. Bu biçimin sağlamlığı sanatçının zorlu uğraşları sonunda pekişir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı sıralaması II - III - I olmalıdır. Cümleler arasındaki olumluluk olumsuzluk ilişkisine bakılır. Olumlu cümleler birbirini olumsuz cümleler birbirini takip eder.

- I. Gazeteci saygınlığını, toplum sağlığını, birey umudunu ve inancını yitirir
- II. Güven vermeyen bir gazeteci, doğru haber verse bile toplumsal iletişimin sağlıklı devamını engeller.
- III. Bir gazeteci, işini güven kavramı üzerine oturtmalıdır.
- IV. Bunun sonucunda gazeteci de, toplum da, birey de kaybeder.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden üçüncü cümle birinci cümle olur. Bu cümlede güven kavramından söz edilmiştir. Bu cümleden sonra ikinci cümle gelmelidir. Bu cümleden sonra olumsuz bir ifade geldiği için birinci cümle gelmelidir. Bu cümleyi de dördüncü cümle takip etmelidir. Sıralama III - II - I - IV olmalıdır.

- I. Çünkü bu hayatta aslanan tek şey "aşk"tır.
- II. Ne istiyorsa yapmalı ve istediği gibi yaşamalı.
- III. İnsan, yaşamı kendi elleriyle şekillendirmeli.
- IV. Hele de aşk konusunda tamamen özgür davranmalı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden üçüncü cümle giriş cümlesi olmalıdır. Anlam bakımından bu cümleyi ikinci cümle takip etmelidir çünkü iki cümlede de ne istiyorsa kendi yapmalıdır anlamı vardır. Bu cümlelerden sonra örnek verildiği için dördüncü cümle gelmelidir bu cümleyi de birinci cümle tamamlar. Sıralama III - II - IV - I olmalıdır.

- I. Ardından herkes sırayla duş alıp kahvaltı masasına oturur.
- II. Her hafta sonu bizim evde erkenden kalkılır.
- III. Topluca sabah koşusuna çıkılır.
- IV. Gazeteler okunmaya başlanır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde gün içindeki olaylar silsilesi verilmiştir. Sıralama II - III - I - IV olmalıdır.

- I. Çünkü yazarlığının ardında, onu yazar yapan nitelikleri kale gibi durmaktadır.
- II. Buna karşılık, yazar olmayan biri, gün gelir çok hoş, etkileyici bir yazı dökürebilir.
- III. İyi bir yazar, gün gelir kötü bir yazı yazabilir.
- IV. Kötü yazısı onun yazarlık niteliğinin sorgulanmasını gerektirmez.
- V. Ama bu yazı, onu "yazar" yapmaya yetmeyebilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde iyi bir yazarla yazar olmayan biri karşılaştırılmıştır.

Sıralama III - IV - I - II - V olmalıdır.

1. I. ama en uzun mesafeyi aşan kelebeklerdir
II. Kuzey Kutbu'ndan Güney Kutbu'na kadar uçabilen göçmen
III. ötekine göç eden balinaların varlığını biliyorduk ancak bir tür
IV. kuşların, yüzlerce kilometreyi geride bırakan yarasaların ve bir okyanustan
V. var ki onlar bu göç eden canlılar içinde en ufak olan

Yukarıdaki numaralanmış sözlerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan dördüncü hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. I. Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesine izin vermiştir
II. Osmanlı İmparatorluğunun önemli padişahlarından biri olan Sultan
III. toplanmasını, mahkemelerin açık yapılmasını, kim-
senin
IV. Abdülmecit, vergilerin herkesin gelirin göre
V. haksız yere, yargılanmadan idam edilmemesini ön-
gören

Yukarıdaki numaralanmış sözlerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan ikinci hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. I. yoksun, sadece estetiği önemseyen ama bu sahte
II. genç kuşak, bilhassa 1980'den sonra köksüz, de-
ğerlerden
III. bir değermiş gibi sunan ve bugünkü insanın
IV. karmaşık halet-i ruhiyesinin oluşmasında tesirli olan
bir şiire yöneldi
V. güzellik yapısı içinde hiçliği, maneviyatsızlığı, buna-
lımı

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, baştan dördüncü hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. I. Makedonya'dan doğuda Hindistan'a kuzeyde Fer-
gana'dan
II. dönemde İskender, babası Filip'in ölmeden önce
hazırlamış
III. olduğu ortamı kaybetmemiş, Antik Yunan kültürünü
batıda
IV. güneyde Mısır çöllerine kadar yaymıştır
V. Antik Yunan uygarlığının zirveye çıktığı, en çok ge-
liştiği

**Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı bir bütün oluş-
turacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci
olur?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. I. yapılan bir çalışmada, gittikçe asitleşen okyanus
II. bir ortamda yetiştirilen genç palyaço balığının
III. suyunun kimyasal yapısına benzer yapıya sahip
IV. hoparlöre doğru kayıtsızca yüzdüğü gözlemlendi
V. okyanusa yerleştirilen, sesler yayan bir

**Yukarıdaki numaralanmış sözlerle kurallı ve anlamlı bir
bütün oluşturulduğunda baştan ikinci hangisi olur?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. I. Atatürk, eğitime büyük önem vermekte ve
II. Türk tarihinde yeni bir sayfayı açan, ülkemizin
III. katkıları sağlayan Büyük Önder Mustafa Kemal
IV. çağdaş uygarlıklar seviyesine yükselmesinde önemli
V. kalkınmanın eğitimi insanlar aracılığıyla olacağını
düşünmekteydi

**Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı bir bütün
olusturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan
dördüncü olur?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. I. büyük tahribata yol açmaktadır
II. bitkisel ve hayvansal yağlar denizlere, göllere
III. ve sudaki oksijenin azalmasına sebep olmakta, başta
IV. ve okyanuslara döküldüğünde; suyun kirlenmesine
V. balıklar olmak üzere bütün canlılar üzerinde

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. I. TBMM Hükümeti tarafından kabul edilen
II. Mustafa Kemal Paşa, 5 Ağustos 1921'de
III. Türk ordusunun sorumluluğunu üstüne
IV. alarak Başkomutanlık görevine getirilmiştir
V. 144 sayılı kanunla ve geniş yetkilerle üç ay süre ile

Yukarıdaki numaralanmış sözler kurallı ve anlamlı bir cümle hâline getirildiğinde hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. I. kıtalardan okyanuslara, göllerden akarsulara, yer altı sularından atmosfere, mikroorganizmalardan insana
II. günümüzde insan; çevre ve ekoloji sözcüklerini bir bütün olarak kullanmaktadır.
III. yani canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için diğer
IV. organizmalarla ve çevreleriyle ilişki içerisinde olması gerekir.
V. ve bitkiler alemine kadar bütün canlı ve cansız varlıklar arasında düzenli bir ilişki vardır.

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. I. Onları kötü bir şey değilmiş gibi düşünüyorlar.
II. Gençler tanık olmadıkları için nükleer savaşı yalnızca bilgisayar oyunlarından ibaret sanıyor.
III. Günümüz gençleri savaşın yarattığı hasarın insani yönünü kavrayamadıkları için nükleer silahları mitleştiriyor.
IV. Bunu okulda öğrencilerimle, evde çocuklarımla konuşurken bile gözlemleyebiliyorum.
V. Dolayısıyla nükleer silahlar, onların zihninde çizgi filmlerdeki patlayan uzay gemileri veya şekil değiştiren robotlar gibi efsanevi bir öge hâline geliyor.

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir parça oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. I. Haftası evrensel insan hakları çerçevesinde dünya genelinde yaşanan
II. sorunlar, ihlallerin dile getirildiği, atılacak somut
III. adımların belirlendiği ve toplumun bilinçlenebilmesi adına
IV. her yıl 10 Aralık tarihinde dünya genelinde kutlanan İnsan Hakları
V. yapılacak çalışmaların değerlendirildiği bir dönemdir

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

12. I. üzerine incelemeler yaptı
II. bağlı ağırlıkların sallanması
III. daha ileriki dönemlerinde
IV. de, sarkaçların, yani ipe
V. ünlü bilim adamı hayatının

Yukarıdaki numaralanmış sözler kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. I. Bu iki ilke, bir metni şeklen şiir yapmaya elbette yeter.
II. Bizim şiir geçmişimizde elbette çeşitlilik vardır.
III. Ama biçimsel özellikleri, içerikleri, duyuş tarzları arasındaki farklılık ne olursa olsun hepsinde de belirgin olan özellik, öncelikle bir şiir dili oluşturmak ve estetik kaygıları gözetmek olmuştur.
IV. Bir divan, bir halk, bir tekke şiiri ve sonraki dönemlerin akımları ortaya farklı örnekler çıkarmıştır.
V. Ama bununla yetinilmemiş, milletin inanç, kültür ve medeniyet değerleri bu metinlere sindirilmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda baştan ikinci cümle hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. I. Tarihteki ilk yel değirmenlerine, MÖ 2800 yıllarında Mısır ve Çin'de rastlıyoruz.
II. 20. yüzyılla birlikte buhar gücünün ortaya çıkmasıyla da rüzgâr gücü önemi yitirmiş, kentler elektriğe kavuşmuş.
III. Böylece klasik yel değirmenleri zamanın tozlu raflarındaki yerlerini almıştır.
IV. Modern yel değirmeni olarak nitelendirilebileceğimiz ilk rüzgâr türbini, 1890 yılında Danimarka'da üretilerek rüzgâr gücünün elektrik enerjisine çevrilmesinde kullanılmış.
V. Yazılı belgelerde rastlanan ilk yel değirmeni ise MS 644 yılında İran-Afganistan sınırında yer alan Seistan'da inşa edilmiş.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. I. Bir davranışın hatalı olduğunu biliyorsa onu yapmamalıdır.
II. Çocuk aslında "yapma" dediğiniz şeyi yaparken veya kuralı çiğnerken niyeti sizi kızdırmak ve çileden çıkarmak değildir.
III. Ancak bilmesi de yetmez.
IV. Çocuklar, hangi davranışların hatalı olduğunu, büyükler tarafından onaylanmadığını, hoş karşılanmadığını bilmek ister.
V. "Yapma" dediğiniz davranışın veya uymasını istediğin kuralın sizin için ne kadar önemli olduğunu, bu konuda taviz verip veremeyeceğinizi test etmektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. I. Bölgede her tür canlı yaşamın son bulduğu düşünülüyordu.
II. Bölgede yeni yapılan bir araştırmaya göre Çernobil'de kanada geyiği, kızıl geyik, karaca, yaban domuzları ve kurtların sayısında artış var.
III. 1986'da yaşanan Çernobil Nükleer Faciası'ndan sonra binlerce insan, nükleer serpinti nedeniyle bir daha dönmek üzere evlerini terk etti.
IV. Bu da vahşi yaşamın kendi hâline bırakıldığında eski hâline döndüğünü gösteriyor.
V. Ayrıca elde edilen bulgular, Fukushima Faciası'nın uzun süreli etkilerinin anlaşılmasını sağlayabilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında baştan üçüncü hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. I. Öyleyse okuma alışkanlığı edinmek farklı bir çabayı gerektirir.
II. Ama her okuma ve yazma bilen kişi, kitap okuyan kişi midir?
III. Her insan bir eğitim sürecinden geçer ve sonuçta okuryazar olur.
IV. Ortaya konan ürünlerin çokluğu da göz önünde tutularak okunacakları seçerken tez davranmak gerekir.
V. Böyle olmadığını kitap satışlarının yetersizliğinden kolayca anlamak mümkündür.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü cümle olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. I. Sonunda denizden yüzlerce kilometre uzakta olan üreme alanlarına ulaşırlar.
II. Somon balığı uzun mesafeli göçleri ile meşhur bir balık türüdür.
III. Yumurtlamak amacıyla ilkbahar mevsiminde, nehirlerin içlerine doğru ilerlerler.
IV. Tatlı su ve denizlerde yaşayan somon balıkları, göçmen hayvanlardır.
V. Bu yolculuklarda, 3 ile 5 metre yüksekliğe kadar çıkan çağlayanları sıçrayarak aşarlar.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda baştan dördüncü cümle hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. I. Bu iki sözcük de denizi ve suyu ölümsüz hâle getirmiştir.
II. Romalılar, deniz ve su tanrısına direkt olarak Neptün adı vermişlerdir.
III. Neptün'ün mitolojik bir önemi bulunmaktadır onlar için.
IV. Bu nedenle Yunanlılar, Poseidon sözcüğünü kullanmıştır.
V. Eski Yunanlılarda ise Poseidon deniz ve de su tanrısı anlamına gelmektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda baştan üçüncü cümle hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. I. Bu halkın Tibet, Türk ve Tai karışımı olduğu sanılmaktadır.
II. MÖ 4500 yıllarında Çin topraklarında Moğol tipinde ve neolitik uygarlıkta bir halk yaşıyordu.
III. MÖ 2000 yıllarına doğru bu halkın iki ayrı kültür düzeyinde gelişmeye başladığı ve bu kültürlerden birine Yang-Şao öbürüne Long-Şan adı verildiği saptanmıştır.
IV. MÖ 1450 yılında Şang devleti kurulmuştur ve bu devlet Çin uygarlığının başlangıcı sayılmıştır.
V. Yeni belgeler Çin uygarlığının sanıldığı kadar eski olmadığını, MÖ 1000 yıllarında başladığını göstermiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

1. I. O gizemli sorularla dolu masanın önünde oturma düşüncesi kalbinizi çok kötü çarpıtıyor ve vücudunuzu terletmeye mi başlıyor?
II. Sınav stresiyle boğuşan birçok insandan biri misiniz?
III. Gevşeyin! O korkuları ve sınav stresini basit stres azaltma stratejileri kullanarak alt edebilirsiniz.
IV. Birkaç ağır nefes alın ve zihninizin verdiğiniz nefesle birlikte gevşemesine izin verin.
V. Nefes almanın basit sanatını hatırlayın.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda birinci cümle hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. I. Yirmi yıl öncesine kadar antik ismine yakın bir biçimde Loyne olarak anılan alan, tarihi MÖ 3 bin yıla kadar uzanıyor.
II. Gün yüzüne çıkartılan birçok eser İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne taşındı.
III. Büyük Menderes Nehri ile Dalaman Çayı arasında yer alan Lagina tapınak alanı, Muğla'nın Yatağan ilçesi, Turgut beldesinde bulunuyor.
IV. Daha sonra Türk arkeologlar burada kazılar yaptılar.
V. Batı Anadolu'daki birçok kentte olduğu gibi Lagina'daki ilk kazılar da 17. ve 19. yüzyıllarda Avrupalılar tarafından gerçekleştirildi.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. I. Fotoğraflar, üç boyutlu ortamdaki nesnelerin görüntülerini iki boyutlu ortama taşır.
II. Birbirinden ayrılmayan bu üçlü arasında kilit rol, doğal olarak fotoğrafçıdadır.
III. Fotoğrafçının neyi, nasıl, ne şekilde izleyiciye aktaracağını da yine bu etkenler belirler.
IV. Herhangi bir nesneden ya da ortamdaki nasıl bir fotoğraf çıkartacağı onun bilgisine, becerisine, dünya görüşüne ve birikimine bağlıdır.
V. Fotoğrafın tamamlanmış bir sanat yapıtı olarak oluşturulup izleyiciye aktarılmasını sağlayan, dış dünya - fotoğraf makinesi - fotoğrafçı üçlüsüdür.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. I. Özellikle 1930'lu yıllarda yapılan kazılarda ortaya çıkan mozaiklerde Antakya'da yaşamış uygarlıkların görkemli dönemlerinin izleri görülmekte.
II. Ünlü tarihçi Ammianus Marcellinus: "Dünyada hiçbir kent, ne topraklarının bereketi ne de ticaretteki zenginliği bakımından bu kenti geçemezdi." sözleriyle tanımlar Antakya'yı.
III. MÖ 1000'den günümüze kadarki sayısız uygarlığın, kültürün ve inancın izlerini taşıyan Antakya tarihi zenginliğiyle görenlerin hayran kalacağı kentlerin başında gelir.
IV. Müzede sergilenen mozaikler, sayılarının çokluğu, kalitesi ve büyüklüğü açısından dünyada çok önemli ve değerli bir yere sahip.
V. Bugün Hatay Arkeoloji Müzesinde daha çok MS 2. ve 5. yüzyıllar arasında yapılmış Roma ve Bizans yapılarından çıkarılan mozaikler sergileniyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında baştan dördüncü hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. I. Yeri göğü kaplayan bu bitki topluluğunun arasına saklanmış mağaraların farkına varmak pek de kolay olmuyor.
II. Bu bölge tipik Karadeniz bitki örtüsünün yeşiline boğulmuş.
III. Batı Karadeniz Bölgesi, doğal güzellikleriyle doğa tutkunlarını kendine çekiyor.
IV. Sinop'un Ayancık ilçesindeki İnaltı Mağarası da böylesi güzel mağaralardan biri.
V. Bunların hepsi usta bir ressamın, yaratıcı heykeltıraşın elinden çıkma birer sanat eseri gibi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, V, II, IV, III
B) II, I, IV, V, III
C) II, V, III, I, IV
D) III, II, I, V, IV
E) III, IV, V, I, II

6. I. Bu biçimlendirme süreci sanatsal çalışmalarda bir devrimle sonuçlanmıştır.
II. İnsanın sanatsal çalışmalarının tümüne, bir arama ve bulma çabası olarak bakılabilir.
III. Bu çaba, ilk insandan bugüne değin farklı amaçlar ardında, farklı açılımlar, biçimler ve yöntemlerle serpilip gelişmiştir.
IV. Ya da bunlar, hayatı ve bu hayatın içinde insanın kendi yerini anlama ve anlamlandırma çabası olarak görülebilir.
V. Yüzlerce yıllık serüveni boyunca, hem tarihsel dönemler, toplumsal ve siyasal koşullarca biçimlendirilmiş hem de onları biçimlendirmiştir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan üçüncü hangisi olur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

7. I. Çocuk en öndeki kamyonun peşine takılıp koşmaya başlar.
II. Şoför genç ve yakışıklı biridir.
III. Çocuğu gören şoför durur ve çocukla biraz konuşur.
IV. Çocuğa dedesini tanıdığını, kendisinin de Boynuzlu Maral Ana'nın soyundan geldiğini söyler.
V. Bir süre daha bekledikten sonra kamyon yavaş yavaş uzaklaşır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan ikinci hangisi olur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

ÇİTA YAYINLARI

8. I. Ayrıca çevresindeki ören yerleri Hattuşaş, Yazılıkaya, Alacahöyük ve Gordion'la da oldukça turist çekiyor.
II. Oysa Cumhuriyet tarihinin önemli eserleri, camileri, kale içindeki tarihi evleri, eğlence için ünlü caddeleleri hiç de turistik açıdan hayal kırıklığı yaratacak bir şehir değil.
III. Şehre yaklaşık 100 kilometre mesafedeki Beypazarı ise son zamanlarda yaptığı atakla gezginlerin yeni duraklarından biri olmaya aday.
IV. Binlerce yıldır önemli bir ticaret ve yönetim merkezi olan başkent, nedense turistik bir gezi için gelmez aklımıza.
V. Özellikle de hafta sonları Beypazarı yerli turistlerle dolup taşıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan dördüncü hangisi olur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

1. I. *Ölmeye Yatmak*, daha sonra yazdığı *Bir Düşün Gecesi* (1979) ve *Hayır* (1989) adlı romanlarla bir üçleme oluşturdu ve birçok ödül kazandı.
- II. 1929'da Ankara'da doğan Adalet Ağaoğlu, 1950 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu.
- III. İlk romanı *Ölmeye Yatmak*, 1973'te yayımlandı; bu ilk romanından itibaren tüm eserleri yoğun tartışmalara konu oldu.
- IV. 1996'da ciddi bir trafik kazası geçiren ve iki yıl hastanede yatan Adalet Ağaoğlu için Can Yücel'in söylediği "Sen Türkiye'nin en güzel kazasının" sözü, Feridun Andaç'ın Adalet Ağaoğlu ile yaptığı nehir söyleşi tarzında bir kitabın adı oldu.
- V. *Bir Düşün Gecesi* ve *Hayır* romanları yayınlanır yayınlanmaz, bir başka romanı olan *Fikrimin İnce Gülü*, dördüncü basımında toplandı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan ikinci hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. I. İnsanların doğasında olan bilme ve bileni destekleme eğilimi, kolay para kazanabilme isteğiyle birleşince bu programlara olan ilgi de artıyor.
- II. İzleyiciler, bir konu hakkında görüşlerini belirtmeyi, bilgilerini sınamayı, eğlenceli zaman geçirmeyi de istiyor.
- III. İşte televizyon yayıncılığının önemli türlerinden olan yarışma programlarının çıkış noktası bunlar oluyor.
- IV. Dahası heyecanlanmak, sevinmek ve düşünmek da onlar için öncelikli hâle geliyor.
- V. Günümüzde neredeyse tüm "kültürel etkinliği" televizyonla sınırlı olan geniş izleyici kitlesi için yalnızca haberler, siyasi tartışmalar ya da çok çeşitli olmalarına karşın diziler yeterli olmuyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda birinci hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. I. Çünkü onun tek gerci dildir, dile özen göstermesi işinin bir parçasıdır.
- II. Bunları yapamayan bir toplum da zamanla yok olur, tarihten silinir.
- III. Bırakın şair, yazar olmayı; herkes ana diline özen göstermek zorundadır.
- IV. Ben şairim, ben yazarım diyen herkes, dile ilgilenmek durumundadır.
- V. Çünkü ana diline özen göstermeyen, toplum ekonomisini düzluğe çıkaramaz, bilim yapamaz, teknik üretemez.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan dördüncü hangisi olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. I. Bu disiplinlerin ortaya çıkmasından sonra, insanlık, bilgi birikimini sistemli olarak artırıp bilimleri ortaya çıkardı.
- II. Daha sonraki aşamadaysa zeki olmayan ama programlandıkları işleri hızla ve hatasız yapabilen makineler üretti ve mekanik işleri robotlara, makinelere yaptırdı.
- III. Tohumun büyümesi gözlenerek tarım, doğal barınma koşulları taklit edilerek inşaat ve diğer birçok disiplin ortaya çıktı.
- IV. Şimdi de en az kendi kadar zeki ve kendinden çok daha hızlı makineler yapmanın yani yapay zekânın peşinde.
- V. Medeniyet, insanın doğayı çeşitli yönleriyle taklit etmesi ve bunu geliştirmesi sonucunda ortaya çıktı.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. I. Baskı makinesinin bulunuşuna kadar Avrupa'da çok güzel ve görkemli minyatürler yapıldı.
II. Bundan sonra minyatür daha çok madalyonların üzerine portre yapmak için kullanıldı.
III. 12. yüzyılda, süslenecek metnin içeriğiyle uyumlu minyatürler yapılmaya başlandı.
IV. Daha sonra minyatür sanatına karşı ilgi azalmakla birlikte, dar bir sanatçı çevresinde geleneksel bir sanat olarak sürdürüldü.
V. 17. yüzyıldan sonra fildişi üzerine yapılan minyatürler yaygınlaştı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda hangisi sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Örneğin ülkemizin şiiri.
II. Şiir ne kadar değişik yazılmışsa o kadar güzeldir, o kadar vardır.
III. Değişik sesler olmasaydı, insanımızın soluğunu hissedemez, kültürümüzün renkliliğini gözlemleyemedik şiirde.
IV. Değişik seslerle zenginleşmiş, insanımızı daha derinlemesine, kültürümüzü daha genişlemesine yanıstırmıştır.
V. Bütün bunlar ülkemiz şiirine neden önem vermemiz gerektiğini gösteriyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Türk sözlüğün divanı anlamına gelen "Divanü Lüğati't Türk", Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmıştır.
II. Bu harita, Balasagun şehri merkeze alınarak çizilmiştir.
III. Ayrıca kitapta Türk dünyasının o dönemki ilk haritası yer alır.
IV. Dağlar kırmızı, şehirler sarı, nehirler mavi, denizler yeşil renkte gösterilmiştir.
V. Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla yazılmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturduğunda baştan dördüncü cümle hangisi olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇİTA YAYINLARI

8. I. Yazanla bir alıp veremediği yoktur bu yüzden.
II. Sıradan okuyucu, daha çok, zevk almak için okur.
III. Düzeyli okuyucuysa yazarları kıskanmaya başlamış okuyucudur.
IV. Okuduğu metinler için "Bunu keşke ben yazabilseydim." der.
V. Çünkü iyi metinlerle yüz yüze geldikçe ruhunda, yazar olma hevesi uyanır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle kurallı ve anlamlı bir bütün oluşturulduğunda baştan ikinci hangisi olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLATIM BİÇİMLERİ, DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI KONU ÖZETİ

ANLATIM BİÇİMLERİ

Her metnin anlatım biçimi aynı değildir. Metinler yazılış amaçlarına göre farklı anlatım biçimleriyle yazılır. Bir romanın yazılış amacıyla bir köşe yazısının yazılış amacı aynı değildir. Biri olaya yer verirken biri de kişisel görüşe yer verir. Bu da anlatım biçimini ortaya çıkarır.

Açıklayıcı Anlatım

Herhangi bir konu hakkında bilgiler vermek, bir şeyler öğretmek amacına yönelik anlatım biçimidir. Cümlelerin geneli nesnelir. Bir parçanın anlatım biçimine “açıklama” demişsek o parçadan bir şeyler öğrenmemiz gerektiğini unutmamalıyız. Nesnel bilgiler kullanılır, sayısal verilerden yararlanır, tanımlamalar yapılabilir.

- **“Güney Afrika’da yer alan Serengeti Milli Parkı milyonlarca vahşi hayvana ev sahipliği yapmaktadır. Farklı ülkelerden birçok turist her yıl bu bölgeyi ziyaret etmektedir.”** parçasında bir milli parkın özelliği ve hangi ülkede olduğu hakkında bilgi verilmiştir. Bu metni okuduğumuz zaman şu konuyu öğrendik diyebiliriz.

Tartışmacı Anlatım

Bir konuda okurun fikrini değiştirmek, bir düşünceyi savunmak ya da düşünceye karşı gelmektir. Eleştirel bir yaklaşım benimser. Öznellik vardır, yorum içerir, sohbet havasında yazılır. Tartışmacı anlatımda iki kişinin karşılıklı atışmasına gerek yoktur. Bir konuda görüş belirtip eleştiri yapmak yeterlidir.

- **“Evlilik toplumun bireye bir dayatmasıdır. Bu nedenle çoğu kişi istemeyerek evlenmekte, sonra da mutsuz olmaktadır.”** parçasında evlilikle ilgili bir kişinin görüşleri dile getirilmiş, kişinin düşüncelerine yer verilmiştir.

Öyküleyici Anlatım

Okuyucuyu olay içinde yaşatmak amaçlanır. Bir kişinin başından geçen bir olayı yer, zaman ve kişiye bağlı olarak vermektir. Okur kendini olayın içinde hisseder. Romanlar, öyküler, masallar; öyküleyici anlatımla yazılır.

- **“1992 Haziran ayında köyden, bir kamyonun kasasında annem ve iki kardeşimle Muğla’ya doğru hareket ettik. Yaklaşık üç gün süren yolculuk boyunca kamyonun kasasında iki kere mola verdik.”** cümlesinde bir kişinin başından geçen bir olaya yer verilmiştir.

Betimleyici Anlatım (Tasvir Etme)

Herhangi bir varlığın ayırıcı özelliklerini vererek resim çizer gibi yazı yazmaktır. Betimleyici anlatımda gözleme ağırlık verilir, tasvirler yapılır. Duyu organları özellikle görme duyusu çok sık kullanılır. Romalarda ve öykülerde olaya yer verilirken bir kişinin ya da yerin tasviri yapılabilir.

- **“Kırmızıköprü, sırtını kırmızı kayalıklara dayamış, meşe ve kavak ağaçlarının arasında kaybolmuş küçük bir beldedir. Hemen önünde coşkuyla akan bir nehir vardır. Nehrin üzerinden bir kıyıyı diğer kıyıya bağlayan eski, yıpranmış bir köprü bulunur.”** cümlesinde bir yerin tasviri yapılmıştır. Bu örnekte görme duyusuna ağırlık verilmiştir. “Kırmızı kayalıklar, meşe ve kavak ağaçları, coşkuyla akan nehir, eski ve yıpranmış köprü” sözleri betimleyici unsurlardır.

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Tanımlama

Bir kavramı genel özellikleriyle kısaca tanıtmaktır. Tanım cümlesini bulmak için “Bu nedir?” sorusuna yanıt aranır. Cümle içinde bir sözcüğe nedir, diye sorup yanıt alabiliyorsak orada tanım yapılmıştır.

Örneklendirme

İleriye sürülen soyut düşüncenin somutlaştırılması yöntemidir. Söylenmek istenilenin okuyucunun kafasında canlandırılmasını sağlayan bir yöntemdir. “Örneğin, mesela, söz gelimi” gibi sözcüklere yer verilir.

Karşılaştırma

Karşılaştırmada iki varlık, iki kavram ya da iki şey arasındaki benzerlik ve karşıtlıklardan yararlanmadır. Karşılaştırma cümlelerinde genelde “en, daha, kadar” gibi sözler kullanılır.

Tanık Gösterme (Alıntı Yapma)

Anlatılmak istenilen düşüncenin başkalarının görüşlerinden, sözlerinden yararlanılarak açıklanması yoludur. Genelde kişinin sözleri tırnak içinde verilir. Bu, doğrudan anlatım da olur.

Sayısal Verilerden Yararlanma

Düşünceyi inandırıcı kılmak için sayısal verilerden yararlanmadır. İstatistiksel bilgilere yer verilir. Yüzdelik dilimler kullanılır.

I. ve III. Kişi Anlatım

I. kişi anlatımda birinci kişinin ağzından verilir cümleler. Ben geldim, ben okudum. III. kişi anlatımda yüklem “o” kişisini alır. O gitti. O okudu

ANLATIMIN TEMEL İLKELERİ

Duruluk : Gereksiz sözcük kullanmamaktır. Gereksiz sözcüklerin kullanıldığı cümlelerde anlatım bozukluğu oluşur. Duruluk ilkesine aykırı bir cümledir sorusu geldiğinde gereksiz sözcüklerin olduğu cümleye bakılır.

Açıklık : Tek anlamın çıkmasıdır. Açıklık ilkesinde noktalama işaretleri özellikle virgölün kullanımına dikkat edilir.

Yalınlık : Sade, süsten uzak anlatımdır. Söz sanatlarına, mecazlı anlatımlara yer verilmez.

Yoğunluk : Az sözle çok şey anlatmaktır.

Doğallık : Yapmacıksız, içten anlatımdır.

Uygulama (Siz Yapıyorsunuz)

Bazı sorularda birden fazla doğru yanıt olabilir.

7. Şamanizm, Kuzey Asya'da ve Orta Asya'daki Türkler arasında çok eski çağlardan beri süregelen, doğaya tapma, iyi ve kötü ruhlara inanma temeline dayanan ilkel bir dindir. Şamanizm, insanlığın belki de en eski dinlerinden biridir. Temel olarak sihir ve büyüye dayanır. Herhangi bir kurucusu ya da kutsal kitabı olmadığı gibi ortaya çıkış tarihi de belli değildir. Şamanizmin köken olarak anaerik dönemde ortaya çıktığı tahmin edilmektedir. Yakutlarda erkek şamanlar özel cübbeleri bulunmadığı zamanlarda kadın entarisi giyerek ayin yaparlar. Şamanların çoğunun saçlarını uzatmaları bundandır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.
- B) Yorumu yer verilmemiştir.
- C) Tanıma yer verilmiştir.
- D) Neden belirtilmiştir.
- E) Alıntıya yer verilmiştir.
- F) Kesinlik bildirmeyen cümleler kullanılmıştır.
- G) Okur olay içinde yaşatılmıştır.
- H) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- I) Kurallı cümleler kullanılmıştır.

8. Ünlü tarihçi Ammianus Marcellinus: "Dünyada hiçbir kent, ne topraklarının bereketi ne de ticaretteki zenginliği bakımından bu kenti geçemezdi." sözleriyle tanımlar Antakya'yı. MÖ 1000'den günümüze kadarki sayısız uygarlığın, kültürün ve inancın izlerini taşıyan Antakya, tarihî zenginliğiyle görenlerin hayran kalacağı kentlerin başında gelir. Özellikle 1930'lu yıllarda yapılan kazılarda ortaya çıkan mozaiklerde Antakya'da yaşamış uygarlıkların görkemli dönemlerinin izleri görülmekte. Bugün Hatay Arkeoloji Müzesinde daha çok MS 2. ve 5. yüzyıllar arasında yapılmış Roma ve Bizans yapılarından çıkarılan mozaikler sergileniyor. Müzede sergilenen mozaikler, sayılarının çokluğu, kalitesi ve büyüklüğü açısından dünyada çok önemli ve değerli bir yere sahip. 35 binden fazla tarihî yapının bulunduğu müzeyi her yıl yerli ve yabancı çok sayıda turist ziyaret ediyor. Müzede, yaklaşık iki metre karelik alanları kaplayan mozaik panolar, lahitler, seramikler, camdan yapılmış süs eşyaları, paralar ve irili ufaklı heykeller bulunuyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Tanık göstermeye
- B) Nesnel verilere
- C) Kişisel görüşlere
- D) Karşılaştırmalara
- E) Kişileştirmeye
- F) Öznel cümlelere
- G) İkileme kullanılmıştır.
- H) Kurallı cümleler kullanılmıştır.
- I) Olay içinde yaşatma amaçlanmıştır.
- J) Sayısal veriler kullanılmıştır.
- K) Mecaz anlamlı sözcük vardır.

9. Bu yazarın okumaya çalıştığı ilk öyküsü “Ayna”ydı. Ancak sarsıldığı için sonunu getirememiştim. Çünkü edebiyatı hayatın kenar süsü olarak görenler tarafından eğitiliyordum. Sinemaya gitmek, gitar çalmak, güzel manzara resimleri yapmak gibi bir şeydi okumak onlara göre. Tek tip insanlar yetiştirmek isteyen toplum, kitapların da bizi tek tipleştirmesini ve tartışılmaz değerleri benimsetmesini isterdi; kafamızı karıştıracak kitaplardan hoşlanmaz, onları kara listeye alırdı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kimi sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmamıştır.
B) Eleştirel bir yaklaşım benimsenmiştir.
C) Benzetme yapılmıştır.
D) Kişisel düşüncelere yer verilmiştir.
E) Neden-sonuç cümlesi kullanılmıştır.
F) Kurallı cümleler kullanılmıştır.
G) Birinci kişi anlatıma yer verilmiştir.
H) Sessel yinelemelere başvurulmuştur.

Çözümler:

Çözüm 1:

- Parçanın bütününde Şamanizm ile ilgili bilgi verilmiştir.
- Bilgi veren bir paragraf olduğu için yoruma yer verilmemiştir.
- “Şamanizm nedir?” sorusuna yanıt aldığımız için tanım yapılmıştır.
- “Şamanların saçlarını uzatmaları bundandır.” cümlesinde neden ilgisi vardır.
- “Tahmin edilmektedir.” sözünde kesinlik yoktur.
- “Temel olarak sihir ve büyüye dayanır.” cümlesinde mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- Kurallı cümle yüklemi sonda olan cümle demektir. “Şamanizm, Kuzey Asya’da ve Orta Asya’daki Türkler arasında çok eski çağlardan beri süregelen, doğaya tapma, iyi ve kötü ruhlara inanma temeline dayanan ilkel bir dindir.” cümlesi kurallıdır.
- **Bu parçada alıntıya ve okuru olay içinde yaşatmaya yer verilmemiştir.**

Çözüm 2:

- Parçanın ilk cümlesinde tanık gösterme yapılmıştır.
- “1930’lu yıllarda yapılan kazılarda...” cümlesi nesnedir.
- “Hayran kalacak” sözünde öznellik ve kişisel düşünce vardır.
- Alıntı cümlesinin içinde karşılaştırma yapılmıştır.
- “İrili ufaklı” sözü ikilemedir.
- **Kişileştirmeye ve olay içinde yaşatmaya yer verilmemiştir.**

Çözüm 3:

- “Hayatın kenar süsü” sözünde hem mecaz hem de benzetme vardır.
- Parçanın bütününde eleştiri olduğu için kişisel düşünceler de yer almıştır.
- “çünkü” bağlacıyla neden ilgisi kurulmuştur.
- Yüklemi sonda olan cümleler olduğu için kurallı cümleler vardır.
- Birinci kişi anlatım öznesi “ben” olan cümlelerdir.
- **Sessel yinelemelere yer verilmemiştir.**

1. İnsanın diğer bireylerle ilişkilerinde aldığı tavır, gösterdiği davranış, taktığı maskedir diyebiliriz kişilik için. Bu maskenin altındaki yüz, maske çıkarıldığında farklı bir durum ortaya koymuyorsa kişinin içi de dışı da birdir. Bunun tersi ise kendi görüntüsü altında yapmaktan utandığı şeyleri bir başka adın gerisine gizlenerek yapma yoluna gidişidir. Bu davranışın gerisinde ise küçüklük duygusu bulunmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarının hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme
B) Örnekleme
C) Tanımlama
D) Tartışma
E) Tanık gösterme

2. İnsana akıl verilmiştir. Akıllı kullanmak insanlara düşen zorunlu bir görevdir. Oysa biz insanlar aklımızı kullanma işini çoğunlukla yerine getirmeyiz. Herhangi bir şeyi araştırmadan düşüncelerimizi zorlamadan hemen ya kabul ederiz ya da reddederiz. Yani bize verilen böyle bir nimeti kullanmayız. Böyle bir hareket çoğu kez bizi yanlışlara hatta yıkımlara götürür.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma
B) Öyküleme
C) Karşılaştırma
D) Örnekleme
E) Betimleme

3. Edremit'ten Kaz Dağı'na çıkarken gür ormanlar, sık çalılıklar sanki sizi izliyor. Geçtiğimiz yollarda, köprülerin altından akan buz gibi sular sizi kendine çekiyor. Burada bulunduğunuz sürece ayın kaçı, günlerden ne, saat kaç gibi soruların hepsi önemsiz birer ayrıntı oluyor. Kaz Dağı'nın birçok efsaneye nasıl ilham verdiğini, dağın büyüklü atmosferini gördüğünüzde daha iyi anlıyorsunuz. Kaz Dağı, derin kanyonları, onlarca şelalesi, nadir bitkileriyle Türkiye'nin en önemli doğal alanlarından biridir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsana özgü bir nitelik doğaya aktarılmıştır.
B) Birden çok duyuya yer verilmiştir.
C) Karşılaştırma ve benzetmeden yararlanılmıştır.
D) Birinci kişili anlatıma başvurulmuştur.
E) Gözleme yer verilmiştir.

4. Tamamen insan gücüyle hareket eden iki tekerlekli bir taşıt yapma fikri ilk önce bir Alman mühendisin aklına gelmiştir. 1816'da gövdesi tahtadan, ön tekerleğinde gidonu olan, böylece yönlendirilebilen ama pedalı olmadığı için sürücünün ayaklarıyla yeri iterek ilerlettiği iki tekerlekli bir taşıt tasarladı. Bisikletin atası olan bu alete Draisienne adı verildi.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Açıklama
B) Tartışma
C) Karşılaştırma
D) Öyküleme
E) Betimleme

5. Kahveci aracılığıyla büyük hanımla pazarlığa giriyorum. Kafesi istediği fiyata satın alıyorum. Büyük Hanım, masa üstüne bıraktığım parayı birdenbire alamıyor. Böyle alım satımlar, olağan şeyler olduğu hâlde ona ağır geliyor. Yalnız içinden beş kuruş alarak çocuğa veriyor. Belli ki, aralarında kuşun satılması sorunu tartışılırken anlaşma yapılmış.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Betimleme
B) Açıklama
C) Karşılaştırma
D) Öyküleme
E) Tanımlama

6. Dev bir yılan bir kavis çizerek Orta ve Kuzey Anadolu'nun önemli bir kesimini bıkmadan usanmadan sulayıp Karadeniz'e dökülen Türkiye'nin en uzun nehri Kızılırmak; Avanos yakınlarında suladığı tüflü, killi topraklar nedeniyle, adına yakışır bir kızılığa bürünüyor. Binlerce yıldan beri yatağı çevresine bırakmış olduğu kızıla çalan rengi killi çamurla, testiden güvece, küpten çanağa kadar geniş bir yelpaze içine yayılan, yöreye özgü seramik, çanak çömleğin yapılmasına olanak sağlıyor. Dededen kalma tezgahlarda üretilen bu ürünler yalnız yurt içinde değil, yurt dışında da ilgi görüyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İnsandan doğaya aktarma yapılmıştır.
B) Betimlemelerden yararlanılmıştır.
C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
D) Çıkarımda bulunulmuştur.
E) Karşıt sözcüklere yer verilmiştir.

7. Denize hançer gibi uzanmış, önünde birbiri ardı sıra sakı gibi dizilmiş adacıkları ile Gelidonya Burnu... Akdeniz'in en sert rüzgâr alan noktalarından biri burası. Yardımcı Burnu da denilen Gelidonya'ya Karaöz'den sonra orman içinden geçen patika bir yolla ulaşıyor. Her an çok sert esen rüzgâr nedeniyle gemiler Gelidonya Burnu yönünden sakınarak geçiyor. Gemilere yol gösteren fenerde, şimdilerde sanayi tüpü kullanılıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Örnekleme – karşılaştırma
B) Benzetme – karşılaştırma
C) Tanımlama – kişileştirme
D) Betimleme – öyküleme
E) Benzetme – tanık gösterme

8. Sabahın ilk saatleriydi ve yeni doğan güneş, durgun denizin küçücük dalgaları üzerinde, altın sarısı ışıklarıyla parlıyordu. Kıyıda bir mil açıkta, sakin sulardaki bir balıkçı teknesinin görünümü, martı sürüsü için bir "kahvaltı" çağrısıydı ve binlerce martı, sürü hâlinde, yiyecek kırıntıları için kurnazca kapışıp kavga etmeye başladı. Yoğun ve hareketli bir gün daha başlıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Benzetmeden
B) Niteleyici sözcüklerden
C) Kişileştirmeden
D) Tasvirden
E) Tanımlamadan

9. Osmanlı Devleti'nin son ünlü mirasyedilerinden olan Abdülhak Hamit'in hayatı sadece kendi mizacını değil, çöküş döneminin dağınıklığını da çok iyi göstermektedir. Büyük ailenin her bir ferdi doğdukları yerden çok uzakta ölür ve gömülür. Babası Hayrullah Efendi Tahran'da, eşi Fatma Hanım Beyrut'ta, Kafkasya'dan kaçırılmış annesi İstanbul'da, son eşi Belçikalı Lüsyen İstanbul'da, oğlu Hüseyin ise Washington'da gömülmüştür.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Tartışma
B) Betimleme
C) Örneklendirme
D) Kişileştirme
E) Tanımlama

10. Köşede ceviz ağacından yapılmış bir masa ve üstünde yaprakları sararmış yeşil defter... Defterde sahihsiz anılar, günü geçmiş yazılar; sayfaları arasında kurumuş frezyalar, asma yaprağı... Dışarda kuş sesleri... Hayal bahçesi... Şiir mırırdanıyorum. Plakta eski musiki: "Gönül kapım açıktır, çalmadan gir içeri." Pencereyi açıyorum. Gökyüzü pırl pırl, gül kokuları odamda. Gizliden gizliye, afacan torunumu gözlüyor; bir yandan da sıcak çayımı yudumluyorum.

Bu parçada ayrıntıların seçiminde aşağıdaki duyuların hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Görme
B) Tatma
C) Dokunma
D) İşitme
E) Koklama

11. Türkçe, binlerce yılla ifade edilen geçmişe sahip, dünyanın en eski dillerinden biridir. Türk dili; bugün batıda Balkanların uçlarından, doğuda Büyük Okyanus'a, kuzeyde Kuzey Buz Denizi'nden, güneyde Tibet'e kadar uzanan çok geniş bir alanda 300 milyon insan tarafından konuşulmaktadır. Bu dilin modern usullerle dünyanın her tarafında öğretimi de artık son teknolojilerle yapılabilmektedir. Bugün Türk lehçelerinin büyük bir kısmı devlet dili, yazı dili, edebi dil, bilim dili olarak kullanılmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sessel yineleme
B) Karşılaştırma
C) Açıklama
D) Sayısal veri
E) Nesnel cümle

12. Elbette, insanlar; ruhlarına arzularına göre müzikler seçer, dinler. Ancak herkese açık mekânlarda binbir çeşit insanın geldiği ve hoşça ağırlanmayı beklediği yerlerde kimse müzikle işkence yapma hakkına sahip olmamalıdır. Mekânlar modern, eli yüzü düzgün de görünse, arkasındaki kafa ve mantık yanlış, eğitimsiz. Lüks biçimde donatılmış, döşenmiş mekânlar, aksesuar, satılan, pazarlanan nesnelere değeri ya da hitap ettiği zümre ne olursa olsun, bunları işletenler aynı felsefeyi uyguluyorlar.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Betimleme
B) Açıklama
C) Öyküleme
D) Tartışma
E) Örnekleme

1. Selanik'te bir sokağın önündeyim. Baharlar açmış. Sokak işde ağacı kokuyor. Bir kahveden çıkıyorum. Sandalyeler yeni boyanmış. Kıymıkları ellerime batıyor. Sokakta kimsecikler olmadığı için yüksek sesle şarkı söyleyerek yürüyorum. Dün yağın yağmurun oluşturduğu küçük bir su yığınının basınca paçalarım çamura bulanıyor ama beni hiç etkilemiyor. O kadar huzurluyum ki önemli değil, de-yip gidiyorum.

Bu parçada aşağıdaki duyulardan hangisi yoktur?

- A) Tatma
B) Görme
C) İşitme
D) Koklama
E) Dokunma

2. Kış bahçelerinde aydınlatma da çok önemli. Bitkilerinize yönelik bir aydınlatma yaparsanız, farklı ışıkları bir arada yayan ve bitkilerin beslenmesini sağlayan ampul türlerini tercih etmelisiniz. Eğer bitkilerinizin yeterince gün ışığı aldığını düşünüyorsanız, aydınlatma sadece hava karardıktan sonra kış bahçesinde oturmak için gerekli. Bu durumda, beğendiğiniz bir aydınlatma elemanında istediğiniz ampülü kullanabilirsiniz. Tek dikkat edeceğiniz şey, aydınlatma kaynağının çiçeklere yakın olmaması.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma
B) Betimleme
C) Öyküleme
D) Tanımlama
E) Açıklama

3. Mayısla hep bir alıp veremediğim var benim; yılda bir kez iletişim kuran bunak karı koca gibiyiz onunla. Koklaşıyor muyuz, dövüşüyor muyuz / belli belirsiz; tasvirinde zaviye kaybı söz konusu. Katlanmak demek en doğrusu. Hem gönül eğlenmek anlamında, hem de bir kat hüzün, bir kat neşe döşenen börek ayarında katlanmak. Mayısın ayarını başkaları bozduysa benim suçum ne?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Nitelik bildiren sıfat kullanılmıştır.
B) Farklı görüşler belirtilmiştir.
C) Kişileştirme vardır.
D) Deyimden yararlanılmıştır.
E) Benzetme yapılmıştır.

4. Tekne ve denizcilik fuarlarına gidenler buralarda düşlerini yaşarlar. Kimi, düşlediği ama satın alamayacağı tekneyi bir kez daha görür, okşar, kendinden emin bir şekilde; kimi önümüzdeki yıl değiştireceği elektronik aygıtların yerine hangilerini alacağına ve yenilediği teknesi ile hangilerine yelken açacağına karar verir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Örnekleme
B) Tartışma
C) Karşılaştırma
D) Betimleme
E) Tanımlama

5. Büyük şehirlerde ana yollar, demir tekerlekli taşıtlarla kaplıdır. Burada en ünlü meydanlarda bile sığırmaçlar, bağıra bağıra sürülerini güdüyorlar. Küçük şehirlerde durum böyle değildir. Oralar ıssızdır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Tanımlamaya
B) Karşılaştırmaya
C) Benzetmeye
D) Tanık göstermeye
E) Tartışmaya

6. Birazdan her biri bir Gureba Hastanesi'ni andıran o derme çatma binalar, somaki mermerden birer saray şekline girer. O ıssız caddeler, bir donanma gecesinin pırıltılarıyla dolup taşar. O anıtların başları yanar-döner hâlelerle süslenip şahlanır. Bodur akasyalar, serilip serpilen gölgeleleriyle insana yıllanmış çınarlar gibi heybetli görünür ve çepeçevre boz tepeler, öbek öbek mor salkımlarla örtülür.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkileme kullanılmıştır.
B) Benzetme yapılmıştır.
C) Kişileştirme yapılmıştır.
D) Örnekleme yapılmıştır.
E) Kişisel görüşlere yer verilmiştir.

7. Bilgileri roman kişileri ağzından verme yönteminin bir sonucu olarak, romanlar genellikle, kişilerin karşılıklı konuşmaları üzerine kurulmuştur. Bir incelemecinin saptığına göre, 560 sayfalık 'Büyük Mal' romanının 420 sayfası konuşma, 140 sayfası konuşma dışıdır; yani %75'i konuşmadır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel cümle kullanılmıştır.
B) Sayısal verilere yer verilmiştir.
C) Bilgi verme amaçlanmıştır.
D) Kurallı cümleler kullanılmıştır.
E) Tanım yapılmıştır.

8. Göz alabildiğine uzayıp giden tarlalar su içindeydi. Ova, sanki zümrütten bir denizi andırıyordu. Boyu bir karış bulmayan ekinler, bütün ovayı kaplamıştı. Bugün nasılsa, bulutların arasından şöyle bir yüzünü gösteren güneş, ortalığa yaydığı sıcaklıkla, tarlaların ıslaklığını az da olsa almaya çalışıyordu. Az ileride Büyük Menderes bulanık sularıyla şırl şırl akıyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
B) Görme duyusuna yer verilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Birden fazla duyuya yer verilmiştir.
E) Öznel cümleler kullanılmıştır.

9. Pencereden dışarı bakıyorum. Küme küme, koyu gri yağmur bulutları geliyor batıdan. Birkaç gündür kapalıydı hava, yağış bekliyorduk. Bugün nasipmiş, az önce iri damlalar düşmeye başladı. Trafik aniden sıkıştı, şemsiyesiz yakalananlar saçak altlarına sığınmaya çalışıyor. Korna sesleri, gök gürültüsüne karışıyor. Kimileri otobüs durağına üşüşmüş, kimi taksi bulma derinde.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Niteleyici sözcüklere
B) Kişileştirmeye
C) Öyküleyici anlatıma
D) İzlenim kazandırmaya
E) Yansıma sözcüğe

10. Roman yazarının en önemli görevi insan tipi yaratmak olmalıdır. Dostoyevski, Charles Dickens, Victor Hugo gibi roman yazarları Rus, İngiliz, Fransız insanını değil; bütün dünyayı içine alan kişiler yarattıkları için ölümsüzleştiler. Lucas'ın şu sözlerini hatırlatmak istiyorum: "Bütün insanlığın simgelenmesi ancak tip yaratmakla olur."

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangilerine başvurulmuştur?

- A) Örnekleme – tanık gösterme
B) Karşılaştırma – tanımlama
C) Tanık Gösterme – açıklama
D) Benzetme – karşılaştırma
E) Tartışma – açıklama

11. İnsanın insanla iletişim kurmasının tek amacı dil değildir, kuşkusuz. Sağır ve dilsizler birtakım el ve kol hareketleriyle ne yapıyorlar sizce? Ya da denizciler dil dururken hepsi farklı anlamlar içeren çeşitli ışıkları keyiflerinden mi kullanıyorlar? Karşınızdaki insanın giyimine bakın. Onun giyimi bile hakkında bir şeyler söylemiyor mu?

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sorularla anlatıma canlılık kazandırılmıştır.
B) İletişim türlerinden söz edilmiştir.
C) Ana düşünce örneklerle açıklanıp somutlanmıştır.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.

12. Güneşin batmaya yüz tuttuğu an gibi ihtiyarlık da biz insanların dipsiz kuyulara batıp çıkamayacağı bir zaman dilimidir. Sonunda pembe rüyalar biter. Sırtınızda yılların yorgunluğu... Nankör dünya artık size gülümsemeyi bırakmış ve yeni sevgililer aramaktadır. Kan sızar yanaklarınızdan gözyaşı yerine... Adınız yavaş yavaş silinmektedir dünyadan. Yüzyılınızın yok etme sevdalıları sizi aramaktadır mahkûm etmek için ölüme. Hüküm kesindir: Müebbet ayrılık. Kimse size acımaz, oralı bile olmaz.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
B) Eksilteli cümlelere yer verilmiştir.
C) Kişisel görüşler dile getirilmiştir.
D) İhtiyarlığın olumsuz yönleri anlatılmıştır.
E) "Dünya" kavramı kişileştirilmiştir.

1. Ben şehirleri kabaca ikiye ayırıyorum; geçilen şehirler ve gidilen şehirler. Çoğu şehre yolunuz düşer, içinden geçersiniz. Belki durmak, soluklanıp gezmek ihtiyacı bile duymazsınız. Oysa Mardin'den geçilmez, Mardin'e gidilir. Durulur, gezilir, yaşanır... Nedir beni bunca yıl sonra Mardin'e çağıran, orada yaşama arzusu uyandıran? Galiba taşın çağrısıdır. Ve anlatmak için beklediği sonsuz hikâyeler... Neredeyse hiçbir şehre nasip olamayacak kadar çok hikâyesi var onun. 6500 yıla kadar uzanıyor Mardin'in anlatacakları. Akad, Sümer, Babil, Asur, Arami, Pers, Roma, Selçuklu, Artuklu, Akkoyunlu, Safevi, Osmanlı egemenlikleri ve uygarlıkları...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okurun düşünceleri değiştirilmeye çalışılmıştır.
- B) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
- C) Okura soru sorma yoluyla söyleşi havası kazandırılmıştır.
- D) Okura önerilerde bulunulmuştur.
- E) Kişisel görüşlere yer verilmiştir.

2. Yeşillerin sarılara, sarıların kızılara, kızıkların kahverengilere dönüştüğü, puslu dağların, duru göllerin, heybetli ağaçların ve bin bir çiçeğin özündeki tüm sihirlere doğaya sunduğu bir orman düşleyin. İçinde göl değil; göller olsun, irili ufaklı. Bir yaprak deniziyle örtünsün sonra, renk renk. Biri solarken rengini diğerine bırakan ama toprağı hiç terk etmeyen.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak,

- I. Benzetme yapılmıştır.
- II. Karşıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
- III. Nesnel bir anlatım benimsemiştir.
- IV. Tanımlama yapılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Kimyon ve hardal otundan üretilmiş parlak sarılar, taze ceviz kabuğundan damıtılmış yakıcı kızıl kahveler ve daha birçok renk... Hepsisi de doğal yollarla elde edilir ve uzun yıllar parlaklığını korur. Türkiye'nin ulu dağlarını, sarp geçitlerini anlatan renkler, en az kendileri kadar etkileyici olan motif ve desenlerle boy gösteriyor. Muhabbet kuşu, koç boynuzu, yayla gülü ve hayat ağacı motiflerine canlılık kazandırıyor. Bütün bu renk ve desenlerin düğüm düğüm sıralandığı kilimlerde bir Anadolu bilgisi gibi sessizce duruyor. Kilimlerde savaş zamanının acı ve sıkıntılarını, umutsuz aşkları ve bunları dokuyan kadınların ruhsal durumlarını görmek mümkün.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Yinelemeye yer verilmiştir.
- C) İnsandan doğaya aktarma yapılmıştır.
- D) Karşıt anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
- E) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.

4. Satıcı, iskemlesine oturdu. Hasan da merakla karşısına geçti. Bu dört yanı duvarlı, tek kat, basık ve toprak evde öyle canı sıkılıyordu ki... Susarak, eğlenerek seyrediyordu: Mukavvaya benzettiği kalın deriyi iki tarafı keskin, sapsız bıçağıyla kesişine, ağzına bir avuç çivi doldurduğuna, sonra bunları birer birer, İstanbul'da gördüğü maymun gibi avurdandan çıkarıp ayakkabıların altına çabuk çabuk mihlayışına bakıyordu.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkilemelere yer verilmiştir.
- B) Öyküleyici bir anlatım söz konusudur.
- C) Gözlem gücünden yararlanılmıştır.
- D) Örnekleme yer verilmiştir.
- E) Benzetmeye yer verilmiştir.

5. “Köyde on gün kaldıktan sonra dostlar ve çocuklarımla vedalaşıp yola çıkıyorum. İlk durak uzak yaylalar olacak. Uzun ve biraz da yorucu bir yolculuktan sonra Teyren Tepesi'ne geldim. Epey yol aldıktan sonra at da ben de yorulmuştuk. Başımı, ellerimin arasına alıp gözlerimi kapatarak bir süre öylece kaldım. At beni anlamış gibi gelip durdu karşımda; uysallaştı, başını önüne düşürdü. Sonra uzaklaştı.”

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okuru olay içinde yaşatmak amaçlanmıştır.
B) Eleştirel bir yaklaşım benimsemiştir.
C) Birinci kişili anlatımla oluşturulmuştur.
D) Öykülemeye başvurulmuştur.
E) Olaylar, oluş sırasına göre verilmiştir.

6. 19. yüzyılın ilk yarısında sanatçılar doğanın gerçeğine ve onu sürekli gözlemeye yöneldiler. Özellikle ressamlar ilk kez loş atölyelerinden ayrılarak açık havada çalışmaya başladılar. Kırdan, tarlada, nehir kenarında yaptıkları bu ilk çalışmalar kısa zamanda resim tarihini kökten etkileyen bir keşifle sonuçlandı. İlk olarak J. Constable anladı ki çimenler aslında yeşil renktedir. Bugün sıradan bulup güleceğimiz bu keşif, ressamların gözlerini fal taşı gibi açtı. Öyle ki Constable'in yeşil renkli peyzajını gören Delacroix'nin hemen atölyesine koşup bir peyzajındaki çimenleri alelacele yeşile boyadığı söylenir. O ana değin ressamların tümü, doğayı kahverengi tonlarda ve doğadaki değişimlere yer vermeyen geleneksel bilgilere göre betimliyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örneklerle konu somutlaştırılmıştır.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Deyim kullanılmıştır.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Alıntı yapılmıştır.

7. Binlerce yılın tanığı Mardin'de taş, taş olmanın çok ötesine geçer. “Hiç taş konuşur mu?” dersiniz bunun yanıtı Mardin'de “Evet.”tir. Hem de yalnız konuşmakla kalmaz, şarkı da söyler, şiir de okur. Orta Çağ'ın görkemli Türk atabeyliklerinden biri olan Artuklulardan kalma Sultan İsa Medresesi'nin girişi bunun güzel bir kanıtıdır. Saatlerce başka hiçbir şey yapmadan izleyebilirsiniz taşa işlenen bu muhteşem sanatı. Burada geçen her dakika, bir zamanların taşı dillendiren ustalarına hayranlığınızı artırır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
B) Sözde soru cümlesine yer verilmiştir.
C) Abartı söz konusudur.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
E) Örneklemeden yararlanılmıştır.

8. İnsanın üzerindeki şehir yorgunluğunu alan bir havası var Sinop'un. Rıhtım boyu uzun bir yürüyüşe çıkıp seslere kulak verin yeter ki: Balıkçı takalarının pat patları, kayalıkları döven dalgalar, esnaf selamlaşmaları ve bitmeyen martı çığlıkları... Zamanı telaşsızca tüketen sokak aralarında manzara farklı değil. İnsanı her daim sarıp sarmalayan rahvet duygusu hep baki. Şehrin üzerine kurulduğu minik yarımadanın kuzeyinde bulunan Boztepe'deki mahallelere ada deniyor ama Sinop'un her yeri ada gibi. Çevreye bakarak bile zamanı anlayabilirsiniz burada. Pastanelerden yayılan mis gibi nokul (yöreyle özgü bir çörek) kokusu, kahvaltı vaktini işaret eder. Otomobil seslerinin artması nasıl işe gitme saatlerini anlatıyorsa, sahil kahvehanelerinin hareketlenmesi de öğle paydosunu hatırlatır. Denizden dönen teknelerden kasa kasa balığın lokantalara taşınmasıyla akşamüstü saatleri gelmiştir artık. Menderdeki ışık çakar gemilere selam durduğunda ise güneş denizin üzerini kızıla boyamıştır çoktan.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirme yapılmıştır.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Tanımlama yapılmıştır.
D) Örneklere başvurulmuştur.
E) Yinelemeye yer verilmiştir.

NUMARALI YERE UYGUN CÜMLENİN GETİRİLMESİ KONU ÖZETİ

Soruda verilen cümlelerin parçadaki numaralanmış yerlerden birisine getirildiği soru tipidir. Bu sorularda genelde soru kökü karıştırılır. Numaralanmış yere mi gelecek, numaralanmış cümlelerden önce mi, sonra mı gelecek gibi soru kökleri karıştırılır. Soruların çözümünde soru kökünde verilen cümledeki ipuçlarına dikkat edilip bu ipuçları parçada aranır. Mesela sorudaki cümlede “Hatta kitaplarını bile atmıştı.” denmişse parçada başka atılan bir şeyin olduğu cümle aranmalıdır.

Sorular,

- ❖ **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre “.....” cümlesi getirilebilir?**
  - ❖ **Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden önce, düşüncenin akışına göre “.....” cümlesi getirilebilir?**
  - ❖ **Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “.....” cümlesi getirilebilir?**
- şeklinde gelir.

Örnek:

(I) Yalnızlık öylesine acı veren, ürkütücü bir duygudur ki insanlar bu duyguyla yüzleşmemek için her türlü çabayı gösterirler. (II) Bir insanın tek başına yaşaması gibi içinde yaşadığı topluma yabancılaşması da bir yalnızlıktır. (III) Ait olunan çevrenin dışına itilme sonucu yaşanan yalnızlığı ya da bir insanın çevresiyle ilişkilerini kendi isteğiyle en aza indirerek yaşamasını da bunlara ekleyebiliriz. (IV) İnsanın, anlaşılmadığını düşündüğü ve kendisini kimsesiz hissettiği yalnızlığı da unutmamalıyız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Yalnızlık pek çok biçimde karşımıza çıkar.” cümlesi getirilebilir?

Soru kökünde “Yalnızlık pek çok biçimde karşımıza çıkar.” Cümlesi sorulduğu için parçada ilk dikkat etmemiz gereken örneklerin olduğu cümledir. Çünkü pek çok biçimde karşımıza çıkar dendiğine göre bunun örnekleri de verilecektir. Bu nedenle bu cümle I. cümleden sonra getirilmelidir. İkinci cümlede “(II) Bir insanın tek başına yaşaması gibi içinde yaşadığı topluma yabancılaşması da bir yalnızlıktır” örnekler verilmiştir.

Örnek:

(I) Uzun bir süredir öykülerimi resimli-yazılı olarak düşünüyorum. (II) Onları önce öykü olarak zihnimde oluşturup sonra çizgi film hâline getirmektense kafamda oluşturduğum çizgi filmleri öykü hâline dönüştürmeyi tercih ediyorum. (III) Gerçeklik dediğimiz şey günümüzde büyük ölçüde karikatürleşiyor; abartılı jestlerden, mimiklerden, hızlı hareketlerden, çığlıklardan ve gürültülerden oluşan bir dünya yaratılıyor. (IV) Yani çizgi filmin kendine özgü evreni, ete ve kemiğe bürünüyor sanki. (V) Son kitabım da işte bu türden “resimli-yazılı-sinemasal-düz yazısal” bir kitap.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Resim-yazı melezliğinin ne ölçüde başarılı olduğuna karar vermekse günümüzün “okuyucu-izleyici”sine düşüyor.” cümlesi getirilebilir?

Soru kökünde geçen “Resim-yazı melezliğinin ne ölçüde başarılı olduğuna karar vermekse günümüzün “okuyucu-izleyici”sine düşüyor” cümlede resim-yazı melezliğinden söz edildiği için önceki cümlede bunu içeren bir ifade olmalıdır. Bu da V. cümlede vardır.

Uygulama (Siz Yapıyorsunuz)

Aşağıdaki örneklerde soru kökünde verilen cümleleri parçadaki uygun yerlere getiriniz.

1. (I) Bize kitabın saygıdeğer, baş üstünde taşınması gereken bir varlık olduğu öğretilmişti. (II) Hatta bırakın kitabı, sokakta bulunan yazılı bir kâğıt parçası bulunduğunda alınıp bir duvar kovuğuna konurdu. (III) Peyami Safa'nın, eski kitapların kaldırımlarda satılması karşısındaki isyanını hatırlayın. (IV) Kitabı yerlerde süründüren insanların asla ileri bir uygarlık kuramayacağını nasıl da haykırmişti!

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Kitabın yere konulması bile yadırganırdı kültürümüzde." cümlesi getirilebilir?

2. Hayatımızın büyük bir bölümü para biriktirmek ya da birtakım şeyler satın alabilmek için çalışmakla geçiyor. (I) Sonra, sahip olduğumuz bu şeyleri "miras olarak" çocuklarımıza bırakıyoruz. (II) Hatta bazen amaç da bu oluyor: Çocuklarına bir şeyler bırakabilmek. (III) Hâlbuki bu konuda biraz bencil olmak da gerekli. (IV) Tabii ki çocuklarımızı düşünmeyelim demiyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Ama onlar zaten kendi gelecekleri için çalışacaklardır." cümlesi getirilebilir?

3. (I) Yaptığım resimleri satarak kazandığım parayla dünyayı dolaştım. (II) Baktım İtalyanlar İtalyan gibi, Fransızlar Fransız gibi resim yapıyor ancak ne yazık ki bizim ressamlarımızın resimleri bizi yansıtmıyor. (III) Batılılaşma ile çağdaşlaşma arasındaki fark bilinmiyor. (IV) Ben bu memleketin ressamı olarak New York'taki gökdelenleri çizecek değilim ya. (V) Kendimden olanı çizeceğim ve bunun karşılığı var.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "O zaman anladım ki bizdeki Batı özenti henüz bitmemiş." cümlesi getirilebilir?

4. (I) Dünyada petrol için yarışan ülkelere son yıllarda bir yenisi eklendi. (II) Çin, 1990'lara kadar kendi ihtiyacının büyük bölümünü karşılayabilecek kadar petrol ürettiyordu ancak ulaşım ve plastik üretimindeki başını alıp giden artış, Çin'in petrol tüketimini iki katına çıkardı. (III) Petrol ihracatının bu denli artmasıyla Çin, Angola ve Sudan gibi petrol zengini ülkelerin desteğini kazanmak için onlara yatırım yapıyor. (IV) Çin'in petrol talebi tüm dünyada petrol fiyatlarını durmadan yükseltiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Kimi zaman rekor boyutlara ulaşan bu yükseliş, dünyanın her yerindeki sürücülerini isyan ettiriyor." cümlesi getirilebilir?

5. (I) Türk tüketiciler arasında yapılan bir araştırmaya göre çevre kirliliği nedeniyle sağlığın bozulma riski %88, trafik kazasında yaralanma riski %87 ve gıdalar yoluyla sağlığın bozulma riski %86 olarak görülüyor. (II) Oysa AB ülkelerinde benzer bir araştırmaya katılanların %40'ı sağlıklarının alınan gıdalar nedeniyle bozulabileceğini düşünüyor. (III) Bu düşüncelerin kaynağını, Türk tüketiciler için bilim insanları ve doktorlar, Avrupalılar için ise tüketici örgütleri ve doktorlar oluşturuyor. (IV) Uygun koşullar sağlansa bile gıdalar tüketiciye ulaşana kadar ürünü olumsuz yönde etkileyecek koşullar oluşabilir. (V) Hatta uygun işleme teknikleri uygulandığında bile ham maddenin besin değerlerinde ve biyo yararlılığında bir azalma söz konusu olabilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "İnsan sağlığını tehdit eden pek çok kimyasal madde de zaman zaman ürünün doğal yapısını bozabilir." cümlesi getirilebilir?

Çözümler:

1. (I) 2. (IV) 3. (II) 4. (IV) 5. (IV)

1. Çeviri ve felsefe dendiğinde akla iki şey gelebilir: (I) Felsefe çevirisi ve çeviri felsefesi. (II) Çünkü çeviri hakkında düşünmek doğrudan dil ve dil politikası, kültür ve kültür politikası, yorum, kimlik, söylem vb. hakkında düşündürür. (III) Kişinin bu konulara ilişkin yaklaşımı ise çeviri anlayışını ele verir. (IV) Batılılaşma ve modernleşme hedefine koşut olarak Türkçeye özellikle Batı dillerinden Batı kültür ve düşünce tarihinin önemli yapıtları zaman zaman devlet tarafından da desteklenerek ve yönlendirilerek yoğun bir biçimde çevrilmiştir ve çevrilmeye de devam etmektedir. (V) Bu yüzden de Türkçe kültür düşünce yayınları arasında çeviri yayınlar önemli bir yer tutar.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Aslında birbirinden çok bağımsız gibi görünen bu iki alan çok yakından ilintilidir.” **cümlesinin getirilirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Atatürk, milli birlik ve beraberliğin sağlanması için büyük bir çaba sarf etmiştir. (II) Ulusal birliğin mutlak tesis edilmesi gerektiğine işaret ederek, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olan herkesin aynı hak ve özgürlüklere sahip olduğunu, hiçbir kişi ya da topluluğa ayrımcılık yapılamayacağını sayısız kere dile getirmiştir. (III) Atatürk’ün birlik ve beraberlik hususundaki ilk temel ilkesi Milliyetçilik ilkesidir. (IV) Nitekim Atatürk: “Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk Milleti denir” sözüyle toplumu tek bir çatı altında bir araya getirmeyi yani milli birliği sürekli kılmayı hedeflemiştir. (V) O, gerek milleti tanımlarken gerekse milliyetçiliğin genel prensiplerini ortaya koyarken hiçbir zaman ırk ve din birliğinin zorunlu olduğunu ifade etmemiştir.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Bu ilkenin en önemli özelliklerinden biri, birleştirici ve milli birliği temin edici nitelikte oluşudur.” **cümlesinin getirilmesi parçanın anlam bütünlüğünü bozmaz?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. (I) Günümüzün dünyasında çevre kirliliği, tüm gezegeni kaplayan boyutlara ulaşmış durumda. (II) Dünyanın birçok bölgesinde insanlar, çevre felaketine karşı korumasız, nükleer tehdit ve radyasyondan habersiz bir yaşam sürdürmektedir. (III) Bilim adamları ise bu olumsuzlukların devamı hâlinde dünyadaki tüm canlıların ciddi biçimde tehdit altında olduğunu vurguluyorlar. (IV) Hâlbuki insanoğlunun gelişimi başlarda yaşam ve doğal çevre ile uyum içinde sürmüştür. (V) Bu tehlikeli gelişmenin seyircisi durumunda olan insanlık ise dünyada dengeli bir çevrenin korunamaması hâlinde tüm canlıların varlığının sürmesinin olanaksızlığını acaba ne zaman anlayacak?

Bu parçadaki numaralandırılmış yerlerden hangisine “Ancak dünyadaki toplumsal ve teknolojik gelişmelerin hızla artışı karşısında ekolojik sistemin bu hassas dengesi giderek bozulmuştur.” **cümlesinin getirilmesi cümlelerin akışını bozmaz?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Filozoflar da diğer insanlar gibi öğrenmeye çalışırlar. (I) Bilgi, onlar için ulaşılması gereken bir “şey”dir. (II) İşte filozoflar, bu bilgiye ulaşabilmek için sorular sorarlar. (III) Platon: “Felsefe; doğruyu bulma yolunda, düşünsel bir çalışmadır. “derken de yine düşünme ve sorgulama üzerine bir vurgu yapmaktadır. (IV) Onlar, edindikleri bilgiler ışığında kendilerine bir ahlak anlayışı, dünya görüşü ve tamamen bir yaşam biçimi çizmektedirler. (V) Mesela dünyayı “idea”lardan oluşmuş (idea; “düşünceler ve bu düşüncelerin görünüşleri” olarak tanımlanabilir.) bir yapı olarak algılayan bir felsefe öğretisi, yaşama ilişkin tüm yargılarını da ona göre oluşturmuş demektir.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Filozoflar sadece bilgi peşinde koşmamaktadırlar.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. (I) Gençliğim büyük bir şehirde, orta hâlli kişilerin yaşadığı bir semtte geçti. (II) Sıradan insanlarla sıradan bir yaşamım oldu. (III) Şehrin yaşantısını, insanları bu semtteki yaşamın akışı içinde tanımaya çalıştım. (IV) insanların ne düşündüklerini onların gözlerinden, yürüyüşlerinden anlamaya çalıştım. (V) Bu ortam bir bakıma benim gençlik evrenimi oluşturdu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinin yerine “Yaşamımda öyle eşsiz serüvenler, korkunç olaylar yer almadı” cümlesi getirilirse parçanın anlamında bir değişme olmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I)Yitik bir dünya bugün yeniden canlandırılıyor: Bu, bazı örnekleri bir tır büyüklüğündeki dinazorların dünyası... (II) Onlar, hayal gücümüzü her geçen gün daha fazla zorluyor; üstelik, bu canlılara ilişkin bilgilerimize her saniye yenileri ekleniyor. (III) Mevcut tabu ve klişeleri yıkarak... (IV) Örneğin, düne kadar bu hayvanların bir toplum ve aile yaşamları olmadığını düşünüyorduk. (V) Kısacası, yaklaşık 700 farklı cinsi sınıflandırılmış olmasına karşın, bu gizemli hayvanların dünyasını tanıma konusunda henüz ilk adımları atıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Oysa bugün, dişilerin fedakar birer anne, erkeklerin cömert birer baba oldukları ortaya çıkarıldı.” cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Yaşamak, bir amaca yönelik olmalıdır. (II) Bu tip insanlar, bu yüzden davranışlarını düzenleyemezler. (III) Böyle insanların uğraşları da oyalanmaktan öte bir şey değildir. (IV) Oysaki çalışmanın ilk koşulu, karakterin ve ahlak sorumluluğunu gelişmesi, bir karara varmasıdır. (V) İnsan, aldırılmazlığı ancak bu şekilde yener, yaşamını bir düzene sokar.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Pek çok kişinin yaşamında bir amaç yoktur.” cümlesi, getirilirse parça anlamlı bir bütünlüğe ulaşır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Çok sayıda yazar çıktı ortaya. (II) Ama yazılan kitapların çoğu, araştırmalardan çok, yazma heveslilerinin bu heveslerini tatmin ettikleri yazılar. (III) Bu tür yazılar nedeniyle kitap sayısında neredeyse patlama oldu. (IV) Ne var ki bu patlama okur sayısında kendini göstermiyor. (V) Demek ki okur, nitelikli eserler arıyor hâlâ.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Eli kalem tutan insanların kitap yazması yaygın bir hâle geldi.” cümlesi getirilirse anlatımın akışı bozulmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Türk devletinde kanunların çıkarılması ve uygulanması, önemli kararların alınması, devlet başkanının seçilmesi ve onanması gibi önemli siyasi faaliyetleri yerine getiren kurultay ve danışma kurulları, Türk siyasi hayatının çok önemli öğelerindedir. (II) Kurultay kavramı yığınak, derim, dernek gibi kelimeler ile ifade edilmiştir. (III) Türk devletlerinde Mete'nin zamanından beri temel bir devlet kuruluşu olarak vardır. (IV) Ama zamanla devletin en temel karar organı hâlini almıştır. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Başlangıçta sadece dini tören, bayram, yeme içme ve yarışma amaçlı bir devlet toplantısı idi.” cümlesinin getirilmesi parçanın anlamını bozmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Herhangi bir sporcuya, “En çok ne içersiniz?” diye sorulsa, yanıtı büyük bir ihtimalle “su” olurdu. (II) Spor yapan, daha doğrusu bol miktarda enerji sarf eden tüm insanların en dikkat ettiği husus; bol miktarda sıvı almaktır. (III) Yaz aylarında bu ihtiyaç daha da artar. (IV) Terlemeyle birlikte insan birçok değerli mineral de kaybeder. (V) Bu kayıp bol sıvı içilerek telafi edilmediği takdirde ise kişilerde konsantrasyon eksikliği, yorgunluk, kaslarda kramp veya mide bulantısı gibi rahatsızlıklar görülebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, “Çünkü sıcaklarda vücut her zamankinden daha çok terler ve normalde günde yaklaşık 2,5 litre sıvı kaybetme oranı 3-4 misli artabilir.” cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

- Abıhayat:** Ölümsüzlük suyu
- Acar:** Yiğit, gözü pek
- Açıklık:** Anlatımda farklı anlamların çıkmamasıdır.
- Adaptasyon:** Uyarlama, uyum sağlama
- Adapte:** Uyarlanmış
- Ağdalı:** Anlaşılması güç, karmaşık
- Ahenk:** Uyum, düzen
- Ahir:** Sonra, en sonra, sonunda
- Akıcılık:** Dilin takılacağı söyleyiş pürüzlerinin olmamasıdır.
- Aktüel:** Güncel, edimsel
- Alafranga:** Batı tarzında, Türk geleneklerine uygun olmayan
- Alamet:** Büyüklük, irilik bakımından şaşılacak durumda olan nesne
- Alaturka:** Türk geleneklerine uygun
- Amel:** Yapılan iş, edim, fiil
- Anlatı:** Hikaye etme
- Anofel:** Sıtma mikrobunu aşıl原因 bir tür sivrisinek
- Araz:** Bulgu, belirtiler. Diğer anlam 'soğuk'
- Arif:** Çok anlayışlı ve sevgili (kimse)
- Avare:** Başı boş
- Bağdaşmak:** Uyuşmak
- Banal:** Bayağı, sıradan
- Basiret:** Ön görüş
- Betik, bitik:** Kitap, mektup...
- Biçem:** Üslup, tarz, anlatım biçimi
- Bionic:** İnsanüstü güçleri olan.
- Bora:** Genellikle arkasından yağmur getiren sert ve geçici yel
- Burjuva:** İmtiyazlı, seçkin, soylu
- Buse:** Öpücük
- Bütünlük:** Sözü edilen konudan uzaklaşmayan, aynı konuyu anlatan parçalardan oluşma özelliğidir
- Cengaver:** Savaşta kahramanlık gösteren
- Çağdaş:** Aynı çağda yaşayan, uygar
- Çağrışım:** Hatırlatma
- Çeşni:** Çeşit, tat, hoş giden özellikler
- Çıkarım:** Bir duruma bağlı sonuca varma, yorum yapma
- Çulha:** İnce dokunmuş tüysüz yum kumaş
- Dejenere:** Yozlaşmış, aslını koruyamamış

- Despot:** Buyurgan
- Devinim:** Hareket, eylem
- Diksiyon:** Duru, kurallara uygun güzel konuşma
- Dikte etmek:** Bir düşünceyi zorla kabul ettirmek
- Dingin:** Durgun, hareketsiz, sakin
- Dinleti:** Bir topluluğa bir şeyler anlatmak, konser
- Divane:** Deli, kaçık, budala
- Diyalog:** Karşılıklı konuşma
- Doğaçlama:** İrticalen, metne bağlı kalmadan içinden geldiği gibi konuşma
- Doğallık:** Anlatımın içten olması
- Doğrudan Anlatım:** Başkasına ait sözlerin olduğu gibi aktarılmasıdır.
- Dolaylı Anlatım:** Başkalarına ait sözlerin yazarın kendi sözleri içinde vermesidir.
- Dramatik:** Acıklı
- Duruluk:** Gereksiz sözcüklerden arınmış anlatımdır.
- Duyarlılık:** Hassasiyet
- Edimsel:** Hareketli, fiili
- Efsun:** Büyü, sihir
- Ego:** Ben
- Eğreti:** Geçici, sınırlı
- Elek:** Eleme işlemi yapmak için kullanılan araç
- Embesil:** Budala, aptal, ahmak
- Empoze:** Zorla kabul ettirme
- Envai:** Çeşit, cins, her nevi...
- Epidemik:** Salgın hastalıkla ilgili
- Erek:** Amaç, maksat
- Esame:** Adlar, isimler
- Esin:** Etkilenme, çağrışım veya içe doğmayla akla gelen yaratıcı duygu, düşünce, ilham
- Etik:** Ahlakî, ahlakla ilgili
- Etnik:** İrk, soy
- Eza:** Üzüntü, sıkıntı
- Fantezi:** Sonsuz hayal
- Fanus:** Süslü, ayaklı fener
- Farazi:** Varsayımsal
- Faz:** Elektrik geriliminde evre
- Fenomen:** Olay, olgu
- Fenomen:** Somut, algılanabilir ve denenebilir olay ve nesne demektir.
- Fonetik:** Ses bilgisi

- Fora:** Yelken açtırma
- Garez:** Amaç
- Gıybet:** Bir kimsenin hoşuna gitmeyecek şekilde arkasından konuşmak demektir
- Global:** Küresel
- Görece:** Kişiden kişiye değişebilme durumu
- Güdümlü:** İrade,
- Hami:** Koruyucu
- Handikap:** Engel
- Hayta:** Başboş, bir baltaya sap olamamış
- Hazan:** Güz, sonbahar
- Himaye:** Koruma, kayırtma
- Histerik:** Sinir bozukluğu
- Hoşaf:** Şeker şurubunda, bütün veya dilimler durumunda kaynatılmış meyve, komposto
- Hovarda:** Yedirip içiren, içki sofrası kuran
- Hörgücü:** Devenin sırtındaki tümsek, çıkıntı
- Hümanist:** Hayatının merkezinde "insan" olan, sevgi-saygı yumağı insancıl kişi
- Hünkar:** Osmanlılarda yalnız padişahlar için kullanılan bir unvan
- İcra:** Yapma, yerine getirme, (bir işi) yürütme
- İçerik:** Bir şeyin içerisinde bulunanların tümü, muhteva
- İkilem:** Çatışma, iki durumdan birini seçme zorunluluğu
- İlginçlik:** Daha önce duyulmamış, ilk kez duyulan ve beğenilen anlatımdır.
- İlinti:** İlgi, ilişki
- İma:** Dolaylı, üstü kapalı anlatma
- İmge:** Hayal, hülya
- İrdelemek:** Detaylı olarak incelemek
- İroni:** Alaylı söyleyiş, acıklı ve komik ve şakalı söz, espri
- İrtifa:** Yükseklik, yükselti
- İrtikap:** Kötü iş yapma, kötülük etme. Yalan söyleme, hile yapma
- İstifade:** Yararlanma
- İstikrar:** Karar, kararlılık, durulma
- İstila:** Bir ülkeyi silah gücüyle ele geçirme
- İstismar:** İşletme, yararlanma
- İstişare:** Danışma
- İşlev:** Görev, fonksiyon
- İtibar:** Saygınlık
- İtimat:** Güven, güvenç, emniyet
- İttifak:** Birçok kişinin bir araya gelip güçlerini birleştirmesi

İvedi: Acele

Jenerasyon: Kuşak, nesil

Jest: El, kol veya baş ile yapılan uyumlu hareket

Kalbur: Tahıl ve diğer iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli veya seyrek telli elek

Kalender: Gösterişsiz, sade yaşamaktan yana olan, alçak gönüllü kimse

Kalpazan: Sahte para basan veya piyasaya süren kimse

Kamer: Ay

Kamil: Olgun insan

Kanıksamak: Alışmak

Katbekat: Kat kat

Keleş: Yiğit, cesur, bahadır

Kenef: Tuvalet

Kerim: Soylu, asil, cömert

Keşmekeş: Karışık olma durumu, karışıklık

Kispet: Yağlı güreşte pehlivanların giydikleri, belden baldıra kadar uzanan, dar paçalı meşin pantolon

Kıstas: Ölçüt

Kifayet: Yetiştir miktarda olma, yetme, kâfi gelme. Bir işi yapabilecek yetenekte olma, yeterlik, liyakat, iktidar

Kitle: İnsan topluluğu

Kof: Kuruyarak veya çürüyerek içi boşalmış olan. Boş, değersiz, bilgisiz, yetkisiz (kimse) Güçsüz, dermansız

Kötek: Sopa, dayak anlamına gelen farsça söz

Kriter: Ölçüt, kıstas

Kumpas: Hile

Kuram: Kanıtlanmamış, teori, soyut bilgi

Lahza: Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası, an

Legal: Yasal

Maarif: Öğrenim, bilgi, kültür

Madara: Kötü, sevimsiz

Mağbedim: Tapınak

Mahmuz: Kovboy filmlerinden hatırladığımız, kovboyların çizmelerine taktıkları, atın canını yakıp daha hızlı koşmasını sağlayan bir aparat

Mahzen: Yapılarda yer altı deposu

Maraba: Çiftçi

Markaj: Bazı takım oyunlarında ayakla veya vücutla karşı takım oyuncusunun davranışına engel olma

Maslahat: Önemli iş, mesele

Mastor: Çok sarhoş olan kişi

Matem: Yas

Meçhul: Bilinmeyen, belli olmayan

Mehtap: Ay ışığı

Meleşir: Ötüşmek

Memba: Kaynak, pınar

Mengenem: Onarma, işleme, düzeltme vb. işlemlerin uygulanacağı nesneyi sıkıştırıp istenildiği gibi tutturmaya yarayan bir çeşit alet

Menşei: Kaynağı, kökeni

Mesken: Konut, ikametgâh

Metronom: Bir müzik parçasının hangi hızla çalınması gerektiğini gösteren alet

Metropol: Belli bir büyüklüğe ulaşmış, örneğin, nüfusu bir milyonu aşmış metropol ve bir bölgenin en önemli kenti olarak nitelenebilen yerleşme

Miğfer: Savaşçıların veya itfaiyecilerin başlarına giydikleri demir başlık

Militan: Bir düşüncenin, bir görüşün başarı kazanması için savaşan, mücadele eden kimse

Mistik: Aklın erişemediği şey

Misyon: Görev, amaç

Mohikan: Son savaşçı

Muhafız: Kolcu, koruyucu

Muhtıram: Herhangi bir şeyi hatırlatmak, uyarmak amacıyla yazılan yazı

Muteber: Saygın, itibarı olan, hatırı sayılır, sözü geçer

Müdafa: Savunma, koruma

Mülevves: Kirli, pis, düzensiz

Müptezel: Saygınlığını yitirmiş

Müstakil: Bağımsız

Müttefik: Şahit olma durumu, şahitlik

Müzevir: Arabozucu

Namzet: Aday. Halk ağzında sözlü, yavuklu

Nazır: Bakan, dünya düzeni

Nefis: Öz varlık, kişilik

Nicelik: Sayılabilen ölçülebilen, azlık, çokluk...

Nizam: Düzen

Nükte: İnce anlamlı, düşündürücü

Ödün: Taviz

Ötenazi: Hastanın iyileşme umudunun olmadığı hallerde hastanın acılarına son vermek için hastaya uygulanan ölüm uygulaması

Özgün: Yalnız kendine has bir nitelik taşıyan, farklı, orijinal

Özgünlük: Başkaları gibi olmayan, yalnız o yazarda görülen anlatımdır.

Özlülük: Az sözle çok anlam ifade etme

Özveri: Fedakarlık

Paklamak: Temizlemek, arıtmak

Palas pandıras: Hemen, birden bire, habersiz hazırlıksız, çarçabuk

Payanda: Dayanak

- Perspektif:** Bakış açısı
- Perspektif:** teknik bir çizim
- Pervasız:** Çekinmez, sakınmaz, korkusuz (kimse)
- Pespaye:** Alçak, soysuz, aşağılık
- Pespaye:** Karşıdaki kişiyi rencide etme pahasına aşağılama maksatlı soysuz, avam gibi anlamlar taşıyan söz
- Polemik:** Ağız kavgası, sert tartışma
- Poligon:** Kırık çizgilerden meydana gelen hat
- Pörçük:** Parça parça, dağınık
- Primadonna:** Operada baş kadın rolünün oynayan oyuncu
- Proleter:** Gündelik kazancını yiyen başka geliri olmayan emekçi
- Protest:** İsyan, protesto
- Provake:** Kışkırtılmış
- Rakkase:** Oynayıp dans eden kadın
- Raks:** Bir tür dans
- Rasat:** Gözlem
- Rasist:** Irkçı
- Realite:** Gerçeklik
- Rivayet:** Söylenti
- Riyakar:** İki yüzlü
- Rutin:** Alışılğelen, her zamanki
- Salık vermek:** Öğüt vermek, tavsiye etmek
- Salt:** Yalnız, tek
- Samyeli:** Çölden esen sıcak rüzgâr
- Sav:** İddia, tez
- Selamet:** Esen olma. Sabrın sonu
- Selim:** Doğru, dürüst, kusursuz
- Sema:** Gökyüzü
- Sentez:** Birden fazla maddenin kimyasal bir olayda kendi özelliklerini kaybedip, yeni özellikte bir madde meydana getirmeleri özelliğine denir
- Ser:** Baş, kafa, ilk, ön, üst
- Seyran:** Gezme, gezinme
- Seyyah:** Gezgin
- Silsile:** Birbirine bağlı, birbiriyle ilgili şeylerin oluşturduğu dizi, sıra
- Simge:** Sembol
- Sirayet:** Hastalık başkalarına geçme, bulaşma
- Sofistike:** Zor ve karmaşık konulardan anlayan (kimse)
- Somutlama:** Görünür olmayan, soyut kavramları ve varlıkları kolay kavranır duruma getirmek için kullanılır.
- Soyutlama:** Somut bir kavramı veya varlığı soyut bir duruma getirme özelliğidir.

- Sürçilisan:** Dil Sürçmesi
- Süreğen:** Sürüp giden
- Sürreal:** Gerçeküstü
- Şadırvan:** Musluklu havuz
- Şeşhane:** Namlusunda 6 yivi bulunan tüfek veya toptezhipte kullanılan 6 petalli bir çiçek motifi
- Şua:** Işın
- Tahrık:** Yola çıkartma, hareket ettirme, kımıldatma. cinsel isteği, duyguları artırma
- Tahsil:** Parayı alma, toplama
- Tan:** Güneş doğmadan önceki alaca karanlık
- Tar:** Doğu Anadolu ile Azerbaycan'da çalınan bir çalgı türü
- Tasarı:** Proje, plan
- Tastamam:** Çok uygun, tıpatıp
- Taviz:** Ödün, ödünleme
- Tekerrür:** Tekrarlanma, yinelenme
- Tem:** Tema
- Tenasül:** Üreme, nesil yetiştirme
- Teori:** Bir olay, bir yapı ya da düzenin nedenlerini açıklamak isteyen genel düşünce, görüş; kuram
- Teşhir:** Büyüleme, büyü yapma
- Teyyare:** Uçak
- Tinsel:** Ruhi, manevi
- Tutarlılık:** Anlatımda çelişkilerin olmaması, konunun tek doğrultuda olmasıdır.
- Tutarlılık:** Çelişen fikirlerin olmaması
- Ülkü:** Amaç edinilen, ulaşılmak istenen şey, ideal
- Vaha:** Çöl ortasında bitkili alan
- Vebal:** Günah
- Vekalet:** Vekil olma, başkasının yerine bir işe bakma
- Velakin:** Gelgelelim
- Velhasıl:** Kısacası
- Vesvese:** Şüphe, kuruntu, işkil
- Vilayet:** Valisi olan yer, valilik
- Virane:** Yıkıntı
- Vizyon:** Görünüm, ülkü
- Yadsımak:** İnkâr etmek, yabancı kalmak
- Yalınlık:** Süslü ve sanatlı söyleyiş özentilerinin, gereksiz ayrıntıların bulunmamasıdır.
- Yaratı:** Eser, yapıt
- Yazın:** Edebiyat
- Yazınsal yaratı:** Edebi eser

Yazınsal: Edebi

Yetke: Otorite

Yetkin: Olgun, mükemmel

Yoğunluk: Az sözle çok düşüncüyü anlatmadır.

Zembil: Hasırdan örülmüş kulplu torba

Zeval: Yok olma, yok edilme. Suç, kabahat, sorumluluk

Zikir: Anmak, hatırlamak, anılmak

YANIT ANAHTARLARI

Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9								
	B	B	E	C	B	B	D	E	A								
Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9								
	D	E	D	C	A	C	E	B	A								
Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	B	C	B	E	B	B	C	B	A	D	C						
Test 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	C	A	A	C	C	E	C	B	A	D	B						
Test 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	C	D	C	E	B	A	E	B	B	C	D						
Test 6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
	E	E	C	E	D	B	E	D	C	C	C	E					

Cümlelerin Anlamı ve Yorumu

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	D	C	D	C	C	E	C	E	C	D	A						
Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	B	C	B	C	B	E	A	B	A	B	A						
Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
	E	B	C	B	E	E	D	A	B	C	E	C					
Test 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	A	E	C	A	C	E	B	A	C	E	C						
Test 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
	B	A	E	D	C	C	C	D	D	A	D	E					
Test 6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
	A	B	D	B	E	D	E	B	C	D	B						

Kesin Yargı Bildiren Cümleyi Bulma

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
	C	C	E	C	B	A	B	D	C	E	D	A					
Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
	B	C	B	A	A	B	E	A	A	C	D	C					

Cümle Analizi

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8									
	E	D	D	E	D	A	E	E									
Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8									
	C	D	E	A	E	E	B	D									
Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8									
	C	D	C	B	E	E	C	C									

İLERİ DÜZEY PARAGRAF SORU BANKASI

Cümlede Anlatım

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
	C	B	E	B	C	D	A	C	C	A	B	B				
Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
	A	E	A	B	E	E	A	D	B	C	A	A				
Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
	E	E	C	A	B	D	C	A	E	E	B	E				
Test 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
	B	A	E	E	E	A	D	D	D	A	C	A				

Paragrafta Konu, Ana Düşünce, Yardımcı Düşünce

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	D	A	B	B	C	E	B	A	C	B	D	A	C	A	C	
Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	C	B	D	C	E	A	B	B	E	D	C	C	B	E	B	
Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	B	B	D	C	E	A	D	E	A	D	B	C	D	E	C	A
Test 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	C	A	A	E	D	A	E	C	C	B	A	B	B	C	C	C
Test 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	E	A	C	E	C	D	B	A	C	D	E	B	A	D	A
Test 6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	D	A	B	C	B	C	D	E	A	C	C	B	D	C	B	A
Test 7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	C	B	C	B	B	A	E	E	D	E	C	D	E	C	E	B
Test 8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	B	C	C	D	B	C	C	D	D	A	E	B	E	C	D	D
Test 9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	B	C	C	D	B	D	C	E	D	A	B	D	C	C	A	C
Test 10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	A	D	E	A	E	A	C	B	C	C	D	A	B	E	D
Test 11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	A	D	B	A	E	E	D	D	C	D	C	C	B	B	B	
Test 12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	C	A	D	D	E	B	E	B	A	E	D	D	B	E	E	D
Test 13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	B	C	A	E	C	D	A	A	B	C	E	B	A	B	
Test 14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	C	D	B	D	C	A	B	D	A	B	E	C	A	C	B
Test 15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	C	A	A	E	D	D	B	C	E	D	A	C	B	A	B	E
Test 16	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	D	A	C	C	C	A	A	E	B	E	E	B	A	B	A	A
Test 17	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	B	A	C	D	E	B	A	B	B	C	C	D	D	A	E	B
Test 18	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	E	C	C	A	B	A	A	E	E	C	C	E	B	E	D

Test 19	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	D	A	D	C	E	B	A	B	B	D	E	B	E	D	E	
Test 20	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	A	A	B	E	D	E	C	A	E	C	B	D	D	E	E
Test 21	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	E	E	C	B	C	D	C	E	C	D	D	D	A	E	A
Test 22	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	B	E	B	C	A	D	E	E	A	E	B	C	B	C	C
Test 23	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	B	C	A	C	E	D	D	E	C	E	E	C	E	D	E
Test 24	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	D	A	B	B	C	D	E	B	B	C	B	B	C	B	B
Test 25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	C	B	B	A	C	D	E	E	A	A	C	A	D	E	D	C
Test 26	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	D	C	C	C	D	C	D	E	E	E	D	E	C	D	C
Test 27	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	C	A	D	B	A	C	D	C	B	B	E	C	E	E	D
Test 28	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	C	B	A	D	B	B	A	D	B	B	B	A	B	B	D
Test 29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	C	D	C	B	D	B	C	A	A	C	A	C	B	E	C	E
Test 30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	A	D	B	B	C	C	D	E	E	D	A	E	E	B	E	
Test 31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	D	A	E	B	A	B	D	E	B	C	B	B	E	B	C	D
Test 32	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	B	D	E	B	B	E	C	A	C	E	B	D	C	C	A	
Test 33	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	B	A	B	E	D	B	D	E	B	E	B	D	E	B	A	D
Test 34	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	E	A	E	C	D	C	B	A	B	B	E	B	B	A	A	C
Test 35	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	A	C	A	E	E	A	E	C	C	B	B	B	D	B	C	
Test 36	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	A	A	D	B	C	D	C	B	C	C	B	A	C	A	E	E
Test 37	1	2	3	4	5											
	D	D	C	B	E											
Test 38	1	2	3	4												
	B	E	E	A												
Test 39	1	2	3													
	D	B	D													
Test 40	1															
	E															

İLERİ DÜZEY PARAGRAF SORU BANKASI

Paragrafı İkiye Bölme

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
	D	D	D	B	C	C	D	E	D	E									

Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
	D	C	D	C	C	B	D	C	C	E									

Paragrafta Boşluk Tamamlama

Test 1	1	2	3	4	5	6	7												
	A	A	D	B	B	C	D												

Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8											
	A	A	C	B	A	A	A	B											

Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8											
	A	B	E	B	D	C	B	E											

Paragrafta Akışı Bozan Cümleyi Bulma

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
	D	E	C	D	E	D	D	B	B	B	D	E							

Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
	B	C	B	C	C	C	D	D	E	D	C	C							

Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
	C	E	A	C	C	B	A	D	E	D									

Paragrafta Yer Değiştirmesi Gereken Cümleyi Bulma

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8											
	B	E	B	B	E	B	B	D											

Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8											
	E	A	C	C	C	E	A	E											

Paragraf Oluşturma

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
	E	D	C	B	C	A	D	E	A	E	C	B							

Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8											
	D	D	C	B	E	E	E	C											

Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8											
	B	B	C	E	D	C	A	C											

Test 4	1	2	3	4	5	6	7	8											
	C	E	E	B	D	A	B	A											

Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
	C	A	D	A	D	D	B	E	C	B	A	D							

Test 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
	A	E	B	A	B	D	E	C	B	A	E	A							

Test 3	1	2	3	4	5	6	7	8											
	D	E	D	D	B	D	D	C											

Numaralı Yere Uygun Cümlenin Getirilmesi

Test 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
	B	D	E	D	B	D	B	A	D	C									